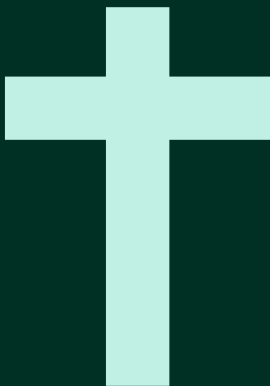

Elu Ọhụn: Ẹkúkwo-Nsọ
(Azụn Ọhụn rịn'a)

Revision of New Testament in Ika

Elu Ọhụn: Ẹkukwọ-Nsọ (Azụn Ọhụn rịn'a) Revision of New Testament in Ika

copyright © 2010 Wycliffe

Language: Ika

Translation by: Wycliffe

Ika (ikk) Nigeria

In Nigeria the word Ika is not only the name of the Ika people, but is also used to designate a local government area in the Akwa Ibom State. The Ika people are a sub group of the Igbo people. It is interesting to note that Ika is the name of a town in Croatia is one of the eight Annang local government areas of the local government areas in Akwa Ibom State. An alternative name for the Ika people is Ika-Annang. There appears to be another dialect of Ika that is spoken in Delta State of Nigeria.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789789037056

Revision

The New Testament

in Ika

© 2010, Wycliffe. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

31b0248e-272a-5dee-8226-bcc00c54d9b1

Contents

Matiu	1
Maki	61
Luku	99
Jonu	165
Orun Ndi-Ozi	209
Ndi Rom	267
1 Ndi Korenti	295
2 Ndi Korenti	321
Ndi Galeshia	338
Ndi Efesosi	347
Ndi Filipi	356
Ndi Kolosi	363
1 Ndi Tesalonika	370
2 Ndi Tesalonika	376
1 Timoti	380
2 Timoti	388
Taitosi	393
Filemonu	397
Ndi Hibru	399
Jemisi	421
1 Pita	428
2 Pita	436
1 Jonu	441
2 Jonu	448
3 Jonu	449
Judu	451
Nghosi	454

Ozioma Jesu Kristi Lẹkẹ Kẹ Matiu Dọn De Ẹ

Ndi Mu Jizos' Kraisti

¹ Onwan wu Ẹkukwo we gi gba ndi mu Jizosi, nwa Defidi, nwa Ebrahim.

Gha Ebrahim D'e ru Defidi

² Ebrahim wu nedi Aziki, Aziki wu nedi Jekopu, Jekopu wu nedi Juda le umune-ẹ-ikennyẹ. ³ Juda wu nedi Perẹzi le Zera. Nne mu ni we wu Tama. Perẹzi wu nedi Hez'ronu, Hez'ronu wu nedi Aram, ⁴ Aram wu nedi Aminadabu, Aminadabu wu nedi Nashonu, Nashonu wu nedi Salumonu, ⁵ Salumonu wu nedi Buzazi, nne Buzazi wu Rehabu. Buzazi wu nedi Obedi, nne Obedi wu Rutu. Obedi wu nedi Jese. ⁶ Jese wu nedi eze wu Defidi.

Gha Defidi D'e ru Ogen We Gi Weri We Si Ali Babilonu

Eze wu Defidi wu nedi Solomonu, hun nne ẹ [te] wu nwunye Yuria. ⁷ Solomonu wu nedi Rehobuam, Rehobuam wu nedi Abija; Abija wu nedi Asa, ⁸ Asa wu nedi Jehoshafati; Jehoshafati wu nedi Joram—hun wuzi Jehoram; Joram wu nedi Uzia. ⁹ Uzia wu nedi Jotam, Jotam wu nedi Ahazi; Ahazi wu nedi Hezikaya. ¹⁰ Hezikaya wu nedi Manase, Manase wu nedi Emosi; Emosi wu nedi Josaya. ¹¹ Josaya no mu Jekonaya (hun wu Jehoyakin) le umune-ẹ-ikennyẹ—ogen we ke we gi wepu we ali we, we we si ali Babilonu.

Gha Ogen We Gi Weri We Si Ali Babilonu D'e Ru Ogen Kraisti

¹² Ogen we gi wepuguu we si Babilonu, Jekonaya no mu Shiatelu, Shiatelu wu nedi Zerubabelu, ¹³ Zerubabelu wu nedi Abiyudu, Abiyudu wu nedi Eliyakim, Eliyakim wu nedi Azọ, ¹⁴ Azọ wu nedi Zadoku, Zadoku wu nedi Akim, Akim wu nedi Elayudu, ¹⁵ Elayudu wu nedi Eleaza, Eleaza wu nedi Matani, Matani wu nedi Jekopu, ¹⁶ Jekopu wu nedi Josefụ, di Meri—onye hun mu Jizosi, hun w'a kpo Kraisti hun wu “Onye Ahun Osolobue Tume.”

¹⁷ Ya wu, agbo we ile gha ogen Ebrahim d'e ru ogen Defidi wu agbo mmenọ; gha ogen Defidi d'e ru ogen we gi we we si ali Babilonu wu agbo mmenọ; gha ogen we gi wesi we Babilonu d'e ru ogen Kraisti wu agbo mmenọ.

Omu mu Jizos' Kraisti

¹⁸ Enina ke we don mu Jizosi wu Mezaya: e kweriọle we ni nne ẹ wu Meri jenko d'a lu Josefụ. Kani, ni we d'a nogbama

nke di-*le-nwunye*, Meri a *turu*guo ime ghahani iken Mmon-*nsọ*.¹⁹ Makeni Josefu hun 'ya ni 'ya jenko d'a lu wu onye ezi-omume leni o choni n'o gbe ifenren ye e ihun id'anya ihian ile, o no bu e obi n'o sikọ d'e kpechan a nzuzue. ²⁰ Kani, ogen o gi e ro ihieni, o no ro nro. Ime nro hu, o no hun mmon-*ozi* Dinwonna-*enyi* k'o bia d'e kunrun e, si, "Josefu nwa Defidi, atule egun; luma Meri, makeni nwa o ri ime e gha eka Mmon-*nsọ* bia. ²¹ O jenko d'a mu okenny; i jenko d'a kpo nwa hu Jesu/Jizosi* makele iya jenko d'a zuofuha ndi nke e ime njo we."

²² Ihien ndini ile me keni we gi mezu ihien Onye-*nwonna-enyi* ku ghahani onye-*amuma*: o si, ²³ "Lee e, okpoho keleni marin okenny jenko d'a tu ime, mu okenny; we jenko d'a kpo nwa hu 'Imanuelu', ya wu, 'Osolobue son enyi nodi'."

²⁴ Ogen Josefu gi tenhin, o no me ihien mmon-*ozi* Di-*nwonna-enyi* gwa a. O no luma Meri; ²⁵ kani, aranhini we nke di le *nwunye* d'e ru ogen o gi muguu okenny ibuzo a ahun. Josefu no kpo a Jizosi/Jesu.

Isi Nke Ebuo

Ndi Ahun Gha Azuun Owuwa-anya-anwun Bia

¹ We mu Jesu ime obodo Betulehem hun ri azuun Judia ogen Herodu gi wu eze. Ogen hu, ndi marin ihien kokise ri e ku no gha ali ri azuun owuwa-*anya-anwun* bia Jerusalem, ² a ju ajuju, si, "Elebe ke onye hu we mu nke ohun hun wu eze ndi Ju ri? Makeni, enyi a hunole kokishia ku oku e k'o puha ogen enyi gi ri ali ri azuun owuwa-*anya-anwun*; enyi bia d'e fe e."

³ Ogen eze wu Herodu gi nu ihieni, obi eruzini 'ya le ndi Jerusalem ile ali. ⁴ O no kpo gbama ndi-*isi* nchu-*ejan* le ndi-*nku*zi Iwu, ju we, si, "Elebe ke we de ni iya ke we jenko d'a no mu Mezaya, Onye Hu Osolobue Tume?"

⁵ We no za, si, "Betulehem hun ri Judia ro, makeni onye-*amuma* de, si,

⁶ 'Betulehem hun ri ime Juda, ezioku ro ni i wu obodo me ekere ime ndi okiki Juda; kani onye-okiki jenko d'a gha ime i puha, hun jenko d'a ki ndi nke m wu ndi Izrelu.' "

⁷ 'Ya Herodu no kpo ndi hu marin ihien kokise ri e ku, gi nzuzue ju we ogen we gi hun kokise hu. ⁸ 'Ya o no zi we jen Betulehem, si, "Jen ni; chokenme ni nwata hu. Onu hun a, bia ni d'a gwa m, ni mme le enwen m jenzi d'e fe e."

⁹ Ogen we gi nuchanriugu ihien eze ku, we no jenne ebe we jenko! Kokise hu no puhazi, du we ru Betulehem; e ru we ebe nwata hu ri, o no wuzo. ¹⁰ Ogen we gi hun kokishia hu, ighoghoh

* **Isi Nke Mbụ:**21 Anị efanni wu Onye-nzuopuha.

nọ jun wẹ obi. ¹¹ Ogen wẹ gi banye ime ọlọ hụ, hụn nwata hụ lẹ nne ẹ wu Meri, wẹ nọ sekpu, fe nwata hụ. 'Ya wẹ nọ topu ẹkpa wẹ buche ihien nanranni ri ichen-ichen, ye ẹ goru lẹ frankisensi lẹ maa.

¹² Makeni Osolobue a dọlẹ wẹ ẹka-ntin ime nro si w'e kinle azuun d'e kunrun Herodu, wẹ nọ ghasi ọzọ ọzọ lashi alị wẹ.

Josefu E Gi Nzuzue We Wẹ Gbasi Ijiptu

¹³ Ogen wẹ gi lamaguu, mmon-ozu Di-nwonni-enyi nọ bia d'e kunrun Josefu ime nro, si a, "Lihi oto! Weri nwata hụ lẹ nne ẹ gbasi Ijiptu; nodi ni ebahun d'e ru ogen m jenkọ d'a gwa i, makeni Herodu e buguo a obi n'o jenkọ d'a cho nwata hụ keni o gbu ẹ."

¹⁴ Ya Josefu nọ lihi, gi ime uhinhin weri nwata hụ lẹ nne ẹ si Ijiptu. ¹⁵ Wẹ nọ nodi ebẹhu d'e ru ogen Herodu gi nwun. Onwan ke ihien ahun Di-nwonni-enyi gi onye-amuma ku gi mezu, ni "Ime Ijiptu ke m gha kpọpọha nwa m."

Herodu A Si Wẹ Gbu Umueka

¹⁶ Ogen Herodu gi hun ni ndi hụ marin ihien kokise ri e ku e meole ẹ ero, eje-olulu nọ bume ẹ. O nọ zi ndi hun o zi, wẹ nọ jen d'e gbupu umueka-ikennyẹ ile ri Betulehem lẹ alị ndi hụ nokunmen'e, ikennyẹ ndi hun ri ahua ebuo lẹ ndi keleni ru ahua ebuo—ogen ndi ahun marin enya kokise gwa a ni ya ke wẹ hun ya wu kokise k'o gha gbako ogen, me ihienni o me.

¹⁷ 'Ya ke wẹ gi mezu ihien Osolobue gi onye-amuma wu Jerimaya ku, si,

¹⁸ "Wẹ nu olu ohu ime obodo Rama, ọ hụ a kwan—e goo ntan, e goo imon. Rechelu ro—o ri a kwan umu a; ọ nini wẹ hụhụ a, makeni a nwunchanringuo wẹ."

A Gha Wẹ Ijiptu Lua

¹⁹ Ogen Herodu gi nwunhuguu, mmon-ozu Di-nwonni-enyi nọ bia d'e kunrun Josefu ime nro ime alị Ijiptu, ²⁰ si a, "Lihi, weri nwata hụ lẹ nne ẹ si alị Izrelu, makeni ndi ri a cho ni wẹ gbu nwata hụ a nwunguo." ²¹ O nọ tenhin, weri nwata hụ lẹ nne ẹ si alị Izrelu.

²² Kani, ogen o gi nu ni Akilahusu rikin eze nedi ẹ wu Herodu, a ki Judia, egun anin'a jen ebẹhu. A doguzi w'a ẹka-ntin ime nro, ọ nọ si egberẹ Galili. ²³ O nọ jen d'e biri ime obodo w'a kpọ Nazareti. Erira ke ihien ahun ndi-amuma ku, si, "Wẹ jenkọ d'a kpọ a onye Nazareti" gi mezu.

Isi Nke Eto

Ozi Jonu Hun E Me Mirin-Chuku Zi

¹ O ru, Jọnu hụn e mẹ mirin-Chuku nọ fuha ime atụ Judia, a hi,

² “Rogharị ni, makeni Ali-eze elu-igwee a rigụọ nsue!”

³ Jọnu ni wụ onye hụ onye-amụma wụ Azaya ku oku ẹ oge n o gi si,

“Olu onye ohu ri a han ime atụ,
a si,

‘kwa ni ni Di-nwọnni-enyi ụzọ;
meme ni ụzọ a n'o zinrin.’”

⁴ Ẹwuru wẹ gi ẹnenren anụ w'a kpọ kamelụ* memẹ ke Jọnu e yi; akpukpọ-anụ ke wẹ gi memẹ akpukpọ-ukun ẹ; ihien-oriri ẹ wụ igurube le mirin-ẹnwun ri ofia.

⁵ Ndi Jerusalem le ndi Judia ile le ndi obodo ile nokunme Iyi Jodani hụ e jen d'e kunrun ẹ. ⁶ Wẹ hụ e kupuha njo wẹ, o hụ e mẹ wẹ mirin-Chuku ime mirin Jodani.

⁷ Kani, oge n o gi hụn ndi bu oda ime ndi itu-Farisi le ndi itu-Sadusi ke wẹ ri a bia n'o mẹ wẹ mirin-Chuku ahun o ri e mẹ, o nọ si wẹ, “Igunrun agwo! Onye si unu gba ni iwe le onuma Osolobue lalani oso?! ⁸ Mkwọ ni nwan mkpuru gho si ni onu e roghariguo; ⁹ atukwole ni enwen unu ntu, a si, ‘Ebrahim wu nedi enyi nu!’ Makeni, m ri a gwakwo onu, Osolobue jenkọ d'a saeka gha omuma ndini wepuha ni Ebrahim umu.” ¹⁰ “Anyun a rigulole nwan ukun osisi, e che: osisi owule mileni ezigbo mkpuru, e gbutu w'e tuye okun. ¹¹ Mmẹ nwen gi mirin-mmaka e mẹ unu mirin-Chuku, unu gi a gho si ni unu e roghariguo; kale onye hụn lala m azuun ka m iken ohunma-ohunma — erudeni m onye hụn jenkọ d'e bu akpukpọ-uku a—o jenkọ d'e gi Mmon-nsọ le okun mẹ onu mirin-Chuku. ¹² Ihien o gi a fuchan oka ri a eka: o siko d'a fuchanpu oka ile ri ebe o nọ a kuko oka a, kpompuchanrin oka a ye ebe o buto oka, kpombamazi efifia oka buche ime okun hụ wẹ ghaleni e ri-eka e tinyun.”

Jonu E Mẹ Jizosi Mirin-Chuku

(Mak 1.9-11; Luk 3.21-22)

¹³ ‘Ya Jizosi nọ gha Galili bia Iyi Jodani d'e kunrun Jonu ni Jonu mẹ ẹ mirin-Chuku. ¹⁴ Jonu te ju aju, si Jizosi, “Mmẹ te furu ni m bia ni m mirin-Chuku, kani ‘yu bia nwan d'e kunrun m?’”

¹⁵ Jesu nọ si, “Hapu a n'o ri erira kiken ni; o furu ni enyi mezukwama ihien ile Osolobue cho.” ‘Ya Jonu nọ kweri mẹ ẹ mirin-Chuku.

¹⁶ Jonu e megwu Jizosi mirin-Chuku, hụn Jizosi gihu ghagwu ime mirin pula, elu-igwee nọ kpupun'a ideminzi; o nọ hụn Mmon Osolobue k'o gi udi nduru hidanla, bia ebe o ri, bekwasi a.

* **Isi Nke Ẹtọ:4** “anyinnyan-mkpukpukwe”

17 Idumuzi, olu nọ gha elu-igwee si, “Ọnwan wu ezi Nwa m; ihien ẹ a suka m.”

Isi Nke Ẹnọ

Ekwensu A Nwan Jizosi

1 'Ya ke Mmon-nsọ nọ duru Jizosi si ime atu ken i Ekwensu nwan a. 2 Jizosi bu onu ukinkin le efinnai—orogbo akpu-uhuokin ogunna; omegu, egun nọ gunma a. 3 'Ya ke onye-onwanwu hu nọ bia, si a, “Omẹni 'yu wu Nwa Osolobue, si omuma ndini henrinsonme ogbe bredi.”

4 Kan i Jesu nọ si a, “E degu w'a ime Ekwensu-nsọ ni, 'Ihan a ra gi ihien-oriri suo a ri ndun, oku ile gha Osolobue onu puha ke we gi a ri ndun.’ ”

5 'Ya ke Ekwensu nọ weri ẹ si ime obodo nsọ wu Jerusalem, w'e tume mkp'onunu Ulo-nsọ, 6 si a, “Omele iyu wu Nwa Osolobue, tuha enwen i ye ali. Makele, e degu w'a ime Ekwensu-nsọ, si, 'O jenkọ d'e ye ndi mmon-oz i ẹ iwu banyen'i; we siko d'a pari i, amangbe y'a kpogburu omuma.’ ”

7 Jizosi nọ si a, “E deguozikwo w'a ime Ekwensu-nsọ, si, 'Anwankwole Di-nwonnienyi wu Chuku i.’ ” 8 Ekwensu nọ werizi ẹ si elu-ugu jen elu oda-oda, ghosikwama a ali-eze ile ri uwa le ogho we, 9 si a, “M k'e ye i ihien ndini ile, omeni y'e keni m isi ali.”

10 'Ya Jizosi nọ si a, “Ekwensu, puni m! Make ni, e degu w'a ime Ekwensu-nsọ, si, 'Di-nwonnienyi wu Osolobue i k'i k'e keni isi-ali; iya suo k'i k'e fe.’ ”

11 'Ya ke Ekwensu nọ la Jizosi to, ndi mmon-oz i nọ puha, yeme ẹ ihien ri a mkpa.

Jizosi E Bidon Orun A Ime Galili (Mak 1.14-15; Luk 4.14-15)

12 Ogen Jizosi gi nu ni e bugu we Jonu che ime ulo-ngan, o nọ si Galili. 13 O nọ gha Nazareti ri ime Galili pu, jen d'e biri ime obodo Kapanom hun rizi Galili, ehụ mirin Galili, egbere Zebulun le Naf'tali — 14 keni ihien onye-amuma wu Azaya ku mezu. Azaya si,

15 “Ali Zebulun le ali Naf'tali,
hun risonme uzo 'Ohimin' —
we fetugu Iyi Jodani;
Galili we ile ri,
ali ndi wule ni ndi Ju jun!

16 Ndi bi ime ishi
a hunole oken ukpe;
ukpe e nwunmeguni

ndi bi ali onyinyon-onwun.”

¹⁷ Jizosi no gha oghen hu zime ozi, a si, “Roghari ni, make ni Ali-eze Osolobue a riguo nsue!”

Jizosi A Kpo Ndi Okun-Azun Eno
(Mak 1.16-20; Luk 5.1-11)

¹⁸ Oghen Jizosi gi ghako mkpenren mirin Galili, o no hun umune-ikennyee ebuo, Saimonu (hun w'a kpo Pita) le Anduru nwene e, ebe we ri a tu oga e ye ime mirin ahun, (make ni we wu ndi a kun azon). ¹⁹ O no si we, “Sonme ni m, m jenkod'e me unu wuru ndi a kaha ihian rike azon.” ²⁰ We no na oga we to ozigbo, sonme e.

²¹ Oghen o gi jenshi ihun, o nozi hun umune ebuo ozo, Jemisi nwa Zebedi le Jonu nwene e; uwe le nedi we ri ime ugbo, e donzi oga we. O no kpo we ebuo. ²² We no lato ugbo-mirin hu ni nedi we, sonme e ozigbo.

Jizosi A Kuzi, O Zi Ozioma, O Gwo Oria
(Luk 6.17-19)

²³ Jesu no ghagbari Galili ile, a kuzi ime ulo-ofufe ndi Ju, e zi ozioma Ali-eze, a zuo emu le oria ile ri ichen-ichen ri a kuni we. ²⁴ 'Ya ke otiti e no ghagbari ali Siria ile; we no wehe ne ndi ile emu ri a ku, ndi bu oria ichen-ichen le ndi ihien ri a turu, ndi ibobo le ndi oro le ndi eje-mmom ri ime we—o no zuo we. ²⁵ Igunrun hi-ogbe no gha Galili le obodo iri hu nogbamani wu Dikapolisi, le Jerusalem le Judia le nketu Iyi Jodani sonme e.

Isi Nke Isen

Nkuzi Jizosi No Elu Oke Kuzi

¹ Oghen Jesu gi hun igunrun ihian hu, o no si enu oke; o nodiguu ali, 'ya umu-azuun a no bia d'e kunrun e.

Ndi Nke We Ka Mma
(Luk 6.20-23)

² O no kuzime we, si,

³ “Ngozi ri ni ndi la enwen we toni Osolobue ime mmom* , make ni Ali-eze elu-igwee wu nke we!

⁴ Ngozi ri ni ndi hun ri a kwanni, make ni we jenkod'a rokọ we obi.

⁵ Ngozi ri ni ndi hun e welua enwen we ali, makele we siko d'e nwonrin uwa ile.

⁶ Ngozi ri ni ndi o ri a gun ni ihien ile ri ke Osolobue don cho a, a gun we ke ihien-oriri le ihien-orira — make ni, efo jenkod'e jun we.

⁷ Ngozi ri ni ndi hun e me ebere,

* **Isi Nke Isen**:3 ...ndi wu “igbennyee” ime mmom.

makele we siko d'e me ni we ebere.

⁸ Ngozi ri ni ndi obi we ri ochan,
make ni we siko d'a hun Osolobue.

⁹ Ngozi ri ni ndi hun e me ni udon ri,
make ni we siko d'a kpọ we umu Osolobue.

¹⁰ Ngozi ri ni ndi we ri e kpokpo make ni we ri e bi ke Osolobue
don cho a,

make ni Ali-eze elu-igwee wu nke we.”

¹¹ “Ngozi wu nke onu we gha a kpari unu, e kpokpo unu,
e gi ifiri m e buo unu udi eje-ihien ile ri ichen-ichen.

¹² Ghoghọ ni; efọ 'ya sọọ unu usọọ —

makele ugwo-orun onu hi-ogbe ime elu-igwee!

Make ni, erira ke we don kpokpo ndi-amuma ndi hun buni unu
uzo.”

Nnu Le Ukpe

(Mak 9.50; Luk 14.34-35)

¹³ “Unu wu nnu uwa, kani owuni nnu asuozini usuo, eghani
k'o jenkọ d'a don suomazi usuo? O nwonzini ihien owule we gi
e e me, kama, w'a ma a e tuhu, a zogbume w'e.

¹⁴ Unu wu ukpe uwa. Obodo we tunye elu oke asaeka zueri.

¹⁵ Ozozị, ihian a ra munyezikwo ukpe zueme e okpuru afere,
kama, w'e bu e e che enu ihien, keni ihian ile gi e legha uzo.

¹⁶ Mezikwoni ni erira: ni ni ukpe onu nwun hun ihian e legha,
keni we hun orun-oma unu, gi e ja Nedi onu ri elu-igwee mma.”

Nkuzi Banyeni Iwu

¹⁷ “Erokwole ni ni m bia d'a kagbu Iwu Mozizi mobu ihien
ndi-amuma de. Abiani m d'a kagbu we, kama, m bia d'e mezu
we. ¹⁸ Make ni, m ri a gwa unu ezioku, d'e ru mgbe elu-igwee
le uwa ghafe, o nwonni mkpuru-ekukwo owule mobu ihien
we vinyede mkpuru-ekukwo, hun ri ime Iwu, hun jenkọ d'a
ghafeni bu o mezuni—ke hun kachanrin ntin. ¹⁹ 'Ya wu ni
onye owule dan iwu ohu ime iwu ndini, kuzi ndi ozọ erira,
we siko d'a kpọ a onye hun kachanrin ekerere ime Ali-eze elu-
igwee. Kani, onye hun e meni we, a kuzi we, we siko d'a kpọ a
oken-ihian ime Ali-eze elu-igwee. ²⁰ Ezioku ke m ri a gwa onu,
mmani unu ka ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi uche Osolobue e
me, onu asaeka banye Ali-eze elu-igwee.”

Nkuzi banyeni Ibu-olulu

²¹ “Onu a nugo ni we si ndi akan, 'Egbule ni ochu; we siko
d'a ma onye owule gbu-ochu ikpe.' ²² Kani, mme le enwen m
si onu ni we siko d'a ma onye owule buni nwene e olulu[†] ikpe;

[†] **Isi Nke Isen:22** mobu: ...onye owule buni nwene e olulu bu o nwonni ihien nwene
e me.

onye owule kpọ nwene e iyi jenkọ Ogwa Ndi-isi; okun-mmọn ri e che onye owule kpọ nwene e 'Onye-nzuzu!' ”

²³ “Yawu, omeni i ri e ye oyiye i ebahun w'a nodi e ye oyiye, y'a no ebenu nyanhan n'o nwon ihien i me, hun nwene i gi bu iwe i obi, ²⁴ la oyiye i to ebenu w'a no e ye oyiye, pu, iyu le nwene i suokinguu, i kebe kinhen d'e ye oyiye i.”

²⁵ “Iyu le onye-ikpe i suokin egwa, ebe 'yu le 'ya keleni ru ogwa, amangbe o weri i ye oka-ikpe, oka-ikpe e weri i ye onye ewuru-ogi, a tu we i ye ulo-ngan; ²⁶ M ri a gwa i ezioku, y'a saeka fuha d'e ru mgbe i kuguu ikobo ikpazuun we be i.”

Nkuzi Banyeni Ughere

²⁷ “Unu a nuguo ni we si we, 'Agherele.' ²⁸ Kani mme le enwen m ri a gwa onu ni onye owule lee okpoho enya, o la a enya, e meole mgba a ime obi e. ²⁹ Omeni enya aka-nni i a han i e me njo, gupu a tuhu. O ka i mma ni mkpamkpa ehụ i ohu arizi a, kari ni we tu ehii i ile ye okun-mmọn. ³⁰ Omeni aka-ihien i a han i e me njo, bepụ a tuhu. O ka i mma ni mkpamkpa ehụ i ohu arizi a, kari ni we tu ehii i ile ye ime okun-mmọn.”

Nkuzi Banyeni Mkpechan

(*Mat 19.9; Mak 10.11-12; Luk 16.18*)

³¹ “We sizikwo, 'Onye owule kpechan nwunye e jenkọ d'e ye e ekukwo ghosi n'o kpechanole a.' ³² Kani mme le enwen m ri a gwa onu ni onye owule kpechan nwunye e, wezuka ni nwunye e zo uku ye ofia, ri e me e n'o zo oku ye ofia. Onye owule lu okpoho we kpechanguu na nwunye ihian.”

Nkuzi Banyeni Ikun-iyi

³³ “Ozo, onu a nuguozu ni we si ndi akan, 'Ekunle Osolobue tu ntu; i jenkọ d'e me ni Di-nwonn-enyi ihien i kunn'e.' ³⁴ Kani mme le enwen m si unu, ekunkwole ihien-owule, kaka. Ekunkwole elu-igwee, makeni 'ya wu ukpo Osolobue; ³⁵ ekunle uwa, makele 'ya wu ihien o gi a tukwasu uku a; ekunle Jerusalem, makeni 'ya wu obodo Eze uku hu; ³⁶ ekunkwole isi i, makeni y'e ri-eka gbehuto ntutu ohu n'o chanma uchan mabu n'o gime ngi. ³⁷ Sihu 'Eghe' mabu 'Mba'; ihien owule kari onwan gha aka Eje-onye hu bia.”

Nkuzi Banyeni Mmegwari

(*Luk 6.29-30*)

³⁸ “Unu a nuguo ni we si, 'Onye tikpo ihian enya ohu, we tikpogwari a enya ohu; onye tikwon ihian eze ohu, we tikwongwari a eze ohu.' ³⁹ Kama, mme le enwen m si i emegwarile onye me i eje-ihien. Kama, omeni ihian a ma i ora nti aka-nni, y'e bu azuun hun-ebọ zimen'e. ⁴⁰ Onye cho n'o kpe i narin i ewuru i yi ime, yezikwo a hun i yiye elu e. ⁴¹ Onye waye

i olu n'i j'en maiļi ohu, y'e s'on ę j'en maiļi ębuo. ⁴² Onye owule riọ i ihien, y'e ye e; onye owule cho n'o zinarin i ihien, ajule.”

Inwe Ihien-osusuo Ndi-inenren I

⁴³ “Onu a nuguo ni we si, ‘I siko d'e nweriri ihien-osusuo ndi-oma i, ze izize ndi-inenren i.’ ⁴⁴ Kanj mme le enwen m si unu ‘E nwe ni ihien-osusuo jenni ndi-inenren onu; e me ni ni ndi ri e kpokpo ni unu ekpere.’ ⁴⁵ Onwan siko d'a ghosi nke-esi ni onu wu umu Nedi unu hun ri elu-igwee. Make ni o me anwun a e tikpu ke onye-njo ke onye-oma; o zi mirin e jenni ndi e me ihien o cho le ndi ghaleni e me ihien o cho. ⁴⁶ Make ni, omela ndi ihien i a suo suo ke ihien we a suo i, elee ugwo-orun k'i k'e nwonhen? Ele erira ke ndi a na ugwo-isi, ndi hu we gi njo marin, e me? ⁴⁷ Ozozu, omeni ndi nke i suo ke y'e kele, k'i gi mekarj ndi ozozu? Ele erira ke ndi kwerileni e me? ⁴⁸ Zu ni nwan oke ke Nedi unu hun ri elu-igwee don zu oke.”

Isi Nke Isin

Emekwole Ni We Hun I

¹ “Kpachanpukwo ni enya amamgbe ihien onu ri e meni Osolobue a wuru ni unu ri e me ni we hun unu; make ni unu me e, onu anarinkozu ugwo-orun aka Nedi unu hun ri elu-igwee.”

Nkuzi Banyeni Imeni Ndi-igbennyehi Ohunma

² “Ya wu, ogen owule onu ri e ye ndi igbennyehi ihien, akule ni egogo* rikke ke ndi-ihunnai don e me ime ulo-ofufe le okp'uzo, keni ihian ile hun uzo ja we mma. M ri a gwa unu ezioku, a narinchanringuole we ugwo-orun we. ³ Kama, unu gha e ye ndi-igbennyehi ihien, anile ni aka-ekpen onu marin ihien aka-nni unu ri e me, ⁴ keni ihien unu me ni ndi-igbennyehi wuru ihien zuerini; ni Nedi unu hun a hun ihien zuerini ku onu ugwo.”

Nkuzi Banyeni Ekpere

⁵ “Ozozu, unu gha e me ekpere, emela ni ke ndi-ihunnai, make ni o suo we ni w'e turu ime ulo-ofufe le okp'uzo e me ekpere, keni ihian hun we. Ezioku ke m ri a gwa unu, a narinchanringuole we ugwo-orun we. ⁶ Kama, unu jenkoni d'e me ekpere, ban ni mmulo, gunma uzo, me ekpere jenni Nedi onu hun we ghaleni e legha; Nedi unu hun a hun ihien zuerini siko d'a ku onu ugwo.”

⁷ “Kanj unu gha e me ekpere, aghale ni e ku oku ohu, e kudonzi e noke ke ndi hun ghaleni e fe Osolobue don e me, make ni we ri e ro ni otutu-oku we ke we siko d'e gi nu ekpere we. ⁸ Anole ni nwan ke we, make ni Nedi onu a maringho ihien ri unu mkpa ni unu d'a rioma a.” ⁹ “Ya wu, e me ni nwan ekpere enina:

* **Isi Nke Isin:2** Egbuleni opi.

'Nèdi ẹnị hụn rị elu-igwee,
wẹ dọnmẹ ẹfan ị nsọ.

¹⁰ Alị-eze i ya bịa d'a kịma,

uche i ya mẹ elu-ụwa, rịkẹ kẹ o dọn e mẹ elu-igwee.

¹¹ Ye ẹnị ihien ẹnị jenkọ d'e ri tannị;

¹² gbagharị ẹnị eje-ihien ndị ẹnị mẹ, nọkẹ kẹ ẹnị dọn
gbagharị ndị hụn mẹ ẹnị eje-ihien.

¹³ Edule ẹnị ye ime ọnwunwan,

ka gbafuha ẹnị ẹka Eje-onye hu.' "

¹⁴ "Egheę, ọnu gbagharị ndị ọzọ eje-ihien wẹ mẹ unu, Nèdi unu hụn rị elu-igwee siko d'a gbagharizikwo ọnu; ¹⁵ kanị, ọwuni unu agbagharini ndi ọzọ eje-ihien ndi wẹ mẹ unu, Nèdi unu a gbaghariko unu eje-ihien ndi unu mẹ."

Nkuzi Banyeni Ibu-onu

¹⁶ "Ogen ọwule unu rị e bu-onu, eronmeme ni ihun rike ndi ihunnaị. W'e ronme ihun, keni ihian ile hun ni wẹ rị e bu ọnu. Ezioku kẹ m rị a gwa unu, a narinchanringuole wẹ ugwo-oron wẹ."

¹⁷ "Kama, ọnu gha e bu ọnu, te ni uden isi unu n'o den, fin ni ihun, ọnu a ha ntutu, ¹⁸ amamgbe w'a marin ni unu rị e bu ọnu, keni Nèdi unu suọ, hun wẹ ghaleni a hun, marin; Nèdi ọnu hun a hun ihien zuerini siko d'a ku unu ugwo."

Aku-le-uba Hun Ri Elu-igwee

¹⁹ "Akpatole ni ni enwen unu aku-le-uba ime uwanị, ebe ekika siko d'a saeka ripu a, ebe o siko d'a saeka gba nchara, ebe ohin siko d'a saeka gbukpo banye, zun. ²⁰ Kama, a kpatọ ni ni enwen ọnu aku-le-uba elu-igwee, ebe ekika jenkoleni d'e ri-eka ripu a, ebe o jenkoleni d'a nọ gba nchara, ebe ohin jenkoleni d'a saeka gbukpo. ²¹ Makeni ebe aku-le-uba unu rị, iya kẹ obi ọnu jenkọ d'a rizi."

Ukpe Hun Zu Oke

²² "Enya wu ukpe hun rị ehụ. 'Ya wu, omeni enya unu rị iken, ehụ unu ile jenkọ d'e nwon ukpe. ²³ Kanị, omeme enya ọnu arị iken, ehị unu ile siko d'a wu ishi-ishi. O mẹ nwan ni ukpe hu rị ime unu wu ishi, ishi hu siko d'a kari ẹka!"

Odibo A Ra Saeka Fee Nna Ebuo

²⁴ "O nwonni onye a saeka e fe nna ebuo, makele, ohu k'a rikememe ẹ mkpa, hun-ebọ arikako a mkpa; mọbu o wechanrin enwen ẹ ye ohu, legberi hun-ebọ: y'a sako ẹka fe Osolobue le egho."

Ehuele Uhue, Choguu Nke Osolobue

²⁵ "Ya wu, m rị a gwa ọnu, ehuele ni uhue ihien unu jenkọ d'e ri mọbu ihien unu siko d'a ra gi rị ndun mọbu ihien unu jenkọ

d'e yiye ẹhụ ọ́nụ. Ẹlẹ́ ndún ka ihien-oriri mkpa? Ẹlẹ́ ẹhụ ka ẹkwa mkpa? ²⁶ Lekpọ́dẹ́ nì nnunụ́ ndị́ hụ́n e fehunmẹ́nì: w'a ra kún ihien mọ́bụ́ e we ihien ugbo mọ́bụ́ dọ́nmẹ́ ihien imé ọ́ban, bú Nẹ́dì ọ́nụ́ hụ́n rị́ elu-igwee hụ́ e ye wẹ́ ihien-oriri. Ẹlẹ́ unụ́ ka wẹ́ mkpa a rị́? ²⁷ Onyẹ́ imé unụ́ sịkọ́ d'a saẹka gi uhue ọ́ rị́ e hue gi mgbahunmẹ́ ọkụ́lọkụ́ ohu tọ́cheni? ²⁸ Kì hain ọ́nụ́ gizi e hue uhue ihien unụ́ jẹnkọ́ d'e yi? Lekpọ́ nì kẹ́ obobo rị́ imé ọ́fía dọ́n e sue: w'a ra rún ọ́rún, w'a ra kpa ẹkwa; ²⁹ kani, m rị́ a gwa ọ́nụ́ nì, kẹ́ Solomọ́nụ́ nwehanlẹ́ ọghọ́, o yini ihien ọwụ́lẹ́ rihan mma kẹ́ obobo ohu imé ndị́nì. ³⁰ Omẹ́nì Osolobué e yimé ẹfífía rị́ ogige ihien rị́ mma ẹ́nina—ẹfífía hụ́n rị́ ndún tannì, eki fọ́n e bu w'ẹ́ che imé ọkún—o yimekọ́ unụ́ hụ́n ka mma? Euu, ndị́ okukwe nta! ³¹ 'Ya wụ́, ehuelẹ́ nì nwan uhue, a sị́, 'Kì ẹnyì k'e rì?' mọ́bụ́ 'Kì ẹnyì k'a ra?' mọ́bụ́ 'Kì ẹnyì k'e yi?' ³² Ndị́ kwerilẹ́nì, uwé a chụ́ ihien ndị́nì wẹ́, bú ezioku-ezioku, Nẹ́dì unụ́ hụ́n rị́ elu-igwee a maringhọ́ nì ihien ndị́nì ile rị́ ọ́nụ́ mkpa; ³³ kama, chọmagudẹ́ nì Alì-eze Osolobué lẹ́ ihien Osolobué chọ́, o sịkọ́ d'e yezikwọ́ unụ́ ihien ndị́nì ile."

³⁴ "Ya wụ́, ehuelẹ́ nì uhue banyeni ekile, makẹ́nì ekile sịkọ́ d'e nwọ́n nsọ́ngbu nke ẹ́; nsọ́ngbu ụ́hụ́ọ́hìn e zuguọ́ n'a."

Isi Nke Eṣa

Ikin Ibe i Ikpe

¹ "Amalẹ́ ndì-ọ́zọ́ ikpe amamgbe Osolobué a ma ì ikpe. ² K'ì dọ́n han ẹ́nẹ́n kẹ́ Osolobué sịkọ́ d'a dọ́n han n'ì. Ẹka ì gi mayeni ihian ihien kẹ́ Osolobué jẹnkọ́ d'e gi mayen'ì.

³ Kì hain ì gi a hụ́n irinrin-nkún rị́ nwẹnẹ́ ì ẹ́nya, kani y'a ra hụ́n ogwe-nkún rị́ ì ẹ́nya? ⁴ Nanì kẹ́ y'e dọ́nzi saẹka sị́ nwẹnẹ́ ì, 'Nì m wepụ́ ì irinrin-nkún rị́ ì ẹ́nya' bú ogwe-nkún rị́ 'yù lẹ́ enwẹn ì ẹ́nya? ⁵ Onyẹ́ ihunna! Bu ụ́zọ́ wefụ́ ogwe-nkún rị́ ì ẹ́nya, kẹ́nì ì hụ́n ụ́zọ́ legha irinrin-nkún rị́ nwẹnẹ́ ì ẹ́nya ọ́hụ́nma mẹfụ́."

Egile Ihien Rì Nsọ́ Gụ Egu

⁶ "Eyekwọ́lẹ́ nkité ihien rì nsọ́; atụ́kwọ́lẹ́ ihien rị́ ì mkpa yeni ezin, amamgbe w'a zọ́kpụ́kpọ́gụ́ a, maye ì ọ́gún, ru ì ẹ́hụ́."

Rịọ, Chọ́, Dụ́ Ẹka

⁷ "Rịọ́ nì, wẹ́ sịkọ́ d'e ye ọ́nụ́; chọ́ nì, unụ́ sịkọ́ d'a hụ́n; dụ́ nì ẹka, wẹ́ sịkọ́ d'a kpọ́pụ́nì ọ́nụ́ ụ́zọ́. ⁸ Makẹ́nì onyẹ́ ọwụ́lẹ́ rịọ́nì jẹnkọ́ d'e nwọ́nhẹ́n; onyẹ́ ọwụ́lẹ́ chọ́nì sịkọ́ d'a hụ́n; wẹ́ sịkọ́ d'a kpọ́pụ́nì onyẹ́ ọwụ́lẹ́ dụ́ ẹka ụ́zọ́. ⁹ Onyẹ́ imé ọ́nụ́ jẹnkọ́ d'e ye nwa a akpuru-omuma omẹ́nì ọ́ rịọ́ a brẹ́dì ¹⁰ mọ́bụ́ ye ẹ́ agwo omẹ́nì ọ́ rịọ́ a azun? ¹¹ 'Ya wụ́, omẹ́nì unụ́ wụ́ ndì njo marin kẹ́ unụ́ dọ́n e ye umụ́ ọ́nụ́ ihien rị́ mma, Nẹ́dì ọ́nụ́ rị́ elu-igwee eyekọ́ ndì rị́ a rịọ́n'a ihien ka mma? ¹² 'Ya wụ́, ihien ọwụ́lẹ́ ì rị́ e

mẹ, e mẹn̄di ọzọ ihien̄ i chọ n̄i wẹ mẹn̄ i: ọnwán weḡbame ihien̄ ile Iwu lẹ ndi-amụma ku.”

Ụzọ Mẹ Warara

13 “Ghasi ni ọnu-mgbon̄ hụ mẹn̄ warara. Makeni, ọnu-mgbon̄ wẹ gha a banye ntikpo shia ashia, ụzọ a rizi kwọ nfe, ndi hụn a gha ụzọ hụ bu ọda. 14 Kani, ọnu-mgbon̄ wẹ gha a banye ndun̄ mẹn̄ warara, ụzọ a zezikwọ e ze, ndi a hụn n'a ebuni ọda.”

Osisi Lẹ Mkpuru A

15 “Kpachanpu ni enya banyeni ndi amuma-ntu: w'e kōrin̄ rike si wẹ wu atun̄run, a bia d'e kunrun̄ unu, kale, eje-eworo ke wẹ wu. 16 Unu jenkọ d'e gi mkpuru wẹ marin̄ wẹ. Ihian̄ a ra ghor̄i grepu enu abi-ogun; ihian̄ a ra ghor̄i figi elu ogun-le-ekirika. 17 Eriira k'o gizi mẹn̄ ni mkpuru ri mma ke osisi ri mma a mi, kani mkpuru rileni mma ke osisi rileni mma a mi. 18 Osisi ri mma asako eka mi mkpuru rileni mma; osisi rileni mma a sako eka mi mkpuru ri mma. 19 Osisi owule hūn mileni mkpuru ri mma, e gbutu wẹ e, tu ye okun. 20 Eghee, mkpuru ndini mi k'i jenkọ d'e gi marin̄ wẹ.”

“A Marin̄ M'i!”

21 “Eļe ndi ile hūn a kpọ m 'Onye-nwōnni-enyi, Onye-nwōnni-enyi' jenkọ d'a banye Ali-eze elu-igwee, kani, ndi hūn e mẹn̄ uche Nedi m hūn ri elu-igwee, uwe suọ. 22 Uhuohin̄ hū, ndi bu ọda jenkọ d'a si m, 'Di-nwōnni-enyi, Di-nwōnni-enyi! Eļe efan̄ i ke enyi gi bu amuma? Eļe efan̄ i ke enyi gi chupu eje-mmōn, run̄ oken̄ orun̄-atumenya ri ichen̄-ichen̄?' 23 Ogen̄ hū, m siko d'a gwapu wẹ, si, 'O nwōnni ogen̄ m gi marin̄ ọnu; gha ni ebe m ri pu! Unu ndi e mẹn̄ eje-ihien̄.' ”

Mmadu Ebuo Ahun̄ Ri A Tun̄ Ulo

24 “Ya wu, onye owule hūn nu oku ndini m ri e ku, gi wẹ run̄ orun̄, siko d'a no ke onye hū marin̄ ihien̄, hūn tun̄ ulọ a ye elu omuma. 25 Mirin̄ no zue, ide-mirin̄ no huhe, oken̄ ufere a kpokwasị ulọ hū, kani o dani, makeni wẹ runye e elu omuma. 26 Kani, onye owule nu oku ndini m ri e ku bu o gini wẹ run̄ orun̄ siko d'a ri ke onye-nzuzu, hūn tun̄ ulọ a ye elu uzun̄un. 27 Mirin̄ no zue, ide-mirin̄ no huhe, oken̄ ufere no kpokwasị ulọ hū, o no dan, dankpochanrin̄ ohunma-ohunma!”

Jizosi Ke Oku Ri Eka

28 “Ogen̄ Jizosi gi kuguu ihien̄ ndini wẹ, nkuzi e no tu igunrun̄ hū ile enya. 29 Makeni o kuzi wẹ noke onye oku ri eka a, eļe rike ndi-nkuzi Iwu wẹ.”

Isi Nke Ẹsatọ

Jizọsị A Zuọ Onyẹ-oti

(Mak 1.40-45; Luk 5.12-16)

¹ Oḡen Jesu gi hidan enu oke hụ, igunrun hi-ogbe nọ sọnmẹ ẹ. ² 'Ya Okennyẹ ohu wụ onyẹ-oti nọ bịa d'e kunrun ẹ, gbun'ẹ osekpụ sị, "Di-nwọnni-ẹnyi, ọwụnị y'a chọghọ, i k'e ri-ẹka zuọ m, a rị m ọchan."

³ Jesu nọ tnpụ ẹka, metụ a, sị, "A chọghọ m, dịnhin n'ị rị ọchan." Ozigbo, oti hụ nọ gha a ẹhụ pụ, ọ nọ rị ọchan. ⁴ Jizọsị nọ sị a, "Hụn a n'o nwọnni onyẹ ị gwa ihienni; ka we enwẹn i d'a ghọsị onyẹ nchụ-ẹjan, y'e ye oyiye hụ Mozizi ku ime Iwu—gi ghọsị wẹ nị y'a dịnhiṅuọ."

Jizọsị A Zuọ Odibo Onyẹ-isi-agma Ndị Rom

(Luk 7.1-10)

⁵ Oḡen Jizọsị gi banhan ime Kapanom, onyẹ Romu ohu wụ ọkị-agma, hụn a kị ndị-agma ọḡun-isẹn nọ bịa d'e kunrun ẹ, rịọ a, ⁶ sị, "Di-ọkpa, emu rị a kụ odibo m, o dinẹ edinẹ ụlọ—ọ ra sa ẹka mehunmẹ, ọ rị ime oken afunfun." ⁷ Jizọsị nọ sị a, "M siko d'a bịa d'a zuọ a."

⁸ Kanị onyeni a kị ndị-agma ọḡun-isẹn nọ sị a, "Di-ọkpa, eruni m onyẹ i siko d'a banhan iwe ẹ, ka kuhụ oku sụọ, odibo m k'a dịnhin. ⁹ Makeni, mme nwẹn rị okpuru ihian, nwonzikwọ ndi-agma rị okpuru m. M'a sị onyẹ ohu, 'Jen,' o jen; m'a sị onyẹ ọzọ, 'Bia,' ọ bia; sịzị igbon m, 'Me ihienni,' o me ẹ."

¹⁰ Oḡen Jizọsị gi nụ ihien o ku, ọ tū a ẹnya; ọ nọ sị ndị rị e sọn n'ẹ, "M rị a gwa ọnụ ezioku, ahuntuni m onyẹ Izrelụ nwẹ okukwe nọ ẹnina. ¹¹ M rị a gwa ụnụ, ndị bu ọda siko d'a gha azuun ile bịa, ke azuun ọwụwa-ẹnya-anwun ke azuun ndidan ẹnya-anwun, bịa d'e sọn Ebrahim lẹ Aziki lẹ Jekọpụ e ri oriri ime Ali-eze elu-igwee; ¹² kanị ụmụ Ali-eze,* siko d'a wụ ndị wẹ tū ye ezi ime ishi, ebe wẹ jenkọ d'a nọ a kwan ẹkwan, a ta nkwenren-eze." ¹³ Ọ nọ sị onyẹ hụ hụn a kị ndị-agma ọḡun-isẹn, "Jenmẹ; ya rin'ị k'ị dọn kweri."

Oḡen hụ hura, odibo ẹ nọ dịnhin.

Jizọsị A Zuọ Ndị Bu Oda

(Mak 1.29-34; Luk 4.38-41)

¹⁴ Oḡen Jizọsị gi banye iwe Pita, ọ nọ hụn nị nne nwunye Pita dinẹ edinẹ—emu rị a kụ a, ẹhụ-ọkụn rị e nwun ẹ. ¹⁵ Ọ nọ metụ a ẹka, 'ya ẹhụ-ọkụn hụ nọ hapụ a. Ọ nọ lihi, leme Jizọsị ọbia.

¹⁶ Oḡen ẹnyasi hụ, wẹ nọ wẹhẹ ni Jizọsị ndị bu ọda eje-mmon risonmẹ ime wẹ, ọ nọ gi oku-ọnụ chupusonmẹ mmon ndini wẹ, zuozikwọ ndi ile emu rị a kụ. ¹⁷ Ẹnina k'o dọn mezu ihien Chuku gi onyẹ-amuma wụ Azaya ku. Azaya sị,

* Isi Nke Ẹsatọ:12 ndị hụn nkẹ a banye n'ẹ

“O wepu ọriá ẹni, buru emu ẹni.”

Ihiẹn Ison Jizosị Cho
(Luk 9.57-62)

18 Ogen Jizosị gi hun igunrun hi-ogbe nohunme n'e, o no si umu-azuun a fetu mirin hu. 19 'Ya onye-nkuzi Iwu no bia d'e kunrun e, si a, “Di-nwonni-eni, m jenko d'e son i ebe owule i jenko.”

20 Jizosị no si, “Ufu nwon okporo; nnunu e fe elu nwon ekwu; kanị mmẹ wu Nwa nke Ihian e nwon ebe m'e buche isi m.”

21 Onye ozọ ime umu-azuun a no si a, “Di-okpa, ni m jengwu d'e li nedi m.”

22 Kanị Jizosị no si a, “Sonme m, hapu ndi nwunni ni we li ndi nke we nwunni.”

Jizosị E Tinyun Ebi
(Mak 4.35-41; Luk 8.22-25)

23 Ogen o gi banyegwu ime ugbo-mirin, umu-azuun a no son e banye. 24 Idemizi, ebi no kpoma, hun wu ni ebiri-mirin no kponbanma ime ugbo hu; kale Jizosị ri uran. 25 'Ya we no jen d'a kpotiẹn e, si, “Di-nwonni-eni, zuopuha ẹni! Ẽni e d'a la iwi!”

26 O no si we, “Kị haịn onu gi a tu egun? Unu ndi okukwe nta!” 'Ya o no lihi oto, jugbo ebi hu le ebiri-mirin hu. Ebe owule no mecharin rajuu.

27 O tukemwe we ẹnya. We no si, “Elee udi ihian wu onwan? Hun wu ni ufere le ebiri-mirin e hume n'e isi!”

Jizosị A Zuo Mmadu Ebuo Eje-mmọn Ri Ime We
(Mak 5.1-20; Luk 8.26-39)

28 Ogen o gi ru azuun hun-ebọ—hun wu ali ndi Gadara, ikennyẹ ebuo eje-mmọn ri ime we no gha ikpekpe bia d'e kunrun e. We tumẹ ẹnya, e gbogbo, nke wu ni o nwonni onye a saeka a ghafe azuun hu. 29 Idumuzi we no yi oro, si, “K'i gi ẹni e me Nwa Osolobue? I bia d'e ye ẹni afunfun bu ogen e ke ru?”

30 Igunrun ezin ri ehụ ebẹhụ a kpa nni. 31 Eje-mmọn ndi hu no riọ Jesu, si, “Omele y'a chupu ẹni, dodo zi ẹni ye ime igunrun ezin hu.”

32 'Ya o no si we, “Jenme ni!” 'Ya we no puha, banyesonme ime ezin ndi hu. Igunrun ezin hu ile no kpotu, zunban ime mirin hu, ragbu enwen we.

33 Ndi ri e du ezin ndi hu no gbasi ime obodo d'a gwa we ihien ile meni le ihien me ikennyẹ ndi hu eje-mmọn te ri ime we. 34 'Ya ndi obodo hu no puha d'e kunrun Jizosị; ogen we gi hun a, we no riọ a n'ọ gha egerẹ we pu.

Isi Nke Iteneji

Jizosị A Zụọ Onye-oro

(Mak 2.1-12; Luk 5.17-26)

¹ Jizosị nọ banye ime ụgbọ-mirin, fetu mirin si obodo ẹ. ² 'Ya wẹ nọ gi ute buhen'ẹ okennyẹ ohu ọro kinmin. Ogen Jizosị gi hun okukwe wẹ, ọ nọ sị onyeni ọro kinmin, "Atule egun nwa m, a gbaghariguo wẹ i njo i."

³ 'Ya ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu nọ sị enwen wẹ, "Okennyeni ri e ku aru."

⁴ Kani ogen Jizosị gi marin ihien wẹ ri e ro, ọ nọ sị, "Ki haịn onu gi e ro eje-ihien ime obi onu? ⁵ Elee hun ka nfe: i sị, 'A gbaghariguo wẹ i njo i,' ra i sị, 'Lihi oto jenne ijen?' ⁶ Kani, m jenko d'a ghosi unu ni Nwa nke Ihian nwon iken o gi a gbaghari njo elu-uwani." Ọ nọ sị onye hu ọro kinmin, "Lihi oto! Heri ute i, lama iwe i!"

⁷ Okennyẹ hu nọ lihi oto, lama iwe ẹ. ⁸ Ogen igunrun ihian ri ebenu gi hun ihieni, egun nọ tu wẹ, 'ya wẹ nọ ja Osolobue hun ye ihian udi ikenni mma.

Jizosị A kpọ Matiu

(Mak 2.13-17; Luk 5.27-32)

⁹ Ogen Jizosị gi gha ebahun puko, ọ nọ hun onye ohu efan a wu Matiu ebe ọ nodi ali ime ulo-orun ndi a na ugwo-isi. Ọ nọ sị a, "Sonme m," ọ nọ lihi oto, sonme ẹ.

¹⁰ Ogen Jizosị gi nodi ali ime ulo iwe Matiu e ri ihien-oriri, ndi bu oda ime ndi a na ugwo-isi le ndi njo nọ bia d'e du 'ya le umu-azuun a ri ihien-oriri. ¹¹ Ogen ndi Itu-Farisi gi hun ihieni, wẹ nọ sị umu-azuun a, "Ki haịn onye-nkuzi onu gi e son ndi a na ugwo-isi le ndi njo e ri ihien-oriri?"

¹² Kani, ogen Jizosị gi nu a, ọ nọ sị wẹ, "Ndi ehio ri iken a ra cho dibie, kama, ndi ehio rileni iken wu ndi a cho dibie. ¹³ Jen ni d'a mu ihien okuni Ekukwo-nsọ ku wu, 'M cho omiken, ele ichu-egan.' Makeni, ele ndi ri-ochan ke m bia d'a kpọ ni wẹ roghari, kani ndi njo."

Ajuju Banyeni Ibu-onu

(Mak 2.18-22; Luk 5.33-39)

¹⁴ Umu-azuun Jonu nọ bia d'e kunrun Jizosị, ju a, sị, "Ki haịn enyi le ndi Itu-Farisi gi e bu onu mbu-le-ebọ, kani umu-azuun i a ra bu onu?"

¹⁵ Jizosị nọ za wẹ, sị, "Ni ndi bia agbamekukwo sukuru ebe okennyẹ ri a gba ekukwo keleni pu? Ogen lala hun wẹ e gi wehu a ime igunrun wẹ, ogen hu, wẹ jenko d'e bumẹ onu."

¹⁶ "O nwonna onye e gi ekwa ohun taleni a kwakin nke akan. Makeni, ekwa ohun hu wẹ gi kwakin ẹ siko d'a dokapu, ebahun ọ doka a jowaye njo. ¹⁷ W'a ra gizikwo ihien akan gbaye manya

ohun. Makeni we gi e, o gbawa, manya a kwanhu, ihien we gi gbaye e a la iwi. Kama, w'a gba manya ohun e ye ime ihien ohun, oghen ahun we ebuo alako iwi.”

Jesu A Zuo Okpoho Hu Ihien Ri A Gba, Kpotien Nwata Nwunhuni

(Mak 5.21-43; Luk 8.40-56)

¹⁸ Ebe o ri a gwa we ihien ndini we, onye ohu ime ndi-isi we no banhan, gbu n'e osekpụ, si, “Nwa-m-okpoho nwunhunu kikenni, ka bia d'e bu eka i kwasi a—makele, i bu eka i kwasi a, o siko d'a ri ndun.”

¹⁹ 'Ya Jizosi no lihi oto sonme e, 'ya le umu-azuun a. ²⁰ Idemizi, okpoho ohu ihien ri a gba kete ahua mmebuo no ghaha azuun Jizosi, metu ntin efe Jizosi eka. ²¹ Makeni o si enwen e, “M metuhu ewuru e eka, m siko d'a ri mma.”

²² Jizosi no gbesho, oghen o gi hun a, o no si a, “A tula egun nwa m, okukwe i e meole i dinhin.” Okpoho hu no dinhin ²³ Oghen Jizosi gi ru iwe onye-isi hu, hun ndi ri e gbu ekpiri le igunrun ihian ke we ri a zun uzun, ²⁴ o no si we, “Pu ni, ni nwata hu anwuni, uran k'o ri.” We no muma a emu. ²⁵ Oghen we gi wepuguu igunrun hu ezi, o no banye, kwonon nwata hu eka, nwata hu no lihi. ²⁶ Ihienni no kpoqbama eghere hu ile.

Jizosi A Zuo Ndi Enya-ishi Ebuo

²⁷ Oghen Jizosi gi gha ebegu puko, ikenny ebuo enya kpu ishi no sonme e, e yi oro, a si, “Me omiken enyi nwa Defidi!”

²⁸ Oghen o gi banye ime ulo, ndi enya-ishi hu no bia d'e kunrun e. O no si we, “Unu e kwerigho ni m siko d'a saeka me ihienni?” We no si a, “Eghee, Di-nwonna-enyi.”

²⁹ 'Ya o no metu we eka enya, si, “Ya ri ni onu ke unu don kweri.” ³⁰ 'Ya enya we no shiapu, we no leghama uzo. Ya Jizosi no dokem we eka-ntin, si we, “Anikwole ni onye owule marin ihienni.”

³¹ Kanị a pu we, we no kusunme oku e eghere hu ile.

Jizosi A Zuo Onye Ghaleni E Ku Oku

³² Oghen ndi ahun enya te kpu ishi gi puko, ndi ozo no wehe onye-odin eje-mmom ri ime e d'e kunrun Jizosi. ³³ Oghen Jesu gi chupuguu eje-mmom hu, onye-odin hu no kume oku. O tukem igunrun hu enya. We no si, “A huntuni we ihien no enina ime Izrelu.” ³⁴ Kanị ndi Itu-Farisi no si, “O gi iken onye-isi eje-mmom a chupu eje-mmom.”

Orun Rini E Hike. Kanị Ndi K'a Runn'a Ebuni Oda

³⁵ Jizosi no ghama obodo-obodo, ke ndi shiani ke ndi me ekerere, a kuzi ime ulo-ofufe ndi Ju, e zi ozioma Ali-eze, a zuo udi emu le oria ile. ³⁶ Oghen o gi hun igunrun ndi hu risonme ime obodo ndi hu, omiken we no mememe e, makeni we no ke ndi

obi ruleni alị, ndị nwelēni onyē e yeni wē ẹka—rịkē atunrun nwonlēni onyē-ndu. ³⁷ O nọ sị umu-azuun a, “Ihiēn-ugbo wē siko d'a ghọ e hike, kanị ndị ọrun ebuni ọda. ³⁸ Mē ni nwan ekpere rịọ Osolobue, Onyē hun nwon ugbo, n'o zihē ndị-ọrun siko d'a ghọ n'a ihiēn-ugbo e.”

Isi Nke Iri

Ndị-ozī Mmēbuo Pụ-ichēn
(Mak 3.13-19; Luk 6.12-16)

¹ Jizosị nọ kpọ umu-azuun a mmēbuo, ye wē ikēn w'e gi chupụ eje-mmōn lē ikēn w'e gi zuo ụdị emu ile lē ọrịa ile. ² Ndịni wu ẹfan ndị-ozī hụ pụ-ichēn mmēbuo, ndị apostu mmēbuo: ndị ibuzo wu Saimonụ hun w'a kpọ Pita nị Anduru nwēnē ẹ; Jemisi nwa Zebēdi lē Jonu nwēnē ẹ; ³ ndị ọzọ wu Filipu lē Batolomi; Tamosị nị Matiu (Matiu hun e te na ugwo-isi); Jemisi nwa Alifiosị lē Tadiosị;* ⁴ Saimonụ hun te rị ndị gi ẹka-ikēn e mē ni wē chupụ ndị Rom rị a kị alị wē; onyē ọzọ wu Judas' Iskarotụ hun ren'ẹ oge ikpazuun.

Orun Mmadu Mmēbuo Hu
(Mak 6.7-13; Luk 9.1-6)

⁵ Jizosị nọ zipu mmadu mmēbuoni, sị wē, “Ejenkwolē ni d'e kunrun ndi wuleni ndi Ju; abanyekwolē ni obodo ndi alị Sameriya ọwule. ⁶ Kanị, jēnme ni d'e kunrun ndi Izrelu, atunrun Osolobue huni. ⁷ Onu jēnkoni, e zi ni ozioma, a sị, ‘Alị-eze elu-igwee a rigo nsue.’ ⁸ Zuo nị ndi emu rị a kụ, kpotiēn ni ndi nwunni, zuo nị ndi oti—keni wē rị ochan, chupụ nị eje-mmōn. Unu nwonhen ẹ ofe, ye n'ẹ ofe. ⁹ Ewerile ni ego ọwule. ¹⁰ Ebule ni ẹkpa; ewerile ni ewuru mọbu akp'okụ ọzọ che ni hun unu yi; ewerile ni ọkpọ. Makeni, o furu ni wē ye ndi-ọrun ihiēn wē gi e bi.”

¹¹ “Obodo ọwule onu banye, ke hun shia ẹfo ke hun shialeni, chorị nị onyē furuni. Nodi nị iwe ẹ d'e ru oge unu e gi gha obodo ahun pụ. ¹² Onu gha a banye ime ulo hu, kele ni wē. ¹³ Omēni ndi rị ulo hu e furugho nke-esi, udon hu unu kele a rị nị wē; kanị omēni efuruni wē, udon unu e kinhenni unu azuun. ¹⁴ Onyē ọwule mọbu obodo ọwule nabanhanlēni onu mọbu ju n'o gonko ozi unu ntin, unu pukoni iwe onyē hu mọbu obodo hu, tichanpu nị ejan rị onu oku to n'a. ¹⁵ Ezioku ke m rị a gwa unu, o siko d'a ka obodo hu njọ kari alị Sodom-lē-Gomora Uhuohin Ichin-ikpe.”

Ukpokpo Hun Lalani
(Mak 13.9-13; Luk 21.12-17)

* **Isi Nke Iri:3** Lebayosụ

16 “Lee n’ẹ, m rị e zipu onu nọkẹ ebe wẹ nọ zi atunrun jẹn ebe ẹwọrọ† rị. E gi ni akọ e bi, rịkẹ agwo, ka rị nị kẹ nduru hun ghaleni a ru onye owule ẹhu. 17 Kpachanpu ni ẹnya ebe ihian rị, make ni wẹ jenkọ d’e wejen onu ogwa rị ichen-ichen, fian unu mkpịnsin ime ulo-ofufe wẹ. 18 Wẹ siko d’e gi ufiri m dokpun onu jenni ndi Gowanọ le ndi-nze, onwan jenkọ d’e me keni unu shia ni m eri id’ẹnya wẹ le id’ẹnya ndi ali ndi ozo ile wulen ndi Ju. 19 Kani oge w’e gi we onu ye wẹ, ehuele ni uhue banyeni ihien unu jenkọ d’e ku mobu ke unu a don ku ẹ, make ni unu jenkọ d’e nwonhen ihien unu jenkọ d’e ku ozigbo hu. 20 Make ni ele unu jenkọ d’e ku, kama, Mmon Nedi onu jenkọ d’e gi unu ku.”

21 “Umune jenkọ d’e we umune wẹ ye wẹ gbu; ndi nedi jenkọ d’e we umu wẹ ye wẹ gbu; umu jenkọ d’e bunumanị ndi muni wẹ, me wẹ gbu wẹ. 22 Ize unu jenkọ d’a ban ihian ile make ufiri efan m, kani onye hun din ndidi d’e ru njendemẹ jenkọ d’e nwe nzuopuha. 23 Wẹ kpokpo onu ime obodo ohu, gbasi ni hun sonn’ẹ. M rị a gwa unu ezioku ni unu gini d’e jenchaninguu obodo ile rị Izrelu, Nwa nke Ihian siko d’a bia.

24 Onye wẹ rị a zun ara kari onye rị a zunna, odibo ara kari nna a. 25 O hughọ mma ni onye wẹ rị azun rị ke onye rị a zunna le ni odibo rị ke nna a. Owule wẹ kpọ nna hun nwon ulo ‘Bezibo’ (onye-isi eje-mmọn ile), ki wẹ jenkọ d’a kpọ ndi ulo a?”

Onye Hun Furu W’a Tu Egun E (Luk 12.2-7)

26 “Ya wu, atule ni nwan egun wẹ. Make ni o nwonni ihien kpumeni hun jenkoleni d’e kpupu, mobu hun zuerini hun jenkoleni d’a wa. 27 Ihien m gwa onu ime ishi, ku n’e ifonrin-ifon; ihien wẹ kagwa unu, gi n’e yi oro elu ulo. 28 Atule ni egun ndi hun siko d’a saeka gbu ehụ bu a sa wẹ eka gbu ume-ndun; ka tu ni egun onye hu siko d’a saeka tikpo ke ume-ndun ke ehii ime okun-mmọn. 29 Ele ebuo ikobo ke w’e re achu? Kani o nwonni achu ohu hun siko d’a dan ali omeni Nedi unu a ni n’a dan. 30 Ke ntutu rị unu isi, wẹ gun wẹ a gun. 31 Ya wu, atule ni nwan egun, onu ka mkpa a rị karide achu bu oda.”

Ikupu A N’i Wu Nke Kraisti Le Ighori Ni Y’ele Nke E (Luk 12.8-9)

32 “Ya wu, onye owule nọ id’ẹnya ihian kupu a n’o wu nke m, ya ke m jenkọ d’a nọ id’ẹnya Nedi m hun rị elu-igwee kuzikwo a n’o wu nke m. 33 Kani onye owule nọ id’ẹnya ihian ghori, si n’o marin m, m jenkọ d’a nọ id’ẹnya Nedi m hun rị elu-igwee sizikwo ni a marin m’a.”

Ele Udon Kanị Opīa-agma
(Luk 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ “Erokwole ni ni m bia d'e me ihian ile henrin ohu elu uwa? Mba, ezioku ke m ri a gwa unu, ele iri-ohu kanị opia-agma hun e kebeni. ³⁵ Makeni m bia d'e kebe okennyē le nedi e, okpoho le nne e, nwunye-nwa le nne-di e. ³⁶ Ndi ulo ihian jenkō d'a wu eje-inenren we.”

³⁷ “Onye owule ihien nedi e mobu nne e ka a suo kari ke ihien m don a suo a efuruni onye siko d'e sonni m; onye ihien nwa-a-okennyē mobu nwa-a-okpoho ka a suo kari ke ihien m don a suo a efuruni onye siko d'e sonni m. ³⁸ Onye owule hun buruleni obe‡ e sonme m e furuni onye jenkō d'e son ni m. ³⁹ Onye owule cho n'o ghe isi e, isi e a to, kanị onye hun tuhu ndun a make ufiri m jenkō d'a hun a.”

Ugwō-Orun Ndi-ozī Jesu Le Ndi Nabanhanī We
(Mak 9.41)

⁴⁰ “Onye owule nabanhan unu, nabanhan m; onye hun nabanhan ni m nabanhan onye ziheni m. ⁴¹ Onye owule hun nabanhan onye-amuma makeni o wu onye-amuma jenkō d'e nwonhen ugwō-orun onye-amuma; onye owule hun nabanhan onye hun e bi ke Osolobue cho makeni o bi ke Osolobue cho jenkō d'e nwonhen ugwō-orun onye e bi ke Osolobue cho. ⁴² Onye owule ye onye ohu ime ndini me ekere mkpu mirin-oyi ohude makeni o wu nwa-azuun m, m ri a gwa unu ezioku, ugwō-orun onye hu etuhuko.”

Isi Nke Mmanaj

Ndi-ozī Jonu Hun E Mirin-Chuku Zihe
(Luk 7.18-35)

¹ Ogen Jizosi gi gwagu u mu-azuun a mmebuo hu ihien ndi we jenkō d'e me, o no gha ebegu pu d'a kuzime, e zi ozi ime obodo we ndi shia-efo. ² Ogen Jonu hun e me mirin-Chuku gi no ulo-ngan nu ihien ndi hu Kraisti ri e me, o no zi umu-azuun a d'e kunrun e, ³ si a, “Iyu wu onye hu siko d'a biani ra enyi siko d'e leme enya onye ozō?”

⁴ Jizosi no za we, si, “Jen ni d'a gwa Jonu ihien onu ri a nu le ihien unu ri a hun: ⁵ ndi enya te kpu ishi a hunmaguo uzo; ndi nguro e jenneguo ijen; ndi oti hu a dinhin, a wuru ndi ri ochan; ndi odin a numaguo ihien, we hu e weli ndi nwunni, we hu e zi ndi igbenne ozioma. ⁶ Ngozi ya ri ni onye gileni ihien o hun m ehū nweme obi-ebu!”

‡ **Isi Nke Iri:38** Ogen ahun, ndi Rom e gi obe we gi osisi memē e gbu onye we ma ikpe-onwun. Onye hu e buru obe e sonme ndi-agma hun jenkō d'a kpogbun'e. We kpomaguu a elu-obe, a nodi we ebegu e che nche d'e ru ni o nwunhun.

⁷ Oge ụmụ-azụ ụmụ Jọnu gi pụkọ, Jizọsị nọ gwama igunrun hụ oku Jọnu, si, “Kini kẹ ọnu jẹn ime atụ d'e lee? Efi fia ufere ri e buhunme? ⁸ Kini kẹ ụnu jenzi nwan d'e lee? Onye yi ekwa nanranni? Kaka, ogwa ndi-nze kẹ wẹ nọ a hun ndi yi ekwa oma nanranni. ⁹ Kini kẹ ụnu jenzi nwan d'e lee? Onye-amuma? M si ọnu eghe, o karide onye-amuma. ¹⁰ Hunni wu onye hu wẹ de banyen'e, si,

'Lee e,

m ri e zi onye ozi m

n'o buru n'i ụzọ,

kwademe n'i ụzọ.'

¹¹ Ezioku kẹ m ri a gwa ụnu, ime ndi ikpoho mu, o ke nwon onye owule hun ka Jonu hun e me mirin-Chuku. Kani onye hun kachanrin ntin ime Ali-eze elu-igwee ka a. ¹² Gha oge Jonu hun e me mirin-Chuku gi bidon orun a d'e ru ogeenni, Ali-eze elu-igwee hu e gi iken-iken a gha ihun, ndi-iken huzi e gi iken a banye e. ¹³ Makeni ndi-amuma ile le Iwu Mozizi busonme amuma, kusonme uche Osolobue d'e ru oge Jonu gi bia. ¹⁴ Omeni unu jenkọ d'e kweri, Jonu le enwen e wu Elaija hu wẹ de n'o lala-alala. ¹⁵ Onye hun nwon ntin 'ya nu."

¹⁶ "Kini kẹ m siko d'e gi nwan ma atụ agboni? O nọ kẹ umeka nodi ali ime afia, a hi ibe wẹ, a si,

¹⁷ 'Enyi gi ekpiri bu ebụ a sụnji,

onu e teni egu;

enyi e ye olu ekwan,

unu akwanni ekwan.'

¹⁸ Makeni, oge Jonu gi bia, o rini, o rani—we si, 'Eje-mmom ri ime e.' ¹⁹ Mme wu Nwa nke Ihan a bia, m hu e ri, a ra—we si, 'Lee onye oken ihien-oriri, onye-manya, owu ndi a na ugwo-isi le ndi ozọ wẹ gi njo marin k'o wu.' Kani, ihien wẹ gi a marin amamihien wu ihien o runpuha."

Jesu A Banmani Obodo Ndi Hun Kwerileni Ozi We Zi We Mban

(Luk 10.13-15)

²⁰ 'Ya o nọ banmani obodo ndi hu o ka orun-atumenya a run ime wẹ mban, makeni e rogharini wẹ. ²¹ "O siko d'a fu unu ndi Korazin' orun! O siko d'a fu unu ndi Besaida orun! Makeni omeni ime ali Taya-le-Sidonu kẹ wẹ nọ run oken orun-atumenya ndi wẹ run ime Korazin le Besaida, nke o teke ndi Taya-le-Sidonu roghari, yiri ekwa ahio, kpon ntun kpu enwen wẹ gi ghosi ni e roghariguọ wẹ." ²² "M ri nwan a gwa onu, nke Taya-le-Sidonu k'a ka nke unu mma Uhuohin Okinkin-ikpe. ²³ Kẹ iyu wu obodo Kapanom, wẹ siko d'e busi i elu-igwee? Mba, wẹ jenkọ d'e wetu i si ali-mmom. Makeni, omeni ime *eje-ali* ahun wu Sodom kẹ wẹ nọ run oken orun-atumenya ndi wẹ run ime

i, nke o me ni o hu a d'e ru tanni. ²⁴ M ri nwan a gwa i, nke Sodom k'a ka nke i mma Uhuohin Okinkin-ikpe!”

Bia Ni D'e Kunrun M Ni Onu Zu Iken
(Luk 10.21-22)

²⁵ Ogen hu, Jizosi no si, “M ri e kele i Baba, Onye nwon elu-igwee le uwa, makeni i zuemeni ndi marin ihien le ndi nwe uche ihien ndini, we e ghosi umu-ndu. ²⁶ Eghese Baba, enina k'o don suo i.” ²⁷ “Nedi m e buguo ihien ile che m eka. O nwonni onye owule marin Nwa wezuka Chuku-Nedi; o nwonni onye owule marin Chuku-Nedi wezuka Nwa, lezi onye owule Nwa cho n'o me e n'o marin Chuku-Nedi.

²⁸ Bia ni d'e kunrun m, unu ndi ndun guu, ndi bu ibu nyinni, m jenk'o d'e ye unu izu-iken. ²⁹ Yiri ni agbun m—yoku m*, unu a mumarin m; makeni m wu onye ri juu, hun e welua enwen e ali ime obi. Onu me e, umen-dun unu e zu iken. ³⁰ Agbun yoku m† a ra kenren, ibu m'e buye ihian ara nyin.”

Isi Nke Mmēbuo

Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken
(Mak 2.23-28; Luk 6.1-5)

¹ Ogen hu, o ru Uhuohin Izu-iken ohu, Jizosi ghafeko ugbo we kun oka-witi; egun hu a gun umu-azuun a, 'ya we no ghorima oka-witi a ta. ² Ogen ndi Itu-Farisi gi hun ihienni, we no si a, “Y'a hun a, umu-azuun i e memele ihien iwu si w'e mele Uhuohin Izu-iken.”

³ O no si we, “Unu e ke guntu ihien Defidi me ogen egun gi ri a gun 'ya le ndi 'ya le we wi? ⁴ K'o don banye ulo Osolobue, ri bredi-nsa ahun w'e bupuhani Osolobue, hun iwu si n'o furuni ni iya mobu ndi ya le we wi ri e, ni ndi nchu-egan suo* e ri e?”

⁵ “Ra onu e ke guntu ime Iwu k'o don wuru ni, o ru Uhuohin Izu-iken, ndi nchu-egan ri a run orun ime Ulo-nsa a dan iwu Izu-iken† bu ikpe amanị we?”

⁶ M ri nwan a gwa unu ni ihien ka Ulo-nsa ri ebeni! ⁷ Omeni unu te marin ali okuni: ‘M cho omiken ele ichu-egan‡,’ onu e ke gha a ma onye nwonleni ihien o me ikpe. ⁸ Makeni, mme wu Nwa nke Ihian ke oku Uhuohin Izu-iken ri eka.”

Okennyē Eka Ohu Nwunhun
(Mak 3.1-6; Luk 6.6-11)

⁹ Jesu no gha ebahun pu, banye ulo-ofufe we. ¹⁰ O nwon okennyē eka ohu nwunhun ri ebēhu. Ndi-Itu-Farisi ndi hu choko

* **Isi Nke Mmanaj:**29 Griki: Yiri ni yoku m. Yoku wu ihien we gi e kengbama efin ebuo we gi a run orun-ugbo keni we saeka jen ahanmahan. † **Isi Nke Mmanaj:**30

Griki: yoku m * **Isi Nke Mmēbuo:**4 1 Samuelu 21.1-6 † **Isi Nke Mmēbuo:**5 ghahani irun orun Ulo-nsa Uhuohin Izu-iken ‡ **Isi Nke Mmēbuo:**7 Hosaya 6.6 k'o ri

ihien w'e gi ma Jesu ikpe, wẹ nọ jụ a ụta, si, "Iwu kwerioghọ nị wẹ zụọ ndị emu rị a kụ Ụhụọhịn Izu-ikẹn?" ¹¹ Ọ nọ si wẹ, "Omẹni onyẹ ohu ime ọnụ nwọn atunrụn ohu suọ, nị atunrụn hụ a danban ime olu Ụhụọhịn Izu-ikẹn, o zuko ẹka ye ẹ, wepuha? ¹² Bụ ihian ka mkpa ọda-ọda kari atunrụn. 'Ya wụ, iwu e kwerioghọ nị w'e mẹ ihien rị mma Ụhụọhịn Izu-ikẹn.'" ¹³ 'Ya ọ nọ si okennyẹ hụ, "Tinpụ ẹka i." Ọ tinpụ a, ọ nọ rị mma kẹ hụn-ẹbọ. ¹⁴ Kani, ndị Itu-Farisi ahun nọ pụ d'e ri n'ẹ ngo kẹ wẹ siko d'a dọn gbu ẹ.

Odibo Osolobue Hori

¹⁵ Ogen Jizosi gi marin ihien ndi Itu-Farisi ahun rome, ọ nọ gha ebahun pu, ndi bu ọda nọ sọnmẹ ẹ, ọ nọ zụọchanrin wẹ ile. ¹⁶ Ọ nọ dọ wẹ ẹka ntin w'a nile ihian marin nị iya rọ. ¹⁷ Onwan wụ igi mezu ihien Osolobue gi onyẹ-amuma wụ Azaya ku, si, ¹⁸ "Ledẹ odibo m, hun m hori; ezi odibo m rọ; ihien ẹ a suọka m. M jenkọ d'e bu Mmon-nsọ m kwasị a; o jenkọ d'a ghosị ndi ali ndi ọzọ ile rị ụwa ezigbo enen. ¹⁹ Ọ dọkọ ndondọ mọbụ yi oro; o nwonni onyẹ siko d'a nụ olu ẹ ọgbara-ogbe. ²⁰ Ọ kpagipukọ ẹfifia-ridi rị a kpagini mọbụ tinyunpu ukpe rị e tinyunni, d'e ru ni o ye ezi-omumẹ mmeri. ²¹ Ndi ali ndi ọzọ ile jenkọ d'e gidẹ ẹfan a nwon olil'anya."

Jizosi Le Bezibo

²² 'Ya wẹ nọ wẹhen'e onyẹ eje-mmon rị ime ẹ, hun o menị a ra legha ụzọ, a ra ku oku. Ọ nọ zụọ a, onyẹ ẹnya-mpin odin hụ nọ kumẹ oku, hunma ụzọ. ²³ Ọ nọ tükemẹ igunrun hụ ẹnya, wẹ nọ si, "Onwan wude nwan Nwa Defidi ra?" ²⁴ Kani ogen ndi Itu-Farisi gi nụ a, wẹ nọ si, "Ikẹn Bezibo, onyẹ-isi eje-mmon ile, kẹ okennyeni gihu a chupụ eje-mmon."

²⁵ Jizosi a maringụọ ihien wẹ rị e ro ime obi wẹ, ọ nọ si, "O nwonni ali-eze ọwule kebeni hun wẹ jenkoleni d'a la iwi; o nwonni obodo mọbụ ikpun-ulo kebeni hun siko d'a toni. ²⁶ Omẹlẹ Ekwensu rị a chupụ Ekwensu, o kebeguọ enwen ẹ. Nanị kẹ ali-eze ẹ e dọn nwan tọ? ²⁷ Omẹni ikẹn Bezibo kẹ m gi a chupụ eje-mmon, ikẹn onyẹ kẹ ndi nke unu gi a chupụ wẹ? 'Ya wụ, uwe jenkọ d'a ma ọnụ ikpe. ²⁸ Kani, omẹni ikẹn Mmon-nsọ Osolobue kẹ m gi a chupụ eje-mmon, 'ya wụ nị Ali-eze Osolobue e ruguọlẹ ebe unu rị. ²⁹ Nanị kẹ ihian e dọn saeka banhan iwe dikẹn, kwari ibu ẹ, mmani o bu ụzọ kẹnmeguọ a? Egheẹ, o kẹnmeguọ a k'ọ nọ saeka kwari ihien rị iwe ẹ.

³⁰ Onyẹ ọwule hun rileni azuun nke m rị a lusun m ogun; onyẹ ọwule hun ghaleni e sọn m e kponkikomẹ rị e kponyiya. ³¹ M rị nwan a gwa unu nị wẹ jenkọ d'a gbaghari ihian njo ọwule,

gbaghari wè arù ọwùlè wè ku, kanì agbagharìkọ wè onyè ku arù banyeni Mmòñ-nsọ. ³² Wè jènko d'a gbagharì onyè ọwùlè kuja oku mmè wù Nwa nke Ihian; kanì, agbagharìkọ wè onyè kuja oku Mmòñ-nsọ, agbagharìkọ w'a kẹ ogènni kẹ ogèn lalanì.”

Osisì Lè Mkpuru A

³³“Mèmè osisì n'ọ rì mma, mkpuru a jènko d'a rì mma; mèmè osisì n'ọ jọ njo, mkpuru a sikọ d'a jọ njo—makèni mkpuru osisì kẹ wè gi a marìn a. ³⁴ Igunrun agwo! Nanì kẹ unù a dòn saèka ku ihien rì mma ebe onù wù ndì-njọ? Ihien jun ihian imè obi y'a gha a onù a pùha. ³⁵ Ezigbo ihian, a gha ihien rì mma rì a imè e wepuha ihien oma, kanì eje-ihian a gha eje-ihien rì a imè e wepuha eje-ihien. ³⁶ M rì a gwa unù n'ọ ru Uhuohin Ichin-ikpe, ihian jènko d'a za ajuju banyeni oku ile nwonlèni isi hùn wè ku. ³⁷ Makèni wè jènko d'e gi ihien i ku ma i ikpe, gizikwo ihien i ku sị nì ikpe a manì i.”

A Sị Wè Jesu Ghosì Wè Ahima Pù-ichèn

³⁸ “Ya ndì hù imè ndì-nkuzi Iwu lè ndì Itu-Farisi nọ sị Jesu, “Onyè-nkuzi, ẹnì chọ n'ì ghosì ẹnì ahima pù-ichèn hùn gha èka Osolobue bia.” ³⁹ Kanì ọ nọ sị wè, “Eje-agbo ẹnì rìlèni uzọ ohu sị wè ghosì wè ahima! Kalè, ọ nwonni ahima wè jènko d'a ghosì wè wezuka ihien mè onyè-amuma wù Jona: ⁴⁰ erira Jona dòn nọdì imè ẹfọ azun hù hi-ogbe akpu-uhuohin ẹtọ kẹ mmè wù Nwa nke Ihian sikọ d'a nọdì imè alì akpu-uhuohin ẹtọ.

⁴¹ Ndì Ninive jènko d'a pùha ọsheri Ogèn Okinkin-ikpe, shiagbu ndì agboni eri, makèni e rogharioghọ wè ogèn Jona gi zi wè ozi Osolobue—bù ihien ka Jona rì ebeni!

⁴² Eze-okpoho alì Shiba, alì hù rì azuun ndidan-mirin, jènko d'a pùha ọsheri Ogèn Okinkin-ikpe, shiagbu ndì agboni eri. Makèni, ọ gha alì tegbu enwèn ẹ bia d'e gòn amamihien Solomonu ntin; ka lee nwan, ihien ka Solomonu rì ebeni!”

Ihien E Wekinhen Eje-mmøn Wè Chupuguu

(Luk 11.24-26)

⁴³ “Eje-mmøn gha imè ihian pù, ọ ghasonmè ebe mirin rìlèni, a chọ ebe ọ sikọ d'a nọ zu ikèn. Omèni ọ hunnì, ⁴⁴ ọ jènko d'a sị enwèn ẹ, ‘M sikọ d'e kin-azuun iwe m hùn m gha pùha.’ Ọ bia, hùn a nì ọ nwonni ihien rìn'a, nì a zachanringuo w'a, donzichanrin a, ⁴⁵ ọ jèn d'e wèhè eje-mmøn ẹsa ọzọ hùn ka ya lè enwèn ẹ njo, 'ya lè wè a wì banye ebèhù d'e biri. Onọdì ikpazuun onyè hù a ka njo kari nke mbù. Erira k'ọ jènko d'a rìzikwo nì ndì eje-agboni.”

Nnè Lè Umunè Jizosì

(Mak 3.31-35; Luk 8.19-21)

⁴⁶ Ogẹn Jizọsị gi rị a gwa igunrun hụ oku, nne ẹ lẹ umunẹ-ẹ-ikennyẹ nọ bịa d'e turu ihun ezi, a chọ nị wẹ gwa a oku. [⁴⁷ Ya kẹ onyẹ ohu nọ sị, “Lee, nne i lẹ umunẹ i ikennyẹ turu ihun ezi, wẹ chọ nị wẹ gwa i oku.”] ⁴⁸ Kanị, ọ nọ za onyẹ hụ gwa n'a, sị, “Onyẹ wu nne m? Elee ndi wu umunẹ-m-ikennyẹ?” ⁴⁹ Ọ nọ zin umu-azuun a ẹka, sị, “Ndi nị rị ebeni wu nne m lẹ umunẹ-m-ikennyẹ. ⁵⁰ Makeni onyẹ ọwulẹ hụn e mẹ uche Nedi m hụn rị elu-igwee wu nwene-m-okennyẹ lẹ nwene-m-okpoho lẹ nne m.”

Isi Nke Mmepụ

Ilu Jesu Gi Onyẹ-ugbo Ta
(Mak 4.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Uhuohin hụ, Jizọsị nọ gha ime ụlọ pụ, jẹn d'a nọdi ali mkpenren mirin Galili. ² Igunrun hi-ogbe nọ fihunme ẹ, hụn wu nị ọ nọ banye ime ugbo, nọdi ali, igunrun hụ ile nọ turu mkpenren mirin. ³ Ọ nọ gi ilu gwa wẹ ihien bu ọda, sị, “Gon ni ntin! O nwẹ onyẹ-ugbo jẹn d'a gha mkpuru ime ugbo.

⁴ Ogẹn o gi rị a gha a, mkpuru ndi hụ ime wẹ a danye okp'uzo, nnunu nọ bịa d'e ripu wẹ. ⁵ Mkpuru ndi ọzo a danye ali-omuma ebe ejan rileni ọda, pu ozigbo makele ejan ari a ọda. ⁶ Kanị, ogẹn anwun gi wa, ọ ma wẹ, wẹ nọ shinwun, makeni enwon wẹ nkogun. ⁷ Mkpuru ndi ọzo a danye ebe ogun rị, ogun ndi hụ nọ sue, dungbu wẹ. ⁸ Mkpuru ndi ọzo a danye ali rị mma, mi mkpuru; ndi hụ ime wẹ a mi uzo ogun isen, ndi hụ uzo ogun eto, ndi hụ iri kwasi ogun.

⁹ Onyẹ nwon ntin 'ya nu.”

Ihien Hain Jesu Gi A Tasomme Ilu
(Mak 4.10-12; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ya kẹ umu-azuun Jizọsị nọ bịa d'e kunrun ẹ, sị, “Kị hain i gi e gi ilu a gwa wẹ oku?”

¹¹ Ọ nọ za wẹ, sị, “E yeguọ wẹ unu oghere onu e gi marin ihien-mini risomme Ali-eze elu-igwee, kanị eyeni wẹ wẹ. ¹² Makeni onyẹ hụn nwonni kẹ wẹ jenkọ d'e yecheni, keni o nwẹ mmagi-mmagi; kanị onyẹ hụn nwonleni, wẹ k'a napu a hụn o nwede.” ¹³ “Ihien hain m gi e gi ilu a gwa wẹ oku wu nị wẹ rị e lee ilee, kanị a rị w'a hụn uzo; w'e gon ntin, kanị a rị w'a nu, a rị w'a ghoha. ¹⁴ Ihien onyẹ-amuma wu Azaya ku e meguọ ebe wẹ rị—Azaya sị,

‘Nke esi,
onu jenkọ d'a nu,
kale o nwonni ogẹn unu e gi ghoha;
unu jenkọ d'e lee ilee,

kanị o nwonni oge n ụnụ e gi legha ụnz, ¹⁵ makeni ndini a ra
ghoha,
ntin we a kpokinguo,
a nyunmaguo we enya,
amangbe w'e gi enya we legha ụnz, gi ntin we nu ihien,
gi uche we ghoha,
gbehuto d'e kunrun m,
a gbaghari m we njo we—ya ke Osolobue ku.' ”

¹⁶ “Kani, we gozi enya onu agozi, 'ya hain we gi ri a hun
uzo; we gozizikwo ntin unu agozi, 'ya hain we gi ri a nu ihien.
¹⁷ Ezioku ke m ri a gwa unu, ndi-amuma bu oda le ndi bu oda
hun me ihien Chuku cho e te choquo ni we hun ihien onu ri a
hun, kani a hunni w'a; a choquozi we ni we nu ihien unu ri a
nu, kani anuni w'a.”

Ihien Jesu Gi Ilu Onye-ugbo Hu Kuzi
(Mak 4.13-20; Luk 8.11-15)

¹⁸ “Nu ni nwan nkowa ilu hu m gi onye-ugbo ta: ¹⁹ Oge ihian
gi nu oku Ali-eze bu o ghohan'a, Eje-onye hu a bia, o junarin a
ihien we kunye ime obi e. Onwan wu hun we kunye okp'uzo.
²⁰ Hun danye ali-omuma wu onye hu hun nu oku hu, gi ighogho
nabannan a ozigbo. ²¹ Kani, makeni onye hu e nwe nkpogun,
o tohu ekere. Oge nsongbu mobu ukpokpo e gi bia make oku
hu, o danpu ozigbo. ²² Hun we kunye ime ogun wu onye hu
hun nu oku hu, kani uhue ihien uwan le ihien oili'anya aku-le-
uba uwan a kpangbu oku hu, o mini mkpuru. ²³ Kani, mkpuru
we kunye ali ri mma wu ndi hu hun nu oku hu, ghoha a, mi
mkpuru ezie-ezie: ndi hu ime we a mi uzo ogun-isen, ndi hu a
mi uzo ogun-eto, ndi hu a mi uzo iri-kwasi-ogun.”

Ilu Jesu Gi Ata-witi Ta

²⁴ O no ta ni we ilu ozu, si,
“Ali-eze elu-igwee rike ebe ihian no kun mkpuru ri mma ime
ugbo e. ²⁵ Kani, ebe ihian ri uran, enenren no bia d'a kun ata-
witi ye ime oka-witi ndi hu pu. ²⁶ Oge ihien-ugbo ndini gi nwan
sueguu, mima mkpuru, ata-witi ndi hu nozikwo puha.

²⁷ 'Ya ndi idibo ahun no bia d'e kunrun onye hu nwe ugbo,
si a, 'Di-okpa, ele mkpuru ri mma ki kunye ime ugbo i? Nani
ke ata-witi don banzi a?'

²⁸ O no si we, 'Onye-iwe me ihienni.'

Ndi idibo ndi hu no si a, 'Ni enyi jen nwan d'e huepu ata-witi
ndi hu?'

²⁹ Kani o no si, 'Mba, amangbe onu e huepu 'ya le oka-witi.
³⁰ Hapu ni we ebuo ni we suegbame d'e ru oge we gi e be oka-
witi. O ru oge we gi e be oka-witi, a si m ndi jenko d'e be ne,
“Bu ni uzo huepu ata-witi kenmesonme we ukun-ukun d'a dun

ọkụn, ụnụ e bepụha ọka-witi buche ebe m'e buche ihien-ugbo.”

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mọstadi Ta
(Mak 4.30-32; Luk 13.18-19)

³¹ Ọ nọ ta nị wẹ ilu ọzọ, si, “Alị-eze elu-igwee nọ kẹ akpuru mọstadi ohu hụn onyẹ ohu weri, kụnye ime ugbo ẹ. ³² Iya kachanrịn ntịn ime mkpuru ile, kanị o suegụ, 'ya kachanrịn ogbe e hi ime ihien-akunkun ndị hụn hikẹlẹni, ọ hande kẹ osisi, nke wụ nị nnụnụ a bịa d'a kpa ẹkụ e ye agalaba a.”

Ilu Jesu Gi Yisti Ta
(Luk 13.20-21)

³³ Ọ nọ ta nị wẹ ilu ọzọ, si, “Alị-eze elu-igwee rịkẹ yisti brẹdi gi a fụ hụn okpoho ohu gi gwogbama flawa wẹ gi e shi brẹdi hụn k'e jun ihien nọkẹ adana ẹtọ d'e ru n'ọ ghagbarị flawa hụ ile.”

Ihien Haij Jizosị Gi E Gi Ilu A kuzi
(Mak 4.33-34)

³⁴ Jizosị gi ilu gwa igunrun hụ ihien ndịni ile. O nwonni ihien o gilẹni ilu gwa wẹ. ³⁵ Onwan wụ igi mezu ihien onyẹ-amụma ku, si,

“M jenkọ d'a shiapu ọnụ m
e gi ilu e ku,
m jenkọ d'a gha e
ku ihien zuerini
kete w'a tunlẹ iyetọ ụwa.”

Jizosị A Kowa Ilu Ata-witi Hu

³⁶ 'Ya ọ nọ na igunrun hụ tọ si ime ụlọ. Ụmụ-azuun a nọ bịa d'e kunrun ẹ, si a, “Kowa nị ẹnị ilu ata-witi hụ wẹ kụnye ime ugbo.” ³⁷ Ọ nọ za, si, “Onyẹ hụ kụn mkpuru rị mma wụ Nwa nke Ihian. ³⁸ Ugbo hụ wụ ụwa; mkpuru hụ hụn rị mma wụ ụmụ Alị-eze; ata-witi hụ wụ ụmụ Eje-onyẹ hụ. ³⁹ Eñenrẹn ahun kụn ata-witi ndị hụ wụ Ekwensu; oge hụ wẹ jenkọ d'e gi ghọ ihien-ugbo hụ wụ ogugu ogeenni; ndị ahun jenkọ d'a ghon'a wụ ndi mmọn-ozị.

⁴⁰ Kẹ wẹ dọn huepụ ata-witi ndị hụ, wegbama wẹ dụn ọkụn, ẹrira k'o jenkọ d'a rị ogugu-ogẹn. ⁴¹ Nwa nke Ihian jenkọ d'e zi ndi mmọn-ozị ẹ. Wẹ jenkọ d'e kpọnpụ ihien ọwulẹ e buhẹ njo lẹ ndi ile e me eje-ihien ime Alị-eze ẹ, ⁴² tū wẹ ye oken ọkụn hụ. Ebehụ, ihian jenkọ d'a rị a kwan ẹkwan, a ta nkwenrẹn-eze. ⁴³ Oge hụ, ndi ezi-omume k'e time kẹ ẹnya-anwun ime Alị-eze Nedi wẹ. Onyẹ hụn nwon ntịn 'ya nu.”

Ilu Ndi Jesu Gi Ihien Ri Oken-mkpa Zuerini Ta

44 “Alị-eze elu-igwee rị ke ihien rị oken-mkpa zueri ime ugbo, hun onye ohu hun, zuemezi e, gi ighoghọ jen d'e rechanrin ihien ile o nwon, bia d'e nonrin alị hu.”

45 “Ozozị, Alị-eze elu-igwee nọ ke ebe onye-afia rị a chosonme ihien rị mkpa a koni. 46 Ogen o gi hun hun a kokenmeni rigbu enwen e mkpa, o nọ jen, rechanrin ihien ile o nwe, bia d'e nonrin e.”

Ilu Jesu Gi Oga Ta

47 “Ozozị, Alị-eze elu-igwee rike oga we tuye ime ohimin, o nọ nwundon udi azun ile rị ichen-ichen. 48 Ogen o gi jun, we nọ dokpunpuha a mkpenren mirin; ya we nọ nodi alị, hopuha ndi rị mma, buche ime ukpali, kpon ndi rileni mma tuhu. 49 Eriira k'o jenkọ d'a rị o ru ogugu-ogen. Ndi mmon-ozị jenkọ d'a puha, hopu ndi-njọ ebe ndi-oma rị, 50 kpon we ye oken okun hu. Ebehu, ihian jenkọ d'a rị a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze.”

Ezioku Nke Ohun Le Nke Akan

51 Jizosi nọ ju, si, “Onu a ghotaguo ihien ndini ile?” We nọ si a, “Eghee.” 52 O nọ si we, “Ya wu ni onye nkuzi Iwu owule we zun make Alị-eze elu-igwee nọke onye nwon ulo, hun gha ebe o donme ihien e wefuha ke ihien ohun ke ihien akan.”

A ju We Jizosi Ime Nazareti

(Mak 6.1-6; Luk 4.16-30)

53 Ogen Jizosi gi taguu ilu ndini we, o nọ gha ebahun pu, 54 si obodo e. O nọ kuzime we ime ulo-ofufe we, hun wu ni nkuzi e nọ tu we enya, we nọ si, “Elebe ke okennyeni nọ nwehen amamihienni le orun-atumenya ndini o rị a run? 55 Ele nwa Kapinta wu onwan? Efan nne e ele Meri? Ele Jemisi le Josefụ le Saimonu le Judasi wu umune-e-ikennyen? 56 Ele enyi le umune-e-ikpoho rị ebeni? Elebe ke okennyeni gha nwehen ihien ndini ile?” 57 “Ya we nọ weme n'e iwe. Jizosi nọ si we, “W'a gbaye onye-amuma agbaye ebe ile mmani ime alị a le ezi-le-ulo a.” 58 O runni orun-atumenya bu oda ebehu makeni ekwerini ni we.”

Isi Nke Mmęnọ

Onwun Jonu Hun E Me Mirin-Chuku

(Mak 6.14-21; Luk 9.7-9)

1 Ogen hu, Herodu hun rị a ki Galili nọ nu ihien Jizosi rị e me, 2 o nọ si ndi idibo e, “Onyeni wu Jonu hun e me mirin-Chuku. O ghaguo onwun lihi, 'ya hai n o gi nwon iken o gi e me ihien ndini.”

3 Herodu ku erira makeni Herodu nwunrun Jonu, ken e egbun, bu e che ime ulo-ngan make ufiri Herodias nwunye nwehe e wu Filipu, 4 makele o teguo Jonu gwama a, si, “Iwu

ekwerikwọni n'i sikọ d'a lụ a.”⁵ O te chọ n'o gbu Jọnu, kalẹ egun ihien ndi alị k'e me anin'a make ni we weri Jọnu rike onye-anuma.

⁶ Kanị, o ru uhuohin hu we gi a nyanhan omumu Herodu, nwa-okpoho Herodiasị mu nọ tenni we egu, efo nọ sọ Herodu usuo, ⁷ hun wu ni Herodu nọ kwe e nkwa, kun iyi, n'o sikọ d'e y'e ihien owule o cho.

⁸ Nne e nọ dunye e, o nọ si Herodu, “Gi afereni ye m isi Jọnu hun e me mirin-Chuku.”

⁹ O nọ fu eze, kanị o nọ gi ifiri iyi o kun le ndi obia a si we ye nwata-okpoho hu 'ya. ¹⁰ O nọ zi we, we nọ jen d'e bepụ Jọnu isi ime ulo-ngan. ¹¹ We nọ gi eferẹ buhe e, we e ye nwata-okpoho hu, o nọ w'e jenni nne e.

¹² Umụ-azụun Jọnu nọ bia, buru ehu a li, jen d'a gwa Jizosi.

Jizosi E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri
(Mak 6.30-34; Luk 9.10-17; Jón 6.1-14)

¹³ Ogen Jizosi gi nu onwan, ya sọ nọ gi ugbo-mirin gha ebegu pu, si ebe ihian rileni. Kanị ogen ndi ri ebahun gi nu n'o puguo, we nọ gi ukụ gha ime obodo ndi hu sonme e. ¹⁴ Ogen o gi ru mkpenren mirin, o nọ hun igunrun hi-ogbe. O nọ me omiken we, zuo ndi emu ri a ku.

¹⁵ O ru ogen enyasi, umu-azun a nọ bia d'e kunrun e, si, “O nwonni onye bi ebeni, bu eki e giguo. Si igunrunni la, ni we jen ime obodo ndi me ekere-ekere risonme ebeni d'e nonrinsonme ihien-oriri.”

¹⁶ Jizosi nọ si, “Ele hun w'e gi lama; ye ni we ihien-oriri.”
¹⁷ We nọ si a, “Ogbe bredi isen le azun ebuo sọ ke enyi nwon ebeni.” ¹⁸ O nọ si we, “Wehe ni ni m we.”

¹⁹ 'Ya o nọ si igunrun hu nodi alị enu irurue ri ebahun. O nọ weri ogbe bredi isen hu le azun ebuo hu, lee enya elu-igwee, ye ekele, bebe bredi ndi hu ye umu-azun, we nọ ye igunrun hu. ²⁰ We ile nọ rijuncharin efo. 'Ya we nọ tutukome ifunfun e hoduni, o jun ukpali mmebuo.

²¹ Ndi hun ri bredini wu ihien nọke ikennyẹ ogun-iri kwasi nnu-mmebuo*, wezuka ikpoho le umueka.

Jizosi Le Pita E Jen Ijen Elu Mirin
(Mak 6.45-52; Jón 6.15-21)

²² 'Ya Jizosi nọ si umu-azun a banye ime ugbo-mirin buru n'e uzo jenme azun hun-ebu. 'Ya le enwen e nọ nodi gbashia igunrun hu. ²³ O gbashiagu we, 'ya sọ nọ nyinrin ugu d'e me ekpere. O ru ogen enyasi, 'ya sọ hu ebegu. ²⁴ Kanị, ugbo-mirin hu e jenteguogen hu, ebiri-mirin hu e ti ugbo hu, e tikin e azun—make ni ufere ri a gha ihun e fehe. ²⁵ O ru uzo-utuntun

* Isi Nke Mmẹnọ:21 ikennyẹ nnu-uku isen

biribiri, Jesu nọ jẹnhen ijẹn elu mirin Galili hụ d'e kunrun wẹ.
²⁶ Oğen ụmụ-azụn a gi hụn a k'o jẹnla ijẹn elu mirin hụ, 'ya egun nọ tuma wẹ. Wẹ nọ si, "Onyẹ-mmọn rọ!" Wẹ nọ gi egun yi oro. ²⁷ Kani, ọ nọ kuyeni wẹ oku ozigbo, si, "Kwọndon ni obi unu, mme rọ, atule ni egun."

²⁸ Pita nọ si a, "Di-nwọnni-enyi, ọwule iyụ rọ, si m bia d'e kunrun i elu mirin." ²⁹ Jesu nọ si a, "Bia." 'Ya Pita nọ gha ime ụgbọ-mirin hụ puha, jẹnme ijẹn elu mirin, buruko Jizosi.

³⁰ Oğen o gi hụn oken ufere hụ, egun nọ bia a, ọ nọ rubanma ime mirin. Ya ọ nọ yi oro, si, "Di-nwọnni-enyi, zuopuha m!" ³¹ Jizosi nọ tinpu eka ozigbo kwọndon e, si, "Onyẹ okukwe-nta! Ki hain i gi nwon obi-ebuo?" ³² Oğen wẹ gi banye ime ụgbọ-mirin hụ, oken ufere hụ nọ kusị. ³³ Ndi hụn ri ime ụgbọ-mirin hụ nọ gbu n'e osekpụ, si, "Ezioku-ezioku, iyụ wụ Nwa Osolobue."

Jizosi A Zuo Ndi Emu Ime Obodo Genesareti
 (Mak 6.53-56)

³⁴ Oğen wẹ gi fetuguu mirin, wẹ nọ puha obodo Genesareti. ³⁵ Oğen ndi obodo hụ gi marin ni Jesu rọ, wẹ nọ zi ozi ghagbari egerẹ hụ ile, wehesonmen'e ke wẹ han emu ri a ku. ³⁶ Wẹ nọ rịọ a ni wẹ metude ntin ewuru e eka; ke wẹ han metun'a nọ dnhin.

Isi Nke Mmisẹn

Odinali Ndi-akan
 (Mak 7.1-13)

¹ 'Ya ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu nọ gha Jerusalem bia d'e kunrun Jizosi, si a, ² "Ki hain umu-azun i gileni a gbaye odinali ndi nedi enyi kani? W'a ra kwọ eka wẹ kebe ri ihien-oriri." ³ O nọ za wẹ, si, "Ki hain onu gi a dan iwu Osolobue keni unu kwadon odinali onu?" ⁴ Makeni Osolobue ye iwu, si, 'Gbaye nedi i le nne i, sizi, 'Onyẹ ọwule kuja oku nedi e mobu nne e, wẹ k'e gburiri onyẹ ahun.' ⁵ Kani unu si, 'Onyẹ si nedi e mobu nne e, "E weguo m ihien nke m'e ye i ye Osolobue oyiye," ọ rizinị mkpa n'o gi ihien o nwe gbaye nedi e mobu nne e.' ⁶ 'Ya wu, onu e gi ifiri odinali unu e me oku Osolobue a wuru ihien la iwi. ⁷ Ndi ihunnai ke unu wu! Amuma Azaya bu banyeni unu wu ezioku! Azaya si ni Osolobue si,

⁸ 'Onunu-ire suo ke ndini gi
 a gbaye m,

obi wẹ e teke ebe m ri.

⁹ Wẹ ri e fe m mmaka,

ihien w'a kuzi

wu odinali ihan mmaka tume.' "

Ihiẹn Ndị Hụn E Mەرụ Ihian
(Mak 7.14-23)

¹⁰ Jesu nọ kpọzụnhan igunrun hụ ebe ọ rị, sị wẹ, “Gon ni ntin; ghota ni! ¹¹ Ele ihien banye ihian onu e meru a, kanị ihien gha onu puha, 'ya e meru ihian.” ¹² 'Ya umu-azuun a nọ bia d'e kunrun e, sị a, “Y'a maringho ni iwe we ndi Itu-Farisi ogen we gi nu ihieni i ku?”

¹³ O nọ za, sị, “Wẹ jenkọ d'e huepu ihien owule Nedi m rị elu-igwee kunleni. ¹⁴ Hatu ni wẹ, wẹ wu ndi-ndu hun enya kpu ishi—owuni onye enya-ishi e du onye enya-ishi, wẹ ebuo jenkọ d'a danye ime olu.” ¹⁵ Ya Pita nọ sị a, “Kowa ni enyi ilu nei.”

¹⁶ 'Ya ọ nọ sị, “Onu nwen e ke ghotakwo nwan? ¹⁷ Unu a hun n'a ni ihien owule banye onu e si efọ, gha erira shi mgbugbu-nsin? ¹⁸ Kanị ihien gha onu fuha gha obi ihian puha—iya wu ihien e meru ihian. ¹⁹ Makeni ime obi ke ihien ndini gha a puha: eje-iroro, igbu-ochu, ina-nwunye-ihian le izo-uku-eye-ofia, mgba-nzuzue, izun-ohin, ishia eri-ntu le nkuto. ²⁰ Ihien ndini wẹ nwe e meru ihian. Kanị, igi eka wẹ kwoleni ri ihien-oriri ara meru ihian.”

Okukwe Okpoho Ohu Nwa A Nwon Nsongbu
(Mak 7.24-30)

²¹ Jizosi nọ gha ebenu pu, si egberẹ Taya-le-Sidonu. ²² Ogen hụ hura, okpoho onye alị hụ wu Kena hun gha egberẹ ahun bia nọ puha, yime oro, a sị, “Euu Di-nwonn-enyi, Nwa Defidi, me omiken m, eje-mmọn rị ime nwa-m-okpoho, ọ rị e songbu e oda-oda.” ²³ Kanị Jesu azan'a kaka. Umu-azuun nọ bia, rịọ a, sị, “Gwa a lama, makeni ọ rị e yison enyi oro.”

²⁴ Jesu nọ sị, “Wẹ zi m d'e kunrun atunrun Izrelu huni sọ.”

²⁵ 'Ya ke okpoho hụ nọ bia, sekpu alị ihun e, sị, “Di-nwonn-enyi, ye ni m eka.”

²⁶ Jesu nọ sị, “O rini mma ni wẹ tu bredi umueka ye ni nkite.”

²⁷ Okpoho hụ nọ sị a, “Eghe Di-nwonn-enyi, kanị, ke nkite e ri ifunfun gha ebe ndi nwonn wẹ rị e ri ihien-oriri a dan.”

²⁸ 'Ya Jizosi nọ sị, “Euu okpoho, okukwe i e hike ogbe! 'Ya rị ni i k'i don cho.” Nwa a hụ nọ dinhin ozigbo.

Jizosi A Zuo Ndị Bu Oda

²⁹ Jizosi nọ gha ebahun pu, si mkpenren “Ohimin” Galili. O nọ nyinrin enu oke, nodi alị ebahun. ³⁰ Wẹ hụ e huhe d'e kunrun e, e wehe n'e ndi nguro, ndi oro, ndi enya-ishi, ndi odin le imerinme ndi ozo—e bu wẹ a to uku a. O nọ zuo wẹ, ³¹ nke wu ni ọ tu igunrun hụ enya ke wẹ don rị a hun ebe ndi odin rị e ku oku, ndi oro e zuzi oke, ndi nguro e jenne ijen, ndi enya-ishi a hunma uzo, wẹ nọ ja Osolobue Izrelu mma.

Jizọsị E Yezi Igunrun Ozo Hi-ogbe Ihiẹn-oriri
(Mak 8.1-10)

³² Ya Jizọsị nọ kpọzụnhan ụmụ-azụụn a ebe ọ rị, sị, “Omikẹn igunrunni rị e mę m, makęni mme lę wę a nọpuguo akp'ohin ęto, kalę ihiẹn wę siko d'e ri a rị a, bu a chonị m ni wę bu ęgun la, amamgbe w'a dantosonme ụzo.”

³³ Ụmụ-azụụn a nọ ju a, sị, “Elebe kę ęnyi jęnkọ d'a nọ węhę brędi k'e zu igunrunni ri ime atụ ebeni?” ³⁴ Jizọsị nọ sị wę, “Ogbe ole kę unu gi?” Wę nọ sị a, “Ogbe ęsa lę azun mę kirikiri buleni oda.”

³⁵ Ọ nọ sị igunrun hu nọdi akpakali. ³⁶ Ọ nọ weri ogbe ęsa hu lę azun ndi hu; o yeguu ekele, ọ nọ bebe wę ye ụmụ-azụụn a. Ụmụ-azụụn a nọ we wę ye igunrun hu.

³⁷ Wę ile nọ rijunchanrin ęfo: wę nọ tutukome ifunfun ę hoduni, o jun ukpali ęsa.

³⁸ Ndi hun ri ihiẹn-oririni wu ikennyę nnu-iri, wezukade ikpoho lę ụmụęka.

³⁹ Jesu a gbashiaguu igunrun hu, ọ nọ banye ugbo-mirin si ęberę Magadani hun wu Mag'dala.

Isi Nke Mmisin

A Sị Wę Jizọsị Ghosị Wę Ahima
(Mak 8.11-13; Luk 12.54-56)

¹ Ndi Itu-Farisi lę ndi Itu-Sadusi nọ bia d'e kunrun Jesu, lele ę, sị a ghosị wę ahima gha elu-igwee bia.

² Ọ nọ za wę, sị, “O ru ogen ęnyasi, onu si, ‘Uhuohin siko d'a ri mma, makęni igwere fon efon.’ ³ Utuntun, unu si, ‘Mirin jęnkọ d'e zue tani makęni igwere efonni.’ Onu marin kę wę don e gi igwere a kowa ihiẹn jęnkọ d'e meni, kalę unu ara s'ęka a kowa ihiẹn ihiẹn rị e mę ogenni rị a ghosị.

⁴ Eje-agbo ęnya rilęni ụzo ohu rị a cho ahima. Kanị, o nwonni ahima wę jęnkọ d'a ghosị wę, wezuka ahima ihiẹn mę onyę-amuma wu Jona.” Ọ nọ na wę to, gha ebęhu pu.

Yisti Ndi Itu-Farisi Lę Ndi Itu-Sadusi
(Mak 8.14-21)

⁵ Ogen ụmụ-azụụn a gi fetuguu mirin Galili, wę nọ hun a ni a zole wę brędi. ⁶ Jizọsị nọ sị wę, “Kpachanpu ni ęnya ebe yisti ndi Itu-Farisi lę ndi Itu-Sadusi rị.”

⁷ Wę nọ sị ibe wę, “Ọ rị e ku ihięni makele ęnyi e węhęni brędi.”

⁸ Ogen Jizọsị gi marin ihiẹn wę rị e ku, ọ nọ sị wę, “Ki onu rị e kuni ni unu e nwon brędi? Euu, unu ndi okukwe nta! ⁹ Onu e k'e ghotakwo nwan? Unu anyanhanni ogbe brędi isen hu mmadu ogun-iri kwasi nnu-mmębuo ri lę ukpali ole onu kponjun ihiẹn wę rihodu? ¹⁰ Unu anyanhanni ogbe brędi ęsa

mmadu nnu-iri ri le ukpali ole unu kponjun ihien we rihodu?
 11 Ki hain onu gileni ghoha ni ele bredi mmaka ke m ri e ku? Kpachanpu ni enya ebe yisti ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi ri!”
 12 “Ya we no ghoha ni ele yisti bredi mmaka gi a fu k’o si we kpachanpu ni enya, kani o gi e e ku nkuzi ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi.

Pita E Ku Onye Jizosi Wu
 (Mak 8.27-30; Luk 9.18-21)

13 Ogen Jizosi gi banye egbera Sizeria-Filipi, o no ju umu-azuun a si, “Onye ke we si ni ‘ya ke mme wu Nwa nke Ihian wu?”

14 We no za, si, “O nwe ndi si Jonu hun e me mirin-Chuku, ndi ozọ si Elaija, ndi ozọ si Jerimaya mọbu onye ohu ime ndiamuma mbu.”

15 Kani o no si we, “Onye ke unu si ni ‘ya ke m wu?”

16 Saimonu wu Pita no za, si, “Yu wu Onye Hu Osolobue Tume, hun wu Kraisti, Nwa Osolobue—Osolobue hu ri ndun.”

17 Jizosi no si a, “Onye we gozi agozi k’i wu Saimonu nwa Jona*! Make ni ele ihian ghosi i ihieni, kama, Nedi m hun ri elu-igwee ghosi i ‘ya. 18 M ri a gwa i, i wu Pita†, m jenkọ d’a tun uka m ye elu omuman, iken onwun a saeka meri e. 19 M jenkọ d’e ye i isanhan Ali-eze elu-igwee: ihien owule i si, ‘Mba,’ elu-uwa elu-igwee sikọ d’a si, ‘Mba.’ Ihien owule i si, ‘Eghee,’ elu-uwa, elu-igwee jenkọ d’a si, ‘Eghee.’ ”

20 “Ya Jizosi no dokenme umu-azuun a eka-ntin, si we agwale onye owule ni ‘ya wu Onye Hu Osolobue Tume wu Kraisti.

Jizosi E Ku Oku Afunfun O Sikọ D’a Ta Le Onwun A
 (Mak 8.31–9.1; Luk 9.22-27)

21 Gha ogen hu jenne, Jizosi no gwama umu-azuun a, si, “M jenkọ d’e jenriri Jerusalem, ndi-isi le ndi-isi nchu-egan le ndi-inkuzi Iwu jenkọ d’e me m ni m ta afunfun bu oda. We jenkọ d’e gbu m, kani, hun m’e akpu-uhuhin eto, Osolobue jenkọ d’a gha onwun weli m.”

22 Kani Pita no weri e si usuo, jugbo a, si, “Di-nwonni-enyi, Osolobue a ju; o nwonni ogen ihieni e gi me i!”

23 Kani Jesu no gbeshoto, si Pita, “Ekwensu, pu ni m! I ri a nokin m uzọ, make ni y’a ri e ro nke Osolobue, nke ihian k’i ri e ro.”

24 “Ya Jizosi no si umu-azuun a, “Onye owule cho n’o son m, ‘ya jukwo enwen e, buru obe e, sonme m. 25 Make ni onye owule cho n’o ghe isi, isi e a to a, kani onye owule tuhu ndun a make ufiri m jenkọ d’a hun a. 26 Elee erere k’o ban ni ihian e

* **Isi Nke Mmisin:17** Jonu † **Isi Nke Mmisin:18** “Pita” wu “omuma” onu Griki.

nwōchanrīngūū ụwa ile, tuhu ume-ndūn a? Kīnī kẹ ihian siko d'e gi gbari ume-ndūn a?"

²⁷ “Egheę, Nwa nke Ihian lẹ ndi mmōn-ozī ẹ jenkō d'a bīa; o siko d'e gi ogho Nedi ẹ bīa. Ogen hụ, o jenkō d'a kụ onyẹ ọwụlẹ ụgwō ihien o mę. ²⁸ M rī a gwa ụnụ ezioku, o nwōngho ndi rī ebeni hūn jenkōlẹni d'a nwūn d'e ru ni a hūn wẹ Nwa nke ihian k'ọ lala nọkẹ Eze kī Alī-eze ẹ.”

Isi Nke Mmęsa

Jizōsi E Nwōnhuto

(Mak 9.2-13; Luk 9.28-36)

¹ Ogen akpū-ūhūohin isin gi ghafegūū, Jizōsi nọ weri Pita lẹ Jemisi lẹ Jōnū nwēnẹ Jemisi, kīrī wẹ si elu-ugu jẹn elu ọda-oda; 'ya lẹ wẹ sūo wī. ² Jesu nọ nọ id'ęnya wẹ nwōnhuto: ihun ẹ nọ nwunmẹ rīkẹ ęnya-anwūn, ẹwo o yi nọ hęnrin nke ọchan, nwunmẹ kẹ ukpẹ.

³ Idumuzi Mozizi lẹ Elaija nọ fopuha ebe wẹ rī, wẹ lẹ Jizōsi nọ kumẹ oku.

⁴ Pita nọ sī Jizōsi, “Di-nwōnni-ęnyi, ọ hūgho mma nī ęnyi rī ebeni. Omęni y'a choghō, m jenkō d'e męmę ọdụ ẹtọ ebeni: ohu wū nke i, ohu wū nke Mozizi, ohu wū nke Elaija.”

⁵ Ebe ọ rī e ku ihienni, idumuzi, orukpu nwunchanni nọ kpumẹ wẹ. Olu nọ gha ime orukpu ahun sī, “Ọnwan wū ezi Nwa m; ihien ẹ a sūoka m; gōn n'ẹ ntin!”

⁶ Ogen ụmū-azūūn Jesu ndi hū gi nū ihienni, oken egun nọ tuma wẹ, wẹ nọ dan alī, we ihun kpumẹ alī. ⁷ Kanī Jizōsi nọ bīa ebe wẹ rī, mętu wẹ ẹka, sī, “Lihī ni, atulẹ ni egun.” ⁸ Ogen wẹ gi wesi ęnya elu, o nwōnzini onyẹ wẹ hūn kari Jizōsi.

⁹ Ogen wẹ gi gha elu-ugu hū hidanla, Jizōsi nọ dọ wẹ ẹkan-ntin, sī, “Agwakwōlẹ ni onyẹ ọwụlẹ ihienni ọnū hūn d'e ru ogen Osolobue ẹ gi ghagūū ọnwūn weli mme wū Nwa nke Ihian.”

¹⁰ Ụmū-azūūn nọ jū a, sī, “Kī hain nwan ndi-nkuzi Iwu gi a sī nī Elaija jenkō d'e buriri ụzọ biagūū?”

¹¹ Ọ nọ za wẹ, sī, “Ezię rọ nī Elaija jenkō d'e bu'zọ biagūū d'a kwademechanrīngūū ihien ile. ¹² Kanī m rī a gwa ụnụ nī Elaija a biagūū bụ amarinni w'a, e mę w'ẹ ihien sūo nī wẹ. Eriira kẹ mme wū Nwa nke Ihian jenkō nwan d'e gi ta afunfun ẹka wẹ.”

¹³ Ya ụmū-azūūn a nọ ghota nī Jōnū hūn e mę mirin-Chuku k'ọ rī e ku.

Jizōsi A Zūo Nwata Eje-mmōn Rī Imẹ E

(Mak 9.14-29; Luk 9.37-43a)

¹⁴ Ogen wẹ gi ru ebe igunrun hū rī, okęnyẹ ohu nọ bīa d'e kunrun Jizōsi, sekpu n'ẹ alī, sī, ¹⁵ “Di-ọkpa, mę omikęn nwa-m-okęnyẹ! Ibobo rī a kụ a. Ọ rī a ta oken afunfun; ọ

danyesonm̄e im̄e okun l̄e im̄e mirin. ¹⁶ M w̄eh̄e ni um̄u-azuun̄ i 'ya, kan̄i asan̄i w̄e ̄eka zuo a." ¹⁷ Jesu no s̄i, "Euu, agbo nwonl̄eni okukwe! Agbo zinl̄eni?! Elee ogēn k̄e m k'e sonru un̄u nōdi? Elee ogēn k'e m k'e dinruni on̄u?! W̄eh̄e ni ni m'e." ¹⁸ Ya k'o no jugbo eje-mm̄on hu, o no gha im̄e nwata hu puha, nwata hu no d̄inh̄in ozigbo.

¹⁹ Ya um̄u-azuun̄ a no bia d'e kunrun ̄e ebe 'ya suo ri, ju a, s̄i, "K̄i hān ̄enyi gil̄eni sāeka chup̄u a?" ²⁰ O no za w̄e, s̄i, "Makeni okukwe un̄u ehini. M ri a gwa un̄u ezioku, om̄eni on̄u nwon okukwe hun hand̄e k̄e mkpuru mostadi, un̄u jenko d'a s'eka s̄i uguni, 'Gha ebeni pu si ebahun!' O j̄enm̄e. O nwonni ihien j̄enko d'a kari un̄u ̄eka! [²¹ Kan̄i ūdin̄i a ra pu wezuka ni w̄e bu-on̄u m̄e ekpere."]

Jizosi E Kuzi Oku Onwun A
(Mak 9.30-32; Luk 9.43b-45)

²² Ogēn Jizosi l̄e um̄u-azuun̄ a gi zu im̄e Galili, Jizosi no s̄i w̄e, "W̄e j̄enko d'e we mme wu Nwa nke Ihian che ̄eka ihian, ²³ w̄e j̄enko d'e gbu m; hun m'e akp'ohin ̄eto, Osolobue e weli m." Onwan no fuk̄enm̄e w̄e.

Iku Ugwo-isi Ulo-ns̄o

²⁴ Ogēn w̄e gi ru Kapanom, ndi a na ugwo-isi Ulo-ns̄o no j̄enburu Pita, s̄i a, "Onye-nkuzi on̄u ara kude ugwo-isi* Ulo-ns̄o ra?"

²⁵ Pita no s̄i, "O ku a ku." Ogēn o gi lua, Jizosi no bu ̄e uzo kupuha a, s̄i a, "Saimonu-o, k'i ro? Onye k̄e ndi-nze uwan̄i a na utu ichen-ichen w'a na? Um̄u w̄e ra ndi oz̄o?"

²⁶ Ogēn o gi s̄i, "Ndi oz̄o."

Jizosi no s̄i a, "Ya wu ni um̄u w̄e ara ku. ²⁷ Kan̄i, amamgbe ̄enyi e m̄e ihien e se oku, shi mirin hu; y'a tuye ukpo i; y'e weri azun ibuzo i siko d'e gbu—shiapu a on̄u, i siko d'a hun akpuru egho shekelu† ohu. Weri ̄e n'i gi ̄e ku ugwo-isi mme l̄e 'yu."

Isi Nke Mm̄esat̄o

Onye Kachanr̄inni im̄e Ali-eze Elu-igwee
(Mak 9.33-37; Luk 9.46-48)

¹ Ogēn hu, um̄u-azuun̄ Jizosi no bia d'e kunrun Jizosi, s̄i, "Onye kachanr̄in im̄e Ali-eze elu-igwee?" ² O no kp̄o nwata ohu, bu ̄e che etintinnāi w̄e, s̄i, ³ "M ri a gwa un̄u ezioku, om̄eni un̄u egbehutoni, wuru ndi no k̄e um̄ueka, o nwonni ogēn on̄u e gi banye Ali-eze elu-igwee. ⁴ Onye owule welua enwen ̄e ali,

* **Isi Nke Mm̄esat̄o:**²⁴ ugwo-isi. Akpuru egho w'a kp̄o "drak'ma" ̄ebūo k̄e w̄e gi a ku ugwo-isi Ulo-ns̄oni. † **Isi Nke Mm̄esat̄o:**²⁷ "Shekelu" wu drak'ma ̄eno.

wur̄u onȳe n̄o k̄e nwatani, 'ya wu onȳe kachanr̄inni ime Ali-eze elu-igwee. ⁵ Onȳe ̄owul̄e nabanhan nwata n̄o ̄enina make ufiri ̄efan m a nabanhanḡo m."

Onwunwan

(Mak 9.42-48; Luk 17.1-2)

⁶ "Kani onȳe ̄owul̄e han onȳe ohu ime ndini me ntin hun kwerini ni m me njo, o ka mma ni we kenme olo hi-ogbe ye onȳe hu olu, tu a ye ime ohimin mini. ⁷ Uwa ri ime nsongbu, make ihien ndi hu e me ihian e me njo rin'a! Ihien k'a han ihian me njo k'a biakwo-o, kale nsongbu ri ni onȳe hu we jenk̄o d'a gha ̄eka a bia."

⁸ "Om̄eni ̄eka i mobu uk̄u i a hain i e me njo, bep̄u a tuhu. O ka i mma n'i banye ndun bu eh̄i u i ezuni mobu n'i dan nguro, kari ni we tu i ye ime okun itebite bu ̄eka i eb̄uo le oku i eb̄uo zu oke. ⁹ Om̄eni ̄enya i a hain i e me njo, gup̄u a tuhu. O ka i mma n'i gi ̄enya ohu suo banye ndun kari ni we tu i ye okun-mm̄on bu ̄enya i eb̄uo ri a ri."

Ilu Jesu Gi Atunr̄un Hu Tuhuni Ta

(Luk 15.3-7)

¹⁰ "Hun n'a ni unu elegberini onȳe ̄owul̄e ime ndini me ekere. Make ni, m ri a gwa unu, ndi mm̄on-oz̄i we ri ebe Nedi m hun ri elu-igwee ri e lee ihun ̄e ogen ile. ¹¹ Make ni mme wu Nwa nke Ihian bia d'a zuop̄uha ndi huni."

¹² "Kini ke onu ro? Om̄eni ihian nw̄on atunr̄un ogun-is̄en, ohu ime we a kpahu, o natoko ohu-aria-ogun-is̄en hod̄uni elu-ugu ebahun we n̄o a kpa nni j̄enme d'a cho ohu hu kpahuni? ¹³ O hun a, m ri a gwa unu ezioku, o jenk̄o d'a ghogh̄o n'a kari ohu-aria-ogun-is̄en hu kpahul̄eni. ¹⁴ Erirazikwo, Nedi onu hun ri elu-igwee achoni ni onȳe ̄owul̄e ime ndini me ekere la iwi."

Nw̄ene I Me I Njo K'i Jenko D'e Me?

¹⁵ "Nw̄ene i me i njo, j̄en d'a gwa a mm̄efie ̄e ebe 'yu ni 'ya suo ri a. Om̄eni o gongho i ntin, 'ya wu ni y'e wechinh̄enḡuo nw̄ene i azuun. ¹⁶ Kani, om̄eni o gonni i ntin, weri onȳe ohu mobu mmadu eb̄uo che ni enwen i, 'yu le we e jenzi d'a hun a keni o meye we ̄enya. ¹⁷ O ju n'o gonko we ntin, gwa ndi uka. O ju n'o gonko uka ntin, weri ̄e rik̄e onȳe ghal̄eni e fe Osolobue mobu onȳe a na ugwo-isi njo a ma ikpe."

Iken Uka Kraisti Nw̄on

¹⁸ "Ezioku ke m ri a gwa unu, ihien ̄owul̄e unu si, 'Mba' elu-uw̄a, elu-igwee jenk̄o d'a si, 'Mba.' Ihien ̄owul̄e onu si, 'Eghēe,' elu-uw̄a, elu-igwee jenk̄o d'a si, 'Eghēe.' ¹⁹ M rizi a gwa unu ezioku, om̄ele mmadu eb̄uo ime onu e kwerigbame elu-uw̄ani ri o ihien ̄owul̄e, Nedi m hun ri elu-igwee siko d'e me ni unu 'ya.

20 Makęni ebe ọwụlę mmadu ẹbuọ mọbu ẹtọ gi ufiri ẹfan m zu, mme lę wę rị ebehu.”

Mgbaghari

21 Pita nọ bja d'e kunrun Jizọsi, si a, “Di-nwọnni-ęnyi, mgbe ole kę nwęnę m siko d'e mę m njọ a gbaghari m'a? Mgbe ęsa?”

22 Jizọsi nọ si, “Asini m'i mgbe ęsa, kanị mgbe ęsa-ęsa ụzọ iri kwasi ọgun ẹtọ.”

Ilu Jesu Gi Odibo Hun Ju N'ọ Gbaghariko Ta

23 “Ya wu, Ali-eze elu-igwee nọ kę ebe eze ohu nọ chọ ni 'ya lę ndi idibo ę gbako egho wę gi ę. 24 Ogen o gi gbakoma, wę nọ wẹhen'ę onye ohu gi ę egho higbu enwẹn ę ogbe, k'e zu wę kusonme ndi-ọrun nnu isen-kwasi-ogun ọrogbo ahua mmisen. 25 Kanị ọ sani ęka ku a. Eze nọ si wę re 'ya lę nwunyę ę lę umu a lę ihien ile o nwon, wẹhe egho d'a ku a ụgwọ o gi ę.”

26 “Makę onwan, odibo hu nọ gbu osekpụ, riokenme ę, si, 'Nna, nwon ni m ndidi, m jenkọ d'a kucharin i ihien ile m gi i.' 27 Nna a nọ gi omiken hapu a, gbaghari a, si a y'a kuzile ụgwọ hu o gi ę.”

28 “Kanị, ogen odiboni gi pu, ọ nọ hun odibo ibe ę hun gi ę egho-ọrun akp'ohin ọgun-isen suo. Ọ nọ todon ę ekpiri, si a, 'Ku m ụgwọ i gi m.' ”

29 “Ya odibo ibe ę hu nọ dan ali, riokenme ę, si, 'Nwon ni m ndidi, m jenkọ d'a ku i ụgwọ i.' 30 Kanị ọ nọ ju, jen d'e bu ę che ime ulo-ngan d'e ru ogen o jenkọ d'a ku a ụgwọ hu.”

31 “Ogen idibo ibe ę gi hun ihieni, ọ futu wę ọda-ọda ime obi, wę nọ jen d'a gwa Nna wę ihien ile meni. 32 'Ya nna a nọ kpọ a, si, 'Odibo ẹfo-njọ! M hapu i, si i akuzile ụgwọ hu ile i gi m, makęni i riọ m ariọ. 33 O furuni n'i mę ni odibo ibe i omiken kę m don mę n'i omiken?' 34 Nna a nọ gi olulu w'ę ye wę ni wę ye ę afunfun ime ulo-ngan d'e ru ogen o jenkọ d'a kucharin ụgwọ hu ile o gi.”

35 Ya wu, ẹriira kę Nedi m hun ri elu-igwee jenkọ d'e mezikwo onye ọwụlę ime unu, omeni y'e gini obi i ile gbaghari nwęnę i.

Isi Nke Mmitenei

Jizọsi A Kuzi Banyeni Mkpechan (Mak 10.1-12)

1 Ogen Jizọsi gi kucharingwu ihien ndini, ọ nọ gha Galili pu, shi ẹgbere Judia hun ri nfitu Iyi Jodani. 2 Igunrun hi-ogbe nọ sonme ę, ọ nọ zuo wę ebehu.

3 Ndi hu ime ndi Itu-Farisi nọ bja d'e kunrun ę, keni wę shi n'ę onyan. Wę nọ ju a, si, “O nwęgho ihien ọwụlę iwu ku ni ya kę mę okennyę kpechan nwunyę ę?”

⁴ Jizosị nọ za, si, “Onụ e ke gun a ime Ẹkukwo-nsọ ni Onye hun keni we ke we oken le onyennyę ogen mbidon? *Unu e ke gun a n’o* ⁵ si, ‘Make onwan, okennyę siko d’a nato nedi e le nne e, jęn d’a banye ni nwunye e, we ebuo a wuru ehụ ohu.’ ⁶ ‘Ya wu, elezi we mmadu ebuo, kanị we wu ehụ ohu. ‘Ya wu, ihien Osolobue wegbamaguu, ihian y’e kebele e.”

⁷ Ndi Itu-Farisi hu nọ juzi a, si, “Ki hain nwan Mozizi gi ye iwu ime Ehuhuo-nsọ, si ni okennyę siko d’a s’eka ye nwunye e ehuhuo-mkpechan, kpechanpu a?”

⁸ Jizosị nọ za, si, “Makeni obi onu e zeke—‘ya hain Mozizi gi hapu unu ni unu kpechan nwunye unu; kanị ele erira k’o ri ogen mbidon. ⁹ M ri a gwa unu, onye owule kpechan nwunye e luma onye ozo, wezuka ni nwunye e zo uku ye ofia, a ghereole.”

¹⁰ Umụ-azụun a nọ si, “Omeni erira k’o ri egbata okennyę le nwunye e, o ka mma ni aluni we di-le-nwunye.”

¹¹ Kanị Jesu nọ si we, “Ele ihian ile jenkọ d’a saeka nabanhan okuni, mmani ndi hun o wu nke we. ¹² O nwon ndi ghaleni a lu di-le-nwunye makeni ehụ we ezuni oke kete w’a mule we; o nwon ndi ghaleni a lu di-le-nwunye makeni ihian memę we erira; o nwon ndi si ni aluko we make ufiri Ali-eze elu-igwee. Onye hun jenkọ d’a saeka nabanhan okuni ‘ya nabanhan a.”

Jizosị A Gozi Umụ-ndu

(Mak 10.13-16; Luk 18.15-17)

¹³ O nwe ndi wehęni Jizosị umu-ndu keni o bu eka kwasị we, me ekpere, kanị umu-azụun a nọ jugbo ndi hu. ¹⁴ Kanị Jizosị nọ si, “Hatu ni umu-ndu ni we bia d’e kunrun m; egbondonle ni we, makeni Ali-eze elu-igwee wu nke ndi nọ enina.” ¹⁵ O nọ bu eka kwasị we, gha ebahun pu.

Okorobia Odafin Hu

(Mak 10.17-31; Luk 18.18-30)

¹⁶ Ya ke onye ohu nọ bia d’e kunrun Jizosị, si, “Onye-nkuzi, elee orun-oma ke m siko d’a run ni m nwonrin ndun itebite?”

¹⁷ Jizosị nọ si a, “Ki hain i gi a ju m oku ihien ri mma? Onye ohu suo ri mma. I cho n’i banye ndun, donme iwu ndi hu ri ime Iwu.”

¹⁸ O nọ si, “Elee ndi?”

Jizosị nọ si, “Egbule ochu; agherele; ezunle ohin; ebuokinle ihian onu; ¹⁹ gbaye nedi i le nne i; ihien ibe i ya suo i ke ihien enwen i don a suo i.” ²⁰ Okorobia hu nọ si, “M hu e donme ihien ndini ile, ki hoduzi m jenkọ d’e me?”

²¹ Jizosị nọ si a, “I cho n’i zu oke, jęnme, rechanrin ihien ile i nwon, y’e we eghe e ye ndi igbenye, gi e nwon aku-le-uba ime elu-igwee, y’a bia d’e sonme m.” ²² Ogen okorobia hu gi nu ihieni, ndun nọ guu a, o nọ sukuru, pu, makele o nwon ihien oda-oda.

²³ Jizosị nọ sị ụmụ-azụun a, “M rị a gwa ọnu ezioku, o jenkọ d'a fụ ọrụn ebe ọdafin jenkọ d'a nọ banye Alị-eze elu-igwee. ²⁴ M rizi a gwa unu, o jenkọ d'a ka nfe ni anyinnyan-mkpukpuke wu kamelu gha oghere oloden kari ni ọdafin banye Alị-eze Osolobue.” ²⁵ Ogen ụmụ-azụun a gi nu ihienni, o tikenme we enya, we nọ si, “Onye jenkọ d'a sazi nwan eka nwon nzuopuha?”

²⁶ Kani Jizosị e lee we enya, o nọ si we, “Ebe ihian ri, o sako eka me, kani ebe Osolobue ri, o nwonni ihien we ghaleni a saeka e me.”

²⁷ ‘Ya Pita nọ si, “Lee e, enya a laguo ihien ile to sonme i, kini ke enyi jenkọ nwan d'e nwonhen?”

²⁸ Jizosị nọ si we, “M rị a gwa ọnu ezioku, ime uwa ohun lalani, ogen we jenkọ d'e gi mememe ihien ile nke ohun, ogen hu Nwa nke Ihian jenkọ d'e gi nodi ukpo e nwe ogho, unu ndi hun sonni m siko d'a nodisonme ukpo mmebuo, a ki ebun mmebuo ri Izrelu. ²⁹ Onye owule hun o meni o giguu ufiri m nato ulo ndi o nwon mobu umune-e-ikennyu mobu umune-e-ikpoho mobu nedi e mobu nne e mobu umu a mobu ali o nwon, jenkọ d'e nwonhen we uzo ogun-isen, nwonhenzikwo ndun itebite. ³⁰ Kani, ndi bu oda bu uzo jenkọ d'a kpari azuun, ndi kpa azuun e buru uzo.”

Isi Nke Ogun

Ihien Jesu Gi Ndi Run Orun Ime Ugbo Kuzi

¹ “Makeni Alị-eze elu-igwee ri ke ebe onye ohu nọ pu uz'utuntun d'e weri ndi orun hun jenkọ d'a run ime ugbo-vaini a. ² Ogen 'ya le we gi kwerigbamaguu n'o jenkọ d'a ku we egbo orun akpu-uhuhin wu dinariosi ohu, o nọ zi we ban ime ugbo-vaini a d'a runma orun.”

³ “Ihien nọke okuloku itenei utuntun, o nọ puzi, hun ndi ozo wuzo mmaka ime afia. ⁴ O nọ si we, ‘Unu nwen jenne ugbo-vaini m d'a run orun, m jenkọ d'a ku unu ugwo ohunma.’ We nọ jenne.”

⁵ O puzikwo okuloku mmebuo, ogen hu anwun gi a ri isi le okuloku eto efinnai, o nọ mezikwo ihien ohu ahun.”

⁶ “Ihien rike okuloku isen enyasi, o nọ puzi, hun ndi ozo turusonmeni; o nọ si we, ‘Ki hain onu gi turu ebeni mmaka kete utuntun?’ ”

⁷ “We nọ si a, ‘Makeni o nwonni onye we enyi orun.’ O nọ si we, ‘Unu nwen jenne ugbo-vaini m d'a run orun.’

⁸ O ru ogen enyasi, onye hu nwon ugbo-vaini hu nọ si onye hun e lepu n'a ugbo-vaini hu enya, ‘Kpo ndi orun hu n'i ku we ugwo we, gha ndi ikpazuun kuma d'e ru ndi ibuzo.’ ⁹ Ogen ndi hu gha okuloku isen enyasi runma gi bia, we nọ ku onye-onye ime we egbo-orun akp'ohin ohu-ohu.”

10 “Ogẹn ndi ibuzọ gi bia, wẹ ro ni wẹ jenkọ d'a kükari wẹ egħo-orun akp'ohin; kanị wẹ nọ kụ onye-onye ime wẹ egħo-orun akp'ohin*.” 11 Ogẹn wẹ gi kuguu wẹ ugwo, wẹ nọ denwinwinma ni onye hun nwon orun, 12 si, ‘Ndi ikpazuunni run mgbahunme okuloku ohu suo, bu enyi nwen bu orunni isi kete utuntun, ma anwun, kale y'a kụ enyi le wẹ ahanmahan.’”

13 “Kanị o nọ shiari onye ohu ime wẹ, si a, ‘Di-enyi, a ri m e megbu i; ele egħo-orun akp'ohin ke me le yu kwerigbama? 14 Weri hun wu nke i lama; mme cho ni m ye onyeni wẹ we ikpazuun ke m don ye i. 15 Anikozide wẹ m gi ihien m me ihien m cho ni m gi e me ra? Ra i ri e we iwe ni m ri a ha-eka?’”

16 “Ya wu, ndi kpa azuun jenkọ d'e bu uzọ, ndi bu uzọ a kpari azuun.”

*Hun m'e Mgbe Eto Jizosi Ku Oku Onwun A
(Mak 10.32-34; Luk 18.30-34)*

17 Ogẹn Jizosi gi jenkọ Jerusalem, o nọ wesi umu-azuun a nko ohu, si wẹ, 18 “Lee n'e, enyi jenkọ Jerusalem; enyi ru ebahun, wẹ siko d'e re Nwa nke Ihian ye ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu. Wẹ jenkọ d'a ma a ikpe-onwun, 19 we e ye ndi ali ndi ozo ni wẹ kpa a ye emu, fian a mkpinsin, kpogbu e elu obe; kanị hun m'e akp'ohin eto, Osolobue jenkọ d'e weli e.”

*Ihien Nne Ohu Rio Ni Umu A
(Mak 10.35-45)*

20 “Ya nne Jemisi le Jonu, umu Zebedi, nọ wehe wẹ d'e kunrun Jesu, o nọ gbu osekpuihun e, rio a n'o men'e ohunma. 21 Jesu nọ si a, “K'i cho?” O nọ si a, “Ku e ni onye ohu ime umu-mikenny ebuoni jenkọ d'a nodi ali eka-ihien i, hun-ebọ a nodi ali eka-ekpen i ime ali-eze i.”

22 Kanị Jizosi nọ si, “Onu a marin ihien onu ri a rio. Ni unu saeka ra ihien ri ime mkpu hun m jenkọ d'a ra?” Wẹ nọ si, “Enyi jenkọ d'a s'eka.” 23 O nọ si wẹ, “Ezioku-ezioku, unu jenkọ d'a ra ihien ri ime mkpu m, kanị ele mme jenkọ d'e ku onye siko d'a nodi ali eka-nni m le eka-ekpen m; kama ndi hu Nedi m kwademe n'e, wẹ jenkọ d'a nodi a.”

24 Ogẹn umu-azuun iri hoduni gi nu ihienni umune ebuo hu me, wẹ nọ bumeni umune ebuo hu olulu. 25 Kanị Jizosi nọ kpozunhan wẹ, si wẹ, “Unu a maringho ni ebe ndi ali ndi ozo ri ndi hun a kini e me rike si uwe nwon ndi wẹ ri a ki, ndi-ndu wẹ e me wẹ a marin ni uwe ri a ki wẹ. 26 Ka emele ni erira. Onye owule cho n'o wuru oken ihian ime onu, 'ya wuru odibo unu; 27 onye owule cho n'o wuru onye ibuzọ ime unu, 'ya wuru igbon onu — 28 noke ke Nwa nke Ihian don bia, ele ni wẹ gba n'a

* Isi Nke Oğun:10 Griki: dinariosi

odibo, kanị, n'ọ gba odibo, yezikwọ ndun a, gi ẹ gbahua ndi bu ọda.”

Jizọsị A Zụọ Ndi Enya-ishi Ebuọ
(Mak 10.46-52; Luk 18.35-43)

²⁹ Ogeñ Jesu le umu-azuun a gi gha Jeriko puko, igunrun hi-ogbe no sonme e. ³⁰ Ikennyẹ ebuọ enya kpu ishi nodi ali mkpenren uzọ hu. Ogeñ we gi nu ni Jizọsị ghafeko, we no yi oro, si, “Di-nwonnienyi, Nwa Defidi me ni enyi ebere!”

³¹ Igunrun hu no jugbo we, si we kpukin onu; kanị we no yikemede oro, si, “Di-nwonnienyi, Nwa Defidi, me ni enyi ebere!”

³² Jizọsị no kusị, kpo we, si, “Kinị ke unu cho ni m me ni onu?”

³³ We no si a, “Di-nwonnienyi, enyi cho ni enyi leghama uzọ.”

³⁴ Jizọsị no me ni we omiken, metu we eka enya. Ozigbo hu, we no hunma uzọ; we no sonme e.

Isi Nke Ohu-kwasi-ogun

Jizọsị A Banhan Jerusalem Leke Onye-mmeri
(Mak 11.1-11; Luk 19.28-40; Jon 12.12-19)

¹ Ogeñ we gi nokunmeme Jerusalem, e ru we Ugu Olivu hun ri Befaji, Jizọsị no zipu umu-azuun a ebuọ, ² si we, “Banye ni ime obodonu me ekerẹ hun ri unu ihun, onu jenkọ d'a hun Jaki we lime ebẹhu le nwa a nodiye ni n'e. Topu ni we wehe ni m.

³ Onye si unu ihien owule, si n'a hu, 'Nna cho we', o siko d'a si unu weri we ozigbo.” ⁴ Onwan me keni we mezu ihien onye-amuma ku, si,

⁵ “Gwa ndi obodo Zayonu, lee e, eze onu lala d'e kunrun unu, o welua enwen e ali: ọ ri enu Jaki, le elu nwa-jaki.”

⁶ Umu-azuun a ebuọ hu no jen, me ke Jizọsị don zi we, ⁷ e wehe we Jaki hu le nwa-jaki hu, gi ewuru w'e yiye elu e gbama elu we, Jizọsị no nyinrin we.

⁸ Imerinme ndi ri ime igunrun hu no gi ewuru we gbama uzọ, ndi ozọ a kpagiri agalaba osisi ndi risonme ebẹhu, gbama we uzọ. ⁹ Igunrun hu ri a ihun le azuun hu e yi oro, a si, “Ojija-mma ya ri ni Nwa Defidi!

Onye hu gi efan Di-nwonnienyi bia wu onye Chuku gozi agozi! Ojija-mma 'ya ri ni Osolobue Ebẹhu Kachanrin elu ejen*.”

¹⁰ Ogeñ o gi banye Jerusalem, o rike si we kpasu obodo hu ile: We hu a ju, si, “Onye wu onwan?”

* **Isi Nke Ohu-kwasi-ogun:**⁹ Griki: “...ime Elu-igwee kachanrin elu e jen”. (Osolobue ke we gi ihienni e ku.)

11 Igunrun ahun nọ si, “Hunnị wu onye-amuma hu w'a kpọ Jizọsị hun gha Nazaretị rị Galili bịa.”

Jizọsị E Si Ụlọ-nsọ

(Mak 11.15-19; Luk 19.45-48; Jọn 2.13-22)

12 Jizọsị nọ banye Ụlọ-nsọ, chupụ ndị ile rị a zụ afia ime Ụlọ-nsọ, hukupeme teburu ndị a gbahuto ego le oche ndị hun e re oluikuku. 13 O nọ si we,

“We de ẹ ime Ẹkukwo-nsọ, si,

‘We jenkọ d'a kpọ Ụlọ m ụlọ ekpere’,

kalẹ ọnu e giguọ a henrin ebe ndị-ohin e zueri!”

14 Ndị ọnya-ishi le ndị-ngurọ nọ bịa d'e kunrun ẹ ime Ụlọ-nsọ, ọ nọ zuọ we. 15 Kanị oge nđi-isi nchụ-ẹjan le ndị-nkuzi Iwu gi hun ihien ndị a tụ ọnya ọ rị e me, hunzi ke umu-ndu rị ime Ụlọ-nsọ rị e yi oro, a si, “Hozana (ojija-mma) rị ni nwa Defidi!”, iwe nọ weme we. 16 We nọ si a, “I hu a nū ihien umu-ndu ndini rị e ku?” Jizọsị nọ si we, “Egheę, m hu a nū. Ụnu e ke guntu ebehu Ẹhuhuo-nsọ nọ si,

‘Y'a zunguo umeka le ndi rị a ra ẹran ni we ja i mma zu oke.’”

17 O nọ la we to, gha ime obodo hu pu, si Betani, d'a nodi uchinchin hu.

Jizọsị A Bu Osisi Figi Onu

(Mak 11.12-14, 20-24)

18 Eki e fon uzotuntun, ebe o kinko azuun Jerusalem, egun hu a gun a. 19 O nọ hun osisi figi ohu mkpenren uzọ, ọ nọ jen ebe ọ rị; kanị, ọ hunni ihien owule enu ẹ, mmani ehuhuo suo. O nọ si a, “Amizile mkpuru jenrin ejen.” Osisi hu nọ kpọpu-nkun ozigbo. 20 Oge umu-azuun gi hun ihienni, ọ tikenme we ọnya, we nọ si, “Nani ke osisi hu don kpọpu-nkun ozigbo?”

21 Jizọsị nọ si we, “M rị a gwa unu ezioku, ọwuni ọnu e nwongho okukwe bu unu enweni obi-ebuo, unu jenkọ d'a saeka mekarị ihien we me osisi figi hu; elede ohun suo, osun'a ni ọnu si uguni, ‘Jen d'a tụ enwen i ye ime ohimin,’ o jenkọ d'e me. 22 Ihien unu gi okukwe me ekpere rịo, ọnu jenkọ d'e nwonhen ẹ.”

A Ju We Jizọsị Ke Onye Zi E

(Mak 11.27-33; Luk 20.1-8)

23 Oge nọ gi banye Ụlọ-nsọ, ndi-isi nchụ-ẹjan le ndi-isi nọ bịa d'e kunrun ẹ ebe ọ rị a kuzi, si a, “Elee iken k'i gi e me ihien ndini, onye ye i ikenni?” 24 Jizọsị nọ za we, si, “Mme le enwen m jenkọ d'a ju unu akpu otaa ohu, unu za m'a, a gwa m ọnu iken m gi e me ihien ndini.” 25 “Mirin-Chuku Jonu me, elebe k'o gha bịa: ọ gha elu-igwee bịa ra ọ gha ẹka ihian bịa?”

We nọ tugbame iroro, si, “Enyi si, ‘O gha elu-igwee bịa,’ o siko d'a si, ‘Kị hañ nwan unu gileni gi oku ẹ don?’” 26 Kanị egun

igunrunni anịkọ ẹnị sị, ‘O gha ẹka ihian bia,’ makeni ihian ile weri ẹ ni Jonu wu onye-amuma.”²⁷ ‘Ya we no za Jizosi, si,’ “Enyi amarin.” O no si we, “Mme nwen a gwako unu iken m gi e me ihien ndini.”

Jesu E Gi Umune Ebuo Kuzi Ime-ihien Chuku Ku

²⁸ “Kini ke onu ro nwan? Okennyẹ ohu mu ikennyẹ ebuo; o jen d'e kunrun nke ibuzo, si a, ‘Nwa m, jen d'a run orun ime ugbo vaini tanni.’²⁹ O no si, ‘Ejenko m.’ Kani, omegu, o no gbewuto obi e, jenne. ³⁰ ‘Ya nedi e no jen d'e kunrun hun-eb, gwazi a ihien ohu ahun. O no si, ‘Baba, m siko d'e jen.’ Kani o jenni. ³¹ Onye ime we me ihien nedi e cho?” We no si, “Nke ibuzo.” Jizosi no si we, “M ri a gwa unu ezioku, ndi a na Ugwo-isi we gi njo we marin le ndi igbaraja hu e buni unu uzọ a banye Ali-eze Osolobue. ³² Makeni Jonu bia d'e kunrun onu, a gho si unu ezigbo uzọ ahun Osolobue cho, kani, unu eginu oku e don. Kani ndi a na ugwo-isi we gi njo we marin le ndi igbaraja gi e don; ogen onu gid e hun ihien ri e meni unu egiden'e cheghari, kweri ihien o ku.”

Ilu Jesu Gi Ndi We Ye Ugbo Run Ta (Mak 12.1-12; Luk 20.9-19)

³³ “Nu ni ilu ozọ: O nwon onye ohu nwon ali, o no kun a vaini, kenhunme e ugba, gu olu ebe w'a no a pinpuha manya-vaini ye ime ugbo hu, tunzikwo ulo-nche ye e, bu e che eka ndi siko d'a gha a run a e-gbu-e-ke. O no si ali ozọ. ³⁴ Ogen vaini e rume, o no zi ndi idibo e jenni ndi hu ri a run ugbo hu d'a nahan we ihien vaini a mi. ³⁵ Ndi hu ri a runn'a no kwodon ndi-idibo e, gbu onye ohu ili, gbu onye ohu ozun, mazi onye ohu omuma. ³⁶ ‘Ya o no zizenzi ndi-idibo e ozọ bu oda kari ndi ibuzo. E me we we ihien we me ndi ibuzo. ³⁷ Omegu, o no zijen nwa a, si, ‘We siko d'a gbaye nwa m.’ ³⁸ Kani, ogen ndi hu ri a run ugbo-vaini hu gi hun nwa a, we no si ibe we, ‘Onyeni wu hun jenko d'e nwonrin ebeni omegu; ni enyi gbupun'a nwan weri ihien e!’ ³⁹ ‘Ya we no weri e, chupu a ime ugbo-vaini hu, gbu e.”

⁴⁰ “Onye nwon ugbo-vaini hu bia nwan, k'o siko d'e me ndi hu ri a run ugbo hu?” ⁴¹ We no za, si, “O jenko d'e gbu ndi-eti hu, gbu we la iwi, we ugbo-vaini hu ye ndi ozọ hun jenko d'a runn'a, e yesonme e ihien-ugbo e ogen ihien-ugbo.”

⁴² Jizosi no si we, “Onu e ke guntu ihien Ekukwo-nsọ ku? Ekukwo-nsọ si,
‘Omuma hu ndi a tun ulo ju,
a wuruole hun gi ulo;
Di-nwonni-enyi 'ya me ihieni,
o tuka enyi enya!’

43 'Ya wu, m ri nwan a gwa unu ni we jenkọ d'a narin onu Ali-eze Osolobue, we e ye ndi ali hu hun jenkọ d'a mi mkpuru a. 44 Onye owule danye elu omumanị jenkọ d'e tikpochanrin, kani o jenkọ d'e gwerinrienu onye owule o dankwasị!"

45 Ogen ndi-isi nchu-egan le ndi Itu-Farisi gi nu ilu ndini, we no marin ni uwe k'o ri e ku. 46 We te cho ni we nwunrun a, kale egun igunrun ri ebahun a nini we, make ni we weri e noka onye-amuma.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

Jesu E Gi Oriri-agbamekukwo Kuzi

(Luk 14.15-24)

1 Jizosi no tazi ni we ilu, si, 2 "Ali-eze elu-igwee rike ebe eze ohu no kpo ni nwa a oriri-agbamehuhuo. 3 O no zi ndi-idibo e d'a kpo ndi we kpo oriri-agbamekukwo hu, kani abiani we. 4 O no zizi ndi idibo ozo, si, 'Gwa ni ndi hu we kpo oriri, si, "Lee ne, a kwademegu o m oriri m; e gbuole m oken-efin m le umu-efin m zuntọ. A kwademegu o m ihien ile; bia ni oriri-agbamehuhuo hu." ' " 5 "Kani eginu we don, onye-onye no jenne ebe o jenkọ: onye ohu e jenne ugbo e, onye ozo e jenne afia a, 6 ndi ozo no nwunrun ndi idibo e, gbe ifenren ye we ihun, gbu we. 7 Eze hu no bume olulu; o no zijen ndi-agma a, we no gbupu ndi ogbu-ochu hu, dunchanrin obodo we okun. 8 O no si ndi idibo e, 'A kwademegu o we oriri-agbamekukwo hu, kani ndi we kpo d'e ri e efuruni ndi we siko d'a kpo. 9 Jensenme ni nwan ogbara-ogbe ichen-ichen d'a kpo ke we han unu hun; si ni we bia oriri.' 10 Ndi idibo hu no jensenme ogbara-ogbe ichen-ichen d'e wehe ndi ile we hun, ke ndi-oma ke ndi-eje, nke wu ni ndi-obia e junchanrin ebahun we ri e me mmemme."

11 "Kani, ogen eze hu gi bia n'o hun ndi obia, o no hun onye ohu yileni ewuru we gi e jen agbamehuhuo. 12 O no si a, 'Di-enyi; nani k'i don banhan ebeni bu y'e yi ewuru we gi e jen agbamehuhuo?' O shiarini ihien owule. 13 Eze no si ndi hu e jenn'e ozi, 'Kenne n'e ukule eka, tu a ye ishi hu ri ezi, ebe ihian jenkọ d'a no a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze.' 14 Make ni ndi we kpo bu oda, kani ndi we hori ebuni oda."

Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi

(Mak 12.13-17; Luk 20.20-26)

15 Ndi Itu-Farisi no jen d'a tu iroro ni we marin ke we a don gi ihien we le Jizosi k'e ku nwundon e. 16 We no zijen umu-azun we le ndi itu Herodu d'a ju a utaani: "Onye-nkuzi, enyi a maringho ni wu onye ezioku, ni i ri a kuzi uzo Osolobue k'o furu, ni egun ihian ara tu i, y'a ra gbeyeni ihian. 17 Gwa enyi nwan ihien i ro: O furugho ni enyi ku eze-kani wu Siza ugwo-isi

ra o furuni?"¹⁸ Kanị Jizosị a maringwo nị wẹ jū ụtaanị makeni izize ẹ rị e ze wẹ. O nọ sị, "Kị haịn unu gi a nwan m, onu ndi ihunnai."¹⁹ Ghosidele ni m egho wẹ gi a ku ugwo-isi hu." Wẹ nọ wẹhen'e akpuru ego dinariosi ohu.²⁰ Jizosị nọ sị wẹ, "Isi onye le efan onye wu ndini?"²¹ Wẹ nọ sị, "Nke Siza ro." 'Ya o nọ sị wẹ, "We ni nwan ihien Siza ye Siza, unu e we nke Osolobue ye Osolobue."²² Ogen wẹ gi nu a, o tukenme wẹ enya, wẹ nọ na a to, pu.

Ajuju Banyeni Igha Onwun Lih
(Mak 12.18-27; Luk 20.27-40)

²³ Uhuohin ohu huzikwo, ndi hu ime ndi Itu-Sadusi nọ bia d'e kunrun Jesu. Ndi Itu-Sadusi kweri nị ndi nwunni a ra lihi: wẹ nọ jū a ụta, ²⁴ sị, "Onye-nkuzi, Mozizi sị nị 'Omeni okennyẹ nwunhun bu o munị nwa, nwenẹ ẹ 'ya luma okpoho hu di ẹ nwun, kenị o mudon ni nwenẹ ẹ nwunni nwa.'"²⁵ Ikennyẹ esa wu umune te rị ime enyi; nke ibuzo a luguu nwunye, o meguu, o nọ nwunhun bu o munị nwa, o nọ la nwunye ẹ to, nwenẹ ẹ hun e sonn'e nọ luma a.²⁶ Erirazikwo ke nke ebuo ahun me, le nke eto, d'e ru hun me wẹ esa, wẹ ile a nwunhunchanrin.²⁷ Omeuu, okpoho hu nọ nwunhun.²⁸ 'Ya wu, ogen ndi nwunni e gi nwan lihi, nwunye onye k'o jenko nwan d'a wu ime mmadu esa hu, ebe o me ni wẹ ile lugbari a?"

²⁹ Kanị Jizosị nọ za wẹ, sị, "Unu e fieguo uzọ makeni unu a marin Ehuho-nsọ, onu amarin ke iken Osolobue han.³⁰ Ogen ndi nwunni siko d'e gi gha onwun lihi, aluko wẹ di le nwunye, eyeko wẹ wẹ luru, wẹ jenko d'a nọ ke ndi mmom-ozu.³¹ O me nke iweli ndi nwunni, unu e ke guntu ihien Osolobue gwa onu ime Ehuho-nsọ? ³² O sị, 'Mme wu Osolobue Ibrahim, Osolobue Aziki le Osolobue Jekopu.' Osolobue ele Osolobue ndi nwunni, kanị nke ndi rị ndun."³³ Ogen igunrun hu gi nu nkuzi ẹ, o tukenme wẹ enya.

Iwu Kachanrinni
(Mak 12.28-34; Luk 10.25-28)

³⁴ Ogen ndi Itu-Farisi gi nu nị Jesu e kpukingwo ndi Itu-Sadusi onu, wẹ nọ zu, buru ẹ,³⁵ onye ohu ime wẹ wu okaa-Iwu nọ gi otaa shin'e onyan, sị ³⁶ "Onye-nkuzi, elee iwu kachanrin ime Iwu Mozizi?"³⁷ O nọ sị a, "Gi obi i ile, enwen* i ile le uche i ile nwe ihien-osusuo Di-nwonni-enyi wu Osolobue i."³⁸ Onwan wu iwu kachanrinni le nke ibuzo.³⁹ Nke ebuo nozi ke nke ibuzoni, o sị, 'Ihien ibe i siko d'a suoriri i ke ihien enwen i don a suo i.'⁴⁰ Iwu ebuoni gi Iwu Mozizi ile le ihien ile ndi-amuma ku."

* Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun:37 ume-ndun

Ajuju Banyeni Kraịstị, Onyẹ Hụ Osolobue Tume
(Mak 12.35-37; Luk 20.41-47)

41 Oge n̄di hụ ime n̄di Itu-Farisi gi n̄ogbame, Jizosị n̄o jụ wẹ ụta, ⁴² sị, “Kini kẹ ụnu ro banyeni Kraịstị? Nwa onyẹ k’o wu?” Wẹ n̄o sị a, “Nwa Defidi.” ⁴³ O n̄o sị wẹ, “Nani kẹ Mmon-nsọ don nwan m̄e Defidi kpọ a ‘Di-nwōnni-m’ ebehu Ẹhuhụo-nsọ n̄o sị, ⁴⁴ ‘Di-nwōnni-enyi sị Di-nwōnni-m; n̄odị alị ẹka-nni m, d’e ru mgbe m bugu n̄di in̄enren i che okpuru uku i?’ ”

⁴⁵ “O m̄e nwan n̄i Defidi kpọ a ‘Di-nwōnni-m’, ẹghani k’o don wuru nwa Defidi?” ⁴⁶ O nwōnni onyẹ saeka za ihien ọwule. O nwōnzini onyẹ egun n̄i jụ a ụta ọzọ gha ụhuhụin hụ j̄enm̄e.

Isi Nke Ẹtọ-kwasị-ọgụn

Jizosị Sị Wẹ Kpachanpukwo Enya Ebe Ndi-nkuzi Iwu Le Ndi Itu-Farisi Ri

(Mak 12.38-39; Luk 11.43-46; 20.45-46)

¹ Ya Jizosị n̄o sị igunrun hụ le ụmu-azuun a, ² “Ndi-nkuzi Iwu le n̄di Itu-Farisi n̄odị alị elu Ocho-Mozizi—ya wu, uwe wu n̄di a kuzi Iwu Mozizi; ³ e m̄e ni nwan ihien ọwule wẹ gwa ụnu, e gi n’ẹ don; kale, esonkwole ni wẹ m̄e ihien wẹ ri e m̄e. Makeni, w’a kuzi, bu w’a ra m̄e ihien wẹ ri a kuzi. ⁴ W’e kenm̄e ibu nyinni, hun a fu ọrụn obubu e che ihian isi-uvun, kani wẹ le enwen wẹ ara tinpude mkp̄insin-ẹka ohu n̄i wẹ bu ụdi ibu hụ. ⁵ Wẹ e m̄e ihien ile w’e m̄e keni ihian ile hun wẹ: wẹ gha e mem̄e mkp̄o Filatri ahun ihian ilee deye ihien ri Ẹkukwo-nsọ e kenm̄e ezimezi ihun, e mem̄e wẹ nke wẹ n’o hi-ogbe. Wẹ gha e mem̄e Taselu ahun ihian ile a kwaye ẹkwa ekpere, e mem̄ezi wẹ nke wẹ n’o sue, keni ihian hun wẹ. ⁶ O sụo wẹ n̄i w’a n̄odị isi-ochi wẹ gha e ri oriri; a sụo wẹ ni w’e ye wẹ ochi pu-ichen ime ụlo-ofufe, ⁷ n̄i w’e kele wẹ ekele pu-ichen ime afia ebe ihian ri, n̄i w’a kpọ wẹ ‘Onyẹ-nkuzi.’ ⁸ Ka anile ni ihian kpọ ọnu ‘Onyẹ-nkuzi,’ makele Onyẹ-nkuzi ohu sụo kẹ ụnu nwon, umune kẹ ụnu ile wu. ⁹ Akp̄kwole ni onyẹ ọwule ri elu-uwani ‘Nedi enyi,’ makeni Nedi ohu sụo kẹ ụnu nwon, elu-igwee k’o ri. ¹⁰ Anikwole n̄i ihian kpọ ụnu ‘Nna’ makeni Nna ohu sụo kẹ ụnu nwon—Kraịstị sụo wu Nna ụnu. ¹¹ Onyẹ kachanrinni ime ọnu, k’a wuru odibo ụnu. ¹² Onyẹ ọwule busi enwen ẹ elu, wẹ siko d’e wetu ẹ alị; kani onyẹ ọwule welua enwen ẹ alị, wẹ jenko d’e wesi ẹ enu.”

Jizosị A Ban Mban Make Obibi Ihunnai Wẹ
(Mak 12.40; Luk 11.39-42, 44, 52; 20.47)

13 “Kani nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnai! Make ni onu a kpokin uzọ Ali-eze elu-igwee: unu a banyeko, onu eyeko ndi cho ni we banye efe banye.

14 Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnai! Unu e rigbu ikpoho di we nwun, e gi ekpere sueni e kpokin e. ‘Ya wu, onu jenko d’a narin afunfun kani.

15 Nsongbu ri ni unu, ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnai! Make ni onu e jensonme ali ichen-ichen, e fetude ohimin, a cho ke unu a don nwehede onye ohu hun siko d’e kweri feme ofufe onu, kani onye gbewoto nwan sonme unu— unu e me e wuru nwa okun-mmom rike unu, wukaride unu.”

16 “Nsongbu ri ni onu ndi enya-ishi ri e duni, a si, ‘Omehi ihian kun Ulo-nsọ, o nwonni ihien o wu; kani, o kun goru ri ime Ulo-nsọ, o jenko d’e mezuriri ihien o kun n’e.’ 17 Unu ndi nzuzu enya kpu ishi! Elee hun ka? Goru ra Ulo-nsọ hun me goru hu ri nsọ? 18 Onu a si ni ‘Omehi ihian kun ebe we no a chu-ejan, o nwonni ihien o wu, kani o kun oyiye ri elu e, iwu gi e, o siko d’e mezuriri ihien o kun n’e.’ 19 Unu ndi enya-ishi! Elee hun ka? Oyiye ra ebe we n’a chu-ejan hun me oyiye hu ri nsọ? 20 Onye kun ebe we n’a chu-ejan e kungwo ebe we n’a chu-ejan le oyiye ile ri elu e. 21 Onye kun Ulo-nsọ kun Ulo-nsọ le Osolobue hun bi ime e. 22 Onye kun elu-igwee kun ukpo Osolobue le onye hu a nodi ali elu ukpo hu.”

23 “Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnai! Unu a kusonmede uzọ-ohu-ime-uzọ-iri ihien e me ofe a sọ—ke arabasi-minti ke dilu ke kumini—bu unu a natogwo ihien ndi hu ka mkpa ime Iwu—rike iye onye owule ihien run’e le omiken le okukwe. O te furu ni unu e me ihien ndini ka mkpa, bu ele hun unu e gi lato ndi ozọ. 24 Ndi enya-ishi ri e du ndi ozọ! Unu e shenpu nzinzi ri ime manya, kani unu e luepu kamelu, anyinnyan-mkpukpuke higbu enwen e ogbe!”

25 “Nsongbu ri ni onu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnai! Make ni unu a chanchan azuun mkpu le afere, kale ihien we gi enya-uku nwehen le ime ihien gunni unu ya jun ime we. 26 Onye Itu-Farisi enya-ishi! Bu uzọ chanchan ime mkpu le ime afere, keni azuun we hun uzọ nwunchan.”

27 “Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnai! Onu no ke ili we gi ihien ochan tekwame, hun magbu enwen e mma azuun a, kani ihien jun ime we wu okpuku ndi nwunni le ihien ile runi. 28 Eriira ke unu rizikwo: enya ihian, onu ri ke ndi e me ihien Osolobue cho, kani ihunnai le njo jun ime unu.”

*Jizosi E Ku Oku Ikpe-omuma Lalani Ni We
(Luk 11.47-51)*

29 “Nsongbu rị nị unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunna! Unu a tun ili ndi-amuma, a chosonme ihien we tun we gi a nyanhan ndi me ihien Osolobue cho mma; 30 a si, ‘Omeni enyi rị a ogen ndi nedi enyi we kanị, enyi e ke son we gbu ndi-amuma!’ 31 Erira ke unu gi a shiagbu enwen unu eri nị unu wu umu ndi gbu ndi-amuma! 32 Mezuchanrin nị nwan ihien ndi nedi onu kanị bidon! 33 Agwo ke unu wu! Igunrun eju-alị! Nani ke unu jenkọ d’e gi wanahin ikpe-omuma le afunfun okun-mmom?”

34 Lee n’e nwan, m jenkọ d’e zihenị onu ndi-amuma, ndi marin ihien le ndi-nkuzi. Unu jenkọ d’e gbu ndi hu ime we, kpogbu ndi hu ime we, fian ndi hu ime we mkpinsin ime ulo-ofufe unu, a chu we, e kpokpo we, gha obodo d’e ru obodo, 35 keni edeke ndi ezi-omume ile we gbu elu-uwu hun uzọ rị onu isi—gha edeke Ebelu onye ezi-omume d’e ru edeke Zekaraya nwa Barakaya, hun unu gbutọ ime Ulo-nsọ—egbata Ebehu-risọ le Ukpọ w’a nodi a chu ejan. 36 M rị a gwa unu ezioku, agboni jenkọ d’e gi isi buru ihien ndini ile.”

*Ke Obodo Jerusalem Rihan Jesu Obi
(Luk 13.34-35)*

37 “Euu Jerusalem! Jerusalem!! Obodo hun e gbu ndi-amuma, a magbu ndi we zihen’e omuma! Mgbe ole-le-ole ke m chopu nị m kigbama umu i ke nneku-ohuhu don a kigbama umu a e ye okpuru nku e, bu y’a nini m! 38 Lee e, a la we ulo i to okpokoro! 39 M rị a gwa i nị y’a hunkozi m d’e ru ogen i siko d’a si, ‘Onye hu gi efan Di-nwonnị-enyi a bia wu onye we gozi agozi.’ ”

Isi Nke Ẹ̀to-kwasị-ọ̀gụ̀n

*Jizosi E Ku E Ni We Jenko D’e Tikpo Ulo-nsọ
(Mak 13.1-2; Luk 21.5-6)*

1 Jizosi no gha Ulo-nsọ pu; ebe o pukọ, umu-azuun a no bia d’e kunrun e, a ghosonme e ulo rị ichen-ichen rị Ulo-nsọ. 2 Kani Jizosi no si we, “Onu a hunguo ihien ndini we, ele ‘ya? M rị a gwa unu ezioku, o nwonnị ogbe-omuma ohu hun jenkọ d’a hodu enu ibe we; we jenkọ d’e nutuchanrin we ile ye alị.”

*Nsongbu Le Ukpokpo Lalani
(Mak 13.3-13; Luk 21.7-19)*

3 Ogen Jizosi gi nodi alị elu Ugu Olivu, umu-azuun a no bia d’e kunrun e ebe ‘ya suo nodi, we no si, “Gwa enyi, elee ogen ke ihien ndini jenkọ d’e me? Kini jenkọ d’a wu ahima obibia i le nke ogugu-ogen?” 4 Jizosi no za we, si, “Kpachanpu nị enya make w’e dufie onu, 5 makeni ndi bu oda jenkọ d’e gi efan m bia, si, ‘Mme wu Kraisti.’ We siko d’e gi e dufie ndi bu oda. 6 Onu jenkọ d’a nusonme ukwere agha ndi we rị a lu, nusonme

nị agha jenkọ d'a rị—kani, anile ni egun tu unu, makeni ihien ndini jenkọ d'e me bu ogugu-ogon e ke ru. ⁷ Makeni ali siko d'a luson ali; ali-eze a luson ali-eze, unwun le ali-omahihie jenkọ d'a rị ebe rị ichen-ichen. ⁸ Ihien ndini ile rike ebe ime nohu memekpoho.

⁹ Ogon hu, we jenkọ d'e we unu ye we ni we ye onu afunfun, we siko d'e gbu onu; ize unu jenkọ d'a ban ndi ali ile rị ichen-ichen make ufiri efan m. ¹⁰ Ndi bu oda jenkọ d'a danpu ime okukwe, e re ibe we, e ze ize ibe we. ¹¹ Ndi amuma-ntu ndi bu oda jenkọ d'a puha, dufie ndi bu oda. ¹² Ufiri ni njo jenkọ d'a barahi, ihien-osusu ndi bu oda nwe jenkọ d'a juu oyi. ¹³ Kani onye hun din ndidi d'e ru njendemek jenkọ d'e nwon nzuopuha. ¹⁴ We jenkọ d'e zi ozioma banyeni Ali-eze ghagbari elu-ua ile ke no wuru osheri ye ndi ali ile rị ichen-ichen; ogon hu ke ogugu-ogon e gi ru.”

Arụ Hụ Hụn E Buhe Ntikpo
(Mak 13.14-23; Luk 21.20-24)

¹⁵ “Ya wu, ogon onu jenkọ d'e gi hun aru hu hun e buhe ntikpo k'o wuzo ebahun ri nsọ, nọke ke onye-amuma wu Danelu don ku (onye ri a gunni 'ya ghoha), ¹⁶ ndi ri Judia we gbasikwo elu ugu ndi risonme ebeku; ¹⁷ onye hun ri elu ulo y'a gha ebeku gbama oso—y'e hidangukwole banyemezi ime ulo n'o jenkọ d'e weri ihien owule; ¹⁸ onye hun ri ugbo, y'e kinkwole ulo n'o jenkọ d'e weri ewuru o yiye elu e. ¹⁹ Euu, o jenkọ d'a fu ndi ri ime le ndi pa nw'eka orun ogon hu! ²⁰ Mekwo ni ekpere amangbe oso unu a wu ogon oyi mobu Uhuohin Izuken. ²¹ Makeni oken nsongbu jenkọ d'a ri, udi hun rituleni kete uwa e bidonle d'e ru tanni: o ke ritu bu o rikozu. ²² Omeni ebeluanu we ogon hu, o nwonni onye siko d'a wanahinni; kale, we siko d'e gi ufiri ndi Osolobue hori belua ogon nsongbu ahun.

²³ Onye si onu, 'Lee e, Kraisti ri ebeni!' Mobu 'Lee e ebeku,' ekwerikwole ni. ²⁴ Makeni ndi kpo enwen we Kraisti jenkọ d'a fuha, we le ndi amuma-ntu, runsonme ihien-ahima hi-ogbe le oken orun-atumenya, keni we dufie ihian, dufiede ndi Osolobue hori owuni o te k'a ni we me. ²⁵ Gon ni ntin! A gwatoguokwo m onu ihienni o gini d'e me. ²⁶ 'Ya wu, we si unu, 'Lee e, o ri ime atu', ejenkwole ni; we si, 'Lee e, o ri ime mmughe', ekwerikwole ni. ²⁷ Makeni, rike ke amuma don e be elu-igwere ihian ile a hun a—ke ndi ri owuwa-nya-anwun ke ndi ri ndidan nya-anwun—erira ke obibia Nwa nke Ihian jenkọ d'a ri. ²⁸ Ebe owule ozun ri, ebahun ke udele siko d'a gbakikome.”

Obibia Nwa Nke Ihian
(Mak 13.24-27; Luk 21.25-28)

29 “Hụn nsongbu oge hụ gi ghafeguhu, ẹnya-anwun jenkọ d'a gba ishi, ifon etikozị; kokishia jenkọ d'a rị a gha elu-igwere a dantusonme, iken ndi rị elu-igwere jenkọ d'e mehunme. 30 Oge hụ ke ahima Nwa nke Ihian jenkọ d'e gi puha igwere. Ndi ali ile rị uwa jenkọ d'a kwan ekwan oge w'e gi hūn a. We k'a hūn Nwa nke Ihian k'ọ rị elu orukpu elu-igwee hūn o gi lala, k'o gi iken le ọgho hi-ogbe lala. 31 O siko d'e gi oken opi hannı zipu ndi mmọn-ozı e jen d'e wegbama ndi nke Osolobue rı ebe ọwule—ebe ile elu-igwere ru.”

Ihiẹn Jesu Gi Osisi Figi Kuzi
(Mak 13.28-31; Luk 21.29-33)

32 “Gi ni osisi figi munrun ihienni: Hūn agalaba a gihu forıma, y'a marın ni udu-mirin e d'e bidon. 33 Erırazikwo, oge onu e gi hūn ihien ndini ile, onu a marın ni oge hū e ruguo, eghęe, o ruguo onumuzo. 34 M rı a gwa unu ezioku, ndi rı oge ni a guchanrinko ihien ndini kebe mezı. 35 Elu-igwee le uwa jenkọ d'a ghafe, kanı oku m aghafeko.”

O Nwonni Onye Marın Uhuohin Hu Mọbu Oge Hu
(Mak 13.32-37; Luk 17.6-30, 34-36)

36 “O me nke uhuhin o jenkọ d'a wu mọbu oge o k'a wu uhuhin hu, o nwonni onye marinni—ke ndi mmọn-ozı rı elu-igwee ke Nwa; kanı Chuku-Nedi suọ marın. 37 Obibia Nwa nke Ihian jenkọ d'a no ke ihien me oge Nua. 38 O k'a rı k'ọ rı oge hū ni oken-mirin hū d'a bia: we rı e ri, a ra; a lu di le nwunye, e we umu we e ye di a luru—d'e ru uhuhin Nua banye ime ugbo-mirin hu, 39 amarın we ihien rı e meni d'e ru ni oken idemirin hu a bia, gbupu we ile. Erıra ke obibia Nwa nke Ihian jenkọ d'a rı. 40 Oge hū, ikennyę ebuo jenkọ d'a rı ime ugbo a run ọrun, e weri we onye ohu na onye ohu to; 41 ikpoho ebuo k'a gha a kwọ ihien, e weri we ohu la ohu to. 42 ‘Ya wu, munrun ni nwan ẹnya makeni onu amarın uhuhin Di-nwonni-onu lala! 43 Kanı, marinkwo ni ni omeni onye nwon ulo marın oge ohin gi lala iwe e ime abali, nke o nodi che nche, o ke ni a gbukpo ulo a banhan.” 44 “Ya wu, unu le enwen onu siko d'a kwademezikwo, makele mme wu Nwa nke Ihian lala oge onu tuleni ẹnya.”

Odibo Furu We Gi E Dọn Ẹnya Ra Hūn Furulenı?
(Luk 12.41-48)

45 “Onye wu nwan odibo hu furu ni we gi e d'ẹnya, odibo ahun marın ihien, hūn nna a si lefu ezi-le-ulo a ẹnya, n'o ye we ihien-oriri oge furuni? 46 O jenkọ d'a rı ni odibo hu mma ọwuni nna a a lua, hūn a n'ọ hu e me ihien ndi hu — 47 m rı a gwa unu ezioku, o siko d'e bu ihien e ile che odibo hu eka lepu ẹnya. 48 Kanı, omeni eje-odibo hu a si enwen e, ‘Nna m e

biekezi d'a lụa,'⁴⁹ o gbume ndi-idibo ibe e ili, e ri, a ra, 'ya le ndi-manya,⁵⁰ nna a jenkọ d'a lụa uhuoḥin o tuleni enya a le oḡen o marinleni. ⁵¹ o jenkọ d'a jakika a, bu e che ebe ndi ihunnaị ri, ebahun ihian jenkọ d'a nọ a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze."

Isi Nke Isen-kwasị-ogụn

Ihiẹn Jesu Gi Igbagba Iri Kuzi

¹ "Oḡen hụ, ihiẹn jenkọ d'e me ime Ali-eze elu-igwee jenkọ d'a nọ ke ebe igbagba iri nọ weri ukpe we jenne d'a nabanhan okennyẹ jenkọ d'a gba ekukwo. ² Mmadu isen ime we wu ndi marin ihiẹn, mmadu isen wu ndi nzuzu. ³ Makeḡni, oḡen ndi nzuzu hụ gi buru ukpe we, ewerini we mirin-ukpe che ni hun ri ime ukpe we, ⁴ kanị ndi hụ marin ihiẹn gi ihiẹn weri mirin-ukpe che ni hun ri ime ukpe.

⁵ Okennyẹ hụ ri a gba ekukwo abiani egwa, uration nọ tuma we ile, we nọ ranhin. ⁶ Kanị, o ru ime abali, oro nọ pu, si, 'Lee n'e-o, okennyẹ jenkọ d'a gba ehuhuo a biaguo-o! Bia ni d'e kunrun e!' ⁷ 'Ya igbagba ndi hụ ile nọ lihi, fisi ukpe we elu. ⁸ Ndi nzuzu hụ nọ si ndi hụ marin ihiẹn, 'Yebeye ni enyi mirin-ukpe onu, ni ukpe enyi ri e tinyun.' ⁹ Kanị, ndi hụ marin ihiẹn nọ si, 'Mba! O zuko enyi le onu; o ka mma ni unu jemburu ndi hun e ren'e d'e nonrin nke onu.' ¹⁰ Oḡen we gi jenneguu d'e nonrin mirin-ukpe; okennyẹ hun jenkọ d'a gba ehuhuo nọ banhan; ndi hụ kwademeni nọ son e banye ime ebahu we k'a nọ ri oriri agbamekukwo, we nọ gunma uzo. ¹¹ Omeḡuu, igbagba ndi ozo hụ nọ biazikwo, si, 'Di-okpa! Di-okpa! Kpou uzo ni enyi banhan!' ¹² Kanị o nọ si, 'M ri a gwa unu ezioku, a marin m ndi onu wu.' "

¹³ Jizosi a taguu iluni, o nọ si we, "Che ni nwan nche, makeḡni onu amarin uhuoḥin mobu oḡen o siko d'a wu."

Ihiẹn Jesu Gi Idibo Etọ Kuzi

(Luk 19.11-27)

¹⁴ "Ihiẹn jenkọ d'e me ime Ali-eze elu-igwee jenkọ d'a ri ke ebe okennyẹ ohu nọ jenkọ ali-ihian, o nọ kpọ ndi idibo e, we ihiẹn o nwon che we eka. ¹⁵ O ye onye ohu egbo jun ekpa isen, ye hun-ebọ egbo jun ekpa ebuo, ye hun me we eto egbo jun ekpa ohu—onye-onye ke iken e han. 'Ya o nọ jenne. ¹⁶ Onye o ye hun jun ekpa isen nọ jenne ozigbo, gi e zuma afia, o nọ nwonhenzi egbo jun ekpa isen che n'e. ¹⁷ Erira ke onye o ye hun jun ekpa ebuo don gi e nwonhen ekpa ebuo che n'e. ¹⁸ Kanị onye o ye hun jun ekpa ohu nọ jenne, gu ali, zume egbo nna a ye e.

¹⁹ O tebe, nna we nọ lụa; o nọ bia ni we gbako. ²⁰ Onye hụ o ye hun jun ekpa isen nọ bia, wehezi egbo jun ekpa isen chen'e. O nọ si, 'Nna-enyi, egbo jun ekpa isen k'i ye m; lee e, e nwonhenguozi

m egbo jun ẹkpa isen che n'ẹ.' ²¹ Nna a nọ sị, 'Y'e meyeke, odibo oma, hụn wẹ gi e d'anya! Y'a ghosigho n'i furu ni wẹ gi i d'anya ime ihien me ntin, m jenkọ d'e tumẹ i n'i lepụ ihien bu oda ẹnya. Bia d'e sọn m ghoghọ.' ²² Onyẹ hụ o ye egbo jun ẹkpa ẹbuo nọ biazikwo, sị, 'Nna-enyi, egbo jun ẹkpa ẹbuo k'i ye m, lee ẹ, e nwonhenole m egbo jun ẹkpa ẹbuo che n'ẹ.' ²³ Nna a nọ sị a, 'Y'e meyeke, odibo oma we gi e d'anya; y'a ghosigho n'i furu ni wẹ gi i don ẹnya ebe ihien me ẹkerẹ ri, m jenkọ d'e ye i ihien bu oda n'i lepụ ẹnya. Bia d'e sọn m ghoghọ.'

²⁴ Onyẹ hụ o ye ẹkpa egbo ohu nọ biazikwo, sị, 'Nna-enyi, a maringho m ni obi i e zeke, n'i y'a ghorị ihien i kunleni, e ri ihien i runleni. ²⁵ Egun ri a tu m, ya m nọ jẹn d'e zueme egbo i ye ime ali; lee ẹ, weri ihien i.' ²⁶ Kanị nna a nọ shiari a, sị, 'Eje-odibo! Odibo lagbu enwen ẹ nzunzun! Y'a maringho ni m'a ghorị ihien m kunleni, e kpoin ihien m ghotoleni, ele ịya? ²⁷ Nke y'e bu nwan egbo m cheni m ime ulo-egho*, m lua, keni m weri hụn wu nke m le omuninwa ri n'a. ²⁸ Napu n'a nwan egbo hụ jun ẹkpa ohu, w'e ye onyẹ hụ nwon hụn jun ẹkpa iri. ²⁹ Makeni onyẹ gi ihien hụ wẹ ye ẹ run orun, e yeche ni w'e keni o nwoncheni. Kanị onyẹ gileni ihien wẹ ye ẹ run orun, a napu w'a ke ẹkerẹ hụn o nwon. ³⁰ Tu ni nwan odibo eti hụ ye ishi ri ezi, ebe ihian jenkọ d'a nọ a kwan ẹkwan, a ta nkwenren-eze.' "

Okinkin-ikpe Ikpaazuun

³¹ "Ogen Nwa nke Ihian jenkọ d'e gi gi ogho a bia rikẹ eze, 'ya le ndi mmọn-ozị ile, o siko d'a nodi ali ukpo ẹ nwẹ ogho. ³² Wẹ siko d'e wẹhẹ ndi ali ile ri ichen-ichen ebe o ri; o jenkọ d'a hopuha wẹ ohu-ohu ebe ibe wẹ ri, erira onyẹ e du anu don a hopuha atunrun ebe ewu ri. ³³ O jenkọ d'e donme atunrun ndi hụ ẹka-ihien ẹ, donme ewu ndi hụ ẹka-ekpen ẹ.

³⁴ Ogen hụ, eze jenkọ d'a sị ndi hụ ri a ẹka-nni, 'Bia ni, ndi Nedi m gozi, weri ni Ali-eze hụ wẹ kwademe ni unu kete w'a tunle iyeto uwa. ³⁵ Makeni, ogen egun gi ri a gun m, onu ye m ihien-oriri, egun-mirin a gun m, unu e ye m ihien-orira, a wu m otumunye, unu a nabanhan m, ³⁶ a gba m oto, unu e ye m ẹkwa, emu a ku m, unu a bia d'e lee m, ogen m gi ri ime ulo-ngan, onu a bia d'a hun m.' ³⁷ Ogen hụ, ndi ezi-omume ahun jenkọ d'a za a, sị, 'Di-nwonni-enyi, elee ogen ke enyi gi hun i ke egun ri a gun i, enyi nọ ye i ihien-oriri mobu ke egun-mirin ri a gun i, enyi nọ ye i ihien-orira? ³⁸ Elee ogen ke enyi gi hun i n'i wu otumunye, enyi nọ nabanhan i mobu n'i gba oto, enyi nọ yime i ẹkwa? ³⁹ Elee ogen ke enyi gizi hun i ni emu ri a ku i mobu n'i ri ulo-ngan, enyi nọ bia d'a hun i?!' ⁴⁰ Eze siko d'a za wẹ, sị, 'M ri a gwa onu

* **Isi Nke Isen-kwasị-ogun:27** Ika siji aza

ezioku, ebe unu no me ni onye ohu ime ndini rike si arini we mkpa ime umune m ndini iya, mme ke unu men'e! ”

41 “Ogen hu, o siko d'a si ndi hu ri eka-ekpen e, ‘Pu ni ni m ebeni, onu ndi we bu-onu! Shi ni okun itebite hu we kwademe ni Ekwensu le ndi mmon-ozu e! 42 Makeni ogen egun gi gun m, unu eyeni m ihien-oriri, egun-mirin a gun m, unu eyeni m ihien-orira; 43 a wu m otumunye, unu anabanhanni m; a gba m oto, onu eyimeni m ekwa; emu a ku m, a nodizikwo m ime ulo-ngan, kani onu abiani d'a hun m.’

44 We k'a zazikwo a, si, ‘Di-nwonna-enyi, elee ogen ke enyi gi hun i ke egun ri a gun i mobu ke egun-mirin ri a gun i mobu ki wu otumunye mobu ki gba oto mobu ke emu ri a ku i mobu ki ri ri ulo-ngan bu enyi eyeni n'i eka?’ 45 O jenkọ d'a za we, si, ‘Ezioku ke m ri a gwa unu, ebe o meni unu emeni ni onye ohu ime ndini nọke si arini we mkpa ime umune m ndini iya, unu emeni ni m'e.’ 46 We jenkọ d'e zi we si ime afunfun itebite, kani ndi ezi-omume siko d'e shi ndun itebite.”

Isi Nke Isin-kwasị-ogun

E Rini We Jizosi Ngo

(Mak 14.1-2; Luk 22.1-2; Jon 11.45-53)

1 Ogen Jizosi gi kuguu ihien ndini ile, o no si umu-azuun a, 2 “Unu a maringho ni akpu-uhuhin ebuo ghafegu Mmemme-Nghafe e ru. Uhuuhin hu ke we jenkọ d'e gi we mme wu Nwa nke Ihian ye we kpogbu.”

3 Ogen ohu hu o gi ri e ku ihienni, ndi-isi nchu-egan le ndi-isi ri ime ogwa Kayafasi onye-isi nchu-egan, e zu. 4 We no tugbama iroro ni we gi nzuzue nwunrun Jizosi gbu. 5 Kani, we no si, “Elekwọ ogen mmemmeni, amangbe isusu gha ri.”

E Hukpu We Jizosi Uden Ime Betani

(Mak 14.3-9; Jon 12.1-8)

6 Ogen Jizosi gi ri Betani, iwe onye w'a kpo Saimonu onye-oti, 7 okpoho ohu no wehe ogọ-alabasta uden nanranni ri ime e. O no hu e ye Jizosi isi ebe o nodi ali e ri ihien-oriri. 8 Kani ogen umu-azuun a gi hun ihienni, iwe no weme we, we no si, “Elee iwi wu onwan? 9 Nke w'e re udenni egbo hi-ogbe, we e ye ndigbenny.” 10 Kani, ogen Jizosi gi marin ihien we ri e ku, o no si we, “Ki hain onu gi e songbu okpohoni? Ihien ri mma k'o meni m. 11 Unu le ndi igbenny ri ebeni ogen ile, kale mme nwen esonko unu nodi ebeni ogen ile. 12 O gi udenni o hukpu m kwademe olili m. 13 Ezioku ke m ri a gwa onu, ebe owule we no zi ozioma ime uwa ile, we jenkọ d'e ku ihienni o me, gi e a nyanhan a.”

Judas' E Kweri N'ọ Re Jizọsị
(Mak 14.10-11; Luk 22.3-6)

¹⁴ 'Ya onye ohu w'a kpo Judas' Iskarotu, hun wu onye ohu ime mmadu mmebuo hu no jen d'e kunrun ndi-isi nchu-egan, ¹⁵ si we, "Kini ke unu jenkọ d'e ye m omeni e we m Jizọsị ye unu? We no ku a mkpuru ego ola (siva) iri-kwasị ogun, ego orun akpu-uhuhin iri kwasị ogun," ¹⁶ Gha ogen hu jenne, o no choma oghere o jenkọ d'e gi we Jesu ye we.

Jizọsị Le Umụ-azuun A E Ri Oriri Nghafe
(Mak 14.12-21; Luk 22.7-13, 21-23; Jọn 13.21-30)

¹⁷ Uhuohin hu we gi e bidon Mmemme ahun we gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fu, umu-azuun no bia d'e kunrun Jizọsị, ju a, si, "Elebe ki cho ni enyi kwademe hun y'a no ri Oriri-Nghafe?" ¹⁸ O no si we, "O nwe okennyehi ohu m zijenke unu d'e kunrun ime obodo; jenni d'a si a, 'Onye-nkuzi si, "Ogen m e ruguo, mme le umu-azuun m siko d'a nodi iwe i me Mmemme-Nghafe." ' ' ¹⁹ Umụ-azuun no me ke Jizọsị don zi we, we no kwademe ihien-oriri Mmemme-Nghafe.

²⁰ O ru ogen enyasi, Jizọsị le umu-azuun mmebuo hu no nodi ali e ri ihien-oriri. ²¹ Ebe we ri e ri ihien-oriri hu, o no si, "Ezioku ke m ri a gwa unu, onye ohu ime unu jenkọ d'e re m." ²² Efo asuozini we usuo, onye-onye no si, "Elekwọ mme, Di-nwonni-enyi, mme ro?" ²³ Jizọsị no si, "Onye hu me le iya buche aka ime aferẹ jenkọ d'e re m. ²⁴ Nwa nke Ihian lako ke we don de banyen'e, kanị nsongbu jenkọ d'a ri ni onye hu jenkọ d'e we Nwa nke Ihian ye we! O te ka onye hu mma ni amuni w'a." ²⁵ Judasi hun siko d'e re e ye we no si, "Onye-nkuzi, mme ro?" O no si a, "Iyu ku."

Oriri-nso
(Mak 14.22-26; Luk 22.14-20; 1Kọ 11.23-25)

²⁶ Ebe we ri e ri ihien-oriri ahun, Jizọsị no weri bredi, o yeguu Osolobue ekele, o no bebe e ye umu-azuun a, si, "Weri ni ri, onwan wu ehio m." ²⁷ O no weri mkpu, yeguu Osolobue ekele, o no we e ye we, si, "Unu ile, rarisomne ni; ²⁸ make ni onwan wu edeke m, hun we gi biye nkwerigbama ohun hu Osolobue kwademe egbata iya le ndi nke e aka; edeke m hun we hupu ni ndi bu oda, make mgbaghari njo. ²⁹ M ri a gwa onu, arakozị m manyani gha mkpuru osisi vaini puha d'e ru uhuhin hu mme le unu jenkọ d'a razi a nke ohun ime Ali-eze Nedi m."

³⁰ Ogen we gi buguu ebu Mmemme-Nghafe, we no shi Ugu Olivu.

Jizọsị E Ku E Ni Pita Jenko D'a Ghorị N'ọ Marịn A
(Mak 14.27-30; Luk 22.31-34; Jọn 13.36-38)

³¹ 'Ya Jizọsị nọ sị wẹ, "Ukinkinni, unu ile jenkọ d'a gba m to, make ni Ehuhuo-nsọ si, 'Osolobue jenkọ d'e gbu onye-ndu atunrun, atunrun ile a gbayiya.' ³² Kani, m ghaguu onwun lihi, m siko d'e buni unu uzọ si Galili."

³³ Pita nọ sị Jizọsị, "O nwonna oge m'e gi gba i to, osuon'a ni ndi hoduni a na i to." ³⁴ Jizọsị nọ sị Pita, "M ri a gwa i ezioku ni okpa gini d'a kwan ime abalini, i jenkọ d'a ghorị mgbe eto ni y'a mari m." ³⁵ Pita nọ sị, "Kaka, aghoriko m, osuon'a ni mme le 'yu jenkọ d'a nwun!" Umụ-azuun ile hoduni nọ kuzikwo erira.

Jizọsị E Me Ekpere Ime Ugba Geshemani

(Mak 14.32-42; Luk 22.39-46)

³⁶ 'Ya Jizọsị le umu-azuun a nọ si ebe w'a kpọ Geshemani. O nọ si umu-azuun a, "Nodi ni ali ebeni ni m jenzuka d'e me ekpere."

³⁷ O nọ weri Pita le umu Zebedi ebuo, o nọ sukuru ma, obi nọ ferime e. ³⁸ 'Ya o nọ sị wẹ, "Obi e d'a gbawapu m; o d'e gbu m. Nodi ni ebeni son m mu enya."

³⁹ O nọ jenshi ihun ekerẹ, tuha enwen e ye ali, me ekpere, si, "Baba, omeni o ri nfe, ni mkpu afunfunni ghafe m; kani, uche i y'a me, ele uche m." ⁴⁰ O nọ bia d'e kunrun umu-azuun a; o hun ni we ri uran, o nọ sị Pita, "Ya wu, onu e ri-eka son m mu enya mgbahunme okuloku ohu? ⁴¹ Mu ni enya, me ni ekpere, amangbe unu a danye ime onwunwan; ezioku-ezioku, mmon ihian a chogho, kani ndun guu ehu."

⁴² O nọ puzi nke mgbe ebuo d'e me ekpere, a si, "Baba, omeni mkpu afunfunni asaeka ghafe bu arani m'a, uche i 'ya me." ⁴³ O nọ biazị ebe we ri, hun we ke we ri uran, makele enya we a nyintoquo.

⁴⁴ O nọ lazi we to, pu d'e me ekpere nke mgbe eto, e kuzikwo ihien ohu hu. ⁴⁵ 'Ya o nọ bia d'e kunrun umu-azuun a, si we, "Unu rikwo uran, e zuru iken? Lee n'e, oge hu e ruguo—e we we Nwa nke Ihian ye ndi njo. ⁴⁶ Lihi ni ni enyi jenne. Lee n'e, onye ri e reni m a biaguo."

A Nwunrun We Jizọsị

(Mak 14.43-50; Luk 22.47-53; Jon 18.3-12)

⁴⁷ Jizọsị rikwo e ku okuni, ke Judasi hun wu onye ohu ime umu-azuun a mmebuo bia. Judasi le igunrun hi-ogbe wi—we bu opia-agma le egbe. Ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi zihewe. ⁴⁸ Onye hun ri e ren'e gwa we ihien we siko d'e gi mari Jesu. O si, "Onye m jenkọ d'e gi isu-onu kele, 'ya wu onye hu, nwunrun n'a." ⁴⁹ O nọ bia d'e kunrun Jizọsị ozigbo, si, "Uwa-oma, Onyenkuzi!" O nọ su e onu. ⁵⁰ Jizọsị nọ sị a, "Di-enyi, me ihien i bia d'e me!" 'Ya we nọ kwondon Jizọsị, nwunrun a. ⁵¹ Ozigbo, onye ohu ime ndi we le Jizọsị wi nọ tinpu eka, sepuha opia-agma a, banpu odibo onye-isi nchu-ejan ntin. ⁵² 'Ya Jizọsị nọ sị a,

“Wekin ọpịa-agma ị azuun, make ni ndi ile e bu ọpịa-agma, siko d'a gha ọpịa-agma nwun. ⁵³ I ro ni asa m eka riọ Nedi m, o zihę ni m ihien kari igunrun ndi mmọn-ozị agha mmebuọ ozigbo? ⁵⁴ Kani, m me erira, nani ke we jenkọ d'e gi mezu ihien ndi ri ime Ehuhuo-nsọ hun ku n'o jenkọ d'a ri enina?”

⁵⁵ Ogen hu ke Jizosi gi si igunrun hu, “Unu gi ọpịa-agma le egbe bia d'a nwunrun m nọke si m wu onye-ohin? Uhuohin ile m'a nodi ali ime Ulo-nsọ a kuzi, onu a nwunrun ni m. ⁵⁶ Kani, ihien ndini ile ri nwan e me keni ihien ndi-amuma ku ime Ekwkwọ-nsọ mezu.” ‘Ya umu-azuun a ile no na a to, gbama oso.

E We We Jizosi Si Ogwa Kayafasi, Onye-isi Nchu-ajan
(Mak 14.53-65; Luk 22.54-55, 63-71; Jon 18.13-14, 19-24)

⁵⁷ ‘Ya ndi nwunrun Jizosi no we e jenni Kayafasi wu onye-isi nchu-ajan ime ogwa a, ebe ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi gbakikome. ⁵⁸ Kani Pita sonko a d'e ru ogwa onye-isi nchu-ajan, bu egbata we te e te. Ya Pita no banye, son ndi-nche nodi ali keni o hun njendeme ihienni.

⁵⁹ Ogen ni, ndi-isi nchu-ajan le Ndi-isi Nkikwama ile hu a cho ihien we gi buokin Jizosi onu keni we gbu e; ⁶⁰ kani, ahunni we, osuon'a ni ndi osheri-ntu puhani bu oda. Omegu, mmadu ebuo no nwan puha, ⁶¹ si, “Onyeni si, ‘M jenkọ d'a saeka tikpo Ulo-nsọ Osolobue, gi akpu-uhuhin eto tunkin e.’ ” ⁶² ‘Ya onye-isi nchu-ajan no lihi, si, “Ye nwon ihien i jenkọ d'a shari? Ki wu ihien ndini we ri a si ni ‘ya k'i me?” ⁶³ Kani, Jizosi ekuni ihien owule. Onye-isi nchu-ajan no si a, “E gi m efan Osolobue hun ri ndun si i gwa enyi mbuni iyu wu Kraisti, Nwa Osolobue.”

⁶⁴ Jizosi no si a, “Yu ku e. M ri nwan a gwa unu ile ni ogeni ghafegu, unu siko d'a hundę Nwa nke Ihan ebe o nodi ali ekanni Osolobue, Onye hun nwon iken ile, hunzikwo a k'o ri elu orukpu o gi lala.”

⁶⁵ ‘Ya onye-isi nchu-ajan no tika efe hun ‘ya le enwen e wu onye-isi nchu-ajan yi, si, “O kuole aru! Ki enyi ri a chozini ndi osheri? Onu a nuguo nwan aruni o ku! ⁶⁶ Kini ke unu ro?” We no za, si, “Ikpe a maol'a, o jenkọ d'a nwun!” ⁶⁷ We no ju a eson ihun, fian a ihien, ndi hu ime we no ma a ora, ⁶⁸ si, “Iyu hun si ni i wu Kraisti, Onye hu Osolobue Tume, bu amuma ni gwa enyi onye fian i ihien?”

Pita A Ghorị N'o Marin Jizosi
(Mak 14.16-72; Luk 22.56-62; Jon 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Ogen ni, Pita nodi ali ezi ogwa, ‘ya nwa-agboọ wu odibo no bia d'e kunrun e, si a, “Iyu le Jizosi onye Galili wizikwo.” ⁷⁰ Kani, o no ghorị id'enya we ile, si, “Amarin m ihien i ri e ku.”

⁷¹ Ogen o gi si ebe we gha a banye ezi-ogwa hu, nwa-agboọ ozo wu odibo no hun a, si ndi turu ebegu, “Onyeni le

Jizọsị onyẹ Nazaretị wj.” ⁷² Ọ nọ ghorizi, kundẹ Osolobue, si, “Amarinde m okennyẹ hu!”

⁷³ Ọ nọbezi ekere, ndi turu ebahun nọ bia d'e kunrun Pita, si a, “I wu onyẹ ohu ime we nke-esi, asusu i e sepuhaguo i.” ⁷⁴ Ya Pita nọ kunme Osolobue, si, “Amarinde m okennyẹ hu.” Ozigbo hu, okpa nọ kwan. ⁷⁵ Ya Pita nọ nyanhan oku Jizọsị ku, ni, “Okpa gini d'a kwan, i jenkọ d'a ghorị mgbe eto ni y'a marin m.” Ọ nọ shi ezi d'a kwan ezigbo ekwan.

Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun

E We We Jizọsị Si ogwa Paileti

(Mak 15.1; Luk 23.1-2; Jon 18.28-32)

¹ O ru ogeṅ utuntun, ndi-isi nchu-ẹjan ile le ndi-isi nọ tugbame iroro ke w'a don gbu Jizọsị. ² We nọ ken e egbun, we e jenni Paileti, onyẹ Rom hun wu Govanọ ri a kini we.

Judasị E Hogbu Enwen E

(Orun Ndi-Ozi 1.18-19)

³ Ogeṅ Judasị hun re e ye we gi hun a ni a maguo we Jizọsị ikpe-onwun, o nọ kwan mmani, wekin ni ndi-isi nchu-ẹjan le ndi-isi akpuru egho ọla iri-kwasị-ogun hu, ⁴ si, “E meole m njo m gi re onyẹ nwonleni ihien o me.” Kani, we nọ si a, “O gbashiarini enyi; ohun wu mkpa i!”

⁵ Ọ nọ tu akpuru-egho ọla ndi hu ye ali ime Ulo-nsọ, pu d'e hogbu enwen e. ⁶ Ndi-isi nchu-ẹjan nọ tuturu akpuru-egho ọla ndi hu; we nọ si, “O furuni ni enyi bu we che ebe w'e donme ihien ime Ulo-nsọ, make ni egho edeke ro (egho-mme).” ⁷ Ya we nọ tu iroro, gi e nonrin ogige onyẹ a kpu-ite, gi e memẹ ikpekpe itumunye. ⁸ Ya hain we gi a kpo ogige hu “Ogige Edeke” d'e rukwo tanni. ⁹ Ya ihien Osolobue gi onyẹ-amuma wu Jerimaya ku nọ mezu, ni, “We nọ weri akpuru-egho ọla iri-kwasị-ogun hu, hun wu onu egho ndi Izrelu kweri ni 'ya ke we siko d'e non okennyẹ hu;

¹⁰ gi e nonrin ogige Okpu-ite

rike ke Onyẹ-nwonna-enyi don gwa m.”

Paileti A Ju Jizọsị Utaa

(Mak 15.2-5; Luk 23.3-5; Jon 18.33-38)

¹¹ Ogeṅ ihien ni gi ri e me, Jizọsị turu ihun Paileti wu Govanọ ri a kidon ni ndi Rom. Paileti nọ si, “Iyu wu eze ndi Ju?” Jizọsị nọ si a, “Iyu ku.” ¹² Kani, ogeṅ ndi-isi nchu-ẹjan le ndi-isi gi ri e kusonme ihien ndi we si ni 'ya k'o me, o gba nkintin! ¹³ Paileti nọ si a, “Y'a ri a nu ihien ole we ri e ku ni 'ya k'i me?” ¹⁴ Kani, o shiarini ihien owule, ke akpu ohu—nke wu n'o tukenme Paileti wu Govanọ enya.

*A Ma Wẹ Jizọsị Ikpe Onwun**(Mak 15.6-15; Luk 23.13-15; Jọn 18.39; 19.16)*

¹⁵ Ogeṅ Mmemme-Nghafe owule, Govanọ a hapu ni wẹ onyẹ-ngan owule wẹ cho. ¹⁶ Ogeṅ hu, eje-ihian ohu ihian ile marin ri ime ulo-ngan, efan a wu [Jizọsị] Barabasi. ¹⁷ Ogeṅ wẹ gi gbakikomeguu, Paileti no si wẹ, “Onyẹ ke onu cho ni m hapu ni onu [Jizọsị wu] Barabasi ra Jizọsị hun w'a kpọ Kraistị?” ¹⁸ (Paileti ku ihienni makeni o maringho ni iwe ke wẹ gi we Jizọsị wu Kraistị ye e.) ¹⁹ Ogeṅ o gi nodi ali elu Ocho-okink'ikpe, nwunye e no zi ozi jenn'e, si a, “Wepukwo eka oku onyẹ ezi-omume hu, makeni e giguu m ufiri e ta afunfun oda-oda ime nro tanni.” ²⁰ Ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi Izrelu no nwan gwa igunrun hu wẹ si Paileti hapuni wẹ Barabasi, gbu Jizọsị. ²¹ Paileti no siri wẹ, “Onyẹ ime wẹ ebuo ke unu cho ni m hapu ni unu?” Wẹ no si, “Barabasi.” ²² Paileti no si, “Ki m'e gi nwan Jizọsị hun w'a kpọ Kraistị me?” Wẹ ile no si, “Kpogbu e enu obe.” ²³ O no si, “Ki hain? Elee eje-ihien k'o me?” Kani wẹ ile e yikenmede, si, “Kpogbu e elu obe.” ²⁴ Ogeṅ Paileti gi hun ni ihien o ri e ku e nwonni isi ebe wẹ ri, hunzi ni isusu choko n'o bidon, o no weri mirin kwopu eka id'enya igunrun hu, si, “Edeke onyeni ari m eka; eka onu k'o rizi!” ²⁵ Igunrun hu ile no si, “Edeke e 'ya ri enyi le umu enyi isi!” ²⁶ 'Ya o no hapuni wẹ Barabasi, o fianguu Jizọsị mkpinsi, o no w'e ye wẹ kpogbu.

*Ndi-agma A Kpa Jizọsị Ye Emu**(Mak 15.16-20; Jọn 19.2-3)*

²⁷ 'Ya ndi-agma Paileti no weri Jizọsị si ime ogwa Paileti, kpogbama itu-agma hu ile; ya wẹ no fihunme e. ²⁸ Wẹ no yipu a ewuru e, yime e ewuru nanranni e nwun ufie-roni, ufie-roni*. ²⁹ Wẹ no weri agalaba osisi-ogun, gi e kpa okpu-eze, bu e che e isi, bu okpo che e eka-ihien; e gbu n'e osekp, a kpa a e ye emu, a si a, “Agu!! Eze ndi Ju!!”

³⁰ Wẹ no ju a eson, napu a okpo hu wẹ te buche e eka, fianma a ya isi. ³¹ Ogeṅ wẹ gi kpaguu a ye emu, wẹ no yipu a ewo ufie hu, yimezi e ewuru e. Wẹ no duru e d'a kpogbu elu obe.

*A Kpoma Wẹ Jizọsị Elu Obe**(Mak 15.21-32; Luk 23.26-43; Jọn 19.17-27)*

³² Ebe wẹ jenkọ, wẹ no kunrun onyẹ Sairini ohu w'a kpọ Saimonu, wẹ no w'a y'e olu buru obe Jizọsị. ³³ Ogeṅ wẹ gi ru ebe w'a kpọ Gogota ('ya wu Ebe-Okpokom'isi), ³⁴ wẹ no ye Jesu manya wẹ buche olulu-anu ra, kani, ogeṅ o gi danmin a, o no ju n'o rako a. ³⁵ Ogeṅ wẹ gi kpomagu a elu obe, 'ya wẹ no

* **Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:28** ewuru ndi nze le ndi-idafin

tụ nkpo, gi ẹ kerị ẹwuru ndị o yi. [Onwan mę kenị ihien onyẹ-amụma ku hụn ụzọ mezu—makeni onyẹ-amụma sị,

“E kerị wẹ ẹkwa m,
a tụ wẹ nkpo,
gi ẹ kerị ẹwuru m.”]

³⁶ Wẹ nọ nọdị alị, e che ẹ nche. ³⁷ Wẹ de ihien wẹ gi m'a ikpe ye enu obe hụ. Ihien wẹ de wụ, “Onwan wụ Jizọsị, Eze ndị Ju.”

³⁸ Wẹ kpomazi ndi ohin ẹbuo che n'e, onyẹ ohu elu obe rị ẹkanni ẹ, onyẹ ohu elu obe rị ẹka-ekpen ẹ. ³⁹ Ndi hụn ghafekoni hụ a kpa a e ye emu, e finfin isi, ⁴⁰ a sị, “Iyü hụn jenkọ d'e tikpo Ulo-nsọ, gi akpu-uhuohin eto tundonzi ẹ, zuopuha nwan enwen i! Omeni i wu Nwa Osolobue, gha elu enu obe hidan.” ⁴¹ Erira ke ndi-isi nchu-ẹjan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi donzikwo kpa a ye emu, a sị, ⁴² “O zuofuha ndi ozo, kanị o sani ẹka zuopuha enwen ẹ. Iya wu eze Izrelu nu! 'Ya gha nwan elu obe hidan, kenị enyi kweri n'e. ⁴³ O tukwasị Osolobue obi; Osolobue 'ya zuopuha a nwan owuni o sughọ a. Makeni, o sị, 'Mme wu Nwa Osolobue.'” ⁴⁴ Erira ke ndi ohin ndi hụ wẹ kpogbu 'ya le wẹ donzikwo kpari ẹ.

Onwun Jizosi

(Mak 15.33-41; Luk 23.44-49; Jon 19.28-30)

⁴⁵ Efinnai hụ, gha okuloku mmebuo, ogen hụ enya anwun gi a rị isi, d'e ru okuloku eto, okiki nọ gba alị hụ ile. ⁴⁶ Ihien rike okuloku eto, Jizosi nọ gi oken olu yi oro, sị, “Elai, Elai, lama Sabakitani?” 'Ya wu, “Osolobue m, Osolobue m, ki hain i gi la m to?” ⁴⁷ Kanị, ogen ndi hụ ime ndi turu ebahun gi nu a, wẹ nọ sị, “O rị a hi Elaija!” ⁴⁸ Ozigbo, onyẹ ohu ime wẹ nọ gba oso, weri eru banye ime manya ru-uka, fa a ye mkpinsin, y'e 'ya n'ọ ra. ⁴⁹ Kanị, ndi ozo sị, “Cheri ni, ni enyi lee omeni Elaija jenkọ d'a bia d'a zuopuha a.” ⁵⁰ Jizosi nọ gi oken olu yizi oro, kwonbepu, nwunhun. ⁵¹ Ozigbo hụ, ẹkwa wẹ gi gbombepu Ebegu kachanrin-nsọ ime Ulo-nsọ nọ bawapu ebuo, gha elu d'e ru alị. Alị nọ mahihie, omuma hụ e tiwa; ⁵² ili ndi nwunni nọ kpupu, ndi nsọ bu oda nwunni nọ lihi. ⁵³ Ogen Jizosi gi ghaguu onwun lihi, wẹ nọ puha, si obodo nsọ hụ wu Jerusalem, ndi bu oda nọ hụn wẹ ebegu. ⁵⁴ Ogen oki-agma hụ le ndi-agma 'ya ni wẹ rị e che Jizosi nche gi hụn alị-omahihie le ihien ndi hụ meni, egun nọ bia wẹ, wẹ nọ sị, “Ezioku, onyeni wu Nwa Osolobue!”

⁵⁵ Ikpoho bu oda gha Galili sonhen Jizosi e yen'e ẹka rizi ebahun, wẹ rị a gha ebe teni e lee ihien rị e meni. ⁵⁶ Ndi hụ ime wẹ wu Meri onyẹ obodo Mag'dala, Meri nne Jemisi le Josefu le nne umu Zebedi.

Olili Jizosi

(Mak 15.42-47; Luk 23.50-56; Jon 19.38-42)

⁵⁷ O ru ogeṅ ẹnyasi, ọdafiṅ ohu w'a kpọ Josefụ, onye obodo Arimatia, nọ bịa. Okennyeni wuzikwo onye e sọn uzọ Jizọsi. ⁵⁸ O nọ jẹn d'e kunrun Paileti, si a buye ẹ ẹhụ Jizọsi. 'Ya Paileti nọ si wẹ buye ẹ ya. ⁵⁹ Josefụ nọ buru ẹhụ hụ; gi ẹkwa line nwunni fuma a, ⁶⁰ bu ẹ che ime ili ohun ọ kwademeni enwen ẹ, hụn wẹ gu nọkẹ okporo ye ime omuma. O nọ gi omuma hi-ogbe nukin onu ili hụ, pu. ⁶¹ Meri onye obodo Mag'dala lẹ Meri hụn-ẹbọ nọdị alị bu ihun zinme ili hụ.

E We Wẹ Ndị-nche D'e Chedon Ili Hụ

⁶² Ogeṅ uhuhọhṅ Nkwademe gi ghafegu, o ru ẹnyasi, ogeṅ Uhuhọhṅ Izu-ikẹn gi bidon, ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi Itu-Farisi nọ zugbama d'e kunrun Paileti, ⁶³ si a, "Di-okpa, ẹnyi a nyanhanghọ ni ogeṅ onye-ntunṅ gi ri ndun, ọ si, 'Akpu-uhuhọhṅ ẹto ghafegu, m jenkọ d'e lihi.' ⁶⁴ Si wẹ nwan d'e gbōnkinkemẹ ili hụ ohunma-ohunma d'e ru akpu-uhuhọhṅ ẹto hụ, amamgbe umu-azuun a abia d'e zunrun ẹhụ a, gwama ihian ile ni, 'O ghaguọ onwun lihi'; ogeṅ hụ ndufie ikpazuun hụ a kari nke ibuzọ njo." ⁶⁵ Paileti nọ si wẹ, "Weri ni nwan ndi-agma; jẹn ni d'e chedon ẹ kẹ unu siko d'a saeka." ⁶⁶ 'Ya wẹ nọ jẹnme, kpukinkemẹ ili hụ, bu ndi-nche to ebẹhụ.

Isi Nke Ẹsatọ-kwasị-ogun

Jizọsi A Gha Onwun Lihi

(Mak 16.1-10; Luk 24.1-12; Jon 20.1-10)

¹ Ogeṅ Uhuhọhṅ Izu-ikẹn gi ghafegu, ogeṅ eki gi fonme nke uhuhọhṅ ibuzọ ime izu-uka (hun wu nwan uhuhọhṅ Sode), Meri onye obodo Mag'dala lẹ Meri hụn-ẹbọ nọ jẹn d'e lele ili hụ. ² Idemizi, alị nọ mahihie ọda-ọda, makeni mmọn-ozī Dinwọnni-ẹnyi gha elu-igwee bịa, nupu omuma hụ hi-ogbe, nọdị alị elu ẹ. ³ O hụ e be nwanran-nwanran rike amuma, ewuru ẹ hụ e nwun nọkẹ igwere. ⁴ Egun ẹ nọ bịa ndi nche, ẹhụ nọ mama wẹ nni, wẹ nọ richanrin kẹ ndi nwunhunni. ⁵ Kani, mmọn-ozī hụ nọ si ikpoho ndi hụ, "Atule ni egun, a maringho m ni unu ri a cho Jizọsi, hūn wẹ kpogbu elu obe. ⁶ O rizi ebeni; o lihiguọ k'o don ku. Bia ni d'e lee ebe o te ri. ⁷ Jẹnme ni nwan ozigbo d'a gwa umu-azuun a, si wẹ, 'O ghaguọ onwun lihi, o buruguọ ni unu uzọ si Galili; ebẹhụ kẹ unu jenkọ d'a nọ hūn a!' A gwaguokwo m unu." ⁸ 'Ya wẹ nọ gi egun lẹ oken ighoghō gha ili hụ pu ozigbo, gbama osọ d'a gwa umu-azuun a.

⁹ Idumuzi, Jizọsi nọ kunrun wẹ, si, "Darụ ni!" 'Ya wẹ nọ bịa d'e kunrun ẹ, fiedon ẹ oku, fe ẹ. ¹⁰ 'Ya Jizọsi nọ si wẹ, "Atule ni egun, jẹn ni d'a gwa umune m wẹ jẹn Galili, ebahun kẹ wẹ k'a nọ hūn m."

E Ye Wẹ Ndị-nche Egho-azuun, Si W'e Kule K'o Me

¹¹ Ogen ikpoho ndi hu gi jenkọ, ndi hu ime ndi-nche hu no si ime obodo d'a gwa ndi-isi nchu-ẹjan ihien ile meni. ¹² Ogen ndi isi nchu-ẹjan le ndi-isi gi zuguu, tugbamaguu iroro, we no ye ndi-agma hu ego hi-ogbe, ¹³ si we, "Gwakwo ni ihian ile ni, 'Umuzazuun a bia d'e zunrun e ime abali ebe enyi ri uran.' ¹⁴ Omeni onwan e ru ntin Gowanọ wu Paileti, enyi jenkọ d'e me obi ru e ali, hun a ni nsongbu arikonu unu." ¹⁵ 'Ya we no narin we egbo hu, me ihien we gwa we. Echen ke we rikwo a ko akikonu ime ndi Ju d'e ru tanni.

Orun Hu Ri Mkpa Jizosi Ye Umuzazuun A

(Mak 16.14-18; Luk 24.36-49; Jon 20.19-23; Orun Ndi-Ozi 1.6-8)

¹⁶ Ya umuzazuun mmanai hu no nwan si ugu hu ri Galili, ebahun Jizosi gwa we. ¹⁷ Ogen we gi hun Jizosi, we no fe e, kanu ndi hu ime we nwon obi-ebu. ¹⁸ Jizosi no jenzunhan, si we, "E yeole we m iken ile ri elu-igwee le elu-uwa. ¹⁹ Jenme ni nwan d'e me ndi ali ile ri ichen-ichen ni we wuru ndi e son ni m; e gi ni efan Nedi le Nwa le Mmon-nsọ e me we mirin-Chuku. ²⁰ Kuzi ni we, ni we hun uzọ e me ihien ile m si unu me. Ezie, m noye ni unu ogen ile d'e ru ogugu-ogen."

Ozioma Jesu Kristi Lẹkẹ Kẹ Makị Dọn De Ẹ

Onye Jẹnko D'a Kwani Kraịstị Ụzọ

(Azaya 40.3; Malakaj 4.5; Mat 3.1-12; Luk 3.1-18; Jọn 1.19-28)

¹ Ẹnina kẹ ozioma banyeni Jizọsị hụn wụ Kraịstị, Onye ahụn Osolobue tume, hụn wụ Nwa Osolobue dön bidon: ² Nọkẹ kẹ wẹ dön de ẹ ime ẹhụhụọ Azaya onye-amuma, “Osolobue si, ‘Lee ẹ, m ri e zi onye-ozị m n'o buru n'i ụzọ, n'ọ kwan'i ụzọ.’

³ Olu onye ohu ri a han ime atụ,

a si,

‘Kwa ni ni Di-nwonnị-enyi ụzọ; mēme ni ụzọ a n'o zinrin!’ ”

Jonu Hun E Me Mirin-Chuku A Kwadememe Wẹ Make Obibia Jesu

⁴ Jonu hụn e me mirin-Chuku nọ pūha, mama okwa ime atụ, a si wẹ gha ime njo wẹ roghari, keni wẹ me wẹ mirin-Chuku wẹ gi a ghoṣi n'e roghariguo wẹ, keni Osolobue gbaghari wẹ njo. ⁵ Ndi ile ri umu-ali ndi risonme Judia le ndi Jerusalem ile hu e jen d'e kunrun Jonu, wẹ hu e kupuha njo wẹ, o hu e me wẹ mirin-Chuku ime Iyi Jodani. ⁶ Jonu yi ewuru wẹ gi enenren anu w'a kpo kamelu mēme; akpukpo-anu k'o gi kenme ukun ẹ. Ihiẹn-oriri ẹ wụ igurube le mirin-enwun ri ofia.

⁷ O hu a si wẹ, “Onye kani m lala m azuun, erudeni m onye jenkọ d'e hulua alị topu eriri akpukpo-uku a. ⁸ M ri e gi mirin mmaka e me onu mirin-Chuku, kani, 'ya nwen jenkọ d'e gi Mmon-nsọ me unu mirin-Chuku.”

Jonu E Me Jesu Mirin-Chuku, Ekwensu A Nwan Jesu

(Mat 3.13–4.11; Luk 3.21-22; 4.1-13)

⁹ Ogen hu, Jesu nọ gha Nazareti ri azuun Galili bia, 'ya kẹ Jonu nọ me ẹ mirin-Chuku ime Iyi Jodani. ¹⁰ Hun Jesu gihu gha ime mirin pūha, o nọ hun kẹ elu-igwere kpupu, hun kẹ Mmon-nsọ gi udi nduru hidanla, bia d'a nokwasị a. ¹¹ 'Ya olu nọ gha elu-igwee si, “Iyụ wụ ezi Nwa m; ihiẹn i a sọka m.”

¹² Ozigbo hu, Mmon-nsọ nọ nu ẹ shi ime atụ. ¹³ O nọ nodi ebahun akpu-uhuohin ogunnai, iya le eje-anu ri ichen-ichen. Ekwensu hu a nwan a; ndi mmon-ozị hu e yen'ẹ ẹka.

Jesu E Bidon Orun A

(Mat 4.12-17; Luk 4.14-15)

¹⁴ Oge n wẹ gi kpọkinguọ Jọnu ye ime ụlọ-ngan, Jesu nọ bịa Galili d'e zime ozioma Osolobue. ¹⁵ O hụ a si, "Oge n zugo, Alị-eze Osolobue a riguo nsue! Roghari ni, unu e kwere ozioma!"

Jesu A Kpoma Ndi K'e Sonn'e
(Mat 4.12-22; Luk 4.14-15; 5.1-11)

¹⁶ Ebe Jizosi ghako mkpenren "Ohimin" Galili, o nọ hun Saimonu le Anduru nwenẹ e ebe wẹ ri a tu oga e ye ime mirin ahun, makeni azun ke w'a kun. ¹⁷ Jizosi nọ si wẹ, "Sonme ni m, m siko d'e me onu wuru ndi a kuha ihian rike azun." ¹⁸ Wẹ nọ la oga wẹ to ozigbo, sonme e.

¹⁹ O jenshi ihun ekere, o nọ hun Jemisi le Jonu, umu Zebedi ebe wẹ ri ime ugbo-mirin wẹ e donzi oga wẹ. ²⁰ O nọ kpọ wẹ ozigbo; wẹ nọ na nedi wẹ le ndi wẹ we orun to ime ugbo, sonme e.

Jesu A Chupu Eje-mmọn Ri Ime Okennyẹ Ohu
(Luk 4.31-37)

²¹ Wẹ nọ shi obodo Kapanom; o ru Uhuohin Izu-iken, o nọ banye ulọ-ofufe ri ebeku d'a kuzi. ²² Nkuzi e nọ tu wẹ enya, makele o kuzi nọke onye oku ri eka ele nọke ndi-nkuzi Iwu. ²³ Oge n hụ dai, o nwon okennyẹ ohu eje-mmọn ri ime e, hun ri ime ulọ-ofufe wẹ. Okennyẹ hụ nọ yi oro, si, ²⁴ "Hapu enyi ye, k'i gi enyi e me, Jesu onye Nazareti? I bia d'e tikpo enyi? A maringho m onye i wu, yu wu Onye-nsọ Osolobue." ²⁵ Kanị, Jizosi nọ jugbo eje-mmọn hụ, si a, "Kpume onu; gha ime e puha!" ²⁶ Eje-mmọn hụ nọ se okennyẹ hụ, gi oken olu yi oro, gha ime e pu. ²⁷ O nọ tu wẹ ile enya, wẹ hụ a ju ibe wẹ, si, "Ki wu hunni? Onwan wu nkuzi ohun—hun iken ri! O gwade eje-mmọn oku, wẹ hụ a gbaye e!" ²⁸ Ozigbo, otiti e nọ kpogbari eberẹ Galili ile.

Jizosi A Zuọ Ndi Bu ọda
(Mat 8.14-17; Luk 4.38-41)

²⁹ Hun Jesu gihu gha ime ulọ-ofufe ahun pu, iya le Jemisi le Jonu nọ banye iwe Saimonu le Anduru. ³⁰ Emu ri a ku nne nwunye Saimonu, o dine edine, ehụ okun ri e nwun e. Ozigbo, wẹ nọ gwa Jesu ni emu ri a ku a. ³¹ Jizosi nọ jen d'e kunrun e, kwondon e eka, weli e enu, ehụ okun hụ nọ hapu a; o nọ leme wẹ obia.

³² O ru oge enyasi, oge anwun gi roguu, wẹ nọ wehen'e ndi emu ile le ndi eje-mmọn ri ime wẹ. ³³ Ndi obodo hụ ile e jun onumuzo; ³⁴ Jesu nọ zuọ ndi bu ọda emu ichen-ichen ri a ku, chupusonme eje-mmọn bu ọda, o nini eje-mmọn ndi hụ ku oku makeni a maringuo wẹ onye o wu.

Jizọsị E Zisọnme Ozioma Ime Galili (Luk 4.42-44)

³⁵ O ru uto-utuntun, ebe eki keleni fonchanpu, o no zopu egwa, jenne ebe ihian rileni, o no ebepu memepere. ³⁶ Saimonu le ndi 'ya le we wi no choma a. ³⁷ Ogen we gi hun a, we no si a, "Ihian ile ri a cho i." ³⁸ O no si we, "Ni enyi shizi ni obodo ndi ozọ ri ehụ ebeni, keni m zizikwo ozioma ime we. Makeni 'ya wu ihien m bia d'e me." ³⁹ O no ghagbari azuun Galili ile, e zisonge ozioma ime ulo-ofufe we ri ichen-ichen, a chupusonme eje-mmom.

Jizọsị A Zuọ Onye-oti (Mat 8.1-4; Luk 5.12-16)

⁴⁰ Okennyehu emu oti ri a ku no bia d'e kunrun Jesu, gbu osekpụ, rịoma a, si a, "Omēni y'a choghō, nibe i saeka zuo m, a ri m ochan." ⁴¹ Omiken e no me Jizosi, o no tinpu eka metu a, si a, "A choghō m! Dihin, n'i ri ochan!" ⁴² Ozigbo, oti hu no gha ehụ a pu, o no ri ochan! ⁴³ Jizosi no zi okennyehu lama ozigbo, ogen o gi dokemeguu a eka ntin, ⁴⁴ si a, "A gwakwole onye owule ihieni; ka, jen d'e we enwen i ghosi onye nchuejan n'o lele i, y'e weri ihien ndi hu Mozizi ku ime Iwu gi chuejan, n'i gi ghosi we ni y'a riguo ochan." O no si a lama. ⁴⁵ Kanj, okennyehi a ghaguu ebahun pu, o no kusongede ihieni ebe ile. O kukeme ihieni, nke wu ni Jesu asazini eka puha ime obodo ebe ihian a no hun a, kama, o ghasonge azuun ihian bileni, kanj we huzikwo a gha ebe ile a bia ebahun d'e kunrun e.

Isi Nke Ebuo

Jesu A Zuọ Onye-orọ (Mat 9.1-8; Luk 5.17-26)

¹ Akpu-uhuhin ole a ghaguu, Jesu no kinhen Kapanom, o no kpogbari n'o ri ulo. ² Ndi bu oda no gbakikome, nke wu ni uzo eruzini we, ke ime ulo ke ihun-ezi, o nwonzini ebe e ru ihian. Jesu hu a gwa we oku-Chuku. ³ Ya ke ikennyehu no buhen'e okennyehu ohu oro kinmin; ikennyehu eno bu e. ⁴ Makeni ahunni we uzo d'e kunrun Jesu ufiri ni ihian jun ebepu, we no nyinrin elu ulo, be oghe ye e elu ebe Jesu wuzo. E beguu we oghe ye e, we no gha ebepu do onye hu oro kinmin le ute e ye ihun Jesu. ⁵ Ogen Jizosi gi hun okukwe we, o no si onye hu oro kinmin, "Nwa m, a gbaghariguo we i njo i."

⁶ O nwon ndi-nkuzi Iwu nodisonge ali ebahun, we hu e ro ihieni ime obi we, a si, ⁷ "Ki hain okennyehi gi e ku enina? O ri e ku aru! Onye e ri eka a gbaghari njo wezuka Osolobue soro!?" ⁸ Ozigbo, Jesu no marin ime mmom ihien we ri e ro ime obi we. O no si we, "Ki hain onu gi e ro udi iroroni ime obi unu?" ⁹ Elee

hun ka nfe: isi onye-oroni, 'A gbaghariguo we i njo i'—ra isi a, 'Lihio oto, heri ute i ni jenne ijen?' ¹⁰ Kani, ni m ghosi onu ni Nwa nke Ihian nwon iken o gi a gbaghari njo elu-uwu." O no si onye-oru hu. ¹¹ "M si i, lihi oto, heri ute i, lama iwe i!" ¹² O no lihi oto, heri ute e ozigbo, gha ebahun pu—id'anya we ile; nke wu ni o tu we ile anya, we no jama Chuku mma, si, "Enyi ahuntuni ihien no enina mbu!"

Jesu A Kpo Livai

(Mat 9.9-13; Luk 5.27-32)

¹³ 'Ya Jesu no jennezi mkpenren mirin Galili. Igunrun ihian no fihunme e, o no kuzi we. ¹⁴ Ebe o ghafeko, o no hun Livai nwa Alifosi k'o nodi ali odu ndi ugwo-isi, o no si a, "Sonme m." Livai no lihi oto, sonme e.

¹⁵ Ogen Jesu gi ri e ri ihien-oriri iwe Livai, ndi bu oda ime ndi a na ugwo-isi le ndi ozo we gi njo marin hu e son Jesu le umu-azuun a e ri ihien-oriri, make ni ndi ri e son ne bu oda. ¹⁶ Ogen ndi-nkuzi Iwu hun ri ime ndi Itu-Farisi gi hun ni 'ya le ndi njo hu le ndi a na ugwo-isi ri e ri ihien-oriri, we no si umu-azuun a, "Ki hain o gi e du ndi a na ugwo-isi le ndi ozo we gi njo marin e ri, a ra?" ¹⁷ Ogen Jesu gi nu ihien we ri e ku, o no si we, "Ndi ehuru ri iken ara cho dibie, kama, ndi emu ri a ku wu ndi a cho dibie; ele ndi ezi-omume ke m bia d'a kpo, kama, ndi njo ke m bia d'a kpo."

Ajuju Banyeni Ibu-onu

(Mat 9.14-17; Luk 5.33-39)

¹⁸ O nwon ogen umu-azuun Jonu le ndi Itu-Farisi gi ri e bu onu. We no bia d'a ju Jesu, si, "Ki hain umu-azuun Jonu le umu-azuun ndi Itu-Farisi gi e bu onu, bu umu-azuun i a ra bu?" ¹⁹ Jizosi no za we, si, "Ni ndi bia agbamehuhuo bu onu ebe okennyer ri a gba ekukwo ri ime igunrun we? Mba nu! Ebe we le okennyer hu ri a gba ehuhuo ri, ebuko we onu. ²⁰ Kani, ogen lala hun we jenkod'e gi wepu okennyer hu ri a gba ekukwo ime we, ogen hu, e bumewe we onu."

²¹ "O nwonni onye e gi ekwa ohun a kwakin ekwa akan. O gi e kwakin e, nke ohun ahun e hekapu, o tikakenme."

²² "O nwonzikwoni onye e gi ihien akan a gbaye manya ohun. O gi e gbaye e, manya hu a gbawapu a, ke manya ke ihien we gi gbaye e a la iwi. 'Ya wu, gi nwan ihien ohun gbaye manya ohun."

Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken

(Mat 12.1-8; Luk 6.1-5)

²³ Uhuohin Izu-iken ohu, Jesu ghako ime ugbo oka witi, ebe we ghako ime ugbo hu, 'ya umu-azuun a no ghorima oka-witi.

24 'Ya ndi Itu-Farisi no si a, "Ki hai n we gi a gho ihien ugbo Uhuohin Izu-iken, we ri a dan Iwu."

25 'Ya Jesu no si we, "Ya wu, unu aguntuni ihien Defidi me ogen o gi nwe mkpa, ogen egun gi ri a gun iya le ndi we ile wi?"
26 K'o don banye ime ulo Osolobue ogen Abiata gi wu onye-isi nchu-egan, ri bredi-nsu hu w'e bupuhani Osolobue, hun o me ni Iwu si ni onye ozo eriko a mmani ndi nchu-egan; kani Defidi ri e eri, yezikwo ndi 'ya le we wi."

27 Ya Jesu no nwan si, "Maka orinimma ihian ke we gi tume Uhuohin Izu-iken, egini we ufiri Uhuohin Izu-iken ke ihian.

28 'Ya wu ni mme wu Nwa nke Ihian wu Nna—ke ebe oku Uhuohin Izu-iken ri."

Isi Nke Eto

Okennyé Eka Ohu Nwunhun
(Mat 12.9-14; Luk 6.6-11)

1 Ya Jizosi no banyezi ulo-ofufe. Ime ulo-ofufe ebahun, o nwe okennyé eka ohu nwunhun rin'a. 2 We no keme Jesu nke ni we hun k'o jenkó d'a zuo a Uhuohin Izu-iken keni we gi e ma a ikpe.

3 'Ya o no si okennyé hu eka nwunhun, "Puha ihun ebeni." 4 O no si we, "Elee hun ke Iwu kwadon ni we e me Uhuohin Izu-iken? Ime ihian ihien ri mma ra ime ihian eje-ihien? Izuo ihian ra igbun'e?" Kani a gba w'a nkintin.

5 Jizosi no gi iwe lehunme we, makeni o fuka a ni obi we e zeke. 'Ya o no si okennyé hu, "Tinpú eka i." O no tinpu a, eka a no ri mma. 6 Ndi Itu-Farisi no pu; 'ya we ni ndi itu Herodu no zume ume ke w'a don gbu Jesu.

Eje-mmón A Koma Jizosi Enya

7 Jesu le umu-azuun a no pu, jenme mkpenren iyi Galili; igunrun bugbu enwen e oda no gha Galili sonme e. 8 Ndi bu oda ghazikwo Judia le Jerusalem le Idumia le azuun nokunme Taya le Sidonu bia. Ndinu bia makeni we nu ihien ile Jesu ri e me. 9 O no si umu-azuun a kwademen'e ugbo-mirin make ufiri igunrun hu, amangbe w'a kpangbu e. 10 Makeni ndi ile emu ri a ku ri a fufa a keni we metu a eka, makeni o zuogu ndi bu oda mbu. 11 Ogen owule ndi eje-mmón ri ime we gi hun a, a dani w'a ali, yi oro, si, "Iyu wu Nwa Osolobue!" 12 O gbakenme eje-mmón ndi hu mkpinsin-eka, si we ekukwole onye o wu.

Jizosi E Tume Ndi-ozí Pu-ichen Mmebuó
(Mat 10.1-4; Luk 6.12-16)

13 Omeguú, Jesu no si elu oke, kpo ndi hun o cho, we no bia d'e kunrun e. 14 O no hori mmadu mmebuó, kpo we ndi-ozí pu-ichen, ni we du e ndi, n'o zipu we d'e zi ozioma 15 lezikwo ni we hun uzó nwe iken w'e gi a chupu eje-mmón. 16 Mmadu

mmebuo hu o tumẹ wu: Saimonu (hun Jesu tu Pita); ¹⁷ Jemisi le Jonu—we ebuo wu umu Zebedi (ndi hun o tu “Bonagesi”, 'ya wu umu Akpabo); ¹⁸ le Anduru le Filipu le Batolomi le Matiu le Tamosi le Jemisi nwa Alifiosu le Tadiosu le Saimonu hun te ri ndi gi aka-iken e me ni we chupu ndi Rom ri a ki ali we, ¹⁹ lezi Judasi nwa Iskarotu hun re Jesu ogen ikpazuun.

Jizosi le Bezibo Onye-isi Eje-mmom ile
(Mat 12.22-32; Luk 11.14-23; 12.10)

²⁰ 'Ya Jesu no lama; igunrun ihian no gbakikomezi, nke wu ni 'ya le umu-azuuun a ahundeni efe ri ihien-oriri. ²¹ Ogen ezi-le-ulo Jesu we gi nu a, we no bia ni we weri e, makele we nu ke ndi ihian ri e kusonme, a si, “Era a pumaguo a!”

²² Ndi-nkuzi Iwu gha Jerusalem bia no si, “Onye-isi eje-mmom ile wu Bezibo ri ime e; iken Bezibo onye-isi eje-mmom ile k'o gi a chupu eje-mmom.” ²³ 'Ya Jizosi no kpozunhan we ebe o ri, gi ilu gwa we oku, si, “Nani ke Ekwensu a don chupu Ekwensu?”

²⁴ Ali-eze owule kebeni, asakozu aka wuzo. ²⁵ Ikpun-ulo kebeni, asaaka turu. ²⁶ 'Ya wu, omeni Ekwensu e buguo lumanu enwen e, omeni o kebeguo—o sako aka turu, nke e a guguo!

²⁷ Kanu, o nwonni onye jenkou d'a s'eka banye iwe diken, kiru ihien ri iwe e mmani o bu uzo kenmeguu a—ogen hu k'o no saaka banye, kiru ihien ri iwe e.

²⁸ “M ri a gwa onu ezioku, we siku d'a gbaghari njo ile ihian me le eje-oku owule we ku; ²⁹ kanu agbaghariko we onye owule ku aru banyeni Mmon-nso, onye hu e meole njo itebite.” ³⁰ O ku ihienni make ni we ri a si ni “Eje-mmom ri ime e.”

Nne Le Umune Jesu
(Mat 12.46-50; Luk 8.19-21)

³¹ Nne Jizosi le umune Jizosi no bia, turu ihun-ezi, zi ozi jenn'e, si a bia. ³² Igunrun ihian nodisonme ali, fihunme e; 'ya we no si a, “Nne i le umune i ikennyu le [umune i ikpoho] ri ihun-ezi, a ju ukwere i.” ³³ 'Ya o no shiaru we, si, “Onye wu nne m? Elee ndi wu umune-m-ikennyu?” ³⁴ O no lehunme ndi hu nodisonme ali, fihunmen'e, si, “Lee nne m le umune-m-ikennyu ebenu! ³⁵ Onye owule hun e me uche Osolobue wu nwenem-okennyu le nwenem-okpoho le nne m.”

Isi Nke Ẹtọ

Ilu Jesu Gi Onye-ugbo Ta
(Mat 13.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Jesu no nodi mkpenren mirin Galili kuzimezi. Igunrun higbu enwen e ogbe no fihunme e, nke wu ni o no banye ime ugbo ri ime mirin ebahun d'a nodi ali, igunrun hu ile no nodi akpakali mkpenren mirin Galili ebahun. ² O no gi ilu kuzi

wẹ ihien bu oda. Imẹ nkuzi ẹ, ọ si wẹ, ³ “Gon ni ntin! O nwe onye-ugbo jen d'a gha mkpuru ime ugbo. ⁴ Ogen o gi ri a gha a, mkpuru ndi hu ime wẹ a danye okp'uzo, nnunu no bia d'e ripu wẹ; ⁵ mkpuru ndi hu ime wẹ a danye ali omuma, ebe ejan rileni oda. O pupuha ozigbo, make ni o jenteni ime ejan. ⁶ Ogen anwun gi wa, o ma a, o no shinwun, make ni mkpogun ari a; ⁷ mkpuru ndi hu ime wẹ a danye ime ogun, ogun ahun no sue, dungbu ẹ, o mizini mkpuru; ⁸ kanị ndi hu ime wẹ a danye ali ri mma, o pupuha, sue, du, mi mkpuru mmagi-mmagi: ndi hu ime wẹ a bawaye uzo iri kwasị ogun, ndi hu ime wẹ uzo ogun eto, ndi hu ime wẹ uzo ogun isen.”

⁹ Ya o no si, “Onye nwon ntin o gi a nu ihien, 'ya nu!”

Ihien Haij O Gi E Gi Ilu A Kuzi

(Mat 13.10-17; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ogen 'ya suo gi nodi, ndi fihunmen'e le umu-azuun a mmebuo hu no juma a nkowa ilu hu. ¹¹ O no si wẹ, “Onu ke wẹ ye oghere imarin ihien-mini risonme Ali-eze Osolobue, kanị nke ndi ri ogbe, ilu ke wẹ gi a gwa wẹ ihien ile; ¹² keni ihien hu Ekukwo-nsọ ku hun uzo mezu, Ekukwo-nsọ si, ‘Wẹ siko d'e lee ilee kalẹ eleghako wẹ uzo, a nu onunu-onunu kanị aghotako wẹ, amangbe wẹ e gbहतo d'e kunrun Osolobue, o gbaghari wẹ njo wẹ.’ ”

Jesu A Kowa Ilu Hu O Gi Onye-ugbo Ta

(Mat 13.18-23; Luk 8.11-15)

¹³ Ya o no ju wẹ, si, “Onu aghotanị iluni? Nani ke unu e gi nwan ghota ilu ile?” ¹⁴ “M gi onye-ugbo ahun e ku onye ri a ghaye oku-Chuku. ¹⁵ Mkpuru ndi hu danye okp'uzo wu oku ndi hu wẹ ghaye, hun o me ni ogen wẹ gi nu a, Ekwensu no bia ozigbo d'e wefu oku hu wẹ kun ime wẹ. ¹⁶ Ndi hu wẹ ghaye ali omuma wu ndi hu nu oku hu, e gi wẹ ighoghọ nabanhan a ozigbo, ¹⁷ kanị, e nwe wẹ nkogun; w'a tohu ekere suo. Nsongbu mobu ukpokpo gi ufiri oku ahun wẹ nu bia, a danpu wẹ ozigbo. ¹⁸ Mkpuru ndi hu wẹ ghaye ime ogun wu ndi hu nu oku hu, ¹⁹ kanị ufiri ni wẹ ri e hue uhue banyeni ihien uwanị le ni aku-le-uba* uwa ri a la wẹ enya le egun ihien ndi ozo, wẹ ile banhan, a kpangbu wẹ oku hu, o mikozi mkpuru.”

²⁰ Kanị ndi hu wẹ ghaye ali ri mma wu ndi hu nu oku hu, nabanhan a, mi mkpuru mmagi-mmagi uzo iri kwasị ogun, ndi hu ime wẹ a bawaye uzo ogun-eto, ndi hu ime wẹ a bawaye uzo ogun-isen.”

* **Isi Nke Ẹnọ:19** “Aku-le-uba” ke wẹ ka a kpo, kanị İka a kpozị a efee.

Ukpẹ Rị Okpuru Afere
(Luk 8.16-18)

²¹ 'Ya Jizọsị nọ sịzị wẹ, "Onyẹ e wẹhẹ ukpẹ e bu ẹ e che okpuru afere, mọbụ okpuru bẹdi? Ẹlẹ enu obu-ukpẹ kẹ w'e bu ẹ e che? ²² O nwọnni ihien zuerini hun jenkoleni d'a wa, mọbụ ihien owule wẹ kpume hun jenkoleni d'a wa. ²³ Onyẹ nwe ntin o gi a nụ ihien, 'ya nụ!"

²⁴ 'Ya o nọ sị wẹ, "E gikwo nị ihien unu nụ e don! Mkpui gi mayeni ihian kẹ wẹ jenkọ d'e gi mayeni i, kanị wẹ sikọ d'a machedeni y'e. ²⁵ Makeni, onyẹ hun nweni kẹ wẹ sikọ d'e yecheni; kalẹ onyẹ hun nwonleni a napude w'a kẹ hun o nwe."

Ihien Jesu Gi Ihien-ugbo Rị E Sueni Kuzi

²⁶ Jesu nọ sịzị wẹ, "Alị-eze Osolobue nọ kẹ ebe okennyẹ ohu nọ ghigha mkpuru ye alị ugbo, ²⁷ jenne—o hu a ranhin e tēhin uhinhin lẹ efinnai, ihien o kun nọ pu, sue, bu okennyẹ hu a marin k'o don me. ²⁸ Alị e gi ẹka a e yeni ihien-akunkun ẹka e sue, a mi mkpuru. O bu'zo gbapu, osisi ẹ a puha, o mi mkpuru. ²⁹ Mkpuru karaguhu, okennyẹ ahun e weri ihien o gi a ghọ ihien-ugbo banye d'a ghoma a, makeni ogegho-mkpuru e rugu."

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mostadi Ta
(Mat 13.31-32, 34; Luk 13.18-19)

³⁰ Jizọsị nọ sịzị, "Kinị kẹ ẹnyi e gi ma atụ Alị-eze Chuku? Elee ilu kẹ ẹnyi sikọ d'e gi kowa a? ³¹ O rike mkpuru mostadi, hun o me ni 'ya kacharin ntin ime mkpuru osisi ile; ³² kanị wẹ kun a, o sue, o hi-ogbe kari ihien-akunkun ndi ozo ile w'a kunye ime ugbo. O wa agala hi-ogbe, nke wu ni nnunu a bia d'a ku ekuu e ye elu ẹ."

Ilu-ilu Kẹ Jizọsị Gi E Ku Oku

³³ Jesu nọ gisonme ilu bu oda nọ enina gwa wẹ oku-Chuku; o gwa wẹ kẹ wẹ a sa ẹka ghota; ³⁴ o gwani wẹ oku mmaka, ilu suo k'o gi gwacharin wẹ oku; kanị, 'ya lẹ umu-azuun a suo nodi, o kwacharin ni wẹ ihien ile.

Jizọsị A kusi Ebiri-mirin
(Mat 8.23-27; Luk 8.22-25)

³⁵ Ogegho ẹnyasi uhuhin hu, Jizọsị nọ sị wẹ, "Nị ẹnyi fetu ni azuun mirinni hun-ebọ." ³⁶ 'Ya wẹ nọ lato igunrun ahun; umu-azuun nọ banye ime ugbo hu hun Jizọsị lẹ enwen ẹ ri ime ẹ, wẹ lẹ 'ya nọ gi ugbo ahun jenne. O nwezikwo ugbo ndi ozo son Jesu. ³⁷ Idenmizi, oken ebi nọ kpoma, ebiri-mirin nọ kponbanma ime ugbo hu, nke wu ni mirin e d'e jun ime ugbo. ³⁸ Kanị Jizọsị ri ibe azuun ime ugbo ahun, bu isi kwasị ofi-isi, a ranhin uran. Umu-azuun a nọ kpọtien ẹ, sị, "Onyẹ-nkuzi, y'a hunn'a ni ẹnyi e d'a nwunhun!?"

³⁹ Jizọsị nọ tēnhin, jūgbọ ẹbi hụ, sị “ohimin” hụ, “Kusị! Mē jūu!” Ẹbi ahun nọ kusị, ụzọ ile nọ mē rajuu. ⁴⁰ Ya Jesu nọ sị umu-azuu a, “Kị haịn egun gi a tū ọnu? Unu e ke nwekwọ nwan okukwe?”

⁴¹ Egun nọ tuma wẹ ọda-oda, 'ya wẹ nọ juma ibe wẹ, sị, “Onye wude ọnwan, o gi mē ni kẹ ufere kẹ ohimin a gbaye ẹ?”

Isi Nke Isen

Jesu A Zuọ Okennyẹ Eje-mmọn Rị Imẹ ẹ
(Mat 8.28-34; Luk 8.26-39)

¹ Wẹ nọ fetu mirin Galili, pūha obodo ndị Gerasa (Gadara)*.

² Hụn Jizọsị gihụ gha imẹ ụgbọ hidan, 'ya okennyẹ ohu eje-mmọn rị imẹ ẹ nọ gha ikpekpe pūha d'e kunrun ẹ. ³ Ikpekpe ebahun k'o bi; o nwonni onye e ri-eka e gbondonn'e, ọsụn'a nị wẹ gi ẹgan kpoma a. ⁴ Makeni mgbe ole-le-ole kẹ wẹ te gipụ ẹgan kpoma a ụkụ lẹ ẹka: o tibepụ ẹgan ndị ahun, ọ kpagipụ igwe ndị ahun rị a ụkụ. O nwezini onye a saeka e kwondonn'e. ⁵ Ọ wahunmẹ ikpekpe lẹ elu ugu risonmẹ ebẹhụ, e yi oro, e gi omuma a dokika enwen ẹ ẹhụ, kẹ ukinkin kẹ efinnai.

⁶ Ogen o gi lecheni Jesu, 'ya ọ nọ gbaburu ẹ, gbun'e osekpụ.

⁷ Ọ nọ gi oken olu yikenmẹ oro, sị, “K'i siko d'e gi m mē Jesu Nwa Chuku, Chuku Hụn Kachanrinni? E gi m ẹfan Osolobue rịọ i, eyele m afunfun!” ⁸ O ku ihienni makeni Jesu a sịgụol'a, “Iyū wū eje-mmọn, gha imẹ okennyẹ ahun pūha!”

⁹ 'Ya kẹ Jesu nọ jū a, sị, “Kị wū ẹfan i?” Ọ nọ shiari, sị, “Ẹfan m wū Igunrun, makele ẹnyi bu ọda.” ¹⁰ 'Ya ọ nọ rịokemẹ Jesu y'a chupule wẹ imẹ ẹgbere hụ.

¹¹ Ogen hụ, o nwe igwee ezin rị a kpa nni elu oke nokunmẹ mkpenren ohimin hụ, ẹhụ ebahun wẹ rị. ¹² Eje-mmọn ndị hụ nọ rịọ a, sị, “Chụ ẹnyi yesonmẹ imẹ ezin ndini; nị ẹnyi ban imẹ wẹ.” ¹³ Ọ nọ nị wẹ; 'ya eje-mmọn ndị hụ nọ gha imẹ okennyẹ hụ pūha, banyesonmẹ imẹ ezin ndị hụ, ezin ndị hụ ile nọ gi ọsọ kpotu, zunban imẹ mirin Galili ebahun, ragbu enwen wẹ. Ezin hụ ile rị ihien nọkẹ nnu isen.

¹⁴ Ndị-ndu ezin ndị hụ nọ gbajemẹ d'a gwa ndị obodo wẹ lẹ umu-ali ndị rị ẹgbere hụ ihien menị. Wẹ ile nọ pūha d'e lee ihien menị. ¹⁵ 'Ya wẹ nọ bia d'e kunrun Jesu; wẹ nọ hūn onye hụ igunrun eje-mmọn te rị imẹ ẹ: ọ nodihụ ali, o yi hụ ẹkwa, o gi hụ ezigbo uche ẹ—egun nọ tū wẹ. ¹⁶ Ndị o mē ẹnya nọ gwa wẹ ihien mē okennyẹ hụ eje-mmọn te rị imẹ ẹ lẹ ezin ndị hụ.

¹⁷ 'Ya wẹ nọ rịoma Jesu n'ọ gha ẹgbere wẹ pū.

¹⁸ Ogen Jesu gi banko imẹ ụgbọ, okennyẹ hụ eje-mmọn te rị imẹ ẹ nọ rịọ a n'ọ sonmẹ ẹ.

* Isi Nke Isen:1 mọbụ: Gẹgasa

¹⁹ Kani Jesu nọ jụ, si a, “Laburu ndi nke i d'a gwa wẹ oken ihien Osolobue meni i, le k'o mehan n'i omiken.”

²⁰ 'Ya okennyeni nọ pu, ghabama obodo iri hu nogbamani w'a kpọ Dikapolisi, a gwa wẹ ihien Jesu men'e. O nọ tu wẹ ile nọ n'a enya.

Jesu A Zuọ Okpoho Ihien Ri A Gba, Kpotien Nwata Nwunhunnị

(Mat 9.18-26; Luk 8.40-56)

²¹ Ogen Jizosi gi gi ugbo-mirin fetuguzi mirin ahun, kinhenzi azuun hun-ebọ, igunrun hi-ogbe nọ fihunme ẹ mkpenren mirin ebahun. ²² Onye ohu w'a kpọ Jairosi, hun wu onye ohu ime ndi-isi ulo-ofufe nọ bia; ogen o gi hun Jesu, 'ya o nọ dani Jesu ali; ²³ rikokenme ẹ, si, “Emu ri a ku nwa m okpoho hun nta, o d'a nwun. Dodo bia d'e bu eka i kwasi a, zuo a, keni o ri ndun!”

²⁴ Ya Jizosi nọ sonme ẹ. Igunrun hi-ogbe nozi sonme wẹ, wẹ ile hu a fufa Jizosi.

²⁵ Ime igunrun hu, o nwe okpoho ihien ri a gba kete ahua mmebuo. ²⁶ O hunjugo enya eka ndi idibie, d'e ru ni ihien a guu a eka, kani, hun nke o gi dinhin, o hude a jowaye njo.

²⁷ Make ni o nugo banyeni Jizosi, o nọ gha azuun nokunme Jizosi ime igunrun hu, metu ekwa a eka; ²⁸ make ni o si enwen ẹ, “Omeni m k'a sahu eka metu ekwa a eka, m siko d'a ri nma.” ²⁹ Hun o gihu metu ekwa Jesu eka, ihien ri a gban'a nọ kusị ozigbo—ke ehụ don me ẹ, o nọ marin n'ọ dinguo. ³⁰ Ozigbo, Jesu nọ marin ni iken a ghaole ime ẹ pu, o gbehuto ime igunrun hu, si, “Onye metu ekwa m eka?”

³¹ Umụ-azuun a nọ si a, “I hu a hun igunrun ihian ri a fufan'i, y'a jumazi 'Onye metu m eka?’ ” ³² Kani Jizosi hukwo e lehunme enya n'ọ hun onye o wu. ³³ Make ni okpoho hu a maringo ihien me n'e, ya o nọ gi egun le ehio-omuma-nni bia d'a dani Jesu ali, gwapuchanrin a ezioku. ³⁴ Jesu nọ si a, “Nwa m, okukwe i e meguo i dinhin; lama, udon 'ya ri ni i, dinhinchanrin ime nsongbu i.”

³⁵ Ebe Jizosi rikwo e ku, ndi-ozu nọ gha iwe Jairosi bia, si a, “Nwa i a nwunhugo, k'i nozi e songbuni onye-nkuzi?” ³⁶ Kani, ogen ihienni wẹ ri e ku gi feban Jesu ntin†, o nọ si Jairosi, “Atule egun, ka kwerihu!”

³⁷ Jesu anini ndi ozo son ẹ kari Pita le Jemisi le Jonu nwele Jemisi. ³⁸ Ogen wẹ gi ru iwe onye-isi ulo-ofufe hu wu Jairosi, Jesu a hun oken isusu le ndi ri a kwan ekwan, e goshi elu.

³⁹ Ogen o gi banye ime ulo, o nọ si wẹ, “Ki wu isusuni? Ki onu ri a kwanni? Nwata ahun a nwunhunnị, o rihu uran!” ⁴⁰ 'Ya wẹ nọ muma Jesu emu. Kani, ogen o gi chupuguu wẹ ile ezi, o nọ

† **Isi Nke Isen:**36 mọbu: Kani, Jesu egonden ntin ihien wẹ ri e ku.

weri nēdi lē nne nwata ahun lē umu-azuun a eto ahun ya lē wē wī, wē ile nō wiri banye mmughe ebe nwata hu dine. ⁴¹ 'Ya o nō kwonon nwata hu eka, si a, "Talita, kum!" 'Ya wu, "Nwata okpoho, m si i lihi!"

⁴² Ozigbo, 'ya nwata ahun nō lihi otō, jenhunmeme. (Nwata hu wu nwa ahua mmebuo.) O nō tūkenme wē ile enya. ⁴³ Jesu nō dokenme wē eka ntin, si wē a gwakwole onye owule ihien meni, o nō si wē, ye nwata hu ihien-oriri ri.

Isi Nke Isin

Ndi Obodo Nazareti A Ju Jizosi
(Mat 13.53-58; Luk 4.16-30)

¹ Jizosi a gha ebeku pu, o nō si obodo e wu Nazareti*, umu-azuun a nō sonme e. ² O ru Uhuohin Izu-iken, o nō kuzime ime ulo-ofufe. O tu ndi bu oda ri a nun'a enya, wē hu a si, "Elebe ke okennyeni nō nwonhen ihien ndini ile? Elee amamihien wu hunni wē ye e? Elebe k'o nō nwonhen iken o gi a run oken orun-atumanya ndini o ri a run? ³ Onwan ele Kapinta, nwa Meri? Onwan ele nwene Jemisi lē Josisi† lē Judasi lē Saimonu? Ele enyi lē umune-ekpoho ri ebeni?" 'Ya ke izize e nō ban wē, wē nō legberi e.

⁴ Jizosi nō si wē, "W'a gbaye onye-amuma agbaye ebe owule wezuka ime obodo e lē ebe ndi nke e ri lē ime ezi-le-ulo a."

⁵ O sani eka run orun-atumanya ebeku, kari ndi buleni oda emu ri a ku o bu eka kwasu zuo. ⁶ O nō tu a enya ni enwe wē okukwe.

Jesu E Zipu Umu-azuun Mmebuho Hu
(Mat 10.5-10; Luk 9.1-6)

'Ya ke Jesu nō jensonmeme obodo-obodo mesonme ekere-ekere ri egberu hu, a kuzi wē. ⁷ O nō kpō umu-azuun a mmebuo hu, zipu wē mmadu ebuo-ebu, ye wē iken w'e gi a chupu eje-mmōn. ⁸ O si wē, unu jenkoni, ewerile ni ihien owule kari okpo: ewerile ni ihien-oriri mobu egho, ebule ni eka. ⁹ Yiri ni akpukpo-uku; ka ewerile ni ewo ozō che ni hun onu yi. ¹⁰ O siri wē, "Ulo owule onu banye, nodi ni ebahun d'e ru mgbe unu gha obodo hu pu. ¹¹ Kani, obodo owule nabanhanleni unu, mobu ju ni egonko wē onu ntin, unu pukoni, kpukpupu ni ejan ri onu uku toni wē. Iya jenko d'a wuru ihien w'e gi shiagbu wē eri."

¹² 'Ya wē nō jenme d'e gwasonme wē roghari; ¹³ a chupusonme wē eje-mmōn bu oda, a tankpu ndi emu ri a ku uden olivu, a zuo wē.

Onwun Jonu Hun E Me Mirin-Chuku
(Mat 14.1-12; Luk 9.7-9)

* **Isi Nke Isin:1** obodo o nō sue † **Isi Nke Isin:3** Josefū

¹⁴ Eze wu Herodu no nu ihien ndini Jesu ri e me—make ni efan Jesu a kpogbariote. O nwe ndi ri a si, “Jonu hun e me mirin-Chuku ro, o ghaguo onwun lihi, ‘ya hain o gi nwe iken o gi a run orun-atumanya ndini.” ¹⁵ Ndi hu ime we si, “Elaija ro.” Ndi ozo si, “Onye-amuma ro—rike ndi-amuma mbu.” ¹⁶ Kani, ogen Herodu gi nu a, o no si, “Jonu hun m bepuru isi a ghaote onwun lihi.”

¹⁷ Herodu ku enina make ni Herodu le enwen e zi we d'a nwunrun Jonu, ken e egbun, kpokin e ye ulo-ngan, make ufiri Herodias nwunye nwen Herodu wu Filipo, hun Herodu jen d'a luma; ¹⁸ ufiri ni Jonu si Herodu, “Iwu ekwerini n'i weri nwunye nwen e luma; i ri a dan Iwu Osolobue.” ¹⁹ Ize Jonu no zeme Herodias; o te cho n'o gbu Jonu, kale o sani aka. ²⁰ Egun Jonu a tu Herodu make ni Herodu a maringho ni Jonu wu onye ezi-omume le onye ri nso, Herodu anini we gbu e. O suo Herodu n'o gon ntin oku Jonu osuon'a n'o gbu e mgbu obi ogen owule o gi nu a.

²¹ Omeagu, efe no puhani Herodias uhuhin hu we gi a nyanhan omumu Herodu. O ru uhuhin hu, Herodu no kpo oriri hi-ogbe. Ndi o kpo 'ya wu oriri wu ndi-isi Orun-ebo le ndi oki-agma, le ndi we marin amarim ime Galili. ²² Ogen nwa Herodu okpoho hun w'a kpo Herodias gi puha, ten egu, o no suo Herodu le ndi-obia a usuo oda-oda; Herodu no si nwata hu, “Ri o m ihien suo n'i, m jenk o d'e ye i y'e.” ²³ O no kun iyi, si, “Thien owule i ri o m, m sik o d'e ye i y'e, osuon'a n'i si m kebe ali-eze m uz o ebuo ye i azuun ohu.” ²⁴ Nwata okpoho hu no jen d'a ju nne e, si, “Kini ke m sik o d'a ri o?” Nne e no za a, si, “Isi Jonu hun e me mirin-Chuku.” ²⁵ Ozigbo, o no gbakin-azuun buru eze, si a, “M cho n'i gi mgbadon^S ye m isi Jonu hun e me mirin-Chuku kiken!” ²⁶ Ihienni no fu eze, kani, make iyi o kun le ndi obia a, o choni n'o si nwata-okpoho hu mba. ²⁷ O no zi onye-agma ime ndi ri e dun'e e che e nche jen d'e behe isi Jonu. Onye-agma hu no jen ime ulo-ngan, bepuru Jonu isi. ²⁸ O no gi mgbadon buhe e, bu e ye nwata-okpoho hu, nwata-okpoho hu no bu e jenni nne e. ²⁹ Ogen umu-azuun Jonu gi nu ihienni, we no bia d'e buru eh u a li.

Jesu E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri
(Mat 14.13-21; Luk 9.10-17; Jon 6.1-14)

³⁰ Ogen ndi-ozu hu pu-ichen gi lua, we no fihunme Jizosi; we no gwa a ihien ile we run le ihien ile we kuzi. ³¹ O no si we, “Puha ni, ni enyi si ebe ihian bileni keni unu zu iken ekerel!” (O ku ihienni make ni ndi bu oda ri a bia, a la, nke wu ni Jesu le umu-azuun a ahundeni efe ri ihien-oriri.) ³² Iya

lẹ wẹ sọ nọ banye ụgbọ-mirin si ebe ihian bileni. ³³ Ndi bu oda hun wẹ ke wẹ jenko, wẹ nọ marin ni uwe ro, ya wẹ nọ gha obodo ri ichen-ichen weri ukụ gbama oso, buni wẹ ụzo ru ebahun. ³⁴ Ogen Jesu gi gha ime ụgbọ puha, o hun igunrun ahun hi-ogbe, omiken wẹ e jun e obi, makeni wẹ nọ ke atunrun nwonleni onye-ndu, o nọ kuzime wẹ ihien bu oda.

³⁵ Ogen eki gi gime, 'ya umu-azuun a nọ bia d'e kunrun e, si, "O nwonni onye bi ebeni enyi ri bu ohihi a gbamagu; ³⁶ gbashia ndini ni wẹ shi ali-ofia lẹ obodo ndi mesonme ekere-ekere ri ehụ ebeni d'e nonrin ihien wẹ jenko d'e ri." ³⁷ Jesu nọ si wẹ, "Onu lẹ enwen unu, ye ni wẹ ihien wẹ siko d'e ri." Wẹ nọ ju a, si, "Ni enyi hun egbo orun akpu-uhuhin ogun-iri nonye ndini ile bredi wẹ k'e ri?" ³⁸ Jesu nọ si wẹ, "Ogbe bredi ole ke onu gi? Jen ni d'e lele e." Ogen wẹ gi leleguu a, wẹ nọ si a, "Ogbe isen lẹ azun ebuo." ³⁹ O nọ si wẹ gwa ndi hu nodi ali okudu-okudu elu irurue ndun ri ebegu.

⁴⁰ Ndi hu nọ nodisonme okudu-okudu: ndi hu ime wẹ madu ogun-isen, ogun-isen, ndi hu ime wẹ iri-kwasị-ogunna, iri-kwasị-ogunna. ⁴¹ O nọ wesi ogbe bredi isen hu lẹ azun ebuo hu enu, lee enya elu-igwee, ye Osolobue ekele. O nọ bebe bredi ndi hu buye umu-azuun a d'e ye wẹ. O nọ kebezikwo ni wẹ azun ebuo ndi hu.

⁴² Wẹ ile nọ rijunchanrin efo. ⁴³ Ogen wẹ gi tutukomeguu bredi lẹ azun wẹ rihodu, o jun ukpali mmebuo. ⁴⁴ Ikennyer ri ime ndi ri ihien-oriri hu wu mmadu ogun-iri kwasị nnu-mmebuo, 'ya wu nnu-uku isen.

Jesu E Jen Ijen Elu Mirin (Mat 14.22-23; Jon 6.15-21)

⁴⁵ Jesu nọ zipu umu-azuun a ozigbo, si wẹ banye ime ụgbọ keni wẹ bu n'e ụzo si Besaida hun ri azuun ohimin hu hun-ebu. 'Ya nwen nke nọ gbashia igunrun hu. ⁴⁶ Ogen o gi gbashiagu wẹ, o nọ si elu ugu d'e me ekpere. ⁴⁷ O ru ogen enyasi, ụgbọ e ru etintinnai mirin ahun bu Jesu sọ ri akpakali. ⁴⁸ O nọ hun a n'ọ ri a fu wẹ orun inyanshi ihun makele ufere ri e bukin wẹ azuun. Ihien rike okuloku eto utuntun, o nọ jehenen ijen elu mirin d'e kunrun wẹ. O te k'a ghafe wẹ. ⁴⁹ Ogen wẹ gi hun a k'o jenko ijen elu mirin, wẹ ro ni onye-mmọn ro, 'ya wẹ nọ yi oro — ⁵⁰ makeni egun tuma wẹ ke wẹ ile hun a. Jesu nọ kuye ni wẹ oku ozigbo, si, "Mme ro, atule ni egun!" ⁵¹ Ya o nọ banye ni wẹ ime ụgbọ, ufere hu nọ kusị. O nọ tukenme umu-azuun a enya, makeni ⁵² aghotanị wẹ orun-atumenya ahun o gi bredi hu run, makeni obi wẹ ze eze.

Jesu A Zuo Onye Emu Ri A Ku Ime Genesareti (Mat 14.34-36)

⁵³ Oḡen wẹ gi fetuguu “ohimin” hu, e ru wẹ obodo Genesareti, wẹ nọ limẹ ugbo-mirin wẹ ebehu. ⁵⁴ Ozigbo wẹ gha ime ugbo-mirin puha, ndi ri ebehu nọ marin ni Jesu ro. ⁵⁵ Wẹ nọ gi oso ghagbame egberẹ hu ile, e gi ute e buhe ndi emu ri a ku ebe owule wẹ nu ni 'ya k'ọ ri. ⁵⁶ Ebe owule Jesu jen—ke obodo me ntin ke hun shia-efo ke ali-ofia, wẹ hu e bu ndi emu ri a ku a to ime afia, a rijo Jesu ni wẹ metuhu ntin ewuru e aka; ndi ile hun metu a aka nọ dinhin.

Isi Nke Eṣa

Oḡinali Ndi Nedi Kani
(Mat 15.1-9)

¹ Ndi Itu-Farisi le ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu hun gha Jerusalem bia nọ fihunme Jesu. ² Wẹ nọ hun a ni ndi hu ime umu-azuun a ri e gi aka runi e ri ihien-oriri, ya wu, aka wẹ kwoleni ke wẹ don a kwọ.

³ (Makeni ndi Itu-Farisi le ndi Ju ile ara ri ihien-oriri mmani wẹ kwọ aka hun wẹ gi e donme enwen wẹ nsọ. W'e gi e e mezu omenalị ndi nedi wẹ kani; ⁴ wẹ gha afia lua, eriko wẹ ihien owule mmani ke wẹ chanchanguu enwen wẹ;* o nwonsonmezi imerinme ihien w'e me hun wẹ gi e donme omenalị; ke ichanchan mkpu, ite, le ihien ndi ozo wẹ gi igwe memẹ, hun w'e gi e shi ihien-oriri le ihien wẹ gi e dine.)

⁵ Ya ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu ahun nọ nwan ju Jesu ajuju, si, “Ki hain umu-azuun i gileni e donme omenalị ndi mbu, e gi aka runi e ri ihien-oriri?”

⁶ O nọ si wẹ, “Ezioku ke Azaya ku banyeni unu ndi ihunnai ebehu wẹ nọ de e ni:

‘Ndin gi ugbon-onu

a gbaye m,

kale obi wẹ

e teke ebe m ri;

⁷ ofufe olal'iji

ke wẹ ri e fe m,

w'a kuzi omenalị ihian tume

nọke si Iwu Osolobue ro.’

⁸ Onu e bu Iwu Osolobue che usuo, kwonkenme omenalị ihian.”

⁹ O nọ si wẹ, “Onu marin ke unu don a kpachanpu enya a lato Iwu Osolobue, keni onu hun uzo e donme oḡinali unu!

¹⁰ Makeni, Mozizi si, ‘Gbaye nedi i le nne i’, siji, ‘Onye owule kpari nedi e mobu nne e, wẹ k'e gburiri a.’ ¹¹ Kani, unu si ni onye sihu nedi e mobu nne e, ‘E wegwo m ihien nke m'e ye i

* **Isi Nke Eṣa:**4 ...wẹ gha afia lua, eriko wẹ ihien owule mmani ke wẹ chanchanguu enwen wẹ ke wẹ don a chanchan gi donme enwen wẹ nsọ.

ye Osolobue oyiye,¹² ohun e higuo, unu a nikozi a meni nedi e mobu nne e ihien owule.¹³ Enina ke unu gi e me oku Osolobue a pazile ire keni onu hun uzochedon omenal unu a kuzi. Unu e mesonmezi ihien bu oda no enina.”

Ihien Ndi E Meru Ihian
(Mat 15.10-20)

¹⁴ Jesu no kpozunhanzi igunrun hu, si we, “Onu ile, gon ni m ntin, ni unu ghota: ¹⁵ O nwonni ihien a banye ime ihian hun e merun'a. Kama, ihien gha ime ihian puha wu ihien e merun'a.” ¹⁶ [Onye nwe ntin o gi a nu ihien y'a nu.] ¹⁷ Ogen o gi na igunrun hu to banye ime ulo, 'ya umu-azuun a no si a kowa ni we ilu hu. ¹⁸ 'Ya o no si we, “'Ya wu, unu le enwen onu aghotazikwoni? Unu aghotani ni ele ihien banye ime ihian e meru a? ¹⁹ Make ni o banyeni ime obi e, kani, ime efu a k'o banye, o gha erira shi mgbugbu-nsin.” (O gi ihien ni ku ni ihien-oriri ile ri ochan†.) ²⁰ O no siji, “Ihien gha ime ihian puha wu ihien e merun'a. ²¹ Make ni, ime ihian, ime obi ihian, ke ihien ndini gha a puha: eje-iroro, udi ughere ri ichen-ichen, izun-ohin, igbu-ochu, ²² ina-nwunye-ihian le izo-uku-eye-ofia, enya-uku, ime ihien-ifenren, ndufie, obibi 'mme-nwon-enwen-m,' enya-ufu, nkuto, mpache le nzuzu. ²³ Ime ihian ke eje-ihien ndini ile a gha a puha, e meru a.”

Okukwe
(Mat 15.21-28)

²⁴ Jizosi no gha ebeku buli, shi eghere Taya. O no banye ime ulo ohu; o te choni ni onye owule marin no ri ebahun, kani o sani eka zueri.

²⁵ Ozigbo, okpoho ohu eje-mmom ri ime nwa-a-okpoho no nu banyen'e, 'ya okpoho hu no bia d'e gbu'e osekp. ²⁶ Okpoho ahun wu onye ali ozu, ele onye Ju; ndi Finishia mu a, Siria wu ali we. O no riu Jesu no chupu eje-mmom hu ri ime nwa a. ²⁷ Jesu no si a, “Ni umueka rigude, make ni o rini mma ni ihian buru ihien-oriri umueka tuye ni nkite.” ²⁸ 'Ya okpoho hu no si a, “Ezioku ro Di-nwonni-enyi; kale, nkite ri okpuru teburu e ri ifunfun ihien-oriri gha ebe umueka no e ri a danto ali.” ²⁹ 'Ya Jesu no si a, “Make ufiri ihien ni i ku, lama, eje-mmom hu a ghaole ime nwa i pu.” ³⁰ Ogen o gi ru ulo, o no hun nwata hu k'o dine elu bedi, eje-mmom hu a puguu.

Jesu A Zuo Onye Odin Ghaleni E ku Oku Ohunma

³¹ Jesu no gha eghere ali Taya pu, ghashi ali Sidonu puha azuun obodo iri hu nogbamani hun w'a kpo Dikapolisi, hun nokunme “Ohimin” Galili. ³² We no wehe n'e okennyeh ohu, onye ntin-okin hun ghaleni e ku oku ohunma, we no riu Jesu

† **Isi Nke Ɛsa:19** Ya wu ni we jenkọ d'a saeka ri we ile.

n'o bu Ɛka kwasɔ a. ³³ Jesu nɔ weri Ɛ pu ebahun igunrun hu ri. We Ɛ si usuo ebe ihian rileni, o nɔ ru mkpinsin Ɛka ye Ɛ ime ntin, juu Ɛson ye mkpinsin-Ɛka, gi Ɛson hu de Ɛ ire. ³⁴ 'Ya o nɔ lee Ɛnya elu-igwee, gi okwonlwa si, "Ɛfata." Ɛfata wu "Shiapu".

³⁵ Ozigbo, ntin okennyɛ hu nɔ shiapu, ire Ɛ a topu, o nɔ kume oku ohunma. ³⁶ Jizosɔ nɔ si wɛ agwalɛ onyɛ owule; kanɔ k'o don ri a gwa wɛ ekule, Ɛrira ke wɛ don ri e kukenme Ɛ. ³⁷ O tu wɛ ile Ɛnya oda-oda, wɛ nɔ si, "O mɛ ihien ile ohunma! O mede onyɛ ntin-okin numa ihien, mede onyɛ odin kume oku!"

Isi Nke Ɛsatɔ

Jesu E Ye Mmadu Nnu-iri Ihien-oriri
(Mat 15.32-39)

¹ Ogen hu, igunrun ozo hi-ogbe nɔ gbakikome; o meguu, makeni ihien wɛ siko d'e ri aria, Jizosɔ nɔ kpɔ umu-azuun a, si wɛ, ² "Omiken igunrunni ri e me m, makeni mme le wɛ a nopusole akpu-uhuhin eto, bu enwonzi wɛ ihien wɛ jenkɔ d'e ri. ³ M si wɛ bu egun lama, wɛ siko d'a suohito uzɔ makele ndi hu ime wɛ gha ebe tegbu enwen Ɛ bia." ⁴ Umu-azuun a nɔ ju a, si, "Elebe ke ihian jenkɔ d'a nɔ hun bredi hun siko d'e jun ndini ile efɔ ime ebeni ihian bilen?" ⁵ O nɔ ju wɛ, si, "Ogbe bredi ole ke onu nwon?" Wɛ nɔ za, si, "Ɛsa." ⁶ 'Ya o nɔ si igunrun hu nodisonme ali akpakali; o weri ogbe bredi esa hu, o yeguu ekele, o nɔ bebe wɛ, we wɛ ye umu-azuun a ni wɛ ke ni ndi hu 'ya, umu-azuun a nɔ ke ni igunrun hu 'ya. ⁷ Wɛ nwonzikwo azun me kirikiri buleni oda; o yezikwo ekele make azun ndini wɛ, o nɔ si umu-azuun a kezikwo ni wɛ 'ya. ⁸ Igunrun hu nɔ ri, efɔ e jun wɛ, ifunfun Ɛ hoduni hun wɛ kponkikome jun ukpali esa. ⁹ Ndi ri ihien-oririni ri ihien rike mmadu nnu-iri. 'Ya o nɔ gbashia igunrun hu. ¹⁰ Ya le umu-azuun a nɔ banye ugbo-mirin ozigbo si egerɛ Damanuta.

Ndi Itu-Farisi Si A Ghosi Wɛ Ihien Ahima
(Mat 12.38-42; 16.1-4)

¹¹ Ndi Itu-Farisi nɔ bia d'e kunrun Jesu, dosonme Ɛ ndondo, si a ghosi wɛ ahima hun siko d'a ghosi wɛ n'o gha elu-igwee bia. Wɛ gi ihienni shi n'e onyan. ¹² Kanɔ, Jesu nɔ sun oken uden, si, "Ki hain ndi agboni gi a cho ahima? Ezioku ke m ri a gwa onu, o nwonni ahima owule wɛ jenkɔ d'a ghosi agboni!" ¹³ O nɔ na wɛ to, banyezi ime ugbo-mirin, fetu azuun hun-ebɔ.

Yisti Ndi Itu-Farisi Le Nke Herodu
(Mat 16.5-12)

¹⁴ Umu-azuun a nyanhanni weri bredi; ogbe ohu suo ke wɛ gi ime ugbo-mirin ebɛhu. ¹⁵ Jizosɔ nɔ do wɛ Ɛka ntin, si wɛ, "Elekwɔ ni Ɛnya! Kpachanpukwɔ ni Ɛnya make yisti ndi

Itu-Farisi lẹ nke Herodụ.”¹⁶ Wẹ nọ sị ibe wẹ, “O ku ihienni makeni ẹnyi e gi brẹdi.”¹⁷ Jesu a maringwo ihien wẹ ri e ku, o nọ sị wẹ, “Kɩ haɩn unu gi e ku oku brẹdi onu gileni? Unu e ke leghamakwo nwan uzọ? Unu e ke ghọtamakwo nwan? A kpokingwo wẹ obi unu?”¹⁸ Onu nwe ẹnya bu unu a ra gi e legha uzọ? Unu nwe ntin bu onu a ra gi wẹ nu ihien? Unu a nyanhanni?”¹⁹ Ogen m gi bebe ni mmadu ogun-iri-kwasị-nnu-mmẹbuo ogbe brẹdi isen, ukpalị ole ke ifunfun e wẹ rihodu jun?” Wẹ nọ sị a, “Mmẹbuo.”²⁰ O sịzi wẹ, “Ogen m gi bebe ni mmadu nnu-iri ogbe brẹdi ɛsa, ukpalị ole ke ifunfun e wẹ rihodu jun?” Wẹ nọ sị a, “Ɛsa.”²¹ Ya o nọ sị wẹ, “Unu e ke ghọtakwo nwan?”

Jesu A Zuo Okennyẹ Ɛnya-ishi Imẹ Obodo Bẹsajida

²² E ru wẹ Bẹsajida, wẹ nọ wẹheni Jesu okennyẹ ẹnya-ishi, riọ a n'o metu a ɛka.²³ O nọ weri okennyẹ hu ɛka, du e pu ime obodo hu, ogen o gi buguu ɛson che e ẹnya, buguu ɛka kwasị a, o nọ ju a, sị, “O nwongho ihien i hun?”²⁴ Okennyẹ hu e lee ẹnya elu, o nọ sị, “M hu e legha ihian, kani wẹ nọ ke osisi ri e jen ijẹn.”²⁵ Ya Jizosị nọ buzi ɛka che e ẹnya; o kparapu ẹnya, o nọ leghamazi uzọ, leghama ihien ile ohunma.²⁶ Ya Jizosị nọ zi e lama, sị, “I lakoni, abanyekwole ime obodo d'a gwa wẹ.”

Pita E Ku Onye Jizosị Wu

(Mat 16.13-20; Luk 9.18-21)

²⁷ Jesu lẹ umu-azuun a nọ si obodo ndi me ekere-ekere hun nokunme obodo Sizeria-Filipi; ebe wẹ jenkọ, o nọ ju umu-azuun a, sị, “Onye ke wẹ si ni 'ya ke m wu?”²⁸ Wẹ nọ za a, sị, “O nwe ndi si ni i wu 'Jonu hun e me mirin-Chuku' ndi ozọ si, 'Elaija' ndi ozọ si, 'Onye ohu ime ndi-amuma mbu.' ”²⁹ O nọ ju wẹ, sị, “Onye ke onu lẹ enwen unu si nwan ni 'ya ke m wu?” Pita nọ za a, sị, “Iyu wu Kraisi*, Onye Hu Osolobue Tume.”³⁰ Jesu nọ dokemwe wẹ ɛka ntin, sị wẹ agwakwole onye owule onye o wu.

Jesu E Ku E N'o K'a Nwun, Lihizi

(Mat 16.21-28; Luk 9.22-27)

³¹ Jesu nọ kuzime umu-azuun a, ni, Nwa nke Ihian jenkọ d'a ta oken afunfun ri ichen-ichen, ndi-isi lẹ ndi-isi nchu-egan lẹ ndi-nkuzi Iwu sikọ d'a ju a to. Wẹ jenkọ d'e gbu e; kani, hun m'e akpu-uhuhin eto, o jenkọ d'a gha onwun lihi.³² O gwapu wẹ ihien ndini, o gini ilu ku e. Pita nọ weri e si usuo jugboma a.³³ Kani, o gbehuto, lee umu-azuun a, o nọ jugbo Pita, sị, “Gha ebe m ri pu, Ekwensu! Makeni y'a rini e ro nke Osolobue, kani, nke ihian!”

³⁴ O nọ kpozunhan igunrun hu lẹ umu-azuun a, sị wẹ, “Onye cho n'o wuru nwa-azuun m, onye hu jenkọ d'a juriri enwen e,

* Isi Nke Ɛsatɔ:29 Mezaya

buru obe† ẹ, sɔnmẹ m. ³⁵ Makeni, onye ọwụlẹ cho n'ọ ghe isi, isi ẹ jenkọ d'a to a; onye ọwụlẹ tuhu ndun a make ufiri mme le ozioma jenkọ d'a zuopuha ndun a. ³⁶ Elee erere ke ihian jenkọ d'e nwonhen omeni o nwonrin uwa ile kale o tuhu ume-ndun a? ³⁷ Eghee, kini ke ihian jenkọ d'a saeka ye gi gbari ume-ndun a. ³⁸ Onye ọwụlẹ hun ri e me ifenren m le ihien m ku ime agboni jogbu enwen ẹ enya rileni uzọ ohu, mme wu Nwa nke Ihian siko d'e me ifenren onye hu ogen mme le ndi mmon-oziri nso jenkọ d'e gi bia—ogen ahun m jenkọ d'e gi ogho Nedi m bia.”

Isi Nke Itenei

¹ Jesu no siri we, “Ezioku ke m ri a gwa onu, o nwon ndi wuzo ebeni hun jenkoleni d'a nwun d'e ru mgbe we hun Alize Osolobue k'o gi iken hi-ogbe bia.”

Jizosi E Nwonhuto
(Mat 17.1-13; Luk 9.28-36)

² Akpu-uhuhin isin a ghafegu, Jesu no weri Pita le Jemisi le Jonu, duru we shi elu-ugu jen elu oda-oda, ya le we suo no nodi ebegu. Id'enya umu-azuun a ebegu, Jesu no nwonhuto, ³ ekwa a no henrin nke ochan, e gbuke—nwunkari hun onye owule ri ime uwa jenkọ d'a saeka su we. ⁴ Ya ke Elaija le Mozizi no nwonpuha ebegu we ri, e son Jesu e ku oku. ⁵ Pita no si Jesu, “Onye-nkuzi, o rika mma ni enyi nodichanrin ebeni! Ni enyi memem odu eto, ohu jenkọ d'a wu nke i, ohu wu nke Mozizi, ohu wu nke Elaija.” ⁶ (O marinzi ihien o siko d'e ku, makeni egun ri a tu we). ⁷ Ya orukpu no puha d'e kpume we; olu no gha ime orukpu ebegu hanpuha, si, “Onwan wu ezi Nwa m; gon n'e ntin!” ⁸ We no lehunme enya ozigbo, kanị a hunzini we onye owule kari Jesu suo.

⁹ Ogen we le Jizosi gi gha elu-ugu hu hidanla, o no si we, “Agwakwole ni onye owule ihien unu hun d'e ru mgbe Nwa nke Ihian ghaguu onwun lihi.” ¹⁰ We noleni gwa onye owule, kanị we suo nodi, we hu e ku ẹ, a ju ihien “igha onwun lihi” wu. ¹¹ Ya we no ju Jizosi, si, “Ki hain ndi-nkuzi Iwu gi si ni Elaija jenkọ d'e bu'zo biagu?” ¹² O no za we, si, “Ezioku ro ni Elaija siko d'e bu'zo bia keni o kwademechanrin ihien ile. Ki onu rozi nwan ni 'ya hain Ekukwo-nsọ gi si ni Nwa Nke Ihian jenkọ d'a ta oken afunfun, ni we siko d'e legberi ẹ? ¹³ M ri a gwa unu ni Elaija a biagu, kanị e meguo w'a ihien suo ni we—rike ke Ehuhuo-nsọ don ku banyen'e.”

† **Isi Nke Ɛsatọ:**³⁴ Ogen ahun, ndi Rom e gi obe we gi osisi memem e gbu onye we ma ikpe-onwun. Onye hu e buru obe ẹ sɔnmẹ ndi-agma hun jenkọ d'a kpogbun'e. We kpomaguu a elu-obe, a nodi we ebegu e che nche d'e ru n'ọ nwunhun.

Jizosị A Zuọ Nwata Okennyẹ Eje-mmọn Rị Imẹ E
(Mat 17.14-21; Luk 9.37-43)

¹⁴ Ogẹn wẹ gi kunrun ụmụ-azụun a ndị ọzọ, wẹ nọ hụn igunrun hi-ogbe fihunmẹni wẹ, lẹ ndị hụ imẹ ndị-nkuzi Iwu kẹ wẹ rị a dọsọn wẹ ndondo. ¹⁵ Ogẹn igunrun hụ ile gi hụn Jizosị, ọ tū wẹ ẹnya ọda-ọda, wẹ nọ gbaburu ẹ d'e kele ẹ. ¹⁶ Jesu nọ jū ụmụ-azụun a, sị, “Kinị kẹ ọnụ lẹ wẹ rị a dọ?” ¹⁷ Onyẹ ohu imẹ igunrun hụ nọ za a, sị, “Onyẹ-nkuzi, m wẹhẹ n'i nwa-m-okennyẹ; eje-mmọn hụn ghaleni a nị a e ku oku rị imẹ ẹ; ¹⁸ ogẹn ọwụlẹ o gi kwondo ẹ, o bu ẹ e gbe alị, ụfofo a gboma a ọnụ, ọ tama nkwenren-eze, ẹhiụ a ile e shiri. M sị ụmụ-azụun i wẹ chụpụ eje-mmọn hụ, kanị asanị wẹ ẹka.”

¹⁹ Jizosị nọ sị wẹ, “Euu, agbọ nwonlẹni okukwe! Elee ogẹn kẹ m'e sọnrụ ụnụ nọdị?! Elee ogẹn kẹ m'e dinruni ụnụ ndidi?! Wẹhẹ ni ni m nwata hụ!” ²⁰ Wẹ nọ wẹhẹ ni Jesu nwata hụ. Hụn eje-mmọn hụ gihụ hụn Jesu, ọ nọ dọma nwata hụ, nwata hụ nọ dan alị, kperemẹ, ụfofo a gboma a ọnụ. ²¹ Jesu nọ jū nedi nwata hụ, sị, “Kete elee mgbe kẹ ihienni bidon ẹ?” Ọ nọ sị, “K'ọ rị nwa-ndu k'ọ dọma a. ²² Imerinmẹ ogẹn, ọ tū a e ye imẹ okun lẹ imẹ mirin keni o gbu ẹ. Kanị, omeni i saeka mẹ ihien ọwụlẹ, y'e mẹ ni ẹnyi omikẹn, yeni ẹnyi ẹka.” ²³ Jesu nọ sị a, “I sị, 'Omeni i saeka?' O nwonni ihien wẹ ghaleni e ri-ẹka e mẹ ni onyẹ nwẹ okukwe.” ²⁴ Ozigbo, nedi nwata hụ nọ dankpọpọ ẹkwan, sị, “E kwerigho m, ye ni m ẹka ebe m noleni nwẹ okukwe!”

²⁵ Ogẹn Jesu gi hụn a nị igunrun rị a gbaha d'e kunrun wẹ, ọ nọ jūgbọ eje-mmọn hụ, sị a, “Iyụ eje-mmọn odin hụn rị a napu nwatanị iku-oku lẹ inu-ihien, m sị i gha imẹ nwatanị pu! Abanzile imẹ ẹ ọzọ!” ²⁶ Mmọn hụ nọ yi oro; ọ dọkẹnmeguu nwata hụ, ọ nọ gha imẹ ẹ puha. Nwata-okennyẹ hụ nọ richanrin kẹ ozun, nkesini ndi bu ọda nọ sị, “Ọ nwunole!” ²⁷ Kanị, Jesu nọ kwondo nwata ahun ẹka, tū udon yen'ẹ ẹka lihi, ọ nọ turu ọto.

²⁸ Ogẹn Jizosị gi banyeguu imẹ ulọ, ụmụ-azụun a nọ jū a ebe ya lẹ wẹ sọ rị a, sị, “Kị haịn ẹnyi gileni saeka chụpụ a?” ²⁹ Ọ nọ sị wẹ, “Ekpere* sọ kẹ wẹ gi a sa ẹka a chụpụ udinị.”

Jesu E Kuzi Oku Onwun A, Kuzi N'o K'e Lihi
(Mat 17.22-23; Luk 9.43-45)

³⁰ Jizosị lẹ ụmụ-azụun a nọ pu ebahun, ghasi Galili. Jesu achonị nị onyẹ ọwụlẹ marin ebe wẹ rị, ³¹ makeni ọ rị a kuzi ụmụ-azụun a, a sị wẹ, “Wẹ siko d'e we Nwa nke Ihian ye ndi siko d'e gbun'ẹ; kanị, wẹ gbuguu a, nke akpu-uhuohin eto, o lihi.” ³² Kanị aghotanị wẹ ihien ọ rị e ku, bu egun anini wẹ jū a ụtaa.

* **Isi Nke Itenei:**29 mọbụ: ekpere lẹ ibu-ọnụ

Onye Kachanrɩn Ibe E Ime Umụ-azụun Jesu?
(Mat 18.1-5; Luk 9.46-48)

³³ E ru we Kapanom, oge we gi banyegu we ime ulo, Jizosi no ju umu-azun a, si, "Ki unu rida a do oge enyi gi ri uzọ?"
³⁴ Kanị azani we Jesu, make ni ke we ri uzọ, we ri a do onye kachanrinni ime we ile.

³⁵ Jesu a nodi ali, kpọ umu-azun a mmebuo hu, si we, "Onye owule cho no wuru onye ibuzo, ya wuru onye ikpazuun, ya wuru odibo onu ile." ³⁶ 'Ya o no weri nwata ohu, bu e tumo ihun we. O no kon eka ye e olu, si we, ³⁷ "Onye owule nabanhan onye ohu ime ndini make ufiri m, nabanhan m; onye owule hun nabanhan ni m, ele mme k'o nabanhan, kanị onye hun zihę ni m k'o nabanhan."

Onye Ghaleni A Lu Onu Ogun Ri Azuun Nke Unu
(Luk 9.49-50)

³⁸ Jonu no si Jesu, "Onye-nkuzi, enyi hun okennyo ohu k'o ri e gi efan i a chupu eje-mmom, enyi no si a kusị a, make ni o rini e son enyi." ³⁹ Kanị Jesu no si a, "Akusile n'a; make ni o nwonna onye gi efan m runghu orun-atumanya hun siko d'e kujakenrin oku m. ⁴⁰ Make ni onye owule hun ghaleni a lu enyi ogun ri azuun nke enyi. ⁴¹ Ezioku ke m ri a gwa onu, onye owule ye unu mkpu mirin ohu ra makele unu ri a za efan Kraisti, jenko d'a narin ugwo orun a."

Ihien E Buhe Njo
(Mat 18.6-9; Luk 17.1-2)

⁴² "Onye owule hun me onye ohu ime umueka ndini kwerini ni m me njo, o ka mma ni we yime onye ahun olo hi-ogbe olu, tu a ye ime ohimin. ⁴³ 'Ya wu, omeni eka i a hain i me njo, bepụ a. O ka mma ni i gi ehụ zuleni oke banye ndun kari ni y'e nwongho eka ebuo, bu y'e si okun-mmom, okun hu ghaleni e tinyun. [⁴⁴ Ohori ri ebahun a ra nwun, okun rin'a ara tinyun.] ⁴⁵ Omeni uku i a hain i e me njo, bepụ a: o ka mma ni dan nguro banye ndun kari ni y'e nwongho uku ebuo bu y'e si okun-mmom. [⁴⁶ Ohori ri ebegu a ra nwun, okun rin'a ara tinyun.] ⁴⁷ Omeni enya i a hain i e me njo, gupu a, o ka mma ni gi enya ohu banye Ali-eze Osolobue kari ni y'e nwongho enya ebuo, a tu we i ye okun-mmom. ⁴⁸ Ohori ri ebegu a ra nwun, okun rin'a ara tinyun."

⁴⁹ "We k'e gi okun me ihian suo ke we don e gi nnu e me ihien a suo. ⁵⁰ Nnu ri mma; kanị, o tuhu usuo a, nani ke y'a don me e no suomazi usuo? A no ni ke nnu ebe ibe unu ri; e me ni ni udon a ri egbata onu le ibe unu."

Isi Nke Iri

Jesu A Kuzi Banyeni Mkpechan (Mat 19.1-12; Luk 16.18)

¹ Jesu nọ gha Kapanom shi egberẹ Judia lẹ n fetu Iyi Jodani. Igunrun ihian a gbakikomezi ebe o ri. O nọ kuzime wẹ ke o don e me ogen owule.

² 'Ya ke ndi Itu-Farisi nọ bia d'e kunrun Jesu, gi ajuju shin'e onyan, si a, "Iwu enyi e kwerigho ni okennyẹ kpechan nwunye e?"

³ O nọ za wẹ, si, "Kini ke Mozizi gwa onu?"

⁴ Wẹ nọ si a, "Mozizi si ni okennyẹ jenko d'a saeka de ehuhuo-mkpechan, kpechan nwunye e." ⁵ Kani Jizosi nọ si wẹ, "Ufiri ni obi unu e zeke k'o gi deni unu iwuni, ⁶ kale, gha isi mbidon ahun Osolobue gi ke ihien lala 'Osolobue ke wẹ oken lẹ onyennyẹ' ri ke ke Ekukwo-nsọ don ku e, o nọ si: ⁷ 'Makẹ onwan, okennyẹ siko d'a lato nedi e lẹ nne e, d'a banye ni nwunye e, wẹ ebuo e henrin ohu.' ⁸ Wẹ ebuo a wuru ehū ohu. 'Ya wu, elezi wẹ ebuo, kani ehū ohu. ⁹ 'Ya wu nwan ni ihien Osolobue wegbama, onye owule ekebele e."

¹⁰ Ogen wẹ gizi ri ime ulo, 'ya umu-azuun a nọ juzi a oku mkpechanni. ¹¹ O nọ si wẹ, "Onye owule kpechan nwunye e luma okpoho ozo, ghere aghere; o meole nwunye e njo. ¹² Erirazikwo, okpoho kpechan di e, luma okennyẹ ozo ghere aghere—o zogu oku ye ofia."

Jesu A Gozi Umu-ndu (Mat 19.13-15; Luk 18.15-17)

¹³ O nwon ndi ri e wehe ni Jesu umueka n'o metu wẹ eka, kani umu-azuun a nọ jugbo ndi hu weheni wẹ. ¹⁴ Ogen Jesu gi hun a, iwe nọ we e, o nọ si wẹ, "Ni ni umueka bia d'e kunrun m; akusile ni wẹ, makeni Ali-eze Osolobue wu nke ndi nọ enina. ¹⁵ Ezioku ke m ri a gwa onu, onye owule nabanhanleni Ali-eze Chuku nọke nwa-ndu, abanyeko a." ¹⁶ O nọ pari umueka hu, bu eka kwasị wẹ, gozi wẹ.

Odafin Hu (Mat 19.16-30; Luk 18.18-30)

¹⁷ Ogen Jesu gi pukọ, okennyẹ ohu nọ gbaha d'e gbuñe osekpụ, si a, "Onye-nkuzi oma, ki m'e me hun m'e gi nwehen ndun-itebite?" ¹⁸ Jesu nọ si a, "Ki hañ i gi kpọ m onye-oma? O nwonni onye ri mma wezuka Osolobue. ¹⁹ 'Ya maringho ihien Iwu ku: 'Egbule ochu; agherele, ezunle ohin; ebuokinle ihian onu; atunarinle ihian ihien e, gbaye nedi i lẹ nne i.' "

²⁰ Okennyẹ hụ nọ sị Jesu, “Onyẹ-nkuzi, m hụ e dọnmẹ iwu ndini ile kete m'a marinle ihien*”

²¹ Kanị Jizosị nọ gi ihien-osisuọ lee ẹ, sị a, “O nwẹ ihien ohu rị a kọn'i: jẹn d'e rekwama ihien ile i nwẹ; we eghe ẹ ye ndi igbennye—y'e gi ẹ nwẹ akụ-le-uba ime elu-igwee, y'a bia d'e sọnmẹ m.” ²² Oghen okennyẹ hụ gi nū ihienni, ọ nọ rọnmẹ ihun, sukuru pu, makaeni o nwẹ akụ-le-uba oda.

²³ Jizosị e lehunmẹ ẹnya, ọ nọ sị umu-azuun a, “N'ọ fuka orun ebe ndi idafin jenkọ d'a nọ banye Ali-eze Osolobue!” ²⁴ Okuni nọ tu umu-azuun Jizosị ẹnya. Kanị Jizosị nọ sizi wẹ, “Umu m, ni Ali-eze Osolobue fuka orun obanye! ²⁵ Ọ ka nfe ni anyinnyan-mkpukpuke wu kamelụ ghafe ẹnya oloden kari ni odafin banye Ali-eze Osolobue.”

²⁶ Ọ tu wẹ ẹnya oda-oda, wẹ nọ juma ibe wẹ, sị, “Onyẹ siko d'a sazi nwan eka nwẹ nzuopuha?”

²⁷ Jesu e lee wẹ, ọ nọ sị, “Ebe ihian rị, ọ niko mẹ, kanị ẹle ebe Osolobue rị, makaeni ihien ile rị nfe ebe Osolobue rị.”

²⁸ Pita nọ sị a, “Lee ẹ, ẹnyi a latoguo ihien ile sọnmẹ i.”

²⁹ Jesu nọ sị, “Ezioku kẹ m rị a gwa unu, o nwonni onyẹ hun o meni o giguọ ufiri mme le ozioma nato ulo, mobu umune-ekennyẹ mobu umune-ekpoho, mobu nne ẹ mobu nedi ẹ mobu umu a mobu ali o nwon, ³⁰ hun jenkoleni d'e nwehen ulo le umune-ekennyẹ le umune-ekpoho le nne le umu le ali—nwonhen wẹ uzọ ogun-isen, nwehenzikwo ukpokpo; nwehenzikwo ndun itebite ime uwa hun lalanị. ³¹ Kanị, ndi bu oda wu ibuzọ jenkọ d'a kpari azuun, ndi ikpazuun e buru uzọ.”

Hun M'ẹ Mgbe Eto Jizosị Ku Oku Onwun A Kuzi E N'o Shiko D'e Lihi

(Mat 20.17-19; Luk 18.31-34)

³² Jesu le umu-azuun a rị uzọ hun wẹ gi jenkọ Jerusalem. Jizosị rị wẹ ihun, ọ hụ a tu umu-azuun a ẹnya; egun hụ a tu ndi hun sọkoni wẹ. Jizosị nọ werizi uwẹ mmebuọ si usuọ, gwama wẹ ihien jenkọ d'e men'e; ³³ ọ sị wẹ, “Gon ni ntin, ẹnyi jenkọ Jerusalem; wẹ siko d'e we Nwa nke Ihian che eka ndi-isi nchuejan le ndi-nkuzi Iwu. Wẹ siko d'a ma a ikpe-onwun, w'ẹ ye ndi wulen ndi Ju. ³⁴ Wẹ jenkọ d'a kpa a ye emu, ju a eson, fian a mkpinsin, gbu ẹ; kanị hun m'ẹ akp'ohin eto o k'e lihi.”

Ihien Jemisi Le Jonu Rio Jesu

(Mat 20.20-28)

³⁵ Umu Zebedi wu Jemisi le Jonu nọ puha ihun Jesu, sị a, “Onyẹ-nkuzi, o nwon ihien ẹnyi cho ni ẹnyi rio i; ẹnyi cho n'i me ni ẹnyi 'ya.”

* **Isi Nke Iri:20** Ndi Ju weri ẹ ni ahua mmeto kẹ nwata-okennyẹ gi a marin ihien rị mma ẹnya Osolobue le ihien rileni mma.

³⁶ 'Ya ọ nọ sị wẹ, "Kị ọnu chọ nị m mē ni unu?" ³⁷ Wẹ nọ sị a, "Kweri nị onyẹ ohu ime ẹnị jenkọ d'a nọdị alị ẹka-nni i, onyẹ ohu a nọdị alị ẹka-ekpen i, ime Alị-eze ogho i."

³⁸ Kanị Jizosị nọ sị wẹ, "Ọnu a marin ihien unu ri a riọ. Nị unu saeka ra mkpu afunfun m siko d'a ra mobu gha ime ihien m jenkọ d'a gha—hunjun ẹnya ke mme?"

³⁹ Wẹ nọ sị a, "Enyi jenkọ d'a s'eka." Jesu nọ sị wẹ, "Ezioku, ọnu jenkọ d'a ra mkpu afunfun m siko d'a ra, hunjunzikwo ẹnya ke mme; ⁴⁰ kanị ele mme jenkọ d'e ku onyẹ k'a nọdị ẹka-ihien m mobu ẹka-ekpen m; nke ndi wẹ kwademe n'e ro."

⁴¹ Ogen uwe iri hoduni gi nwan nu a, wẹ nọ bumeni Jemisi le Jonu olulu. ⁴² Jesu nọ kpozunhan wẹ ebe ọ ri, si, "Ọnu a maringho nị ime ndi alị ndi ozo, ndi hun a kini e mē nọkẹ sị wẹ nwon ndi wẹ ri a ki, ndi nwe okwa ri ime wẹ a ghosị ndi ri okpuru wẹ nị wẹ ka wẹ. ⁴³ Kanị emele ni erira; onyẹ owule hun cho n'o mē oken ihian ime unu siko d'a wuriri odibo unu; ⁴⁴ onyẹ owule cho n'o wuru onyẹ ibuzo ime unu jenkọ d'a wuriri igbon ọnu ile — ⁴⁵ make ni, ke Nwa nke Ihian abiani nị wẹ gba n'a odibo, kale, ọ bia n'ọ gba odibo, n'o ye ndun a, gi gbapuha ndi bu oda."

*Onyẹ Enya-ishi Njugbo Gbondonleni Okukwe e
(Mat 20.29-34; Luk 18.35-43)*

⁴⁶ 'Ya wẹ nọ ru Jeriko. Ogen 'ya le umu-azuun a le igunrun ihian sonkonị wẹ gi gha ime Jeriko pukọ, onyẹ ẹnya-ishi ohu, hun a riọ urio nọdị alị mkpenren uzọ ebahun, efan a wu Batimiosị nwa Timosị. ⁴⁷ Ogen o gi nu nị Jesu onyẹ Nazaretị ro, ọ nọ yime oro, si, "Jesu! Nwa Defidi! Mē ebere m!"

⁴⁸ Ndi bu oda ime ndi ri ebahun nọ jugbo a, si a gba nkintin; kanị ọ nọ yikenmede oro ahun, si, "Nwa Defidi, mē ebere m!"

⁴⁹ Jizosị nọ wuzo, si, "Kpoha n'a." Wẹ nọ kpọ onyẹ ẹnya-ishi hu, si a, "Kwondon obi i, lihi oto, ọ hu a kpọ i."

⁵⁰ Ọ nọ fe ewuru o yiye elu e tuhu, felihị oto d'e kunrun Jesu. ⁵¹ Ya Jizosị nọ sị a, "K'i cho nị m mē ni i?" 'Ya onyẹ ẹnya-ishi hu nọ sị a, "Onyẹ-nkuzi, m cho nị m leghama uzọ." ⁵² Jesu nọ sị a, "Jenme, okukwe i e meguo i ri mma." Ozigbo, ọ nọ leghama uzọ, ọ nọ sonme Jesu.

Isi Nke Mmanaj

*Jizos' A Banhan Jerusalem Rike Onyẹ-mmēri
(Mat 21.1-11; Luk 19.28-40; Jon 12.12-19)*

¹ Ogen wẹ gi rumē Jerusalem, nokunmeme Befēji le Betani, e ru wẹ ehū Ugu Olivu, Jesu nọ zi umu-azuun a ebuo ozi, ² sị wẹ, "Jen ni ime obodoni mē ekere ri ọnu ihun: hun unu gihu banye ime e, unu jenkọ d'a hun nwa-jaki wẹ kelēni nyintu wẹ

limetọ; topun'a, onụ e wehēni m'e. ³ Onyē sị unū, 'Kị unū rị e menī ihienī?' Sị n'a hụ, 'Nna chọ a, o jenkọ d'e wekinhēn ẹ kikēni.' ⁴ Wē nọ jēnme. Wē nọ hūn nwa-jakī wē limetọ ihun-ezi ẹhū onumuzọ ogele ụzọ. Oge n wē gi rị a topu a, ⁵ ndi hū ime ndi wuzo ebēhū nọ sị wē, "Kị unū rị a topu nī nwa-jakī hū."
⁶ Wē nọ ku ihien Jesu sị wē ku; wē nọ kweri ni wē weri ẹ. ⁷ Wē nọ wehēni Jesu nwa-jakī hū, gbama ẹwuru wē ye enu ẹ, ọ nọ nọdī alī elu ẹ. ⁸ Kẹ Jizosị nyinkọ a, ndi bu ọda nọ gbama ẹwuru wē e yiye elu ẹ ye ụzọ, ndi ọzọ nọ gha ofia tigrisonme agalaba osisi, gbama wē ye ụzọ. ⁹ Ndi hūn rị ihun lẹ ndi hūn rị e sōnn'e hū e yi oro, a sị,

"Hozana!

Onyē ahūn gi ẹfan Di-nwōnni-enyi bia wū onyē Chuku gozi agozi! ¹⁰ Alī-eze hū lalanī wū alī-eze Chuku gozi agozi —

Alī-eze nēdi ẹnyi kanī wū Defidi.

Ojja-mma ya rī nī Osolobue ebahūn kachanrīn elu e jēn ime elu-igwee!"

¹¹ 'Ya Jizosị nọ banye Jerusalem, si Ulo-nsọ. Ọ nọ lehunmechanrīn ihien ile. Kanī, ebe o menī ohīhī a gbaguọ; 'ya lẹ umu-azuun a mmebuo nọ si Betani.

Jesu A Bu Osisi Figi Hu Onu

(Mat 21.18-22)

¹² Eki e fon, ebe wē gha Betani lala Jerusalem, ẹgun hū a gun Jesu. ¹³ O lee ẹnya, ọ nọ lecheni osisi figi ẹhuhuo jun elu ẹ. Ọ nọ jēn d'e lele kẹ mkpuru figi hū elu ẹ. Kanī, oge n gi ru ebahūn, ẹhuhuo sọ k'ọ hūn elu ẹ, makēni oge n figi gi a mī e ke ru. ¹⁴ Jesu nọ sị osisi figi hū, "O nwōnni onyē siko d'e rizi mkpuru i!"

Umu-azuun a nughọ kẹ o ku ihienīni.

Jizosị E Jēn Ulo-nsọ

(Mat 21.12-17; Luk 19.45-48; Jon 2.13-22)

¹⁵ Oge n wē gi ru Jerusalem, Jesu nọ si ime Ulo-nsọ, chupuma ndi rī a zu afia ebēhū—kẹ ndi rī e nōnni kẹ ndi rī e reni. Ọ nọ hukpumesonme teburu ndi a gbahuto eghe lẹ oche ndi rī e re nduru. ¹⁶ O nwōnni onyē ọ nī bu ihien ọwule ghafe ime Ulo-nsọ. ¹⁷ Ọ kuzi ndi rī ebēhū, sị, "Wē de ẹ ime Ekukwo-nsọ, sị, 'Wē siko d'a kpọ Ulo m ulo-ekpere ndi alī ile rī ichen-ichen', kanī onū e gigo a henrin ebe ndi ohin a wari!" ¹⁸ Ndi-isi nchū-ẹjan lẹ ndi-nkuzi Iwu a nū ihienīni, wē nọ choma ụzọ w'e gi gbu Jesu. Egun ẹ hū a tū wē makelẹ nkuzi ẹ a nwunguọ igunrun hū ile ri. ¹⁹ O ru ẹnyasi, Jizosị lẹ umu-azuun a nọ gha ime Jerusalem pu.

Jesu E Gi Osisi Figi Ahun Kuzi Okukwe

(Mat 21.20-22)

²⁰ Eki e fọn ụzọ ụtuntun, ebe wẹ ghakọ ụzọ hụ, wẹ nọ hụn nị osisi figi hụ a kpoguo nkun d'e ru nkpogun. ²¹ Pita nọ nyanhan ihien meni, o nọ si Jesu, "Onye-nkuzi, lee-o, osisi figi hụ i bu-onu a nwunhuguo!" ²² Jesu nọ za wẹ, si, "Nwe ni okukwe ime Osolobue. ²³ Ezioku ke m ri a gwa unu, onye si uguni, 'We buli i elu, tu i ye ime ohimin' bu onye hụ enweni obi ebuo, kama o kwerigho ni ihien o ku jenko d'e me, wẹ jenko d'e men'e 'ya. ²⁴ Ifiri e, m ri a gwa unu, unu me ekpere rio ihien owule, kweri ni ni unu e nwehengu a, unu k'e nwonhen e ²⁵ Ogen owule i ri e me ekpere, gbaghari—omeni o nwon onye me i eje-ihien, keni Nedi i hun ri elu-igwee gbaghari i njo i." ²⁶ [Kani, omeni y'a gbagharini, Nedi i hun ri elu-igwee agbagharikokwo i njo i.]

A Ju We Jizosi Onye Zi E
(Mat 21.23-27; Luk 20.1-8)

²⁷ Ya wẹ nọ banhanzi Jerusalem.

Ebe Jesu jenko ijen ime Ulo-nso, ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi ndi Ju nọ bia d'e kunrun e. ²⁸ Wẹ nọ ju a, si, "Elee iken k'i gi e me ihien ndini wẹ? Onye ye i ikenni?" ²⁹ Jesu nọ za wẹ, si, "M jenko d'a ju unu ajuju ohu; unu za m ajuju hụ, a gwa m onu iken m gi ri e me ihien ndini wẹ: ³⁰ Mirin-Chuku Jonu me, o gha elu-igwee bia ra o gha eka ihian bia? Za ni m'a?" ³¹ Wẹ wẹ nọ tugbama iroro, si, "Kini ke enyi jenko d'e ku? Enyi si, 'O gha elu-igwee, eka Osolobue, bia,' o jenko d'a si, 'Ki hain nwan unu gileni kweyeni Jonu?' ³² Kani enyi asiko, 'O gha eka ihian bia.' "

(Egun ri a tu wẹ make ni ihian ile marin ni Jonu wu onye-amuma nke-esi.)

³³ "Ya wẹ nọ za Jesu, si, "Enyi a marin." Jesu nọ si wẹ, "Mme nwen nke agwakokwo unu iken m gi e me ihien ndini wẹ."

Isi Nke Mmēbuo

Ilu Jesu Gi Ndi We Ye Ugbo Lefu Enya Ta
(Mat 21.33-46; Luk 20.9-19)

¹ Jesu nọ tama ni wẹ ilu, si, "Okennyeh ohu nwe ali vaini, hun o kenhunme ugba, guzi olu wẹ nọ a pinpuha manya-vaini ye ime e, tun ulo nche ime e, bu ya wu ali vaini che eka ndi siko d'a run n'a e-gbu-e-ke, o nọ jenne ali ihian. ² O ru ogen vaini, o nọ zijen odibo ohu d'e kunrun ndi hụ ugbo hụ ri eka d'e wehe hun wẹ keton'a. ³ Wẹ nọ kwondon onye hụ o zijen, gbu e ili, gbama a eka chupu. ⁴ Okennyeh hụ nọ zijen ni wẹ odibo ozo, wẹ nọ ti e ihien isi, gbe ifenren ye e ihun. ⁵ O nọ zizenzi ozo, wẹ nọ gbu e. Eriira ke wẹ mezi ndi bu oda o zizenzi; e gbu wẹ ndi hụ ime wẹ ili, gbu ndi hụ ime wẹ ozun.

⁶ Onyē ohu sụọ hōdụ o kelēni zi: ezi nwa a. Omēguu, ọ nọ ziji nwa a, si, 'Wē jenkō d'a gbaye nwa m.' ⁷ Kanị ndi hụ nọ si ibe wē, 'Onyēni sikō d'e weri uku ẹ ile omēguu, bia ni ni ẹni gbu ẹ keni ihien nke e ru ẹ ẹka wuru nke ẹni!' ⁸ 'Ya wē nọ kwondon nwa a hụ, gbu ẹ, gha ime ugbo hụ tupu a.'

⁹ "Kị onu ro ni 'ya ke onyē hụ nwē ugbo hụ jenkō d'e mē? O sikō d'a bia d'e tikpō ndi hụ, we ali-vaini hụ ye ndi ozō.

¹⁰ Unu e ke guntu ẹ ime Ehuhuo-nsō ni

'Omuma hụ ndi ri a tun ulo ju a wuruole omuma gi ulo.

¹¹ Di-nwōnni-ẹni 'ya mē ẹ, ihien a tu ẹnya rō ebe ẹni ri!' "

¹² Makeni ndi-ndu ndi Ju a ghotaguo ni uwe k'o ta ni ilu hụ, wē te nọ cho ni wē nwunrun a, kanị egun ndi ri ebahun anini wē. Wē nọ la a to, gha ebahun pu.

Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi

(Mat 22.15-22; Luk 20.27-40)

¹³ Ya ndi-ndu nọ zi ndi hụ ime ndi Itu-Farisi le ndi itu Herodu d'a cho ihien ri Jesu onu, ni wē gi ẹ kwondon ẹ. ¹⁴ Wē nọ bia d'e kunrun Jesu, si a, "Onyē-nkuzi, ẹni a maringho n'i wu onyē ezioku, ni y'a ra lee ihian ẹnya ihun, y'a ra gbeyeni ihian, kama, y'a kuzi uzō Osolobue k'o ri. Gwa ẹni nwan, ọ hughō mma ni ẹni ku eze-kanị wu Siza ugwo-isi ra ọ ri mma? ¹⁵ Ni ẹni ku wē ra ẹni akule?" Kanị, Jesu a hunguo a ni wē gi ero bia, ọ nọ si wē, "Kị haịn unu gi e shini m onyan? Wehe ni ni m akpuru egho dinariosi, ni m lele ẹ."

¹⁶ Wē nọ wehen'e akpuru ego dinariosi ohu. Ọ nọ si wē, "Isi le efan onyē wu hunni?" Wē nọ si a, "Nke Siza rō."

¹⁷ Jizosi nọ si wē, "We ni ihien Siza ye Siza, onu e we ihien Osolobue ye Osolobue." Ihien ọ za nọ tūkenmē wē ẹnya.

Ajuju Banyeni Igha Onwun Lih

(Mat 22.23-33; Luk 20.27-40)

¹⁸ O nwon ndi Itu-Sadusi bia d'e kunrun Jesu. Ndi Itu-Sadusi weri ẹ ni ndi nwunni ara lihi. Wē nọ ju Jizosi utaa, si a, ¹⁹ "Onyē-nkuzi, Mozizi ye ẹni iwu, si, 'Omēni okennyē a nwunhun, lato nwunye ẹ, bu ọ muni nwa, nwene-ẹ-okennyē y'a luma nwunye nwene ẹ hụ, keni ọ mudonni nwene ẹ nwunhunni umu.' ²⁰ O nwon umune ikennyē esa; onyē ibuzo ime wē a lu nwunye, ọ nwunhun bu ọ muni nwa. ²¹ Hun mē wē ebuo nọ luma okpoho hụ, ọ nwunhunzi bu ọ muni nwa. Eri ra ke hun mē wē eto jenzi. ²² Wē mmadu esa lugbari okpoho hụ, nwunhunchanrin, bu a muni wē nwa. Omēguu okpoho hụ nọ nwunhun. ²³ Ogen ndi nwunni jenkō d'e gi lihi, onyē k'o jenkō d'a wu nwunye ẹ, ebe o mē ni wē esa lugbari a?"

²⁴ Jesu nọ sị wẹ, “Ụnụ a marin Ẹkụkwọ-nsọ, ọnụ a marin ikẹn Osolobue, ya haịn unu gi e fie ụzọ, ẹlẹ 'ya? ²⁵ Ogen ndi nwunni sikọ d'e gi lihi, alukọ wẹ di lẹ nwunye, eyekọ wẹ wẹ luru, wẹ jenkọ d'a ri kẹ ndi mmon-oziri elu-igwee. ²⁶ O mē nke iweli ndi nwunni, unu e ke gun ime Ẹkụkwọ Mozizi, ebẹhu o nọ ku banyeni akụ-ọfia hụ ri e nwun okun, kẹ Osolobue don sị Mozizi, 'Mmē wu Osolobue Ebrahim, Osolobue Aziki, ni Osolobue Jekopu?' ²⁷ 'Ya wu n'ọ wu Osolobue ndi ri ndun, ẹlẹ nke ndi nwunhunni. Unu e fiechanringuọ ụzọ.”

Iwu Kachanrin Mkpa

(Mat 22.34-40; Luk 10.25-28)

²⁸ Onye-nkuzi Iwu ohu nọ jenzunhan, nu kẹ wẹ-wẹ ri a do ndondo, hunzi ni Jesu za wẹ ohunma, o nọ ju Jesu otaa, si, “Elee iwu kachanrin mkpa?”

²⁹ Jesu nọ za a, si, “Hun kachanrinni wu onwan: ‘Onu ndi Izrelu, gon ni ntin! Di-nwonni-enyi wu Osolobue enyi, iya suo wu Nna.’ ³⁰ ‘I jenkọ d'e gi obi i ile lẹ enwen* i ile lẹ uche i ile lẹ ikẹn i ile nwe ihien-osisuo Di-nwonni-enyi wu Osolobue i.’ ³¹ Hun mē ẹ ebuo wu onwan: ‘Thien ibe i sikọ d'a suoriri i kẹ ihien enwen i don a suo i.’ O nwonni iwu ozo ka ndini.”

³² Onye-nkuzi Iwu hụ nọ sị Jizosi, “Y'e kughọ ohunma onye-nkuzi. Ezie k'i ku ni Di-nwonni-enyi suo wu Osolobue, ozo ari a, ³³ leni igi obi i ile lẹ nghoha i ile lẹ ikẹn i ile nwe ihien-osisuo Osolobue lẹ ini ihien ibe i a suo i kẹ ihien enwen i don a suo i kachanrin ejan ile wẹ dun okun lẹ ejan ndi ozo ile mkpa a ri.”

³⁴ Ogen Jizosi gi hun a n'ọ za ohunma, o nọ sị onye-nkuzi Iwu hụ, “Y'a nokunmeguo Ali-eze Osolobue.”

Ogen onwan gi meguu, o nwonzini onye egun ni ju Jesu ajuju.

Ajuju Banyeni Mezaya, Onye Hụ Osolobue Tume

(Mat 22.41-46; Luk 20.41-44)

³⁵ Ogen Jesu gi ri ime Ulo-nsọ a kuzi, o nọ sị, “Kị haịn ndi-nkuzi Iwu gi e ku ni Kraisti wu nwa Defidi?” ³⁶ “Bụ Defidi lẹ enwen ẹ ku oku ghahani Mmon-nsọ, si,

‘Di-nwonni-enyi si Di-nwonni-m;

nodi ali eka-nni m,

d'e ru mgbe m buguu ndi inenren i

che okpuru uku i’

³⁷ Ebe o mē ni Defidi lẹ enwen ẹ kpọ a ‘Di-nwonni-m,’ nani k'o don nwan wuru nwa Defidi?”

Ihien o ri e ku hụ a suo igunrun hụ usuo.

Jesu A Do Wẹ Eka-ntin Banyeni Ndi-nkuzi Iwu

(Mat 23.1-36; Luk 20.45-47)

* Isi Nke Mmèbụọ:30 umē-ndun

³⁸ K'o dọn rị a kuzi, ọ sị, “Kpachanpụ nị ẹn̄ya banyeni ndi-nkuzi Iwu, ọ sụọ wẹ nị w'e yi ẹkwa tueni a ghahunmẹ; ọ sụọzi wẹ nị wẹ e kele wẹ ekele pụ-ichẹn ime afia; ³⁹ ọ sụọ wẹ nị w'a nọdị isi-ocho ime ụlọ-ofufe, a nọdị isi-ocho wẹ gha e ri oriri. ⁴⁰ W'e gi ẹro e rigbu ikpoho di wẹ nwun lẹ ụlọ wẹ, e gi ekpere sueni e kpume ẹ. Ikpe-omuma wẹ jenkọ d'a ka njọ.”

Oyiye Ogbennyẹ Di Ẹ Nwun Ye
(Luk 21.1-4)

⁴¹ Jesu nọ nọdị alị bu ihun zinmẹ ebe w'e buche oyiye, e lee ke igunrun hụ rị e buche eghe ime ebẹhụ. Ndi idafin bu ọda hụ e buche eghe hini. ⁴² Ogbennyẹ ohu di ẹ nwun nọ bịa d'e buche akpuru eghe kọpa ẹbuọ mẹ ẹkerẹ, 'ya wụ ikobo. ⁴³ Jizọsị nọ kpọ umu-azuun a, sị wẹ, “Ogbennyeni di ẹ nwun buche kari ihian ile hun rị e buche ego ime ebe w'e buche oyiye. ⁴⁴ Makeni wẹ ile gha ime hun bu ọda wẹ nwe ye, kanị 'ya lẹ enwen ẹ, k'o mehan ogbennyẹ, yechanrin ihien ile o nwon, ihien ile o nwon hun o gi bi.”

Isi Nke Mm̄eṭọ

Jesu E Ku Ẹ Nị Wẹ Jenkọ D'e Tikpọ Ụlọ-nsọ
(Mat 24.1-2; Luk 21.5-6)

¹ Ogen Jizọsị gi gha Ụlọ-nsọ puko, onye ohu ime umu-azuun a nọ sị a, “Onye-nkuzi, lee ihien omuma ndini hi-ogbe-o! Lee oken ulo ndini magbu enwen wẹ mma-o!”

² Jesu nọ sị a, “Y'a hun oken ulo ndini? O nwonni ogbe-omuma ohu hun siko d'a hodụ elu ibe ẹ, wẹ jenkọ d'a tu wẹ ile ye alị.”

Nsongbu Lẹ Ukpokpo
(Mat 24.3-14; Luk 21.7-19)

³ Ogen Jesu sụọ gi nọdị alị elu Ugu Olivu hun rị nchetari ihun Ụlọ-nsọ, Pita, Jemisi, Jonu lẹ Anduru nọ bịa d'e kunrun ẹ, ju a ajuju ebe 'ya lẹ wẹ sụọ rị a, sị, ⁴ “Gwa ẹn̄yi, elee ogen ke ihien ndini siko d'e mẹ? Kị wụ ahima w'e gi marin nị ihien ndini ile e d'e mẹ?”

⁵ Jesu nọ gwama wẹ, sị, “Kpachanpukwo nị ẹn̄ya amangbe w'e dufie unu. ⁶ Ndi bu ọda jenkọ d'e gi ẹfan m bịa, sị, ‘Mmẹ wu Kraisti, Onye Ahun Chuku Tume!’ Wẹ siko d'e gi ẹ dufie ndi bu ọda. ⁷ Ogen unu jenkọ d'e gi nu ukwere agha rị ichen-ichen lẹ kari-kari agha ndi wẹ risonmẹ a lu, atukwole ni egun. Ihien ndini jenkọ d'e mẹ bu njendemẹ ogen e ke ru.

⁸ Alị siko d'a luson ibe wẹ, alị-eze ohu jenkọ d'a luson alị-eze ozo, alị-omahie siko d'a rị ebe rị ichen-ichen; unwun siko d'a rị; kanị, ihien ndini nọ ke ebe ime nohu memẹ okpoho.”

Ukpokpo

9 “O mę nke ọnu lę enwęn unu, kpachanpu ni ęnya; makeni wę jęnkọ d'e wejęn ọnu ọgwa rị ichęn-ichęn; wę siko d'e gbu unu ili imę ulọ-ofufe* rị ichęn-ichęn; ọnu jęnkọ d'e wuzo ihun ndi-Govanọ rị a kịni lę ndi-nze makę ufiri m—unu k'e gi ę shia ni m ęri ebe wę rị.

10 Wę k'e bu uzọ zigbariguu ndi alị ile ozioma. 11 Ogen wę siko d'e gi nwunrun unu, we ọnu si ọgwa, ehuele ni uhue ihien unu jęnkọ d'e ku, kale, ku ni ihien ọwule Osolobue jęnkọ d'e ye unu ogen hu, makeni ele unu jęnkọ d'e ku, kama, Mmon-nsọ siko d'e gi unu ku. 12 Umune jęnkọ d'e we umune wę ye wę gbu; ndi nedi jęnkọ d'e we umu wę ye wę gbu; umu jęnkọ d'a lusun ndi muni wę, mę wę gbu wę. 13 Ize unu jęnkọ d'a ban ihian ile makę ufiri m. Kanị onye hu din ndidi d'e ru njendeme ke Osolobue siko d'a zuopuha.”

Eje-uru Hu

(Danęlu 9.27; Mat 24.15-28; Luk 21.20-24)

14 “Kanị, ogen ọnu jęnkọ d'e gi hun 'Eje-uru ahun' k'o wuzo ebe furuleni n'ọ rị (onye hun rị a gun ihienni 'ya ghoha a), ogen hu, ndi rị Judia wę gbasikwo elu-ugu. 15 Onye hun rị elu ulọ ehidangukwole banyemezi imę ulọ n'ọ jęnkọ d'e weri ihien ọwule. 16 Onye rị ugbo ekinhenkwole d'e weri ekwa a. 17 O jęnkọ d'a fu ndi rị imę lę ndi pa nw'eka ọrun ogen hu! 18 E mę ni ekpere amangbe ọ gha e mę ogen oyi! 19 Makeni oken afunfun jęnkọ d'a rị ogen hu—udi hun rituleni, gha ogen Osolobue gi ke uwa d'e ru ogeni; udi a arikozi. 20 Omęni Di-nwonni-ęnyi e te beluanị ogen hu, o nwonni onye siko d'a s'eka wanahinni. Kanị, o giguọ ufiri ndi ọ hori, ndi nke ę, belua ogen hu.”

21 “Ogen hu, onye si i, 'Lee ę, Kraisti rị ebeni!' Mọbu, 'Lee ę, ọ rị ebahun,' ekwerikwole ihien ọ rị e ku. 22 Ndi kpo enwęn wę Kraisti lę ndi-amuma-ntu jęnkọ d'a puha. Wę jęnkọ d'a runsonme ọrun-atumęnya, ihien-ahima rị ichęn-ichęn keni wę dufie ihian, keni wę dufiede ndi Osolobue hori—omęni o te k'a ni wę mę. 23 Kpachanpukwọ ni nwan ęnya, n'a gwatoğuo m unu!”

Obibia Jesu

(Mat 24.29-31; Luk 21.25-28)

24 “Ogen hu, ogen afunfun hu ghafegu, ęnya-anwun jęnkọ d'a gba ishi, ifon etikozi, 25 kokise jęnkọ d'a gha elu-igwere a danye alị, ikęn rị elu siko d'e zinzin. 26 Ogen hu ke ihian ile jęnkọ d'e gi hun Nwa nke Ihian k'o gi ikęn lę ọgho hi-ogbe lala imę orukpu. 27 O jęnkọ d'e zipu ndi mmon-ozie ę jęn imę uwa ile, d'e wegbama ndi nke Osolobue rị ebe ọwule—gha ebe uwa ru d'e ru ebe elu-igwere ru.”

* **Isi Nke Mmęto:9** Iya wuzikwo ọgwa obodo ọwule ogen ahun.

Ihię̀ Jesu Gi Osisi Figi Kuzi
(*Mat 24.32-35; Luk 2.29-33*)

²⁸ “Gi ni osisi figi mụnrụn ihię̀: Hụn o gi hụ forịma ọnụ a marịn nị udu-mirin e d'e bidon. ²⁹ Eriira k'ọ rịzikwọ, oge n ụn ụ e gi hụn kę ihię̀ ndinị rị e mę, ụn ụ a marịn nị Nwa nke Ihię̀ a rịgụọ ẹhụ nsue, o ruguọ ọnumuzo. ³⁰ Ezioku kę m rị a gwa ọn ụ, agboni a ghafegukọ ihię̀ ndinị kebe męzu. ³¹ Elu-igwee lę ụwa siko d'a ghafe, kanị ihię̀ ndi m ku a ghafekọ.”

O Nwonnị Onyę Marịn Uhuoḣin Hu Mọbu Oge Hu
(*Mat 24.36-44*)

³² “Kanị, o nwonnị onyę marịn uhuoḣin o jęnkọ d'e mę mọbu oge n o jęnkọ d'e gi mę ime uhuoḣin ahun, kę ndi mmon-oziri elu-igwee kę Nwa; Chuku-Nedi suọ marịn. ³³ Kpachanpu nị ęnya, mụnrụn nị ęnya, make nị ụn ụ amarịn oge n o jęnkọ d'a wu. ³⁴ Obibia Nwa nke Ihię̀ jęnkọ d'a rị kę ebe okęnyę ohu nọ jęnkọ alı-ihię̀, ọ nọ bu ihię̀ ẹ che ẹka ndi idibo ẹ, onyę lę ọrụn a, onyę lę ọrụn a; ọ nọ si onyę-nche 'ya chemę nche. ³⁵ 'Ya wu, mụnrụn nị nwan ęnya, make lę ọn ụ amarịn oge n nna nwę ụlọ e gi lua—kę oge n ęnyasi k'o gi lua-o, kę ime abalı rọ-o, kę ọkpa kwan rọ-o, kę eki fonmę rọ-o—o nwonnị onyę marin nị. ³⁶ Omęni ọ bia idenmizi, amamgbe ọ hụn ụn ụ kę ọn ụ rị a ranhin uran. ³⁷ Ihię̀ m rị a gwa ụn ụ kę m rị a gwa onyę ọwulę: mụnrụn nị ęnya!”

Isi Nke Mmę̀ọ̀

E Rini Wę Jesu Ngo
(*Mat 26.1-5; Luk 22.1-2; Jon 11.45-57*)

¹ Oge n o gi hodụ akpu-uhuoḣin ẹbuọ nị Mmę̀mmę-Nghafe lę Mmę̀mmę wę gi e ri Bredi nwonlęni yisti o gi a fu ru, ndi isi nchü-ęjan lę ndi-nkuzi Iwu hụ a cho kę w'a don gi nzuzue nwunrụn Jesu d'e gbu. ² Wę nọ si, “Enyi emekokwọ a oge n Mmę̀mmę, amamgbe isusu gha a rị.”

E Hukpu Wę Jesu Ude n
(*Mat 26.6-13; Jon 12.1-8*)

³ Oge n Jesu gi rị obodo Betani, iwe Saimon ụ hụn emu oti te ku, e ri ihię̀-oriri, okpoho ohu nọ buhe ọgọ alabasta ude n e shin ohunma jun ime ẹ; ude n ahun nanran oda-oda—nadi kę wę gi memę ẹ. Ọ nọ kuke ọgọ hụ, hu ude n hụ kpu Jesu isi. ⁴ Kanị ndi hụ ime ndi rị ebahun nọ wemę iwe, a si ibe wę, “Kị wę rị e wiwini ude nni nanranni? ⁵ Nke e rekarị wę ude nni ihię̀ nọkę egbo ọrụn akp'ohin ọgun-mmisen, we egbo ẹ ye ndi igbennye.” Wę nọ koriamani okpoho hụ oda-oda.

⁶ Kanị, Jesu nọ si wę, “Hapun'a! Kị ụn ụ rị e songbun'ẹ? O feguo m ofufe rị mma. ⁷ Ọn ụ lę ndi igbennye rị ebeni oge n ile,

unu nwe ik̄en meni we ɔhunma ogeɔn ɔwule unu cho; kanɩ mme nwen esonko unu nodi ebeni ogeɔn ile. ⁸ Okpohoni a nwanugo ik̄en e; o hukpuguo m udeɔni ehiu n'o gi kwademe olili m, o gini d'e ru. ⁹ Ezie, m ri a gwa unu ni ebe ɔwule we siko d'e zi ozioma ime uwa, we jenko d'e ku ihieni o me, e gi e a nyanhan a.”

Judasɩ E Kweri N'ɔ We Jesu Ye We
(Mat 26.14-16; Luk 22.3-6)

¹⁰ Ya Judasɩ nwa Iskarotu, onye ohu ime we mmebuo hu no jenne d'e kunrun ndi-isi nchu-egan keni o hun uzɔ re Jesu ye we. ¹¹ Ogeɔn we gi nu ihien o biani, efɔ no suo we usuo ɔhunma-ɔhunma; we no kwe e nkwa ni we jenko d'e ye e eghe. 'Ya o no choma efe o k'e gi we Jesu ye we.

Jesu Le Um̄u-azuun A E Ri Oriri-Nghafe
(Mat 26.17-25; Luk 22.7-14, 21-23; Jon 13.12-30)

¹² O ru uhuhin ibuzo Mmemme we gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fu, uhuhin hu we gi e gbu ebulu Oriri-Nghafe, um̄u-azuun Jesu no ju a, si, “Elebe k'i cho ni enyi kwademe hun y'a no ri Oriri-Nghafe?”

¹³ Ya Jesu no zi mmadu ebuo ime um̄u-azuun a, si we, “Jen ni ime obodo hu, okennyehi ohu bu ite-mirin jenko d'e kunrun onu; sonmen'e. ¹⁴ Si ni onye nwe ulo o jenko d'a banye, 'Onye-nkuzi si, “Elee hun wu mmughe m ahun me le um̄u-azuun m siko d'a no ri Oriri-Nghafe?” ’ ¹⁵ O jenko d'a ghosi unu mmughe ohu shiani ri ibe elu, hun we kwademe guu ɔhunma, no ni ebehu kwademe ni enyi ihien ile.”

¹⁶ 'Ya um̄u-azuun hu no shi ime obodo hu, hun ihien ile ke Jesu don ku; we no kwademe ihien-oriri Nghafe.

¹⁷ O ru ogeɔn enyasi, Jesu le um̄u-azuun a mmebuo no bia ebehu. ¹⁸ Ogeɔn we gi nodiguu ali e ri ihien-oriri, Jesu no si we, “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye ohu ime unu jenko d'e re m—onye mme le 'ya ri e ri ihien-oriri.”

¹⁹ Efo asuozini um̄u-azuun a usuo; onye-onye hu a si a, “Elekwo mme! Mme ro?”

²⁰ Jesu no za we, si, “Onye ohu ime onu mmebuo ro, onye hun mme le iya gba e suru breɔni ime aferɔ ohu e ri. ²¹ Eghe, Nwa nke ihian k'a la rike ke Ehuhuo-nsɔ don ku; kanɩ nsongbu jenko d'a ri ni onye hun siko d'e we Nwa nke Ihian ye we! O te ka onye hu mma ni amuni w'a!”

Oriri-nsɔ
(Mat 26.26-30; Luk 22.14-20; 1Ko 11.23-25)

²² Ogeɔn we gi ri e ri ihien-oriri ahun, Jesu no weri breɔni, o goziguu a, o no bebe e, w'e ye um̄u-azuun a, si, “Weri n'e, onwan wu ehun m.”

23 'Ya ọ nọ weri ope, o yeguu Osolobue ekele, ọ nọ ye we ile 'ya. We ile nọ rarişonme. 24 Ọ nọ si we, "Onwan wu edeke m, hun we gi ufiri ndi bu oda hupu; edeke m, hun we gi biye nkwerigbama * Osolobue tume egbata 'ya le ndi nke e. 25 M ri a gwa unu ezioku, arakozu m manya vaini d'e ru ogen m jenkọ d'a ra a nke ohun ime Ali-eze Osolobue." 26 We nọ bu ebu Mmemme-Nghafe; a buuu w'a, we nọ gha ebahun jemma Ugu Olivu.

Jesu E Ku E Ni Pita Jenko D'a Ghoru N'ọ Maru A
(Mat 26.31-35; Luk 22.31-34; Jon 13.36-38)

27 Jesu nọ si we, "Unu ile jenkọ d'a gba m to, make ni Ekwkwonso si, 'M jenkọ d'e gbu onye-ndu atunrun, atunrun ile jenkọ d'a gbayiya!'

28 Kani m ghaguo onwun lihi, m k'e bu ni unu uzọ si Galili."

29 Pita nọ si a, "Anakọ m'i to! Osuon'a ni ndi ozo ile a la i to!"

30 Jesu nọ si Pita, "Ezioku ke m ri a gwa i, ni tanni, ime abalini, okpa gini d'a kwan mgbe ebuo, i jenkọ d'a ghoru mgbe eto ni y'a maru m."

31 Kani, Pita e kusi e iken, si, "O nwonni ogen m'e gi la i to, osuon'a ni mme le 'yu siko d'a nwun!" Umụ-azuun ile hoduni nọ kuzikwo erira.

Jesu E Me Ekpere Ime Geshmani
(Mat 26.36-46; Luk 22.39-46)

32 Ya we nọ shi ebe w'a kpo Geshmani, Jesu nọ si umu-azuun a, "Nodi ni ali ebeni, ni m jen d'e me ekpere." 33 Ọ nọ weri Pita le Jemisi le Jon jemma.

Ya obi nọ ferime e, obi eruzin'e ali. 34 Ọ nọ si we, "Obi e d'a gbawapu m—o d'e gbu m; nodi ni ebeni, unu a munrun enya."

35 Ọ nọ jenzukazi, tuha enwen e ye ali, kpe ekpere, ni mbuni o jenkọ d'a ni me, nke a napu w'a ogen afunfun hu. 36 Ọ nọ si, "Baba, Baba Nedi m! O nwonni ihien i ghaleni a s'eka e me; napu m mkpu afunfunni. Kani uche i me, ele nke m."

37 Ogen o gi kin-azuun, o hun we ke we ri uran. Ọ nọ si Pita, "Sajonu, i ri uran? 'Ya wu y'a s'eka munrun enya mgbahunme okuloku ohu?" 38 Ọ nọ si we, "Munrun ni enya; e me ni ekpere, amangbe onu a danban ime onwunwan; mmou ihian a chogho, kani ndun guo ehụ."

39 Ọ nọ puzi d'e me ekpere, e mezikwo ekpere ohu hu. 40 O kinhenzi azuun ebe umu-azuun a ri, hunzi we ke we ri a ranhin—ezigbo uran gi we, asani we eka shiapu enya. Amarinzini we ihien we siko d'a si a.

* Isi Nke Mmęnọ:24 mọbu: nkwerigbama ohun

41 O kinhenzi nke mgbe eto, o no si we, “Unu rikwo a ranhin, e zuru iken? O higuo! Ogen e ruguo. Lee n'e, e we we Nwa nke Ihian che eka ndi-njo. 42 Lihi ni ni enyi jenne. Lee n'e, onye ri e reni m e ruguo ehụ ebeni!”

A Nwunrun We Jesu

(Mat 26.47-56; Luk 22.47-53; Jon 18.3-12)

43 Ozigbo hu, ke Jesu rikwo e ku oku hu, Judasi, onye ohu ime umu-azuun a no bia, 'ya le igunrun busonme ihien ogun—ke opia-agma, ke egbe. Ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi zihę we. 44 (Onye hun ri e ren'e wu Judasi gwa we ihien we siko d'e gi marin Jesu, si, “Onye hun m jenkọ d'e su onu, iya wu onye hu unu choko, nwunrun n'a, onu e kwonkenme e, duru e jenne.”) 45 Ogen Judasi gi nwan bia, o no jennburu Jizosi, si a, “Onye-nkuzi!” O no su e onu. 46 Ndi hu no kwondon Jesu, nwunrun a. 47 Kani, onye ohu ime umu-azuun a ndi ahun turu ebeku no sepuha opia-agma, banpu odibo Onye-isi nchu-egan ntin. 48 Jesu no si we, “Ki unu buhe ni opia-agma le egbe d'a nwunrun m—noke si m wu onye-ohin? 49 M ri ime igunrun unu ime Ulo-nsọ uhuhin ile a kuzi, unu anwunrunni m. Kani ihien ndini ri e me keni ihien Ehuhuo-nsọ ku hun uzọ mezu.”

50 Umu-azuun a ile no la a to, gbama oso. 51 Okorobia ohu, hun yihu ekwa line w'e yiye elu e suo, no sonme Jesu. We no dodon ekwa a, cho ni we nwunrun a, 52 kani o no la ekwa a toni we, gi oto gha ebahun gbapu.

E We We Jesu Jenni Ndi-isi Nkikwama

(Mat 26.57-68; Luk 22.54-55, 63-71; Jon 18.13-14, 19-24)

53 We no weri Jesu si iwe Onye-isi nchu-egan. Ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi ile no gbakikome ebeku. 54 Kani, Pita sonko Jizosi; egbata we e teyezi ekere. O banye ezi ogwa Onye-isi nchu-egan, o no son ndi-nche nodi ali nyanma okun. 55 Ndi-isi nchu-egan le Ndi-isi Nkikwama ile hu a cho ihien we k'e gi hangbu Jizosi enen, keni we gbu e, kale ahunni we — 56 osuon'a ni ndi bu oda e buokinole Jesu onu, oku we adangbamani. 57 'Ya ke ndi hu ime ndi ri ebeku no lihi oto, buokin Jesu onu, si, 58 “Enyi nu k'o ku n'o jenkọ d'e tikpo Ulo-nsoni we gi eka tun, gi akpu uhuhin eto tun hun we ghaleni e gi eka a tun.” 59 Kani, eri we a dangbamazikwoni.

60 'Ya ke Onye-isi nchu-egan no lihi oto ihun we ile, ju Jesu nju, si, “O nwonni ihien y'e ku banyeni ihienmi ile we ri e ku ni iya ke i me?”

61 Kani Jesu a gba nkintin, o shiarini ihien owule. Onye-isi nchu-egan nozi ju a, si, “Iyu wu Kraisti, Nwa Onye Hu Richanrin mma?”

⁶² Jesu nọ sị, “Mmẹ rọ; ọnu jenkọ d'a hunde Nwa nke Ihian ebe ọ nọdị alị azuun ẹka-nni Osolobue, Onye ahun Iken ile wu nke e, hunzi a k'o gi orukpu gha elu-igwee lala!”

⁶³ 'Ya Onye-isi nchu-ẹjan nọ tika ẹkwa 'ya lẹ enwen ẹ wu Onye-isi nchu-ẹjan, sị, “Kị ẹnyi rizi a chonị osheri ozọ?! ⁶⁴ Unu a nuguo aruni o ku. Kị wu uche unu?” We ile nọ sị ni ikpe-onwun a maguọ a.

⁶⁵ Ndi hu ime we nọ juma eson kpu Jesu, e kpume w'e ẹnya, fian a ihien, sị a, “Bu amuma!” Ndi-nche nozi weri e, gbu e ili.

Pita A Ghorị N'ọ Marin Jizosi

(Mat 26.69-75; Luk 22.56-62; Jon 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Ke Pita ri ibe alị ime ezi-ogwa hu, okpoho ohu ime ndi idibo Onye-isi nchu-ẹjan nọ bia ebegu. ⁶⁷ Ogen o gi hun Pita ebe ọ ri a nyan okun, o bu ẹnya tuma a, sị a, “Iyọ lẹ Jizosi onye Nazareti hu wizi kwọ.”

⁶⁸ Kanị Pita nọ ghorị, sị, “Amarinde m ihien i ri e ku, aghotanị m ihien i ri e ku.” O nọ pu ebegu, si onu-mgbon. 'Ya ke okpa nọ kwan.

⁶⁹ Okpoho odibo hu a hunzi a ebahun, ọ nọ gwama ndi wuzo ebegu, sị, “Onyeni wu onye ohu ime we!” ⁷⁰ Kanị Pita a ghorizi.

O tebe, ndi turu ebahun nozi sị Pita, “Ezioku-ezioku, i wu onye ohu ime we, makeni i wu onye Galili.”

⁷¹ Kanị, Pita nọ buma enwen ẹ onu, kunde Osolobue, sị, “A marin m okennyeni onu ri e ku oku e.”

⁷² Ozigbo, okpa nọ kwan nke mgbe ebuo, ya Pita nọ nyanhan oku Jesu gwa a; ni “Okpa gini d'a kwan mgbe ebuo, i jenkọ d'a ghorị mgbe eto ni y'a marin m.” 'Ya ndun nọ guu a, ọ nọ kwan ezigbo ekwan.

Isi Nke Mmisen

E Weri We Jesu Jenni Paileti

(Mat 27.1-2, 11-14; Luk 23.1-5; Jon 18.28-38)

¹ Hun eki gihu fon, ndi-isi nchu-ẹjan lẹ ndi-isi lẹ ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi ile ri Ndi-isi Nkikwama nọ zu, tugbama iroro ihien we siko d'e me. We nọ ken Jesu egbun, duru ẹ pu, we ẹ ye Paileti, hun wu Govano ri a kidon ni ndi Rom. ² Paileti nọ ju a, sị, “Iyọ wu Eze ndi Ju?” Jesu nọ za, sị, “Iyọ ku e.”

³ Ndi-isi nchu-ẹjan nọ kusonme ihien bu oda we sị ni 'ya k'o me. ⁴ Paileti nọ juzi a, sị, “O nwonni ihien y'a za? Lee ihien ndini ile we ri e ku ni iya k'i me.”

⁵ Jesu ekuzini ihien owule, nke wu ni ọ tu Paileti ẹnya.

A Ma We Jesu Ikpe-onwun

(Mat 27.15-26; Luk 23.13-25; Jon 18.39-19.16)

⁶ Ogen Mmemme-Nghafe owule, Paileti a gha ime ulo-ngan e wepuha ni we onye ohu owule we cho. ⁷ Mmemme-Nghafeni, o nwon okennyeh ohu w'a kpọ Barabasi hun ri ime ngan, iya le ndi ri a luson ndi-okiki; ndi ahun ya le we ri ime ngan gbu ochu ogen isusu. ⁸ Ya ke igunrun hu no nwan bia d'a rifo Paileti n'o me ni we k'o don e me mbu, ⁹ Paileti no ju we, si, "Unu a chogho ni m hapu ni unu Eze ndi Ju?" ¹⁰ (Paileti ju we erira make ni o maringwo ni enya-ufu ke ndi-isi nchu-egan gi we Jesu ye e.)

¹¹ Ndi-isi nchu-egan no si igunrun hu gwa a n'o wepuha ni we Barabasi hun nke o gi wepuha Jizosi. ¹² Paileti no ju we, si, "Ki onu cho nwan ni m gi okennyeni unu a kpọ 'Eze ndi Ju' me?"

¹³ We no yi oro, za, si, "Kpogbu e!"

¹⁴ Paileti no ju we, si, "Ki hain? Elee njo k'o me?"

Kani, we no yikenmede oro, si, "Kpogbu e!"

¹⁵ Make ni Paileti cho n'o me ihien siko d'a suo igunrun hu usuo, o no hapu Barabasi yeni we; o fianguu Jesu mkpinsin, o no w'e ye ndi jenkọ d'a kpogbun'e.

Ndi-agma A Kpa Jesu Ye Emu

(Mat 27.27-31; Jon 19.2-3)

¹⁶ Ya ndi-agma ri okpuru Paileti no weri Jesu si ezi-ogwa Paileti; we no kpogbama itu-agma we. ¹⁷ We no yime e ewuru nanranni e nwun ufie-roni, ufie-roni*; we no gi ogun kpa n'a okpu-eze, bu e che e isi. ¹⁸ Ya we no keleme e, a si, "Eze ndi Ju, isi i che!" ¹⁹ A fian w'a mkpinsin isi, jukpu e eson; e gbuni w'e osekp, e liyen'e eka. ²⁰ A kpaguu w'a ye emu, we no yipu a efe popu hu, yimezi e nke e. 'Ya we no weri e d'a kpogbu.

A Kpoma We Jesu Elu Obe

(Mat 27.32-44; Luk 23.26-43; Jon 19.17-27)

²¹ E ru we uzo, we no hun okennyeh ohu w'a kpọ Saimonu, ebe o gha ali ofia lala ime obodo. Ndi-agma hu no wa a ye e olu n'o buru obe ahun we jenkọ d'e gi kpogbu Jesu. (Saimonu wu nedi Alezanda le Rufosi, onye ali Saırini k'o wu). ²² We no we Jesu si ebe w'a kpọ Gogota, hun wu "Ebe Okpokom'isi." ²³ Ebehu ke we no ye e manya we gwogbama 'ya le ihien e lu ilu w'a kpọ Maa n'o ra, kani Jizosi aran'a. ²⁴ Ya we no kpoma a enu obe. We no kebe eka a, tu nkpo keni we marin hun onye-onye jenkọ d'e weri.

²⁵ Okuloku itenei utuntun ke we gi kpoma a elu-obe. ²⁶ Ihien we deye elu obe ni iya ke we gi ma a ikpe wu "Eze ndi Ju." ²⁷ We kpoma Jizosi le ndi ohin ebuo elu-obe ichen-ichen; onye ohu ri elu obe ri eka-ihien Jizosi, hun-ebọ ri elu-obe ri eka-ekpen e, ²⁸ [keni ihien Ekukwo-nsọ ku hun uzo mezu—make ni Ehuwo-nsọ si, "We gun a yeni ndi a dan iwu."] ²⁹ Ndi ghafekoni hu e

* **Isi Nke Mmisen:**17 ewuru ndi nze le ndi-iddafin

finfin isi, a kpari ẹ, a si, “Ha! Ẹlẹ ị si n'i jenkọ d'e tikpo Ụlọ-nsọ, gi akpu-uhuohin eto tundonzi ẹ?!³⁰ Zuopuha nwan enwen i! Gha nwan elu obe hụ hidan.”

³¹ Ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi-nkuzi Iwu huzi a kpa a e ye emu ime igunrun we, a si ibe we, “O zuopuha ndi ozo, kanị o sani ẹka zuopuha enwen ẹ!³² Onye nwen si n'o wu Kraisti, Eze ndi Izrelu, 'ya gha nwan elu obe hidan, keni enyi hun, kweri!”

Ndi ohin ebuo hu we kpoma we lẹ iya huzikwo a kpari ẹ.

Jizosi A Nwunhun

(Mat 27.45-56; Luk 23.44-49; Jon 19.28-30)

³³ O ru ogen enya-anwun gi a ri isi, ali hu ile no gba ishi d'e ru okuloku eto efinnai hu. ³⁴ Ogen ihien nọke okuloku eto gi ku, Jesu no gi oken olu yi oro, si, “Eloji! Eloji!! Lama Sabakitani?!” hun wu “Osolobue m! Osolobue m!! Ki hain i gi gbakito m azuun?!”

³⁵ Ndi hu ime ndi wuzo ebegu a nu ihien o ku, we no si, “Gon ni ntin, o ri a hi Elaija!” ³⁶ Onye ohu ime we no gba oso, weri eru suru manya ru-uka, fa a ye onunu mkpinsin, ye ẹ ra, si, “Cheri ni, ni enyi lele ke Elaija jenkọ d'a bia d'e wetu ẹ enu obe!”

³⁷ 'Ya Jesu no gizi oken olu yikenme oro, kwonbepu.

³⁸ Ekwá we gi gbónbepu Ebehu- kachanrin-nsọ ime Ụlọ-nsọ no bawapu ebuo gha elu d'e ru ali. ³⁹ Oki-agma hun wuzo ihun ẹ ebegu a hun ke Jesu don nwun, o no si, “Ezioku-ezioku, onyeni wu Nwa Osolobue.”

⁴⁰ O nwonghozi ikpoho ndi hu ri a gha ebe teni e lee ile; ndi hu ime we wu: Meri onye Mag'dala lẹ Salomi lẹ Meri nne Jemisi hun-nta lẹ Josisi†. ⁴¹ Ikpoho ndini wu ndi e son Jesu, e yen'e ẹka, e jenn'e ozi ogen o gi ri Galili. Ikpoho ndi ozo bu oda son ẹ bia Jerusalem rizikwo ebahun.

E Li We Jesu

(Mat 27.57-61; Luk 23.50-56; Jon 19.38-42)

⁴² O ru enyasi Uhuohin hu, ebe o meni Uhuohin-nkwademe ro, 'ya wu ohi gbama Uhuohin Izu-iken e ru, ⁴³ 'ya Josefu onye obodo Arimatia no jen d'e kunrun Paileti. Josefu wu onye we marin amarin ime Ndi-isi Nkikwama. O rizikwo ndi ri e che obibia Ali-eze Osolobue. O no wepu egun enya, buru Paileti, si a ye ẹ ehio Jesu. ⁴⁴ Ogen Paileti gi nu ni Jesu a nwunole, o tu a enya. O no kpo oki-agma hu, ju a k'o teguo Jesu nwun. ⁴⁵ Ogen o gi nuguu ihien oki-agma hu za, o no si Josefu jen d'e buru ehio hu. ⁴⁶ Josefu no nonrin ekwa line, butu ehio Jesu elu obe, gi ekwa hu fuma a, bu ẹ che ime ili we gu rike okporo ye ime omuma zeni ke we e me. 'Ya o no gi omuma hi ogbe nukin onu ili hu.

† **Isi Nke Mmisen:**40 Josefu

47 Meri onye Mag'dala le Meri nne Josisi‡ ri ebahun e lee ile, we no hun ebe we buto ehụ Jesu.

Isi Nke Mmisin

Jesu A Gha Onwun Lih

(Mat 28.1-8; Luk 24.1-12; Jon 20.1-10)

1 Ogen Uhuohin Izu-iken gi ghafeguu, Meri onye Mag'dala le Salomi le Meri nne Jemisi no nonrin ihien ndi e shin ohunma keni we jen d'e gi e te ehụ Jesu. 2 Uzo-utuntun uhuhohin ibuzo ime izu-uka (hun wu nwan uhuhohin Sonde), ogen anwun gi wama, we no jenne ili Jesu. 3 Ogen we gi jenko, we hu a ju ibe we, si, "Onye jenko d'e nupu ni enyi omuma ri onu ili?" 4 Ogen we gi ru ebenu, lee enya, we no hun a ni e nupugule we omuma hu higbu enwen e ogbe. 5 'Ya we no banye ime ili hu, we no hun okorobia yi ekwa ochan tueru ali k'o nodi ali eka-nni, o no tu we enya.

6 Okennyeh hu no si we, "Atule ni egun; onu ri a cho Jesu onye Nazareti, hun we kpogbu. O lihiguo! O rizi ebeni. Lee ni ebe we te buto a! 7 Jen ni nwan d'e zi umu-azuun a le Pita ni 'O buruguo ni unu uzo shi Galili; ebenu ke unu siko d'a no hun a—k'o don gwa onu.' "

8 'Ya we no gha ili hu puha, gbama oso, makele o tu we enya, tu we egun. O nwonni onye we gwa ihien owule uzo makeni egun ri a tu we.

[We no be ni Pita le ndi 'ya le we wi ihien ndini nke-nke. Omeuu, Jesu le enwen e no zipu umu-azuun a, we gha owuwa-anya-anwun ru ndidan enya-anwun, we d'e zi ozi nzuopuha-itebite, ozi hu ri nsu, ri ndun jennin ejen. Isee.

Meri Onye Mag'dala A Hun Jesu Ogen O Gi Ghaguu Onwun Lih

(Mat 28.9-10; Jon 20.11-18)

9 Uz'utuntun uhuhohin ibuzo ime izu-uka (hun w'a kpohuhohin-uka tanni), ogen Jesu gi ghaguu onwun lihi, o no bu'zo nwonpuha ebe Meri onye Mag'dala ri—Meri onye Mag'dala hun o gha ime e chupu eje-mmom esa. 10 O no jenne d'a gwa ibe e ndi we ile wi e son Jesu, ebe we ile sukuru, a kwan ekwan. 11 Kani, ogen we gi nu k'o ku ni Jizosi rizi ndun, n'o hunguo a, egin w'e don.

Jesu E Nwonpuha Ebe Umu-azuun A Ebuo Jenko Emausu Ri

(Luk 24.13-35)

12 Onwan e meuu, 'ya ke Jesu no gi udi ozo nwonpuha ebe umu-azuun a ebuo jenko ali-ofia ri. 13 We no kin-azuun d'a gwa umu-azuun a ndi hoduni, kani egizikwoni w'a don.

‡ **Isi Nke Mmisin:**47 Josefụ

*Jesu E Nwọnpuha Ebe Umụ-azuun A Mmanai Ahun Ri**(Mat 28.16-20; Luk 24.36-49; Jon 20.19-23; Orun Ndi-Ozi 1.6-**8)*

¹⁴ Omeguu, Jesu no nwonpuha ebe umu-azuun a mmanai ahun ri e ri ihien-oriri. O no jugbo we make obi-ebu we le obi we zen, make ni egin we ihien ndi hunn'a n'o ghaguo onwun lihi gwa we don. ¹⁵ O no ye we iwu, si, "Ghagbame ni uwa ile d'e zi ihan ile ozioma. ¹⁶ Onye owule hun kwerini, e me we e mirin-Chuku, jenkọ d'e nwe nzuopuha; kale, onye owule hun kwerileni, ikpe jenkọ d'a ma a. ¹⁷ Ahima ndini sikọ d'e son ndi kwerini: we sikọ d'e gi efan m chupu eje-mmom; we jenkọ d'a su asusu ndi ozọ ri ichen-ichen we marinleni; ¹⁸ we k'a saeka gi eka buru agwo; we ri nshi, o nwonni ihien o jenkọ d'e me we; we jenkọ d'e bu eka kwasị ndi emu ri a ku, a dinhin we."

*E We We Jesu Si Elu-igwee**(Luk 24.50-53; Orun Ndi-Ozi 1.9-11)*

¹⁹ Ogen Di-nwonni-enyi wu Jesu gi gwaguu umu-azuun a oku ndini, Osolobue no we e si elu-igwee d'a nodi ali eka-nni Osolobue. ²⁰ 'Ya umu-azuun a no jenne d'e zi ozioma ebe ile, Di-nwonni-enyi no nanyi we, e gi orun-atumanya o gi ri e son e a ghosi ni ozi we wu ezioku.]

Ozioma Jesu Kristi Rikę Ke Luku Dọn De E

Ihięn Wę De Ni Ekwkwọni

¹ Tiofilosị Ikpęn ile rị nị, ndị bu ọda a lịlimagwo depuha ihien ndi hun me ime igunrun enyi; ² we de we hu ke ndi ahun gi enya we hun ihien ndini we gha isi mbidon le ndi zisonme ozi hu don gwa enyi. ³ Ya wu, make ni a kpachanpuwo m enya lebancharin ihien ndini ile enya gha mbidon lala, e rogo m'a ni o hugho mma ni mme nwen nke gi usonron-usonron den'i k'o don mesonme, ⁴ keni o hun uzo we i enya ni ihien we kuzi i wu ezioku.

Mmon-ozị E Węę Ozi Nị Wę K'a Mụ Jọnu Hun E Mę Mirin-Chuku

⁵ Ogen Herodu gi wu eze Judia, o nwon onye nchu-egan ohu w'a kpo Zekaraya. Ke we don han ndi nchu-egan, itu Abija k'o ri. Elizabethi nwunye e wuzikwo onye ebun Eronu ke ya. ⁶ We ebuo wu ndi ezi-omume enya Osolobue; enwon we nkoriani—w'e donmecharin iwu le odinali ile ri ofufe hun Di-nwonni-enyi tumesonme. ⁷ Kani amuni we nwa, makele Elizabethi wu agan, bu we ebuo a kago egedi.

⁸ Uhuohin ohu, Zekaraya ri ime Ulo-nsọ a run orun nchu-egan a, ogen ndi itu e gi ri orun. ⁹ Ke omenali ndi nchu-egan don ri, iya ke mkpo we tu hanrin hun siko d'a banye Ebehu-ri-nsọ ime Ulo-nsọ Di-nwonni-enyi d'a kpo nsensi okun. ¹⁰ K'o ri a kpo nsensi hu okun, ndi hu ile bia d'e fe ofufe hu ihun-ezi, e me ekpere. ¹¹ 'Ya ke mmon-ozị Di-nwonni-enyi no nwonpuha ni Zekaraya ime ebahun; mmon-ozị hu wuzo azuun eka-ihien ukpo w'a no a kpo nsensi okun. ¹² Ogen Zekaraya gi hun a, ehụ no mama a nni ọda-ọda, egun no tuma a. ¹³ Mmon-ozị hu no si a, "Atule egun Zekaraya! Osolobue a nugo ekpere i: Elizabethi nwunye i jenkọ d'a mun'i okennyel! I siko d'a kpo a Jonu. ¹⁴ Unu jenkọ d'a ghoghọ ọda; efọ siko d'a suo onu usuo ọda-ọda; ndi bu ọda jenkọ d'a ghoghoni omumu a, ¹⁵ make ni o jenkọ d'a wu oken ihian enya Di-nwonni-enyi. O rakokwo manya owule mobu manya zeni. We gini d'a mu a, Mmon-nsọ siko d'a gha ebe o ri efọ nne e jun ime e. ¹⁶ O jenkọ d'e me ndi Izrelu bu ọda gbehuto d'e kunrun Di-nwonni-enyi wu Osolobue we. ¹⁷ O siko d'e buru ni Di-nwonni-enyi uzo ken'o kwan'a uzo; o jenkọ d'e gi agungun le iken onye-amuma wu Elaija me e—keni o me obi ndi nedi gbehuto si ebe umu we ri, me ndi nnupu-isi gbehuto d'e romel

iroro ndị ezi-omume, iroro ndị marị ihien—gi ẹ kwademe ndị alini make obibia Di-nwonna-enyi.”

¹⁸ Zekaraya nọ si mmọn-ozị hụ, “Nani m'e dọn marị ni ọnwani siko d'e me? A kaguọ m egedi, nwunye m a kaguozị egedi.”

¹⁹ Mmọn-ozị hụ nọ shiari a, si, “Mme wu Gebrelu hun e wuzo ihun Osolobue. Iya zi m d'a gwa i oku, zi i oziomanị. ²⁰ Ebe o me nwan ni y'e gini ihien ndi hu m ku don, ihien ndi hu hun jenkọ d'e mezu oge ẹ ru, i jenkọ d'a wu odin: 'ya sakozị ẹka ku oku d'e ru uhuohin ihien m ku jenkọ d'e me.”

²¹ Oge ihienni gi ri e me, ndi ahun hu e che Zekaraya, a si, “K'o biehanzini enina ime Ebahun-ri-nsọ?” ²² Oge o gi puha, o sani ẹka gwa we oku, 'ya we nọ marị n'ọ hunole ohun ime Ebahun-ri-nsọ—make ni o to e gi ẹka a gwa we oku, o sazi ẹka ku oku.

²³ Oge ọrun a a guu, o nọ lama iwe e. ²⁴ Omegu, Elizabeti nwunye e nọ turu ime. Elizabeti aghani ime ulo pu ọrogbo ifon isen. ²⁵ O si, “Di-nwonna-enyi e meke ni m ebe o nọ gi enya ri mma lee m, wepu uya ile m ri a hun ebe ndi nke m ri!”

Mmọn-ozị E Wehe Ozi Omumu Jizosi

²⁶ Oge ẹfo-ime Elizabeti gi ri ifon isin, Osolobue nọ zi mmọn-ozị ahun w'a kpo Gebrelu jen obodo ohu me ekerere w'a kpo Nazareti hun ri Galili; ²⁷ o zi e d'e kunrun nwa-agboọ ohu keleni marị okennyẹ. Efan nwa-agboọ hu wu Meri. Nwa-agboọ ahun le okennyẹ ohu w'a kpo Josefụ kwerigbama ni we jenkọ d'a lu; Josefụ wu onye ikpun-ulo eze, ikpun-ulo Defidi. ²⁸ Mmọn-ozị hụ nọ bia d'e kunrun Meri, si a, “Darụ! Onye Chuku gọzi agozil! Chuku nọyeni i anọyeni.”

²⁹ Oku mmọn-ozị hụ gwa Meri anizini obi ru Meri ali kaka; o hu a ju enwen e ke elee udi ekele wu ọnwani. ³⁰ Mmọn-ozị hụ nọ si a, “Atule egun. Osolobue e meguo ni ohunma. ³¹ I k'a tu ime, mu okennyẹ; i jenkọ d'a kpo a Jizosi/Jesu. ³² O k'a wu oken ihian; we jenkọ d'a kpo a Nwa Onye Hu Kachanrinni. Di-nwonna-enyi wu Osolobue jenkọ d'e ye e ukpo nedi-e-kani wu Defidi; ³³ o k'a ki Izrelu, ikpun-ulo Jekopu, jenin ejen; ali-eze e aguko!”

³⁴ Meri nọ si mmọn-ozị hụ, “Nani k'o dọn me—bu m'e ke marị okennyẹ?”

³⁵ Mmọn-ozị hụ nọ si a, “Mmọn-nsọ jenkọ d'a biakwasị i; iken Onye Hu Kachanrinni jenkọ d'e kpume i. Ya wu, nwa i jenkọ d'a mu k'a ri nsọ—we k'a kpo a Nwa Osolobue. ³⁶ Ozozị, Elizabeti nwene i a turuguo ime—ebeni o kagu egedi! Efo-ime ri a nwan ifon isin—onye nwen we te si n'ọ wu agan! ³⁷ Make ni, o nwonna ihien Osolobue ghaleni a saeka e me!”

³⁸ Ya Meri nọ si, “Iyaa; odibo Di-nwonna-enyi ke m wu—'ya ri ni m k'i don ku!” “Ya mmọn-ozị hụ nọ la a to, pu.

Meri E Jẹn D'a Hụn Elizabeti

³⁹ Omẹguu, 'ya Meri nọ kwademe ozigbo-ozigbo jẹnme obodo ohu hụn rị oke alị Judia. ⁴⁰ O ru ebepu, o nọ banye iwe Zẹkaraya, kele Elizabeti. ⁴¹ Ogen Elizabeti gi nụ ekele Meri, nwa rị a efọ nọ tusi elu. 'Ya Mmọn-nsọ nọ gbajun Elizabeti. ⁴² 'Ya Elizabeti nọ gi oken olu dọbepu oro, si, "Iyụ ke wẹ kachanrịn a gozi ime ikpoho ile; nwa i siko d'a mu wu onye wẹ gozi agozi! ⁴³ Nani ke ihien oma han enina don me m, ni nne Di-nwonnim-bia d'a hun m? ⁴⁴ Make ni, hun m gihu nu k'i kele, nwa rị m efọ nọ gi ighoghọ tusi elu! ⁴⁵ Ngozi rị ni okpoho hu hun kweri ni oku hun Di-nwonnienyi gwa a jenkọ d'e mezul!"

Ebu Meri Gi Ja Osolobue mma

⁴⁶ Meri nọ si,
 "Obi m rị a ja Di-nwonnienyi mma;
⁴⁷ mmọn m rị a ghoghọ ime Onye-nzuopuha m wu Osolobue,
⁴⁸ make ni o giguọ enya rị mma lee m —
 mme, hun wu odibo e mmakalaka!
 Ezioku-ezioku, gha nwan kiken ni e jẹn,
 agbo ile siko d'a gha a kpọ m onye wẹ gozi agozi,
⁴⁹ make ni Onye Hụ Nwọn Iken e meole ni m oken ihien rị
 ichen-ichen;
 efan a rizikwo nsọ!
⁵⁰ O mesonme ni ndi hun e humen'e isi omiken —
 gha agbo d'e ru agbo.
⁵¹ O tɪnpuguo eka a, kpa iken,
 kpɔnyiya ndi mpache le ihien wẹ rị e ro.
⁵² O wetuguo ndi-nze uku elu ukpo wẹ,
 bushi ndi nwonleni ihien wẹ wu enu.
⁵³ O giguọ ihien rị mma yejun onye egun rị a gun efọ,
 gbama odafin eka, chupu a.
⁵⁴ O yegunni odibo e wu Izrelu eka;
 o nyanhanguo omiken ya le enwen e wu Osolobue.
⁵⁵ O nyanhanguo a
 k'o don kwe ndi nedi enyi kan nkwa —
 k'o don kwe Ebrahim le ebọn a ile nkwa jenin ejen!"
⁵⁶ Ya Meri nọ sọn Elizabeti nodi ihien rike orogbo ifon eto, o nọ lakin iwe e.

Omumu Jonu Hun E Me Mirin-Chuku

⁵⁷ O ru ogen Elizabeti k'e gi mu, o nọ mu okennyẹ. ⁵⁸ Ndi bikunmen'e le ndi nke wẹ nọ nu ni Di-nwonnienyi e meguo n'a oken omiken, wẹ nọ sọn e ghoghọ. ⁵⁹ Nke akpu-uhuhin esato, wẹ nọ bia d'a kwa nwata hu ugun; wẹ te k'a gun a Zẹkaraya nọke nedi e, ⁶⁰ kale nne e nọ si, "Mba-o! Wẹ jenkọ d'a kpọ a Jonu." ⁶¹ Wẹ nọ si a, "O nwonnienyi nke unu hun a za efan

hụ!" ⁶² Wẹ nọ gi ẹka jụ nedi ẹ ẹfan wẹ siko d'a kpọ a. ⁶³ O nọ si wẹ y'ẹ omuma hun w'a kaye ihien, 'ya ọ nọ de, "Efan a wu Jonu." O nọ tu wẹ ile enya! ⁶⁴ Idumuzi, onu a nọ shiapu, ire ẹ a topu, ọ nọ kume oku, jama Osolobue mma. ⁶⁵ Egun nọ tuma ndi ile bikunmeni wẹ; ndi ihian hu e ku oku ihien ndini egberẹ oke Judia ile. ⁶⁶ Onye owule nun'a hu e ro ẹ, a si, "Kini ke nwatanị jenkọ d'a wu?" Wẹ ri a jụ enina makeni ẹka Di-nwonni-enyi ri ime ndun a ezioku-ezioku.

Amuma Zekaraya Bu

⁶⁷ Mmon-nso nọ jun ime nedi ẹ wu Zekaraya, 'ya ọ nọ bu amumanị:

⁶⁸ "Ojija-mma ya ri ni Di-nwonni-enyi wu Osolobue Izrelu!
Makeni ọ bialọ ẹ d'e yeni ndi nke ẹ ẹka,

ọ gbapuhaguo wẹ.

⁶⁹ O wepuhaguo ni enyi Mpin,

Oken Onye-nzuopuha, hun jenkọ d'a zuopuha enyi —
onye ikpun-ulo odibo ẹ wu Defidi.

⁷⁰ O meguu a k'o don ku ẹ edei,

ghahani ndi-amuma nsọ a,

⁷¹ n'o jenkọ d'a zuopuha enyi ẹka ndi inenren enyi ile
le ndi iwe enyi ri e we;

⁷² n'o siko d'e meni ndi nedi enyi kani omiken
nyanhan nkwerigbama nsọ a —

⁷³ nyanhan ẹfan a,

hun o kunni nedi enyi kani wu Ibrahim
ogen o gi kwe ẹ nkwa —

⁷⁴ n'o siko d'a gbapuha enyi ẹka ndi inenren enyi,
amangbe egun ghazi a tu enyi enyi gha e fe ẹ,

⁷⁵ kama, enyi e gi iri-nso le ime-ihien ọ cho
e fe ẹ,

ogologo ndun enyi ile."

⁷⁶ "Nke iyu wu nwa,

wu jenkọ d'a kpọ i

onye-amuma nke Onye Hu Kachanrinni;

i siko d'e buru ni Di-nwonni-enyi uzo,

keni i hun uzo kwa n'a uzo a;

⁷⁷ i jenkọ d'e me ndi nke ẹ marin

ke w'a don nwonhen nzuopuha

ghahani inwonhen mgbagharị njo wẹ.

⁷⁸ Onwan jenkọ d'e me

make efoma le omiken Osolobue enyi,

hun o jenkọ d'e gi me ukpe nzuopuha nwunmeni enyi,

⁷⁹ me ẹ gha elu-igwee nwunmeni

ndi hun ri ime ishi le ime onyinyon-onwun;

du uku enyi

ye ụzọ udon.”

⁸⁰ Nwata hụ wụ Jonu e sue, wuru onye zeni ime mmọ; ọ nọ biri atụ d'e ru ụhụohin hụ ọ pụha d'a runma orun a id'anya ndi Izrelu ile.

Isi Nke Ebuo

Omumu Jizosi
(Mat 1.18-25)

¹ Ogen hụ, eze-kani w'a kpọ Siza Ogotusu nọ ye iwu, si we detuchanrin efan ihian ile ri uwa—ebe ile ri okpuru okiki ndi Rom. ² (Onwan wu nke ibuzo we detu efan ihian ile; ogen Kwirinosi gi wu Govano ri a ki ali Siria ke we gi detu efanni.)
³ Onye owule hụ e jen obodo e d'e deye efan.

⁴ 'Ya Josefu nọ gha obodo Nazareti ri Galili si obodo Betulehem hun ri Judia, obodo we nọ mu Defidi—makeni ikpun-ulo Defidi k'ọ gha pụha. ⁵ Iya le Meri hun we ebuo kwerigbama ni we jenkọ d'a lu wi jen d'e deye efan. Meri ri ime ogen hụ. ⁶ Ebe we ri Betulehem, ogen Meri k'e gi mu nwa hụ e ru, ime nọ meme e. ⁷ O nọ mu nwa ibuzo a, mu a okennye, gi ekwa we gi a pa nwa fuma a, bu e dine ime ihien anu gi e ri ihien-oriri—makeni uzo aria hun we siko d'a nodi ime ulo ndi-ijen a nodi.

Ozi Ndi Mmọn-ozu Wehe Ni Ndi-ndu Anu Ahun

⁸ Uhinhin hụ, o nwe ndi e du anu ri ofia egbera ahun, e lepu anu we enya. ⁹ Mmọn-ozu Di-nwonnienyi nọ nwunpụha ebe we ri, ogho Di-nwonnienyi nọ nwunhunme we leke ukpe. 'Ya egun nọ tuma we. ¹⁰ Kani mmọn-ozu hụ nọ si we, “Atule ni egun! M bia d'e zi onu ozi oma hun siko d'e weheni ihian ile eregede ighogho. ¹¹ A mugo ni we unu Onye-nzuopụha tanni ime obodo Defidi; iya wu Kraisti, Onye Hụ Osolobue Tume, hun wu Di-nwonnienyi! ¹² Onwan ke unu jenkọ d'e gi marin a: unu jenkọ d'a hun nwa we gi ekwa fuma, bu dine ime ihien anu gi e ri ihien-oriri.”

¹³ Idemizi, igunrun ndi mmọn-ozu elu-igwee nọ fopụha che ni mmọn-ozu hụ, a ja Chuku mma, a si,

¹⁴ “Ogho 'ya ri ni Osolobue
ebehu kachanrin elu ejen;
udon 'ya ri ni ndi ri ime uwa,
ndi o ri e meni ohunma!”

¹⁵ Mgbe ndi mmọn-ozu hụ gi lagu we to, si elu-igwee, ndi-ndu anu hụ nọ si ibe we, “Ni enyi jenu Betulehem d'a hun ihienni meni, hun Di-nwonnienyi gwa enyi.” ¹⁶ We nọ jenne ozigbo-ozigbo. We nọ hun Meri le Josefu le nwa ahun we bu dine ime ihien anu gi e ri ihien-oriri. ¹⁷ Ogen ndi hụ a zun anu

gi hun Jesu, we no gwa we ihien mmon-ozu hu gwa we banyeni nwa hu. ¹⁸ Ihien ndi hu e du anu ku no tu ndi ile nun'a enya. ¹⁹ Kanj Meri e buchanrin ihien ndini ile to ime obi e, e ro we.

²⁰ Ndi hu e du anu no lama, e tuchan Osolobue, a ja a mma, make ni ihien ile we nu le ihien ile we hun rchanrin ke mmon-ozu hu don gwa we.

A Gun We Jizosi Efan

²¹ Nke akpu-uhuhin esato, ogen we jenkọ d'e gi kwa nwata hu ugun no ru, we no gun a Jesu/Jizosi, efan hu mmon-ozu hu ye e ni nne e d'a tu ime e.

A Papuha We Jizosi Ime Ulo-nsọ

²² O ru ogen Josefụ le Meri e gi me Mmemme Idon-nsọ rike ke Iwu Mozizi don ku, 'ya we no weri nwa hu shi Jerusalem keni we papuhani Di-nwonnienyi 'ya, ²³ (ke we don de e ime Iwu Di-nwonnienyi, ni, "We siko d'e wepuha ni Di-nwonnienyi nwa-okennyẹ ibuzo owule we mu"). ²⁴ We no chu ejan ke we don de e ime Iwu Di-nwonnienyi, ebuhu Iwu no si, "Nduru ebuzo mobu umu oluikuku ebuzo."

²⁵ Ogen hu, o nwon okennyẹ ohu w'a kpo Simionu hun bi Jerusalem. Onye e me ihien Osolobue cho k'o wu; o gi obi e ile e fe Osolobue, e che ni Osolobue zuopuha ndi Izrelu. Mmon-nsọ noyen'e anoyeni. ²⁶ Mmon-nsọ me e marin n'o nwunko d'e ru n'o hun Kraisti, Onye Hu Di-nwonnienyi Tume. ²⁷ Mmon-nsọ no duru Simionu si ime Ulo-nsọ. Ogen ndi mu nwa hu wu Jizosi gi wehe e d'e me n'e ihien Iwu cho, ²⁸ Simionu no pari nwa hu, ja Osolobue mma, si,

²⁹ "Di-nwonnienyi,
i ri nwan a si odibo i ya gi udon lama,
noke ke i don ku;

³⁰ makele e gigu m enya m hun nzuopuha i,

³¹ hun i kwademe id'enya ndi ali ile ri ichen-ichen:

³² Ukpẹ hun jenkọ d'a ghasi ndi ali ndi ozọ uche i,
ukpẹ hun jenkọ d'e wehe ni ndi nke i wu ndi Izrelu ogho."

³³ Ihien ndi hu we ku banyeni nwata hu no tu nedi e le nne e wu Josefụ le Meri enya. ³⁴ 'Ya Simionu no gozi we; ya o no si nne e wu Meri, "Gon ntin, we tume nwatani n'o wuru onye we siko d'e gi budan ndi bu oda ime Izrelu, gizikwo a busi ndi bu oda elu ime Izrelu."

"O siko d'a wu ahima, hun gha eka Osolobue bia, hun ndi ihian jenkọ d'a luson, ³⁵ keni ihien ndi bu oda ri e ro hun uzu puha ifon—ihien ufu jenkọ d'e zupuzi iyu nwen obi rike opia-gha make ufiri nwatani."

³⁶ O nwon onye-amuma ohu wu okpoho, hun w'a kpo Ana*, nwa Fanuelu, onye ikpun-ulo Asha ro; o kaguo egedi; di e a nwunhuguo—ahua esa suo ke iya le di e bi ni di e d'a nwunhun. ³⁷ O ri nwan nwa ahua eno kwasi ogun-eno. A ra gha Ulo-nso pu, o hu e fe Osolobue ukinkin le efinnai, e bu onu, e me ekpere. ³⁸ Ogen ohu hu k'o gi puhazikwo, ye Osolobue ekele, kume oku nwa hu keni ndi ile ri e che ni Osolobue gbapuha Jerusalem nu.

A Lakin We Nazareti

³⁹ Ogen Josef u le Meri gi meguu ihien ile Iwu Di-nwonni-enyi cho, we no lakin obodo we bi wu Nazareti hun ri ime Galili. ⁴⁰ Nwata ahun e sue, ka eh u, marin ihien oda-oda, ewere Osolobue hu e son e.

Ihien Jesu Me Ime Ulo-nso K'o Ri Nwata

⁴¹ Ahua ile ke ndi mu Jizosi gi e jen Jerusalem d'e me Mmemme-Nghafe. ⁴² Ogen Jesu gi ri nwa ahua mmebu, we no jenzi mmemme hu ke we don e jen mbu. ⁴³ Ogen mmemme gi guguu, we no lama, kani nwata hu wu Jesu no dino Jerusalem bu ndi mun'a a marin.

⁴⁴ We ri e ro n'o ri ime igunrun ihian hu we ile gba lako, we noleni cho a d'e ru ni e jempu we ijen akpu-uhuhin ohu gbe-gbe-gbe—ya we no nwan choma a ebe ndi nke we le ndi owu we ri. ⁴⁵ a chobe w'e, ahunni w'a, ya we no kin-azuun, si Jerusalem d'a cho a. ⁴⁶ Hun me akpu-uhuhin eto ke we gi hun a ime Ulo-nso, ebe o nodiye ni ndi-nkuzi, e gon we ntin, a ju we otaa. ⁴⁷ Nghota a le aziza a atukemne ndi ile ri e gon e ntin enya. ⁴⁸ Ogen ndi mun'a gi hun a, ndun a guu we; nne e no si a, “Nwa m, ki meni enyi ihienni? Mme le nedi i hu a gbaka-obi, a cho i.”

⁴⁹ O no si we, “Ki unu chomazi ni m? Unu amarin ni m jenko d'a riri iwe† Nedi m?” ⁵⁰ Kani aghotani we ihien o za we. ⁵¹ Ya Jesu no sonme we, we ile no lashi Nazareti. O hu e humeni we isi; nne e a nacharin ihien ndini ile to ime obi e. ⁵² Jesu hu e sue, a ka eh u, a marinwaye ihien; ihien e hu a suo ke Osolobue ke ihian.

Isi Nke Eto

Ozi Jonu Hun E Me Mirin-Chuku Zi (Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Jon 1.1-28)

¹ Hun me e ahua mmisen ime okiki eze-kani w'a kpo Siza Taiberias, ogen hu Pontus' Paleti gi wu Govano ri a ki Judia—we kebe Izrelu le ali ndi nokunme n'e uz o eno ogen hu: Herodu hu a ki Galili; Filipu nwene e hu a ki Ituria le Trakonitisi; Lisaniasi

* **Isi Nke Ebuo:36** Griki: Hana † **Isi Nke Ebuo:49** mabu: orun

hụ a kị Abilēni. ² Anasị lẹ Kayafasị wụ ndị-isi nchụ-ẹjan. Ogen
 hụ kẹ oku Osolobue gi biani Jonu nwa Zekaraya ime atụ. ³ 'Ya
 o nọ ghaḡbamachanrịn eḡberẹ Iyi Jodani, a ma okwa—a sị wẹ
 bia d'e mẹ mirin-Chuku, gi ẹ ghosị n'e roghariguo wẹ—keni
 Osolobue hụn ụzọ gbaghari wẹ njo. ⁴ Eriira kẹ wẹ don de ẹ ime
 ẹhuhuo Azaya onye-amuma, ni,
 "Olu onye ohu ri a han ime atụ,
 a sị,

'Kwa ni ni Di-nwonn-enyi ụzọ;
 mēme ni ụzọ a n'o zinrin.

⁵ Wẹ jenkọ d'e hakin odanmgbugbu ile,
 mē ugu lẹ oke ile henrinsomē ali-aradan;
 wẹ jenkọ d'e mē ụzọ-ngirigọ ile zinpu,
 mē ụzọ-mkpoke ile riēpu —

⁶ ihian ile a hūn nzuopuha Osolobue! "

⁷ Ya Jonu nọ ri a gwa igunrun ndi hū ri a bia d'e kunrunn'e
 n'o mē wẹ mirin-Chuku oku, a sị, "Igunrun eju-ali! Onye sị unu
 gba ni iwe lẹ onuma Osolobue lalani oso?! ⁸ Mkwọ ni nwan
 mkpuru hūn jenkọ d'a ghosị ni unu e roghariguo! Aghakwole
 ni a sị enwen unu, 'Ebrahim wu nedi enyi nu!' Makeni, ezioku
 kẹ m ri a gwakwo unu, Osolobue siko d'a saeka gi omuma ndini
 memesonme ni Ebrahim umu. ⁹ Anyun a rigwole nwan ukun-
 osisi, e che: osisi owule mleni mkpuru ri mma, e gbutu w'e, tu
 a ye ime okun."

¹⁰ Igunrun ndi ahun hū a sị a, "Kini kẹ enyi siko d'e mē
 nwan?" ¹¹ O nọ sị wẹ, "Onye owule nwon ewuru ebuo jenkọ
 d'e weriri ohu ye onye nwonleni; onye owule nwon ihien-oriri
 siko d'e mezikwo erira." ¹² Ndi a na ugwo-isi hūn biazikwo d'e
 mē mirin-Chuku nọ ju a, sị, "Onye-nkuzi, kini kẹ enyi jenkọ d'e
 mē?" ¹³ O nọ sị wẹ, "Anakarile ni ihien wẹ sị unu na." ¹⁴ Ndi-
 agha nọ biazikwo d'a ju a, sị, "Enyi nwen? Kini kẹ enyi jenkọ d'e
 mē?" O nọ sị wẹ, "Aghazile ni e gi eka-iken a narin ihian ego;
 ebukinzi ni ihian onu; ni ni ugwo-orun unu e jun unu efọ."

¹⁵ Makeni wẹ ri a tukenme enya Kraisti, Onye-nzuopuha Hū
 Osolobue Tume, hūn o kwe nkwa n'o jenkọ d'e zihē, lezi
 makeni wẹ ri a ju enwen wẹ kẹ Jonu ro, ¹⁶ Jonu nọ sị wẹ, "M gi
 mirin mmaka e mē unu mirin-Chuku, kani onye kani m lala:
 efurudeni m onye jenkọ d'a topu eriri akpukpo-uku a! O siko
 d'e gi Mmon-nsọ lẹ okun mē unu mirin-Chuku.

¹⁷ O gi ihien o gi a fuchan oka: o jenkọ d'a fuchanchanrịn oka
 ile ri ebe o nọ a kuko oka, kpon akpuru a ye ebe o kpontọ oka,
 kponkikome efifia kponye ime okun hūn wẹ ghaleni e tinyun."

¹⁸ Jonu gizi oku ndunmodun bu oda risomē ichen-ichen zi wẹ
 ozioma.

¹⁹ Jọnu nọ jugbo eze wu Herodu makeni o jẹn d'a luma Herodias wu nwunye nwenẹ ẹ lezi make eje-ihien ndi ozo bu oda Herodu me. ²⁰ 'Ya Herodu nọ mede hun ka njo ghahani ikpokin Jonu ye ulo-ngan.

E Me We Jizosi Mirin-Chuku
(Mat 3.13-17; Mak 1.9-11)

²¹ Ogen we gi ri e me ihian ile mirin-Chuku, we nozi me Jizosi. E meguu w'a 'ya, ebe o ri e me ekpere, elu-igwee no kpupu, ²² Mmon-nsọ nọ gi udi nduru hidan, bekwasi a. Olu nọ gha elu-igwee si, "Iyu wu ezi Nwa m; ihien i a sọka m."

Ndi Mu Jizosi
(Mat 1.1-17)

²³ Jizosi ri ihien rike nwa ahua iri-kwasi-ogun k'o bidon orun a. We weri Jizosi nọke nwa Josefu.

Josefu wu nwa Heli,

²⁴ Heli wu nwa Matitati,

Matitati wu nwa Liva,

Liva wu nwa Meki,

Meki wu nwa Jana,

Jana wu nwa Josefu,

²⁵ Josefu wu nwa Matatias,

Matatias wu nwa Emosi,

Emosi wu nwa Nahum,

Nahum wu nwa Es'li,

Es'li wu nwa Nagai,

²⁶ Nagai wu nwa Maati,

Maati wu nwa Matatias,

Matatias wu nwa Semei,

Semei wu nwa Joseki,

Joseki wu nwa Joda,

²⁷ Joda wu nwa Johanani,

Johanani wu nwa Resa,

Resa wu nwa Zerubabelu,

Zerubabelu wu nwa Shiatelu,

Shiatelu wu nwa Neri,

²⁸ Neri wu nwa Meki,

Meki wu nwa Adi,

Adi wu nwa Kosam,

Kosam wu nwa Emadam,

Emadam wu nwa Eh,

²⁹ Eh wu nwa Joshua,

Joshua wu nwa Elienza,

Elienza wu nwa Jorim,

Jorim wu nwa Matitati,

Matitati wu nwa Liva,

30 Livai wu nwa Simionu,
 Simionu wu nwa Juda,
 Juda wu nwa Josefụ,
 Josefụ wu nwa Jonam,
 Jonam wu nwa Eliakin,
 31 Eliakin wu nwa Melia,
 Melia wu nwa Mena,
 Mena wu nwa Matata,
 Matata wu nwa Natani,
 Natani wu nwa Defidi,
 32 Defidi wu nwa Jese,
 Jese wu nwa Obedi,
 Obedi wu nwa Buzi,
 Buzi wu nwa Salumonu,
 Salumonu wu nwa Nashonu,
 33 Nashonu wu nwa Aminadabu,
 Aminadabu wu nwa Adimini,
 Adimini wu nwa Ani,
 Ani wu nwa Hez'ronu,
 Hez'ronu wu nwa Perazi,
 Perazi wu nwa Juda,
 34 Juda wu nwa Jekopu,
 Jekopu wu nwa Aziki,
 Aziki wu nwa Ebrahim,
 Ebrahim wu nwa Tera,
 Tera wu nwa Nahọ.
 35 Nahọ wu nwa Serugu,
 Serugu wu nwa Reu,
 Reu wu nwa Pelegi,
 Pelegi wu nwa Eba,
 Eba wu nwa Shela,
 36 Shela wu nwa [Kainani],
 [Kainani] wu nwa Afasadi,
 Afasadi wu nwa Shem,
 Shem wu nwa Nua,
 Nua wu nwa Lameki,
 37 Lameki wu nwa Metusela,
 Metusela wu nwa Enoku,
 Enoku wu nwa Jaredi,
 Jaredi wu nwa Mahalalelu,
 Mahalalelu wu nwa Kenan*,
 38 Kenan wu nwa Enosi,
 Enosi wu nwa Seti,
 Seti wu nwa Adam,
 Adam wu nwa Osolobue.

* **Isi Nke Ẹtọ:37** mọbu: Kainani (Onu-Hibru)

Isi Nke Ẹnọ

*Onwunwan Ekwensu Nwan Jesu
(Mat 4.1-11; Mak 1.12-13)*

¹ 'Ya Jesu nọ gha Iyi Jodani lụ. Mmọn-nsọ jun ime ẹ; Mmọn-nsọ nọ duhunmeme ẹ ime atụ, ² Ekwensu nọ nwan a ebehụ orogbo akp'ohin ogunnaị. O rini ihien owule ogen hu ile. Mgbe akp'ohin ogunnaị ahun gi zuguu, egun hu a gun a oda-oda. ³ Ekwensu nọ si a, "Owule i wu Nwa Osolobue, si omumanị henrin ogbe bredi." ⁴ Jesu nọ si a, "E deguo w'a ime Ẹkukwo-nsọ ni, 'Thian ara gi ihien-oriri suo a ri ndun.*' "

⁵ 'Ya ke Ekwensu nọ w'e si ebe jen elu, gi njube-nya ohu ghosichanrin a ali-eze ile ri elu-üwa; ⁶ si a, "M jenko d'e ye i iken we ile le ogho we, makeni e buguo we uwe ile che m aka—onye suni m ke m'e y'e. ⁷ Ya wu, i ke ni m nwan isi ali, ihien ndini ile jenko d'e me nke i." ⁸ Jesu nọ si a, "Ẹkukwo-nsọ si, 'Ke ni Dinwonnini-nyeni wu Osolobue i isi-ali; fe iya suo!' "

⁹ 'Ya ke Ekwensu nọ weri Jesu si Jerusalem, bu ẹ che mkp'onunu Ulo-nsọ, si a, "Omenni i wu Nwa Osolobue, gha ebeni tuha enwen i ye ali. ¹⁰ Makeni, e deguo w'a ime Ehuhuo-nsọ, si, 'O siko d'a si ndi mmọn-ozu ẹ chemẹ i; ¹¹ we jenko d'a pari i, amangbe y'a kpoqburu omuma.' "

¹² Kani, Jesu nọ si a, "Ehuhuo-nsọ si, 'Anwankwole Dinwonnini-nyeni wu Chuku i.' "

¹³ Ekwensu a nwanchanringuu Jesu, 'ya o nọ la a to, e che oghere ozo.

*Jizosi E Bidon Orun A Ime Galili
(Mat 4.12-17; Mak 1.14-15)*

¹⁴ 'Ya ke Jizosi nọ kinhen Galili. Iken Mmọn-nsọ jun ime ẹ. Efan a nọ kpoqbari obodo ile ri egberẹ hu. ¹⁵ O nọ kuzime ime ulo-ofufe ndi risonme ebahun, onye owule hu a ja a mma.

*A Ju We Jizosi Ime Nazareti, Ali O Nọ Sue
(Mat 13.53-58; Mak 6.1-6)*

¹⁶ 'Ya Jesu nọ si Nazareti, ebe o nọ sue; o ru Uhuohin Izuiken, o nọ jen ulo-ofufe k'o don e jen mbu. O nọ lihi oto n'o gun Ẹkukwo-nsọ, ¹⁷ we nọ y'e ehuhuo Azaya onye-amuma. O fifipu a, *makeni ekukwo w'a fifima afifima ro*; o nọ chorị ebehụ we deye ni

¹⁸ "Mmọn Dinwonnini-nyeni nokwasị m anokwasị, makeni o tumeguọ m d'e zi ndi igbennyẹ ozioma.

O ziguọ m

d'a si ndi ri ime egbun weri enwen we,

si ndi enya-ishi hunma uzọ;

mmẹ d'a gbapuha ndi we ri a biangbu;

* **Isi Nke Ẹnọ:4** Ditọronomi 8.3

19 mmẹ d'a ma ọkwa nị ahụ a hụ e ruọle
hụn Di-nwọnni-ẹnyi e gi mēni ndi nke ẹ ọhụnma.”

20 Jesu nọ fifimazi ẹhuhuo hụ, we ẹ ye onye e donme n'ẹ; 'ya ọ nọ nodi ali. Ihian ile ri ime ulo-ofufe e bu ẹnya tuma a, 21 ọ nọ gwama we, si, “Ebeni we gun ime Ẽkukwo-nsọ e mezuguo tanni ke unu don ri a nu a.”

22 We ile hụ e ku oku ẹ ọhụnma, oku oma ndi hụ ri a gha a onu a puha a tu we ẹnya. We nọ si, “Onyeni ele nwa Josefu?” 23 O nọ si we, “A maringuo m nị unu siko d'a tuni m iluni: ‘Dibiẹ, zuo nwan enwen i!’ ‘Ihiẹn ndi hụn ẹnyi nu nị 'ya k'i me ime Kapanom, mezi ẹ nwan ime obodo i.’ ”

24 “M ri a gwa unu ezioku, w'a ra nabanhan onye-amuma ime obodo ẹ: 25 kani, nị m gwa unu ezioku rin'a: ezioku ro nị ikpoho di we nwun bu oda ime ali Izrelu ogen Ẽlajja, ogen ahun mirin gileni zue ọrogbo ahua eto le ifon isin, oken unwun nọ mugbame ali ile, 26 kani o nwonni hụn Osolobue zi Ẽlajja d'e kunrun; ọ na we ile to, zi ẹ jen ali ozo—obodo Zarefati hụn ri ali Sidonu—d'e kunrun okpoho di ẹ nwun ri ebehu.

27 Ndi-oti ri ali Izrelu ogen Ẽlajsha onye-amuma buzikwo oda; kale o nwonni hụn ọ zuo; ọ na we ile to, zuo Nemani onye ali Siria—onye ali ozo.”

28 Ogen ndi ri ime ulo-ofufe hụ gi nu ihienni, iwe nọ weme we. 29 A fulihi we, nupu Jesu ime obodo hụ, w'e si mkpenren oke hụ obodo we ri. We te cho nị we gha elu ebahun kwantu ẹ, 30 kani Jesu nọ jenghafe etintinnai igunrun ahun, jenne nke ẹ.

Jizosi A Zuo Okennyẹ Eje-mmọn Ri Ime E (Mak 1.21-28)

31 'Ya Jesu nọ si obodo w'a kpo Kapanom, hụn ri Galili. O nọ kuzime we Uhuohin Izu-iken; 32 nkuzi ẹ nọ tu we ẹnya, make ni o ku leke onye oku ri ẹka. 33 Okennyẹ ohu eje-mmọn ri ime ẹ ri ime ulo-ofufe hụ; ọ nọ yi oken oro, si, 34 “Euu! Hapu ẹnyi ye, Jesu onye Nazareti?! I bia d'e tikpo ẹnyi? A maringho m onye i wu: yu wu Onye-nsọ Osolobue!”

35 Kani, Jesu nọ jugbo eje-mmọn hụ, si a, “Gba nkintin! Gha ime ẹ puha!” Eje-mmọn hụ nọ bu okennyẹ hụ gbe ali id'ẹnya we ile, ọ nọ gha ime ẹ pu, kani ọ run'a ehụ.

36 O tu ndi hụ ile ẹnya, we hụ a si ibe we, “Ki wu onwan? O nwe iken hụn o gi a gwa eje-mmọn oku rike onye oku ri ẹka, we hụ a puha” 37 Oku Jesu nọ kpogbari egerẹ hụ ile.

Jizosi A Zuo Ogo Pita Le Ndi Ozo Bu Oda (Mat 8.14-17; Mak 1.29-34)

38 Jizosi nọ gha ime ulo-ofufe hụ pu, si iwe Saimonu. Oken ehụ-okun ri e nwun nne nwunye Saimonu; we nọ juma Jizosi nani w'e m'e. 39 Ozigbo, Jizosi nọ jemburu ẹ, wuzo ebehu, jugbo

ẹhụ-ọkùn hụ, ẹhụ-ọkùn hụ nọ hapụ a. Ọ nọ lihi ọtọ ozigbo, lẹmẹ wẹ ọbia.

⁴⁰ Ogeñ anwun gi roma, ndi ile nwon ndi emu ichen-ichen ri a ku nọ we wẹ jenni Jizosi, o nọ bu ẹka kwasị onye-onye, zuochanrin wẹ ile. ⁴¹ Eje-mmọn huzi a gha ime ndi bu oda wẹ risonme ime wẹ a pu, e yi oro, a si, “Iyū wū Nwa Osolobue!” Kani, Jizosi hū a jugbo eje-mmọn ndi hū—o nini wẹ ku oku, makeni a maringwo wẹ ni 'ya wū Kraisti, Onye Hū Osolobue Tume.

Jesu E Zisonme Ozioma
(Mak 1.35-39)

⁴² Ogeñ eki gi fon, Jesu nọ gha ime obodo hū pu, si ebe ihian bileni, kani igunrun ahun hū a cho a. Ogeñ wẹ gi hun a, wẹ nọ cho ni wẹ gbondon ẹ make o gha a la wẹ to. ⁴³ Kani o nọ si wẹ, “M siko d'e ziriri ozioma Ali-eze Osolobue ime obodo ndi ozo, makeni 'ya ke Osolobue ziheni m.” ⁴⁴ Erira k'o gi jensonme, e ku oku-Chuku ime ulo-ofufe ndi risonme ime Judia.†

Isi Nke Iseñ

Umū-azuun Ibuo Jesu Kpo
(Mat 4.18-22; Mak 1.16-20)

¹ Uhuohin ohu, Jesu turu mkpenren “Ohimin” Genesareti*, igunrun ihian hū a fufa a, keni wẹ nū oku-Osolobue. ² O hun ugbo-mirin ebuo wẹ limeto mkpenren mirin ebahun—ndi gi wẹ e gbu azun nato wẹ d'a su oga wẹ. ³ Jesu nọ banye ohu ime wẹ hun wū nke Saimonu, o nọ si a gha mkpenren ebehu nyanshi ihun ekerere. Ya Jesu nọ nodi ali ime ugbo hū, gha ebehu kuzime igunrun hū.

⁴ Ogeñ o gi kuguu, o nọ si Saimonu, “Nyanshi ugbo ebe mirin nọ mi, ni unu tyesonme oga unu, keni unu nwun azun.” ⁵ Saimonu nọ si a, “Di-okpa, enyi nọ ebeni eki e we fon, enyi anwunni ihien-ana. Kani, ebe o me ni i si enyi tuye, m jenko d'a tuye oga ndi hū.” ⁶ Wẹ nọ tyesonme oga wẹ: wẹ nọ nwun azun bu oda, nke wū ni oga wẹ e te tikama. ⁷ 'Ya wẹ nọ fe ibe wẹ ri ime ugbo hun-ebọ ẹka wẹ bia d'e yeni wẹ ẹka. A bia wẹ, 'ya wẹ nọ kpon azun kponjun ime ugbo ebuo hū, nke wū ni e te rubanma wẹ ime mirin. ⁸ Ogeñ Saimonu wū Pita gi hun ihien meni, o nọ gbuni Jesu osekpū, si, “Gha ebe m ri pu, Di-nwonni-enyi, ni m wū onye njo!” ⁹ O ku erira makeni o tu ya le ndi 'ya le wẹ wi enya ni wẹ gbu azun buhan oda erira. ¹⁰ Erira k'o rizi umu Zebedi wū Jemisi le Jonu, ndi hun wẹ le Saimonu gba a run.

† **Isi Nke Ẹnọ:44** ali ndi Ju * **Isi Nke Iseñ:1** Ẹfanni ke w'a kpozi “Ohimin” Galili

Ya Jesu nọ sị Saịmonu, “Atulẹ egun; gha kikenni jẹnme, ihian k'i siko d'a gha a kuha rike azun.” ¹¹ A dokpupunpughagu wẹ ugbo wẹ mkpenren mirin, 'ya wẹ nọ la ihien ile to, sọnmẹ Jesu.

Jesu A Zuọ Onye-oti
(Mat 8.1-4; Mak 1.40-45)

¹² Ogen Jesu gi ri obodo ohu, okennyẹ ohu oti fukpo ehụ ile ri obodo hụ. Ogen o gi hun Jesu, o nọ dan ali, rioma a, si, “Dinwonni-enyi, mbuni y'a chogho, i jenkọ d'a s'eka zuo m, a ri m ochan!” ¹³ Jesu nọ tinpu eka, metu a, si a, “A chogho m, ri ochan!” Orija hụ nọ gha ehụ okennyẹ hụ pu ozigbo. ¹⁴ Jesu nọ si a, “Agwakwọle onye owule; ka jẹn d'e kunrun onye nchụ-ejan ozigbo, n'o lele i, y'a chụ-ejan ahun Mozizi si onye dnhinguo oti k'a chụ, gi e ghosi ihian ile ni y'a dnhinguo.” ¹⁵ Kani, oku Jesu nọ kpokaride k'o kpohan mbu; igunrun bu oda hụ e ruhe ni wẹ gon e ntin le ni o zuo wẹ emu wẹ. ¹⁶ Kani o ru, o si ebe ihian bileni d'e me ekpere.

Jizosi A Zuọ Onye-orọ
(Mat 9.1-8; Mak 2.1-12)

¹⁷ Uhuohin ohu, ogen Jesu gi ri a kuzi, ndi Itu-Farisi le ndi nkuzi Iwu hun gha umu-ali ile risonme Galili le Judia bia le ndi gha Jerusalem bia ri ebegu. Iken Di-nwonni-enyi wu Osolobue hu a hun Jesu jenkọ d'e gi gwo oria. ¹⁸ Ogen ahun hura, ikennyẹ gi ute bula okennyẹ orọ kinmin nọ bia; wẹ hu a nwan ni wẹ bubanhan a ime ulo hu d'e bu e to ihun Jesu, ¹⁹ kani, ahunni wẹ uzọ bubanhan a makeni igunrun hu jun ebegu. 'Ya wẹ nọ nyinrin elu ulo hu, be oghe ye okpukpu e, gha ebahun do 'ya le ute e ye etintinna; igunrun hu ihun Jesu.

²⁰ Ogen Jesu gi hun okukwe wẹ, o nọ si okennyẹ hu, “Owu m, a gbaghariguo wẹ i njo i.” ²¹ Ya ndi-nkuzi Iwu hu le ndi Itu-Farisi nọ juma ibe wẹ, si, “Onye wu hunni ri e ku aru?! Onye a saeka a gbaghari njo wezuka Osolobue suo?!” ²² Jesu a maringuo ihien ri wẹ obi, 'ya o nọ si wẹ, “Ki hain unu gi e ro udi iroroni?” ²³ Elee hun ka nfe okuku: i si, ‘A gbaghariguo wẹ i njo i’ ra i si, ‘Lihi oto n'i jẹnme ijen?’” ²⁴ “M jenkọ nwan d'a ghosi unu ni Nwa nke Ihian nwẹ iken o gi a gbaghari njo ime uwa.” ‘Ya o nọ si okennyẹ hu orọ kinmin, “M si i nihi oto, heri ute i ni lama!”

²⁵ Okennyẹ hu nọ nihi oto ozigbo—id'anya wẹ ile ri ebahun, weri ute hu o te gi dine, jari Chuku mma, lama. ²⁶ O nọ tu wẹ ile enya oda-oda, wẹ nọ ja Osolobue mma. O tuka wẹ egun; wẹ hu a si, “Enyi a hunole ihien enyi huntuleni tanni!”

Jizosi A Kpo Onye Ugwo-isi W'a Kpo Liva; (Matiu)
(Mat 9.9-13; Mak 2.13-17)

²⁷ Onwan e meguu, Jizosi no pu; 'ya o no hun onye w'a kpo Livai, hun a na ni ndi Rom ri a kini ugwo-isi, ebe o nodi ali ime odu we n'a na ugwo-isi. Jizosi no si a, "Sonme m." ²⁸ Livai no lihi oto, nato ihien ile, sonme e.

²⁹ 'Ya ke Livai no gi ifiri Jizosi kpo oriri hi-ogbe iwe e; igunrun ndi Ugwo-isi le ndi ozo huzi teburu ebeku e du we e ri ihien-oriri. ³⁰ Ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu we hun ri itu ndi Farisi no son umu-azuun Jizosi kpeme, a si, "Ki haun unu gi e du ndi Ugwo-isi le ndi-njo e ri, a ra?" ³¹ Jizosi no shari we, si, "Ndi ri iken ara cho dibie, ndi emu ri a ku suo, uwe wu ndi a cho dibie. ³² Ele ndi ezi-omume ke m bia d'a kpo ni we roghari, kan ndi-njo."

Ajuju Banyeni Ibu-onu
(Mat 9.14-17; Mak 2.18-21)

³³ Ya we no si Jesu, "Umu-azuun Jonu e bu onu mbu-le-ebo, e me ekpere, umu-azuun ndi Itu-Farisi e mezikwo erira; kan umu-azuun i e ri, a ra."

³⁴ Jesu no shari we, si, "Unu asako aka me ndi bia oriri agbamekukwo bu onu ebe we le okennyer ri a gba ehuhuo ri. Ni unu sa aka? ³⁵ Ogen w'e gi wepu okennyer hun ri a gba ekukwo lala, we jenkwo d'e bu onu ogen hu."

³⁶ Jizosi nozi tuni we iluni: "O nwonni onye hun a dokari ekwa ohun a kwakin nke akan. O m'e, nke ohun hu e tikapu; mpekele nke ohun hu efurukode nke akan. ³⁷ O nwonni onye e gi ihien-manyan akan a gbaye manyan ohun. Make ni, o m'e, manyan ohun hu sikwo d'a gbawa ihien-manyan hu, manyan hu a kwanhu, ihien-manyan hu a la iwi. ³⁸ 'Ya wu, gba manyan ohun ye ime ihien-manyan ohun! ³⁹ O nwonni onye a raguu manyan akan hun a cho nke ohun; make ni o jenkwo d'a si, 'Nke akan hu mma.'"

Isi Nke Isin

Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken
(Mat 12.1-8; Mak 2.23-28)

¹ Uhuohin Izu-iken ohu, Jesu ghako ime ugbo oka-witi, umu-azuun a no ghorima mkpuru oka-witi, e gi aka a fuchanpu, e ri. ² Ndi hu ime ndi Itu-Farisi no juma we, si, "Ki unu ri e meni ihien Iwu si we e mele Uhuohin Izu-iken?" ³ Jesu no shari we, si, "Unu e ke guntu ihien Defidi me ogen egun gi ri a gun 'ya le ndi 'ya le we wi? ⁴ O banye ime ulo Osolobue, weri bredi-nso hu w'e bupuhani Osolobue, ri e—yezi ndi 'ya le we wi, bu Iwu si onye owule erile bredi hu mmani ndi nchu-egan suo." ⁵ 'Ya Jesu nozi si we, "Nwa nke Ihan ke oku Uhuohin Izu-iken ri aka."

Jesu A Zuo Onye Eka Nwunhun
(Mat 12.9-14; Mak 3.1-6)

⁶ O ru Uhuoḥin Izu-iken ozo, Jizosi no banye ime ulo-ofufe ohu, kuzime. Okennyeh ohu eka-nni nwunhun ri ebegu. ⁷ Ndin-kuzi Iwu le ndi Itu-Farisi hu a cho ihien we k'a si Jesu me; we hu e ke e nke keni we hun omeni o siko d'a gwo oria Uhuoḥin Izu-iken, ni we gi e ma a ikpe. ⁸ Kani Jizosi a maringwo ihien we ri e ro. O no si okennyeh hu, "Lihio oto ni bia ihun ebeni d'e turu." Okennyeh hu no lihi oto, shi ebahun d'e wuzo. ⁹ Ya Jizosi no si we, "Ni m ju unu ajuju: Kini ke Iwu si enyi me Uhuoḥin Izu-iken? O si we me ihien ri mma ra eje-ihien? O si we zuo ihian ra o si we gbu ihian?" ¹⁰ O lehunmegwu we ile, o no si okennyeh hu, "Tinpū eka i." Okennyeh ahun no tinpu a, eka a no rizi mma. ¹¹ Kani, eje-olulu no bume we, we no zume me ihien we jenkō d'e me Jizosi.

Jesu A Hori Ndi-ozī Pu-ichen Mmēbuo
(Mat 10.1-4; Mak 3.13-19)

¹² Ogen hu, Jesu no si enu ugu d'e me ekpere, nocharin uchinchin hu ile e me ekpere e jenni Osolobue. ¹³ Eki e fon, o no kpō umu-azuun a, hori mmadu mmēbuo ime we, kpō we ndi-ozī pu-ichen. We wu:

¹⁴ Saimonu hun o kpō Pita,

Anduru nwene Pita,

Jemisi,

Jonu,

Filipu,

Batolomi,

¹⁵ Matiu,

Tamosi,

Jemisi nwa Alifosi;

le Saimonu hun w'a kpō "Onye-Zilotu", make ni o te ri ndi gi eka-iken e me ni we chupu ndi Rom ri a ki ali we;

¹⁶ ndi ozo wu Judasi nwa Jemisi le

Judas' Iskarotu hun ren'e ogen ikpazuun.

Jesu A Kuzi Ndi Bu Oda, Zuo We Emu
(Mat 4.23-25)

¹⁷ Ogen Jizosi le ndi-ozī hu pu-ichen gi hidanguu, o no turu ali-aradan, ya le igunrun umu-azuun a. Imerinme ndi ozo ndi hun gha ebe ile ri ime Judia le Jerusalem le azuun ali Taya-le-Sidonu ri mkpenren Ohimin bia rizikwo ebahun; ¹⁸ we bia keni we gon e ntin le no zuo we emu ri a kuni we. Ndi hun eje-mmōn ri e ye nsongbu biazikwo ebegu, we no dinhin. ¹⁹ Igunrun hu ile hu a cho ni we metu a eka, make ni iken ri a gha ime e a puha, a zuo we ile.

Ndi Nke We Ka Mma
(Mat 5.1-12)

²⁰ O no bu enya zinme umu-azuun a, si,

“Ngọzi wụ nke ụnụ ndị la enwẹn wẹ tọnị Osolobue* , makele Ali-eze Osolobue wụ nke ụnụ!

21 Ngọzi wụ nke ụnụ, ndị hụn ẹgụn rị a gụn ogeñni, makeñi ẹfo jenkọ d'e jun ụnụ! Ngọzi wụ nke ụnụ ndị hụn rị a kwan ẹkwan ogeñni, makeñi ụnụ siko d'a mu emu.

22 Ngọzi wụ nke ụnụ wẹ gha a e gi ifiri Nwa nke ihian e ze ize ụnụ, a gụnpụ ụnụ ọnu ọgụn, a kpari ụnụ, a gba ni ụnụ ọso!

23 A ghoghọ ni, a tusi ni elu ogeñ ọwule wẹ m'e! Makeñi ugwo ọrun hi-ogbe rị e che ụnụ ime elu-igwee. Makeñi, erira ke ndi nedi wẹ kani me ndi-amuma ogeñ mbu.

24 Kani nsongbu rị e che ụnụ, ndi wu odafin ogeñni, makeñi ụnụ e riguo nke ụnụ!

25 Nsongbu rị e che ụnụ ndi ẹfo jun ogeñni, makeñi ẹgụn siko d'a gụn ụnụ! Nsongbu wụ nke ụnụ, ndi rị a mu emu ogeñni, makeñi ụnụ jenkọ d'a gha a kwan, e goo!

26 Nsongbu wụ nke ụnụ ogeñ ọwule ihian ile gi e ku oku ụnụ ọhụnma, makeñi erira ke ndi nedi wẹ kani me ndi amuma-ugha ogeñ mbu.”

E Nwe Ni Ihien-osisuo Jenni Ndi Inenren Unu
(Mat 5.38-48; 7.12a)

27 “Kani m rị a gwa ụnụ ndi rị e gon m ntin: e nwe ni ihien-osisuo jenni ndi inenren ụnụ; e me ni ni ndi iwe ụnụ rị e we ihien rị mma; 28 a gozi ni ndi hụn a bu ụnụ ọnu; e me ni ni ndi hụn e meja ni ụnụ ekpere. 29 Onye ma i ọra nti ohu, y'e zinmen'e hụn-ẹbo; onye napu i ewo i yiye elu e, yezi e hụn i yi ime e. 30 Onye ọwule rịo i ihien, y'e ye e. Onye weri ihien i, a dol'a 'ya. 31 E me ndi ọzo ke i cho ni wẹ e me i.”

32 “Omeni ndi ihien i a suo susuo ke ihien wẹ a suo i, elee ihien-oma ke i me y'e gi narin ngozi? Ndi njo e nwezikwo ihien-osisuo jenni ndi ihien wẹ a suo! 33 Omeni ndi hụn e me ni ọhụnma ke y'e me ni ọhụnma, elee ihien-oma ke i me y'e gi narin ngozi? Ke ndi njo e mezi erira! 34 Omele ndi i marin ni wẹ siko d'a kikin i suo ke y'e zinye, elee ihien oma ke i me y'e gi narin ngozi? Ke ndi njo e mezikwo erira, keni wẹ kikin wẹ ihien wẹ zinye wẹ! 35 Mba! Kama, e nwe ni ihien-osisuo jenni ndi inenren ụnụ, e me ni ni wẹ ọhụnma. E zinye ni onye ọwule, k'a tule ni enya ni wẹ jenkọ d'a kikin ụnụ. Ụnụ me e, ugwo-ọrun ụnụ jenkọ d'e hi-ogbe, ụnụ jenkọ d'a wuru ezigbo umu Onye Hụ Kachanrinni. Makeñi, o me ni ndi ọhụnma-ogodan le ndi-njo efoma. 36 E me ni ebere ke Nedi ụnụ don e me ebere.”

Amale Ndi Ozọ Ikpe
(Mat 7.1-5)

* **Isi Nke Isin:20** ndi igbennyẹ

37 “Amale ndi-ozo ikpe, make Chuku gha a ma i ikpe; ekutole ndi ozo make Chuku gha e kuto i; gbaghari ndi ozo keni Osolobue gbaghari i.”

38 “Ye ndi ozo keni Osolobue ye i: i siko d'e nwehen hun we kponjun ohunma, biantu e ali, zinzin, o junpuha—e hu we e ye i ngadan. Make ni, ke i yehan ndi ozo ke Chuku jenko d'e ye i.”

39 Jizosi nozi tu ni we iluni: “Onye enya-ishi as'eka du enya-ishi ibe e. N'o sa eka? O m'e, ele we ebuo a danban ime mgbugbu? 40 Onye we ri a kuzi ara kari onye-nkuzi e; kama, onye we kuziguu siko d'a no ke onye hun kuzin'e. 41 K'i ri a hunni irinrin-nkun ri nwehe i enya, bu y'a hunni ogwe-nkun ri i enya? 42 Nani ke y'e don si nwehe i, 'Nwehe-onye, ni m wepu i irinrin-nkun ri i enya,' bu y'a hundeni ogwe-nkun hun ri 'yu le enwen i enya? Onye ihunna! Bu uzo bupu ogwe-nkun ri i enya, keni i legha uzo ohunma wepu irinrin-nkun ri nwehe i enya.”

Osi Le Mkpuru A

(Mat 7.1-20; 12.33-35)

43 “Osi ri mma ara mi mkpuru rileni mma; osi jo njo ara mi mkpuru ri mma. 44 Mkpuru osi owule mi ke we gi a marin osi hu: w'a ra ghoru figi elu ogun-le-ekirika; w'a ra ghoru grepu elu abi-ogun w'a kpo brambu. 45 Ezigbo ihian a gha ihien oma o buto ime obi e e wepuha ihien ri mma; kani eje-ihian a gha eje-ihien o buto e wepuha eje-ihien. Make ni, ihien hun junpuha ime obi ke onu e ku.”

Ihien Jesu Gi Mmadu Ebuo Ri A Tun Ulo Kuzi

(Mat 7.24-27)

46 “Ki hain unu gi a kpo m 'Di-nwonna-enyi, Di-nwonna-enyi,' bu unu ara me ihien m ku? 47 Ni m ghosi unu ke onye hun bia d'e kunrun ni m, a nu ihien m ri e ku, e gi e a run orun, no: 48 o no ke onye hun ri a tun ulo, hun gumi mgbugbu, gbe iyeto a ye elu omuma; ogen oken-mirin gi huru, ide e no hukunrun ulo hu, kani, o sani eka mehunme ulo hu—make ni we tun a ohunma, [we tun a ye enu omuma].”

49 “Kani, onye hun nu oku m bu a ra gi e run orun ri ke onye hu tun ulo ye ali-mmakalaka bu o gbeni iyeto: hun mirin ahun gihu hukunrun ulo ahun, o dan ozigbo—dankpochanrin!”

Isi Nke Eṣa

Jizos' A Zuḡ Igbon Onye-isi Agha Ndi Rom

(Mat 8.5-13)

1 Ogen Jesu gi gwachanringuu we oku ndini, 'ya o no si Kapanom. 2 Onye-ndu agha ohu hun a ki ndi-agma Rom ogun isen ri ebegu. Onyeni nwon igbon ohu hun ri a mkpa oda-oda. Emu ri a ku igbon hu, o d'a nwun. 3 Ogen onye-ndu aghani gi

nụ banyeni Jesu, ọ nọ zi ndị hụ ime ndị-isi ndị Ju d'a rịọ a bia d'a zuọ igbọn ẹ. ⁴ Oḡen wẹ gi kunrun Jesu, wẹ nọ rịọkenmẹ ẹ, si, "Okennyeni furu onye i jenkọ d'e yeni ẹka, ⁵ makele ihien ali ẹnyi wu Izrelu suọ a asuọ—iya tun ulo-ofufe ẹnyi." ⁶ Jesu nọ sọnmẹ wẹ. Kani, oḡen o gi rumẹ ehiu iwe onye-ndu-agma hụ, 'ya okennyẹ hụ nọ zihẹ ndi owu a d'e kunrun ẹ, si a, "Di-ọkpa, esongbulẹ enwen i, makeni eruni m onye hun i jenkọ d'a banhan iwe ẹ. ⁷ Ya haịn m gi weri ẹ ni eruni m hun jenkọ d'a bia d'e kunrun i. Ka kuhụ oku suọ, igbọn m k'a dịnhiñ."

⁸ "Makeni, mme nwen nwọn ndi m ri okpuru wẹ, nwonzikwo ndi-agma ri okpuru m. M'a si onyeni, 'Jen!' O jenmẹ; m'a sizi hun-ẹbo, 'Bia! O bia; m'a si igbọn m, 'Mẹ ihienni!' O me ẹ."

⁹ Oḡen Jesu gi nọ ihienni, ọ tu a ẹnya; ọ nọ gbehuto, bu ihun zime igunrun hụ sọnkọ n'a, si, "M ri a gwa unu ezioku, m'e ke huntu udi okukweni, ke ime Izrelu!" ¹⁰ Oḡen ndi hụ onye-ndu agha hụ zijen gi lua, wẹ nọ hun a ni igbọn ahun a dịnhiṅuọ.

Jizos' E Welì Ni Okpoho Di E Nwun Nwa a Nwunni

¹¹ O nọbe ẹkere, Jesu nọ si obodo ohu w'a kpọ Neini. Umuzazuun a le igunrun hi-ogbe sọjẹn ẹ ebẹhụ.

¹² Hun o gi rumẹ onu-mgbọn obodo hụ, e lee ozun wẹ bupuko d'e li—akpu-okennyẹ ohu hụ suọ nne ẹ mu ro bu di okpoho hụ a nwunhinguo. Igunrun ihian gha ime obodo hụ sọnkọ okpoho hụ. ¹³ Oḡen Di-nwunni-ẹnyi gi hun a, ebere okpoho hụ nọ me ẹ oda-oda, 'ya ọ nọ si a, "Akwanle ẹkwan." ¹⁴ O nọ jẹnpuha d'e metu ẹkpeti-ozun hụ ẹka; ndi bun'ẹ nọ wuzo uzo ohu. 'Ya ọ nọ si, "Okorobia, m si i lihi otol!" ¹⁵ Okennyẹ hụ nwunhunni nọ nodi ali, kume oku. Jizosi nọ w'ẹ ye nne ẹ. ¹⁶ Egun nọ tu wẹ ile; wẹ nọ ja Osolobue mma, si, "Onye-amuma hi-ogbe a puhaguo ime ẹnyi!" "Osolobue a biaguo d'e meni ndi nke ẹ ohunma!" ¹⁷ Ihienni Jesu me nọ kpogbama Judia ile le ali ile nokunmen'ẹ.

Ndi-ozì Jonu Hun E Me Mirin-Chuku Zi

(Mat 11.2-19)

¹⁸ Oḡen umuzazuun Jonu gi gwachanringuu a ihien ndini ile Jesu ri e me, 'ya ọ nọ kpọ mmadu ebuo ime wẹ, ¹⁹ zi wẹ jen d'e kunrun Di-nwunni-ẹnyi d'a ju a, si, "Iyü wu onye hụ Osolobue kwe nkwa n'ọ lala-alala, ra ni ẹnyi leme ẹnya onye ozọ?" ²⁰ Oḡen wẹ gi bia d'e kunrun Jesu, wẹ nọ si a, "Jonu hun e me mirin-Chuku zi ẹnyi d'a ju i, si, 'Iyü wu onye hụ Osolobue kwe nkwa n'ọ lala-alala, ra ni ẹnyi leme ẹnya onye ozọ?' "

²¹ Oḡen ohu hụ, Jizosi nọ zuo ndi bu oda emu ichen-ichen ri a ku, chupusonme eje-mmọn ime ndi bu oda, me ndi ẹnya-ishi bu oda hunma uzo. ²² 'Ya ọ nọ si wẹ, "Unu ru, unu a gwa Jonu ihien unu hun le ihien unu nu: ndi ẹnya-ishi e leghama uzo; ndi nguro e jenme ijen; ndi-oti a dịnhiñ, ri ochan; ndi odin a numa ihien; wẹ

hụ a kpọtien ndị nwunni; e zi ndị igbennye ozioma. ²³ Ngozi wu nke onye hun gileni ifiri ihien o hun m ehụ nweme obi-ebuol!”

²⁴ Ogen ndi ahun Jonu zihę gi puguu, Jesu no gwama igun-run hu oku Jonu, si, “Kini ke unu jen ime atu d’e lee ogen unu gi jen d’e kunrun Jonu ime atu? Efiḡia ufere ri e buhunme?”

²⁵ Kini ke unu jen nwan d’e lee? Onye yi ekwa oma nanranii? Kaka akp’ohu! Ime ogwa ndi-nze ke we no a hun ndi hun e kon erira le ndi hun e bi obibi ehụ-ufu. ²⁶ Kini ke unu jen nwan d’e lee ebahun? Onye-amuma? Eghęę, m ri a gwa unu n’o karide onye-amuma. ²⁷ Makeni, Jonu wu onye hu we ku oku e ebahun Ehuhuo-nsọ no si,

‘Lee e,
m jenkọ d’e zihę onye-ozu m
n’o buru n’i uzọ,
keni o kwan’i uzọ i.’ ”

²⁸ Jesu nozi si, “M ri a gwa unu, ime ndi ile okpoho mu, o nweni onye ka Jonu. Kani, onye hun kachanrin ekere ime Alieze Chuku ka Jonu.”

²⁹ Ndi ile nu ihien o ku kweri ni ke Osolobue don e me ihien e ri mma—ke ndi ugwo-isi ri ime we, makeni we gon Jonu ntin, ni a me we mirin-Chuku. ³⁰ Kani, ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu ju ihien Osolobue kwademe ni we—makeni we ju ni Jonu e meko we mirin-Chuku.

³¹ “Ki m’e gi nwan ma atu ndi agboni? Nani ke we no?”

³² “We no ke umueka nodi ali ime afia, a hi ibe we, a si,
‘Enyi e gbu ni unu ekpiri hun a suoni,

unu etenni egu;
enyi e ye olu ekwan,
unu a kwanni ekwan.’ ”

³³ “Jonu hun e me mirin-Chuku a bia, o rini ke ihian ile e ri, o rani manya, unu si, ‘Eje-mmom ri ime e!’ ³⁴ Nwa nke ihian a bia nwan—o hu e ri, a ra, unu si, ‘Lee okennyeni! Onye oken ihien-oriri, onye-manya, owu ndi a na ugwo-isi le ndi we gi njo marin!’ ”

³⁵ “K’osilerị, ihien amamihien mupuha ke we gi a marin a.”

Jesu E Jen Iwe Onye Itu-Farisi Oti Te Ku

³⁶ Onye Itu-Farisi ohu kpo Jesu d’e son e ri ihien-oriri iwe e, Jesu no jen, nodi ali, e ri ihien-oriri. ³⁷ O nwon okpoho ohu hun we gi eje-obibi e marin hun ri ime obodo hu. O nu ni Jesu ri iwe onye Itu-Farisi hu e ri ihien-oriri, ‘ya o no wehe ogọ-alabasta uden e shin ohunma jun ime e.

³⁸ O no nodi azuun ebe ukụ-ali Jesu ri, a kwan ekwan: o hu a kwan enya-mirin e ye Jesu ukụ-ali, e gi ntutu e e fikori a; o hu e su ukụ-ali Jesu onu, e hu uden hu e kpu e ukụ-ali. ³⁹ Ogen onye Itu-Farisi hu kpo Jesu oriri ahun gi hun ihienni, o no si enwen e, “Omeni okennyeni te wu onye-amuma nke-esi, nke

o marin onye okpohoni ri e metu a eka wu—nke o marin udi ihian o wu—n'ọ wu onye-njo!" ⁴⁰ Jesu no si a, "Saimonu, m nwon ihien m cho ni m gwa i." O no si a, "Onye-nkuzi, kume." ⁴¹ Jesu no si, "O nwon onye mmadu ebuo gi ugwo. Onye ohu gi e egho orun akp'ohin iri kwasị ogunnaị, hun-ebọ gi e egho orun akp'ohin ogun-isen kwasị nnu. ⁴² Asani we eka ku ugwo hu; 'ya o no gbaghari we ebuo, si we akuzile ugwo hu. Onye ime we ke ihien okennyẹ ahun gbagharini we k'a ka nwan a sọ?" ⁴³ Saimonu no si, "M weri e ni onye hun o gbaghari ugwo kanị ro." Jesu no si a, "Y'a zaguo a ohunma."

⁴⁴ 'Ya o no gbehuto, bu ihun zinme okpoho hu, si Saimonu, "Y'a hungho okpohoni? A banhan m iwe i, y'e yeni m mirin gi chanchan ukụ m, kale o gigo eanya-mirin e chanchan m oku, gi ntutu e fikori a; ⁴⁵ ke m banhan, y'e suni m onu gi kele m, kanị 'ya nwen e ke subehikwo m nwan onu ukụ kete m'a biale; ⁴⁶ y'e huyeni m uden isi, kanị o huguo uden e shin ohunma ye m ukụ. ⁴⁷ M ri nwan a gwa i n'a gbaghariguo w'a njo bu oda o me, 'ya hain o gi a ghosi oken ihien-osusuoni; kanị onye we gbaghari njo me ekere o me a ghosi ihien-osusuo me ekere."

⁴⁸ Ya Jesu no si okpoho hu, "A gbaghariguo we i njo i."

⁴⁹ Ndi hu ya le we ri e ri ihien-oriri no juma enwen we, "Onye ke onyeni wude o gi a gbaghari njo?"

⁵⁰ 'Ya Jesu no si okpoho hu, "Okukwe i a zuopuhaguo i. Lama, udon y'a ri ni i."

Isi Nke Ɛsatọ

Ikpoho Ndi Sọn Jizosi A Ghahunme

¹ Otebe ekere, Jizosi no ghasonme obodo ndi hi-ogbe le ndi me ekere, e zi ozioma Ali-eze Osolobue; 'ya le umu-azuun a mmebuo hu wi, ² le ikpoho ndi hu ime ndi o chupu eje-mmom ime we le ndi o zuo oria ri ichen-ichen. Ikpoho ndini wu Meri hun w'a kpo onye obodo Mag'dala, hun o chupu eje-mmom esa ime e ³ le Juana hun Chuza di e wu onye-isi orun ime ogwa Herodu, le Suzana, lezi ikpoho ndi-ozo bu oda hun gi ihien we e yeni Jesu le umu-azuun a eka.

Ilu Jesu Gi Onye-ugbo Ta

(Mat 13.1-9; Mak 4.1-9)

⁴ Ndi bu oda no ri a gha obodo ri ichen-ichen a bia d'e kunrun Jesu. Ogen igunrun hi-ogbe gi gbakikomeguu, Jesu no ta ni we iluni: ⁵ "O nwon onye-ugbo hun jen d'a gha mkpuru a. K'o don ri a gha mkpuru ime ugbo, ndi hu ime we a danye okp'uzo, we no zogbu e, nnunu no ripu a. ⁶ Ndi hu ime we a danye elu omuma, ogen we gi pupuha, a kpopu we nkun, makeni e nwen we mirin. ⁷ Mkpuru ndi hu ime we a danye ime ogun—we

lẹ ogun hụ e suepuha, ogun nọ dungbu wẹ. ⁸ Ndi hụ ime wẹ a danye ezigbo ali, e pu wẹ, sue, mi mkpuru mmagi-mmagi, mirude uto ogun-isen.” Ogen o gi kugu ihieni, o nọ wesi olu elu, si, “Onye nwon ntin o gi a nu ihien, 'ya nu!’”

Ihien Hai O Gi Ri A Ta Ilu
(Mat 13.10-17; Mak 4.10-12)

⁹ Umụ-azụn Jesu nọ si a kowa ilu hụ. ¹⁰ 'Ya o nọ si wẹ, “Osolobue e yegu unu oghere imarin ihien-mini risonme Ali-eze Osolobue, kale, nke ndi ozo wu ilu-ilu, ilu-ilu, keni o wuru ni,

‘We hụ e lee ile,
kani ari w'a hun,
we hụ a nu, kani ari w'a ghota.’ ”

Jesu A Kowa Ilu Onye-ugbo
(Mat 13.18-23; Mak 4.13-20)

¹¹ Jesu nọ si, “Onwan wu nkowa inu hụ: Mkpuru hụ wu oku Osolobue. ¹² Mkpuru ndi hụ danye okp'uzo wu ndi hụ nuni, kani, Ekwensu a bia d'e wefu ozi wẹ nu ime obi wẹ amamgbe wẹ e kweri, nwon nzuopuha. ¹³ Mkpuru ndi hụ danye elu omuma wu ndi hụ nu ozi hụ, gi ighoghọ nabanhan a. Kani enwe wẹ nkogun—o jennini ime obi wẹ; w'e kwerihu ekere ogen, kani nlele bia, a danpu wẹ. ¹⁴ Mkpuru ndi hụ danye ime ogun wu ndi hụ nun'a—kani, ebe wẹ biko elu, uhue lẹ akule-uba* lẹ ihien a suo usuo ri unani a kpangbu wẹ, mkpuru wẹ akazini.”

¹⁵ “Mkpuru ndi hun danye ezigbo ali wu ndi hụ nu oku hụ, gi obi wẹ ile nabanhan a, kwonkenme e, dikenme ndidi—d'e ru ni a mipuha wẹ mkpuru.”

Ukpe We Gi Afere kpume
(Mat 4.21-25)

¹⁶ “Ihian ara mnye ukpe, gi ihien kpume e mobu ru a ye okpuru bedi. Kama, w'e bu e e che elu obu-ukpe, keni ndi ri a banhan legba uzọ.” ¹⁷ “Makeni, o nwonni ihien owule zuerini hun jenkoleni d'a puha ifon; o nwonni ihien owule wẹ kpume hun jenkoleni d'a wa.” ¹⁸ “Kpachanpu ni nwan enya ihien unu gi ihien unu ri a nu e me; makeni ndi hun nweni gi e run orun ke wẹ siko d'e yecheni; kale, ndi hun nwonleni ihien wẹ gi nke wẹ run, wẹ siko d'a napude wẹ hun nta wẹ nwon.”

Nne Le Umune Jizosi
(Mat 12.46-50; Mak 3.31-35)

¹⁹ Ya nne lẹ umune Jizosi nọ bia d'e kunrun e, kale asani wẹ eka nochime e make igunrun hụ ri ebegu. ²⁰ Onye ohu nọ si

* **Isi Nke Ɛsatọ:14** “Akule-uba ke wẹ ka a kpo, kani Ika a kpọzi a efee.”

Jizọsị, “Nnẹ i lẹ umunẹ-i-ikennyẹ turu ezi e che; wẹ chọ nị wẹ hụn i.”²¹ Jizọsị nọ sị wẹ, “Ndi hụn a nọ oku Chuku e gi ẹ e bi—uwẹ wụ nnẹ m lẹ umunẹ m!”

Jesu A Kusi Ebi

(Mat 8.23-27; Mak 4.35-41)

²² Uhuoḥin ohu, Jesu lẹ umu-azuun a nọ banye ime ugbo-mirin, o nọ sị wẹ, “Ni enyi fetu ni azuun hụn-ẹbo.” ‘Ya wẹ nọ jemma. ²³ Ebe wẹ nyanko, uran nọ buru Jizọsị. Idumuzi, ebi nọ kpoma mirin hu, mirin nọ junme ime ugbo, nke wu ni wẹ ile nọ ri eje-onodi. ²⁴ Umu-azuun a nọ jemburu ẹ, kpotiẹn ẹ, e yi oro, a si, “Onye-nwonni-enyi! Onye-nwonni-enyi! Enyi e d’a nwun!” Jizọsị nọ tenhin, jugbo ebi hu lẹ ebiri-mirin hu; wẹ ile nọ kusị, ebe ile nọ mọ rajuu. ²⁵ ‘Ya o nọ sị umu-azuun a, “Elebe ke okukwe unu ri?” Kani o tu wẹ enya, tu wẹ egun; wẹ nọ juma ibe wẹ, “Onye wukwo nwan okennyeni? O yede ebi lẹ ebiri-mirin iwu, a gbaye w’e!”

Jesu A Zuọ Onye Eje-mmọn Ri Ime E

(Mat 8.28-34; Mak 5.1-20)

²⁶ ‘Ya wẹ nọ ru obodo Gadara hụn bu ihun zinme Galili. ²⁷ Hụn Jesu gihu gha ime ugbo hidan ye mkpenren mirin hu, ‘ya okennyẹ ohu eje-mmọn ri ime ẹ nọ bia d’e kunrun ẹ, okennyẹ ahun wu onye obodo hu.

O tekemeke okennyeni yibeme ekwa; a ra nodi ime ulo—ikpekpe k’o nodi. ²⁸ Mgbe o gi hụn Jesu, o nọ doḅepu oro, dan ni Jesu ali; gi ndun ile o nwe yi, “Jesu, Nwa Chuku-Kachanrinni! Kini ke i cho n’i gi m me? Dodo, eyekwole m afunfun!” ²⁹ O ku ihienni makele Jesu a gwaguo eje-mmọn hu ‘ya gha ime ẹ pu. (Eje-mmọn hu e kwondon ẹ mbu-le-ẹbo: o kwondon ẹ, osuon’a ni wẹ kpoma a egan oku lẹ eka—chedon ẹ, o siko d’e tibepu egan ndi ahun, eje-mmọn hu e nurun ẹ si ime ofia lẹ ebe ihian bileni.) ³⁰ Jesu nọ sị a, “Ki wu efan i?” ‘Ya o nọ sị, “Efan m wu ‘Igunrun.’” O za enina makeni eje-mmọn bu oda jun ime ẹ. ³¹ Eje-mmọn ndi hu nọ rijo Jesu y’a chule wẹ ye ime Abisi, Eje-mgbugbu hu migbu enwen ẹ ri ali-mmọn.

³² O nwon igunrun ezin bu oda ri nkpotu-oke nokunme ebahun a kpa nni. ‘Ya ke eje-mmọn ndi hu nọ rijo Jesu ‘ya ni wẹ banyesonme ime ezin ndi hu. Jesu nọ ni wẹ banye. ³³ ‘Ya eje-mmọn ndi hu nọ gha ime okennyẹ hu puha, banyesonme ime ezin ndi hu. ‘Ya igwee ezin hu ile nọ kpotu oke hu, zunban ime mirin Galili hu, ragbu enwen wẹ.

³⁴ Ogen ikennyẹ ndi hu ri e du ezin ndi hu gi hụn ihien meni, wẹ nọ gbapu, weri oku hu ghagbame ime obodo hu ile lẹ umu-ali ndi risonme eḡbere ahun. ³⁵ ‘Ya ndi bu oda nọ puha d’a hụn ihien meni. Ogen wẹ gi ru ebe Jesu ri, a hụn wẹ okennyẹ ahun

eje-mmọn ndị hụ gha ime ẹ pụ k'ọ nọdị alị ẹhụ ụkụ Jesu: o yihu ẹkwa; uche ẹ e zu oke; egun nọ tuma wẹ. ³⁶ Ndi rị ebahun ogen ihienni gi me nọ gwa ndi hụ ke okennyẹ hụ don dnhin. ³⁷ Ya ndi Gadara le egberẹ ahun ile nọ si Jizosi 'ya gha ebẹhụ pūni wẹ, makeni egun rị a tū wẹ ọda-oda. 'Ya Jizosi nọ banyezi ime ụgbọ mirin hụ, kin-azūun. ³⁸ Okennyẹ hụ eje-mmọn ndi hụ gha ime ẹ pụ nọ rịo Jizosi n'ọ ni a sọmẹ ẹ, kanị Jizosi nọ zipu a, si a, ³⁹ "Lashi iwe unu d'a gwa wẹ oken-ihien Osolobue meni i." Ya okennyẹ hụ nọ jẹnme, ghasonme ebe ile ime obodo hụ, kuko ihien hụ Jizosi me n'ẹ.

Jesu Le Okpoho Ihien Ri A Gba Le Nwata Nwunni
(Mat 9.18-26; Mak 5.21-43)

⁴⁰ Ogen Jesu gi gha alị ndi Gadara kinhen, igunrun ihian rị ebẹhụ nọ nabanhan a, makeni wẹ ile rị e che ẹ. ⁴¹ Ebẹhụ ke okennyẹ ohu w'a kpo Jairosi nọ bia; okennyeni wu onye ohu ime ndi-isi ulo-ofufe wẹ. O nọ dan ni Jesu alị, rịo a n'ọ bia iwe ẹ, ⁴² makeni akpu nwa okpoho ohu o mu hun wu ihien nọ ke nwa ahua mmẹbuo rị a nwunhun. Ogen Jesu gi jenkọ, igunrun ihian hụ a fufa a.

⁴³ O nwon okpoho ohu ihien rị a gba kete ahua mmẹbuo rị ime igunrun ahun; ihien ile o nwon a guchanringuo hun o gi e jẹn ẹka ndi dibie, kanị o nwonni onye hun saeka zuon'a. ⁴⁴ O nọ ghaha ibe azuun Jizosi metu ntin-ekwa Jizosi ẹka, ihien rị a gban'a nọ kusị ozigbo. ⁴⁵ Ya Jizosi nọ si, "Onye metu m ẹka?"

Ogen wẹ ile gi ghorị ni ele wẹ, Pita nọ si Jizosi, "Di-nwonni-enyi, ihian ile fihunme i ma, a fufa i!"

⁴⁶ Kanị Jizosi nọ si, "O nwongho onye metu m ẹka. A maringho m ni o nweole iken gha ime m pu." ⁴⁷ Ogen okpoho hụ gi hun a n'ọ sako ẹka zueri, o nọ puha—ehụ hụ a ma a nni; o nọ dan ni Jesu alị, nọ id'anya ndi rị ebẹhụ gwa a ihien hain o gi metu a ẹka le k'ọ don dnhin ozigbo. ⁴⁸ Jizosi nọ si, a, "Nwa m, okukwe i e meguo i rị mma. Lama, udon 'ya rị n'i."

⁴⁹ Ogen Jizosi gi rị e ku ihienni, onye ohu nọ gha iwe onye-isi ulo-ofufe hụ bia d'a si a, "Nwa i a nwunhunguo; eyezile onye-nkuzi nsongbu."

⁵⁰ Ogen Jizosi gi nu a, o nọ si Jairosi, "Atule egun; nwehu okukwe; o jenkọ d'a dnhin."

⁵¹ Ogen Jesu gi ru iwe Jairosi, o ninị onye owule son ẹ banye ime ulo hụ wezuka Pita le Jonu le Jemisi lezi ndi mu nwata hụ.

⁵² Wẹ ile rị ebahun hụ a kwan, e goo nwata hụ. Kanị Jesu nọ si wẹ,

"Akwanzile ni; nwata hụ anwunni, o rihu uran!"

⁵³ Wẹ nọ muma Jizosi emu, makeni a maringuo wẹ ni nwata hụ a nwunhunguo.

⁵⁴ Kanị Jizosi nọ kwodon nwata hụ ẹka, si, "Nwata, lihi otol!"

⁵⁵ Mmọn nwata hụ nọ kinhen, ọ nọ rịzi ndun; 'ya ọ nọ lihi ọtọ ozigbo. Jizọsị nọ sị wẹ ye nwata hụ ihien-oriri. ⁵⁶ Ọ tụ ndi mun'a ẹnya ọda-oda, kanị Jizọsị nọ sị wẹ agwakwole onye owule ihien menị.

Isi Nke Itenei

Jesu E Zipu Umụ-azuun Mmẹbuo Hu
(Mat 10.5-15; Mak 6.7-13)

¹ Jesu nọ kpọkikomẹ umụ-azuun a mmẹbuo hụ, ye wẹ iken hụn eje-mmọn ile e gi rị okpuru wẹ lẹ hụn wẹ e gi gwọ ọria. ² Ya ọ nọ zipu wẹ keni wẹ jẹn d'e zi ozi Alị-eze Osolobue leni wẹ jẹn d'a zuo ndi emu rị a ku. ³ Ọ nọ sị wẹ, “Ewerile ni ihien owule unu jenkoni: ke okpo, ke ekpa, ke ihien-oriri, ke egbo; ewerile ni ekwa ọzọ che ni hụn unu yi. ⁴ Ụlọ owule wẹ nọ nabanhan unu, nọdi ni ebahun d'e ru mgbe unu gha obodo hụ pu. ⁵ Ebe owule wẹ noleni nabanhan unu, unu pukoni obodo hụ, kpukpupu ni ejan rị unu uku n'ọ wuru ihien wẹ gi shiagbu wẹ eri.” ⁶ Umụ-azuun hụ nọ jẹnmẹ, a ghasonmẹ wẹ umụ-alị ile rị ichen-ichen, e zi ozioma, a gwọ ọria ebe ile wẹ ru.

Obi Eruzini Herodu Alị
(Mat 14.1-12; Mak 6.14-29)

⁷ Ogen Herodu, hụn rị a kị azuun Galili, gi nū ihien ile rị e menị, obi eruzin'ẹ alị. Makeni o nwẹ ndi rị a sị ni Jonu hūn e mē mirin-Chuku a ghaguo onwun lihi; ⁸ ndi hū ime wẹ sị ni Elaija a puhaguo; ndi hū ime wẹ sizi ni onye ohu ime ndi-amuma mbu e lihiguo. ⁹ Herodu nọ sị, “E bepuguo m Jonu isi; onye wuzi nwan onyeni m rị a nū otiti ẹ?” 'Ya ọ nọ choma n'ọ hūn Jizosị.

Jesu E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri
(Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Jon 6.1-14)

¹⁰ Ndi-ozu hū pu-ichen a luaha, wẹ nọ gwa Jesu ihien ile wẹ mesonmẹ ebe wẹ jẹn. Ọ nọ gi nzuzue weri wẹ pu, wẹ nọ si obodo w'a kpo Besaida. ¹¹ Kanị ogen igunrun ndi ahun gi nū a, wẹ nọ rusonmẹ ẹ. Ọ nọ nabanhan wẹ, gwa wẹ oku Alị-eze Osolobue, zuo ndi hūn cho nzuori.

¹² Ogen anwun gi roma, umụ-azuun a mmẹbuo hū nọ bia d'e kunrun ẹ, sị a, “Sị igunrunni lama, ni wẹ jẹn obodo ndi mē ekere-ekere lẹ alị-ofia rị egbereni d'a chori ihien wẹ siko d'e ri lẹ ebe wẹ k'a ranhin, makele o nwonni onye bi ebeni enyi rị.” ¹³ Kanị Jizosị nọ sị wẹ, “Unu lẹ enwen unu, yeni wẹ ihien wẹ jenkọ d'e ri.”

Wẹ nọ sị a, “Ogbe-bredi isen lẹ azun ebuo suo ke enyi nwon —mmani i cho ni enyi jẹn d'e non ni igunrunni ile ihien-oriri.” ¹⁴ Makeni wẹ rị ihien rike ikennyẹ ogun-iri-kwasị-nnū-mmẹbuo (hūn wū nnū-uku isen). 'Ya ọ nọ sị umụ-azuun a,

“Dọnmẹsọnmẹ ni wẹ ọkudu-ọkudu—ihien nọkẹ mmadu iri-kwasị-ogunnai nọdịsọnmẹ ọkudu-ọkudu.”¹⁵ Ụmụ-azuun a nọ mẹ k'o ku, wẹ nọ sị ndi hu ile nọdịsọnmẹ ali. ¹⁶ Jesu nọ weri ogbe-brẹdi isen hu lẹ azun ebuo hu, o lee enya elu-igwee, ye Osolobue ekele, 'ya o nọ bebe wẹ, weye umu-azuun a ni wẹ kesonme ni igunrun hu 'ya. ¹⁷ Wẹ ile nọ rijunchanrin efo. Wẹ nọ kpọnkikome hun hoduni, o nọ jun ukpalị mmebuo.

Pita E Ku Onye Jesu Wu

(Mat 16.13-19; Mak 8.27-29)

¹⁸ Ụhụọhịn ohu, Jesu sọo nọdị e mẹ ekpere. Umụ-azuun a sọo nọkunmẹ e. O nọ ju wẹ, sị, “Onye kẹ wẹ sị ni iya kẹ m wu?” ¹⁹ Wẹ nọ sị, “Ndi hu ime wẹ sị ni i wu Jonu hun e mẹ mirin-Chuku; ndi hu ime wẹ sị ni i wu Elaija; ndi ozo sị ni onye ohu ime ndi-amuma mbu a ghaguo onwun lihi—ni iya k'i wu.”

²⁰ O nọ nwan sị wẹ, “Onye kẹ unu lẹ enwen unu sị ni iya kẹ m wu?” Pita nọ za, sị, “Iyụ wu Kraistị Osolobue, Onye Hu Osolobue Tume.”

Jesu E Ku E N'o K'a Ta Afunfun, Nwunhun, Lihizi

(Mat 16.20-28; Mak 8.30–9.1)

²¹ 'Ya Jizosi nọ dọkenmẹ wẹ eka-ntin, sị wẹ agwakwole onye owule ihienni. ²² O nọzi sị wẹ, “Nwa nke Ihian jenkọ d'a tariri oken afunfun eka ndi-isi lẹ ndi-isi nchu-ẹjan lẹ ndi-nkuzi Iwu. Wẹ siko d'a ju a, gbu e—kale, nke akp'ohin eto Osolobue siko d'a gha onwun weli e.”

²³ O nọ sị wẹ, “Onye owule cho n'o sonme m, 'ya ju enwen e, buru obe* e uhuhin ile, sonme m. ²⁴ Makeni onye owule cho n'o ghe isi e, isi e a to a; kani, onye owule hun gi ufri m tuhu ndun a jenkọ d'a zuopuha a. ²⁵ Elee erere k'o ban ni ihian, owuni o nwonchanringuu uwa ile, 'ya lẹ enwen e e tuhu?”

²⁶ “Makeni, onye owule hun mẹ ifenren mme lẹ oku-onu m, onye hu kẹ mme wu Nwa nke Ihian siko d'e mēzi ifenren e ogen m jenkọ d'e gi gi ogho m lẹ nke Chuku-Nedi lẹ nke ndi mmon-ozị nsọ bia. ²⁷ M ri a gwa unu ezioku, ndi hu ime ndi turu ebeni anwunko d'e ru ni a hun wẹ Ali-eze Osolobue.”

Jizosi E Nwonhuto

(Mat 17.1-8; Mak 9.2-8)

²⁸ O ri ihien rike akpu-uhuhin esato Jesu kuguu ihien ndini, o nọ weri Pita lẹ Jonu lẹ Jemisi si elu ugu d'e mē ekpere. ²⁹ K'o ri e mē ekpere, ihun e nọ nwonhuto, ekwa a nọ nwunmẹ nke ochan, gbukepuma. ³⁰ Idenmizi 'ya lẹ ikennyẹ ebuo nọ kume

* **Isi Nke Itenei:**²³ Ogen ahun, ndi Rom e gi obe wẹ gi osisi memẹ e gbu onye wẹ ma ikpe-onwun. Onye hu e buru obe e, sonme ndi-agma hun jenkọ d'a kpogbun'e. Wẹ kpomaguu a elu-obe, a nọdị wẹ ebẹhu e che nche d'e ru n'o nwunhun.

oku. Ikennyè ndi ahun wu Mozizi le Elajja; ³¹ we gi ogho pu-ichèn pùha; we le Jizosì rì e ku oku ùla o jenkò d'a la ghaghani onwun o k'a nwun ime Jerusalem gi mezu uche Osolobue. ³² Enya ùran rì e me Pita le ndi 'ya le we nòdi òda-òda, kanì oghen ùran gi fon we enya, we nò hun ogho Jizosì, hunzikwo ikennyè ebuò ahun turuye ni n'è. ³³ Hun ikennyè ebuò hù gi latòko Jesu, Pita nò sị Jesu, "Di-nwonnì-ènyi, ò rika mma nì ènyi nòdichanrìn ebeni! Nì ènyi tun òdu èto: nke i wu ohu, nke Mozizi wu ohu, nke Elajja wu ohu." (Ò marin ihien ò rì e ku, kaka!) ³⁴ Oghen o gi rì e ku ihienni, orukpu nò pùha d'e kpumè we; egun nò tuma umu-azuun a ndi hù oghen orukpu hù gi rì e kpumè we. ³⁵ Olu nò gha ime orukpu hù sị, "Onwan wu Nwa m, Onye hun m hori—gon n'è ntin!" ³⁶ Mgbe olu hù gi kuguu, Jesu sùò kè we hunzi.

Umu-azuun a èto hù ekupuhadeni oku ihienni we hun oghen hù we gi hun a; agwanì we onye owule ihien we hun.

Jesu A Zuò Nwata Okennyè Eje-mmòrì Rì Imè È
(Mat 17.14-21; Mak 9.14-29)

³⁷ Eki e fon, oghen Jesu le umu-azuun a èto ahun gi gha elu ugu hù hidan, igunrun hi-ogbe nò kunrun Jesu. ³⁸ Okennyè ohu nò gha ime igunrun hù yi oro, sị, "Onye-nkuzi! Dodo, lee nwa m—iya sùò kè m mu! ³⁹ O nwè eje-mmòrì e kwòndon n'è: o m'è a dọbepu oro, ufọfọ a pùhama a onu; ò ru a ehù; a ra yen'è efe! ⁴⁰ M rìò umu-azuun ì wè chupù a, asanì wè ẹka." ⁴¹ Jesu nò shiari, sị, "Eje-agbọ nwonlèni okukwe kè unu wu! Nanì kè mmè le unu jenkò d'a nobiehan?! Elee oghen kè m k'e dinruni unu ndidi?!" 'Ya ò nò sị okennyè hù, "Wèhè nwa ì ebeni." ⁴² Oghen nwata-okennyè ahun gi pùla, eje-mmòrì hù nò kwantuzi è, òma a, kanì Jesu nò jugbọ eje-mmòrì hù, zuò nwata hù, we è ye nedi è. ⁴³ Ikenni hi-ogbe Osolobue kpa nò tu ndi hù ile enya.

Jizos' E Kuzi Oku Onwun A
(Mat 17.22-23; Mak 9.30-32)

Kè ihien ile Jesu rì e me rikwo a tu ihian ile enya, ò nò sị umu-azuun a, ⁴⁴ "Azokwole ni ihienni m jenkò d'a gwa unu kikenni: Wè sikò d'e re Nwa nke Ihian ye ndi ihian." ⁴⁵ Kanì umu-azuun a aghotanì ihien ò rì e ku. Wè zueme ni wè iya, amamgbe w'a ghota a—bù egun anini wè ju a ihien o gi è ku.

Onye Kachanrìn Ibe È

⁴⁶ Oghen ohu, umu-azuun Jesu nò òma oku onye hun jenkò d'a kachanrinni ime wè. ⁴⁷ Jizosì a maringuo ihien wè rì e ro ime obi wè, 'ya ò nò weri nwa-ndu ohu, w'è wuzo ehù a, ⁴⁸ sị wè, "Onye owule gi ufiri efan m nabanhan nwata nò enina nabanhan m, bù onye hun nabanhan nì m nabanhan onye

hụn zini m. Makèni onyè hụ kachanrìn èkèrè ime ụnụ ile, iya wụ onyè hụn kachanrinni.”

Onyè Ghalèni A Nòkin Ụnụ Ụzọ Rị Azụn Nke Ụnụ
(Mak 9.38-40)

⁴⁹ Jọnụ nọ sị Jizọsị, “Di-nwọnni-ènyi, ènyi hụn okènyè ohu rị e gi èfan i a chụpụ eje-mmọn, ènyi nọ sị a kụsị a, makèni èlè onyè itu ènyi.” ⁵⁰ Kanị Jesu nọ sị ‘ya lè ụmụ-azụn ndị ọzọ, “Akụsile n'a, makèni onyè ọwulè ghalèni a nòkin ụnụ ụzọ rị azụn nke ụnụ.”

Obodo Jụ Jesu

⁵¹ Mgbe oge hụ wè jenkọ d'e gi we Jizọsị si elu-igwee gi rume, ọ nọ kwademèchanrìn obi è jènme Jerusalem, o leni ènya azụn. ⁵² Ọ nọ zi ndị-ozì buru n'è ụzọ. Wè nọ banye obodo ohu rị ime Samerià d'a kwademè n'è ihien. ⁵³ Kanị ndị rị ebèhụ anabanhann'a makèni Jerusalem kè ènya a rị. ⁵⁴ Oge ụmụ-azụn a wụ Jemisi lè Jọnụ gi hụn ihienni, wè nọ sị, “Di-nwọnni-ènyi, y'a chọghọ nì ènyi gha elu-igwee kpọtu okun n'o ripụ wè [kè Èlajia dọn mè]?” ⁵⁵ Kanị Jesu nọ gbèhuto, jugbo wè, [sị, “Ụnụ amarìn ụdì obi ụnụ nwọn!† [Mmè wụ Nwa nke Ihian abianì d'e tikpọ ndun ihian, kama, m bia d'a zuopuha wè].” ⁵⁶ Ya lè wè nọ si alì ọzọ mè èkèrè.

Ndị Hu Chọ Nì Wè Sọnmè Jizọsị
(Mat 8.19-22)

⁵⁷ Oge wè gi jenkọ, okènyè ohu nọ sị Jesu, “M k'e sọn i ebe ọwulè i jenkọ.” ⁵⁸ Jesu nọ sị a, “Ufu nwọn okporo ebe w'e bi; nnunụ nwonzikwọ èkụ; kanị mmè wụ Nwa nke Ihian enwọn ebe m'e buche isi m.”

⁵⁹ Jesu sị okènyè ọzọ, “Sọnmè m.” Kanị okènyè hụ nọ sị, “Di-ọkpa, nì m bu ụzọ jèn d'e ligụ nèdi m.” ⁶⁰ Ya Jesu nọ sị, “Hapụ ndị nwunni nì wè li ndị nke wè nwunni. Iyù nwèn, jènme d'e zi ozi Alì-eze Osolobue.”

⁶¹ Onyè ọzọ sịzị, “Di-ọkpa, m jenkọ d'e sọn i, kalè, nì m bugụ ụzọ jèn d'a sị ezi-lè-ulo m, ‘Nodì nì ọhunma.’ ” ⁶² Jizọsị nọ sị a, “Onyè ọwulè hụn e buchegụ ẹka ọrùn e lee ènya azụn, efuruni Alì-eze Osolobue.”

Isi Nke Iri

Jizọsị E Zipụ Mmadu Mmèbuo-kwasì-ogun-eto Ozo

¹ Onwan e megu, Di-nwọnni-ènyi nọ horì ikènyè mmèbuo-kwasì-ogun-eto ndị ọzọ. Ọ nọ zipụ wè mmadu èbuo-èbuo, nì wè buru n'è ụzọ jèn obodo ile lè ebe ile 'ya lè enwèn è jenkọ d'e jèn. ² Ọ nọ sị wè, “Ihien-ugbo wè jenkọ d'a ghọ ebukè, kanị ndi

† **Isi Nke Itenei:**55 mọbụ: “ụdì Mmọn ụnụ wụ nke è”

jenkọ d'a ghon'a ebuni oda. Mę ni nwan ekpere riọ onye nwon ugbo n'o zi ndi orun d'a ghon'a ihien-ugbo e.

³ Jenme ni! Lee e, m ri e zipu unu rike atunrun e ye ime igunrun eworo*. ⁴ Ewerile ni ego; ebule ni ekpa; ewerile ni akp'uku; akusile ni uzọ d'e kele onye owule. ⁵ Ulo owule unu banye, bu ni uzọ kele, si, 'Udon 'ya ri ni uloni.' ⁶ Omeni onye udon ri ulo hu, udon unu a noyen'e; kanị, omeni o nwonni onye udon rin'a, udon unu e kinhen ni unu.

⁷ Nodi ni ulo ohu ahun ndi rin'a nabanhan unu, e ri, a ra ihien owule we ye unu, make ni o furu ni we ku ndi orun ugwo. Akwahunmele ni. ⁸ Obodo owule unu banye, ni a nabanhan we unu, ri ni ihien owule we ye unu; ⁹ zuo ni ndi emu ri a ku ime obodo hu; si ni ndi ri n'a, 'Ali-eze Osolobue a riguo nsue.' ¹⁰ Kanị obodo owule unu banhan ni anabanhanni we unu, shi ni ogbara-ogbe, unu a nodi ebeku si, ¹¹ 'Ke ejan obodo unu hun ri enyi uku, enyi ri e tichanpu a atoni unu n'o shiagbu unu eri. Kanị, nyanhan ni ni Ali-eze Osolobue a riguo nsue!' ¹² M ri a gwa unu ezioku, o jenkọ d'a ri ni eje-ali ahun wu Sodom nfe Uhuohin Okinkin-ikpe kari obodo hu!"

*Jizosi A Ban Ni Obodo Ndi Hu Kwerileni Mban
(Mak 11.20-24)*

¹³ "Okę nsongbu jenkọ d'a ri ni ndi obodo Korazin! Okę nsongbu jenkọ d'a rizikwo ni ndi obodo Besaida! Make ni, omeni ime *eje-ali* wu Taya-le-Sidonu ke we no run orun-atumenya ndi hun we run ime unu, nke o teke ndi Taya-le-Sidonu roghariguu, yiri ekwa-ahio, buo ntun kpu enwen we, nodi akpakali-gi ghosi n'e roghariguu we! ¹⁴ Unu jenkọ d'a takari ndi Taya-le-Sidonu afunfun Uhuohin Okinkin-ikpe."

¹⁵ "Nke unu ndi obodo Kapanom, unu ro ni we siko d'e busi unu elu-igwee? Mba! We jenkọ d'a tutu unu ye ali-mmom!"

¹⁶ O no si umu-azuun a, "Onye owule gon unu ntin ri e gon m ntin; onye owule ju unu ri a ju m; onye owule ju ni m ri a ju onye hun ziheni m."

Ndi hu Jesu Zipu A lua

¹⁷ Omeuu, ikennyę mmebuo-kwası-ogun-eto hu no gi okę ighoghọ lua. We no si, "Di-nwonni-enyi, ke eje-mmom ri ichen-ichen humeni enyi isi hun enyi gihu gi efan i gwa we oku!" ¹⁸ Jesu no si we, "A hungho m ke Ekwensu gha elu-igwee dan 'nwain!', rike ebe amuma no be. ¹⁹ Lee e! E yeole m unu ikę hun unu e gi zo agwo le akpi oku ghafe, lezikwo hun unu e gi meri ikę ile Enenren hu nwon—o nwonni ihien siko d'a ru unu ehụ. ²⁰ K'osilerı, egile ni ifiri ni eje-mmom humę ni unu isi

* **Isi Nke Iri:3** Griki: wofu

ghoghọ, ka ghoghọ nị makēni e deyegụọ wẹ ẹfan ụnụ ime elu-igwee.”

Jesu A Ghoghọ
(Mat 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Ogeṅ ohu hụ, Jesu nọ ghoghọ ime Mmọn-nsọ, si, “Baba, Onye nwọn elu-igwee lẹ ụwa! M rị e kele i makele 'ye zuemeḡuọ nị ndị marin ihien lẹ ndi nwe nghota ihien ndini, we wẹ ghosi umu-ndu. Eghẹe Baba, enina k'i cho n'o rị.” ²² “Nedi m e buguọ ihien ile che m ẹka. O nwonni onye marin onye Nwa Osolobue wu wezuka Chuku-Nedi; o nwonzikwoni onye marin Chuku-Nedi wezuka Nwa a—lezi onye owule Nwa a cho n'o me ẹ marin a.”

²³ Ya ke Jizosi nọ gbehuto, bu ihun zime umu-azun a, kagwa wẹ, si, “Unu wu ndi wẹ gozi agozi nị enya unu rị a hun ihien ndini unu rị a hun! ²⁴ M rị a gwa unu, ndi-amuma lẹ ndi nze bu oda a choḡuọ nị wẹ hun ihien unu rị a hun, ahunni w'a; a chozikwo wẹ nị wẹ nū ihien unu rị a nū, anuni w'a.”

Onye Sameria Hun Me Ohunma

²⁵ Okaa-Iwu ohu bia d'e shini Jesu onyan. O si Jesu, “Onyenkuzi, kini ke m jenko d'e me nị m nwonhen ndun-itēbite?” ²⁶ Jesu nọ si a, “Ki Iwu Mozizi ku? Nani i ghota a?” ²⁷ Okennyẹ hụ nọ za, si, “ ‘Gi obi i ile, enwen† i ile, iken i ile lezi uche i ile nwe ihien-osusuo Di-nwonni-enyi wu Osolobue i; lezikwo 'ihien ibe i k'a suoriri i ke ihien enwen i don a suo i.’ ” ²⁸ Jesu nọ si a, “Y'a zaguo ohunma; me onwan keni i rị ndun.” ²⁹ Kani Okaa-Iwu hụ cho n'o kuni enwen ẹ ohunma, o nọ ju Jesu, si, “Onye wu nwan ibe m?”

³⁰ Jesu nọ za, si, “Okennyẹ ohu gha Jerusalem jenko Jeriko. O nọ danban ẹka ndi ohin, wẹ nọ napuchanrin a ihien ile o gi, gbama a oto, gbu ẹ ili—nke wu nị o hodụ ekerẹ n'o nwun, wẹ nọ la a to ụzo. ³¹ O nọ nwan me ni onye nchu-ẹjan ohu ghako ụzo hụ; kani, ogeṅ o gi hun okennyẹ hụ, o nọ ghakpen ẹ. ³² Eriara k'o gi mezikwo nị onye Livai, onye a run ime Ulo-nsọ, ghako ụzo hụ; o hun okennyẹ ahun, o nozi ghakpen ẹ. ³³ Kani, ogeṅ onye Sameria ohu hun ghako ụzo hụ jenko ali-ihian gi puha ebe okennyẹ hụ rị, hun a, omiken ẹ nọ me ẹ. ³⁴ O nọ jen d'e kunrun ẹ, hu udeṅ lẹ manya yesonme ebe ile o ru ehii, kenmechanrin a wẹ ile. Onye Sameria hụ gi anyinnyan—o nọ bu okennyẹ hụ che enu anyinnyan hụ, we okennyẹ ahun si ulo ndi ijen a nodi, nọ ebẹhụ lefu a enya. ³⁵ Ogeṅ eki gi fon, o nọ wepuha egho orun akpu-uhuhin ebuo, ye onye hun e lepụ ulo ndi ijen hụ enya, si a, ‘Dodo, lepụ a enya; m kinhen, a kukin m'i ihien hoduni hun i gi lepụ a enya.’ ”

† **Isi Nke Iri:27** umẹ ndun

³⁶ Ya Jesu nọ nwan sị onyẹ-nkuzi Iwu hụ, “K'i ro? Onyẹ ime mmadu ẹtọni henrin ibe okennyẹ hụ danban ẹka ndi ohin?”

³⁷ Onyẹ-nkuzi Iwu hụ nọ za, sị, “Onyẹ hụn mę n'ẹ ẹfoma.” Ya ke Jesu nọ sị a, “Jenmę nwan d'e mę ẹrira.”

Jizọsị A Bia Iwe Mata Lę Meri

³⁸ Ogen Jesu lę umu-azụun a gi jenko, wę nọ banye obodo ohu mę ẹkerę. Okpoho ohu ẹfan a wu Mata nọ nabanhan a iwe ẹ: ³⁹ Mata nwę nwęne-okpoho ẹfan a wu Meri, hụn nọdị alị ẹhu ụkụ Di-nwọnni-ẹnyi, e gọn ntin ihien ọ rị e ku. ⁴⁰ Kanị, Mata asanị ẹka nọdị make ọrụn bu ọda ọ rị a rụn mmulo; 'ya ọ nọ bia d'e kunrun Jesu, sị, “Di-nwọnni-ẹnyi, o nwọnni ihien i kpọ a nị nwęne m la ọrụn ile tọni mme sọ? Gwa a nwan ya d'e yeni m ẹka.” ⁴¹ Kanị Di-nwọnni-ẹnyi nọ za a, sị, “Mata, Mata! I rị e hue uhue, e sọngbu enwẹn i banyeni ihien bu ọda — ⁴² bu ihien ohu sọ ọ rị mkpa; Meri a horiguo hụn ka mma; anapuko w'a ya.”

Isi Nke Mmanaj

Jizọsị A Kuzi Ke Wę Dọn E Mę Ekpere

(Mat 6.9-13; 7.7-11)

¹ Jizọsị rị ebe ohu e mę ekpere; ogen o gi meguu, nwa-azụun a ohu nọ sị a, “Di-nwọnni-ẹnyi, kuzi ẹnyi ekpere—ke Jonu dọn kuzi umu-azụun a.” ² Jizọsị nọ sị wę, “Unu gha e mę ekpere, sị nị:

'Baba,

nị wę dọnmę ẹfan i nsọ;

Alị-eze i 'ya bia d'a kima.

³ Ye ẹnyi ihien-oriri siko d'e zu ẹnyi uhuhin-uhuhin;

⁴ Gbaghari ẹnyi njo ẹnyi,

makeni ẹnyi a gbaghari onyẹ ọwule mejani ẹnyi a gbaghari.

Edubanle ẹnyi ime onwunwan, [ka gba puha ẹnyi ẹka Eje-onye hu*].’ ”

⁵ 'Ya Jizọsị nọ sị umu-azụun a, “Nị ẹnyi weri ẹ nị onyẹ ohu ime unu jen iwe ọwu a ime abali d'a sị a, 'Di-ẹnyi, zinye m ogbe-brędi ẹto. ⁶ Ọwu m hụn rị ụzo-ijen rihu a banhan iwe m kikenni, kanị enwę m ihien-oriri ọwule m siko d'e ye ẹ.’ ⁷ Nị ẹnyi werizikwo a nị ọwu i ahun gha ime ulo sị, 'Eyele m nsongbu; a kpokinguo wę ụzo; mme lę umu m e dineguo. Asa m ẹka lihi ọtọ d'e ye i ihien ọwule.’ ⁸ M rị a gwa i nị osuon'a n'o gini ifiri nị i wu ọwu a lihi ye i brędi, o siko d'e ye 'y'e makeni y'a rihobehini.

⁹ 'Ya wu, m rị a gwa i: rijo, i k'e nwonhen; cho, i jenko d'a hun; du ẹka, wę siko d'a gunpun'i ụzo. ¹⁰ Makeni ndi ile hun rionị jenko d'e nwęhen; ndi hun chonị jenko d'a hun; wę siko d'a gunpuzikwonị ndi ile du ẹka ụzo. ¹¹ Imę unu ile, elee nedi

* **Isi Nke Mmanaj:**4 mọbu: eje-ihien

sikọ d'e ye nwa a agwọ ọ rịọ a azun ¹² mọbụ ye ẹ akpị omēni ọ rịọ a ẹkwan? ¹³ O mē nwan nị unu hụn wu ndi-njọ ma ye umu unu ihien ri mma, nani ke Nedi ahun ri elu-igwee k'e yehan ndi rịọ a Mmọn-nsọ? O yekariko we?"

Jesu Le Bezibo

(Mat 12.22-30; Mak 3.20-27)

¹⁴ Uhuohin ohu, Jesu chupu eje-mmọn odin. Ogen eje-mmọn hu gi puguu, okennyē hu o te ri ime ẹ nọ kume oku. O tūkenme igunrun ri ebahun enya; ¹⁵ kani, ndi hu ime ndi ri ebahu nọ si, "Bezibo, hūn wu onye-isi eje-mmọn ile, 'ya ri e ye ẹ iken o gi a chupu eje-mmọn.'" ¹⁶ Ndi ozo nọ shini Jesu onyan, si a runghosi we orun-atumēnya pu-ichen gha elu-igwee bia. ¹⁷ Kani Jesu a maringwo ihien we ri e ro, o nọ si we, "Ali-eze owule kebeni, nwon itu ri ichen-ichen ri a luson ibe we ogun, jenkọ d'e henrin ofia; ezi-le-ulo owule ndi ri n'a kebe, a luson ibe we ogun sikọ d'a dan."

¹⁸ "Ya wu, omēni ali-eze Ekwensu kebe ekebe, nwe itu ichen-ichen ri n'a hūn a luson ibe we ogun, eghanị ke ali-eze ẹ e don turu?—bu unu si nwan nị m gi iken Bezibo a chupu eje-mmọn. ¹⁹ Omēni iken Bezibo ke m gi a chupu eje-mmọn, iken onye ke ndi nke unu gi a chupu we? Uwe jenkọ d'a ma unu ikpe!" ²⁰ "Kani, o mē nwan nị iken Osolobue ke m gi a chupu eje-mmọn, 'ya wu nị Ali-eze Osolobue e rugwule ebe unu ri."

²¹ "Owule dikan a kwademecharingwu ihien ogun a, nodi e che oken-ulo a nche, o nweni ihien jenkọ d'e mē ihien o nwe. ²² Kani, omēni onye ka a iken a maye ẹ ogun, meri ẹ, o jenkọ d'a napucharin a ihien ogun ile hūn o gi don enya, buru ihien ẹ ile, kesonme ni ndi ozo ya." ²³ "Onye owule rileni azuun nke m ri a luson m ogun; onye owule hūn ghaleni e ye ni m ẹka a kkwama ri e kponyiya."

Ihien E Wekinhen Eje-mmọn We Chupugwu

(Mat 12.43-45)

²⁴ "Eje-mmọn ghagwu ime ihian pu, o ghahunmeme ebe mirin rileni, a cho ebe o jenkọ d'a nodi zu iken. Omēni o hunni, o sikọ d'a si enwen ẹ, 'M sikọ d'e kin-azuun ulo hu m gha pūha.' ²⁵ O kinhen, hūn a nị a zachanguo w'a, donkwamagwu a, ²⁶ o jenkọ d'e wehezi eje-mmọn esa ozo ka 'ya le enwen ẹ njọ, a bia we d'e biri ebahu. Onodi onye hu a ka njọ kari ke o ri mbu."

Ndi We Gozi Agozi

²⁷ Ogen Jesu gi ri e ku ihienni, okpoho ohu ri ime igunrun hu nọ gha ebahun si a, "Efo mun'i le eran i ra wucharin ihien we gozi agozi!" ²⁸ Kani Jesu nọ si, "Mba, ngozi wu nke ndi hūn a nu oku Osolobue, e gi ẹ e bi!"

Ihiẹn Mę Onyę-amụma Wụ Jona Wụ Ahịma
(Mat 12.38-42)

²⁹ Ogęn ndi ri e ruhe ebe Jizosi ri gi ri e buwaye oda, o no kumezi, si, “Agboni jo njo! We si m ghosị we ahịma pu-ichen, kanị o nwonni ahịma owule pu-ichen we jenkọ d'a ghosị we wezuka ihiẹn mę onyę-amụma wụ Jona. ³⁰ Ke Jona don wụ ahịma ebe ndi Ninive ri, erira ke Nwa nke Ihian jenkọ d'a wụ ahịma ebe agboni ri. ³¹ O ru Ogęn Ichin-ikpe, eze-okpoho ali Shiba, ali hu ri azuun ndidan-mirin, jenkọ d'e lihi, shiagbu agboni eri. Makeni, o gha ali hu tegbu enwen e bia d'e gon ntin amamihien Solomonu—bu onyę ka Solomonu ri nwan ebeni. ³² O ru Ogęn Okinkin-ikpe, ndi Ninive jenkọ d'a puha osheri, ma ndi agboni ikpe, makeni we roghari eroghari ogęn we gi nu ozi Jona zi—bu onyę ka Jona ri nwan ebeni!”

Ukpe Hun Ri Ehu
(Mat 5.15; 6.22-23)

³³ “O nwonni onyę hun a mụye ukpe e bu e e zueme mọbu e bu e che okpuru aferę. Mba, w'e buto a elu obu-ukpe—keni onyę owule banhanni gi e legha uzọ.” ³⁴ “Enya i wu ukpe ri i ehụ. Omęni enya i ri mma, ukpe jenkọ d'e junchanrin i ehụ. Kanị omęni enya i a ri mma, ishi jenkọ d'e junchanrin i ehụ. ³⁵ Hunkwọ a ni ukpe hun ri ime i ele ishi. ³⁶ 'Ya wu, omęni ukpe junchanrin i ehịu ile, bu o nwonni mkpamkpa owule ri ime ishi, ehụ i ile siko d'e me ukpe-ukpe nọke ebe ukpe nọ e nwunkpu i.”

Jesu A Jugo Ndi Itu-Farisi Le Ndi-nkuzi Iwu
(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

³⁷ Ogęn Jesu gi kuguu, onyę Itu-Farisi ohu no si a bia iwe e d'e du e ri ihien-oriri. 'Ya o no jennme; o no weri onodi a elu teburu ihien-oriri ahun.

³⁸ Ogęn onyę Itu-Farisi hu gi hun ni Jesu a chanchanni ehụ a ke we don a chan n'o d'e rime ihien-oriri, o no tu a enya. ³⁹ Ya ke Di-nwonni-enyi no si a, “Lee nwan, unu ndi Itu-Farisi a chanchan azuun mkpu le aferę unu, kanị enya-uku le eje-ihien jun ime unu. ⁴⁰ Ndi-nzuzu! Ele onyę hun memę azuun a memęzikwo ime e? ⁴¹ Ka we ni nwan ihien ndi hun ri ime e ye ndi igbennye; unu me e, m ri a gwa unu, ihien ile jenkọ d'e nwunchan ni unu.

⁴² Nsongbu ri ni unu ndi Itu-Farisi! Unu a kusunmede uzọ-ohu-ime-uzọ-iri ihien e me ofe a suo—ke arabasi-minti ke riu ke ihien-akunkun ndi ozọ ri ichen-ichen—bu unu a nato iye onyę owule ihien run'e le inwe ihien-osusuo jenni Osolobue—ndini te furu unu k'a gha e me; kanị, ele hun unu e gi lato ihien ndi ahun unu a ku.”

43 “Nsongbu ri ni unu ndi Itu-Farisi! O soso unu ni unu a nodi isi-ochi ime ulo-ofufe lezi ni we e kele unu ekele pu-ichen ime afia ebe ihian ri. 44 Nsongbu ri ni unu! Unu no ke ili w'a ghafe elu e bu a marin we ni ili ro.”

45 Onye ohu ime ndi-nkuzi Iwu no si a, “Onye-nkuzi, i gha e ku ihien ndini we, i ri a kparizikwo enyi nwen!”

46 Jesu no si a, “Nsongbu rizikwoni unu nwen, ndi-nkuzi Iwu! Unu e buyesonme ndi ozo ibu a fu orun obubu, kanu unu le enwen unu ara tinpude mkpinsi-eka ohu yeni we eka bu ibu ndi ahun. 47 Nsongbu ri ni unu! Unu a tun ili ndi-amuma hu ndi nedi unu kanu gbu — 48 hun unu gi a ghosi ni unu kwadon ihien ndi nedi unu me—makeni, uwe gbu ndi-amuma, unu nwen no tun ili ndi-amuma ahun we gbu. 49 Ufiri ihienni ke Osolobue gi gi Amamihien e si, ‘M jenkō d'e zijen ni we ndi-amuma le ndi-ozu pu-ichen: we jenkō d'e gbu ndi hu ime we, kpokpo ndi hu ime we’ — 50 keni we ju agboni ukwere edeke ndi-amuma ile we gbu kete w'e kele uwa — 51 ghakwori edeke Ebelu d'e ru edeke Zekaraya we gbuto Ulo-nsō, egbata Ukpo nchu-egan le Ebehu-ri-nsō. Eghē, m ri a gwa unu, we siko d'a ju agboni ukwere we ile!”

52 “Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu! Unu e wepuguo isafin amamihien: unu le enwen unu abanyeni, unu eyeni ni ndi ri a cho ni we banye efe banye!”

53 Ogen Jesu gi ghaguu ebahun pu, ndi-nkuz Iwu le ndi Itu-Farisi no koriamā n'a oda-oda, juchanma a onu ihien bu oda, 54 a cho ihien ri a onu, keni we hun ihien we e gi kwodon e.

Isi Nke Mmēbuo

Gbakwoni Ni Ihunnai Osō!
(Mak 10.26-27)

1 Ke mmadu nnu ole-le-ole don ri a gbakikome, nke wu ni we hu a zo ibe we uku, Jizosi no bu uzō si umu-azun a, “Kpachanpu ni enya banyeni yisti* ndi Itu-Farisi—hun wu ihunnai we. 2 O nwonna ihien owule kpumeni hun jenkoleni d'e kpupu; o nwonna ihien zuerini hun jenkoleni d'a wa. 3 ‘Ya wu, ihien owule unu ku ime ishi, ihian jenkō d'a nu a ifonrin-ifon; ihien owule unu gunma enwen unu ime-ulo ka-uka ku, ihian siko d'e gi e yi oro elu ulo.”

Onye We K'a Tu Egun E
(Mat 10.28-31)

4 “Ndi owu m, m ri a gwa unu, atule ni egun ndi e gbu ehū soso bu o nwonzini ihien we siko d'a s'eka me kari ohun. 5 Kama, ni m ghosi unu onye unu siko d'a tu egun e: tu ni egun Osolobue,

* **Isi Nke Mmēbuo:**1 yisti: ihien bredi gi a fu

onye hụn o mē ni o gbuchanrịn ẹhụ, o nwōnghozikwọ ikēn o gi a tū ihian e ye okun-mmōn. Eghē, tū nī egun ẹ! ⁶ Ẹlẹ isen 'ikōbō' ẹbụọ kẹ w'e re achụ† Kani, Osolobue ara zọ kẹ akp'ohu ime nnunū ndini. ⁷ Kẹ ntutu rī unū isi, Osolobue a gunguọ a. Atule ni nwan egun: unū ka achụ mkpa a rī ebe Osolobue rī—osun'a nī achụ bu ọda rọ!”

Ikweri N'i Wu Nke Kraisti Le Ighori Ni Y'ele Nke E
(Mat 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ “M rī a gwapu unū ezioku, onye ọwule nọ id'anya ihian kweri n'ọ wu nke m, mmē wu Nwa nke Ihian jenko d'a nọ id'anya ndi mmōn-ozī Osolobue kwerizikwọ nī onye hū wu nke m. ⁹ Kani, onye nọ id'anya ihian ghori nī ẹlẹ nke m, mmē wu Nwa nke Ihian jenko d'a nọ id'anya ndi mmōn-ozī Osolobue kuzikwọ nī onye hū ẹlẹ nke m.” ¹⁰ “Ozozī, wē sikọ d'a gbaghari onye ọwule kuja oku mmē wu Nwa nke Ihian, kani agbaghariko wē onye ọwule kuja oku Mmōn-nsọ. ¹¹ Ogen wē jenko d'e gi wehē unū ulo-ofufe mōbū ebe ndi hūn a kinī mōbū ndi-nze rī d'e kin unū ikpe, ehuekwole ni uhue kẹ unū k'a don kinrin onū unū mōbū ihien unū k'e ku. ¹² Makeni, ogen hū ru, Mmōn-nsọ jenko d'a kuzi unū ihien furu unū k'e ku.”

Ilu We Gi Odafin Nzuzu Ta

¹³ Okennyē ohu rī ime igunrun hū nọ sī Jizosī, “Onye-nkuzi, dodo gwa nwehē m n'ọ keye m uku nedi enyi lato nī enyi.” ¹⁴ Jizosī nọ sī a, “Owu m, onye tumē m onye a hannī unū ebūo enen mōbū onye e keni unū ihien?”

¹⁵ “Ya ọ nozī sī wē, “Kpachanpukwọ nī enya, unū e gbondon enwen unū make ụdi enya-uku ọwule gha a rī ime ndun unū; makeni, ẹlẹ ihien ihian nwon wu ezigbo ndun a, osun'a n'ọ mekē odafin.” ¹⁶ “Ya Jizosī nọ ta nī wē iluni: “O nwon okennyē ohu wu odafin, hūn nwon alī. Alī hū nọ men'e ihien ọda-oda. ¹⁷ Ọ nọ sī enwen ẹ, ‘Enwon m ebe sikọ d'e zu m buto ihien ugbo m. Kinī kẹ m jenko d'e mē?’ ¹⁸ Ọ nọ sī enwen ẹ, ‘Lee ihien m sikọ d'e mē: m k'a totusonmē oban m ile, tun ndi kani wē; ebēhū kẹ m jenko d'e donmē oka m lẹ ihien m ndi ọzọ. ¹⁹ Ogen hū, m k'a sī enwen m, “Enwen m, y'e nwonguọ ihien ile rī mma sikọ d'e zu i bi ahua bu ọda lalani! Eyezile enwen i nsongbu! Ri! Ra! Efo ya suoma i usuo!”’ ²⁰ Kani Osolobue nọ sī a, ‘Onye nzuzu! Uhinhinni kẹ wē jenko d'a napu i ndun i—onye jenko nwan d'e nwōnrin ihien ndini ile i buto nī enwen i?’”

²¹ Igi mekin iluni, Jizosī nọ sī, “Enina k'ọ rī nī ndi hū a kpatọ nī enwen wē aku-le-uba kani ẹlẹ wē odafin ime ihien Osolobue.”

Ehuele Uhue, Gi Osolobue Don Enya
(Mat 6.25-34)

† Isi Nke Mmēbụọ:6 sparo

22 'Ya Jesu nọ sị ụmụ-azụn a, "Ya kę m gi rị a sị ụnụ ehuele uhue ihien ụnụ jenkọ d'e ri rị ndun mọbụ ẹkwa ụnụ jenkọ d'e yi. 23 Ndun ka ihien-oriri; ẹhịu ka ẹkwa. 24 Lekpọ ni nnunụ: w'a ra kun mkpuru mọbụ we ihien-ugbo; w'a ra nwon mmughe mọbụ oban w'e buto ihien—kanị Osolobue hụ e ye wẹ ihien-oriri! Bụ ụnụ kadę mkpa a rị oda-oda kari nnunụ! 25 Onye ime ụnụ siko d'a saeka gi uhue o rị e hue gi mgbahunme okuloku ohu tocheni? 26 Omeni y'a s'eka me ihien mehan ntin enina, k'i rị nwan e songbuni enwen i banyeni ihien ndi ozọ?"

27 Lekpọ ni ke obobo ofia don e sue: w'a ra nungbu enwen wẹ mọbụ kpa ẹkwa—kanị m rị a gwa ụnụ ni, ke eze wụ Solomonu eyini ihien owule rihan mma ke obobo ohu ime ndini. 28 Omele Osolobue e yime efifia ihien rị mma enina—efifia hun a rị ebeni tanni, eki fon a tu w'a ye okun, o yimeko ụnụ hun ka mma? Euu, ndi okukwe-nta!

29 'Ya wu, atole ni e ro ihien ụnụ jenkọ d'e ri le ihien ụnụ siko d'a ra; esongbulę ni enwen ụnụ banyen'e. 30 Makeni, ndi ghaleni e fe Osolobue ime uwa ile a chusonme ihien ndini—bu Nedi ụnụ a maringho ni ihien ndini rị ụnụ mkpa. 31 Kama, chomagude ni Ali-eze e—o siko d'e yezikwo ụnụ ihien ndini wẹ."

Kpato Aku-le-uba Elu-igwee (Mat 6.19-21)

32 "Umụ-atunrun m, atule ni egun, makeni o suo Nedi ụnụ usuo n'o ye ụnụ Ali-eze. 33 Repu ni ihien ụnụ nwe, we eghe e ye ndi igbenye, ụnụ e gi uzoni memę ni enwen ụnụ ẹkpa hun ghaleni e wiwi, wuru ndi nwe aku-le-uba ghaleni a guu aguu ime elu-igwee. Ebehu, ohin asako ẹka ru e; ẹkika a sako ẹka ripu wẹ. 34 Makeni, ebe aku-le-uba ụnụ rị, iya ke obi ụnụ jenkọ d'a rizi."

Kwademe Ni, Ni Di-nwonna-enyi Lala

35 "Kwademe ni orun; hun n'a ni ukpe ụnụ e nwunsonme; 36 nọ ni ke idibo rị e che nna wẹ n'o gha oriri agbamehuhuo lua. O lua, du ẹka, keni ụnụ saeka gunpu n'a uzọ ozigbo. 37 O jenkọ d'a rị ni idibo ndi hu mma omeni nna wẹ a lua, hun a ni wẹ mu enya, kwademe, e che e! M rị a gwa ụnụ ezioku, o jenkọ d'a sị wẹ weri onodi wẹ teburu, o konrin, gi ẹka a buye wẹ ihien-oriri. 38 O siko d'a rị ni idibo ndi ahun mma owuni ogen o gi lua—o suo n'a ni ime abali mọbụ igirigi utuntun k'o gi lua—o hun a ni a kwademe guo wẹ!

39 Marinkwo ni ni omeni onye nwon ulo te marin ogen ohin e gi bia, o ke ni a gbukpo iwe e banhan. 40 'Ya wu ni ụnụ le enwen ụnụ jenkọ d'a kwademezikwo, makeni Nwa nke Ihian siko d'a bia ogen ụnụ tuleni enya a."

Odibo Furu Wẹ Gi E D'ènya Ra Hụn Furulèni?

(Mat 24.45-51)

⁴¹ Pita nọ sị, “Di-nwọnni-ènyi, ènyi kẹ ị rị a tų nị iluni ra ị rị a tų nị ihian ile ya?” ⁴² Di-nwọnni-ènyi nọ za, sị, “Onyẹ wụ onyẹ-nlepụ-ènya ahun furu wẹ gi e d'ènya, hụn marin ihien, hụn nna a tumẹ n'o lehụ n'a idibo rị ulọ a ènya, e ye wẹ ihien-oriri wẹ oge n'ofuru? ⁴³ O jenkọ d'a rị n'a mma omèni nna a lua, o hụn a n'ọ hụ e mẹ ihien ahun o sị a mẹ! ⁴⁴ Ezioku kẹ m rị a gwa unu, nna a ahun jenkọ d'e we ihien ile o nwẹ che ẹ ẹka lepụ ènya.”

⁴⁵ “Kani, omele odibo hụ a sị enwen ẹ, ‘Nna m e biekezi d'a lua’, o gbume idibo ibe ẹ hodunị ili—kẹ ikennyẹ kẹ ikpoho—e ri, a ra, a ra manya a tų, ⁴⁶ ya wụ nị nna a jenkọ d'a lua idumuzi—uhuohin odibo hụ tuleni ènya a lẹ oge hụn o marinleni. O siko d'a jakika a, we ẹ che ebe ndi nnupu-isi rị.”

⁴⁷ “Odibo hụn marin ihien nna a cho n'o mẹ, bu o kwademèni enwen ẹ n'o mẹ ẹ mobu o men'e, wẹ siko d'a fian a mkpinsin oda-oda. ⁴⁸ Kani, odibo hụ marinleni ihien nna a cho bu o mẹ ihien w'e gi a fian mkpinsin, wẹ jenkọ d'a fian a hụn buleni oda.”

“Ihien bu oda kẹ w'a tų ènya a ẹka onyẹ wẹ ye ihien bu oda; kani, hụn ka oda kẹ w'a tų ènya a ẹka onyẹ wẹ ye hụn ka oda.”

Jesu E Kebe Ihian

(Mat 10.34-36)

⁴⁹ “M bia d'a mu okun ye uwa; k'ọ rị m, o dunmaguole! ⁵⁰ Kani wẹ jenk'e gi afunfun meguu m mirin-Chuku; ẹhu efuko m d'e ru ni e meguu m ya wụ mirin-Chuku. ⁵¹ Unu rị e ro ni m bia d'e mẹ ihian ile henrin ohu elu uwa? Mba, ezioku kẹ m rị a gwa unu, ele iri-ohu kani nkebe. ⁵² Gha oge nni jenme, mmadu isen hụn rị ezi-le-ulo siko d'e kebe make ufiri m: eto gha a lusun ebuo ogun, ebuo hụ a lusun eto; ⁵³ nedi ihian gha a lusun nwa a okennyẹ, nwa-okennyẹ hụ a lusun nedi ẹ; nne gha a lusun nwa-a-okpoho, okpoho hụ a lusun nne ẹ; nne-di siko d'a gha a lusun nwunye nwa a, nwunye ihian jenkọ d'a gha a lusun nne-di ẹ.”

Ighota Ihien Rị E Meni

(Mat 16.2-3)

⁵⁴ Jizosi nọ sizikwo ndi hụ, “Unu hụn kẹ mirin rị e ru azuun ndidan ènya-anwun, unu sị nị mirin jenkọ d'e zue—o zue. ⁵⁵ Unu hunzi a nị ufere gha azuun ndidan-mirin fehe, unu sị nị uwowo jenkọ d'a rị—o mẹ. ⁵⁶ Ndi ihunna! Unu ma kẹ w'e lee alị lẹ igwere ènya e ku kẹ uhuhin jenkọ d'a rị; kị hañ unu gizileni a saeka e ku ihien ihien rị e mẹ oge nni rị a gho si?”

Iyụ Lẹ Onyẹ Ikpe I Dọnkwo Egwa

(Mat 5.25-26)

⁵⁷ “Kị hañ unu gileni a marinde ihien rị mma unu jenkọ d'e mẹ? ⁵⁸ Lili ma nị iyụ lẹ onyẹ-ikpe i don, unu gini d'e ru ogwa,

amamgbē ọ dọkpun i ye ọka-ikpe, ọka-ikpe e we i ye onyē ẹwuru-ogi—ọ tu i ye ime ụlọ-ngan. ⁵⁹ M rị a gwa i ezioku, i k'a tọ ebahun d'e ru nị y'a hanchanrìn ihien ile wē be i—d'e rudē ikọbọ ka ntin.”

Isi Nke Mmēto

Roghari! I Ju, Y'a La Ntikpo

¹ Ogen ohu hu ke ndi hu ime ndi ri ebēhu gi gwa Jesu oku ndi Galili hu Paileti gbu ebe wē ri a chūye ni Osolobue ejan, gi ẹdeke wē gwọ ejan ahun wē ri a chū. ² Jesu nọ shiarī wē, si, “Unu ro ni ihien mē ndi Galili hu ghosī nị uwē ka ndi Galili ndi ọzọ ile njo e mē? ³ Mba! M rị a gwa unu nị omēni unu lē enwēn unu erogharini, unu ile siko d'a lazikwọ ntikpo kē wē. ⁴ Ra unu ro ni mmadu mmesato ahun ụlọ-nche uku ahun ri Siluam dangbu ka ndi ọzọ ile bi ime Jerusalem njo e mē? ⁵ Mba! M rị a gwa unu nị omēni unu erogharini, unu ile jenkọ d'a la ntikpo kē wē.”

Ilu Jesu Gi Osisi Figi Mīleni Mkpuru Ta

⁶ Ya Jesu nọ ta nị wē iluni: “Okennyē ohu ku figi ime ali-vaini a. Ọ hu a chọha mkpuru elu figi hu, ọ hunni. ⁷ Ọ nọ si onyē hun e lepun'a ali vaini hu ẹnya, ‘Lee ẹ, kete ahua ẹto ẹnwaịn kē m bīama d'a chọ mkpuru elu figini, ahunni m. Gbutu ẹ! K'ọ ri e wiwini ali?’ ⁸ Kani, onyē e lefu ugbo hu ẹnya nọ si a, ‘Di-ọkpa, dodo hapuzi a ahua ohu sọ, nị m hun ụzọ guhunmē ẹ, buche ẹ ejan hun e mē ihien. ⁹ Omēni ọ mī mkpuru akan-ile, ọ hu mma; kani, ọwuni ọ mini, n'i siko d'e gbutu ẹ, y'e gbutu ẹ.’ ”

Jizosị A Zuo Okpoho Eje-mmōn Hieme

¹⁰ Uhuohin Izu-iken ohu, Jesu ri ụlọ-ofufe ohu, a kuzi. ¹¹ Okpoho ohu eje-mmōn ri ime ẹ ri ebēhu. Eje-mmōn hu hieme ẹ kete ahua mmesato—nke wu nị a ra saeka tinpu. ¹² Ogen Jizosị gi hun a, ọ nọ kpọche n'ẹ, si, “Okpoho, y'a dīnhinole emu i!” ¹³ Ya Jesu nọ bu ẹka kwasị a, ọ nọ tinpu ozigbo; ọ nọ jama Osolobue mma.

¹⁴ Kani iwe nọ we onyē-isi ụlọ-ofufe nị Jizosị zuo emu Uhuohin Izu-iken, ọ nọ si ndi ri ebēhu, “Akpū-uhuohin isin ri a hun furu ẹnyi e gi run ọrun—bīa nị ogen hu d'a zuo isi, ẹlẹ Uhuohin Izu-iken!” Ọ hu e ku ẹ, e kudonzi.

¹⁵ Di-nwōnni-ẹnyi nọ si a, “Ndi ihunnai! Onyē-onyē ime unu a topu oken-efin ẹ mọbu jaki ẹ ụlọ-anu wē limeto a Uhuohin Izu-iken, du ẹ e si ebe o jenkọ d'a nọ ra mirin; ẹlẹ iya?”

¹⁶ “Lee ni nwan okpohoni: nwa Ebrahim hun Ekwensu ken ẹgbun kete ahua mmesato; o runi hun w'a topu Uhuohin Izu-iken?” ¹⁷ Ogen o gi ku ihienni, ifenren nọ mē ndi inenren ẹ. Kani igunrun ahun ri ebēhu hu a ghoghọ makē ihien ile a tu ẹnya ọ ri e mē.

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mọstadi Ta
(Mat 13.31-32; Mak 4.30-32)

¹⁸ Ya Jesu nọ nwan si, “Kini ke Ali-eze Osolobue yi? Kini ke m'e gi ghosị k'ọ nọ? ¹⁹ Ali-eze Osolobue nọ ke ebe onye ohu nọ weri mkpuru mọstadi, kun a ye ugbo-nta a, ihien akunkunni e sue, henrin osisi, nnunu nọ bia d'a ku ekwu we ye agalaba a.”

Ilu Jesu Gi Yisti Bredi Gi A Fu Ta
(Mat 13.33)

²⁰ Jesu nọ sịzi, “Kini ke m'e gi ghosị ke Ali-eze Osolobue nọ? ²¹ Enina k'ọ nọ: ọ nọ ke ebe okpoho ohu nọ weri ekere yisti bredi gi a fu, gwogbame 'ya le adana oka eto we gwe—d'e ru ni we ile a fuchanrin.”

Onumuzo Hun Me Mwara
(Mat 7.13-14, 21-23)

²² Ebe Jesu jenkọ Jerusalem, ọ hu a banyesonme obodo ndi hi-ogbe le ndi me ekere-ekere, a kuzi ndi ri ime we. ²³ Onye ohu nọ ju a ajuju, si, “Di-nwonni-enyi, ndi buleni oda suo jenkọ d'e nwe nzuopuha?” Jesu nọ si we, ²⁴ “Gikwo ni ndun ile unu nwe lili ma ni unu banye onumuzo hu me mwarara! Make ni ndi bu oda jenkọ d'e me ni we banye, kanị asako we aka.”

²⁵ “Make ni, onye nwe ulo ma-ama gunma uzọ, unu e turu ezi ebahun duma aka onumuzo, a si, ‘Di-nwonni-enyi, dodo gunpuni enyi uzọ!’ O jenkọ d'a za unu, si, ‘Amarin m ebe unu gha bia!’ ²⁶ Ogen hu, unu jenkọ d'e kume, si, ‘Ele enyi le iyw wi ri, ra? Y'a noguozide ogbe enyi kuzi!’ ²⁷ Kanị o siko d'a si, ‘Amarin m ebe unu gha bia! Gha ni ebe m ri pu, unu ile hun e me njo!’ ²⁸ Ikwankwa le ita nkwenren-eze jenkọ d'a ri ogen unu jenkọ d'e gi hun Ebrahim le Aziki le Jekopu lezikwo ndi-amuma ile ime Ali-eze Osolobue, bu a tu we unu le enwen unu ye ezi!”

²⁹ “Ihian jenkọ d'a gha ebamin-enọ uwa bia d'e ri oriri ime Ali-eze Osolobue—we k'a ghasonme azuun owuwa-enya-anwun le ndidan enya-anwun le azuun ugu le ndidan-mirin bia. ³⁰ Ezie, o nwongho ndi kpa azuun ogeni jenkọ d'a wuru ndi bu uzọ ogen ahun le ndi bu uzọ kikenni hun k'a wuru ndi kpa azuun.”

Obodo Jerusalem Ri Jizosi Obi
(Mat 23.37-39)

³¹ Ogen ohu hu, ndi hu ime ndi Itu-Farisi nọ bia d'e kunrun Jizosi, si a, “Ghakwo ebeni pu, make ni Herodu cho n'o gbu il!” ³² Jesu nọ si we, “D'a gwa ni ni m ufu ahun e me ero ni m si, ‘Gon ntin, m ri nwan a chupu eje-mmọn, a zuo emu tanni, ekile e mezi m erira, hun me e akpu-uhuohin eto, a runchanrin m orun m.’”

³³ Jesu nozi si, “K'osileri, m pukọ apuko—m siko d'a riri ri uzọ tanni le ekile le nwen-eki—makele Jerusalem suo ke we nọ e gbu onye-amuma—onwonzini ebe ozọ.”

34 “Euu Jerusalem! Jerusalem!! Obodo hụn e gbu ndi-amuma, e gi omuma a magbu ndi we zihen'e! Mgbe ole-le-ole ke m chopu ni m kponkikomę ndi ri ime i ke nneku-ohuhu don e kponkikomę umu a e ye nku e, kanu y'a nini m! 35 Lee e, a la we nwan Ulo i ton'i! M ri a gwa i ni y'a hunkozu m d'e ru ogen i jenko d'a si 'Onye hu gi efan Di-nwonni-enyi a bia wu onye we gozi agozi.' ”

Isi Nke Mmęto

Jesu A Zuọ Okęnyę Ehu A Fun

1 Uhuohin Izu-iken ohu, Jizosi no jen d'e ri ihien-oriri iwe onye ohu ime ndi-isi ndi Itu-Farisi; ndi ri e ke Jizosi hu e ke e. 2 Ya ke okęnyę ohu ehu a fun nohu puha ihun Jizosi ebęhu. 3 Jesu no ju ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, si, “Iwu e kwerigho ni we zuo emu Uhuohin Izu-iken ra o kwerini?”

4 Kanu we ile a gba nkintin. Ya Jesu no weri okęnyę hu, zuo a, si a lama. 5 'Ya o no si we, “Omeni nwa i okęnyę mọbu okęn-efin i danban omi Uhuohin Izu-iken, y'e wepuhako a ozigbo?”

6 Kanu, asanu we eka za ihien owule.

Iwelua-Enwen-Ihian-Ali Le Imę Ni Ndi Igbęnyę Ohunma

7 Jesu a hun ke ndi obia ri a horisonme isi-ochę, o no kuzime we, si, 8 “Ogen owule we kpọ i oriri-agbamehuhuo, ejękwole d'a nodi ali isi-ochę. Ikenkwọ o nwon onye ka i mkpa a ri hun we kpọzi oriri hu. 9 Ogen hu onye hu kpọ unu ebuo oriri jenko d'a bia d'a si i, 'Owu m, lihi oto ni onyeni nodi ali.' Ogen hu ifenren e megbu i, y'e gi ifenren jęnme nwan d'a nodi ali ochę mmaka. 10 Kama, we kpọ i oriri, jen d'a nodi ali ochę mmaka, keni onye hun kpọ i oriri bia, o si i, 'Owu m, bia d'a nodi ali isi-ochę.' Ogen ahun ogho e jun i ehu ihun ndi we kpọ 'yu le we oriri ahun.”

11 “Makeni onye wesi enwen e enu, e wetu w'e ali; onye welua enwen e ali, e wesi w'e elu.”

12 'Ya Jizosi no si onye hun kpọ a oriri, “I kpọ oriri, akpọle ndi owu i mọbu umune i mọbu ndi-idafin ibe i amamgbe w'a kpogwari i—o wuru ni a kukunguo we i ugwo.”

13 “Kama, i kpọ oriri, kpọ ndi igbenyę le ndi nguro le ndi uku rileni iken le ndi enya-ishi.”

14 “I jenko d'e nwehen ngozi makeni asa we eka kukin i y'e—Osolobue siko d'a kukin i y'e uhuhin hu ndi ri ochan k'a gha onwun lihi.”

*Ilu Jesu Gi Ndi We Kpọ Oriri Hi-ogbe Ta
(Mat 22.1-10)*

¹⁵ Ogen onye ohu ime ndi hu bia oriri hu gi nu ihienni, o no si, "Ndi hu siko d'e ri oriri hu ime Ali-eze Osolobue e nwekekwo ewere!"

¹⁶ Jizosi no si a, "Okennyeh ohu kpo oriri hi-ogbe; o no kpo ndi bu oda oriri ahun. ¹⁷ Ogen oriri hu e ru, o no zi odibo e d'a gwa ndi o kpo oriri, si we, 'Bia ni ni a kwademeguwo we ihien ile!' "

¹⁸ "Kani, we ile no kume ihien jenkwo d'e me we abiale. Onye ibuzo si odibo hu, 'M nonhu ali; m siko d'e jenniferi d'e lele e. Dodo, asa m aka bia.' ¹⁹ Onye ozoo no si, 'M nonhu oken-efin iri we gi a run ugbo, m jenkwo nwan d'e lele we—dodo asa m aka bia.' ²⁰ Onye ozoo si, 'M luhu nwunye ma!—Asa m aka bia.' ²¹ 'Ya odibo hu no bia d'a gwa nna a k'o jen. Olulu no bume onye hu nwe ulo, o si odibo e, 'Jensonme nwan ogbara-ogbe le uzo-upu ozigbo, d'e wehesonme ndi igbenye le ndi-nguro le ndi enya-mpin le ndi uku we rileni iken.' ²² Omequu, odibo hu no bia d'a si a, 'Di-okpa, e meguo m ihien i zi m, kani ebeku eke junkwo.' ²³ Ya nna odibo hu no si a, 'Shi nwan uwaya le nwa-ozue: liliima ni me ihian bia—keni ulo m jun. ²⁴ M ri a gwa unu ni o nwonni akpu onye ohu ime ndi hu we bu uzo kpo hun jenkwo d'a danmin ihien-oriri m!' "

Ihien Isọn Jesu Cho
(Mat 10.37-38)

²⁵ Igurun ihian soko Jesu, o no gbehuto, si we, ²⁶ "Onye owule hun bia d'e kunrunni m, bu ihien m ason'a kari ihien nedi e le nne e le nwunye e le umu a le umune-e-ikennyeh le umune-e-ikpoho—eghee, ke ndun a de, o sako aka wuru nwa-azuun m; ²⁷ onye owule buruleni obe e sonme m asako aka wu nwa-azuun m."

²⁸ "Onye owule ime unu hun cho n'o tun oken-ulo ebuko uzo nodi ali, chopuhaguu ihien jenkwo d'a ban n'a—n'o marin ke o nwongho ego jenkwo d'e zu e runchanrin a? ²⁹ Omeni y'e meni erira, i gbeguuyiyeto a ni y'a sazi ni aka tunguu a, onye owule hun ihien meni siko d'a mu i emu. ³⁰ We jenkwo d'a si, 'Onyeni jen d'a tunma ulo bu o sani aka tunguu a!'

³¹ Ra o nwe de eze jenkwo d'e kunrun eze ozoo hun lala d'a luson e agha, hun jenkoleni d'e bu uzo nodi ali leleguu ke n'o saeka gi mmadu nnu isen-kwasii-ogun o nwe luson eze hu gi mmadu nnu iri-kwasii-ogunnai lala d'a luson e agha? ³² Omeni o sako aka, o siko d'e zi ozi jenni eze hun-ebogegen o keleni nokunme e—keni we ku ke w'e me don."

³³ "Erirazikwo, o nwonni onye owule ime unu hun jenkwo d'a s'eka wu nwa-azuun m manii o latochanrin ihien ile o nwon!"

Nnu Tuhu Usuo A
(Mat 5.13; Mak 9.50)

³⁴ “Nnu rị mma; kanị om̄eni nnu e tuhu ụsụọ a, nanị kẹ wẹ jenkọ d'e gi m̄e ẹ n'ọ sụomazị ụsụọ a? ³⁵ O nw̄onni erere ọ ban: ọ rịkọ mma alị; ọ rịkọ mma ihien wẹ gi e ye ihien-akunkun. W'a m'a e tuhu. Onyẹ h̄un nw̄on nt̄in o gi a n̄u ihien, y'a n̄u.”

Isi Nke Mm̄isen

Ilu Jesu Gi Atunr̄un Tuhuni Ta (Mat 18.12-14)

¹ Ụh̄uoh̄in ohu, oḡen nd̄i ile h̄un a na ụgw̄o-isi l̄e nd̄i wẹ gi n̄jọ mar̄in gi rị a b̄ia d'e ḡon Jiz̄os̄i nt̄in, ² nd̄i Itu-Farisi l̄e nd̄i-nkuzi Iwu n̄ọ d̄enw̄innw̄inma, a s̄i, “Ok̄ennȳeni a nabanhan nd̄i n̄jọ, e s̄on wẹ e ri ihien-oriri.”

³ 'Ya Jiz̄os̄i n̄ọ ta n̄i wẹ iluni: ⁴ “Om̄eni onyẹ ohu im̄e ụn̄u nw̄e atunr̄un oḡun-is̄en, n̄i ohu e tuhu im̄e wẹ, kin̄i k'o jenkọ d'e m̄e? Ọ hap̄kọ ohu-aria-oḡun-is̄en h̄u ogige eb̄eh̄u wẹ rị a kpa nni d'a ch̄o ohu h̄u tuhuni d'e ru mgbe ọ h̄un a? ⁵ Ọ h̄un a, ọ gh̄ogh̄oma—nke w̄u n̄i o sik̄o d'a pa a che uvun, ⁶ bul̄u a ụl̄o. O ru ụl̄o, ọ kp̄ogbama nd̄i ọw̄u a l̄e nd̄i bikunm̄e n'ẹ, s̄i wẹ, ‘S̄on ni m gh̄ogh̄o, mak̄eni a h̄ungūo m atunr̄un m te tuhuni.’ ⁷ M r̄i a gwa ụn̄u n̄i ẹr̄ira kẹ igh̄ogh̄o jenkọ d'a r̄i elu-igwee ọda-ọda mak̄e ufiri onȳe-n̄jọ ohu roghar̄in̄i kar̄i nd̄i ezi-omum̄e ohu-aria-oḡun-is̄en h̄un o m̄e ni ọ r̄in̄i mkpa n̄i wẹ k'e roghar̄i.”

Ilu Jesu Gi Egho Tuhuni Ta

⁸ “Ra, om̄eni okpoho d̄onm̄e egho ọr̄un akp̄u-ụh̄uoh̄in iri, egho ọr̄un akp̄u-ụh̄uoh̄in e tuhu, k'o jenkọ d'e m̄e? El̄e ọ jenkọ d'a m̄ȳe ukp̄e, zachanr̄in ụl̄o a, ch̄o a itan, ch̄o a im̄on—d'e ru mgbe ọ h̄un a? ⁹ Ọ h̄un a, ọ kp̄okikom̄e nd̄i ọw̄u a l̄e nd̄i bikunm̄e n'ẹ, s̄i wẹ, ‘S̄on ni m gh̄ogh̄o mak̄eni a h̄ungūo m egho m te tuhuni.’ ” ¹⁰ “M r̄i a gwa ụn̄u n̄i ẹr̄ira kẹ igh̄ogh̄o d̄on a r̄i ebe nd̄i mm̄on-oz̄i Osolobue r̄i mak̄e ufiri onȳe-n̄jọ ohu roghar̄in̄i.”

Ilu Jesu Gi Nwa Kpahuni Ta

¹¹ Ya Jiz̄os̄i n̄ọ s̄iz̄i, “Ok̄ennȳe ohu m̄u ik̄ennȳe ẹb̄u. ¹² H̄un-nta n̄ọ s̄i n̄edi ẹ, ‘Baba, kebe ihien ile, y'e ye m h̄un k'e runi m.’ ‘Ya ọ n̄ọ kebe ni wẹ ihien ile o nw̄e. ¹³ O ke m̄eh̄u akp̄u-ụh̄uoh̄in ole, h̄un-nta n̄ọ kp̄onkwam̄e ihien ile wẹ keye ẹ, bu ẹ re, gha ụl̄o p̄u, si al̄i ohu teni, ebah̄un k'ọ n̄ọ rit̄ita ego ẹ ebe ọ r̄i e bi obibi nw̄onl̄eni isi.

¹⁴ Oḡen o gi riḡu ihien ile o nw̄on, ok̄en ụnw̄un n̄ọ m̄ugbama al̄i h̄u, elu n̄ọ f̄uma a. ¹⁵ 'Ya ọ n̄ọ j̄enm̄e d'a runma n̄i onȳe al̄i h̄u ọr̄un. Onȳe ah̄un n̄ọ zi ẹ si ebe ọ n̄ọ a zun ezin d'e yem̄e ezin nd̄i h̄u ihien-oriri. ¹⁶ O te r̄i a n'o gi ihien-oriri ezin e gb̄on ẹḡun, kal̄e o nw̄onni onȳe y'ẹ ihien ọw̄ule.

¹⁷ Oḡen uche ẹ gi kinh̄en, ọ n̄ọ s̄i, ‘K̄e nd̄i ile n̄edi m we ọr̄un nw̄on h̄un w'e ri e rih̄odu, mm̄e n̄w̄en h̄u ebeni a ka enw̄en

m ẹgụn?’¹⁸ ‘M jenkọ d’e lihi, buru nẹdi m; m jenkọ d’a sị a, “Baba, e meọlẹ m elu-igwee njo, mezikwọ 'yụ lẹ enwẹn i njo.¹⁹ Efuruzini m onyẹ wẹ sikọ d’a kpọ nwa i; weri m kẹ onyẹ ohu ime ndi hun i we ọrụn.”’

²⁰ Ya ọ nọ buli, buru nẹdi ẹ. Kani, ebe ọ rị ebe teni, nẹdi ẹ nọ lechen'ẹ; omikẹn ẹ nọ mẹ nẹdi ẹ ọda-ọda, 'ya ọ nọ gbaburu nwa a, dide ẹ, su ẹ ọnụ. ²¹ Ya nwa a nọ sị nẹdi ẹ, 'Baba, e meọlẹ m elu-igwee njo, mezikwọ 'yụ lẹ enwẹn i njo, efuruzini m onyẹ w'a kpọ nwa i*!’

²² Kani, nẹdi ẹ nọ kpọ ndi idibo ẹ, sị wẹ, ‘Ogbahu-ogbahu! Wẹhẹ ni ẹkwa hun kachanrịn mma yime ẹ! Yime n'ẹ ọla mkpịnsin-ẹka! Yimen'ẹ akp'uku!’ ²³ Wepuha ni nwa-efin ahun kachanrịn mma ẹnyi zuntọ ni unu gbu ẹ! Ni ẹnyi ri ni oriri, ni ẹnyi ghoghọ—²⁴ make ni nwa m ni te nwunhun anwunhun, kani ọ rị nwan ndun; o te tuhu etuhu, kani a hunguọ m'a nwan.’ Wẹ nọ rime oriri, ghoghoma.”

²⁵ “Ogen hu, nwa a hun kani rị ugbo. Ogen o gi lala, o rume ẹhu ulọ, ọ nọ nọ ukwere egu wẹ rị a kpọ, e ten. ²⁶ 'Ya ọ nọ kpọ odibo ohu, jụ a, sị, 'Kini rị e mẹ?’ ²⁷ Odibo hu nọ sị a, 'Nwẹn i bja abia; nẹdi i e gbuguọ nwa-efin ahun kachanrịn mma wẹ zuntọ, make ni o nwehenzi nwa a ebe ọ rị ndun, o nwonni ihien men'ẹ.’ ²⁸ Iwe nọ weme nwene ẹ hun kani, nke wu ni o kwerini banye ime ulọ; 'ya nẹdi ẹ nọ puha, rioma a. ²⁹ Kani, ọ sị nẹdi ẹ, 'Lee ẹ, kete ahua ole-le-ole m rị a run n'i kẹ igbon, enuputuni ni m'i isi. Kani, y'e yetudeni m kẹ nwa-ewu mmaka ni mme lẹ ndi ọwu m gi ri oriri! ³⁰ Kani, nwa i ni giguọ ihien i ile bupu igbaraja a lua nwan, y'e gbun'ẹ nwa-efin hu kachanrịn mma ẹnyi zuntọ!’ ³¹ Ya Nedi ẹ nọ sị a, 'Nwa m, mme lẹ yu richanrịn ebeni, ihien ile m nwon wu nke i. ³² Kani, o furu ni ẹnyi ri oriri, ghoghọ, makele nwene i ni te nwunhun anwunhun, kale ọ rị nwan ndun; o te tuhu etuhu, kani, a hunguọ w'a nwan.’ ”

Isi Nke Mmisin

Ilu Jesu Gi Onyẹ-nlepu-ẹnya Nwẹ Akọ Ta

¹ Jizosị nọzi sị umu-azuun a, “O nwon ọdafi ohu, hun nwon onyẹ e lepun'a ihien ẹ ẹnya. Ọdafi hu nọ numa ni onyẹ hu rị e lefun'a ihien ẹnya rị e ritita ihien ẹ. ² Ya ọ nọ kpọ a, sị a, 'Kị wu ihien ni m rị a nọ ni 'ya kẹ i rị e mẹ? Kowachanrịn ni m k'i don run—make ni y'e lepukozi ihien m ẹnya.’ ³ Onyẹ nlepu ẹnya hu nọ sị enwẹn ẹ, 'Hunni nna m jenkọ d'a chụ m nwan ọrụn, kini kẹ m jenkọ d'e mẹ? Enwe m ndun m'e gi run ọrụn-ugbo, bu ifenren aniko m rịo urio. ⁴ A maringuo m nwan ihien m jenkọ d'e mẹ,

* **Isi Nke Mmisin:**²¹ ...weri m nọkẹ onyẹ ohu ime ndi i we ọrụn.

omēni a chụ wẹ m ọrụn, kēni m hụn ndi jẹnkọ d'a nabanhan m iwe wẹ.'

⁵'Ya ọ nọ kpọ ndi gi nna a ụgwọ ohu-ohu. Ọ nọ jụ onyẹ ibuzọ, si, 'Ole k'i gi nna m?' ⁶Ọ nọ za, si, 'Galọnu ude-n-olivu ọgụn-isen.' Onyẹ-nlepụ-ẹnya hụ nọ si a, 'Lee ẹhụhụọ wẹ gi de ẹ ebeni. Nodi ali, ejije-i-ejije, n'i dehuto a si galọnu iri-kwasị-ọgụnnai.' ⁷Ya ọ nọ jụzi hụn mẹ ẹ ẹbọ, 'Ole kẹ 'yụ nwen gi?' Ọ nọ si a, 'Eka ọka-witi ọgụn-isen.' Onyẹ-nlepụ-ẹnya hụ nọ si a, 'Lee ẹhụhụọ wẹ gi de ẹ ebeni, dehuto a si ọgụn-eno.' ⁸Ufiri ihienni o mẹ, ọdafi hụ nọ ja onyẹ-nlepụ-ẹnya hụ hụn furuleni wẹ gi e dọn ẹnya mma—maka akoni o nwon. Eghẹ, maka ni ndi ụwanị ka ụmụ ukpe ako e nwon ebe wẹ n'e sọn ibe wẹ.'

⁹Jizosi nọ si, "M ri a gwa i: gi akụ-le-uba ụwanị han ọwụ, omēni ọ guụ keni i hụn onyẹ jẹnkọ d'a nabanhan i iwe ẹ biri jẹrin ejen."

¹⁰"Onyẹ ọwụle hụn furu wẹ gi e dọn ẹnya ebe ihien mẹ ẹkere ri furuzikwo wẹ e gi dọn ẹnya ebe ihien hi-ogbe ri; onyẹ ọwụle hụn furuleni ni wẹ gi e dọn ẹnya ebe ihien mẹ ẹkere ri efuruko wẹ e gi dọn ẹnya ebe ihien hi-ogbe ri."

¹¹"Ọ mẹ nwan ni y'a ghoşiole ni y'e furuni wẹ gi e dọn ẹnya ebe akụ-le-uba ụwanị ri, onyẹ jẹnkọ d'e ye i ezigbo akụ-le-uba lepụ ẹnya?" ¹²"Omēni y'e dọnmēni ihien onyẹ ọzọ ọhụnma, onyẹ jẹnkọ d'e ye i nke i?"

¹³"O nwonni odibo jẹnkọ d'e ri-eka fe nna ẹbọ; o jẹnkọ d'e ze ize ohu, nwẹ ihien-ọsusuọ hụn-ẹbọ mọbu o wechanrin enwen ẹ ye ohu, lelia hụn-ẹbọ. Y'a sakọ ẹka fe Osolobue le egho."

*Jesu E Ku Banyeni Nkpechan Le Ihien Ndi Ozọ
(Mat 11.12-13; 5.31-32; Mak 10.11-12)*

¹⁴Ogēn ndi Itu-Farisi gi nugu ihienni ile, wẹ nọ ru Jesu imi, maka ni egho a sọka wẹ.

¹⁵Kani Jizosi nọ si wẹ, "Unu wu ndi hụn e mẹ kẹ si unu a rika mma id'ẹnya ndi ozọ, kani, Osolobue a maringwo obi unu. Maka ni, ihien hụn ihian weri n'ọ rika mkpa wu aru ẹnya Osolobue."

¹⁶"Iwu Mozizi le ihien ndi-amuma de kẹ wẹ gi rụn ọrụn d'e ru ogēn Jonu hụn e mẹ mirin-Chuku gi bidon ọrụn a. Kete mgbe hụ, wẹ hụ e zi ozioma Ali-eze Osolobue, ihian ile hụ e gi ikēn a zọ ni wẹ banye ẹ."

¹⁷"Ọ ka nfe ni elu-igwee le ụwa ghafe kari ni akpu ihien ohu ri ime Iwu a danpu, ọ sọ n'a ihien kachanrin ntin wẹ kaye mkpuru-ekukwo ri ime Iwu."

¹⁸"Okennyẹ ọwụle hụn kpechan nwunye ẹ luma okpoho ozọ ghere aghere; okennyẹ hụn luma okpoho wẹ kpechan ghere aghere."

Odafi Hụ Le Lazarosi

19 “O nwọn ọdafin ohu, hụn e kọn ekikẹn ọdafin, e ri kẹ eze uhuohin ile.”

20 “O nwonzikwo okennyẹ ohu w'a kpọ Lazarosị, ogbenyẹ rọ, etẹ jun ẹ ẹhụ a ile. W'e bu Lazarosị a tọ ọnu-mgbon ọdafin hụ oge ile. 21 Lazaros' a chode n'o gi ifunfun ihien-oriri hụn a dannahin ọdafin hụ o gha e ri ihien-oriri gbon egun. O ru, nkite a biade d'a rachan ete ndi hụ ri a ẹhụ.”

22 “Omeguu, ogbenyẹ hụ nọ nwunhụn, ndi mmọn-ozị nọ bu ẹ si ebe Ebrahim ri. Ọdafin hụ a nwunhuzikwo, wẹ nọ li ẹ. 23 Ime ali-mmọn, ebe ọdafin hụ ri a ta afunfun, o wesi ẹnya elu, o nọ gha ebe teni lecheni Ebrahim, hunzi Lazarosị k'ọ nodiyen'ẹ. 24 ‘Ya o nọ kpochen'ẹ, si, ‘Nedi ẹnyi Ebrahim! Mę omikẹn m zi Lazarosị n'o gi ọnunụ mkpinsin-eka a deri mirin tanye m ire keni ire hụn uzọ juu m oyi, makele m ri a ta oken afunfun ime okunni!’ ”

25 “Ebrahim nọ si a, ‘Nwa m, nyanhan n'i nwehanchanrin ihien ile ri mma oge i gi ri ndun, bu Lazarosị nwehen ihien ile jo njo. Kani, ẹhụ fu ẹ nwan ebeni, bu yu nwen ri nwan a ta afunfun. 26 Wezukade ihien ndini ile, o nwonzikwo oghe shiagbu enwen ẹ wẹ donme egbata ẹnyi le unu, nke wu ni onye owule cho n'ọ fetu shi ebe unu ri asako eka, bu o nwonni onye owule ri ebahun jenko d'a saeka fetu bia ebe ẹnyi ri.’ 27 ‘Ya ọdafin hụ nọ si a, ‘Baba dodo nwan, zi Lazarosị jen iwe nedi m— 28 ni m nwon umune ikennyẹ isen. Y'a jen d'a do wẹ eka-ntin make wẹ gha a bia ebeni afunfun ri.’ ”

29 “Kani, Ebrahim nọ si a, ‘E nwegho wẹ Iwu Mozizi le Ihien ndi-amuma de; umune i wẹ gon wẹ ntin.’ 30 Ọdafin hụ nọ si a, ‘Mbakwo nedi ẹnyi Ebrahim, ohun ezuni! Kani, omeni onye gha onwun lihi jen d'e kunrun wẹ, wẹ jenko d'e roghari.’ 31 Kani, Ebrahim nọ si a, ‘Omeni egonni wẹ Iwu Mozizi le ihien ndi-amuma de ntin, ekweriko wẹ—osuwon'a ni ihian gha onwun lihi d'a gwa wẹ.’ ”

Isi Nke Mmęsa

Njo Le Igbaghari-njo

(Mat 18.6-9, 21-22; Mak 9.42)

1 Jizosị nọ si umu-azun a, “Thien ndi hụn a han ihian e me njo jenko d'a biariri; kani, nsongbu ri ni onye hụn wẹ k'a gha eka a bia! 2 O ka onye hụ mma ni wẹ kenme olo y'e olu, tu a ye ime ohimin kari n'ọ han onye ohu ime ndi-ntani me njo.”

3 “‘Ya wu, kpachanpu ni ẹnya! Nwene i me njo, jugbo a; o gb hutọ obi, y'a gbaghari a. 4 Osuwon'a n'o me i njo mgbe esa ime uhuohin, bu o biachanrin mgbe esa hụ d'a si i, ‘E gb hutoguo m obi; dodo.’ i siko d'a gbaghariiri a.”

Okukwe

⁵ Ndi-ozì hụ pụ-ichęn nọ sị Di-nwọnni-ęnyi, “Mę okukwe ęnyi waye.” ⁶ Di-nwọnni-ęnyi nọ sị wę, “Omęni ì nwọn okukwe hụn handę kę mkpuru mostadi męgbu enwęn ę ntin, ì jęnkọ d'a sa ęka sị osisi Muberi-ni higbu enwęn ę ogbe rị ebeni, ‘Hueri, y'e jęn d'a gbori imę ohimin!’ O jęnkọ d'a gbaye i.”

K'o Furu Ni Odibo E Me

⁷ “Onyę imę unu k'o mę ni odibo ę hụn gha ebe o jęn d'a run ọrun imę ugbo mọbu ebe o jęn d'e lepụ atunrun ęnya luaha, y'a sị a ‘Bia ozigbo d'a nọdi alì n'i ri ihien-oriri?’ ⁸ Mba nù! I jęnkọ d'a sị a, ‘Meme ni m ihien-oriri ęnyasi, y'a kwademe n'i buye m 'ya wu ihien-oriri; y'e cheri m ni m riguu, ra, n'i kipu ihien; i kebe ri, ra.’ ⁹ Eghęę, y'e kelekọ odibo hụ kaka ebe o nọhụ mę ihien ì sị a mę. N'i kele ę?”

¹⁰ “Eriira k'o rizikwo ni unu: unu męchanringuu ihien ile wę sị unu mę, sị ni, ‘Idibo mmaka furuleni w'e kele kę ęnyi wuhu, make ni ihien furu ni ęnyi mę sọọ kę ęnyi męhu.’ ”

Onyę Bia D'a Kpanmın Jizosi

¹¹ Ogen Jizosi gi jęnkọ Jerusalem, o nọ ghasi ęgbata Sameriya le Galili. ¹² Ogen o gi banyekọ imę obodo ohu mę ękere, ndi oti iri nọ kunrun ę. Anokunmęchanrini w'a; ¹³ wę nọ hijenn'e, sị, “Jizosi! Di-nwọnni-ęnyi! Mę omiken ęnyi!” ¹⁴ Jizosi a hụn wę, o nọ sị wę, “We ni enwęn unu d'a ghosì ndi nchụ-ęjan ni wę ghosì wę ni unu a dihinguo.” E ru wę uzọ, 'ya wę nọ rị mma. ¹⁵ Ogen onyę ohu imę wę gi hụn a n'ọ riguo mma, o nọ kin-azuun, yikọ, jakọ Osolobue mma. ¹⁶ O nọ dan ni Jizosi alì, kpanmın a. Okennyę hụ wu onyę Sameriya. ¹⁷ Jizosi nọ sị, “Ele mmadu iri kę wę zuo, mę wę rị uchan? Elebe kę mmadu itenei hoduni rị? ¹⁸ Ya wu, o nwọnni onyę hụn kin-azuun d'a ja Osolobue mma wezuka onyę alì-ozoni?”

¹⁹ Ya Jizosi nọ sị okennyę hụ, “Lihi ọto n'i lama, okukwe i e meguo ì dindhin.”

*Kę Alì-eze Dọn A Bia
(Mat 24.23-28, 37-41)*

²⁰ O nwọn ndi Itu-Farisi ju Jesu ogen Alì-eze Osolobue jęnkọ d'e gi bia. O nọ shari wę, sị, “Ele ęnya kę wę gi a marin ni Alì-eze Osolobue a bialę d'a kima. ²¹ O nwọnni onyę jęnkọ d'a sị, ‘Lee ę, ebeni k'o rì!’ mọbu ‘Ebeni k'o rì’, make ni, ezie, Alì-eze Osolobue a rigulole imę igunrun unu.”

²² Ya o nọ sị umu-azuun a, “Ogen lala hụn o gi rì unu ni unu hundę osuon'a akpu-uhuhin ohu hụn rì imę ogen Nwa nke Ihian, kanì unu ahunkọ a. ²³ Wę k'a sị unu, ‘Lee ę ebenei!’ mọbu ‘Lee ę ebeni!’ Kanì, ekwerikwole ni; esonkwole ni wę d'a choma a. ²⁴ Make ni, kę amuma dọn e be elu-igwere, a gha

wę azuun ile hun a, ęri ra ke Nwa nke Ihian jęnkọ d'a ri uhuohein o jęnkọ d'a bia. ²⁵ Kani, o jęnkọ d'e bu uzọ taguu afunfun bu oda, ndi agboni a juguu a.

²⁶ K'o don ri oge nke Nua k'o jęnkọ d'a rizikwo oge nke Nwa nke Ihian. ²⁷ We hu e ri, a ra; we hu a lu di le nwunye, e we we e ye we a luru—d'e ru uhuohein hu Nua banye ime ugbo hu puichen, oken-mirin hu no bia d'e gbupuchanrin we ile.

²⁸ O jęnkọ d'a rizikwo ke oge Lotu. Ihian ile hu e ri, a ra; e non, e re; a kun, a tun. ²⁹ Kani, uhuohein hu Lotu gha Sodom pu, okun le nsin-ęnya-anwun no gha elu-igwee zuetu ke mirin, gbu we ile. ³⁰ Eri ra k'o jęnkọ d'a ri uhuohein hu Nwa nke Ihian jęnkọ d'e kinhen.

³¹ Uhuohein hu, onye ri elu ulo a, hun ihien e ri mm'ulo, y'e hidangukwole banyemezi ime ulo n'o jęnkọ d'e weri ihien owule. Eri rizikwo, onye owule ri ime ugbo y'a lashikwole ulo n'o jęnkọ d'e weri ihien. ³² Nyanhankwo ni ihien me nwunye Lotu! ³³ Onye owule cho n'o ghe isi e, isi e a to a; onye owule tuhu ndun a k'a zuopuha a. ³⁴ M ri a gwa unu ni uhinhin hu, mmadu ebuo jęnkọ d'e dine elu-ukpo ohu, e weri we onye ohu, na hun-eboto. ³⁵ Ikpoho ebuo jęnkọ d'a gha a kwọ ihien, e weri we onye ohu, a la we hun-eboto. [³⁶ Ikennyę ebuo jęnkọ d'a ri ime ugbo a run orun, e weri we onye ohu, a la we onye ohu to.”]

³⁷ Umụ-azuun a no ju a, si, “Di-nwonni-ęnyi, elebe ke ihienni jęnkọ d'a no me?” Jizosi no si we, “Ebe owule ozun ri ke udele a gbakikome!”

Isi Nke Mmęsatọ

Imę Ekpere Oge Ile

¹ Ya Jizosi no lu ni umu-azuun iluni, gi e ghosi we mkpa o ri ni we e me ekpere oge ile bu aniko we ndun guu we. ² O si, “O nwe okennyę ohu a han enen hun ri ime obodo ohu. Okennyęni ara tu egun Osolobue, ara gbaye ihian. ³ O nwonzikwo okpoho di e nwun, hun ri ime obodo hu, hun a biasonme d'a si a, ‘D'a hagbuni m onye ri e megbuni m enen!’ ⁴ O biabe, okennyę hu a ju n'o lekọ a ęnya ihun. Kani, o nobe, okennyę ahun no si enwen e, ‘Osun'a ni m'a ra tu egun Osolobue mobu gbaye ihian, ⁵ m sikọ d'a hun a ni we ye okpohoni di e nwun ihien run'e, make nsongbuni o ri e ye m, make ehio gha a ghanahin m make obibiani o ri a bia oge ile! ”

⁶ Di-nwonni-ęnyi no si, “Unu a nughọ ihien eje okennyę ahun a han enen ku. ⁷ Osolobue ahunko a ni we ye ndi nke e hun a kwanghosi a efinnai le uhinhin ihien runi we? N'o bieke d'e yeni we eka?”

⁸ “M rị a gwa ụnụ n'o jenkọ d'e mē ezioku pūha ifon, mēde ẹ ngwa, e nwēhen wē ihien furu ni wē. Kanị, nị Nwa nke Ihian hun ndi nwē okukwe ime ụwa oḡen o gi bia?”

Ilu Jesu Ta Nị Ndi Hun Ro Ni A Rika Wē Mma

⁹ Jizosị nọ tani ndi ahun ro ni a rika wē mma, e lenia ndi ozo ile iluni: ¹⁰ O si, “Ikennyē ẹbuo jēn Ụlọ-nsọ d'e mē ekpere: ohu wu onye Itu-Farisi, hun-ẹbo wu onye a na ugwo-isi wē gi njo marin. ¹¹ Onye Itu-Farisi nọ wuzo n'o mē ekpere: o nọ kumē banyeni enwēn ẹ ẹnina: ‘Osolobue, a kpanmīn m'i nị anonī m kē ndi ozo: ẹlẹ m onye a tunarin ihian ihien mōbu onye-ntu mōbu onye-ugherē. A kpanmīn m'i nị anodenī m kē onye ugwo-isi hū rị ebēhū. ¹² M'e bu onu mgbe ẹbuo ime izu-uka, m'e ye i uzọ-ohu-ime-uzọ-iri ihien ọwūlẹ m nwē.’ ”

¹³ “Kanị, onye ugwo-isi nọ wuzo ebe teni; o sadeni ẹka bu ihun zinmē elu-igwee, kama, o hū a fian ẹka obi, a si, ‘Osolobue, dodo mē omikēn m, onye njo kē m wu!’ ” ¹⁴ Jesu nọ si, “M rị a gwa ụnụ nị onye ugwo-isi hū kē Osolobue kuni ọhunma n'o d'a lama iwe ẹ, ẹlẹ onye Itu-Farisi hū. Makēni, onye busi enwēn ẹ elu, e wetu w'ẹ alị; onye welua enwēn ẹ alị, e busi wē ẹ enu.”

Jizosị A Gozi Umueka

(Mat 19.13-15; Mak 10.10-16)

¹⁵ O nwē ndi rị e wēhede umueka wē pa ẹka keni Jesu metu wē ẹka, gozi wē. Kanị, oḡen umu-azuun a gi hun ihienni, 'ya wē nọ jugboma wē. ¹⁶ Kanị, Jizosị nọ si wē wēhē umueka hū, o nọ si, “Nị nị umu-ndu bia d'e kunrun m; akusile ni wē—makēni Alieze Osolobue wu nke ndi nọ ẹnina. ¹⁷ M rị a gwa ụnụ ezioku, onye ọwūlẹ hun nabanhanleni Alieze Osolobue rike nwata abanyeko a.”

Onye-ndu Ahun Wu Odafin

(Mat 19.16-30; Mak 10.17-31)

¹⁸ Onye-ndu ohu ju Jizosị ajuju, si a, “Onye-nkuzi oma, kinị kē m jenkọ d'e mē nị m nwēhen ndun itebite?”

¹⁹ Jizosị nọ si a, “K'i rị a kponi m onye-oma? O nwonni onye rị mma wezuka Chuku suo. ²⁰ 'Ya maringho Iwu ndini wē: ‘Agherele; egbulẹ ochu; ezunlẹ ohin; ebuokinlẹ ihian onu; gbaye nedi i lẹ nne i.’ ”

²¹ Okennyē hū nọ si a, “M hū e donmē iwu ndini ile kete m'a marinlẹ ihien.” ²² Oḡen Jizosị gi nū ihienni, o nọ si a, “O nwē ihien ohu i kelēni mē: repu ihien ile i nwon, y'e we egbo ẹ ye ndi igbennyē, gi ẹ wuru onye nwon aku-le-uba ime elu-igwee; y'a bia d'e sonmē m.” ²³ Kanị, oḡen okennyē hū gi nū ihienni, ẹfo a suozin'a usuo kaka—makēni o hike odafin.

24 Ogeṅ Jizos̄i gi h̄un n̄i efo asuoz̄i n'a usuo, o no si, "Nibe o fuka orun ebe ndi idafin a no banye Ali-eze Osolobue! 25 Ezioku-ezioku, o ka nfe ni anyinnyan-mkpukpuke wu kamelu gha enya oloden kari ni odafin banye Ali-eze Osolobue." 26 Ndi h̄un nu ihien̄ni no si, "Onye k'a sazi nwan aka nwe nzuopuha?"

27 Jesu no si we, "Ihien ihian ghaleni a sa aka e me, Osolobue k'a sa aka me e."

28 Ya Pita no si, "Lee e, enyi a laguokwo ihien ile enyi nwon to sonme i!"

29 Jizos̄i no si we, "M ri a gwa unu ezioku, o nwonni onye owule h̄un o me ni o natoguo ulo mobu nwunye mobu umune mobu nedi le nne mobu umu—make ufiri Ali-eze Osolobue, 30 h̄un jenkoleni d'e nwehen we mmagi-mmagi ogeṅni, nwehen ndun itebite ogeṅ h̄un lalani."

*Hun Me E Mgb e Eto Jesu Ku E N'o Jenko D'a Nwun, Lihizi
(Mat 20.17-19; Mak 10.30-34)*

31 Jizos̄i no weri mmadu mmebuo hu si usuo, si we, "Gon ni ntin! Enyi jenko nwan Jerusalem; ihien ile ndi-amuma de banyeni mme wu Nwa nke Ihian jenko d'e mezuchanrin."

32 "We siko d'e we e che aka ndi ali ndi ozoo wuleni ndi Ju; we jenko d'a kpa a ye emu, kpari e, ju a eson."

33 "We siko d'a fian a mkpinsin oda-oda; we k'e gbu e; kanj, h̄un me e akpu-uhuhin eto, o jenko d'e lihi."

34 Kanj, o nwonni ihien mmadu mmebuo hu ghota ime ihien̄ni ile o ku; oku ndi hu wu ihien zuerini ebe we ri; aghotan̄i we ihien Jizos̄i ri e ku.

*Jesu A zuo Onye Enya-ishi
(Mat 20.29-34; Mak 10.46-52)*

35 Ogeṅ Jizos̄i gi nokunmeme Jeriko, okennyē enya-mpin ohu nodi ali mkpenren uzoo hu, a riio urio.

36 Ogeṅ onye enya-mpin hu gi nu uzun igunrun ghafekoni, o no ju we ke ki ri e me?

37 'Ya we no si a, "Jesu onye Nazareti ghafeko."

38 Ya o no yi oro, si, "Jizos̄i, Nwa Defidi, me omiken m!"

39 Ndi ri ihun igunrun hu no jugbo a, si a kpume onu. Kanj, o no yikenmede, si, "Nwa Defidi, me omiken m!"

40 'Ya Jesu no wuzo, si we wehe okennyē hu. Ogeṅ o gi nozunhan, Jesu no ju a, si, 41 "Ki cho ni m me n'i?" O no si, "Di-nwonni-enyi, m cho ni m leghama uzoo."

42 Jizos̄i no si a, "Leghama uzoo! Okukwe i a zogoo i."

43 Ozigbo, o no leghama uzoo; o no sonme Jizos̄i, a ja Osolobue mma. Ihian ile h̄un n'a nozikwo ja Osolobue mma.

Isi nke Mmiteneji

Jizosị Le Zakiosị

¹ Ya Jizosị nọ banye obodo Jeriko. Ogen Jizosị gi ghafeko ime ẹ, ² okennyẹ ohu w'a kpọ Zakiosị rị ebẹhụ. Zakiosini wụ onyẹ ohu ime ndi-isi ndi a na ugwo-isi; odafin ro. ³ O hu a cho n'o legha Jesu, kanị o me mkpuru, o sani eka legha Jesu make igunrun hu.

⁴ 'Ya o nọ gbaghafa igunrun hu, si ihun d'e nyinrin elu osisi w'a kpọ Sikamo, keni o hun Jesu, make ni uzo ahun ke Jesu jenkọ d'a gha. ⁵ Ogen Jesu gi jenu ebahun, o lee enya elu, o nọ si a, "Zakiosị, mengwa hidan, makele m jenkọ d'a nodiriri iwe i tanni."

⁶ Zakiosị nọ hidan ozigbo-ozigbo, gi ighogho nabanhan a. ⁷ Ihian ile hunn'a nọ denwinwinma, a si, "Okennyeni e jeme guo iwe onye-njo!"

⁸ Zakiosị nọ wuzo uzo ohu, si, "Di-nwonna-enyi, lee ẹ, m ri nwan e kebe ihien ile m nwe uzo ebuo; m jenkọ d'e we azun ohu ye ndi igbenye. Omeni o nwon onye m megbu, m jenkọ d'a kikin e 'ya uzo eno."

⁹ Ya Jizosị nọ si a, "Nzuopuha a biaole ezi-le-uloni tanni, make ni okennyeni wuzikwo nwa Ibrahim. ¹⁰ Mmẹ wu Nwa nke Ihian bia d'a cho ndi tuhuni ni m zuopuha we."

Ilu Jesu Gi Ndi We Ye Egho Gi Zu Afia Ta (Mat 25.14-30)

¹¹ Ke we don ri e gon nti ihien ndini o ri e ku, Jizosị nọ ta ni we ilu. Make ni o rumeguọ ehu Jerusalem, we ri e ro ni Ali-eze Osolobue d'a bahu d'a kima kikenikeni. ¹² 'Ya o nọ si, "O nwe okennyẹ ohu; okennyeni wu nwa-eze; o jenkọ ali ohu teni ni w'e d'e kin e eze. Uche e wu ni we kinguo a eze, o luhazi. ¹³ N'o d'e jeme, o nọ kpokikome ndi idibo e iri, we egho orun uhuhin ogun-isen ogun-isen uzo iri ye we, si we, 'Gi ni eghoni zu afia d'e ru ni a lua m.' ¹⁴ Kanị, ize okennyẹ ahun ri e ze ndi ali a. We nọ zi ndi-ozu sone e, d'a si, 'Enyi achoni ni okennyeni ki enyi.' "

¹⁵ "Kanị, e kinkwo w'a eze nwen.

O nọ lua; ozigbo, o nọ kpọ ndi idibo e ndi hu o ye ego, keni o marin erere we nwehen.

¹⁶ Nke ibuzo a puha, si, 'Nna-enyi, e gigo m egho i ye m nwehen uzo iri elu e.' ¹⁷ O nọ si a, 'Odibo oma! Y'e meke. Ebe o me ni y'a ghosiguo n'i furu onye we gi e don enya ime ihien me ekerẹ, weri obodo iri kima.' ¹⁸ Hun me e buo nọ puha, si, 'Nna-enyi, e gigo m egho i ye m nwehen uzo isen chen'e.' ¹⁹ O nọ si a, 'Yu nwen, weri obodo isen kima.' ²⁰ Odibo ozo nọ puha, si, 'Nna-enyi, lee egho i; m gi ekwa kenme e, bu e to ohunma. ²¹ Egun i

rị a tū m, makēni y'e zeke; y'e weri ihien i donmeleni, a ghorị ihien i kụnleni.' ²² Eze nọ sị a, 'Eje-odibo! M jenkọ d'e gi oku onụ i kin i ikpe. 'Y'a maringhọ nị e zeke m, nị m'e weri ihien m donmeleni, a ghorị ihien m kụnleni. Eļe iya? ²³ O hughọ nwan mma. Kị haịn nwan i gilēni bu egho m che ni m ime ụlọ-egho*, kēni, m bịa, e weri m 'ya lẹ ọmụninwa rịn'a?' ”

²⁴ “Ya eze hụ nọ sị ndị turu ebēhụ, ‘Napuha n'a ego hụ, we ẹ ye odibo ahun nwẹ ụzọ iri.’ ²⁵ Kanị wẹ nọ sị a, ‘Nna-enyi, o nwēguo ụzọ iri nū!’ ²⁶ Eze nọ sị wẹ, ‘M rị a gwa unū, ndi ile nwē ihien wẹ gi ihien wẹ ye wẹ runpuha ke wẹ jenkọ d'e yecheni. Kanị, ndi nwēleni ihien wẹ gi nke wẹ runpuha, wẹ jenkọ d'a napude wẹ hun wẹ nwon. ²⁷ O mē nke ndi inenren m ahun choleni nị m wuru eze wẹ, wēheni wẹ d'e gbu id'nya m ebeni.’ ”

Onye Mmeri A Banhan Jerusalem

(Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Jon 12.12-19)

²⁸ Ogēn Jesu gi kuguu ihienni, o nọ jēnme Jerusalem o jenkọ. O hū ihun; ndi 'ya lẹ wẹ wī hū e sōn ẹ. ²⁹ O rume Befeji lẹ Bētani, hūn rị ugu w'a kpọ Ugu Olivu, o nọ zi umu-azuun ebuo ozi, ³⁰ sị wẹ, “Banye ni obodo ahun mē ekerē rị ihun; unū banye, unū siko d'a hūn nwa-jaki wẹ limetọ ebēhụ, hūn wẹ nyintuleni kaka; topu n'a, unū e wēhe ẹ ebeni. ³¹ Onye sị unū, ‘Kị unū rị a topun'a?’ Sị n'a hū, ‘Nna cho a.’ ”

³² Ya ndi o zi ozi nọ jēnme, a hunchanrin wẹ ihien ile ke Jesu don gwa wẹ. ³³ Ebe wẹ rị a topu nwa-jaki hū, ndi nwonn'e nọ sị wẹ, “Kị unū rị a topu nị nwa Jaki hū?”

³⁴ Wẹ nọ sị, “Nna cho a.” ³⁵ Ya wẹ nọ weri nwa-jaki hū jenni Jesu. Wẹ nọ gbama ewuru wẹ yiyesonme elu ẹ ye elu anu hū; ya wẹ nọ yeni Jesu ẹka nyinrin enu ẹ. ³⁶ Ogēn o gi nyinko, igunrun ahun hū e gi ewuru wẹ yiyesonme elu ẹ a gbama ụzọ.

³⁷ Ogēn o gi ru ehụ Jerusalem, ụzọ ahun wẹ gha a kpotu Ugu Olivu, igunrun umu-azuun a nọ ghoghoma, wesi olu elu a ja Osolobue mma make ihien a tū ɛnya ndi wẹ hūn, a sị,

³⁸ “Eze ahun gi ẹfan Di-nwonn-enyi bịa

wū onye Chuku gozi agozil!

Udon 'ya rị elu-igwee,

oghọ 'ya rị nị Osolobue

ebe hū kachanrin elu ejen.”

³⁹ Kanị ndi hū ime ndi Itu-Farisi rị ime igunrun hū nọ sị Jesu, “Onye-nkuzi, jugbo umu-azuun i!”

⁴⁰ Jizosi nọ sị wẹ, “M rị a gwa unū, ndini gba nkintin, omuma ndini rị ebeni jenkọ d'e yime oro hū.”

Jizosi A Kwan Nị Jerusalem Ekwan

* **Isi nke Mmiteneji:23** aza

41 Ogen Jesu gi ru ehu ya wu obodo wu Jerusalem, hun a, o no kwanma n'a ekwan, 42 si, "Eghee, iyu, iyude! Omeni i te marin tanni ihien nke e ye i udon! Kani, e zueme guo ni we i 'ya! 43 Ogen lala, hun ndi inenren i jenko d'e gi gi ihien mgbondon tunhunmehariri i, gha azuun ile zunbanhan ime i. 44 We jenko d'e tikpochanrin i—'yu le ndi ri ime i—o nwonni ogbe-omuma ohu we gi tun i hun we jenko d'a lato elu ibe e, make ni ya marinni ogen Osolobue gi bia d'e meni i ohunma."

*Jizosi A Chupu Ndi Ri Ulo-nsọ A Zu Afia
(Mat 21.12-17; Mak 11.15-19; Jon 2.13-22)*

45 'Ya ke Jizosi no banye ime Ulo-nsọ, chupuma ndi ri ebahun a zu afia, 46 a si we, "We de e ime Ekukwo-nsọ ni Osolobue si, 'Ulo m jenko d'a wu ulo w'a no e me ekpere', kani unu e gigo a nwan henrin 'ebe ndi ohin a wari'."

47 Uhuohin ile, Jizosi hu a kuzi ime Ulo-nsọ. Ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi ndi Ju hu a cho ni we gbu e, 48 kani, a hunni we uzo w'e gi me e, make ni nkuzi e a nwunguo igunrun ahun ile ri.

Isi Nke Ogun

*A Ju We Jesu Ke Onye Zi E
(Mat 21.23-27; Mak 11.27-33)*

1 Uhuohin ohu, ebe Jesu ri a kuzi, e zi ozioma ime Ulo-nsọ, ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi no puha, 2 si a, "Gwa enyi, elee iken k'i gi e me ihien ndini? Onye ye i ikenni?" 3 Jesu no za we, si, "Mme nwen jenko d'a ju unu ajuju ohu: gwa ni m, 4 mirin-Chuku Jonu me, elebe k'o gha bia? O gha elu-igwee bia ra o gha aka ihian bia?"

5 'Ya we no tugbame iroro yen'e, si ibe we, "Kini ke enyi jenko d'e ku? Enyi si, 'O gha elu-igwee bia,' o jenko d'a si, 'Kini hain unu gileni gi ihien Jonu ku don?' 6 Kani enyi si, 'O gha aka ihian bia, we jenko d'e gi omuma magbu enyi make ni we ile kweri ni Jonu wu onye-amuma."

7 'Ya we no si a, "Enyi amariri ebe o gha bia."

8 'Ya Jizosi no si we, "Me nwen agwako unu onye ye m iken m gi e me ihien ndini."

*Ilu Jesu Gi Ndi We Ye Ugbo-vaini Run Ta
(Mat 21.33-46; Mak 12.1-12)*

9 O no ta ni ndi ile ri ebahun iluni: "Okennyehi ohu run ugbo-vaini, 'ya o no we e ye ndi jenko d'a runn'a e-gbu-e-ke, o no si ali ozo d'a nobie. 10 Ogen vaini e ru, 'ya o no zi odibo ohu jenni ndi hu ri a run 'ya wu ugbo ni we keye e ihien run'e; kani, ndi hu no gbu e ili, gba a aka la. 11 O no zizenzi odibo ozo; kale ndi hu nozi gbu e ili, gbe ifenren ye e ihun, gba a aka la. 12 O no

zijenzi odibo hun me we eto; we no rude ohun ehụ, chupu a.
 13 'Ya onye hu nwe ugbo-vaini hu no si enwen e, 'Kini ke me me nwan? M jenkọ d'e zi ezi nwa m, ikenkwo a gbaye we e!'
 14 Kani, ogen ndi hu gi hun a, we no si ibe we, 'Onwan wu hun siko d'e nwonrin ugboni omegwu, ni enyi gbu e keni ihien nke e ru e aka henrin nke enyi!' 15 'Ya we no gha ime ugbo-vaini hu dokpupu a, gbu e.'

Jesu no si, "Kini ke onye hu nwon ugbo hu jenkọ d'e me ndi hu ri a run ugbo hu? 16 O siko d'a bia d'e tikpo we, we ugbo hu ye ndi ozo."

Ogen we gi nu ihienni, we no si, "Chuku a ju!"

17 Kani, Jesu e lee we, 'ya o no si, "Ki we den'e nwan ime Ehuhuo-nsọ ni

'Omuma hu ndi a tun ulo jutọ,
 e henringwo omuma hun gi ulo.' "

18 "Omuma hu jenkọ d'e tikpo onye owule dankwasị n'a; kani o siko d'e gwerien onye owule o dankwasị."

19 Ya ke ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi nchu-egan no cho ni we nwunrun Jesu ozigbo—makele a ghotagwo we ni uwe k'o tuni ilu hu; kani, egun igunrun ahun anini we.

Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi
 (Mat 22.15-22; Mak 12.13-17)

20 'Ya we no keme Jesu nke. We no zi ndi we zi d'e kunrun e, si we me leke si we gi ezioku bia—keni we hun uzo gi ihien o k'e ku kwondon e, w'e che aka Govano ri a kidon ni ndi Rom.
 21 We no si a, "Onye-nkuzi, enyi a maringho ni oku-onu i le nkuzi i kuru-oto; y'a ra lee ihian enya ihun, kama, y'a kuzi uzo Osolobue k'o richanrin. 22 Gwa enyi, Iwu enyi e kwerigho ni enyi ku eze-kani wu Siza ugwo-isi ra o kwerini?"

23 Kani, Jizosi no ghotu ni ero ke we gi bia, o no si we,
 24 "Ghosidele ni m akpuru egho dinariosi: isi onye le efan onye ri a?" We no za, si, "Nke Siza ro."

25 'Ya Jesu no si we, "We ni nwan ihien Siza ye Siza; unu e we ihien Osolobue ye Osolobue."

26 Ahunzini we ihien we siko d'e gi nwundon e id'anya ndi hu. Oku hun o shiarị we a tukenme we enya, we no kpume onu.

Ajuju Banyeni Igha-onwun-lihi
 (Mat 22.23-33; Mak 12.18-27)

27 Ndi hu ime ndi Itu-Sadusi no bia d'e kunrun Jesu. (Ndi Itu-Sadusi kwere ni ndi nwunni ara lihi.) 28 We no ju a ajuju, si a, "Onye-nkuzi, Mozizi de ni enyi 'ya ime Ekukwo Iwu, ni: 'Omene okennyē a nwunhun bu nwunye e amuni nwa, nwenē okennyē hu nwunni ya luru nwunye e, ni we mudonni nwenē e nwa.'
 29 O nwon nwan umune ikennyē esa. Nke ibuzo a lu nwunye,

o nwunhụn bu o mụnị nwa. ³⁰ Hụn mę ę ębuo no luma okpoho hụ; omęguu, o no nwunhụn bu o muzikwoñi nwa. ³¹ Ihięn ohu hụ męzikwo hụn mę wę ęto lę ndi ozo ile hodunị, d'e ru ni wę ęsa lụgbari okpoho hụ—a nwunhunchanrin wę, bu amunị wę nwa. ³² Omęguu, okpoho nwen no nwunhụn. ³³ O ru ogeñ ndi nwunni e gi lihi, nwunye onye ke okpoho hụ jenko d'a wu ime wę ile ebe o mę ni wę ęsa lụgbari a?"

³⁴ Jesu no si wę, "Ndi ogeñni suo a lu di lę nwunye, e ye wę a luru; ³⁵ kanị o rikọ erira ogeñ hụ lalani. Makeni, ndi hụ wę jenko d'e weri ni wę furu efuru, hụn wę jenko d'a gha onwun weli kenị wę bi ogeñ hụ a luko di lę nwunye, eyeko wę wę luru. ³⁶ Wę siko d'a no ke ndi mmọn-ozii; anwunkozi wę. Wę wu umu Osolobue—makeni wę wu ndi gha onwun lihi—ęlezi wę ihian-mmaka. ³⁷ O mę nke iweli ndi nwunni, Mozizi lę enwen ę e kuguod'a ime Ekukwo-nsọ ni wę siko d'e weli ndi nwunni. Ebehu o no ku oku aku-ofia hụ ri e nwun okun bu o dunni okun k'o no ku ę, ebehu o no kpọ Di-nwonnii-ęnyi 'Chuku Ebrahim lę Chuku Aziki lę Chuku Jekopu'. ³⁸ Osolobue ndi ri ndun k'o wu, ęle nke ndi nwunni, makeni ebe o ri, ihian ile ri ndun."

³⁹ Ndi hụ ime ndi-nkuzi Iwu no si, "Onye-nkuzi, y'a zaguo ohunma!"

⁴⁰ Egun anizini wę juzi a ajuju.

Nwa Onye Ke Kraisti Wu?
(Mat 22.41-46; Mak 12.35-37)

⁴¹ 'Ya Jesu no si wę, "Ki haın wę gi e ku ni Kraisti, Onye Hụ Osolobue Tume, wu nwa Defidi? ⁴² Bu Defidi lę enwen ę e kuguo oku ime ehuhuo Ebu-oma, si,

'Di-nwonnii-ęnyi si Di-nwonnii-m,

"Nodi ali ęka-nni m,

⁴³ d'e ru mgbe m giguu ndi inenren i
henrin ihięn i gi a zoma uku."'

⁴⁴ O mę nwan ni Defidi kpọ Kraisti 'Di-nwonnii-m', nanị k'o donzi nwan wuru nwa Defidi?"

Jizosi A Do Wę Eka-ntin Banyeni Ndi-nkuzi Iwu
(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

⁴⁵ Ebehu ihian ile ri e gon ę ntin, Jizosi no si umu-azuun a, ⁴⁶ "Kpachanpu ni ęnya ebe ndi-nkuzi Iwu ri: o suo wę ni w'e yi ęwuru tueni a ghahunme; o suo wę ni w'e kelesonme wę ekele pu-ichen ime afia lę ebe ndi ozo ihian risonme; o suo wę ni wę a nodi isi-ochę ime ulo-ofufe lę ebe wę no e ri oriri. ⁴⁷ W'e rigbu ikpoho di wę nwun, e gi ekpere sueni e kpume ę! Wę jenko d'a narin afunfun ka njo."

Isi Nke Ohu-kwasị-ogụn

Oyiye Ogbennyẹ Di Ẹ Nwụn Ye
(Mak 12.41-44)

¹ Jesu nọ lee ọnya, hụn kẹ ndị idafin rị e bu oyiye wẹ e che ime ebẹhụ w'e buche oyiye ime Ụlọ-nsọ; ² ọ hunzi ogbennyẹ mgbeleke ohu di ẹ nwun k'o buche ikọbọ ẹbuo. ³ 'Ya ọ nọ si, "Ezioku kẹ m rị a gwa unu ni okpoho ogbennyẹ-mgbelekeni di ẹ nwun kachanrin wẹ ile e ye. ⁴ Makeni wẹ ile gha ime hun bu oda wẹ nwe wepuha, ye—kale 'ya nwen, kẹ o mehan ogbennyẹ, o yechanrin ihien ile o nwe o gi bi."

Jizos' E Ku Ẹ Ni Wẹ K'e Tikpo Ụlọ-nsọ Rị Jerusalem
(Mat 24.1-2; Mak 13.1-2)

⁵ Ndi hu ime umu-azun a hu e ku oku Ụlọ-nsọ, e ku oku omuma ndi magbu enwen wẹ mma le oyiye pu-ichen ndi wẹ ye Osolobue hun wẹ gi cho Ụlọ-nsọ mma. Kani, Jizosi nọ si wẹ, ⁶ "O me nke ihien ndini unu rị a gba-ilee, ogen lala hun o gi meni o nwonni kaka ogbe omuma ohu hun k'a hodụ elu ibe ẹ, wẹ k'e tituchanrin wẹ ile."

Nsongbu Le Ukpokpo Lalani
(Mat 24.3-14; Mak 13.3-13)

⁷ Wẹ nọ ju a, si, "Onye-nkuzi, elee mgbe kẹ ihien ndini jenkọ d'e gi me? Ki wu ahima hun siko d'a ghosị ni ihien ndini e d'e me?"

⁸ Jesu nọ si wẹ, "Dorin ni ọnya make wẹ gha e dufie unu. Makeni, ndi bu oda siko d'e gi efan m bia, si, 'Mme wu Kraisti', a siji, 'Ogen hu e ruguo!' Kani, esonkwole ni wẹ. ⁹ Unu nu otiti agha ichen-ichen le otiti ndi risonme a luson ndi okiki, anikwole ni egun tu unu. Makeni, udi ihien ndini jenkọ d'e bu uzọ me—kani ogugu-ogen abiakọ ozigbo hu."

¹⁰ 'Ya ọ nozi si wẹ, "Ali le ali jenkọ d'a lu agha; ali-eze siko d'a luson ali-eze agha. ¹¹ Oken ali-omahihie le unwun le eje-emu ichen-ichen e feni siko d'a rị ebe rị ichen-ichen. Ihien ndi a tu egun le ihien ndi a tu ọnya jenkọ d'a puha igwere."

¹² Kani, ihien ndini ile gini d'e me, wẹ jenkọ d'a nwunrun unu, kpokpo unu; we unu ye wẹ ni wẹ kin unu ikpe ime ulo-ofufe ndi ju ebe rị ichen-ichen, bu unu che ulo-ngan; wẹ siko d'e gi ufiri efan m we unu jenni ndi nze le ndi Gwanọ. ¹³ Onwan siko d'a wu oghere unu e gi shia ni m eri ebe wẹ rị. ¹⁴ Kwademe ni nwan obi unu ni unu erotoko kẹ unu a don kinrin onu unu o gini d'e ru. ¹⁵ Makeni m siko d'e ye unu amamihien le oku-onu hun ndi ikpe unu jenkoleni d'a saeka shiri mobu papu.

¹⁶ Ndi muni unu le umune unu—ikenye le ikpoho—le ndi nke unu le ndi owu unu jenkọ d'e rede unu. Wẹ jenkọ d'e gbu ndi hu ime unu. ¹⁷ Ize unu jenkọ d'e ze ihian ile make ufiri efan

m. ¹⁸ Kanị o nwonna akpu ntutu ohu ri unu isi hun jenkọ d'a la iwi. ¹⁹ Dikenme ni ndidi keni unu hun uzọ nwe nzuopuha.”

Jesu E Ku E Ni We Jenko D'e Tikpo Obodo Jerusalem
(Mat 24.15-21; Mak 13.14-19)

²⁰ “Kanị, unu hun ke ndi-agma fihunme Jerusalem, unu a marin ni ogen we jenkọ d'e gi tikpo a ariguo nsue. ²¹ Ogen hu, ndi hun ri Judia we gbasi elu-ugu ndi risonme ebegu; ndi hun ri ime Jerusalem we gha ime e pu; ndi rileni ime e abanyekwole ime e. ²² Makeni ogen hu siko d'a wu ogen Osolobue gi e megwari, ogen hun w'e gi mezuchanrin ihien ile we de ime Ekukwo-nsọ. ²³ O jenkọ d'a fu ndi ri ime le ndi pa nw'eka orun uhuhin hu. Makeni, oken nsongbu siko d'a ri alini; oken onuma k'e we k'e gi son ndini. ²⁴ We jenkọ d'e gi opia-agma gbu we; we meriguu we, e duru we we nke ndi we meri, si ali ile ri ichen-ichen. Ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju jenkọ d'a gha a zo Jerusalem uku d'e ru ni ogen ali ndi ozo e zu.”

Obibia Nwa Nke Ihian
(Mat 24.29-31; Mak 13.24-27)

²⁵ “We jenkọ d'a hun ihien-ahima ime enya-anwun le ifon le kokishia ri igwere. Ime uwa, ali ichen-ichen jenkọ d'a ri ime nsongbu, make oken uzun ohimin ri a zun le ebiri o ri a kpo; o siko d'a gba we nghari-nya. ²⁶ Ndun siko d'a guu ihian make egun ihien jenkọ d'e me uwa ile, makeni iken ndi ri igwere jenkọ d'e mehunme. ²⁷ Ogen hu ke we jenkọ d'e gi hun Nwa nke Ihian k'o gi iken le ogho hi-ogbe lala ime orukpu. ²⁸ Ogen ihien ndini e gi bidon, turu ni nwan oto, unu e wesi isi elu, makeni ogen we gi gbapuha unu a riguo nsue!”

Ihien Jesu Gi Osisi Figi Kuzi
(Mat 24.32-35; Mak 13.28-31)

²⁹ “Ya Jizosi no tu ni we ilu: “Lekpo ni osisi figi le osisi ndi ozo ile: ³⁰ Hun we gihu foma ehuhuo, unu le enwen unu e gi enya unu hun a, gi e marin ni udu-mirin e d'e bidon. ³¹ Erirazikwo, unu hun ke ihien ndini ri e me, unu a marin ni ali-eze Osolobue a riguo nsue.”

³² “M ri a gwa unu ezioku, ndi ri ogeni aguchanringuko ihien ndini we kebe me. ³³ Elu-igwee le uwa jenkọ d'a ghafe, kanị, ihien m ku aghafeko: o k'e mezuriri.”

Kwademe Enwen I!

³⁴ “Kanị, kpachanpu ni enya, amangbe oken ehufu-ufu, oken oriri-le-orira le uhue ihien uwanị a nyindan obi unu, uhuhin hu a nwundon unu idumuzi ke onyan. ³⁵ Makeni, uhuhin hu siko d'e kunrun ihian ile ri elu-uwa. ³⁶ Munrun ni nwan enya ogen ile; e me ni ekpere ni Osolobue me unu sa-eka wanahin

ihien ndini ile jenkọ d'e meriri, sazikwo eka turu ihun Nwa nke Ihian."

³⁷ Uhuohin ile ke Jesu gi a kuzi ime Ulo-nsọ, kanị ohi gba, o pu, si ugu ahun w'a kpo Oliveti d'a nodi. ³⁸ Uzọ utuntun ile ihian ile hu a bia d'e kunrun e ime Ulo-nsọ, e gon e ntin.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

E Ri Ni We Jesu Ngo

(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Jon 11.45-53)

¹ Ogen Mmemme ahun we gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fu hun w'a kpozikwo Mmemme-Nghafe gi rume, ² ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu hu a cho uzọ w'e gi gi nzuzue gbu Jizosi, makele egun ndi ali ri a tu we.

Judasị E Kweri N'ọ Sikọ D'e Re Jesu

(Mat 26.14-16; Mak 14.10-11)

³ 'Ya Ekwensu no banye ime Judasi hun w'a kpo Iskarotu, hun wu onye ohu ime umu-azun mmebuo hu. ⁴ O no pu, jenne d'e son ndi-isi nchu-egan le ndi-isi ndi-unakpa Ulo-nsọ ku ke o don re Jesu ye we.

⁵ Ogen we gi nu a, efo no suo we usuo, we no kweri ni we jenkọ d'e ye e egho. ⁶ 'Ya o no kweri. O no choma ezigbo efe o jenkọ d'e gi we Jesu ye we ebe ndi bu oda rileni.

Oriri-Nghafe

(Esodosi 12.1-20; 13.3-10; Mat 26.17-25; Mak 14.12-21; Jon 13.21-30)

⁷ Uhuohin hu we gi e bidon Mmemme we gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fu e ru, uhuohin ahun we gi e gbu nwa-ebulu Nghafe, ⁸ Jizosi no zipu Pita le Jonu, si we, "Jenne ni d'a kwademe ihien ni enyi ri Oriri-Nghafe."

⁹ We no ju a si, "Elebe ki cho ni enyi no meme e?"

¹⁰ O no si we, "Gon ni ntin: unu banyekoni ime obodo, okennyehi ohu bu ite-mirin jenkọ d'e kunrun unu. Sonne banye ulo o siko d'a banye. ¹¹ Si ni onye nwon ulo hu, 'Onye-nkuzi si i, "Elebe ke mmughe hu obia a nodi ri, hun mme le umu-azun m jenkọ d'a nodi ri ihien-oriri Nghafe?"' ¹² O siko d'a ghosi unu mmughe ohu shiani ri ibe elu, hun we kwademe guu ohunma-ohunma; no ni ebegu kwademe chanrin ihien ile."

¹³ 'Ya we no jenne. We no hunchanrin ihien ile k'o don gwa we, 'ya we no kwademe Oriri Nghafe.

Oriri-nsọ

¹⁴ Ogen e ru, Jizosi no weri oche, ndi-ozu hu pu-ichen no son e nodisonme ali-ni we ri Oriri hu. ¹⁵ Jizosi no si we, "A chokenmeka m ni mme le unu ri Oriri-Nghafeni m gini d'a ta

afunfun! ¹⁶ Makeni, m ri a gwa unu, erikozi m'a d'e ru mgbe ihien we gi e e ku jenko d'e gi mezu ime Ali-eze Osolobue.”

¹⁷ Ya o no weri mkpu, o yeguu Osolobue ekele, o no si, “Weri ni onwan keru. ¹⁸ M ri a gwa unu ni arakozi m manya vaini d'e ru mgbe Ali-eze Osolobue bia.”

¹⁹ ‘Ya o no weri ogbe-bredi, ye Osolobue ekele, bebe e, we e ye we, si, “Onwan wu ehio m, hun we ri e gi ufiri unu e ye. E me ni onwan e gi a nyanhan m.” ²⁰ Eriira k'o donzikwo weri mkpu hu ye we, ogen we gi riguu, si, “Mkpuni wu nkwerigbama ohun hu Osolobue tume, hun we gi edeke m biye aka—edeki m we gi ufiri unu gbapu.”

²¹ “Ka lee ne, mme le onye jenko d'e re m ri ebeni e ri ihien-oriri! ²² Nwa nke Ihian siko d'a nwun ke Osolobue don ku, kani nsongbu ri ni onye hu jenko d'e ren'el!”

²³ ‘Ya we no juma ibe we ke onye ime we jenko d'e me ihienni.

Onye Kachanrin?

²⁴ Ndi-ozu ahun pu-ichen no domazikwo ndondo ime igunrun we onye we siko d'e weri ni 'ya kachanrin ime we ile. ²⁵ Jizosi no si we, “Ndi-nze uwa a ki ndi we ri a ki rike si uwe we; ndi ri a kinia a za ‘Ome-oghoh!’ ²⁶ Kani, emekwole ni eriira. Kama, onye kachanrinni ime unu 'ya no ke onye kachanrin nwata; onye-ndu 'ya no ke odibo. ²⁷ Eghee, onye kade ibe e? Onye hun nodi ali e ri ihien-oriri ra onye hun ri e buhe ihien-oriri, e jen ozi rin'a? Ele onye hun nodi ali e ri ihien-oriri ka? Kani, m ri nwan ime igunrun unu leke onye e jen ozi.”

²⁸ “K'osileru, unu wu ndi son m nodi ime nsongbu ile we gi lele m, unu anatonu m: ²⁹ m ri nwan e ye unu Ali-eze a ki—noke ke Nedi m don ye m, ³⁰ keni unu hun uzọ son m ri, son m ra ime Ali-eze m; unu siko d'a nodisonme enu ukpo-eze, e kin ikpun-ulo mmebuo ri Izrelu ikpe.”

Jizos' E Ku E Ni Pita Jenko D'a Ghoru N'ọ Maru A (Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Jon 13.36-38)

³¹ “Saimonu, Saimonu! Gon ntin! Ekwensu a siguo Osolobue ni a lele unu ile, keni o yo unu ke we don a yo oka. ³² Kani, e meguo ni m'i ekpere Saimonu, amamgbe okukwe i a dan. Ogen y'e gi gbehutoguu obi kinhen azuun, y'a gba umune i ume.”

³³ Kani, Pita no si, “Di-nwonnienyi, a kwademegu m ni m jenko d'e son i jen ngan, sode i nwunhun!”

³⁴ Jizosi no si a, “Pita, m ri a gwa i, okpa gini d'a kwan ukinkin tanni, i siko d'a ghoru mgbe eto ni y'a maru m.”

35 Ya Jesu nọ jụ umu-azuun a ajuju, si, “Ogen hu m gi zipu unu, si unu ewerile egbo mobu buru ekpa mobu akpukpo-uku, o nwongho ihien koni unu?” We nọ si a, “Mba, o nwonni.”

36 Jesu nọ si we, “Ujeni, onye nwon egbo ya weri e nwan; onye nwe ekpa ya buruzikwo a. Onye nwonleni ophia-agma 'ya re ewuru o yiye elu e, gi e nonrin ophia-agma. 37 Make ni, m ri a gwa unu ni ihien ahun Ekukwo-nsọ ku, ni 'We jenkọ d'a gun a yeni ndi a dan iwu' jenkọ d'e mezuriri ebe m ri.

Ezie, ihien we de ime Ekukwo-nsọ banyeni m hu e mezu.”

Umu-azuun a nọ si a, “Di-nwonni-enyi, lee e, ophia-agma ebuo ri ebeni!”

38 “Ya o nọ si we “Ohun e higuo.”

Jesu A Nọ Elu Ugu Olivu Me Ekpere

(Mat 26.36-46; Mak 14.32-42)

39 Jesu nọ gha ime obodo hu pu, jenme elu Ugu Olivu k'o don e me mbu, umu-azuun a nọ sonme e. 40 Ogen o gi ru ebahun, o nọ si we, “Me ni ekpere make unu gha a danban ime onwunwan.”

41 “Ya o nọ jenshi ihun ekerẹ, ihien rike ebe mburu e ru we ma a, gbu osekp, me ekpere, 42 si, “Baba, omeni y'a chogho, napu m mkpu afunfunni; kani, uche i 'ya me, ele nke m.”

43 Ya mmon-ozu nọ gha elu-igwee d'e kunrun e, yeche n'e iken. 44 Make ni o ri ime oken ufu, o mekenme ekpere kari k'o me mbu; obanje e nọ ke edeke ri a tatuni.

45 Ogen o gi gha ebahun o ri ali e me ekpere lihi oto, o nọ bia d'e kunrun umu-azuun a; o nọ hun ni we ri uran, make ni ehuru we we gi kwan ekwan. 46 “Ya o nọ si we, “Ki unu ri a ranhinni? Lih ni oto me ekpere make unu gha a danban ime onwunwan.”

E We We Jizosi Ye We, A Nwunrun W'a

(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Jon 18.3-16)

47 Ebe Jizosi rikwo e ku oku, idenmizi, igunrun ihian nọ bia. Onye hu w'a kpọ Judasi, onye ohu ime ndi-ozu pu-ichen mmebuo hu, duhe we. O nọ jemburu Jizosi d'e su e onu. 48 Kani Jizosi nọ si a, “Judasi, isu-onu k'i gi e re Nwa nke Ihian?”

49 Ogen umu-azuun ndi we le Jesu wi gi hun ihien jenkọ d'e meni, we nọ si Jesu, “Di-nwonni-enyi, ni enyi gi ophia-agma enyi lu ogun?!” 50 Onye ohu ime we nọ banpu odibo onye-isi nchuejan ntin eka-ihien.

51 Jesu nọ si we, “Kusi ni ihienni!” “Ya o nọ metu okennyẹ hu eka ntin, zuo a.

52 Ya Jizosi nọ si ndi-isi nchuejan le ndi-isi ndi-unakpa Ulonso le ndi-isi—hun we ile gba bia ebahu d'a nwunrun a, “Ki unu buheni ophia-agma le egbe, rike si m wu onye-ohin? 53 Ogen ahun

mme le unu gba a ri ime Ulo-nsọ uhuohin ile, unu anwunni m. Kani hunni wu ogen unu le ogen iken ishi gi a ki!”

Pita a Ghorị N'ọ Marị Jizosị

(Mat 26.57-58, 69-75; Mak 14.53-54, 67-72; Jọn 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Ya we nọ nwunrụn Jesu, duru ẹ jenme, w'ẹ si iwe onye-isi nchu-ejan. Kani Pita sonko a azuun—bu egbata we e teyeghozi.

⁵⁵ Ogen ndi ri ebegu gi fiye okun ahanmahan ezi-ogwa onye-isi nchu-ejan hu, nohunme okun ahun, Pita nọ nodiyeni we.

⁵⁶ Ogen nwa-agboọ ohu hun wu odibo gi gi okun ahun we fiye legha Pita k'ọ nodi ebahun a nyan okun, o bu enya tuma a, ọ nọ si, “Okennyeni le Jizosị te wizikwo!”

⁵⁷ Kani Pita nọ ghorị, si, “Okpoho, amarin m'a!”

⁵⁸ O tebe, onye ozo a hun Pita, ọ nọ si a, “I wuzi onye ohu ime we!” Pita nọ si a, “Di-enyi, ele mme!”

⁵⁹ Ihiẹn nọ ke mgbahunme okuloku a ghafeguu, onye ozo nozi si, “Iru-uka arị a, okennyeni le Jesu wi, makeni onye Galili k'ọ wu!”

⁶⁰ Pita nọ si a, “Di-enyi, amarin m ihiẹn i ri e ku!”

Ke Pita don ri e ku okuni, okpa nọ kwan.

⁶¹ Ya Di-nwonni-enyi nọ gbewoto, bu enya zinme Pita. Pita nọ nyanhan oku Di-nwonni-enyi gwa a, k'ọ don si a, “Okpa gini d'a kwan ukinkin tanni, i k'a ghorị mgbe eto ni y'a marin m.”

⁶² Pita nọ pu d'a kwan ezigbo ekwan.

E Gbu we Jizos' Ili, Kpa A Ye Emu

(Mat 26.67-68; Mak 14.65)

⁶³ Ikennyeni ndi hu gi Jesu e che ẹ nche nọ kpama a e ye emu, e gbu ẹ ili. ⁶⁴ E kenkin we ẹ enya, a ju a, a si, “Bu nwan amuma! Onye ime enyi fian i ihiẹn?” ⁶⁵ We nọ kusonmezi ihiẹn ndi ozo bu oda, e gi ẹ a kpari ẹ.

E Weri We Jizosị Si Ogwa Ndi-isi Nkikwama

(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Jọn 18.19-24)

⁶⁶ Ogen eki gi fon, Ndi-isi ile nọ zu ogwa—ke ndi-isi nchu-ejan ke ndi-nkuzi Iwu. “Ya we nọ duru Jizosị, duhe ẹ Ogwa Ndi-isi nkikwama ahun zuni. ⁶⁷ Ndi-isi nkikwama ahun nọ si a, “Omēni 'yu wu Kraistj, Onye Hu Osolobue Tume, gwa enyi?” Ọ nọ si we, “M gwa unu, unu e kweriko; ⁶⁸ m ju unu ajuju, unu azako.

⁶⁹ Kani, gha kiken jenme, Nwa nke Ihian jenkọ d'a nodi ali ekanni Chuku, Onye nwe iken ile.” ⁷⁰ We ile nọ si, “Iyu wu nwan Nwa Osolobue?”

Ọ nọ si we, “Ya ke unu ri e ku ni ya ke m wu.”

⁷¹ We nọ si, “Ki enyi ri a chozi ni osheri! Enyi e giguo ntin enyi nu ihiẹn o ku!”

Isi Nke Eto-kwasi-ogun

E We We Jizosi Jenni Govano Wu Paileti

(Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Jon 18.28-38)

¹ 'Ya Ndi-isi Nkikwama hu ile no lihi oto, weri Jizosi jenni Paileti, hun wu Govano ri a kidon ni ndi Rom. ² Ebehu ke we no kinme, si, "Enyi nwundon okennyeni k'o ri e dufie ndi ali enyi, a si we akuzile eze-kani wu Siza ugwo-isi. O sizikwo ni 'ya le enwen e wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, 'ya wu ni o wu eze."

³ Paileti no ju Jesu, si, "Iyu wu eze ndi Ju?"

O no si a, "Y'e kuguo a."

⁴ Ya Paileti no si ndi-isi nchu-egan le igunrun hu, "Ahunni m ihien m'e gi ma okennyeni ikpe."

⁵ Kani, we hukwo e ku e, a si, "O gi nkuzi e e buheni ndi ile ri ime Judia isusu. Ime Galili k'o gha bidon, o ruguo nwan ebenu."

Paileti A Si We We Jesu Jenni Herodu

⁶ Ogen Paileti gi nu ihienni, o no ju we ke okenye hu wu onye Galili. ⁷ Ogen o gi marin ni azuun Herodu ri a ki k'o gha bia, 'ya o no zi e jenni Herodu, hun rizi ime Jerusalem ogen hu. ⁸ Ogen Herodu gi hun Jesu, efu no suo a usuo oda-oda, makeni o teke o choma n'o hun a. Makeni, o nuguo otiti e, a tu enya n'o siku d'a hun a ebe o ri a run orun-atumenya. ⁹ 'Ya o no jusonme Jizosi ajuju bu oda, kale Jizos' a shiarin'a ihien owule. ¹⁰ Ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu turuhukwo ebahun e kukenme eje-ihien bu oda we si ni 'ya k'o me.

¹¹ Herodu le ndi-agma a nozi me Jesu rike onye-eti, kpa a ye emu. 'Ya Herodu no yime e ekwa ma mma, zikin ni Paileti ya. ¹² Uhuohin hu ke Herodu le Paileti henrin owu; we te wu enenren mbu.

E Wehe We Jizosi Ebe Ihian Ile Ri

¹³ Paileti no kpoqbama ndi-isi nchu-egan le ndi-isi le ndi ali hu ile, ¹⁴ si we, "Unu wehe ni m okennyeni; unu si n'o ri e dufie ndi alini. E leleguo m'a nwan id'enya unu; ahunni m eje-ihien ndi hu unu si ni 'ya k'o me. ¹⁵ Herodu le enwen e ahunzikwoni eje-ihien owule o me, 'ya k'o gi zikinhen ni enyi 'ya azuun. Lee ni enya, o nwonna ihien okennyeni me hun we gi gbu e. ¹⁶ 'Ya wu, m jenko d'a si we fian a mkpinsin, a hatu m'e n'o lama."

¹⁷ (Ogen Mmemme-Nghafe owule Paileti k'e wepuhariri ni we onye-ngan ohu.)

¹⁸ Kani igunrun hu ile no yime oro, a si, "Wepu onyeni! Gbu e! Wepuha ni enyi Barabasi!" ¹⁹ (Barabasinu wu okenye ohu we buche ime ulo-ngan make ufiri isusu me ime obodo hu le ochu o gbu.)

20 Makèni Paìleti te chọ n'ọ hapụ Jizọsị ye, ọ nọ gwamazi igunrun hụ oku. 21 Kanị wẹ ile hụkwọ e yi oro, a sị, “Kpogbu ẹ! Kpogbu ẹ!”

22 Paìleti nọ gwazị ndị ahun oku hụn mę mgbe ẹtọ, sị, “Kì haịn? Elee eje-ihien k'o mę? Ahunni m ihien ọwụlẹ o mę hụn wẹ e gi gbu ẹ! 'Ya wụ, m jenkọ nwan d'a fían a mkpínsin, hatu ẹ ye.”

A Ma Wẹ Jesu Ikpe-onwun

(Mat 27.15-26; Mak 15.6-15; Jọn 18.39–19.16)

23 Kanị wẹ hụkwọ e yi oro, a gwakenmę ẹ 'ya kpogbu Jizọsị. Oro wẹ nọ kari ẹka; nke wẹ nọ bụn. 24 'Ya Paìleti nọ ma Jizọsị ikpe hụ wẹ chọ n'ọ ma a. 25 Ọ nọ hatu onyẹ hụ wẹ chọ—onyẹ hụn wẹ gi ufiri isusu lẹ igbu-ochụ buche imę ngan.

Ọ nọ we Jizọsị ye wẹ kpogbu—noke kẹ ndị hụ dọn chọ.

E Duru Wẹ Jesu D'a Kpogbu Elu Obe

(Mat 27.32-44; Mak 15.21-32; Jọn 19.17-27)

26 Ebe ndị-agma dukọ a, wẹ nọ hụn okennyẹ ohu w'a kpọ Saịmonu, onyẹ obodo Saịrini, hụn gha alị-ọfia lala imę obodo. Wẹ nọ kwondon ẹ, bu obe hụ kwasị a uvun, sị a buru ẹ sọnmę Jesu.

27 Igunrun ihian hụ e sọn Jizọsị, wẹ lẹ ikpoho ndị rị a kwan nị Jizọsị ẹkwan, e ti ẹka obi, e gon'ẹ. 28 Jesu nọ gbehuto, sị wẹ, “Ikpoho Jerusalem! Akwanlẹ ni ni m ẹkwan, ka kwanmanị nị enwẹn unu lẹ umu unu. 29 Makèni ogezen zeni lalariri, hụn wẹ e gi sị, 'Ndị-agan lẹ ikpoho mutuleni nwa lẹ ndị yetuleni nwa ẹran e nwekẹ isi-oma.' 30 Ogezen hụ ihian jenkọ d'a gha a sị ugu, 'Dankwasị ẹnyi ndọ-o!', a sị oke, 'Kpume ẹnyi ndọ-o!' 31 Makèni, o mę nwan nị wẹ rị e mę ihienni ogezen osisi gi rị ndun, kịni k'e mę ọ kpogbu nkun?”

A Gụn W'a Yeni Ndị Njọ

(Azaya 53.12)

32 O nwon ikennyẹ ẹbuọ ọzọ hụn wẹ duru wẹ lẹ Jesu d'a kpogbu—kanị ndini mę eje-ihien.

A Kpoma Wẹ Jesu Elu Obe

33 Ogezen wẹ gi ru ebẹhụ w'a kpọ “Okpokom'isi”, wẹ nọ nọ ebẹhụ kpoma Jesu elu obe, iya lẹ ndị hụ mę eje-ihien—onyẹ ohu azuun ẹka-nni ẹ, hụn-ẹbọ azuun ẹka-ekpen ẹ.

34 Jesu nọ sị, “Baba, gbaghari wẹ, makele amarin wẹ ihien wẹ rị e mę.”

Wẹ nọ tụ-nkpọ, gi ẹ kerị ẹkwa a.

35 Igunrun ihian turu ebẹhụ, e lee ile; kanị, ndị-isi ndị Ju hụ a kpa a e ye emu, a sị, “Ọ zuọ ndị ọzọ. 'Ya zuọ nwan enwẹn ẹ nū—mbuni iya wụ Kraistị Osolobue, Onyẹ Hụ Osolobue Tume, Onyẹ Hụ ọ hoi!”

³⁶ Ndi-agma huzi a kpa a e ye emu: a bia we d'e kunrun e, ye e manya ru-uka, ³⁷ si a, "Omēni iyu wu Eze ndi Ju, zuopuha enwen il!"

³⁸ O nwezikwo ihien we deye elu obe hu. Ihien we de wu, "Onwan wu Eze ndi Ju."

³⁹ Onye ohu ime ndi hu me eje-ihien hun we kpoma elu obe no kparime e, a si a, "Ele 'yu wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume? Zuopuha nwan enwen i, y'a zuopuhazikwo enyi!"

⁴⁰ Hun ebọ no jugbo hun ku ihienni, si, "Y'a ra tude egun Osolobue—ebe o me ni ikpe ohu ke we ma 'yu le iya? ⁴¹ Ikpe we ma enyi nwen furu efuru, make ni ihien enyi cho ke enyi ri a hun; kanị o nwonni ihien okennyeni me." ⁴² "Ya o no si Jesu, "Jizosi, ogen y'e gi bia rike Eze, dodo nyanhankwo m-o!"

⁴³ Jesu no si a, "M ri a gwa i ezioku, tanni, i siko d'e son m nodi ime Ali Izu-iken wu Paradaisi."

Onwan Jizosi

(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Jon 19.28-30)

⁴⁴ Ihien nọke okuloku mmebuo efinnai, ogen hu enya-anwan gi a ri isi, ohii no gbachanrin ali hu ile d'e ru okuloku eto efinnai, ⁴⁵ make ni anwan amuzini. Ekwā we gi gbombepu Ebepu-kachanrin-nsọ ime Ulo-nsọ no bawapu ebọ*. ⁴⁶ Ya Jesu no gi oken olu yi oro, si, "Baba, e bu m mmom m che i eka!" O kuguu ihienni, o no kwonbepu, nwunhun.

⁴⁷ Ogen onye-isi agha hu hun ki ndi-agma kpogbun'e gi hun ihien meni, o no ja Osolobue mma, si, "Ezioku-ezioku, eka okennyeni ri ochan!" ⁴⁸ Ogen ndi hu ile gbakikome ebahun e lee ilee gi hunguu ihien meni, we no tiri eka obi lama. ⁴⁹ Ndi ile marin Jesu ohunma le ikpoho ndi hu gha Galili sonhen e notezi ekerē, e lee ihien ndi ri e meni.

Olili Jizosi

(Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Jon 19.38-42)

⁵⁰ Ogen hu, o nwon okennyē ohu efan a wu Josefū, hun gha obodo Arimatia ri Judia bia. O wu ezigbo ihian le onye e bi obibi ri ochan. O ri e che obibia Ali-eze Osolobue.

O wu onye ohu ime Ndi-isi Nkikwama— ⁵¹ kanị, o kweyeni ni we ime ihien we ku le ihien we me Jesu.

⁵² O no jen d'e kunrun Paleti, si a buye e ehū Jizosi. ⁵³ 'Ya o no gha elu obe butu e, gi ekwa line kwama a, bu e che ime ili we liyetuleni ihian hun we gu rike okporo ye ime omuma zeni. ⁵⁴ Uhuohin Nkwademe ro (Uhuohin Fraide), hun we gi a kwademe Uhuohin Izu-iken, bu o rumeguwo enyasi hun Uhuohin Izu-iken gi e bidon.

* Isi Nke Ẹtọ-kwasị-ogun:45 Ẹsodọsi 26.31-33

⁵⁵ Ikpoho ndi hụ gha Galili sọnhen Jizọsị nọ sọnmẹ Josefụ, wẹ nọ hụn ili hụ, hụnzị kẹ wẹ dọn dọnmẹ ẹhụ Jizọsị. ⁵⁶ Ya wẹ nọ lama d'a kwademẹ ihien ndi e shin ọhụnma lẹ uđen wẹ jenkọ d'e gi te ẹhụ hụ.

O ru Ụhụọhịn Izu-ikẹn, wẹ nọ zu ikẹn—makẹni ẹrira kẹ Iwu ku.

Isi Nke Ẹnọ-kwasị-ogun

Jesu A Gha Onwun Lihi

(Mat 28.1-10; Mak 16.1-8; Jọn 20.1-10)

¹ Kanị, ụzọ-ụtuntun biribiri ụhụọhịn ibuzọ ime izu-uka (hụn wụ nwan ụhụọhịn Sọnde), ikpoho ndi hụ nọ weri ihien ndi ahun e shin ọhụnma wẹ kwademẹguu, jẹnmẹ ili hụ. ² Wẹ nọ hụn a ni e nupuguo wẹ omuma wẹ gi nukin onu ili hụ. ³ 'Ya wẹ nọ banye ime ẹ; kalẹ ahunni wẹ ẹhụ Di-nwonn-enyi wụ Jesu. ⁴ O nọ gba wẹ nghari-nya. Kẹ wẹ dọn ri e ro ẹ, idenmizi ikennyẹ ẹbuzọ yi ẹkwa ri e be nwanran-nwanran nọ wuzoye ni wẹ. ⁵ Oken egun nọ tuma wẹ, 'ya wẹ nọ bu ihun koma ali. Ikennyẹ ndi hụ nọ si wẹ, "Kị haịn unu gi a cho onye ri ndun ebe ndi nwunni ri? ⁶ O rizi ebeni; o ghaguo onwun lihi. Nyanhan ni ihien o gwa unu ogen o gi ri Galili: ni, ⁷ 'Wẹ jenkọ d'e bu mmẹ wụ Nwa nke Ihian che ẹka ndi njo, a kpogbu wẹ m; kanị hụn m'e akp'ohin eto, m k'a gha onwun lihi.' "

⁸ Ya ikpoho ndi hụ nọ nyanhan ihien Jesu ku, ⁹ a gha wẹ ili ahun lụ, wẹ nọ gwa madu mmanai hụ lẹ ndi ozo ile hoduni. ¹⁰ Ikpoho ndi hụ wụ Meri onye Mag'dala lẹ Juana lẹ Meri nne Jemisi; uwẹ lẹ ikpoho ndi ozo wẹ ile wi gba gwa ndi-ozu hụ pu-ichen ihien ndini. ¹¹ Kanị, ndi-ozu hụ pu-ichen egini ẹ dọn makẹni ihien wẹ ri e ku ri wẹ hụ kẹ oku nwonleni isi.

¹² Kanị Pita nọ lihi otọ, gbasi ili ahun; o hulua ali, nyonye, 'ya o nọ hụn ẹkwa line hụ wẹ te gi kwama Jesu, kanị o nwonzini ihien ozo o hụn. O nọ pu, e ro ihien menị.

Umụ-azuun A Jenko Ẹmausu A Hụn Jesu K'ọ Ghaguu Onwun Lihi

(Mak 16.12-13; Luk 24.44-47; Jọn 5.39, 45-47)

¹³ Ụhụọhịn ohu ahun zi, umụ-azuun Jesu ẹbuzọ jenkọ obodo ohu mẹ ẹkẹrẹ w'a kpọ Ẹmausu. (Gha Jerusalem d'e ru Ẹmausu wụ ihien ri kẹ maiji esa.) ¹⁴ Wẹ hụ e ku oku ihien ndi hụ ile menị. ¹⁵ Kẹ wẹ ri e ku, e shi inyenren, 'ya Jizọsị lẹ enwen ẹ nọ nochime wẹ, sọn wẹ jensonmẹ; ¹⁶ kanị anini wẹ wẹ koma a ẹnya. ¹⁷ Ya Jizọsị nọ si wẹ, "Elee inyenren kẹ unu shiko ihienni ile jenkọ?"

Wẹ nọ biwuzo, ronmẹ ihun. ¹⁸ 'Ya onye ohu ime wẹ w'a kpọ Klopasi nọ si a, "O nọkẹ si 'yu sọo wụ onye obia

ri ime Jerusalem hun marinleni ihien ndi me ebahun kete uhuhini?"

¹⁹ Jesu no si, "Ki me?"

We no si a, "Ihien ndi gbashari Jesu onye Nazareti: Okennyeni gi orun a le oku-onu a ghosichanrin n'ọ wu oken onye-amuma ri mkpa—ke ebe Osolobue ri ke ebe ihian ri—²⁰ lezi ke ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi enyi don we e ye we ni we ma a ikpe-onwun; 'ya we no ma a ikpe onwun, kpogbu e; ²¹ kanị enyi te nwon olile-enya ni iya wu onye hun jenkọ d'a gbapuha Izrelu!"

"Eghee, wezukade ihien ndini ile, onwan me e nwan akpu-uhuhin eto ihien ndini me. ²² Ozozị, ikpoho ndi hu ime ndi itu enyi me ihien tu enyi enya; we jen ili e uto-utuntun tanni, ²³ kanị ahunni we ehụ a. We no kinhen d'a gwa enyi ni a hunguode we ohun ebe ndi mmọn-ozị puha d'a gwa we ni o hu ndun. ²⁴ Ndi hu ime ndi enyi le we wi e jenguozi ili hu, we no hunzikwo a ni o richanrin ke ikpoho ndi hu don ku; kanị ahunni we 'ya le enwen e."

²⁵ 'Ya Jizosi no si we, "Euu! Unu e zuzuke; o fuka unu orun ikweri ihien ile ndi-amuma ku ime Ekukwo-nsọ! ²⁶ Ekuni w'e ni Mezaya jenkọ d'a tagu afunfun ndini o kebe banye ogho a?" ²⁷ 'Ya Jizosi no gha ihien Mozizi de ime Ekukwo-nsọ d'e ru ihien ndi-amuma ile de kowachanrin ni we ihien ile Ekukwo-nsọ ku banyeni 'ya le enwen e.

²⁸ Hun we gi rume ehii obodo hu we jenkọ, Jizosi no me rike si o k'e jenghafa; ²⁹ we no rikemme e, si a, "Du enyi nodi ndo-o, ni ohi a gbamaguo, uhuhin tanni a gumaguo ma." 'Ya o no banye d'e son we nodi.

³⁰ Ogen o gi nodi ali n'o son we ri ihien-oriri, o no weri bredi, gozi e; o no bebe e, we e ye we. ³¹ Ebehu ke enya we no shiapu, we no marin ni iya ro. 'Ya o no fori, ahunzini w'a!

³² We no si ibe we, "Ogen o gi a gwa enyi oku uto le ogen o gi ri a kowa ni enyi Ehuho-nsọ, ele o no ke si okun ri ime obi enyi a dun?"

³³ We no lihi oto ozigbo ahun, kin-azuun si Jerusalem; we no hun umu-azuun mmanai hu le ndi ozo we le we wi ke we gbakikome; ³⁴ we ile gbakikomeni hu a si, "Ezioku ro! Dinwonnienyi e lihiguo, Saimonu a hunguo a!"

³⁵ We ebuho no nwan gwa we ihien me uto, gwazikwo we ke we don ghoha ni Dinwonnienyi ro ogen o gi bebe bredi.

Umu-azuun Jesu A Hun Jesu K'ọ Ghaguu Onwun Lih

(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Jon 20.19-23; Orun Ndi-Ozi 1.6-

³⁶ Ebe mmadu ẹbuo hu ri a gwa we ihienni, Jizosi le enwen e no nwonpuha idemizi, turu etintinnai we. O no si we, “Udon 'ya ri ni unu.”

³⁷ We ile no jusohi, ezigbo egun no tuma we; we hu e ro n'a hun we onye-mmom. ³⁸ 'Ya o no si we, “Ki hai egun gi a tu unu? Ki hai unu gi e nwe obi-ebu? ³⁹ Lee ni aka m; lee ni uku m: Mmoro! Metu ni m aka ni unu hun a ni mmoro; onye-mmom ara nwe uru le okpuku ke unu don hun ni e nwongho m.”

⁴⁰ O kugu ihienni, o no ghosi we aka a ẹbuo le oku a ẹbuo. ⁴¹ Ebe omeni ekwerikwoni we—makele o tu we enya leni ighogho jun we obi—ya Jesu no si we, “Unu e nwegho ihien owule w'e ri eri ebeni?” ⁴² We no ye e mkpiki azun we shi, ⁴³ o no narin we iya, ri e id'enya we.

⁴⁴ 'Ya o no si we, “Thien ndini ke m gwa unu ogen mme ni unu gi ri: ni ihien ile we de banyeni m ime Iwu Mozizi le ime ihien ndi-amuma de le ime Ebu-oma jenkọ d'e mezuchanrinri.”

⁴⁵ 'Ya o no kpupu uche we keni we sa-aka ghota Ekukwo-nsọ, ⁴⁶ si we, “Onwan wu ihien we de: ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, siko d'a ta afunfun, nwunhun, nke akpu-uhuohin eto o gha onwun lihi; ⁴⁷ ni we jenkọ d'e gi efan a zi ndi ali ile ozi nroghari le mgbaghari njo—ni Jerusalem ke we jenkọ d'a gha bidon.

⁴⁸ Unu wu osheri ihien ndini ile hun meye unu enya. ⁴⁹ Lee n'e, m jenkọ nwan d'e zihę ni unu Mmomo-nsọ ahun Nedi m kwe nkwa a. Ka cherikwo ni ime obodo ebeni d'e ru ogen we yimeguu unu iken hu gha Elu-igwee bia.”

Jizosi E Si Elu-igwee

(Mat 28.19-20; Orun Ndi-Ozi 1.9-11)

⁵⁰ O no duru we gha ime obodo hu puha, duru we rukwori Betani; e ru we ebegu, o no kishi aka enu, gozi we. ⁵¹ Ogen o gi ri a gozi we, 'ya o no gha ime igunrun we pu, e we w'e shi elu-igwee. ⁵² 'Ya we no fe e.

We no gi oken ighogho lakin Jerusalem. ⁵³ We hu a no ime Ulo-nsọ ogen ile, a ja Osolobue mma.

Ozioma Jizos' Kraịstị Nọke Ke Jónu Dón De Ẹ

Jesu Wụ Oku Osolobụ

¹ Ogen mbidón, oku hụ rị ari; Oku hụ lẹ Osolobụ rị; Oku hụ wụ Osolobụ. ² Oku ahun lẹ Osolobụ rị ogen mbidón. ³ Osolobụ ke ihien ile rini ghahan'a; o nwónni ihien Osolobụ ke hun o keleni ghahan'a. ⁴ Ime ẹ ke ndun rị; ndun hụ wụ ukpe ihian ile. ⁵ Ukpe hụ e nwun ime ishi, kanị ishi, mkpokiki, a s'eka tinyun a mobu ghoha a.

⁶ O nwón okennyẹ ohu Osolobụ zihẹ; efan a wụ Jónu. ⁷ O bia d'a shia eri banyeni ukpe hụ, keni ihian ile nụ eri ẹ, kweri. ⁸ Eḷe 'ya wụ ukpe hụ, kalẹ o bia d'a shia eri banyeni ukpe hụ. ⁹ Onyẹ hụ wụ Ezigbo Ukpe hụ hun e ye ihian ile ukpe lala ime uwa ogen ahun.

¹⁰ Osolobụ ke uwa ghahan'a, kanị uwa amarinn'a ogen o gi bia. ¹¹ O bia d'e kunrun ndi nke ẹ, kanị ndi nke ẹ anabanhann'a. ¹² Kanị, ndi ile hun nabannan n'a, ndi ile hun kwerini n'ẹ, o ye wẹ iken ni wẹ wuru umu Osolobụ; ¹³ eḷe ihian mu wẹ; eginini wẹ uche ihian mu wẹ, o nwónni okennyẹ owule han wẹ mu wẹ, kama, Osolobụ mu wẹ.

¹⁴ Oku hụ nọ henrin ihian, o nọ sọn enyi biri elu-uwa. Eḷoma lẹ ezioku jun ime ẹ! Enyi a hunole ogho a, ogho akpu Nwa ohu Chuku-Nedi mu.

¹⁵ Jónu ku banyen'ẹ, yi oro si, "Onwan wụ onyẹ hun m rị e ku ogen m gi si, 'Onyẹ hun lalanị m memegu ka m, makeḷe o rị a rị ni wẹ d'a mu m.' "

¹⁶ Make ihien ahun jun ime ẹ, enyi hụ e nwehen ngozi mmagi-mmagi. ¹⁷ Wẹ ye Iwu ghahanị Mozizi; kanị eḷoma lẹ ezioku ghaḷa ẹka Jesu Kristi. ¹⁸ O nwónni onyẹ huntu Osolobụ, kanị akpu Nwa ohu o mu suo, hun wụ Osolobụ, hun nokunme n'ẹ, e meguo enyi marin a.

Osheri Jónu Hun E Mẹ Mirin-Chuku Shia (Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Luk 3.1-18)

¹⁹ Onwan wụ eri Jónu shia ogen ndi-ndu ndi Ju gi gha Jerusalem zihẹ ndi nchụ-ẹjan lẹ ndi Livaị d'a ju a, si, "Onyẹ k'i wu?" ²⁰ Jónu a ghorini; mba, o kupu a, si, "Eḷe m Kraịstị Onyẹ Nzuopuha hụ Osolobụ Tume." O ghorini.

²¹ Wẹ nozi ju a, si, "Onyẹ k'i wu? Iyụ wụ Elaija?"

O no si, "Mba."

"Iyụ wụ Onyẹ-amuma hụ pu-ichen?"

Ọ sị, “Mba.”

²² Wẹ nọ sị a, “Onyẹ k’i wụ nwan? Gwa ẹnyi keni ẹnyi marin ihien ẹnyi siko d’a gwa ndi zihẹ ni ẹnyi. K’i jenkọ d’e ku banyeni enwen i?”

²³ Ọ nọ gi ihien onyẹ-amụma wụ Azaya ku za wẹ, sị,
“Mmẹ wụ
‘Olu hụ rị e yi oro ime atu,
a sị,

“Kwa nị ụzọ Di-nwọnni-ẹnyi n’o zinrin!” ’ ’

²⁴ Ndi Itu ndi Farisi hun rị ime ndi hụ wẹ zi ²⁵ nọ jụ a, sị, “K’i hain nwan i gi e mẹ mirin-Chuku mbuni y’ele Mezaya mọbu Elaija mọbu Onyẹ-amụma hụ pụ-ichen?”

²⁶ Jọnu nọ za wẹ, sị, “M gi mirin mmaka e mẹ mirin-Chuku, kanị o nwon onyẹ rị ime unu hun unu marinleni. ²⁷ Iya wụ onyẹ hụ lalanị m memegwu. Erudeni m onyẹ siko d’a topu akpukpọ-uku a.”

²⁸ Onwan mẹ ime Bẹtani, n fetu Jodani, ebe Jọnu nọ e mẹ mirin-Chuku.

Nwa-ebulu Osolobue

²⁹ Eki e fon, ọ nọ hun Jizosị k’ọ lala ebe ọ rị, Jọnu nọ sị, “Lee n’ẹ! Onwan wụ Nwa-ebulu Osolobue hun e wepu njo ụwa! ³⁰ Ya wụ onyẹ m rị e ku oge m gi sị, ‘Omegwu, okennyẹ ohu kanị m lala; iya ka m make ni ọ rị a-rị nị wẹ d’a mụ m. ³¹ E te marin m’a, kanị m rị e gi mirin e mẹ mirin-Chuku keni ndi Izrelu marin a.’ ” ³² Jọnu nọ shia eri, sị, “M hun Mmon-nsọ k’o gi ụdi nduru gha elu-igwee hidanla, nokwasị a. ³³ E te marin m’a, kanị onyẹ hun zi ni m sị m, ‘Onyẹ i jenkọ d’a hun ke Mmon-nsọ hidan d’a nokwasị a d’e son ẹ nodi, iya wụ onyẹ hụ jenkọ d’e gi Mmon-nsọ mẹ ihian mirin-Chuku.’ ³⁴ A hunole m’a; e kuole m nị iya wụ Onyẹ Hụ Osolobue Tume.”

Umụ-azuun Ibuo Jesu Kpo

³⁵ Eki e fon, Jọnu nị umu-azuun a ebuo wuzo, ³⁶ ya Jọnu nọ hun Jesu k’ọ ghafeko, ọ nọ sị, “Lehu Nwa-ebulu Osolobue!” ³⁷ Umụ-azuun Jọnu ebuo ahun a nọ k’o ku ihienni, wẹ nọ sonme Jesu. ³⁸ Oge Jesu gi gbehuto, ọ hun wẹ ke wẹ rị e son ẹ, ọ nọ sị wẹ, “K’i unu rị a cho?” Wẹ nọ za, sị, “Rabai, elebe k’i bi?” (“Rabai” wụ “onyẹ-nkuzi.”)

³⁹ Ọ nọ sị wẹ, “Bia nị d’e lee ẹ.” Wẹ nọ jẹn d’a hun ebe o bi; ihien rike okuloku eno efinnai rị a ku oge hụ; wẹ nọ du ẹ nodichanrin uhuhin hụ.

⁴⁰ Onyẹ ohu ime umu-azuun ebuoni nọ ihien Jọnu ku sonme Jesu wụ Anduru nwene Saimonu Pita. ⁴¹ Ọ nọ bu ụzọ chojen nwene ẹ wụ Saimonu, sị a, “Enyi a hunole Onyẹ Hụ Osolobue Tume wụ Kraisti.” ⁴² Anduru nọ weri Pita d’e kunrun Jizosị. Jizos’ e lee Pita, ọ nọ sị a, “Yụ wụ Saimonu nwa Jọnu. Efan i

jenko d'a wu Kefasi." (Ani efanni asusu Griki wu Pita, 'ya wu "omuma.")

⁴³ Eki e fon, Jesu cho n'o jen Galili; o hun Filipu, o no si a, "Sonme m." ⁴⁴ (Filipu wu onye Besaida, obodo Anduru le Pita.) ⁴⁵ Filipu a hun Natanelu, o no si a, "Enyi a hunole onye hu Mozizi de banyen'e ime Iwu, hun ndi-amuma dezikwo banyen'e—Jesu onye Nazareti nwa Josefu ro."

⁴⁶ Natanelu no si a, "Ni ihien owule ri mma s'eka gha Nazareti puha?" Filipu no si a, "Bia d'e lee." ⁴⁷ Ogen Jizosi gi hun Natanelu k'o lala ebe o ri, o no si, "Onwan wuchanrin onye Izrelu hun nwonleni erol!"

⁴⁸ Natanelu no ju a, si, "Nani k'i don marin m?"

Jizosi no za, si, "A hunguo m'i okpuru osisi figi hu ni Filipu d'a kpo i!"

⁴⁹ Natanelu no si, "Onye-nkuzi, ezie iyu wu Nwa Osolobue; iyu wu Eze ndi Izrelu!"

⁵⁰ Jizosi no si a, "Y'e kwerole makeni m gwa i hu ni m hun i okpuru osisi figi?! I jenko d'a hun ihien ndi ka onwan!" ⁵¹ O no si we, "M ri a gwa unu ezioku, unu siko d'a hun ke elu-igwee kpupu, hun ke ndi mmon-ozu Osolobue ri e jenen, e jenua d'e kunrun Nwa nke Ihian."

Isi Nke Ebuo

Jesu E Gi Mirin Henrin Manya

¹ Hun me e akpu-uhuhin eto, o nwon agbamehuhuo ri obodo Kana ri Galili. Nne Jizosi ri ebahun. ² We kpozikwo Jizosi le umu-azun a agbamekukwo hu. ³ Ogen manya gi guu, nne Jesu no si Jesu, "Manya we a guu." ⁴ Jizosi no si a, "Okpoho, hatu m ye nu, ogen m e ke ru." ⁵ Nne e no si ndi ri e jen ozi, "Ihien owule o si unu me, unu e me."

⁶ O nwon ite-mirin isin we gi omuma memeri ebahun. Ohu-ohu ime we jenko d'e ripu ogbogoro mirin isen mobu esa. We gi we e donme mirin we gi a chanchan ihien, hun we gi e mezu omenali ndi Ju.

⁷ Jesu no si idibo ndi hu, "Gbajun ni ite ndi hu mirin." 'Ya we no gbajun we d'a pu onu. ⁸ O no si we, "Kuru ni nwan ekere jenni onye-isi ocho." 'Ya we no me ihien o ku.

⁹ Onye-isi ocho no danmin mirin hu henringuu manya, bu o marin ebe o gha bia, (kani, ndi hu ri e jen ozi a maringho), o no kpo okennyeh hu ri a gba-ekukwo, ¹⁰ si a, "Ndi ozu ile e bu uzọ e wepuha manya ka a sọọ, ihian ile rajunguu efọ we kebe wepuha hun sọleni; kale y'e bu hunni sọni to d'e ru ogenni."

¹¹ Ime Kana ri Galili ke Jesu no run orun-atumenya ibuzoni hun o gi ghosi ogho a, umu-azun a no kwere n'e. ¹² Omeuu,

Jesu nọ si Kapanom—'ya le nne e le umune e le umu-azuun a, we nọ nodi ebeku ekere.

Jesu E Jen Ulo-nsọ

(*Mat 21.12-13; Mak 11.15-17; Luk 19.45-46*)

¹³ Ogẹn ndi Ju gi e me Mmemme-Nghafe e rume, 'ya Jesu nọ si Jerusalem. ¹⁴ O nọ hun ndi ri Ulo-nsọ ebeku e re efin le atunrun le oluikuku lezi ndi a gbahuto ego ebe we nodiyesonme ni teburu we. ¹⁵ O nọ kpa iberi (aya), gi e chupu we ile le oken-efin we le nduru we ime Ulo-nsọ, buoyiya eghe ndi a gbahuto eghe, hukpumesonme teburu we. ¹⁶ O nọ si ndi ri e re nduru, "Wepu ni ihien ndini we ebeni; egizileni ulo Nedi m henrin ebe we nọ a zu afia!" ¹⁷ Umu-azuun a nọ nyanhan ni we de e ime Ekukwo-nsọ ni, "Adudu ulo i jenkọ d'e bu m ri."

¹⁸ Ya ndi-ndu ndi Ju nọ nwan si a, "Ghosi enyi ahima enyi e gi marin ni Osolobue si i me ihien ni."

¹⁹ Jizosi nọ za we si, "Tikpo ni Ulo-nsọni, e gi m akpu-uhuhin eto wesi e elu."

²⁰ Ndi-ndu ndi Ju nọ si a, "Ulo-nsọni we gi ahua isin-kwasigonna tun k'i jenkọ d'e gi akpu-uhuhin eto wesi elu?" ²¹ Kanj Ulo-nsọ Jesu ri e ku oku e wu ehua. ²² Ogẹn o gi ghaguu onwun lihi, umu-azuun a nọ nyanhan n'o kuoghọ ihien ni, we nọ gi ihien Ehuhuo-nsọ ku le ihien Jesu ku don.

Jesu Marin Ke Ihian Nọ

²³ Ogẹn Jesu gi ri ime Jerusalem ogẹn Mmemme-Nghafe, ndi bu oda nọ kwere n'ẹ make ni we hun orun-atumenya ndi o ri a run. ²⁴ Kanj Jizosi ebuni enwen e ye we, make ni o maringuo ke ihian ile nọ. ²⁵ Ele hun onye owule e gi gwa a ke ihian nọ, make ni 'ya le enwen e a maringuo ihien ri ime ihian.

Isi Nke Eto

Nikodimosi A Bija D'a Hun Jizosi

¹ O nwon okenye ohu w'a kpọ Nikodimosi. Onye Itu Ndi Farisi ro, onye ohu ime ndi-isi ndi Ju k'o wu. ² O gi ime uhinhin bija d'e kunrun Jizosi, si a, "Onye-nkuzi, enyi a maringuo n'i wu onye-nkuzi gha ebe Osolobue ri bija, makele o nwonni onye jenkọ d'e ri-eka run orun-atumenya ndini i ri a run mmani Osolobue nọyen'e."

³ Jesu nọ za, si, "Ezioku ke m ri a gwa i, mmani we mudonzi ihian, o saeka hun Ali-eze Osolobue." ⁴ Nikodimosi nọ si a, "Nani ke w'a don mudonzi ihian ebe o kaguu egedi? Ni ihian sazi eka banye efọ nne e, a muzi w'a nke mgbe ebuo?" ⁵ Jizosi nọ za a, si, "Ezioku ke m ri a gwa i, mmani we mu ihian ghahani mirin le Mmon-nsọ, o sako eka banye Ali-eze Osolobue." ⁶ Hun ihian mu wu ihian; hun Mmon-nsọ mu wu mmon. ⁷ Y'a tula i enya ni

m si ni we siko d'a mudonziriri unu." ⁸ Ufere e fesi ebe owule o cho—unu a nu uzun a, kanị unu ara marin ebe o gha a bia mọbu ebe o feko—erira k'ọ ri ebe onye owule Mmon Osolobue mu ri.

⁹ Nikodimosi no si a, "Nani ke onwan e don saeka me?"

¹⁰ Jizosi no si a, "I wu onye-nkuzi ime Izrelu, bu y'a ghotani ihien ndini? ¹¹ Ezioku ke m ri a gwa unu, enyi ri e ku ihien enyi marin, a shia eri ihien enyi hun, kanị unu ara nabanhan eri enyi. ¹² Ebe o me nwan ni m gwa unu ihien ndi ri elu-owa bu unu e kwerini, nani ke unu a don kweri omeni a gwa m unu ihien ndi ri elu-igwee? ¹³ Make ni, o nwonni onye jentu elu-igwee wezuka onye hu gha elu-igwee bia—wu Nwa nke Ihian."

¹⁴ "Erira Mozizi don wesi agwo hu elu ime atu ke we jenko d'e wesi Nwa nke Ihian elu, ¹⁵ keni onye owule hun kwerini n'e hun uzọ nwon ndun itebite."

¹⁶ "Make ni Osolobue nwe ihien-osusuo jenni ndi ri uwa oda-oda, 'ya ha in o gi ye akpu Nwa ohu o nwe, ken'ọ wuru ni onye owule hun kwerini n'e alako iwi, kama o nwon ndun itebite. ¹⁷ Ezie, Osolobue ezini Nwa a d'a ma ndi ri uwa ikpe, kama, o zi e keni we hun uzọ nwon nzuopuha ghahan'a. ¹⁸ Ikpe amanị onye owule kwerini n'e, kanị ikpe a magwo onye owule hun kwerileni, make ni o kwerini ime efan akpu Nwa ohu Osolobue. ¹⁹ Onwan ke we gi hangbu we enen: ni ukpe a biagwo ime uwa, kale ishi ka ihian a suo kari ukpe, make ni eje ihien ke w'e me. ²⁰ Ize ukpe e ze ndi ile e me eje-ihien, w'a ra bia ebe ukpe ri make eje-ihien we ri e me gha a puha ifon."

²¹ "Kanị ndi hun e me ihien ri mma a bia ebe ukpe ri, keni ihian ile hun a ni we ri e me ihien Osolobue cho."

Jizosi Le Jónu Hun E me Mirin-Chuku

²² Ome guu, Jizosi le umu-azuun a no si Azuun Judia, o no du we nodi ebeku, e me ndi ihian mirin-Chuku. ²³ Jónu nke rizi obodo Enom hun nokunme Salim e me mirin-Chuku make ni mirin ri ebahun oda-oda. Ihian hu e jen d'e kunrun e, o hu e me we mirin-Chuku. ²⁴ W'e ke bu Jónu che ime ulo-ngan ogen hu.

²⁵ Ogen hu, umu-azuun Jónu le onye Ju no doma oku ichan-eku w'a chansonme hun wu odinali ofufe we gi e don enwen we nsọ. ²⁶ We no bia d'e kunrun Jónu, si a, "Onye-nkuzi, onye hu yu le 'ya ritan n fetu Jodani, onye hun i gwasonme ndi ihian oku e, lee e nwan k'ọ ri ebeni e me mirin-Chuku, ihian ile hu e jen d'e kunrun e."

²⁷ Jónu no za, si, "O nwonni onye hun e nwehen ihien owule mmani we gha elu-igwee y'e ihien hu. ²⁸ Unu le enwen unu wu osheri m ni e kughọ m'a ni 'Ele m Kristi, kanị we zi m buru n'e uzo.' ²⁹ Okpoho hun we ri a lu wu nke okennyẹ hun ri a lu n'a. Owu okennyẹ hu ri a gba ekukwo, hun wuzoye n'e e gon e ntin, a ghoghọ oda-oda o nu olu okennyẹ hun ri a gba ekukwo."

Ya wu ni ighoghò m e zuọlẹ nwan oke. ³⁰ Ọ k'a rìwaye mkpa, kanì mmẹ nwẹn k'e beluá.

³¹ Onyẹ hụn gha elu bia ka ihian ile; onyẹ hụn gha uwa bia wu nke uwa, o ku oku ihien rì ime uwa. Hụn gha elu-igwee bia ka ihian ile. ³² Ọ hu a shia eri ihien ọ hụn lẹ ihien ọ nu, kanì o nwọnni onyẹ e gi eri ẹ e dọn. ³³ Onyẹ ọwulẹ gi oku ẹ dọn a ghoşiole ni Osolobue wu onyẹ-ezioku. ³⁴ Makeni onyẹ Osolobue zihẹ k'ọ wu, oku Osolobue k'ọ rì e ku, makeni Osolobue e yehodu n'a Mmọn-nsọ. ³⁵ Ihien Nwa a a sọọ Chuku-Nedi, ọ weguọ ihien ile che ẹ ẹka. ³⁶ Onyẹ hụn kweri ni Nwa Osolobue nwọn ndun itebite; onyẹ hụn ju n'o kwerikonì Nwa Osolobue ahunkọ ndun; mba, iwe-lẹ-ọnuma ke Osolobue k'e gi sọnsọnmẹ e."

Isi Nke Ẹnọ

Jizọsì Lẹ Okpoho Onyẹ Sameriá

¹ Ogeń ahun, Jesu nọ nwan marin ni itu-ndi Farisi a nuğọ ni umu-azuun ndi Jesu rì e nwehen e me mirin-Chuku kade nke Jonu. ² (Kanì, ele Jesu rì e me we mirin-Chuku, umu-azuun a sọọ rì e me.) ³ Ya Jesu nọ gha Judia pu, kinkọ Galili. ⁴ Ọ nọ ghasi alì Sameriá makele ọ rì mkpa n'o k'a ghariri ebẹhu. ⁵ 'Ya ọ nọ puha obodo ohu w'a kpọ Sika, hụn rì ime Sameriá, ehụ alì hụ Jekọpu ye nwa a wu Josefụ. ⁶ Ọmì Jekọpu rì ebẹhu; ndun guu Jesu make ijen o jen; otudeni, ọ nọ nodì alì ehụ ọmì hụ. (Ihien rike okulokụ mmẹbuọ efinnai ro, ogeń hụ anwun gi a rì isi.)

⁷ 'Ya ke okpoho ohu, onyẹ alì Sameriá, nọ bia d'a dọrì mirin. Jesu nọ sị a, "Ye m mirin ra." ⁸ (Ogeń hụ, umu-azuun a e jẹmẹguọ ime obodo d'e nonhen ihien-oriri.) ⁹ Okpoho onyẹ Sameriá hụ nọ sị a, "Nani ke iyu wu onyẹ Ju dọn nwan a rìọ mmẹ wu okpoho onyẹ Sameriá mirin?" (O ku onwan makeni ndi-Ju lẹ ndi-Sameriá ara mọko.) ¹⁰ Jizọsì nọ za a, si, "Ọmeni i te marin ihien Osolobue e ye lẹ onyẹ hụn rì a sị i, 'Ye m mirin ra', nke y'a rìọ a, o ye i mirin hụn e ye ndun." ¹¹ Okpoho hụ nọ sị a, "Di-ọkpa, ọmini mi emi bu y'e gi mkpu y'e gi dọ mirin. Elebe ke y'a nọ nwan nwehen mirin hụ e ye ndun?" ¹² 'Yu ka Jekọpu nedi enyi kanì hụn ye enyi ọmini, hụn 'ya lẹ umu a lẹ ihien-uriri ẹ ra mirin rin'a?" ¹³ Jesu nọ sị a, "Onyẹ ọwulẹ hụn ra mirinni, egun mirin jenkọ d'a gunzi a. ¹⁴ Kanì, onyẹ ọwulẹ hụn ra mirin hụ m jenkọ d'e ye ẹ, egun mirin agunkozi a; kama, mirin hụ m siko d'e ye ẹ jenkọ d'e henrin n'ẹ isi-mirin hụn rì ime ẹ e hupuha ndun itebite."

¹⁵ Okpoho hụ nọ sị a, "Di-ọkpa, ye m nwan mirin hụ amamgbe egun-mirin gha a gunzi m mọbu a biamazi m ebeni d'a dọ mirin." ¹⁶ Jizọsì nọ sị a, "Jen d'a kpọ di i, y'e kinhen azuun." ¹⁷ Okpoho hụ nọ sị a, "Enwon m di." Jesu nọ sị a,

“Ezioku kẹ i ku ebe i nọ si, ‘Enwọn m di’,¹⁸ makẹni y'a lupuguo di isen, bu okennyẹ hun iyu le 'ya ri nwan ele di i; ezioku k'i ku!”

¹⁹ Okpoho hu nọ si a, “Di-okpa, a hunole m'a ni i wu onyẹ-amuma. ²⁰ Ndi-nedi enyi we kanị nọ uguni fe ofufe, bu unu ndi Ju si ni Jerusalem wu ebe furu ihian jenko d'a noriri e fe ofufe.”

²¹ Jesu nọ si a, “Okpoho, gi ihien m ri e ku don: ogen lala, hun o gi me ni elezi enu uguni mobu ime Jerusalem ke unu siko d'a nọ fe Chuku-Nedi. ²² Unu amarin onyẹ unu ri e fe; kanị, enyi a maringho onyẹ enyi ri e fe, makẹni eka ndi Ju ke nzuopuha gha a bia. ²³ Kanị ogen lala, o ruguode nwan, hun ndi hun e fe ezigbo ofufe k'e fe Chuku-Nedi ofufe ime-mmọn le nke ezioku. Makẹni ndi hun e fe ofufe nọ erira ke Chuku-Nedi cho ni w'e fe e ofufe. ²⁴ Osolobue wu Mmọn, ele ihian; ndi hun k'e fe e ofufe siko d'e feriri a ime-mmọn, gi ezioku fee e.” ²⁵ Okpoho hu nọ si a, “A maringuo m ni Onyẹ Hu Osolobue Tume wu Mezaya, (hun w'a kpọ Kraisti), lala; o bia, o gwachanrin enyi ihien ile.”

²⁶ Jesu nọ si a, “Mme hun ri a gwa i oku ro.”

²⁷ Ozigbo hura, umu-azuun a nọ lua. O nọ tu we enya oda-oda n'ọ ri e son okpoho e ku oku; kanị o nwonni onyẹ si, “K'i cho”, mobu “Ki hain i gi ri e son e e ku oku.” ²⁸ Ya okpoho hu nọ la ite mirin e to, kin-azuun si ime obodo; o nọ si ndi rin'a, ²⁹ “Bia ni d'e lee onyẹ hun gwa m ihien ile m me. Onyẹ ma ke 'ya wu Onyẹ Hu Osolobue Tume wu Kraisti?” ³⁰ We nọ gha ime obodo puha, ruheme ebe Jesu ri.

³¹ Ogen hu, umu-azuun hu a rijo Jesu, a si, “Onyẹ-nkuzi, dodo ri ihien-oriri.” ³² Kanị o nọ si we, “M nwon ihien-oriri m'e ri hun unu marinleni.” ³³ 'Ya umu-azuun a nọ juma ibe we, si, “O nwonde nwan onyẹ wehe n'e ihien-oriri ra?” ³⁴ Jizosi nọ si we, “Ihien-oriri m wu ime uche onyẹ zini m le irunchanrin orun a. ³⁵ Ele unu a si, ‘O hodu ifon eno ni ogen we gi a gho ihien-ugbo ru?’ Kanị m ri a gwa unu, lehunme ni enya ebe unu ri ni unu hun ni ihien-ugbo a kaguole hun w'a gho. ³⁶ Onyẹ hun a ghoni ri nwan a gho, a narin ugwo-orun a; o hu e kponkikome mkpuru a toni ndun itebite, keni onyẹ hun kunn'a le onyẹ hun ghon'a hun uzo nwongbame ighogho. ³⁷ O meguo nwan ke we don e ku, ‘Onyẹ ozọ a kun, onyẹ ozọ a gho.’ ”

³⁸ “M zi unu d'a gho ihien unu runleni; ndi ozọ a runguole orun, unu a banhanguo d'a gho mkpuru we runpuha.”

Ndi Sameriya A Bia D'e Kunrun Jesu

³⁹ Ndi Sameriya bu oda wu ndi obodo hu nọ kwerini Jesu makẹni okpoho hu si, “O gwa m ihien ile m me!” ⁴⁰ Ogen ndi Sameriya gi nwan bia d'e kunrun Jesu, we nọ rijo a n'ọ son we nodi. 'Ya o nọ son we nodi akp'ohin ebuo. ⁴¹ Ndi bu oda nọ gi

ufiri ihien ndi o ri e ku kwerizi, cheni ndi ibuzo. ⁴² We no si okpoho hu, “Elezi ihien i ku soro ke enyi gi kwere, makele enyi le enwen enyi a nwole onu a, marin ni ezioku-ezioku, onwan wu Onye-nzuopuha uwa.”

Jizosi A Zuo Nwa Onye-isi-orun Eze

⁴³ Ogen akpu-uhuhin ebuo gi ghafegu, Jesu no gha Sameria si Galili. ⁴⁴ (Jizosi le enwen e e kuguo a ni w'a ra ye onye-amuma mgbaye ime ali onye-amuma ahun.) ⁴⁵ Ogen o gi ru Galili, ndi Galili no nabanhan a, make ni a hunguo we ihien ile o me ime Jerusalem ogen Mmemme-Nghafe (make ni we nwen e jenghozi mmemme hu).

⁴⁶ O no biazị obodo Kana hun ri ime Galili ebe o no gi mirin henrin manya.

O nwe okennyehi ohu emu ri a ku nwa-a-okennyehi ime Kapanom. Okennyehi wu onye ohu ime ndi-isi-orun eze. ⁴⁷ Ogen okennyehi hu gi nu ni Jizosi a ghaguo Judia kinhen Galili, o no buru e, rior a 'ya bia d'a zuo nwa a make ni o d'a nwun. ⁴⁸ 'Ya Jesu no si a, “Mani unu hun ahima le ihien atumenya, unu ekweriko.” ⁴⁹ Onye-isi orun hu no si a, “Di-okpa bia ndo-o, nwa m gini d'a nwun.” ⁵⁰ Jizosi no si a, “Lama, nwa i jenkoro d'a ri ndun.” Okennyehi hu no kwere oku Jizosi gwa a, o no lama. ⁵¹ Ebe o lakor, ndi idibo e no kunrun e; we no gwa a ni nwa a hu a riguo mma. ⁵² O no ju we ke ele ogen k'o gi rima mma. We no si a, “Okuloku ohu efinnai unyanhun ke ehio-okun hu gi hapu a.” ⁵³ Nedi e no nyanhan ni ogen hu ke Jizosi gi si a, “Nwa i jenkoro d'a ri ndun.” Ifiri e, ke ya le enwen e ke ikpun-ulo a no kwere ni Jesu. ⁵⁴ Onwan wu orun-atumenya nke ebuo Jesu run ogen o gi ghaguo Judia bia Galili.

Isi Nke Isen

Jesu A Zuo Onye Nwonleni Onye E Yen'e Eka

¹ Omegu, Jesu no kin-azun si Jerusalem make ni o nwon mmemme ndi Ju rini.

² Ime Jerusalem, o nwon mirin ri ehio Onu-mgbon Atunrun, hun ndi Hibru a kpo mirin Betes'da [mogu mirin Be'zata], hun nwon uzoro isen we kpumesonme elu we hun we gha e ru e. ³ Igunrun ndi-emu ri a ku e dinsonme uzoro ndi hu: ke ndi enyaishi, ke ndi nguro, ke ndi oro kinmin, [e che ni we mehunme mirin hu. ⁴ Make ni, o ru, mmon-oziri Di-nwonni-enyi e hidan d'e mehunme mirin hu. Onye owule ime ndi emu ri a ku, hun bu uzoro banye ime mirin hu ogen we gi mehunmeguu a, o dinhin emu owule ri a kun'a.]

⁵ Onye ohu ime ndini dine ebahun ri a ku emu kete ahua ebuo-aria-ogunnai. ⁶ Ogen Jizosi gi hun a, marin n'o teguo emu

hụ kuma a, ọ nọ sị a, “Y'a chọgho n'ị dịnhin?” ⁷ Okennyẹ hụ emu rị a kụ nọ za, sị, “Di-ọkpa, enwọn m onye e bu m e che ime mirinni oge ọwụlẹ wẹ gi mehunmẹ ẹ; m chọ nị m banye ime ẹ, onye ọzọ e bu m ụzọ banye.”

⁸ Jizọsị nọ sị a, “Lihi ọtọ! Heri ute i, jẹmme ijẹn!” ⁹ Ozigbo, okennyẹ ahun nọ dịnhin; ọ nọ buru ute ẹ, jẹmme ijẹn.

Uhuoḥin ahun wụ uhuoḥin izu-ikẹn. ¹⁰ 'Ya ndi-ndu ndi Ju nọ sị okennyẹ hụ Jizọsị zuo, “Onwan wụ Uhuoḥin Izu-ikẹn, o furuni nị y'e bu ute i, ị rị a dan Iwu.” ¹¹ Ọ nọ za wẹ, sị, “Onye hụn zuo nị m sị m, 'Heri ute i, jẹmme ijẹn.' ” ¹² Wẹ nọ jụ a, sị, “Onye wụ onye hụ sị ị, 'Heri ute i jẹmme ijẹn?' ” ¹³ Kanị okennyẹ hụ wẹ zuo amarin onye ọ wụ, makeni Jizọsị a ruḅanguo ime igunrun rị ebahun.

¹⁴ Omeḡuu, Jizọsị nọ hụn a ime Ulo-nsọ, ọ nọ sị a, “Lee ẹnya, y'a riguo nwan mma! Emezilẹ njo, amamgbe ihien ka njo gha e me i.” ¹⁵ 'Ya okennyẹ hụ nọ jẹnburu ndi-ndu ndi Ju d'a gwa wẹ nị Jesu wụ onye hụ zuo n'a. ¹⁶ 'Ya ke ndi-ndu ndi Ju nọ kpokpome Jesu makeni ọ rị e me ihien ndi nọ ẹrina Uhuoḥin Izu-ikẹn. ¹⁷ Kanị Jizọsị nọ sị wẹ, “Echen ke Nedi m rikwo a run orun, mme nwen sikọ d'a gha a runzikwo orun.” ¹⁸ Ifiri ihienni o ku, ndi-ndu ndi Ju nọ chokenmede nị wẹ gbu ẹ. Makele, ele n'ọ dan iwu Izu-ikẹn suo, kanị, ọ kpozikwo Osolobue Nedi ẹ—gi ohun ku nị 'ya le Osolobue han.

Iken Jesu

¹⁹ Jizọsị nọ sị wẹ, “Ezioku ke m rị a gwa unu, Nwa a saeka gi uche ẹ me ihien ọwụlẹ—mmani ihien ọ hụn Chuku-Nedi rị e me; makeni ihien ọwụlẹ Chuku-Nedi me, 'ya ke Nwa a e mezikwo. ²⁰ Makeni ihien Nwa a a suo Chuku-Nedi, ọ ghoḡi Nwa a ihien 'ya le enwen ẹ rị a run. O jenkọ d'e ye ẹ ikẹn gi run orun kade ndini wẹ run keni ọ tu unu ẹnya. ²¹ Ezie, ẹriḗa Chuku-Nedi don e weli ndi nwunni we ndun ye wẹ ke Nwa a donzikwo e we ndun e ye ndi Nwa a chọ n'ọ ye. ²² Ozozị, Chuku-Nedi ara kin onye ọwụlẹ ikpe, kama, o buguo okinkin-ikpe ile che Nwa a ẹka, ²³ keni ihian ile gbaye Nwa ke wẹ don a gbaye Chuku-Nedi. Onye hụn ghaleni a gbaye Nwa arizikwoni a gbaye Chuku-Nedi hụn zihẹ n'e.”

²⁴ “Ezioku ke m rị a gwa unu, onye hụn nū oku m, kweye ni onye zihen m, onye ahun e nweḡuo ndun itebite. Amako wẹ onye hụ ikpe; kama, onye hụ a ghaguo onwun banye ndun.

²⁵ Ezioku ke m rị a gwa unu, oge lala—o ruḡuode nwan—hun ndi nwunni sikọ d'e gi nū olu Nwa Osolobue; ndi nun'a jenkọ d'a rị ndun. ²⁶ Ke Chuku-Nedi don nwon ndun ime enwen ẹ, ẹriḗa k'o yeziwo Nwa iken n'ọ nwon ndun ime enwen ẹ. ²⁷ O yeguo Nwa a ikẹn n'ọ kin ihian ile ikpe—makeni iya wụ Nwa nke Ihian. ²⁸ Anile nị onwan tu unu ẹnya, makeni oge lala hụn

ndi ile ri ime ili jenkọ d'e gi nụ olu ẹ ²⁹puha—ndi hun me mma jenkọ d'e lihi banye ndun itebite; ndi hun me njo siko d'e lihi narin ikpe-omuma.”

Ndi Hun A Shiani Jesu Eri

³⁰ “Asa m eka gi iken m me ihien owule. M'a han enen ke Osolobue don gwa m—'ya wu ni ezigbo enen ke m'a han, makeni ari m e me uche m, kale uche onye hun ziheni m. ³¹ M shiani enwen m eri, 'ya wu ni eri m wu ntu.

³² M nwon onye ozo hun a shia ni m eri. A maringho m ni eri o shia ni m wu ezioku. ³³ Unu e zigwo we jenni Jonu, o shiaguo eri wu ezioku. ³⁴ (Ele ni eri ihian shia ri m mkpa, kani m ri e ku ihieni keni unu hun uzọ nwon nzuopuha.) ³⁵ Jonu e te nwungho ke ukpe—a dun, e ti, unu no gi ukpe ẹ ghoghọ ekere ogen.”

³⁶ “Kani m nwon ihien a shia ni m eri hun ka hun Jonu shia. Orun ndi hun Nedi m ye m run, 'ya wu orun ndini m ri a run, uwe nwe a shiani m eri ni Chuku-Nedi ziheni m.”

³⁷ “Chuku-Nedi le enwen ẹ hun ziheni m a shiaguoni m eri. Unu anutuni olu ẹ; unu ahuntuni k'ọ no; ³⁸ oku ẹ ari ime ndun unu, makeni unu ekwerini ni onye hun o ziheni.

³⁹ Unu a mu ihien ndi ri ime Ekukwo—nsọ a mukenme, makeni unu ro ni uwe ke unu e gi nwon ndun-itebite; bu Ehuhuo—nsọ ri a shiani m eri, ⁴⁰ kani unu ekwerini bia d'e kunrun m keni unu nwon ndun. ⁴¹ Ele m choke ojija—mma ihian; ⁴² kani a maringho m ndi unu wu, ni ihien Osolobue a ra so unu. ⁴³ M gi efan Nedi m bia, unu a nabanhan ni m, kani onye ozo gi efan nke ẹ bia, unu siko d'a nabanhan a. ⁴⁴ Nani ke unu e don kweri? Unu hun a cho ni ibe unu ja unu mma, kani o nwonni ihien unu kpo ija—mma hun gha eka onye hu 'ya so wu Osolobue bia. ⁴⁵ Erokwole ni ni m jenkọ d'e kpe unu eka Chuku-Nedi; Mozizi wu hun e kpeni unu, Mozizi ahun unu gi don enya. ⁴⁶ Omeni unu gi oku Mozizi don, nke unu e gi oku m don, makeni Mozizi de banyeni m. ⁴⁷ Kani omeni unu egini ihien Mozizi de don, nani ke unu e don gi oku m don?”

Isi Nke Isin

Jesu E Ye Mmadu Ogun-iri kwasị nnu-mmebuọ Ihien-oriri
(Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Luk 9.10-17)

¹ Onwan e meguu, Jizosi no fetu “Ohimin” Galili hu shi azuun hun-ebọ. W'a kpozi “Ohimin” Galili ohimin Tajberiasị. ² Igunrun hi-ogbe hu e son ẹ, makeni we hun orun-atumenya ndi o ri a runni ndi emu ri a ku. ³ Jizosi no si elu ugu, 'ya le umu—azuun a no nodi ali ebegu. ⁴ (Ogen hu, mmemme ndi Ju e me ahua—ahua w'a kpo Mmemme—Nghafe e rumegu.) ⁵ Jizosi e wesi enya elu, o no hun igunrun ihian ke we lala d'e kunrun ẹ.

O nọ sị Filipu, “Elebe kẹ ẹnị a nọ nnon brẹdi keni ndini ri?” ⁶ (O ku ihienni n'o gi cho ihien ri Filipu onu, makeni 'ya le enwen e a maringwo ihien o jenkọ d'e me.) ⁷ Filipu nọ za a, si, “Egho orun ifon isin ezuko non brẹdi sikọ d'e rusonme we eka—osun'a ekere-ekere.” ⁸ Onye ohu ime umu-azuun Jesu w'a kpọ Anduru, hun wu nwene Saimon' Pita, nọ si a, ⁹ “O nwon nwata-okennyẹ bu ogbe brẹdi isen we gi oka bali memẹ le azun ebuo ebeni; kale, ebe we sikọ d'a pu igunrunni?” ¹⁰ Jizosi nọ si, “Gwa ni we nodi ali.”

(Irurue ri ebẹhu oda.)

Ya ndi hu nọ nodi ali—ihien rike ikennyẹ ogun-iri-kwasị-nnu-mmẹbuo ri ime we, ('ya wu ihien nọkẹ nnu-uku isen). ¹¹ Jesu nọ weri ogbe brẹdi ndi hu, o yegwu Osolobue ekele, o nọ keni ndi nodi ali 'ya; o nọ memẹzi azun erira, we nọ ri kẹ we cho. ¹² Ogen efo gi jungwu we, Jesu nọ si umu-azuun a, “Kponkwama ni ifunfun e hoduni, amangbe ihien-anaị a la iwi.” ¹³ 'Ya we nọ kponkwame we, che ime ukpali. Ifunfun brẹdi hoduni ime ogbe-brẹdi bali isen hu ogen ndi hu gi rigwu jun ukpali mmẹbuo.

¹⁴ Ogen ndi hu gi hun orun-atumenya hun Jizosi run, we nọ gwama ibe we, si, “Ezioku-ezioku, onwan wu onye-amuma hu ẹnị ri e lee ẹnị a n'o jenkọ d'a bia ime uwa!”

¹⁵ Ogen Jesu gi hun ni w'e d'a bia d'e gi ikẹn weri e, kin e eze, o nọ gha ebahun pu, 'ya suo nọ kin-azuun shizi elu-ugu.

Jesu E Jen Ijen Elu Mirin

(Mat 14.22-33; Mak 6.45-52)

¹⁶ O ru ogen ẹnịasi, umu-azuun Jesu nọ shi “Ohimin”, ¹⁷ banye ime ugbo-mirin, buli, jenkọ Kapanom. (Ohihị nọ gbachanrin bu Jesu eke bjakwo d'e kunrun we.) ¹⁸ Mirin hu e mehunme oda-oda makele oken-ufere ri a kpọ. ¹⁹ Ogen we gi nyanru ihien rike maili eto mobu eno, we nọ hun Jesu ke o jena ijen elu mirin, a nokunme ugbo. Egun nọ tuma we. ²⁰ Kanị o nọ si we, “Mme ro, atule ni egun!” ²¹ We nọ cho n'o banye ni we ime ugbo; ozigbo, ugbo hu nọ ru mkpenren mirin ali hu we jenkọ.

Igunrun Hu A Choma Jizosi

²² Eki e fon, o nọ we ndi ahun nodi azuun “Ohimin” hu hun-ebọ hun umu-azuun Jizosi gha bia Kapanom ẹnị ni ugbo ohu suo te ri ebẹhu; ni Jesu esonni umu-azuun a banye ime ugbo le ni umu-azuun a suo gba gha ebẹhu pu. ²³ Kanị ogenni, ugbo ndi ozọ gha Taiberiasị bia ri nwan ehị ebahun we nọ ri brẹdi ogen Di-nwonni-ẹnị gi yegwu ekele. ²⁴ Ogen ndi hu gi nwan hun ni ke Jesu ke umu-azuun a arizi ebahun, we le enwen we nọ banye ugbo ndi hu chosonme Jesu shi Kapanom'.

Jesu Wụ Ihiẹn-oriri Hụ Hụn E Ye Ndun

²⁵ Oge n wẹ gi hụn Jesu azuun “ohimin” hụ hụn-ẹbo, wẹ nọ sị a, “Onye-nkuzi, elee oge n k’i gi puha ebeni?” ²⁶ Jesu nọ za wẹ, sị, “Ezioku ke m ri a gwa unu, unu ri a cho m make ni unu ri bredi, o jun unu ẹfo, ẹle make ni unu hụn orun-atumenya ndi hụn m run. ²⁷ Egile ni ifiri ihiẹn-oriri hụn e wiwini a rungbu enwen unu, ka gi ni ifiri ihiẹn-oriri ahun siko d’a to jenrin ejen, e ye ndun itebite, rungbu enwen unu, ihiẹn-oriri hụ Nwa nke Ihian jenkọ d’e ye unu; make ni iya wụ Nwa nke Ihian ke Chuku wụ Nedi tume.”

²⁸ Wẹ nọ sị a, “Ki enyi jenkọ d’a run hụn wụ orun Osolobue cho ni enyi run?”

²⁹ Jesu nọ za wẹ, sị, “Onwan wụ orun Osolobue cho ni unu run: O cho ni unu kwere ni onye hụn o zihẹ.”

³⁰ Wẹ nọ sị a, “Elee orun-atumenya k’i jenkọ nwan d’a runghosi enyi keni enyi hụn a, enyi e kweyeni ihiẹn i ku? Kiri ke i jenkọ d’e me? ³¹ Ndi nedi enyi kani ri mana ime atu; ya ke wẹ de ime Ekukwo-nsọ, sị, ‘O ye wẹ bredi gha elu-igwee bia ri.’” ³² Jizosi nọ sị wẹ, “Ezioku ke m ri a gwa unu, ẹle Mozizi ye unu bredi gha elu-igwee bia; Nedi m wụ hụn ri nwan e ye unu ezigbo bredi gha elu-igwee bia. ³³ Make ni bredi Osolobue wụ onye hụ gha elu-igwee bia, hụn e ye uwa ndun.” ³⁴ Wẹ nọ sị a, “Di-okpa, yeme enyi bredi nile.”

³⁵ Jizosi nọ sị wẹ, “Mme wụ bredi hụn e ye ndun. Egun agunko onye hụn bia d’e kunrun ni m; egun mirin agunko onye hụn kwere ni m.

³⁶ Kani, nọke ke m don gwa unu mbu, unu a huno m, kani unu e kwere ni. ³⁷ Ndi ile Nedi m ye m siko d’a bia d’e kunrun m; a chupuko m onye owule hụn bia d’e kunrun ni m.” ³⁸ Make ni ẹle m gha elu-igwee bia d’e me uche m, kani m bia d’e me uche onye hụn zihẹ ni m. ³⁹ Onwan wụ uche onye ziheni m: ni etuhuko m onye owule ime ndi ile o ye m, kama, ni m jenkọ d’a gha onwan weli wẹ Uhuohin-ikpazuun. ⁴⁰ Make ni uche Nedi m wụ ni onye owule hụn hụn Nwa, kwere n’e, jenkọ d’e nwon ndun itebite; m siko d’e weli ẹ Uhuohin-ikpazuun.

⁴¹ Ndi Ju nọ denwinwinma n’a make ni o sị, “Mme wụ bredi hụ hụn gha elu-igwee bia.” ⁴² Wẹ hụ a sị, “Ele Jesu nwa Josefu wụ onwan—hụn enyi marin ndi mun’a? Nani k’o don nwan a sị, ‘M gha elu-igwee bia?’”

⁴³ Jizosi nọ za wẹ, sị, “Edenwinwinzile ni. ⁴⁴ O nwonni onye jenkọ d’a s’eka bia d’e kunrun m mmani Chuku-Nedi hụn zihẹ ni m doha a; m jenkọ d’e weli onye ahun Uhuohin-ikpazuun. ⁴⁵ Wẹ de ẹ ime Ekukwo ndi-amuma ni, ‘Osolobue siko d’a kuzi wẹ ile.’ Onye owule hụn ri e gon Chuku-Nedi ntin, a mumarin a, iya wụ onye hụn a bia d’e kunrun ni m. ⁴⁶ (Ele n’o nwe onye hụn

huntu Chuku-Nēdi—onye hụ hụn gha ebe Chuku rị bịa, 'ya sọọ huntu Chuku-Nēdi.)⁴⁷ Ezioku kẹ m rị a gwa ụnụ, onye ọwụlẹ kwerini nwon ndun itebite.

⁴⁸ Mmẹ wụ brēdi hūn e ye ndun. ⁴⁹ Ndị nēdi ụnụ kanị ri mana* hụ wẹ ri ime atụ, kanị, a nwunhūnghọ wẹ. ⁵⁰ Kanị ọnwān wụ brēdi hūn gha elu-igwee bịa hūn o mē ni onye ri n'ẹ anwunhūnkọ. ⁵¹ Mmẹ wụ brēdi hū rị ndun hūn gha elu-igwee bịa. Onye ọwụlẹ ri brēdini jenkọ d'a rị ndun jērin ejen. Brēdi hū m sikọ d'e ye makẹ ufiri ndun ndi rị ime uwa wụ ẹhụ m."

⁵² "Ya kẹ ndi Ju ahun nọ doma ndondo ime wẹ, a si, "Nani kẹ okennyeni a don ye enyi ẹhụ a ri?"

⁵³ "Ya Jizosị nọ si wẹ, "Ezioku kẹ m rị a gwa ụnụ, mmanị ụnụ ri ẹhụ Nwa nke Ihian, ra edeke ẹ,—ụnụ enwonkọ ndun ime ụnụ. ⁵⁴ Onye ri ẹhụ m, ra edeke m, ọ wuru onye nwẹ ndun itebite; m sikọ d'e weli ẹ Uhuohin-ikpazuun. ⁵⁵ Makeni, ẹhụ m wụ ezigbo ihien-oriri, edeke m wuzikwo ezigbo ihien-orira. ⁵⁶ Onye hūn ri ẹhụ m ra edeke m, bi ime m, mmẹ lẹ enwen m bi ime ẹ."

⁵⁷ "Kẹ m don rị ndun makeni Chuku-Nēdi hūn zihē ni m rị ndun, erira kẹ onye hūn ri ni m k'a don rị ndun makẹ ufiri m. ⁵⁸ Ọnwān wụ ezigbo brēdi hūn gha elu-igwee bịa; ọ noni kẹ ihien ahun ndi mbu ri, omeguu a nwunhūnkwo wẹ. Onye hūn ri brēdini jenkọ d'a rị ndun jērin ejen."

⁵⁹ Ogen Jesu gi rị a kuzi ime ulo-ofufe ndi Ju rị ime obodo Kapanom k'o gi ku ihien ndini.

Oku Hūn E Ye Ndun Itebite

⁶⁰ Ndị bu oda ime umu-azuun a a nū ihieni, wẹ nọ si, "Okuni e zekekwo! Onye sikọ d'a saeka nabanhan a?"

⁶¹ Kanị, Jizos' a maringwo ni umu-azuun a rị e denwinwin makẹ ihieni o ku. Ọ nọ si wẹ, "Ọnwān k'e mē ụnụ ekwerizile?"

⁶² Kị ụnụ jenkọ d'e mezi nwan omeni ụnụ a hūn Nwa nke Ihian k'o lakọ elu-igwee ebe ọ rị mbu? ⁶³ Mmon-nsọ iya sọọ e ye ndun, ihien ihian mmaka ara ban erere ọwụlẹ: oku ndini m rị a gwa ụnụ wụ oku ime-mmōn lẹ oku hūn e ye ndun. ⁶⁴ Kanị ndi hū ime ụnụ ekwerini." (Gha isi mbidon lala, Jesu a maringwo ndi hūn jenkoleni d'e kweri lẹ onye hūn jenkọ d'e re n'ẹ.) ⁶⁵ Ọ nọ siji, "Ọnwān haịn m gi si ụnụ n'o nwonni onye jenkọ d'a saeka bịa d'e kunrun m mmanị Chuku-Nēdi mē ẹ n'ọ bịa."

⁶⁶ Makẹ ọnwān, umu-azuun Jesu bu oda nọ kin-azuun, esonzini w'ẹ.

⁶⁷ Ya Jizosị nọ si umu-azuun a mmebuọ hū, "Ụnụ lẹ enwen ụnụ sikọ d'a puzide nwan ra?" ⁶⁸ Saimonu wụ Pita nọ za a, si, "Di-nwonni-enyi, onye kẹ enyi jēburuko? Iyū nwon oku ndi e ye ndun itebite. ⁶⁹ Enyi e kwerigho, marizikwo, ni iyū

* **Isi Nke Isin:49** mana: Iya kẹ wẹ kpọ ihien-oriri hū Osolobue gha elu-igwee zihē ni ndi Izrelu ime atụ ogen Mozizi.

wu Onye-nso Osolobue.”⁷⁰ Jizosi no si we, “Mme hori unu mmebuo, ele 'ya? Kanị onye ohu ime unu wu Ekwensu!”⁷¹ (Judasi nwa Saimonu Iskarotu k'o ri e ku, make ni o wu onye ohu ime umu-azuun mmebuo hu bu 'ya jenkọ d'e re e.)

Isi Nke Eṣa

Ogen Umune Jesu Keleni Kweri N'e

¹ Omegu, Jesu no ghagbari ime Galili, latogu Judia; o jenhunmeni ime Judia, make ni ndi-ndu ndi Ju ri a cho ni we gbu e. ² Ogen hu, mmemme ndi Ju gi a nodisonme ime Odu* e ruguo. ³ 'Ya umune Jesu no si a, “O furu ni gha ebeni pu, si Judia, keni umu-azuun i hun orun-atumanya ndi i ri a run. ⁴ Make ni o nwonni onye hun a run orun ime nzuzue owuni o cho ni we marin a. Ebe o me ni i ri e me ihien ndini ile, we nwan enwen i ghosi uwa.” ⁵ (Onwan me make ni ke umune e de e kwerini n'e.)

⁶ 'Ya Jizosi no si we, “Ogen furu ni m e ke ru, kanị ogen ile furu unu. ⁷ Izize unu ezeko uwa, kale izize m e ze we makele m ri a gwa we ni ihien w'e me jo njo. ⁸ Jenme ni nwan mmemmeni, mme le enwen m eke jenkọ mmemme hunni, make ni ogen furu ni m e ke ru.” ⁹ O kugu ihieni, o no nodikwo ime Galili.

Jesu E Jen Mmemme-odu

¹⁰ Kanị ogen umune Jesu gi jenmeguu mmemme hu, o nozi jenme, kanị nzuzue k'o gi jen.

¹¹ Ndi-ndu ndi-Ju hu a cho a ime mmemme hu, we hu a si, “Elebe k'o ri?” ¹² Ndi ri igunrun risonme ebegu hu a kasonme murinmurin. Ndin si, “Ezigbo ihian k'o wu,” ndini si, “Mba, o rihu e dufie ndi ali.” ¹³ Kanị, make ni egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu we, o nwonni onye s'eka ku oku e ifonrin-ifon.

¹⁴ Ogen mmemme hu gi ruguu ahanmahan, Jizosi no si Ulonso d'a kuzime. ¹⁵ O no tu ndi-ndu ndi Ju enya, we no si, “Nani ke okennyeni don marin ihien oda enina, bu o ke jentu ozunzun owule?” ¹⁶ Jesu no za we, si, “Nkuzi m ele nke m kanị nke onye ziheni m ro. ¹⁷ Omeni ihian a kwademe obi e n'o jenkọ d'e me uche Osolobue, onye hu siko d'a marin omeni nkuzi m gha eka Osolobue bira m gi iken m e ku. ¹⁸ Onye hun e gi iken e e ku ri a cho ni we ja a mma; kanị onye ri e me ni we ye onye zihen'e ogho wu onye ezioku, ntu a ri ime e.”

¹⁹ “Mozizi ye unu Iwu, ele 'ya? Kanị o nwonni onye ohu ime unu hun e donme Iwu hu. Ki hain unu gi a cho ni unu gbu m?”

²⁰ Igunrun hu no za, si, “Eje-mmom ri ime i! Onye ri a cho n'o gbu i?”

* Isi Nke Eṣa:2 Livitikosi 23.34

²¹ Jesu nọ sị, “M rụn ọrụn-atụmęnya ohu, ọ nọ tų ụnụ ile ęnya. ²² Mozizi ye ụnụ iwu ikwa-ugun. (Kani ęlę Mozizi bidon ikwa-ugun, ndi nedi ụnụ kani bidon ę.) Ụnụ a kwade okęnyę ugun Ụhụọhịn Izu-ikęn kęni ụnụ hụn ụzọ mezu iwu hụ. ²³ Omęni wę hụ a kwa okęnyę ugun Ụhụọhịn Izu-ikęn amamgbe w'a dan Iwu Mozizi, kị haịn ụnụ gi e we ni m iwe makęni m zuochanrịn okęnyęni ęhụ a ile Ụhụọhịn Izu-ikęn? ²⁴ Ahanzilę ni eńen kę ụnụ hụn a, kama, e leban ni ihien ęnya ọhụnma kęni ụnụ hụn ụzọ han eńen ri mma.”

Onye Kę Jesu Wu?

²⁵ Ya ndi hụ ime ndi Jerusalem nọ sị, “Elę onwan wụ okęnyę hụ ndi-ndu ri a cho ni wę gbu? ²⁶ Lee ę nwan k'ọ ri ebeni e ku oku id'ęnya ihian ile, a gba w'a nkintin! A maringwode wę nwan ni 'ya wụ Kraisti, Onye Hụ Osolobue Tume ra? ²⁷ Kani ęnyi a maringho ebe okęnyęni gha bia; ogeń Kraisti jęnkọ d'e gi bia, o nwonni onye jęnkọ d'a marin ebe ọ gha bia.”

²⁸ Ogeń Jesu gi ri a kuzi ime Ụlọ-nsọ, ọ nọ weshi olu elu, sị, “Ezie, ụnụ a maringwo m, marinzikwo ebe m gha bia! Kani, egini m ihien ęka m bia; onye hụn zihę ni m furu wę gi don ęnya—'ya kę ụnụ marinleni! ²⁹ A maringho m'a makęni m gha ebe ọ ri bia, 'ya zihę m.”

³⁰ 'Ya wę nọ cho ni wę nwunrun a; kani o nwonni onye metu a ęka, makęni ogeń ę e ke ru. ³¹ K'osileri, ndi bu oda ri ebehụ nọ kwerini n'e; wę hụ a sị, “Ogeń Kraisti wụ Mezaya, Onye Hụ Osolobue Tume, k'e gi bia, n'ọ runkari okęnyęni ọrụn-atụmęnya?”

E Zi Wę Ndi-una kpa Ụlọ-nsọ D'a Nwunhan Jesu

³² Ndi Itu-Farisi a nų kę igunrun hụ ri e ku ihien ndini wę banyeni Jizosi, 'ya ndi-isi nchụ-ęjan lę ndi Itu-Farisi nọ zi ndi unakpa Ụlọ-nsọ d'a nwunhan a.

³³ Jizosi nọ sị, “M jęnkọ d'e son ụnụ nodi ękere, omęgu, a laburu m onye hụn zihę ni m; ³⁴ ụnụ jęnkọ d'a cho m, kani, ụnụ ahunko m; ebe m ri, ụnụ e ri-ęka bia.” ³⁵ Ndi-isi ndi Ju nọ sị ibe wę, “Elebe kę okęnyęni cho n'o jęn, hụn ęnyi jęnkoleni d'a hụn a? Ọ cho n'o jęn ali ndi Griki—ali ndi wulen ndi Ju—ebe ndi nke ęnyi risonme d'a kuzime ime igunrun ndi wulen ndi-Ju? ³⁶ K'o gi ihienni e ku: ‘Ụnụ sikọ d'a cho m, kani, ụnụ ahunko m; ebe m ri, ụnụ asako ęka bia a.’”

Mirin Hụn E Ye Ndun

³⁷ Ụhụọhịn ikpazuun mme mme hụ, hụn wụ ụhụọhịn kachanrịn mkpa, Jesu nọ wuzo ọto, yi oro, sị, “Omęni o nwon onye ęhun mirin ri a gun, 'ya bia d'e kunrun m n'ọ ra! ³⁸ Onye ọwule hụn kwerini ni m, ya ra; o sikọ d'a ri n'a kę ęhuhwo-nsọ don ku:

‘Mirin hún e ye ndún
jénkọ d'a gha ime ẹ
e hupuha ke iyi.’ ”

³⁹ Jizọsị gi ọnwán e ku oku Mmọn-nsọ hún ndi kwerini n'ẹ jénkọ d'e nwehẹn. W'e ke ye wẹ Mmọn-nsọ oghen hụ makẹni Jesu e ke banye oghọ a.

Igunrun Hụ E Kebe

⁴⁰ Oghen wẹ gi nù oku ndini, ndi hụ ime igunrun hụ nọ si, “Ezioku, ọnwán wụ onyẹ-amụma Hụ pu-ichen.” ⁴¹ Ndi ọzọ si, “Ọnwán wụ Kraịstị, Onyẹ Hụ Osolobue Tume!” Kanị ndi hụ ime wẹ si, “Kraịstị k'a ghade nwan Galili bia ra?! ⁴² Ehuhuo-nsọ e kuguon'a ni Kraịstị, Onyẹ Hụ Osolobue Tume, sikọ d'a gha ebọn Defidi puha; n'o sikọ d'a gha Betulehem, obodo Defidi te bi bia?” ⁴³ Oku banyeni Jizọsị nọ kebe igunrun ahun. ⁴⁴ Ndi hụ ime wẹ te cho ni wẹ nwunrun a, kanị o nwonni onyẹ metu a ẹka.

Ndi-ndu Ndi Ju A Ju N'e Kwerikoni Wẹ Jesu

⁴⁵ Oghen ndi-unakpa Ulo-nsọ ahun gi kinhen azuun d'e kunrun ndi-isi nchu-ẹjan le ndi Itu-Farisi, wẹ nọ juma wẹ, si, “Kị hain unu gileni wehe ẹ?” ⁴⁶ Ndi unakpa Ulo-nsọ hụ nọ za, si, “O nwonni onyẹ kutu oku ke okennyeni!”

⁴⁷ Ndi Itu-Farisi nọ ju wẹ, si, “E dufieguozide wẹ nwan unu nwen ra? ⁴⁸ O nwongho kaka akpu onyẹ-ndu mobu onyẹ Itu-Farisi ohu unu marin hun kwerini n'ẹ? ⁴⁹ Igunrunni amarin Iwu Mozizi, ndi wẹ bu onu ke wẹ wu.”

⁵⁰ Nikodimosi hun jen d'e kunrun Jesu mbu, hun wu onyẹ ohu ime wẹ nọ si wẹ, ⁵¹ “Iwu enyi a made ihian ikpe bu ebuni wẹ ọzọ nù onu a mobu chopuha ihien o me ra?”

⁵² Wẹ nọ za, si, “I wuzide onyẹ Galili ra? Mu Ekukwo-nsọ n'i marin ni onyẹ-amụma ara gha † Galili bia.” [⁵³ Onyẹ owule nọ lashi iwe ẹ.

Isi Nke Eṣatọ

Okpoho Hụ Zọ-uku-ye-ọfia

¹ Kanị, Jesu nọ si Ugu Olivu. ² O ru ọzọ-utuntun, o kinhenzi Ulo-nsọ. Ndi hụ ile nọ bia d'e kunrun ẹ, ọ nọ nodi ali, kuzime wẹ.

³ Ya ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi nọ wehe okpoho ohu wẹ nwun ebe ọ ri a zọ-uku-eye-ọfia. Wẹ nọ bu ẹ tume ihun ihian ile. ⁴ Wẹ nọ si Jizọsị, “Onyẹ-nkuzi, wẹ nwun okpohoni ebe ọ ri a zọ uku e ye ọfia. ⁵ Imẹ Iwu, Mozizi si enyi gi omuma magbu okpoho nọ enina, kale, k'i k'e ku nwan banyen'ẹ?” ⁶ (Wẹ ju a ihienni ni wẹ gi ẹ kwondon Jizọsị, keni wẹ hun ihien wẹ k'a si ni

† **Isi Nke Eṣa:52** ...onyẹ-amụma hụ pu-ichen aghako...

ya k'o me.) Ya ke Jizọsị nọ hulua alị, gi mkpịnsin-eka a demẹ ihien alị. ⁷ Ogen we gi to a ju a, o nọ lihi ọto, si we, "Onye ọwule ime unu metuleni njo, 'ya bu ọzo ma a omuma.'" ⁸ 'Ya o nọ huluzi alị, demẹ ihien alị. ⁹ Ogen we gi nọ ihienni, we ile nọ puma, ohu-ohu, ndi kanị bu ọzo puma, d'e ru n'ọ hodu Jizọsị sọ; okpoho hụ turuhukwo ebẹhụ ihun Jizọsị. ¹⁰ Ya Jesu nọ lihi ọto, si a, "Okpoho, elebe ke we ri? O nwonni onye ma i ikpe?" ¹¹ O nọ si, "Di-okpa, o nwonni." Jizọsị nọ si a, "Mme nwen e amakokwo i ikpe. Jenme. Kanị, gha kikenni jenme, emezile njo.]"

Jizọsị Wu Ukpe Uwa

¹² Jizọsị nọ sịzi ndi ahun o te ri a kuzi, "Mme wu ukpe uwa. Onye ọwule hun ri e sonni m aghako ime ishi, kama, o siko d'e nwon ukpe hụ hun e ye ndun."

¹³ Ndi-Farisi nọ shiari a, si, "I ri nwan a shiani enwen i eri, egiko we eri i don."

¹⁴ Jesu nọ za, si, "Osuon'a ni m shia ni enwen m eri, eri m furu we gi don, makele a maringho m ebe m gha bia le ebe m jenko. Unu amarin ebe m gha bia mobu ebe m jenko. ¹⁵ Unu e gi ihien enya e legha a han enen. O nwonni onye m'a hannii enen. ¹⁶ Kanị o sọ n'a ni m jenko d'a han enen, enen m'a han wu ezioku, make ni ele mme sọ a han a, kama mme le Chuku-Nedi hun zihę ni m gba a han a.

¹⁷ Ime Iwu unu, we de e ni eri mmadu ebuo ke we gi e don. ¹⁸ M ri a shiani enwen m eri; Nedi m hun zihę ni m ri a shiazikwo ni m eri." ¹⁹ Ya we nọ si a, "Elebe ke Nedi i ri?" Jesu nọ za, si, "Unu amarin m, unu amarinzikwo Nedi m. Omele unu marin m amarin, nke unu a marinzikwo Nedi m."

²⁰ Jesu ku ihien ndini ogen o gi ri ehụ ebe w'e buche oyiye ime Ụlo-nsọ a kuzi, bu o nwonni onye nwunrunn'a make ni ogen e e ke ru.

Ebe Jesu Gha Bia Le Ebe O Jenko

²¹ Jizọsị nọzi gwa we, si, "M jenko d'a pu; unu siko d'a cho m—kanị unu jenko d'a nwunto ime njo unu. Unu asako eka bia ebe m jenko."

²² Ndi-ndu ndi Ju nọ si, "O si ni enyi asako eka bia ebe o jenko. 'Ya wu n'ọ jenko d'e gbude nwan enwen e ra?' Iya k'o gide nwan ihienni e ku ra?"

²³ Jizọsị nọ za we, si, "Unu gha ibe alị bia, kale m gha elu bia. Unu wu nke uwanị, kanị ele m nke uwanị. ²⁴ 'Ya hain m gi gwa unu ni unu siko d'a nwunto ime njo unu. Unu jenko d'a nwunto ime njo unu mmanị unu kweri ni m wu onye ahun m si ni 'ya ke m wu.'"

²⁵ We nọ si a, "Onye k'i wu?" Jesu nọ si we, "Ihien hụ m gwa unu isi mbidon ke m wu. ²⁶ M nwon ihien bu oda m k'a saeka

ku banyeni unu, ihien bu oda m'e gi ma unu ikpe; kanj, onye hun zihę ni m furu wę gi e don ęnya, m rihų a gwa uwa ihien ndi m nu onu a.”²⁷ (Kanj aghotani wę n'ọ ri a gwa wę banyeni Chuku-Nedi.)²⁸ Ya Jizosi no si, “Ogen unu jenkọ d'e gi wesi Nwa nke Ihian enu ke unu jenkọ d'e gi marin ni m wu onye m wu—Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume—ni m'a ra gi uche m me ihien owule, kama, ni m ri a gwa unu ihien ndini wę ke Nedi m don kuzi m.”²⁹ Onye hu zihę ni m noyeni m anoyeni; o natoni m, make ni ogen ile ke m gi e me ihien a sụn'a.”

³⁰ Ogen o gi ri e ku ihien ndini wę, ndi bu oda no kweri.

Ezioku Jenko D'e Me Unu Weri Enwen Unu

³¹ Jizosi no si ndi Ju hun kwerini n'e, “Omeni unu e son nkuzi m, 'ya wu unu wu umu-azuun m nke-esi.”³² Unu me e, unu jenkọ d'a marin ezioku, ezioku jenkọ d'e me unu nwonrin enwen unu.”³³ Wę no za a, si, “Enyi wu umu Ebrahim, enyi awutuni igbon onye owule. K'i ri a sini, 'Unu jenkọ d'e weri enwen unu?'”³⁴ Jesu no si wę, “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule hun e me njo wu igbon njo.”³⁵ Igbon ara nwon onodi ime ezi-le-ulo jenrin ejen, kanj, nwa nwon onodi ime ezi-le-ulo jenrin ejen.³⁶ Ya wu, omeni Nwa Osolobue me unu weri enwen unu, unu jenkọ d'e nwonrin enwen unu nke-esi.”³⁷ A maringho m ni unu wu umu Ebrahim, kanj unu ri nwan a cho ni unu gbu m, make ni oku m enwon onodi ime unu.”³⁸ M'e ku ihien m hun ebe Nedi m ri, kale unu e me ihien unu nu onu nedi unu.”

³⁹ Wę no za a, si, “Ebrahim wu nedi enyi.” Jesu no si wę, “Omeni ezie ro ni unu wu umu Ebrahim, nke unu hu e me ihien Ebrahim me.”⁴⁰ Kanj unu cho nwan ni unu gbu m, onye hun gwa unu ezioku hun m nu onu Osolobue. Ebrahim e meni ihien no erira!⁴¹ Unu rihų e me ihien nedi unu e me.”

Wę no si a, “Enyi ele umu owu; Osolobue le enwen e suo wu Nedi enyi nwon.”

⁴² Jizosi no si wę, “Omeni Osolobue wu Nedi unu, nke ihien m a suo unu, make ni m gha ebe Osolobue ri bia; iya me m nwan ri ebeni. Ele mme gi ihien eka m bia, iya zihę m.”⁴³ Ki hain unu gileni a ghota ihien m ri e ku? Unu ari a ghota make ni unu asani eka nabanhan oku m.

⁴⁴ Unu wu nke Ekwensu nedi unu, ihien Ekwensu nedi unu cho ke unu cho nwan ni unu me. Ogbu-ochu k'o wu gha isi mbidon lala; o kwadontuni ezioku—make ni ezioku ari ime e. O gha a tu ntụ, o nwonni ihien o wu ebe o ri, make ni onye ntụ le nedi ntụ ile k'o wu.”⁴⁵ Ya hain unu gileni kweri ihien m ri e ku, make ni m ri e ku ezioku.”⁴⁶ Onye ime unu siko d'a saeka ghosi ni m me njo? O me nwan ni ezioku ke m ri a gwa unu, ki hain nwan unu gileni kweri ihien m ri e ku? ⁴⁷ Onye owule

hún wu nke Osolobue e gi oku Osolobue e don. Ihiẹn haij unu gileni e gi oku Osolobue e don wu ni unu ele nke Osolobue.”

Jizosi Le Ebrahim

⁴⁸ Ndi-ndu ndi Ju no za, si, “Ele ezioku ke enyi ri e ku ni i wu onye Sameria, ni eje-mmọn ri ime i?” ⁴⁹ Jesu no za, si, “Eje-mmọn a ri ime m; m'a gbaye Nedi m, kanj unu ara gbaye m. ⁵⁰ Ari m e me ni we ye m ogho; kanj, o nwongho onye ri e me ni we ye m ogho—Nedi m ro; iya a han enen. ⁵¹ Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule me ihien m ku ahunko onwun, kaka.”

⁵² Ndi Ju no si a, “O weguo nwan enyi enya ohunma-ohunma ni eje-mmọn ri ime i! Ebrahim le ndi-amuma a nwungho, kanj i si, ‘Onye owule hun donme oku m ahunko onwun.’ ⁵³ Yu ka nedi enyi wu Ebrahim hun nwunni le ndi-amuma ndi nwunzikwo onwun? Onye k'i ro ni 'ya ke i wu?’”

⁵⁴ Jizosi no za, si, “M ja enwen m mma, ojija-mma m wu ihien mmaka. Onye hun a ja m mma wu Nedi m, hun unu si ni 'ya wu Osolobue unu, ⁵⁵ bu unu amarin a, kale a maringho m'a. M si n'a marin m'a, m jenko d'a wu onye ntụ ke unu; kanj a maringho m'a; m'e me ihien o ku. ⁵⁶ Nedi unu kanj wu Ebrahim ghogho n'o jenko d'a hun ogen m; o hun a, efọ no suo a usuo.”

⁵⁷ 'Ya ndi Ju no si a, “Y'e ke ru ahua iri-kwasị-ogunna, y'a hunole Ebrahim?”

⁵⁸ Jesu no si we, “Ezioku ke m ri a gwa unu, ni we d'a mu Ebrahim, m ri ari!”

⁵⁹ 'Ya we no tuturu omuma ni we ma a, kanj Jesu no wari, gha ime Ulo-nsọ pu.

Isi Nke Itenei

Jizosi A Zuo Okennyẹ We Mu Enya-ishi

¹ Ogen Jizosi gi ghafeko, o no hun onye enya kpu-ishi kete w'a mul'a. ² Umụ-azuun a no ju a, si, “Onye-nkuzi, onye me njo hun we gi mu okennyeni enya-ishi, iya le enwen ra ndi mun'a?”

³ Jesu no za, si, “Eleni okennyeni mobu ndi mun'a me njo, kanj we mu a enya-ishi keni iken Osolobue hun uzo puha ifon ime ndun a. ⁴ Enyi siko d'a gha a run orun onye hun zihę ni m ebe eki keleni gi, makeni, ohi gba, o nwonni onye jenko d'a saeka run orun. ⁵ Hunni m ri ime uwa, mme wu ukpe uwa.”

⁶ Ogen o gi kuguu ihienni, o no ju eson to ali, gi eson hu memę uru, gi e te onye enya-ishi hu enya. ⁷ O no si a, “Jenme d'e fin ihun ime mirin Siluam.” (Ali efanni wu “E zijenguo.”) O no jen d'e fin ihun e, o no leghama uzo, luaha. ⁸ Ndi nochimen'e le ndi marin n'o te rijo urio hu a si, “Onwan ele onye hu a nodi ali a rijo

urịo?" ⁹ Ndi hụ ime wẹ hụ a si, "Iya rọ." Ndi ọzọ si, "Mba, ele ya; kanị o yi ẹ eyi."

Kanị 'ya nwen nọ si, "Eghee, mme wu okennyẹ hu." ¹⁰ Wẹ hu a ju a, a judonzi, a si, "Nani k'i don nwan leghama ụzọ?" ¹¹ O nọ si, "Okennyẹ hu w'a kpọ Jizọsi/Jesu memẹ ụrụa gi ẹ te m ẹnya, o nọ si m, 'Jen Siluam d'e fin ihun.' 'Ya m nọ jenme d'e fin ihun, m nọ leghama ụzọ!" ¹² Wẹ nọ ju a, si, "Elebe k'o rị?" O nọ si, "Amarin m."

Ndi Itu-Farisi E Leban Nzuori Hu Ẹnya

¹³ Wẹ nọ weri onye hụ ẹnya te kpu-ishi jenni ndi Itu-Farisi. ¹⁴ (Uhuohin Izu-iken ke Jesu memẹ ụrụa gi ẹ shiapu a ẹnya.) ¹⁵ 'Ya ndi Itu-Farisi nọ juma a k'o don leghama ụzọ. O nọ si wẹ, "O bu ụrụa che m ẹnya, e fin m ihun m—e leghamaguo m nwan ụzọ." ¹⁶ Ndi hụ ime ndi Itu-Farisi nọ si, "Okennyeni ele nke Osolobue make ni o rini e donme iwu Izu-iken." Ndi ọzọ si, "Nani ke onye-njo don saeka a run orun-atumenya ndini?" Wẹ nọ kebe. ¹⁷ Wẹ nọ siri onye ẹnya-ishi hụ, "K'i nwon y'e ku banyen'e, ebe o me ni 'ya shiapu i ẹnya?" O nọ si, "O wu onye-amuma."

¹⁸ Ndi-ndu ndi Ju e te kwerini ni ẹnya te kpu ẹ ishi d'e ru n'a kpọ wẹ ndi mun'a. ¹⁹ Wẹ nọ ju ndi mun'a, si, "Onwan wu nwa unu hun unu si ni unu mu a ẹnya-mpin? Nani k'o don nwan leghama ụzọ?" ²⁰ Ndi mun'a nọ za, si, "Enyi a maringho ni onwan wu nwa enyi; ni enyi mu a ẹnya-mpin. ²¹ Kanị, enyi amarin k'o don nwan leghama ụzọ mobu onye shiapu a ẹnya. O ruguo ogo; jun'a. 'Ya siko d'e ku onu a.'" ²² (Ndi mu n'a ku erira makele egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu wẹ. Make ni, ndi-ndu ndi Ju e kweribamaole ni onye hun jenkọ d'a si ni Jesu wu Kristi, Onye Hụ Osolobue Tume, a chupu w'a ime ulo-ofufe. ²³ 'Ya hain ndi mun'a gi si, "O ruguo ogo; jun'a.")

²⁴ 'Ya wẹ nọ kpọzi okennyẹ hu ẹnya te kpu ishi, jumazi a ajuju nke mgbe ebuo, si a, "Ku ezioku ni ye Osolobue ogho! Enyi a maringho ni okennyeni wu onye-njo." ²⁵ O nọ za, si, "Amarin m omeni o wu onye-njo mobu ele onye-njo. Kanị ihien ohu m marin wu ni ẹnya te kpu m ishi, kale, e leghamaguo m nwan ụzọ!" ²⁶ 'Ya wẹ nọ si a, "K'o me i? Nani k'o don shiapu i ẹnya?" ²⁷ O nọ si wẹ, "A gwaguo m unu, kanị unu egin ẹ don; ki hain unu gi a cho ni unu nuzi a? Unu chozikwo ni unu wuru umu-azuun a?"

²⁸ 'Ya wẹ nọ kpoma a iyi, si, "Nwa-azuun a k'i wu, kanị enyi nwen wu umu-azuun Mozizi. ²⁹ Enyi a maringho ni Osolobue gwa Mozizi oku, kanị nke okennyeni, enyi amarinde ebe o gha bia!" ³⁰ Okennyẹ hu nọ za, si, "Onwan wu ihien a tu ẹnya! Unu amarin ebe o gha bia, bu o shiapu m ẹnya. ³¹ Enyi a maringho ni Osolobue ara gon onye-njo ntin, kanị o gon onye hun e fe n'e

lẹ onyẹ hụn e mẹ uche ẹ ntịn. ³² Kete ụwa e bidonlẹ, anụtuni wẹ nị onyẹ ọwụlẹ shiapụ ẹnya onyẹ wẹ mụ ẹnya-mpin. ³³ Ọwụlẹ okennyeni ẹlẹ nke Osolobue, o ke sa ẹka mẹ ihien ọwụlẹ.”

³⁴ Wẹ nọ za a, si, “Imẹ njọ kẹ wẹ nọchanrịn mụ i; i rị nwan a chọ nị kuzi ẹnyi?!” Wẹ nọ chụpụ a imẹ ụlọ-ofufe.

Enya-ishi Imẹ-mmọn

³⁵ Ogen Jizosị gi nụ nị a chụpụgụọ w'a, ọ hụn a, ọ nọ sị a, “Y'e kwerighọ nị Nwa nke Ihian?”

³⁶ Ọ nọ za, si, “Onyẹ k'ọ wụ di-ọkpa? Gwa m, keni m hụn ụzọ kweri n'ẹ!”

³⁷ Jizosị nọ sị a, “Y'a hụngụọ a—onyẹ hụn rị e du i e ku oku rọ.”

³⁸ Ọ nọ sị, “Di-nwọnni-ẹnyi, e kwerighọ m.” Ọ nọ sekpu ali, fe ẹ.

³⁹ Jesu nọ sị, “M bia ụwanị d'a han enen, keni ndị ẹnya-ishi leghama ụzọ, ndị hụn e legha ụzọ a wuru ndị ẹnya-ishi.”

⁴⁰ Ndị Itu-Farisi nọkunmẹ n'ẹ a nụ ihienni o ku, wẹ nọ jụ a, si, “Enyi wuzikwọ ndị ẹnya-ishi?”

⁴¹ Jizosị nọ za wẹ, si, “Omẹni unu wu ndi ẹnya-mpin, wẹ e ke sị nị unu mẹ njọ; kale, ebe unu sị nị unu hụ e legha ụzọ, njọ unu hụkwọnị unu.”

Isi Nke Iri

Ilu Jesu Gi Ezigbo Onyẹ-ndu Atunrụn Ta

¹ “Ezioku kẹ m rị a gwa unu, onyẹ ọwụlẹ hụn ghaleni onumuzọ banye imẹ ụlọ-atunrụn, kanị ọ gha ụzọ ọzọ nyinban, onyẹ ahun wu onyẹ-ohin lẹ onyẹ e chekin ihian ụzọ a napu a ihien ẹ. ² Onyẹ hụ gha onumuzọ banye, 'ya wu onyẹ-ndu atunrụn ndi hụ. ³ Iya kẹ onyẹ nche a kpọpụ nị ụzọ; atunrụn ndi hụ e gọn ntịn olu ẹ. Ọ kpọ atunrụn a ẹfan, o dupuha wẹ. ⁴ O wepuhaguu wẹ ile wu ndi nke ẹ, o buruni wẹ ụzọ; atunrụn ndi hụ e sọn ẹ makeni wẹ marin olu ẹ. ⁵ Esokọ wẹ onyẹ wẹ marinleni, kama, w'a gban'a osọ, makeni amarin wẹ olu ẹ.”

⁶ Jizosị gi iluni gwa wẹ oku, kanị a ghotani wẹ.

Jizosị Wụ Ezigbo Onyẹ-ndu Atunrụn Hu

⁷ 'Ya Jizosị nọzi sị wẹ, “Ezioku kẹ m rị a gwa unu, mme wu onumuzọ atunrụn gha a banye. ⁸ Ndị ọzọ ile bu m ụzọ bia wu ndi ohin lẹ ndi e chekin ihian a napu a ihien ẹ; kanị atunrụn ndi hụ egonni wẹ ntịn. ⁹ Mmẹ wu onumuzọ. Onyẹ ọwụlẹ hụn gha m banye siko d'e nwọn nzuopuha; o jenkọ d'a gha e jen, a lụ, a hunsomme ẹfifia o siko d'e ri. ¹⁰ Onyẹ ohin ara bia wezuka n'ọ bia n'o zun, n'o gbu lẹ n'o tikpo, kanị m bia keni wẹ nwọn ndun, nwọn ẹ mmagi-mmagi.”

11 “Mmẹ wụ ezigbo onyẹ-ndu atunrụn. Ezigbo onyẹ-ndu atunrụn gi ufiri atunrụn e ye ndun a. 12 Nke onyẹ wẹ wehụ ọrụn, hụn wụlẹni onyẹ-ndu atunrụn ndi hụ, hụn atunrụn ndi ahụn wụlẹni nke ẹ, ọ hụn ẹworo* k’o lala, ọ la atunrụn ndi hụ to, gbatu—eworo hụ nwunrụn wẹ, ọ chuzi za wẹ. 13 Onyẹ wẹ we ọrụn a gbatu makeni ọ wuhụ onyẹ wẹ we ọrụn, ẹlẹ iya nwon atunrụn, ọ nwonni ihien ọ kpọ atunrụn ndi hụ.

14 Mmẹ wụ ezigbo onyẹ-ndu atunrụn. A maringho m atunrụn m; atunrụn m a maringhozi m— 15 rike ke Nedi m don marin m, a marin m Nedi m. M ri e ye ndun m make ifiri atunrụn. 16 M nwon atunrụn ndi ozọ rileni ime igunrunni. M jenkọ d’e wehezi wẹ. Wẹ jenkọ d’e gon ntin olu m, keni ọ wuru igunrun ohu le onyẹ-ndu ohu. 17 Ihien m sọ Nedi m makeni m ri e we ndun m e ye keni m werizi ẹ. 18 O nwonni onyẹ ri a napu m ndun m; kama, mmẹ ri e gi uche m e ye ẹ. O ri m ẹka iyen’ẹ; ọ rizi m ẹka iwerizin’ẹ. Nedi m si m me ihienni.”

19 Ya ke ndi-ndu ndi Ju nọ kebezi make ihien ndini ọ ri e ku. 20 Ndi bu oda ime wẹ hụ a si, “Eje-mmọn ri ime ẹ; ẹra ri a pu a! Ke ẹnyi ri e gonn’ẹ ntin?” 21 Ndi ozọ hụ a si, “Oku ndini ẹlẹ oku onyẹ eje-mmọn ri ime ẹ. Ni eje-mmọn saeka shiapu ẹnya onyẹ ẹnya-ishi?”

A Ju Wẹ Jesu

22 Ogen hụ wụ ogen oyi. Wẹ ri ime Jerusalem, e me Mmemme wẹ gi e don Ulo-nsọ nsọ†, 23 Jizosi ghako etu-ulo Solomonu hụn ri Ulo-nsọ, 24 ‘ya ndi-ndu ndi-Ju nọ fihunme ẹ, si a, “Elee ogen ke y’e konmeru ẹnyi obi elu? Omeni ‘yụ wụ Kraisti, Onyẹ Hụ Osolobue Tume, gwapu ẹnyi?”

25 Jizosi nọ za, si, “A gwaguo m unu, kanị unu ekwerini. Orun-atumenya ndi m gi efan Nedi m a run wụ osheri m; 26 kale unu ekwerini makele unu ẹlẹ atunrụn m. 27 Atunrụn m a maringho olu m; a maringho m wẹ; w’e son m eson. 28 Mm’e ye wẹ ndun itebite; alakọ wẹ ntikpo. O nwonni onyẹ sikọ d’a napu ni m wẹ. 29 Nedi m hụn we wẹ che m ẹka ka ihien ile; ọ nwonni onyẹ jenkọ d’e ri-ẹka wepu wẹ ẹka Nedi m.”

30 “Mmẹ le Nedi m wụ ohu.”

31 Ndi-ndu ndi-Ju nọ burusonmezi omuma, cho ni wẹ magbu ẹ. 32 Jizosi nọ za wẹ, si, “A runghosiguọ m unu ọrụn-oma bu oda gha ẹka Nedi m bia: elee hụn ime wẹ ke unu jenkọ d’e gini ufiri ẹ ma m omuma?” 33 Ndi-ndu ndi-Ju nọ za, si, “Ele ọrụn ri mma ke ẹnyi k’a ma n’i omuma, kanị, aru i ku. Make ni ihian mmaka k’i wụ bu i ri e weri enwen i n’i wụ Osolobue.” 34 Jesu nọ za wẹ, si, “Ele wẹ de ẹ ime Iwu unu, si, ‘M si ni unu wụ chi.’ 35 Ebe o me

* **Isi Nke Iri:12** Griki: wofu † **Isi Nke Iri:22** Mmemme Hanuka ‡ **Isi Nke Iri:34** mọbụ: Unu nọ ke Osolobue (Ebu-oma 82.6)

ni w'a ra s'eka gbَهُto oku rị ime Ẹhụhụo-nsọ, omēni o kpọ ndi hụ wẹ zijienni oku Osolobue mbu 'chi', 'ndi rị ke Chuku',³⁶ nani ke unu gi rị a si ni, mme, hụn Chuku-Nedi don nsọ zihẹ ime uwa, rị e ku aru, make ni m si, 'M wu Nwa Osolobue?'³⁷ Omele ari m a run ihien Nedi m a run, egile ni ihien m ku don.³⁸ Kani omēni m hụ a run wẹ, osuon'a ni unu egini ihien m ku don, gi ni orun-atumēnya ndi m run don, keni o we unu enya ni Chuku-Nedi rị ime m, mme nwen rị ime Chuku-Nedi."³⁹ 'Ya wẹ nọ chozi ni wẹ nwunrun a, kani o nọ gbunahin wẹ.

⁴⁰ Jizosi nọ kin-azuun, fetu Iyi Jodani, si ebegu Jónu nọ me mirin-Chuku oge mbu, o nọ nodi ebegu.⁴¹ Ndi bu oda nọ bia d'e kunrun e, wẹ hụ a si, "Jónu a runni orun-atumēnya kaka akpu-ohu, kani, ihien ile Jónu ku banyeni okennyeni wu ezioku."⁴² Ndi bu oda nọ kwere ni Jesu ebahun.

Isi Nke Mmanaj

Onwun Lazarosi

¹ O nwon okennyeh ohu w'a kpọ Lazarosi hūn emu rị a ku. Onye Betani, obodo Meri le nweneg e okpoho wu Mata ro.² Merini wu hūn hu ude e shin ohunma ye Di-nwonnienyeni wu Jesu uku, gi ntutu e fikori a; nweneg e wu Lazarosi ke emu rị nwan a ku.³ 'Ya umuneg-ikpoho ebuoni nọ zi ozi jenni Jizosi, si, "Di-nwonnienyeni, emu rị a ku onye ahun ihien e a suo i."

⁴ Kani, oge Jizosi gi nu ihienni, o nọ si, "Emuni ele nke onwun, kama, o k'e weheni Osolobue ogho; o jenkọ d'a wu uzọ Nwa Osolobue jenkọ d'e gi nwonhen ogho."⁵ (Ihien Mata le nweneg-e-okpoho wu Meri lezi Lazarosi a suokwo Jesu asuo.)

⁶ O nuguu ni emu rị a ku Lazarosi, kuguu ihienni o ku, o nọ nodizi ebegu o rị akpu-uhuhin ebuo.

⁷ Omeuguu, o nọ nwan si umu-azuun a, "Ni enyi kin ni azuun si Judia."⁸ Umu-azuun a nọ si a, "Onye-nkuzi, o ke te ndi Ju cho ni wẹ ma i omuma ebegu, i choko ni kinzi ebegu?"⁹ Jesu nọ si, "Ele mgbahunme okuloku mmebuo ke anwun gi a rị elu? Ndi hūn a ghahunme ebe eki rị elu ara kpogburu, make ni wẹ gi ukpe uwan e legha uzọ.¹⁰ Kani ndi hūn a ghahunme ime ukinkin a kpogburu akpogburu, make ni ukpe a rị ime wẹ."¹¹ Oge o gi kuguu ihienni, o nọ si wẹ, "Uran e buruole owu enyi wu Lazarosi, kale, m jenkọ ebegu d'a kpotien e."

¹² Umu-azuun a nọ si a, "Di-nwonnienyeni, omēni o rị uran, o siko d'a rị mma."¹³ (Jizosi gi e e ku ni o nwunhuguo, kani wẹ rị e ro n'ọ rị e ku uran mmaka.)¹⁴ 'Ya Jizosi nọ gwapu wẹ, si, "Lazarosi a nwunhuguo,¹⁵ kani, make ufiri unu, efọ rị a suo m usuo ni ari m ebahun, make ni o k'e me unu kwere. Kani, bia ni nwan ni enyi jen d'e kunrun e."¹⁶ Tamosi (hūn w'a kpọ

Ejime) no si umu-azuun ibe e, “Ni enyi nwen jenzi, keni enyi son onye-nkuzi nwun!”

Jesu Wu Onye Hun E Weli Ndi Nwunni

17 Ogen Jizosi gi ru ebahun, o no hun a ni Lazarosi a riote ime ili kete akpu-uhuhin eno. 18 Betani nokunme Jerusalem, egbata we wu ihien ri ke maili ebuo. 19 Ndi Ju bu oda a ghaote Jerusalem bia d'e kunrun Meri le Mata ni we rokoto we obi make onwun nwenew-okennyee.

20 Ogen Mata gi nu ni Jizosi lala, o no jenne d'e kunrun e, kan Meri nodi ali ime ulo. 21 Mata no si Jesu, “Di-nwonna-enyi, omeni i te ri ebeni, nwenew m e ke nwun. 22 Kan a maringho m ni ke kiken ni o nwunhuguu, Osolobue jenkoto d'e ye i ihien owule i riota.”

23 Jizosi no si a, “Nwenew i jenkoto d'a gha onwun lihizi.”

24 Mata no si a, “A maringho m n'o jenkoto d'e lihi ogen ndi nwunni sikoto d'e gi lihi Uhuuhin-ikpazuun.”

25 Jizosi no si a, “Mme wu onye hun e weli ndi nwunni; mme wu onye hun e ye ndun. Ndi hun kwerini ni m, o suto n'a ni we nwunhun anwunhun, we sikoto d'a ri ndun; 26 onye owule ri ndun hun kwerini ni m anwunkoto, kaka. Ye gigho a don?”

27 Mata no za a, si, “Eghe Di-nwonna-enyi, e kwerigho m ni 'yu wu Onye Hu Osolobue Tume, Nwa Osolobue, hun we ri e lee enya a n'o lala ime uwa.”

Jizosi Kwan Ekwan

28 Ogen Mata gi kuguu ihien ni, o no kin-azuun d'a kpo nwenew e wu Meri. O no kagwa a, si, “Onye-nkuzi ri ebeni, o ri a kpo i.”

29 Ogen o gi nu ihien ni, o no lihi ototo ozigbo, jen d'e kunrun e.

30 Ogen hu Jesu e ke banye ime obodo hu—echen k'o rikwoto ebe Mata no kunrun e. 31 Ndi Ju ahun we le Meri ri ime ulo ri a rokoto a obi a hun Meri k'o lihi ototo ozigbo pu, we no sonme e makeni we ro n'o jenkoto ili hu d'a kwan ekwan.

32 Ogen Meri gi ru ebuhu Jizosi ri, hun Jizosi, o no dann'a ali, si a, “Di-nwonna-enyi, omeni i te ri ebeni, nwenew m e ke te nwun!”

33 Ogen Jizosi gi hun a k'o ri a kwan ekwan, hunzi ndi Ju ndi 'ya le we wi ke we ri a kwan, o no metu a obi oda-oda, futu a.

34 O no si we, “Elebe ke unu liye e?” We no si a, “Di-nwonna-enyi, bia d'e lee e.”

35 Jizosi no kwan ekwan. 36 'Ya ndi Ju ahun no si, “Euu, lee ke ihien e suohan a!”

37 Kan ndi hu ime we no si, “Onyeni shiapu enya onye enyaishi, o ke sa aka gbondon okennyeni anwunle?”

Jizosi A Gha Ime Onwun Weli Lazarosi

³⁸ O metukemmezi Jesu obi, o no bịa ebe ili hu ri. Ili hu wu okporo hun we gi omuma hi-ogbe nukin onu a. ³⁹ Jizosi no si, "Nupu ni omuma hu."

Mata, nwene okenye hu nwunhuni no si a, "Di-nwonnienyi, o siko d'e shin oda-oda, makele o meole akpu-uhuhin eno we li e."

⁴⁰ Jizosi no si a, "Agwani m'i ni jenkọ d'a hun ke Osolobue hihan ogbe omeni y'e kwerigho?"

⁴¹ E nupu we omuma hu, Jizosi no wesi enya elu, si, "E kele m'i Baba, make ni y'a nuguo ekpere m, ⁴² a maringuo m ni y'a nu ekpere m ogen ile, kan ifiri ndini ri ebeni ke m gi ku ihien ni, keni we kwere ni 'yu zihem." ⁴³ Ogen o gi kuguu ihien ni, o no gi oken olu yi oro, si, "Lazarosi, puha!" ⁴⁴ Okenye nwen nwunni no puha, ekwa we gi li e a fukpume e: ohu fukpume oku le eka, ohu fukpumezi e ihun. Jizosi no si we, "Topu n'a n'o jenne."

E Rini We Jesu Ngo Keni We Gbu E

(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Luk 22.1-2)

⁴⁵ Ndi bu oda ime ndi Ju ahun bia d'a hun Meri, a hun ihien ndi Jesu me, we no kwere n'e. ⁴⁶ Kani ndi hu ime we no jen d'e kunrun ndi Itu-Farisi, gwa we ihien Jizosi me. ⁴⁷ "Ya ndi Itu-Farisi le ndi-isi nchu-ejan no kpo Ogwa Ndi-isi Nkikwama, si, "Ki enyi jenkọ nwan d'e me? Lee ni orun-atumenya ile okennyeni ri a run! ⁴⁸ Omeni enyi a ni a runsonme enina, ihian ile jenkọ d'e kwere n'e; ogen hu, ndi Rom ri a kini enyi siko d'a bia d'e me ihien banyen'e, we siko d'e tikpo Ulo-nsọ enyi le ali enyi!"

⁴⁹ Ya ke onye ohu ime we efan a wu Kayafasi, hun wu onye-isi nchu-ejan ahua hu, no si we, "Unu a marin ihien kaka! ⁵⁰ Unu a marin n'o ka unu mma ni onye ohu nwundonni ihian ile, kari ni ndi ali enyi ile a la iwi?" ⁵¹ (Kani, ezioku ri n'a wu ni ebe o me ni Kayafasi wu onye-isi nchu-ejan ahua hu, amuma k'o bu ihien hu—ni Jesu jenkọ d'a nwunni ndi Ju onwun; bu o marin ni amuma k'o bu. ⁵² Elede ndi Ju sọ k'o k'a nwunni, kani, keni o gizi onwun a wegama ndi nke Osolobue ile risonme ebe ile.)

⁵³ Gha uhuhin hu jenne, ndi-ndu ndi Ju no tuma iroro ke w'e don gbu Jesu. ⁵⁴ Ufiri e, Jesu akpazini ebe ihian ri ime Judia, kama o no gha ebegu pu, shi obodo ohu w'a kpo Ifrem, hun ri egerere nokunme atu—iya le umu-azuun a no nodi ebegu.

⁵⁵ Ogen Mmemme-Nghafe e rume, ndi bu oda no ghasonme ali ofia si Jerusalem d'e me omenali w'e gi e don enwen we nsọ, hun we gi a kwademe mememe hu. ⁵⁶ We hu a cho Jesu, a ju ibe we ebegu we wuzo ime Ulo-nsọ, si, "K'i ro? O biakode memememi ra?" ⁵⁷ Ogen hu, ndi-isi nchu-ejan le ndi Itu-Farisi e yegu we iwu banyeni Jesu: ni owuni onye owule marin ebe o ri, 'ya bia d'a gwa we, keni we hun uzọ nwunrun a.

Isi Nke Mmēbuo

E Hukpu Wę Jesu Uden

(*Mat 26.6-13; Mak 14.3-9*)

¹ Ogęn o gi hodu akp'ohin isin ni Mmēmme-Nghafe ru, Jizosi no jęn Betani, iwe Lazarosi, okęnyę hu o gha onwun weli. ² Wę no shi ni Jesu ihien-oriri ęnyasi ahun. Mata hu e jęn ozi, e buye wę ihien-oriri ahun; Lazarosi ri ndi ri e son e e ri ihien-oriri.

³ 'Ya ke Meri no wehe uden e shin ohunma nanrani we gi osisi nadi memę, hun we gwaleni. Uden hu k'e jun ihien no ke ogo-nta ohu le nkirishi. O no hu e ye Jesu uku, gi ntutu ri a isi e fikori a; ishin uden hu no kungbama ulo hu ile. ⁴ Kani onye ohu ime umu-azun Jizosi, 'ya wu Judasi nwa Iskarotu (hun jenkọ d'e re n'e), no si, ⁵ "Ki hain we gileni re udenni, we eghe e ye ndi igbenye? O ruguo ihien rike eghe-orun akp'ohin ogunmmisen." ⁶ (Ele ni ndi igbenye ri a mkpa hain o gi ku ihieni. Kani, onye-ohin k'o wu: iya nwe e donme ni Jesu we eghe; o werisonme eghe we ye e donme.)

⁷ Kani Jizosi no si, "Hatu n'e, n'o gi e kwademe olili m.

⁸ Unu le ndi igbenye ri ogen ile, kani mme nwen esonko unu nodi ogen ile."

E Rini Wę Lazarosi Ngo

⁹ Ndi Ju bu oda a nu ni Jesu ri Betani, 'ya we no bia ebahun. Kani, ele ifiri Jesu suo ke we gi bia, kani, we chozi ni we hun Lazarosi, hun o gha onwun weli. ¹⁰ 'Ya ndi-isi nchu-ęjan no rimeni Lazarosi ngo ni we gbuzi ya nwen, ¹¹ makele ufiri e ke ndi Ju bu oda gi ri a ju nke we a to, e kwerini Jesu.

Onye Mmęri A Banhan Jerusalem

(*Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Luk 19.28-40*)

¹² Ogęn eki gi fon, igunrun hi-ogbe hun bia Mmēmme-Nghafe no nu ni Jesu lala Jerusalem. ¹³ 'Ya we no werisonme iguru, jęn d'e kunrun e. Ya we no yime,

"Ja ni Osolobue mma;

onye ahun gi efan Di-nwonn-ęnyi bia

wu onye Chuku gozi agozi!

Egheę,

Eze Izrelu

wu onye Chuku gozi agozi."

¹⁴ Jesu no chorį nwa jaki, nyinrin e jęnme, noke ke Ekwkwonso don ku—Ehuhuo-nsọ si,

¹⁵ "Obodo Zayonu, a tule egun!

Lee Eze i k'o lala,

o ri elu nwa jaki."

16 Ùmù-azùùn Jesu a ghotani ihienni oghen hu, kani, oghen Jesu gi nweringu ogho, we no nyanhan ni Ekukwò-nsò ku ihienni banyen'e, nyanhanzikwò ni we me n'e ihien ndini.

17 Ndi ri igunrun ahun we le Jizosi wi oghen o gi gha ili kpòpùha Lazarosi, oghen o gi gha ime onwun weli e, hu a gwasonme ndi ozo ihien meni. 18 'Ya haịn igunrun hu gi bia d'e kunrun e—make ni we nu n'o run orun-atumenyani.

19 'Ya ndi Itu-Farisi no si ibe we, "Unu hu a hun a?! Ihien ile enyi ri e me a ri a danye kaka! Lee nwan, uwa ile e sonmeguo a!"

Ndi Griki Hun Cho Ni We Hun Jesu

20 Oghen hu, o nwe ndi Griki hun ri ndi jèn Jerusalem d'e fe ofufe oghen mmemme hu. 21 We no jèn d'e kunrun Filipu hun wu onye obodo Besaida ri ime Galili. We no si a, "Di-okpa, enyi cho ni enyi hun Jesu." 22 Filipu no jèn d'a gwa Anduru, ya we ebubuo no wiri jenne d'a gwa Jesu.

23 Jesu no za we, si, "Oghen e ruguo hun w'e gi ye Nwa nke Ihian ogho. 24 M ri a gwa unu ezioku, akpuru-oka nodi nke e akariko ohu suo wezuka n'o dan ali nwunhun. O nwunhun, 'ya wu o mi mkpuru oda-oda. 25 Nke ndi hu ndun we ka we mkpa, ndun we siko d'e tuhunahin we; kani, nke ndi hu o me ni ndun we akani we mkpa elu uwan, ndun we k'a rini we—e nwe we ndun itebite. 26 Onye owule hun cho n'o gba ni m odibo jenko d'e sonri m, ken odibo m hun uzo son m nodi ebe m ri; Nedi m jenko d'e ye onye owule gba ni m odibo ogho."

Jesu E Ku Banyeni Onwun A

27 "Obi ri nwan e feri m. Ke m k'e ku nwan? Ni m si, 'Baba, anile oghen-afunfunni bia ni m?' Mba! Make ni, 'ya haịn m gi ri ebeni—m bia ken m hun uzo ta afunfunni. 28 Baba, ye efan i ogho!' 'Ya ke olu no gha elu-igwee si, "E yegule m efan m ogho. M jenko d'e yezi e ogho."

29 Igunrun ahun ri ebuhu nu olu hu. Ndi hu si akpabo ro, ndi ozo si mmon-ozu a gwaol'a oku!

30 Kani, Jesu no si we, "Ele ufiri m ke olu hu gi bia, kale ufiri unu. 31 Kikenni ke we jenko d'a ma uwan ikpe; kikenni ke we siko d'a chupu onye hun a ki uwan. 32 Mmè nwen, oghen we k'e gi gha ali wesi m enu, m jenko d'a dohan enwen m ihian ile."

33 (O gi ihienni o ku ghosi udi onwun o jenko d'a nwun.)

34 Igunrun hu no si a, "Iwu enyi gwa enyi ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, jenko d'a ri ndun jenin ejen. Ki i ri a sini ni we siko d'e wesi Nwa nke Ihian elu? Onye wu Nwa nke Ihian?"

35 Jesu no si we, "Ukpe jenko d'e sonzi unu nodizi ekere suo. A gha ni oghenni unu nwon ukpe, amamgbe ishi e kunrun unu. Make ni, onye hun a gha ime ishi, ime mkpokiki, amarinko ebe

o jenkọ. ³⁶ 'Ya wụ, kwerini ni ukpẹ ogenni unu nwọn ukpẹ, keni unu hun ụzọ wuru umu ukpẹ.'

Ogèn Jesu gi kuguu ihienni, o no gha ebe we ri pu d'a wari, ahunzini w'a.

Ndi Hu Ekwerini Ni Jesu

³⁷ Osuon'a ni Jesu runchanrin orun-atumanya bu oda id'anya we, ekwerini ni we e, ³⁸ keni ihien onye-amuma wu Azaya ku hun ụzọ mezu: Azaya si,

"Di-nwonni-enyi, onye kwere ozi enyi zi?

Onye ke Di-nwonni-enyi ghosi iken e?"

³⁹ Asani we aka kwere, makeni, rike ke Azaya donzi ku e,

⁴⁰ "Chuku e meguo enya kpu we ishi,

tikin obi we—

amangbe we e gi enya we legha ụzọ,

gi obi we ghota,

e gbewuto we d'e kunrun m;

a zuo m we—'ya ke Chuku ku."

⁴¹ Azaya ku ihienni makeni o hun ogho Jizosi, o no ku banyeni ogho a. ⁴² K'osileri, ndi bu oda hun ride ime ndi-ndu we kwere ni Jesu ekweri. Kani, egun ndi Itu-Farisi anini we ku e ebe ihian ri, amangbe we a chupu we ime ulo-ofufe.

⁴³ "Ojija-mma ihian k'a ja we ka we a suo kari hun Osolobue k'a ja we."

Ihien Jesu Ku Ke We K'e Gi Han Enen

⁴⁴ Jesu no weshi olu elu, si, "Onye owule hun kwere ni m ele mmek'o kwere ni, kani onye hun ziheni m k'o kwere ni. ⁴⁵ Onye owule hun ni m, a hunguo onye hun ziheni m. ⁴⁶ M banhan ime uwa d'a wu ukpe, amangbe ndi hun kwere ni m a to ime ishi, ime mkpokiki. ⁴⁷ Onye nu ihien m ku bu o me ne, amako m'a ikpe. Makeni, abiani m d'a ma uwa ikpe, kama, m bia d'a zuopuha a. ⁴⁸ Onye hun ju ni m, hun kwere ni oku m, nwon onye k'a ma a ikpe: ihien hun m ku, ya jenkọ d'a ma a ikpe Uhuohin-ikpazuun. ⁴⁹ Makeni, ele m gi uche m e ku, kani Nedi m hun ziheni m ye m iwu ihien m sikọ d'a si le ihien m sikọ d'e ku. ⁵⁰ A maringho m ni iwu e e ye ndun itebite. 'Ya wu, ihien m'e ku wuchanrin ihien Chuku-Nedi si m ku."

Isi Nke Mmeto

Jesu Chanchan Umu-azuun A Uku

¹ Ni Mmemme-Nghafe d'e ru, Jesu a maringuo ni ogen e e ruguo hun o gi hapu uwan, buru Nedi e. Ebe o nwe ihien-osusuo ndi nke e ri ime uwa, o no nwan ghosichanrin we ya wu ihien-osusuo d'e ru isi e.

² Ekwensu e buguole a che ime obi Judasi nwa Saimonu Iskarotu n'ore e.

Ogen we gi ri e ri ihien-oriri enyasi, ³ Jizosi a maringuo ni Chuku-Nedi e weole ihien ile che e aka, n'ogha ebe Osolobue ri bia le n'olaburuko Osolobue: ⁴ o no gha ebe o ri e ri ihien-oriri lihi oto, yipu ekwa o yiye elu e, jeri towele we gi e finchan ehụ. ⁵ O no hu mirin ye ime afele, chanchanma umu-azuun a uku, e gi towele hu o je e finchanpu we iya. ⁶ O ru Saimonu hun w'a kpo Pita, Pita no si a, "Di-nwonna-enyi, iyu k'a chanmazi m oku?!" ⁷ Jizosi no za, si, "Y'a marin ihien m ri e me kikenni; kanị omegu, i k'a ghot a." ⁸ Pita no si a, "O nwonna ogen y'e gi chanchan m uku!" Jesu no si a, "Omēni achanchanni m'i, y'e nwonko okeri owule ime m." ⁹ Saimonu wu Pita no si a, "Ya wu ni eledu uku m suo ki k'a chan, Di-nwonna-enyi—chanzi m nwan aka le isi!" ¹⁰ Jesu no za a, si, "Onye hun wuguu ehụ, o rizi ni mkpa n'owuzi ehụ, mmani uku a—make ni o nwunchanringuo. Unu e nwunguo nke-esi—kanị ele unu ile." ¹¹ Make ni Jesu a maringuo onye hun jenko d'e ren'e, 'ya hain o gi si, "Ele unu ile nwun."

¹² Ogen o gi chanchangu we oku, yiriguzi ewuru e, o werizi onodi a teburu hu. 'Ya o no si we, "Unu a ghotagho ihien m me ni unu? ¹³ Unu a kpo m 'Onye-nkuzi', a kpo m 'Di-nwonna-enyi'; o furu efuru, make ni 'ya ke m wu. ¹⁴ O me nwan ni mme nwen, hun wu Nna-unu le Onye-nkuzi unu, chanchan unu uku, o furu ni unu chanchanzikwo ibe unu uku. ¹⁵ A ghojole m unu nzomuku unu jenko d'e son, keni unu mezikwo ni ibe unu ke m don me ni unu. ¹⁶ Ezioku ke m ri a gwa unu, odibo ara ka nna a; onye we zi ozi ara ka onye zin'e. ¹⁷ Omēni unu a maringho ihien ndini, Osolobue jenko d'a gozi unu omēni unu e me we.

¹⁸ Kanị, ele unu ile ke m ri e ku; a maringho m ndi hun m hori. Kanị, we jenko d'e gi ihien k'e meni mezu ihien Ehuho-nso ku, ni, 'Onye hun ri bredi m e buguo numan m.' ¹⁹ M ri nwan a gwato unu ihien ni o gini d'e me, keni—o me, ni unu kweri ni mme wu Onye Hu. ²⁰ Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule hun nabanhan onye hun m zihē, nabanhan m; onye owule hun nabanhan ni m, nabanhan onye hun zihē ni m."

Jesu E Ku Onye Hun Sikọ D'e Ren'e

(Mat 26.20-25; Mak 14.17-21; Luk 22.21-23)

²¹ Ogen Jizosi gi kuguu ihien ni, obi eruzin'e ali, o no si, "Ezioku ke m ri a gwa unu, onye ohu ime unu jenko d'e we m ye we." ²² Umu-azuun a no leme ibe we, make ni ihien o ku gba we nghari-enya, amarin we onye o ri e ku. ²³ Onye ohu ime umu-azuun a, onye hun ihien e a suo Jesu, noson Jesu. ²⁴ 'Ya Saimonu w'a kpo Pita no gi aka gwa a 'ya ju Jizosi onye o ri e ku. ²⁵ 'Ya nwa-azuun hu no nokunmekenme Jizosi, si a, "Di-nwonna-enyi,

onye rọ?”²⁶ Jesu nọ za, sị, “Onye hụn m jenkọ d'e ye brèdini, m suruguu a ime afere rọ.” ‘Ya o nọ suru brèdi hụ ime afere, we e ye Judasi nwa Saimonu Iskarotu.

²⁷ Ogen Judasi gi naringuu brèdi ahun, Ekwensu nọ banye ime e. Jesu nọ sị a, “Mè ihien i k'e me ozigbo!”²⁸ Kani, o nwonni onye ozo ri ebahun e ri ihien-oriri hun ghota ihien Jesu gi gwa Judasi okuni. ²⁹ Makeni Judasi e kwodon ni we ego, o nwe ndi ro ni Jizosi ri a gwa a 'ya d'e nonhen ihien we siko d'e gi me mmemme hu, mobu 'ya d'e ye ndi igbennye ihien. ³⁰ Ogen Judasi gi naringuu brèdi hu, o nọ pu ozigbo; ime uchinchin rọ.

Iwu Ohun

(Jerimaya 31.31; Gal 3.24-25; Hib 8.13; 1Jn 2.8)

³¹ Ogen Judasi gi puguu, Jesu nọ sị, “We jenkọ nwan d'e bushi Nwa nke Ihian elu—gi Nwa nke Ihian bushi Osolobue elu.

³² Omeni we bushi Osolobue elu ghaha n'a, Osolobue siko d'e bushizikwo Nwa a enu ime 'ya le enwen e; o jenkọ d'e busi e elu ozigbo. ³³ Umụ m, mme le unu siko d'a nodizi ekere suo. Unu jenkọ d'a cho m, unu ahunko m. Ke m don gwa ndi-ndu ndi Ju ke m ri nwan a gwa unu: ‘Unu asako aka bia ebe m jenkọ.’

³⁴ M ri nwan e ye unu iwu ohun: e nwe ni ihien-osusuo ibe unu. Ke m don nwe ihien-osusuo unu ke unu k'a don nwe ihien-osusuo ibe unu. ³⁵ Omeni ihien ibe unu a suo unu, 'ya ke ihian ile e gi marin ni unu wu umu-azun m.”

Jesu E ku E Ni Pita Jenko D'a Ghori N'o Marin A

(Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Luk 22.31-34)

³⁶ Saimonu w'a kpo Pita nọ sị a, “Di-nwonni-enyi, elebe k'i jenkọ?” Jizosi nọ za, sị, “Ebe m jenkọ, y'a sako aka son m kikenni—kani omegu, i jenkọ d'e son m.” ³⁷ Pita nọ sị a, “Di-nwonni-enyi, ki hañ o gi me ni asako m aka son i kikenni? M k'a nwundeni i onwun!” ³⁸ Jesu nọ za, sị, “N'i nwunni m onwun? Ezioku ke m ri a gwa i, okpa gini d'a kwan, i jenkọ d'a ghori mgbe eto ni 'ya marin m.”

Isi Nke Mmèṛo

Jesu Suo Ke W'a Gha D'e Kunrun Chuku-Nedi

¹ Jizosi nọ sị we, “Anile ni obi unu songbu unu. Kweri ni ni Osolobue; kwerizikwo ni ni m. ² Iwe Nedi m, mmughe bu oda ri a. Omeni ele erira, nke m'a gwa unu. M shiko nwan d'a kwademe ni unu ebe unu jenkọ d'e bi. ³ M jenguu d'a kwademe ni unu ebe unu jenkọ d'e bi, e kinhen m azun d'e weri unu, keni unu rizikwo ebe m ri. ⁴ Unu a maringuo uzo ebegu m jenkọ.”

⁵ Tamosi nọ sị a, “Di-nwonni-enyi, enyi amarin ebe i jenkọ, eghanị ke enyi e don marin uzo a?” ⁶ Jizosi nọ sị a, “Mme wu uzo

lẹ ezioku lẹ ndun. O nwọnni onyẹ siko d'a sa ẹka bịa d'e kunrun Chuku-Nẹdi mmanị ghahanị m. ⁷ Omẹni unu a maringwo m, unu jenkwo d'a marinzi kwwo Nedi m. Unu a maringwo a nwan gha kikenni jennme; unu a hungwo a.”

⁸ Filipu no si a, “Di-nwọnni-enyi, ghosihu enyi Chuku-Nedi, ẹfo e jun enyi.” ⁹ Jesu no si a, “Filipu, hunni ile mme le unu ri, 'y'a marin m? Onyẹ owule hunni m, a hungwo Chuku-Nedi. Ki ri a sini, 'Ghosị enyi Chuku-Nedi.'” ¹⁰ Unu ekwerini ni m ri ime Chuku-Nedi le ni Chuku-Nedi ri ime m? Ari m e gi uche m a gwa unu oku ndini m ri a gwa unu; mba, Chuku-Nedi hun ri ime m ya ri a run orun a.”

¹¹ “Kweri ni ihien m ku ni m ri ime Chuku-Nedi, Chuku-Nedi rizikwo ime m. Kani, omeni unu egiko oku-onu m kweri, gi ni ihien ndi m ri a run kweri.”

¹² “Ezioku ke m ri a gwa unu, onyẹ hun kwerini ni m siko d'a run orun ndi hun m ri a run; o jenkwo d'a runkaride ndini m ri a run, makele m laburuko Chuku-Nedi. ¹³ Ihien owule unu gi ẹfan m rijo, m siko d'e me e, keni *mme wu* Nwa hun uzwo wehe ni Chuku-Nedi ogho. ¹⁴ Unu gi ẹfan m rijo m ihien owule, m jenkwo d'e me e.”

Jizosị E Kwe Nkwa N'o K'e Zihẹ Mmọn-nsọ

¹⁵ “Omẹni ihien m a suoghwo unu, unu jenkwo d'e donme iwu m, ¹⁶ a rijo m Chuku-Nedi n'o zihẹ ni unu Onyẹ-nkasi-obi ozo n'o noyeni unu jennrin ejen. ¹⁷ Onyẹ ahun wu Mmọn-nsọ—onyẹ hun a ghosị ezioku; uwa asaeka nabanhan a, makeni uwa as'eka hun a mobu marin a. Kani unu a maringho a, makeni o bi ime unu; o k'e bisonme ime unu. ¹⁸ Elee m k'a lato unu rike ndi nwonleni nne le Nedi; m siko d'a bịa d'e kunrun unu.

¹⁹ O hodu ekere ni uwa hunbehi m, kani unu jenkwo d'a hun m. Makeni m ri ndun, unu le enwen unu siko d'a rizi ndun. ²⁰ O ru uhuhin hu, unu jenkwo d'a marin ni m ri ime Nedi m, ni unu ri ime m, mme nwen ri ime unu. ²¹ Ndi hun marin ihien m ku, gi we e bi, uwe wu ndi ihien m suo. Ndi ihien m suo ke ihien we k'a suo Nedi m; ihien we jenkwo d'a suozikwo mme nwen, e we m enwen m ghosị we.”

²² Nwa-azunun a ohu w'a kpo Judasi (kale ele nwa Iskarotu) no si a, “Di-nwọnni-enyi, ki mezi i k'e gi ghosị enyi enwen i bu 'y'a ghosiko uwa?”

²³ Jesu no za a, si, “Onyẹ owule ihien m a suo jenkwo d'e me ihien m ku. Ihien e k'a suo Nedi m, mme le Nedi m a bịa d'e kunrun e, du e bi. ²⁴ Onyẹ owule ihien m ghaleni a suo ara me ihien ndi m ku—bu oku ndini unu ri a nu ele nke m, we wu nke Chuku-Nedi hun ziheni m. ²⁵ A gwagwo m unu ihien

ndịni hụnni mme le unu ri; ²⁶ kani, Onye-nkasi-obi wu Mmonso, hun Chuku-Nedi jenkò d'e gi efan m zihè, jenkò d'a kuzi unu ihien ile; o siko d'a nyanhan ni unu ihien ile m gwa unu.

²⁷ Udón kẹ m rị a latọ ni unu; udón nke m kẹ m rị e ye unu—eḷe kẹ uwa dón e ye kẹ m'e ye. Anile ni obi unu songbu unu, atule ni egun. ²⁸ Unu a nughò kẹ m si unu, 'M pukò apukò' le ni 'm siko d'e kinhen d'e kunrun unu.' Omèni ihien m suo unu, nke unu hu a ghoghò ni m jenkò d'e kunrun Chuku-Nedi, makeni 'ya ka m. ²⁹ A gwatoḡuo m nwan unu ihienni hūnni o kelèni mē—kèni, o mē, unu e kwèri. ³⁰ Ogèn arĩa m'e gi gwamazì unu ihien bu oda, makeni onye hun a ki uwanì lala; o nwèni ikèn owule o nwón ebe m rì, ³¹ kani, m rì e mē ni uwa marin ni ihien Chuku-Nedi suo m a suo, ni ihien Chuku-Nedi si m mē kẹ m'e mē; lihi ni nwan ni enyi gha ebeni pu."

Isi Nke Mmisen

Ezigbo Osisivaini Le Aganaba A

¹ "Mme wu ezigbo vaini; Nedi m wu hun e lepu a enya. ² Agalaba owule ri ime m hun mileni mkpuru, o bepụ a; kani agalaba hun mi mkpuru, o befón e, keni o mikenme. ³ Oku m gwa unu e befonguo unu, me unu nwunchan, keni unu mikenme mkpuru. ⁴ Nodisonme ni ime m, mme nwen a nodisonme ime unu. K'o don wuru ni agalaba nodi nke e ara saeka mi mkpuru, mmani o nyankunma osisi e, erira k'o don wuru ni unu asako eka mi mkpuru wezuka ni unu nodisonme ime m."

⁵ "Mme wu ukun vaini, unu nwen wusonme agalaba rin'a; Onye hun nodi ime m, mme nwen hu ime e, 'ya siko d'a mi mkpuru oda-oda, makeni, wezuka m, unu a s'eka me ihien owule. ⁶ Onye owule hun nodileni ime m, e tuhu w'a, leke ebe we no bepụ agalaba, o kpọpụ nkun; w'e kpongbaneme agalaba ndi no erira, tu we ye okun, dunpu. ⁷ Omèni unu a nodi ime m, oku m a nodizikwo ime unu, rio ni ihien owule unu cho; Osolobue jenkò d'e me ni unu 'ya. ⁸ Omèni unu a mi mkpuru oda-oda, o jenkò d'a ghosi ni unu wu umu-azuun m: ohun jenkò d'e wehe ni Nedi m ogho.

⁹ Ke Chuku-Nedi don nwe ihien-osusuo ebe m rì kẹ m don nwe ihien-osusuo ebe unu rì; risonmekwo ni ndi ihien we a suo m. ¹⁰ Omèni unu e donme iwu m, unu siko d'a risonme ndi ihien we a suo m—leke kẹ m don donme iwu Nedi m ye m, gi e wusonme onye ihien e asuo Nedi m. ¹¹ A gwatoḡuo m unu ihien ndini, keni ighoghò m rì ime unu le ni ighoghò unu zu oke.

¹² Onwan wu iwu m: e nwe ni ihien-osusuo ibe unu kẹ m don nwe ihien-osusuo unu."

13 “O nwónni onyè nwè ihien-òsusuò ka ónwán: nì ihian gi ifiri ndì ówù a we ndún a ye. 14 Ndí ówù m kẹ ụnú wù—omèni ụnú e mè ihien m sì ụnú mè. 15 Arizì m a kpò ụnú igbón, makelè igbón ara marin ihien di-nwónn'è rì e mè. Kama, m kpò ụnú ndì ówù m makèni a gwaguo m ụnú ihien ile m nù ónú Nèdi m.”

16 “Èlè ụnú hòrì m; mba, mmè hòrì ụnú, tumè ụnú kèni ụnú jèn d'a mì mkpuru—mkpuru hùn sikò d'a tónì, kèni Chuku-Nèdi ye ụnú ihien ówulè ụnú gi éfan m rìò. 17 M rì e ye ụnú iwuni: e nwè nì ihien-òsusuò ibe ụnú.”

Izize Ụnú Jènkò D'e Ze Ụwa

18 “Omèni izize ụnú rì e ze ụwa, nyanhankwò nì nì izize m bu ụzò ze è. 19 Omèni ụnú te wù nke ụwa, nkè ihien ụnú a suò ụwa rìkè nke è. Kanì, ebe o mè nì ụnú èlè nke ụwa makèni a hòpuguò m ụnú imè ụwa, 'ya haìn izize ụnú gi e ze ụwa. 20 Nyanhan nì ihien m gwa ụnú, nì, 'Odibo ara ka nna a.' Omèni wè kpokpo m ekpokpo, wè sikò d'e kpokpozikwò ụnú; omèni wè mè ihien m sì wè mè, wè jènkò d'e mèzikwò ihien ụnú sì wè mè. 21 Wè k'e mè ụnú ihien ndìnì wè makèni ụnú wù nke m, ụnú rì a za éfan m, makèni amarin wè onyè hùn zihèni m. 22 Omèni abianì m d'a gwa wè oku, ikpe njo e ke ma wè; kanì o nwónzini nwan ihien wè k'e gi wanahin njo wè mè. 23 Onyè ówulè rì e ze izize m rì e zèzikwò izize Nèdi m. 24 Omèni arunnì m órùn wè rùntulèni imè wè, ikpe njo e ke ma wè; kanì, a hunchanringuo wè nwan órùn-atumènya ndì m rùn—bù ize mmè lè Nèdi m hukwò e ze wè. 25 Kanì, ó rì ènina nì wè hùn ụzò mèzu ihien hù wè de imè Iwu wè, nì, 'Izize m rì e ze wè bù o nwónni ihien m mè.’

26 Kanì, Onyè nkasi-obi hù m jènkò d'a gha ebe Chuku-Nèdi rì zihèni ụnú bìa, o jènkò d'a shianì m èri. Onyè nkasi-obi hù wù Mmón-nsò—Onyè hùn a ghòsì ezioku. O k'a gha ebe Chuku-Nèdi rì bìa. 27 Ụnú lè enwèn ụnú sikò d'a shiazikwò nì m èri, makèni mmè lè ụnú rì gha isi mbidón lala.”

Isi Nke Mmisin

1 “A gwatoguò m ụnú ihien ndìnì amangbe ụnú a danpu imè okukwe. 2 Wè jènkò d'a chupù ụnú imè ulò-ofufe; ezioku-ezioku, oghen lala hùn onyè ówulè gbuni ụnú jènkò d'e weridè è nì órùn óma k'ò rì a runnì Osolobue. 3 Wè jènkò d'e mè ihienni makelè w'e ke marin Chuku-Nèdi mòbù mmè lè enwèn m. 4 Kanì, a gwatoguò m ụnú ihien ndìnì, kèni oghen w'e gi mè, ụnú a nyanhan nì a gwatoguò m ụnú.”

“E te gwani m ụnú ihien ndìnì isi mbidón, makèni m rì imè igunrun ụnú. 5 Kanì m jènkò nwan d'e kunrun onyè hùn zihèni m, bù o nwónni onyè ówulè imè ụnú jù m kẹ elebe kẹ m jènkò?

⁶ Hụn nke ụnụ e gi jụ m'a, ụnụ a sụkuru makeni m gwa ụnụ ihien ndini m gwa ụnụ.”

Orun Mmon-nsọ Sikọ D'a Run

⁷ “Kani ezioku ke m ri a gwa ụnụ, erere ụnụ rọ omeni a pu m; makeni, Onye-nkasi-obi abiako mmani m lama alama. Kani, m lamagu ụnụ ke m'a nọ zihe ni ụnụ 'ya. ⁸ Ogen o jenkọ d'e gi bia, ọ siko d'a ghosị ndi uwa ni a ghotani we ihien njo wu, ni a ghotani we ihien Osolobue cho, leni aghotani we ke okinkin-ikpe nọ. ⁹ ni aghotani we ihien njo wu—makeni njo wu ni e kwerini ni we m; ¹⁰ ni aghotani we ihien Osolobue cho—makeni mme nwen jenkọ ebe Nedi m ri, ụnụ ahunkozi m; ¹¹ ni a ghotani we ke okinkin-ikpe nọ makeni Osolobue a maguọ onye hụn a ki uwanị ikpe.

¹² Ihien bu ọda hodụ hụn m cho ni m gwa ụnụ, kani ụnụ asako eka ghot a kikenni. ¹³ Ogen Mmon-nsọ, Onye hụn a ghosị ezioku, k'e gi bia, o siko d'e du ụnụ ye ime ezioku ile. Makele, ele uche e k'o k'e ku; kama, ihien owule ọ nụ, 'ya k'o jenkọ d'e ku. O jenkọ d'a gwazikwo ụnụ ihien ndi k'e me ihun. ¹⁴ O jenkọ d'e ye m ogho, makeni o siko d'e weri ihien wu nke m, hụn m k'e ye e, gwa ụnụ ya— ¹⁵ ihien ile Nedi m nwon wu nke m; 'ya hain m gi si ni Mmon-nsọ jenkọ d'e weri ihien wu nke m gwa ụnụ.”

Ekwan Jenko D'e Henrin Ighoghọ

¹⁶ “O nobe ekerē, ụnụ ahunkozi m; ọ nobezi ekerē ụnụ jenkọ d'a hụn m.” ¹⁷ Ndi hu ime umu-azuun a nọ si ibe we, “K'o gi ihien ni ọ ri a gwa enyi e ku—ni, 'O nobe ekerē, ụnụ ahunkozi m; ọ nobezi ekerē ụnụ jenkọ d'a hụn m,' ọ sizi, 'Makeni m jenkọ ebe Chuku-Nedi ri?’” ¹⁸ We hu a si, “K'o gi 'O nobe ekerēni' e ku? Enyi aghotani ihien ọ ri e ku!”

¹⁹ Jesu a maringuo ni we cho ni we ju a ajuju, ọ nọ si we, “Unu ri a jutari ibe ụnụ ihien m gi si, 'O nobe ekerē, ụnụ ahunkozi m, ọ nobezi ekerē, ụnụ jenkọ d'a hụn m.'” ²⁰ Ezioku ke m ri a gwa ụnụ, ụnụ jenkọ d'a kwan ekwan, goo—kani uwa jenkọ d'a ghoghọ; ọ k'a gha a fu ụnụ. Kani, o nobe, ufụ ahun e henrin ighoghọ.”

²¹ “Ime gha e me okpoho, ọ turu a aturu makeni ogen e e ruguọ; kani ọ muguu, ọ nyanhankozi afunfun hu ebe ọ n'a ghoghọ n'ọ mubanhaguo nwa ime uwa. ²² Eriira ke ụnụ ri nwan a kwan; kani, m k'a hunzi ụnụ—ogen hu, ighoghọ siko d'e jun ụnụ obi, o nwonni onye jenkọ d'a napu ụnụ ighoghọ ụnụ. ²³ O ru ogen hu, o nwonzini ihien ụnụ jenkọ d'a riu m. Ezioku ke m ri a gwa ụnụ, gi ni efan m riu Chuku-Nedi ihien owule, o siko d'e ye ụnụ 'ya. ²⁴ D'e rukwo nwan ogeni, ụnụ egituni efan m riu

ihien ọwule; riọ ni, unu jenkọ d'e nwonhen, keni ighoghọ unu zu oke.”

Imeri Uwa

²⁵ “M gi ilu gwa unu ihien ndini; kanị ogeñ lala hun m siko d'e gi gwapu unu banyeni Chuku-Nedi, egikozi m ilu ogeñ hu. ²⁶ O ru ogeñ ahun, unu jenkọ d'e gi efan m riọ. Ekuni m ni m jenkọ d'a riọdonni unu Chuku-Nedi, ²⁷ makeñi ihien unu a sọọ Chuku-Nedi le enwen e a sọọ; ihien unu a sọọ a asọọ makeñi ihien m a sọọ unu a sọọ, lezi makeñi unu kweri ni m gha ebe Osolobue ri bia.

²⁸ M gha ebe Chuku-Nedi ri bia ime uwa; m pukozị nwan ime uwa keni m laburu Chuku-Nedi.” ²⁹ “Ya umu-azuun a no si a, “I ri e kuchanpu a nwan ohunma-ohunma, elezi ilu! ³⁰ Echen ke enyi marin nwan ni marinchanrin ihien ile, n'o nwonni onye furu n'o ju i ajuju; onwan ke enyi gi kweri ni gha ebe Osolobue ri bia.” ³¹ Jesu no za, si, “Unu e kweriguọ nwan? ³² Ogeñ lala—o ruguode nwan, ogeñ unu jenkọ d'e gi gbayiya, onye-onye e si iwe e, na mme sọọ to. Kanị, ele mme sọọ wi, Nedi m noyeni m anoyeni. ³³ A gwaguọ m unu ihien ndini keni obi gi ifiri m ru unu ali. Ime uwa, unu jenkọ d'e nwon nsongbu; ka kwondon ni obi unu, n'e meriguọ m uwa!”

Isi Nke Mmęsa

Ekpere Jizosi Meni Ndi Nke E Ile

¹ Ogeñ Jizosi gi kuguu ihien ndini we, o no lee enya elu-igwee, si, “Baba, ogeñ hu e ruguọ! Ye Nwa i ogho, keni Nwa i hun uzo ye i ogho—² ebe o me ni y'e buguọ ihian ile che okpuru e, keni o ye ndi ile hun i ye e ndun itebite. ³ Onwan wu ndun itebite: imarin ni—'yu, hun ya sọọ wu Osolobue nke-esi le imarin Jizos' Kraisti hun i zihę.”

⁴ “E yeguọ m i ogho ime uwanị ghahani irunchanrin orun hun i ye m run. ⁵ Baba, yezi m nwan ogho i, ogho ohu hu mme le 'yu nwongbama ni uwa d'e bidon.”

⁶ “E meguọ m ndini marin i, marin efan i—ndini i gha ime uwa weye m. We wu nke i; 'yu we we ye m; e meguọ we ihien i ku. ⁷ A maringuọ we nwan ni ihien ile i ye m gha eka i bia, ⁸ makele a gwaguọ m we ihien ndi hu i si m gwa we. A nabanhanguọ we ihien ndi hu; a maringuọ we ni m gha ebe i ri bia nke-esi. E kweriguọ we ni 'yu zihę m.”

⁹ “M ri e me ni we ekpere; ele ndi uwa ke m ri e me ni ekpere, kale ndi hun i ye m; makeñi, nke i ke we wu. ¹⁰ Ihien ile m nwe wu nke i, nke i wuzikwo nke m. W'e wehe ni m ogho. ¹¹ Arikozi m nwan ime uwa, kanị we ri ime uwa—mme nwen lala d'e kunrun i. Nedi hun ri nsọ, gi efan i cheme we, efan i ahun i ye m, keni we wuru ohu ke mme le 'yu don wu ohu.

¹² Ogen mme le we gi ri, m gi efan i chemę we—efan ahun i ye m. E chemęguo m we: etuhuni m kaka onye ohu ime we—wezuka onye ahun me ihien we e gi tikpo a—keni ihien Ekwkwo-nsọ ku hun uzọ mezu. ¹³ Kani, m lala nwan d'e kunrun i; m ri e ku ihien ndini ime uwa keni we hun uzọ nwe ighoghọ m ime ndun we, nwe e hun zu oke.”

¹⁴ “E yeguọ m we oku i, izize we nọ zeme uwa—make ni ele we nke uwa, rike ke o don me ni mme le enwen m ele nke uwa. ¹⁵ Ari m a riọ i n'i gha ime uwa wepu we; kama, m ri a riọ n'i chemę we make Eje-onye hu gha e me we ihien owule. ¹⁶ Ele we nke uwa—k'o don me ni ele m nke uwa. ¹⁷ Gi ezioku don we nsọ: oku i wu ezioku. ¹⁸ Ke i don zihę m ime uwa ke m don ri e zi we e ye ime uwa.”

¹⁹ “M ri nwan e gi ifiri we e wepuha enwen m, keni m hun a ni we wuru ndi we wepuha n'i, hun we don nsọ nke-esi.

²⁰ Ele ndini suọ ke m ri e me ni ekpere; kama, m rizikwo e meni ndi hun jenkọ d'e gi ufiri ozi we zi kweri ni m. ²¹ M ri a riọ ni we ile wuruchanrin ohu, nọke ke iyu, Baba, don ri ime m, mme nwen huzikwo ime i; m ri a riọ ni we rizikwo ime enyi—keni uwa hun uzọ kweri ni iyu zihę m. ²² E weguo m ogho hu i ye m ye we, keni we wuru ohu ke mme le 'yu don wu ohu: ²³ keni o wuru ni mme nwen hu ime we, 'yu nwen hu ime m; a wuruchanrin we ohu, uwa e gi e marin ni iyu zihę m leni uwe wu ndi nke m ri i obi ke mme nwe don ri i obi.”

²⁴ “Baba! M cho ni ndi ile i we ye m son m nodi ebe m ri, ni we hun ogho m hun i ye m make ihien-osusuọ i nwe jenni m n'i d'e kede uwa.”

²⁵ “Euu Nedi m, Onye ezi-omume, osuon'a ni uwa amarin n'i, mme nwen a maringho i, ndini we a maringhozi ni iyu zihę m. ²⁶ E meguo m we marin i, m jenkọ d'a gha e mezikwo we a marin i, keni ihien-osusuọ i nwon ebe m ri hun uzọ ri ime we leni mme nwen rizi ime we.”

Isi Nke Mmęsatọ

A Bia We D'a Nwunrun Jesu

(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Luk 22.47-53)

¹ Ogen Jesu gi meguu ekpereni, 'ya le umu-azuun a nọ fetu Qdanmgbugbu Kidronu. O nwe ugba ri ebegu; Jesu le umu-azuun a nọ banye ugba ahun. ² (Judasi, hun ren'e a maringhozi ebahun, make ni Jesu le umu-azuun a a nọ ebegu e zu mbu-le-egu.)

³ Ya Judasi nọ weri igunrun ndi-agma Rom le ndi-unakpa Ulonso, ndi hun ndi-isi nchu-egan le ndi itu-Farisi zihę, banhan ime ali vaini hu. We busonme ihien-ogun ichen-ichen le owa le ukpe.

⁴ Jesu a maringwo ihien ile jenko d'e me n'e, 'ya o no jenuha ihun, ju we, si, "Onye ke unu ri a cho?" ⁵ We no za, si, "Jesu, onye Nazareti." O no si we, "Mme ro." (Judasihun ren'e wuzoyeni we ebahun oghen o gi ku ihienni.) ⁶ Oghen Jesu gi si we, "Mme ro", we no jenkins azuun, dancharin ali. ⁷ Jizosi no juzi we, si, "Onye ke unu cho?" We no si, "Jizosi onye Nazareti." ⁸ Jizosi no si, "A gwagwo m unu ni mme ro. O me nwan ni mme ke unu ri a cho, ni ni ndini hoduni lama." ⁹ (O ku ihienni keni ihien hu o ku mbu hun uzọ mezu: "Etuhuni m kaka onye ohu ime ndi hun i ye m.")

¹⁰ Ya ke Saimonu wu Pita, hun bu ophia-agma, no sepuha a, banpu odibo onye-isi nchu-egan ntin aka-ihien. (Efan odibo ahun wu Makusu.) ¹¹ Jizosi no si Pita, "Wekin ophia-agma i onodi a! Ni m ju n'a rako m mkpu afunfun hun Nedi m ye m?"

E We We Jesu Jenni Anasi N'o Kin E Ikpe

¹² Ya ndi-agma Rom le Onye-isi-agma we kani le ndi-unakpa ndi Ju no nwunrun Jesu, ken e egbun. ¹³ We no bu uzọ we e jenni Anasi. Anasi wu nedi nwunye Kayafasi. Kayafasi wu onye-isi nchu-egan ahua hu. ¹⁴ (Kayafasini wu onye hun dun ndi-isi ndi Ju odun n'o kakwo we mma ni onye ohu nwundonni ihian ile onwun.)

Pita A Ghorị N'o Marin Jesu

(Mat 26.69-75; Mak 14.66-68; Luk 22.55-57)

¹⁵ Saimonu wu Pita le nwa-azuun ozọ no sonme Jesu. (Onye-isi nchu-egan marin nwa-azuun ozọ hu amarin, 'ya nwa-azuun hu no son Jesu banye ime ezi ogwa onye-isi nchu-egan.) ¹⁶ Kani Pita abanhani. Ya nwa-azuun ozọ hu no kin-azuun d'a gwa okpoho hun ri e che nche onu-mgbon oku, webanhan Pita. ¹⁷ Okpoho ahun ri onu-mgbon no si Pita, "Y'ele onye ohu ime umu-azuun okenye hu?" Pita no si, "Mba, ele mme."

¹⁸ Oyi ri a tu; 'ya ndi idibo le ndi-unakpa hu no fiye okun, fihunme okun hu, a nyan a. 'Ya Pita no jen d'e son we turu ebegu, a nyan okun.

Onye-isi Nchu-egan A Ju Jesu Ajuju

(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Luk 22.66-71)

¹⁹ Oghen ahun, onye-isi nchu-egan hu a ju Jesu ajuju banyeni umu-azuun a le nkuzi e. ²⁰ Jesu no si, "Id'enya ihian ile ke m no ku ihien m ku; ime ulo-ofufe ri ichen-ichen le ime Ulo-nso—ebe ndi Ju ile no e zu ke m no kuzi nkuzi m; ekutuni m ihien owule nzuzue. ²¹ K'i ri nwan a juni m ajuju? Ju ndi hun nu ihien m ku, a maringwo we ihien m ku." ²² Oghen Jesu gi ku ihienni, unakpa ohu turu ehü ebahun no fian Jesu ihien, si, "Erija ke ya a gwa onye-isi nchu-egan oku!" ²³ Jesu no si a, "Omeni o nwon eje-oku m ku, gwa ihian ile ri ebeni ihien o wu; kani, mbuni ezioku ke

m ku, k'ì fiàni m ihien?" ²⁴ Ya Anasi nọ si wẹ weri ya lẹ ẹgbun hụ wẹ kẹn ẹ jenni Kayafasi onye-isi nchụ-ẹjan.

Pita A Ghọrị N'ọ Marị Jesu

(Mat 26.71-75; Mak 14.69-72; Luk 22.58-62)

²⁵ Pita turukwọ ebẹhụ a nyan okun. 'Ya ndi ọzọ nọ si, "Y'ele onye ohu ime umu-azụun okennyẹ hụ?" Kani, Pita nọ ghorị, si, "Mba, ele mme." ²⁶ Onye ohu ime ndi idibo onye-isi nchụ-ẹjan, hụn wu nweñe okennyẹ hụ Pita banpu ntin nọ si Pita, "Ahunni m 'yu ni 'ya ime ugba ahun?" ²⁷ Pita nọ ghorizi. Ozigbo, okpa nọ kwan.

E We Wẹ Jesu D'e Kunrun Paileti

(Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Luk 23.1-5)

²⁸ Uzọ-utuntun biribiri, wẹ nọ gha iwe Kayafasi weri Jizosi si ime ogwa Govano hūn ri a kini. Kani, abanyeni wẹ ime ogwa hū, makeni achoni wẹ ni wẹ meru enwen wẹ, keni wẹ hūn uzọ ri Oriri-Nghafe hū. ²⁹ Ya Paileti nọ jemburu wẹ ezi, si, "Elee ikpe ke unu ri e kpe okennyeni?" ³⁰ Wẹ nọ si a, "Omēni okennyeni ele eje-ihian, enyi eke wehēni i y'e." ³¹ Paileti nọ si wẹ, "Weri n'e, ni unu lẹ enwen unu d'e gi iwu unu kin ẹ ikpe." Ndi-ndu ndi Ju nọ si a, "Iwu unu tini enyi si enyi egbule onye owule." ³² (Hunni ke ihien Jesu ku banyeni udi onwun o jenkọ d'a nwun gi mezu.)

³³ Paileti nọ sizi ime ogwa a, zi wẹ kpọ Jesu; ya o nọ juma Jesu, "Iyū wu eze ndi Ju?" ³⁴ Jesu nọ si a, "Uche i k'i gide nwan a ju ajujuni ra ndi ọzọ gwa i oku m?" ³⁵ Paileti nọ si a, "I rode ni m wu onye Ju ra? Ndi Ju ibe i lẹ ndi-isi nchụ-ẹjan we i che m ẹka; k'i me?" ³⁶ Jesu nọ si, "Ali-eze m ele nke uwanị. Omēni ali-eze m te wu nke uwanị, nke ndi m ri a ki a lu ogun gi gbondon wẹ ebule m che ẹka ndi-ndu ndi Ju. Mba, ali-eze m ele nke ebeni."

³⁷ Ya Paileti nọ ju a, si, "Eze k'i wu nwan?" Jizosi nọ shiari a, si, "Iyū ku ni m wu eze. M bja d'a shiani ezioku eri: ifiri ẹ ke wẹ gi mu m; iya hain m gi bja ime uwa. Onye owule hūn wu nke ezioku e gon ntin oku m." ³⁸ Paileti nọ ju a, si, "Ki wu ezioku?"

Paileti e kuguu ohun, o nọ jemburuzi ndi hū ezi.

A Ma Wẹ Jesu Ikpe-onwun

(Mat 27.15-31; Mak 15.6-20; Luk 23.13-25)

Ya Paileti nọ si ndi hū ri ezi, "Ahunni m ihien owule o me hūn m'e gi ma a ikpe. ³⁹ Kani, ke omēnali unu don ri, m'a hatu ni unu onye-ngan ohu ogen Mmemme-Nghafe owule; unu a chogho ni m hatu ni unu Eze ndi Ju?" ⁴⁰ Wẹ nọ yi oro, shiari a, si, "Mba, ele iya! Barabasi ke enyi cho!" (Barabasi ni ri ndi a luson ndi Rom ri a kini.)

Isi Nke Mmitenei

¹ Ya Paileti nọ weri Jesu, we ẹ ye ndi-agma, wẹ nọ gbu ẹ mkpịnsin.

² Ndi-agma hụ nọ gi mkpịnsin ogun risonme kpa okpu-eze, bu ẹ che ẹ isi; e yime w'ẹ ewuru e nwun ufie-roni, ufie-roni*. ³ Wẹ nọ bia d'e kunrun ẹ mgbe ole-le-ole, a si, "Isi i chei, eze ndi Ju!" E jemburu w'ẹ, a fian a ihien.

⁴ Paileti nọ jenzi d'a gwa wẹ, si, "Lee ẹ, m jenkọ d'e wepuha ni unu 'ya, ni unu marin ni ahunni m njo o me!" ⁵ Ya Jizosi nọ puha: o kpuhu okpu ogun; o yihu ewuru popu hu wẹ yime ẹ. Paileti nọ si wẹ, "Lee ni okennyẹ hu ebeni!"

⁶ Ogen ndi-isi nchu-egan le unakpa Ulo-nso gi hun a, wẹ nọ yi, "Kpogbu ẹ! Kpogbu ẹ!" Paileti nọ si wẹ, "Weri n'ẹ nwan, ni unu gi ẹka unu kpogbu ẹ; ni ahunni m eje-ihien o me hun m siko d'e gi ma a ikpe." ⁷ Ndi-ndu ndi-Ju nọ za, si, "Enyi nwongho Iwu. Iwu enyi si n'o furu hun a nwunni, make ni o weri enwen ẹ n'o wu Nwa Osolobue."

⁸ Ogen Paileti gi nu hunni, egun nọ tukarid'a k'o tuhan a mbu. ⁹ O nọ shizi ime ogwa a d'a ju Jesu ajuju, si, "Elebe k'i gha bia?" Kanị Jesu ashiaarin'a. ¹⁰ Paileti nọ si a, "I ri a gba m nkintin? Y'a marin ni m nwon iken hun m'e gi hatu i le hun m'e gi kpogbu i?" ¹¹ Jesu nọ shia ri a, si, "O nwonni iken i nwon ebe m ri wezuka ni Osolobue gha elu ye 'y'e. Ya wu, onye hu bu m che ẹka i me njo kanị." ¹² Gha ogen Paileti gi nu hunni jenne, o nọ mememe n'o hatu Jizosi ye; kale, igunrun hu nọ yi oro, si, "I hatu okennyeni ye, 'ya wu ni y'ele owu eze-kanị wu Siza; makele, onye owule weri enwen ẹ n'o wu eze ri a lusun Siza ogun!"

¹³ Ogen Paileti gi nu oku ndini, o nọ wepuha Jizosi ihun-ezi, nodi ali elu Oche Okinkin-ikpe elu Mgba-nkpo w'a kpo "Mgba-nkpo Omuma." (Kanị "Gabata" ke w'a kpo a onu Hibu hun wu asusu ndi Ju). ¹⁴ Uhuohin hu wu uhuohin wẹ gi a kwademe Mmemme-Nghafe. O rume ogen anwun gi a ri isi, Paileti nọ si ndi Ju, "Lee ni eze unu!" ¹⁵ Wẹ nọ yi oro, si, "Gbu ẹ! Gbu ẹ! Kpogbu ẹ!" Paileti nọ ju wẹ, si, "Unu cho ni m kpogbu eze unu?" Ndi-isi nchu-egan nọ shia ri a, si, "Siza, eze Rom, 'ya suọ wu eze enyi nwon!" ¹⁶ Ya Paileti nọ we Jesu ye ndi-agma d'a kpogbu.

A Kpogbu Wẹ Jizosi

(Mat 27.32-34; Mak 15.21-32; Luk 23.26-43)

'Ya ndi a gha nọ weri Jesu. ¹⁷ O nọ buru obe† gha ime obodo ahun pu, si ebe w'a kpo "Ebe-Okpokom'isi." ("Gogota ke w'a

* **Isi Nke Mmitenei:**2 ewuru ndi nze le ndi-idafin † **Isi Nke Mmitenei:**17 Ogen hu, obe osisi ke ndi-Rom gi e gbu onye wẹ ma ikpe-onwun. O ru, onye wẹ ma ikpe onwun e buru obe ẹ, sɔnmẹ ndi-agma hun jenkọ d'a kpogbun'ẹ. Wẹ kpomaguu a elu ya wu obe, a nodi wẹ ebẹhu, e che nche, d'e ru ni o nwunhun.

kpọ a onụ Hibru hụn wụ asụsụ ndi-Ju”) ¹⁸ Ebehụ kẹ wẹ nọ kpọma a elu-obe; wẹ kpọmazikwọ ikennyẹ ebuọ elu obe ichen-ichen che n'ẹ, onyẹ ohu rị azụnni, onyẹ ohu rị azụnni, Jizọsị rị etintin wẹ. ¹⁹ Paileti nọ de ihien buche elu obe hụ. Ihien o de wụ, “Jesu onyẹ Nazareti, eze ndi Ju.” ²⁰ Ndi bu ọda gụn a, makeni ebahun wẹ nọ kpọgbu Jesu nọkunmẹ ime obodo hụ lẹzi makeni wẹ gi asụsụ ndi Ju wụ Hibru lẹ asụsụ ndi Rom wụ Latini lẹ asụsụ Griki hụn alị ichen-ichen a sụ oge hụ de ihien hụ. ²¹ Ndi-isi nchụ-ẹjan ndi-Ju nọ sị Paileti, “Edele ẹ ‘Eze ndi Ju,’ kama, de ‘Okennyeni sị, “Mmẹ wụ eze ndi Ju.” ’ ” ²² Paileti nọ shiari, sị, “E deguọ m ihien m de.”

²³ Ndi-agma hụ a kpomagụ Jesu elu-obe, wẹ nọ kiri ekwa ndi o yi kebe wẹ ụzọ ẹnọ, onyẹ-onyẹ nọ weri ụzọ ohu-ohu. Nke ẹfẹ tueni o yiye enu ẹ, hụn nwonlẹni ebe wẹ gi wegbama a makeni ibe ekwa ohu rochanrin, gha elu d'e ru alị, ²⁴ ndi-agma ndi hụ a sị ibe wẹ, “Enyi etikakọ n'a; ni enyi tū nkpo gi marin onyẹ siko d'e weri n'ẹ.” Onwan mẹ keni ihien Ehuhuo-nsọ ku hụn ụzọ mezu, Ekukwo-nsọ sị,

“E kerị wẹ ẹwuru m,

tū mkpo gi weri ẹwuru m yiye elu ẹ.”

'Ya kẹ ndi-aghanị mẹ.

²⁵ Ndi wuzo ehụ obe Jesu oge ahun wụ nne ẹ, nwene nne ẹ okpoho, Meri nwunye Klopasi lẹ Meri onyẹ Magidala. ²⁶ Jesu a hụn nne ẹ lẹ nwa-azụn hụ ihien ẹ a sọ Jesu kẹ wẹ turu ebẹhụ, ọ nọ sị nne ẹ, “Okpoho, hūnni wū nwa i.” ²⁷ Ọ nọzi sị nwa-azụn a ahun, “Hūnni wū nne i.” Ya nwa-azụn hụ nọ gha erira weri nne Jesu si iwe 'ya wū nwa-azụn, nne Jesu nọ du ẹ biri.

Onwun Jesu

(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Luk 23.44-49)

²⁸ Omegu, makeni Jesu a maringuo ni ihien ile e mechanringuo, ọ nọ sị, “Egūn mirin rị a gūn m.” O ku okuni n'o gi mezu ihien Ekukwo-nsọ ku. ²⁹ Ite ohu manya ru-uka jun rị ebahun; 'ya wẹ nọ weri ẹru suye ime manya hụ, gi mkpinsi ihien-akunkun w'a kpọ haısopu wesi ẹ elu, su ẹ ugb'onu. ³⁰ Manyani a banguu Jizosi onu, ọ nọ sị, “O guguo!” Ya ọ nọ bu isi koma alị, nwunhūn.

A Dūn Wẹ Jesu Obo Ekunkun

³¹ Makeni Uhuohin Nkwademe Izu-iken ro-ndi-ndu ndi Ju achoni ni wẹ latọ ehū ndi ahun elu-obe ebẹhụ, ebe o mē ni Uhuohin-Izu-iken hū lalanị arikenmẹkẹ nsọ. 'Ya wẹ nọ sị Paileti 'ya sị ndi-agma a kpagisonmẹ ndi hū wẹ kpọma elu obe ukụ‡, keni wẹ butusonmẹ ehū wẹ enu obe. ³² 'Ya kẹ ndi-agma hū nọ

‡ **Isi Nke Mmiteneji:**31 Onwan kẹ wẹ gi e mē wẹ a nwunkenrin.

jenme d'a kpagisonme ikennyē ndi hu we kpogbu we le Jesu ukū—a kpagi we nke onye ibuzo, kpagizikwo nke hun-ebō.

³³ Kanị ogeṅ we gi ru ebe Jesu ri, a hun we n'ō nwunhūnguṛe, 'ya we noleni kpagi e ukū. ³⁴ Kama, onye ohu ime ndi-agma hu nō dun Jesu obo ekunkun, edeke le mirin nō gbapūha. ³⁵ (Onye hu hun ke ihienni me e kuguo a, keni unu le enwen unu hun uzō kweri. Ihiēn o ku wu ezioku; o maringho ni ezioku ro). ³⁶ Ihiēn ndini me keni ihien Ekukwo-nsō ku hun uzō mezu: Ehuho-nsō si, "O nwōnni akpu okpukpu a ohu hun jenkō d'a kpaginiſ." ³⁷ Ekukwo-nsō e kuguozi ebe ozo, si, "We jenkō d'a gba onye hu we dun ihien ilee."

Olili Jesu

(*Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Luk 23.50-56*)

³⁸ Omeguū, Josefū, onye obodo Arimatia, nō jēn d'a si Paileti 'ya buye e ehū Jizosī (Josefū gi nzuzue e sōn uzō Jesu makēni egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu a). Paileti nō kweri, si a d'e buru ehū Jesu; 'ya o nō jēn d'e buru e. ³⁹ Nikodimosī hun bia d'e kunrun Jizosī ime ukinkin ogeṅ mbū nō sōnme Josefū. Nikodimosī wehe udeṅ e shin ohunma we gi ehuhuo maa le alo mēme, hun nyinkari nkirishi ekpa nnu. ⁴⁰ Ikennyē ebūo hu nō buru ehū Jesu, gi ekwa line fūgbame 'ya le ihien ndi ahun e shin ohunma—rike ke ndi Ju don a kwama ozun we k'e li. ⁴¹ O nwōn ugba ri ebahun we nō gbu Jesu; ili-okporo ohun we kelēni liyetu ihian ri ime ugba hu. ⁴² Makēni Uhuohin hu ndi Ju gi a kwademe Izuikeṅ a gumaguo bu ili hu ri nsue, we nō gweru bu ehū Jesu che ili ahun ri ebēhu.

Isi Nke Ogun

Okpokoro Ili

(*Mat 28.1-8; Mak 16.1-8; Luk 24.1-12*)

¹ Uzō-utuntun uhuhohin ibuzo ime izu-uka*, ebe eki kelēni fongū, Meri onye Magidala nō jēn ili hu hun nō ke okporo. 'Ya k'o nō hun a ni e nupuguo we omuma hun ri onu ili hu. ² O nō gi osō jēn d'e kunrun Saimonu hun w'a kpō Pita le nwa-azuun ozō hu ihien e a sūo Jesu, si we, "E bupuguo we Di-nwōnni-ēnyi ime ili hu bu ēnyi amarin ebe we buche e." ³ 'Ya ke Pita le nwa-azuun ozō hu nō gbashi ili hu. ⁴ Nwa-azuun hun-ebō hu nō gbaghafe Pita, bu uzō ru ebahun. ⁵ O hulua ali, nyonye ime ili, 'ya o nō hun ekwa line ndi ahun we te gi kwama Jesu ebe we ri ali ebēhu, kanị o banyeni ime ili hu. ⁶ Saimon' Pita hun sōnkō a azuun e ru ebēhu, o nō shi ime ili hu ozigbo-ozigbo. O nō hun ekwa line ndi hu ali ebēhu, ⁷ hunzi ekwa hu te ri isi Jesu.

ſ **Isi Nke Mmitene:**36 Eşodqsi 12.46; Nombasi 9.12; Ebu-oma 34.20

* **Isi Nke**

Ogun:1 hun wu nwan uhuhohin Sōnde

Èkwa hụ te rị isi Jesu lẹ linẹ ndị ahụ arị ụzọ ohu; kama, wẹ fuma èkwa hụ te rị isi Jesu, bu ẹ tọ nkọ ohu. ⁸ Ya nwa-azụun hụn-ẹbọ hụ, hụn bu ụzọ ru ili hụ nọ banyezikwọ; ọ hụn, ọ nọ kweri. ⁹ (Ogẹn ahụn, w'e ke ghotakwọ ihien hụ Ehuhuo-nsọ ku—n'o jenkọ d'a gha onwun lihi.) ¹⁰ Ya umu-azụun a ndị ahụ nọ lashisonme iwe wẹ.

Meri Onye Magidala A Hụn Jesu K'ọ Ghagụ Onwun Lihi
(Mat 28.9-10; Mak 16.9-11)

¹¹ Kanị Meri e turukwọ ihun ili hụ, a kwan èkwan. K'ọ don rị a kwankwọ, o hulua alị, nyonye ime ili hụ, ¹² ọ nọ hụn ndi mmọn-ozì ẹbuo yi èkwa ochan ke wẹ nọdì alì ebahun ehiu Jesu te rì, onye ohu rì ibe isi ẹ, hụn-ẹbọ rì ibe oku a. ¹³ Wẹ nọ ju a, si, “Okpoho, k'ì rì a kwannì?” Ọ nọ shiari wẹ, si, “È wepuguo wẹ Di-nwonnì-m, bu a marin m ebe wẹ buche ẹ!” ¹⁴ Ogẹn o gi kuguu ihienni, ọ nọ gbewoto, hụn Jesu k'ọ turu ebeku, kanị ọ marin ni Jesu ro. ¹⁵ Jesu nọ ju a, si “Okpoho, k'ì rì a kwannì? Onye k'ì rì a cho?” Meri ro ni onye hụn e lefu ugbo-nta hụ enya ro, 'ya ọ nọ si a, “Di-okpa, owuni 'yu bupu a, gwa m ebe i buche ẹ, m k'e jẹn d'e buru ẹ.” ¹⁶ Jizosi nọ hi a, “Meri!” Meri nọ gbewoto bu ihun zinme ẹ, gi asusu Hibru yi, “Raboni!” (Raboni wu Onye-nkuzi asusu ndi Ju) ¹⁷ Jesu nọ si a, “Ekwodonle m eka, make ni m'e ke jẹn elu-igwee d'e kunrun Chuku-Nedi. Ka jẹn d'e kunrun umune m, y'a si wẹ, 'M lako elu-igwee d'e kunrun Nedi m hụn wuzi Nedi unu, Osolobue m hụn wuzi Osolobue unu.’” ¹⁸ 'Ya ke Meri onye Magidala nọ jẹn d'a gwa umu-azụun Jesu, si, “A hunguo m Di-nwonnì-enyi!” Ya k'ọ nozi gwacharin wẹ ihien ndi hụ ọ gwa a.

Jesu E Nwonnpuha Ebe Umu-azụun A Ri
(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Luk 24.36-49)

¹⁹ Enyasi uhuhin hụ, hụn wu uhuhin ibuzo ime izu-uka, umu-azụun Jesu nọ kpokin enwen wẹ ye ebe wẹ rì make ni egun ndi-ndu ndi-ju rì a tu wẹ. Ya Jesu nọ nwonnpuha idenmizi d'e turu ime igunrun wẹ, si, “Udon 'ya rì ni unu.” ²⁰ Ogẹn o gi kuguu ihienni, ọ nọ gho si wẹ eka a ẹbuo lẹ ekunkun a. Ogẹn umu-azụun a gi hụn Di-nwonnì-enyi, ighoghọ e jun wẹ obi. ²¹ Jizosi nozi nwan si wẹ, “Udon 'ya rinì unu. Ke Chuku-Nedi don zi m ke m rì nwan e zi unu.” ²² O kuguu ihienni, ọ nọ horokpu wẹ, si, “Narin ni Mmọn-nsọ. ²³ Unu gbaghari ihian njo wẹ, Osolobue a gbaghari wẹ ya; omeni unu agbagharini wẹ njo wẹ, Osolobue agbaghariko wẹ.”

Jesu Lẹ Tamosi Hụn Ru-uka

²⁴ Tamosi (hụn w'a kpo Ejime), hụn wu onye ohu ime wẹ mmebu, arì ime wẹ ogẹn Jesu gi bia. ²⁵ 'Ya umu-azụun ibe ẹ nọ si a, “Enyi a hunguo Di-nwonnì-enyi.” Kanị Tamosi nọ si

wę, “Mani m hun ebe wę dusionme e ntu ndi hu eka ebuo, bu mkpinsi-eka m che ebe ntu ndi hu rusonme e ehụ eka ebuo, e bu m eka che ekunkun a—ekweriko m!”

²⁶ Hun me e izu-uka, umu-azuun Jesu rizi ime ulo; uwe le Tamosi ri. Uzo kpokin akpokin, kani Jesu no nwonpuha, turu ime igunrun we, si, “Udon 'ya rini unu.” ²⁷ 'Ya o no si Tamosi, “Bu mkpinsi-eka i che ebeni, lee eka m ebuo; tinpu nwan eka i buche m ekunkun. Aruzile uka; kweri!” ²⁸ Tamosi no za a, si, “Di-nwonna-m le Chuku m!” ²⁹ Jesu no si a, “I kweri makele ya hungu m? Ngozi wu nke ndi hun keleni hun bu e kweri we.”

Ihien We Deni Ekukwoni

³⁰ O nweghozi orun-atumenya ndi ozo bu oda we deyeleni ime ekukwoni hun Jesu runzi idenya umu-azuun a. ³¹ Kani, we deye ndini keni unu hun uzo kweri ni Jesu wu Kraisti, Nwa Osolobue, Onye Hu Osolobue Tume; le ni unu gi efan a nwon ndun ghahani ikwerinin'e.

Isi Nke Ohu-kwasi-ogun

Jesu E Nwonpuhazi Ebe Umu-azuun A Ri

¹ Ihien ndini e meguu, Jesu no nwonpuhazi d'e kunrun umu-azuun a mkpenren “Ohimin” Taiberiasi. Enina k'o don me: ² Saimonu hun wu Pita, le Tamosi (hun w'a kpo Ejime) le Natanelu (onye obodo Kana ri Galili) le umu-ikennye Zebedi lezi umu-azuun Jesu ebuo ozo gba nodi. ³ Saimon' Pita no si ndi ahun ya le we ri, “E shi m d'e gbu azuun.” We no si a, “Enyi siko d'e sonme i.” 'Ya we no jenne. We no banye ugbo-mirin d'e gbume. Kani, egbuni we ihien owule ukinkin hu ile.

⁴ Ogen eki gi fonguu, Jesu no turu mkpenren mirin; kani umu-azuun a amarin ni Jesu ro. ⁵ 'Ya k'o no ju we, si, “Umuaka, o ke nwon azun unu gbu?” We no za, si, “Kaka akp'ohu.” ⁶ O no si we, “Tu ni oga unu ye azuun eka-nni ugbo unu, unu jenko d'e gbu azun.” 'Ya we no tuye oga hu, o te nizini we dobanhan ime ugbo, makeni azun we gbu e buke oda.

⁷ Nwa-azuun hu ihien e a suo Jesu no si Pita, “Di-nwonna-enyi ro mai!” Ogen Pita gi nwan nu ni Di-nwonna-enyi ro, o no yiri ewuru o yiye elu e (makeni o te yipuguu a). Ya o no tuban ime mirin. ⁸ Umu-azuun isin ahun hodu ime ugbo no gi ugbo dokpunpuha oga hu azun jun mkpenren mirin. Gha ebegu we ri d'e ru mkpenren-mirin eteni—ihien rike ama-uku iri kwasi ogun-isin suo ro; o rucharinni polu ebuo. ⁹ Ogen we gi ru mkpenren mirin, we no hun oboko okun ebahun; azun ri elu e; bredi huzikwo ebegu. ¹⁰ Jesu no si we, “Wehe ni azun ime ndi hun unu gbu kikenni.” ¹¹ Ya Saimonu wu Pita no si ime ugbo-mirin, dokpunpuha oga hu mkpenren mirin. Azun

hisonmẹ ogbe jun ẹ, azun mmeto-kwasị-ogun-esa. Azun ri ime oga hu e bukenmẹke oda bu oga hu etikani. ¹² Jesu no si we, “Bia ni nwan d'e ri ihien-oriri utuntun.” Bu o nwonni nwa-azuun a owule egun ni ju a, “Onye k'i wu?” makeni a maringho we ni Di-nwonni-enyi ro. ¹³ Ya ke Jesu no jen d'e weri bredi hu ye we, werizikwo azun hu ye we.

¹⁴ Onwan me e mgbe eto umu-azuun Jesu hun a k'o ghaguu onwun lihi.

Jesu E Wekinhezi Pita Onodi A

¹⁵ Ogen we gi riguu ihien-oriri utuntun ahun, Jesu no si Saimonu wu Pita, “Saimonu nwa Jonu, ihien m a suogho i kari ndini?” O no za, si, “Eghee Di-nwonni-enyi, 'y'a maringho ni ihien i a suogho m.” Jesu no si a, “Lefu umu-atunrun m enya.” ¹⁶ Jesu no ju a hun me e mgbe ebuo, si, “Saimonu nwa Jonu, ihien m a suogho i?” O no za, si, “Eghee Di-nwonni-enyi, 'y'a maringho ni ihien i a suogho m.” Jesu no siji a, “Lefu atunrun m enya.” ¹⁷ Jesu no juji a 'ya hun me e mgbe eto, “Saimonu nwa Jonu, ihien m a suogho i?” O no fu Pita ni Jesu ju a ya mgbe eto, “Ihien m a suogho i?” Pita no si a, “Di-nwonni-enyi, 'y'a maringho ihien ile; y'a maringho ni ihien i a suogho m.” Jesu no si a, “Lefu atunrun m enya. ¹⁸ M ri a gwa i ezioku, ogen i gi ri okoro, y'e konrin, e jen ebe owule suo n'i; kani i kaguu egedi, i jenkọ d'a tnpu aka i, ndi ozọ e konme i, we i si ebe i choleni n'i jen.” ¹⁹ (Jesu gi ihienni o ku ghosi udi onwun Pita jenkọ d'a nwun gi wehe ni Osolobue ogho).

Jesu e kuguu ihienni, o no si Pita, “Sonme m!”

Jesu Le Pita Le Nwa-azuun Ahun Ihien E A Suo Jesu

²⁰ Pita e lee enya azuun, o no hun nwa-azuun ozo hu ihien e a suo Jesu. (Hun noson Jizosi ogen we gi ri e ri ihien-oriri enyasi ahun, nwa-azuun hu hun ju Jizosi, si, “Di-nwonni-enyi, onye jenkọ d'e re i?”) ²¹ Ogen Pita gi hun a, o no ju Jesu, si, “Di-nwonni-enyi, okennyeni?” ²² Jizosi no si a, “Omēni m cho n'o ri ndun d'e ru mgbe m bia, ele hun biri i? Sonme m!” ²³ Ya okuni no kpogbama ime igunrun ndi e son Jesu, ni nwa-azuunni anwunko. Kani, Jizosi ekuni n'o nwunko, ihien o ku wu, “Omēni, m cho n'o ri ndun d'e ru mgbe m bia, ele hun biri i?”

²⁴ Ya wu nwa-azuun wu onye hun ri nwan e ku oku ihien ndini; iya detuzikwo nwan ndini we; enyi a maringho ni ihien o ku wu ezioku.

Mmekin

²⁵ Kani, o nwezikwo ihien ndi-ozo bu oda Jesu me. Omēni we dechanrin we ile ohu-ohu, e rogho m'a ni uwa ile eruguko ehuhuo we siko d'e gi de we.

Orun Ndi-Ozi Ahun Pu-ichen

Jesu A Lashi Elu-igwee Id'anya Ndi E Son N'e

¹ Tiofilosi-o, ime ekukwo nke ibuzo, m de ihien ile Jesu run le ihien ile o kuzi—gha ogen o gi bidon orun a ² d'e ru uhuhin hu we weri e si elu-igwee, ogen o gi giguu iken Mmon-nsọ gwa Ndi-ozu hu pu-ichen o hopuha ihien we jenkọ d'e me.

³ Ogen o gi taguu afunfun, nwunhuguu, o hu a bia d'e kunrun ndi-ozu hu pu-ichen orogbo akp'ohin ogunnai, e gi uzu ri ichen-ichen a ghosi we n'o ghaguo onwun lihi. Ogen hu o gi ri a bia, o hu a gwa we oku Ali-eze Osolobue. ⁴ O nwe ogen o gi bia k'o don a bia. Ebe ya le we ri e ri ihien-oriri, o no si we, "Aghakwole ni Jerusalem pu; ka cheri ni onye ahun Nedi m kwe nkwa n'o k'e zihę, hun m gwa onu oku e. ⁵ Jonu gi mirin me mirin-Chuku; kani, o gini d'e me akp'ohin ole, we k'e gi Mmon-nsọ me unu mirin-Chuku."

Jesu E Si Elu-igwee

⁶ Ogen we gi zuzi, we no ju a, si, "Di-nwonni-enyi, ogenni ke y'e gi nwan gbafoha enyi ndi Izrelu aka ndi ri a kini enyi keni enyi kima enwen enyi?"

⁷ Jizosi no shari we, si, "Ele hun onu e gi marin ogen mobu mgbe Chuku-Nedi gi aka a tume. ⁸ Kama, unu jenkọ d'e nwonhen iken ogen Mmon-nsọ k'e gi biakwasiguu onu, onu a wuru ndi-osheri m ime Jerusalem le ime Judia ile le ime Sameria lezi ime uwa ile—d'e ru ebe uwa ru." ⁹ Ogen o gi kuguu ihieni, we hu e lee e, o no buli elu, orukpu no kpume e, ahunzini w'a. ¹⁰ Ebe we rikwo e lee enu-igwere moo k'o lakọ, ikennyę ebuo yi ewuru ochan tueni no nwonpuha idenmizi, turuyeni we, ¹¹ si we, "Ikennyę Galili, ki unu turuni ebeni e lee elu-igwere moo? Jesuni we gha ebe onu ri wesi elu-igwee jenkọ d'e kinhen-azuun ke unu don hun a k'o nakọ enu-igwee."

Onye Nokin Enya Judasi

¹² Ya umu-azuun Jesu no gha ugu hu w'a kpo Oliveti hun nokunme Jerusalem lakin Jerusalem. (Gha Oliveti d'e ru Jerusalem tehan ke ijen Uhuhin Izu-iken hun wu nkirishi maili ohu.) ¹³ Ogen we gi banye obodo hu, we no si mmughe hu ri ibe enu hun w'a nodi. We wu ndini: Pita, Jonu, Jemisi, Anduru; Filipu le Tamosi, Batolomi le Matiu, Jemisi nwa Alifosi le Saimonu le Judasi nwa Jemisi. Saimonu te wu onye ohu ime ndi hun gi aka iken a nwan ni we chufu ndi Rom ri a ki ali we. ¹⁴ Ndinu ile hu e gi obi ohu e me ekpere, e we enwen

wę che ime ę—uwę lę ikpoho ndi ozo lę Meri nne Jizosi lęzikwo umunę Jizos' ikennyę.

¹⁵ Ogen hu, Pita no lihi oto ime igunrun ndi kwerini; (ihię riķę madu ogun-isin gbakikome ebehu); ¹⁶ o no si, “Umunę m, Ekukwo—nsọ jęnkọ d'e mezuriri. O meguo nwan ebe Judasi ri noķę ķę Mmon-nsọ don ku ghahani Defidi—Judasi hun duhe ndi nwunrun Jesu. ¹⁷ Makeni, o te wu onye ohu ime enyi; o te nwonzikwo ogbo ę ime orunni.” Ya ķę Pita ku.

¹⁸ (Makeni, okennyę ahun wu Judasi gi eghe eje-ihię hu o me nonrin ani: o dan, gi isi zu ali, etintin ę no gbawa, aku-efo a no yofuha. ¹⁹ Ndi ile bi ime Jerusalem no nu ihięni, wę no gi asusu wę kpo ali hu, “Hakedama” ya wu “Ogige edeke.”)

²⁰ Ya Pita no kusonme, si, “Makeni wę de ę ime Ekukwo Ebuoma, si,

‘Wę la ulo a to okpokoro,

onyę owule ebile ę;

onyę ozo ya weri okwa a.’

²¹ Ya wu nwan ni onye ozo jęnkọ d'e son enyi wuru osheri. O k'a wuriri onye ohu ime ikennyę ndi hu sonni enyi ogen hu ile Di-nwonni-enyi wu Jesu gi ri ime igunrun enyi— ²² ghakworiri ogen Jonu gi ri e me mirin-Chuku d'e ru uhuhin wę gha ime igunrun enyi weri Jesu si elu-igwee. Onye hu siko d'e son enyi a shia eri ni Jesu a ghaguo onwun lihi.”

²³ Ya wę no hophu madu ebuo—Josefu lę Matiası. W'a kpo Josefu Basabasi, a kpozikwo a Jostusu. ²⁴ Ya wę no me ekpere, si, “Di-nwonni-enyi, iyu marin obi ihian ile; dodo, ghosi enyi onye i hori ime madu ebuoni, ²⁵ kenı o weri okwa lę orun onye-ozı pu-ichen hun Judasi lato jęnme ebehu furu n'e.” ²⁶ Wę no tu mkpo, o no hanrin Matiası; wę no we ę cheni ndi-ozı pu-ichen mmanai hu.

Isi Nke Ebuo

*Mmon-nsọ A Bia Uhuhin Mmemme-Pentikosu **

¹ Ogen o gi ru uhuhin Mmemme ahun w'a kpo Pentikosu, ndi ile kwerini ri uzọ ohu. ² Idenmizi, uzun no gha elu-igwee bia: uzunni noķę oken ufere ri a kponi. O no jun ime ulo ebe wę nodisonme ani. ³ Ya wę no hun ihię risonme ķę ire k'o puha, e nwun ķę okun, nokwasisonme onye-onye ime wę. ⁴ Mmon-nsọ no jun ime wę ile, wę no suma asusu ndi ozo ri ichen-ichen, noķę ķę Mmon-nsọ don ye wę ikęn wę gi e ku.

* **Isi Nke Ebuo:** Pentikosu wu memme ndi Ju e me ahua-ahua (Livitikosi 23.16). Gha uhuhin Jesu gi nwunhun d'e ru uhuhin o gi lashi elu-igwee wu ihię noķę akp'ohin ogunnaı (1.3). Gha ogen Jesu gi nwunhun d'e ru uhuhin Mmemme-Pentikosu wu akp'ohin iri kwası ogunnaı.

⁵ Ogen hu, ndi Ju hun a tu egun Osolobue, hun bisonme ali ile ri enu-uwu, ri ime Jerusalem. ⁶ Ogen we gi nu uzunni, igunrun ihian no gbakikome. O tu we enya, makeni onye-onye ime we hu a nu ke we ri a su asusu a. ⁷ O gba we nghari-nya oda-oda; we no si, “Ndinu ile ri e ku oku ele ndi Galili?” ⁸ Nani k'o don nwan me ni onye-onye ime enyi hu a nu ke we ri a su asusu ali we no mu a? ⁹ Ke ndi Patia ke ndi Media ke ndi Elamu; ke ndi bi Mesopotemia le Judia le Kapadosia le Pontusu le Eshia ¹⁰ le Frigia le Pamfilia le Ijptu le azuun Libia ndi hu nochime Sairin, le ndi obia gha Rom bia, ¹¹ (ke ndi Ju ke ndi gha ofufe ozo sonme ofufe ndi Ju); lezi ndi gha Kriti bia le ndi Arabu—enyi ile hu a nu ke we gi asusu enyi e ku oken orun a tu enya Osolobue runsonme.” ¹² O tukeme we ile enya, gba we nghari-nya; we hu a ju ibe we, “Ki wu onwan?”

¹³ Kani ndi ozo hu a mu emu, a si, “E giguu we manya ohun ragbu enwen we!”

*Ozi Pita Zi Ogen Mmon-nsọ Gi Biakwasiguu We
(Juelu 2.28-32; Ebu-oma 16.8-11; 110.1)*

¹⁴ Kani Pita le ndi-ozu pu-ichen mmanai ndi ozo no lihi oto, Pita no wesi olu elu gwa ndi hu gbazuni oku, si, “Ndi Ju ibe m le ndi ile bi Jerusalem, ni m kowa ni onu ihienni ri e meni; gonkenme ni m ntin. ¹⁵ Manya ari a tu ndini ke onu don ri e ro, kaka—makeni okuloku itenei nke utuntun rihu a ku. ¹⁶ Mba, manya a ri a tu we. Kani, ihienni ri e meni wu ihien hu Osolobue gi Juelu onye-amuma ku, si,

¹⁷ ‘Osolobue si,

“Ogen ikpazuun,

m jenkọ d'e hu Mmon-nsọ m kpu ihian ile.

Umụ unu ikennyẹ le umu onu ikpoho

k'e bu amuma;

ikorobia onu k'a hun ohun;

ikennyẹ-oba unu k'a ro nro.

¹⁸ Eghẹe, ogen hu,

m k'e hudẹ Mmon-nsọ m kpu ndi idibo m—

ke ikennyẹ ke ikpoho,

e bu we amuma.

¹⁹ M k'a ghosisonmezikwo ihien a tu enya elu-igwere,

ghosisonme ahima elu-uwu—

ke edeke ke okun ke enwunrun.

²⁰ Enya-anwun jenkọ d'a gba ishi,

ifon e nwunme edeke-edeke,

Uhuohin Di-nwonna-enyi kebe ru—

oken uhuhin hu nwe ogho.

²¹ Ogen hu,

onye owule hun k'a kpoku efan Di-nwonna-enyi

k'e nwon nzuopuha." '

²² Ndi Izrelu, gon ni m ntin! Osolobue wu onye hun zihē okennyē hu wu Jizos' onye Nazaretī. O nọ gi ẹ run orun-atumēnya lē ahunlele lē ihien ahima bu oda ebe onu ri, gi ẹ ghoṣi unu ni 'ya zihē ẹ. Unu lē enwen onu a maringwo ihien ndini ohunma-ohunma. ²³ Kani, nọkẹ kẹ Osolobue hun marin ihien k'e mē ihun don kwademe, wẹ nọ we ẹ che ẹka unu, onu nọ we ẹ ye ndi ani ndi ozo hun marinleni Osolobue—wẹ nọ kpoma elu-obe, kpogbuni unu 'ya. ²⁴ Kani Osolobue nọ gha onwun weli ẹ, gha iken onwun gbafuha a, makeṣi onwun asako ẹka kwodon ẹ. ²⁵ Makeṣi Defidi ku oku ẹ, si,

'M'a hun Di-nwonnī-enyi oḡen ile ebe o nọyeni m;
makeṣi o ri ẹka-nni m,
emehunmeko m.

²⁶ Ya haṣin obi gi a suo m usuo;

ya haṣin m gi a bu ebū.

Ehu m enwekọde nsongbu,

makeṣi m nwe olile-nya.

²⁷ Makeṣi, y'a lakom to ime ili;

y'a niko Onye-nsọ i rehi.

²⁸ Y'e meḡuo m marin uzọ ndun;

i k'e mē m ghoghọ ebe i ri.'

²⁹ Umune m, o furu ni m gwapu onu ni nedi enyi kani wu Defidi a nwunhugho, e li we ẹ—ili ẹ rikwo nwan ebeni d'e ru tanni. ³⁰ Kani, makeṣi o wu onye-amuma, makeṣi o maringwo ni Osolobue kwe ẹ nkwa, kun enwen ẹ, n'o jenkọ d'e tume nwa Defidi ohu eze n'o nodi ukpo ya lē enwen ẹ wu Defidi, ³¹ Defidi hun ihienni n'o d'e mē. O nọ ku ẹ ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, jenkọ d'a gha onwun lihi, ni anani w'a to ime ili leni ehū a eretonī ime ili. ³² Osolobue a ghaguo nwan onwun weli Jesuni: enyi ile wu osheri. ³³ E wesiguo w'a onodi ogho ẹka-nni Osolobue; o nahanguo Chuku-Nedi Mmon-nsọ hu Nedi kwe nkwa a. O nọ nwan hupuha ihienni unu ri a hun, a nu. ³⁴ Makeṣi Defidi lē enwen ẹ aghani onwun lihi lashi elu-igwee, kani 'ya lē enwen ẹ ku, si,

'Di-nwonnī-enyi si Di-nwonnī-m,

"Nodi ali ẹka-nni m,

³⁵ d'e ru

mgbe m giguu ndi-inenren i

meme ihien i gi a zoma uku." '

³⁶ Unu ndi Izrelu ile, marin ni nwan ohunma-ohunma ni Osolobue e meole Jesuni unu kpogbu elu obe wuru Nna lē Onye-nzuopuha hu unu ri e lee enya a, hun wu Kraisti."

³⁷ Ogen we gi nu ihien, o gbu we mgbu obi oda-oda. We no si Pita le ndi-ozu pu-ichen ndi ozo, "Umune, kini ke enyi k'e me?" ³⁸ Pita no za we, si, "Onye owule ime onu ya roghari, keni we gi efan Jizos' Kraisti me e mirin-Chuku, keni Osolobue gbaghari a njo, o k'e nwonhen oyiye hu wu Mmon-nsa. ³⁹ Make ni unu ke Osolobue kwe nkwan n'o k'e zih e Mmon-nsa—onu le umu unu le ndi ri ebe teni—onye owule Di-nwonni-enyi wu Osolobue enyi k'a kpori."

⁴⁰ Pita no gwazi we ihien ndi ozo bu oda, gi e do we eka-ntin, a rjo we, si, "Zuofuha ni enwen onu ime agboni zinleni!" ⁴¹ We no me ndi ile nabanhan ozi e mirin-Chuku. Ihien noke madu ogun-iri kwasu nnu-esa† no banye ni we uhuhin hu. ⁴² Ndin ile no bu enwen we che nkuzi ndi-ozu hu pu-ichen, imegbama ihien ile, iri Oriri-nsa le ime ekpere.

Obibi Ndi Kwerini

⁴³ Egun-Osolobue hu a tu onye owule; Osolobue hu e gi ndi-ozu hu pu-ichen a runsomwe orun-atumenya le ihien-nghosi bu oda. ⁴⁴ Ndi ile kwerini hu a nogbama; o nwonzini onye weri e ni ihien o nwe wu nke 'ya suo. ⁴⁵ W'e resomwe ihien we nwon, e keyesomwe onye owule k'o don nwe mkpa. ⁴⁶ We hu e gi obi ohu e zu ime Ulo-nsa uhuhin-uhuhin; e ri Oriri-nsa ulo-ulo; a shiapu efu e gi ighogh e rigbama ihien-oriri iwe we, ⁴⁷ a ja Osolobue mma. Ihien we hu a suo ihian ile. Uhuhin-uhuhin, Di-nwonni-enyi hu e bucheni we ndi hun o ri a zuofuha.

Isi Nke Eto

Pita A Zufo Onye-nguro

¹ Uhuhin ohu, Pita le Jonu jenko Ulo-nsa ogen ekpere, ihien noke okuloku eto nke efinnai. ² O nwe okennyeh ohu dan nguro kete w'a mul'a, hun w'e buhe ebenu. Uhuhin ile ke we gi e buto a onu-mgbon ri Ulo-nsa hun w'a kpo "Onu-mgbon Ma mma," keni o hun uzọ a rjo ndi ri a banye ime Ulo-nsa ihien. ³ Ogen o gi hun Pita le Jonu ke we banyeko Ulo-nsa, o no rjoma we ihien. ⁴ Pita no bu enya tuma a. (Eri ra ke Jonu buzikwo enya tuma a.) Pita no si a, "Bu enya zinme enyi!" ⁵ Okennyeh hu no bu enya tuma we, a tu enya n'o nwe ihien we k'e ye e. ⁶ Kanj Pita no si a, "Enwon m egho owule, kanj, m jenko d'e ye i ihien m nwon: ghahani efan Jesu Kristi onye Nazareti lihi oto ni jenne ijen!" ⁷ O no kwodon e eka-nni, weli e. Ozigbo, uku-ali a le olu-uku a no kenren. ⁸ Okennyeh hu no tusi elu, turu oto, jenne ijen. O no son we banye ime Ulo-nsa, e jen ijen, a wusi elu, a ja Osolobue mma. ⁹ Ihian ile a hun a k'o ri e jenhunme, a ja Osolobue mma, ¹⁰ we no lepuha a ni iya wu onye hun te a

† **Isi Nke Ebuo:**⁴¹ madu nnu-uku eto

nođi anị Onu-mgbon Ma-mma a riọ urio. Ihienni me n'e no tu we enya, gba we nghari-enya.

Ozi Pita Zi Ime Ulo-nsọ

¹¹ Ebehu o nyankunma Pita le Jonu ime ebehu w'a kpo Etu-ulo Solomonu, ihian ile no gbaha d'e fihunme we make ni ihienni meni tu we ile enya oda-oda. ¹² Ogen Pita gi hun ihienni, o no si ndi hu, "Ndi Izrelu, ki ihienni ri a tuni unu enya? Ki onu gbanị enyi ilee nọke si iken enyi mobu ezi-omume enyi ke enyi gi me okennyeni jenne ijen?" ¹³ Osolobue Ebrahim le Aziki le Jekopu, Osolobue ndi nedi enyi we kani, e yeguọ odibo e wu Jizos' ogho—Jizosi, hun unu we ye we, hun unu ju id'enya Paileti—osun'a ni Paileti e te kuguọ n'o k'a hafu a. ¹⁴ Unu a ju Onyensọ hu, Onye ahun ri ochan—si we hapu ni unu izighe. ¹⁵ Unu no gbu onye hun e ye ndun, kani Osolobue no gha onwun weli e. Enyi wu osheri ihienni. ¹⁶ Make ni we gi okukwe gi efan a don enya, efan a e meguo okennyeni kenren—okennyeni unu a hun, okennyeni unu marin. Eghẹ, itukwasị Jesu obi ke okennyeni gi nwan dinhin idenya unu ile.

¹⁷ Umune m, a maringho m ni amarin hain unu gi me ihienni—ke unu ke ndi-isi unu. ¹⁸ Kani enina ke Osolobue gi nwan mezu ihien ndi o gha onu ndi-amuma ile ku mbu-mbu—ni Kraisti a, Onye-nzuopuha hu o tume, k'a ta afunfun. ¹⁹ Roghari ni nwan, unu e kinhen d'e kunrun Osolobue. Unu me e, o jenkọ d'a fichanpu unu njo, ²⁰ keni ogen igba-ume ihien gi a ri mma hun uzo gha ebe Di-nwonni-enyi ri bia, o zihelikwo ni onu Kraisti, Onye Nzuopuha hu o tume ni unu, hun wu Jizosi.

²¹ Kani, Jizosi k'a rigude elu-igwee d'e ru ogen Osolobue k'e gi donzichanrin ihien ile, nọke ke Osolobue don ku mbu-mbu ghahani onu ndi-amuma a ri nsọ. ²² Mozizi si, 'Di-nwonni-enyi wu Osolobue onu jenkọ d'a gha ime ndi nke unu wepuha ni unu onye-amuma—k'o don wefuha m. Unu k'e gonri ri ntin ihien ile onye-amuma hu k'a gwa onu. ²³ Onye owule gileni ihien o ku don, e gbupu w'a ime ndi Izrelu.' ²⁴ Ndi-amuma ndi ozọ ile e kughozị oku ihien ndini ri e me ogenni—ghakworị Samuelu d'e ru ndi amuma ndi ozọ ile sọnn'e. ²⁵ Unu ke ihien ndi-amuma ndi ahun ku ru nwan eka; unu ke Osolobue kwetoni nkwa o gi tume nkwerigbama hu o tume egbata 'ya le ndi nedi onu kani. O si Ebrahim nedi unu, 'Eka onye hu k'a gha ehụ i puha ke ndi ali ile ri elu-awa k'a gha nwe ngozi.' ²⁶ Ogen Osolobue gi wepuha odibo e, o no bu uzo zihẹ ni onu ya, n'o gozi unu—ghahani ime onye-onye ime onu gha ime njo a puha."

Isi Nke Eno

E Wehe We Pita Le Jonu Ogwa Ndi-isi Nkikwama

¹ Ogen Pita le Jonu gi ri a gwa ndi hu oku, ndi nchu-egan le onye hun a ki ndi unakpa Ulo-nsọ le ndi hu ime ndi itu-Sadusi no bia d'e kunrun we. ² Ize hu e ze we oda-oda make ni ndi-ozu ahun pu-ichen ri e gi ihien we ri a kuzi banyeni Jesu a gwa ndi ahun ni ndi nwunni jenko d'a gha onwun lihi. ³ We no nwunrun Pita le Jonu. Kani, make ni eki e gigu, we no bu we to ime unonangan d'e ru mgbe eki fon. ⁴ Kani ndi bu oda ime ndi nu oku hu kwere-ekweri; we no me ndi hun kwere ni ihien nọke ikennye ogun-iri kwasị nnu mmebuo, ya wu nnu uku isen.

⁵ Eki e fon, Ndi-isi Nkikwama ile: ke ndi-isi nchu-egan ri a kini ke ndi-isi ke ndi nkuzi-Iwu no zu ime Jerusalem. ⁶ Anasi wu onye-isi nchu-egan le Kayafasi le Jonu le Alezanda le ndi ozo hun wu ndi ikpun-ulo onye-isi nchu-egan—ndini ile ri ndi zuni. ⁷ We no wefuha Pita le Jonu ihun we, juma we, si, “Elee iken mobu efan ke unu gi me ihieni?” ⁸ Ya Pita, hun Mmon-nsọ jun ime e no za we, si, “Ndi-ndu le Ndi-isi, ⁹ omeni orun ri mma we runni onye-nguro ke we ri a juni enyi utaa tanni, a ju ke nani k'o don dnhin, ¹⁰ mari ni nwan, onu le ndi Izrelu ile, ni efan Jesu Kristi onye Nazareti, hun unu kpogbu enu-obe, hun Osolobue ghagu nwan onwun weli, ke ehụ okennyeni wuzo ihun onu gi kenren. ¹¹ Jesuni wu

‘Omuma hu’ unu ‘ndi ri a tun ulu ju’,
hun ‘wuru guu nwan omuma gi ulu.’

¹² O nwonni onye ozo nzuopuha ri ime e, make ni o nwonni efan ozo ri okpuru elu-igwee we ye ihian hun enyi k'e gi nwon nzuopuha kari efan Jesu.”

¹³ Ogen we gi hun ke Pita le Jonu gi ri e ku e kushi iken, bu a maringuo we ni we wu ndi mmaka jenleni ozunzun, o tu we enya; o no ban we enya ni we le Jesu a wiole. ¹⁴ Kani ebe o me ni okennye hu dnhinni turuyeni we ebegu, asazini we eka ku ihien owule hun w'e gi pa oku we. ¹⁵ Ya we no si Pita le Jonu ye ni we efe ekere. We no tugbama iroro, si, ¹⁶ “Kini ke enyi jenko d'e gi ndini me? O weguo ihian ile bi Jerusalem enya ni ndini run orun a tu enya pu-ichen. Enyi a s'eka si n'o meni. ¹⁷ Kani, amangbe okuni a kpokari enina, ni enyi do we eka-ntin, si we agwazile onye owule oku efanni.” ¹⁸ Ya we no kpobanzu we, gbakenme we mkpinsin eka, si we ekuzile oku efan Jesu, w'e gizile efan a kuzi onye owule! ¹⁹ Kani Pita le Jonu no shari we, si, “Omeni o hugho mma enya Osolobue ni enyi gon onu ntin kari Osolobue, unu k'e ku; ²⁰ kani, enyi le enwen enyi e kubehiko ihien enyi hun le ihien enyi nu.” ²¹ Ogen we gi ronguzi Pita le Jonu egun, we no hafu we ni we lama. Ahunzini we ke w'a don ye we afunfun, make ni ihian ile ri a ja Osolobue mma make ihien hu meni— ²² make ni okennyeni we gi orun-atumenyani zuo kari nwa ahua ogunnai.

Ndị Kwerini A Rịọ Osolobue N'o Wepụ Wẹ Egun Enya

²³ Ogen wẹ gi hatugụ wẹ, wẹ nọ laburu ndi itu-Kraistị ibe wẹ. Wẹ nọ gwa wẹ ihien ile ndi-isi nchu-ẹjan lẹ ndi-isi gwa wẹ.

²⁴ Ogen wẹ gi nụ ihienni, wẹ ile nọ gi obi ohu wesi olu wẹ enu, mẹ ekpere, kpọku Osolobue, si, “Di-nwonn-ẹnyi, Onye ihien ile rị ẹka a, Onye hun ke elu-igwee lẹ uwa lẹ ohimin lẹ ihien ile rị ime wẹ, ²⁵ iyu gi Mmon-nsọ ku oku ghahani onu nedi ẹnyi kani wu Defidi, hun wu odibo i* , si,

‘Kinị ke ndi ali ndi ọzọ rị e buni olulu?’

Kinị ke ihian rị a tuni iroro na iwi?’

²⁶ Ndị-nze uwa e konrinsonmẹguo agha;

ndi rị a kinị e zugbamaguo

d'e bulumanị Di-nwonn-ẹnyi lẹ Kraistị a—Onye hun o tume.’

²⁷ Ezioku-ezioku, Herodu lẹ Pontus' Paileti lẹ ndi ani ndi ọzọ lẹ ndi Izrelu zugbama ime obodoni, bulumanị odibo-nsọ i wu Jizosi hun i tume. ²⁸ Ihien ile wẹ mẹ danye k'i don cho lẹ k'i don kwademe ẹ. ²⁹ Di-nwonn-ẹnyi, lee nwan egun wẹ rị e ron ndi idibo i; dodo wepu ndi-idibo i egun ẹnya, y'e yeni wẹ ẹka ku oku i; ³⁰ y'a tinfu ẹka zuo ndi emu rị a ku, runsonme orun ahima lẹ orun-atumenya ghahani ẹfan odibo-nsọ i wu Jesu.” ³¹ Ogen wẹ gi meguo ekpere, ebegu wẹ nodi nọ mehunme, Mmon-nsọ nọ jun ime wẹ ile, egun nọ pu wẹ ẹnya; wẹ nọ kume oku Osolobue, e kushi ẹ iken.

Ndị Ile Kwerini Nwe Obi Ohu

³² Ndị ile kwerini hu e gi obi ohu e bi, e ro ihien ohu; o nwonn onye weri ẹ ni ihien o nwon wu nke 'ya suo, kama, w'e weri ẹ ni ihien onye nwe wu nke wẹ ile. ³³ Ndị-ozu hu pu-ichen hu a kpa oken iken wẹ gi ghosichanrin ni Di-nwonn-ẹnyi wu Jesu a ghaguo onwun lihi nke-esi; Osolobue hu e yeni wẹ ẹka ohunma-ohunma. ³⁴ O nwonn onye ihien a ko ime wẹ. Makeni, ndi nwon ali mobu ulo hu e re ẹ, e wehe egho wẹ re ẹ, ³⁵ e bu ẹ a to ni ndi-ozu ahun pu-ichen. Ndị-ozu ahun pu-ichen e keyesonme onye-onye ke mkpa a han.

³⁶ Erira ke Josefụ me. Josefụ wu onye ebon Livai lẹ onye ali Saiprosi. Ndị-ozu ahun pu-ichen tu ẹ “Banabasi” (ali ẹfanni wu, “Onye akasi obi”). Erira ³⁷ k'o don re ani a, wehe ni Ndị-ozu ahun pu-ichen egho ẹ.

Isi Nke Isen

Ananayasai Lẹ Nwunye E Wụ Safaira

¹ Ya okennyẹ ohu ẹfan a wu Ananayasai lẹ nwunye ẹ w'a kpo Safaira nozi re ali. ² O nọ bu mgbube egho ẹ to, wehe ni Ndị-ozu

* **Isi Nke Eno:25** mobu: nwa i

ahun pu-ichen hun hoduni. Nwunye e kweye n'e me ihienni o me. ³ Kani Pita no si, "Ananayasa, ki Ekwensu nu n'i tu Mmonso ntu, me i bu mgbube egbo i re ali hu to? ⁴ N'i d'e re e, ele nke i ro? Ogen i gide reguu a, egbo e ele nke i? Nani k'i don ro eje-ihien no enina? Elekwo ihian k'i tu ntuni, Osolobue k'i tu a!" ⁵ Ogen Ananayasa gi nu ihienni, o no dan, nwunhun. Oken egun no tuma ndi nu ihien meni. ⁶ Ikorobia no puha, kwama a, buru e pu, d'e li.

⁷ Ihien no ke mgbahunme okuloku eto a ghafeguu, nwunye e no banhan, kani o marin ihien meni. ⁸ Pita no ju a, si, "Onueghoni ke yu le di i re ali hu?" O no si, "Eghee, 'ya ro." ⁹ Ya Pita no si a, "Ki hain unu gi kwerigbama ni onu lele Mmonso Di-nwonna-enyi? Le'e, ikorobia li di i lala, e rugode we onumuzo; we jenko d'e bupuzi i!" ¹⁰ O no danto ehuru uku Pita ozigbo, nwunhun. Ikorobia ndi ahun a banhan, a hun w'a no nwunhuguo, we no buru e pu d'e li e nokunme di e. ¹¹ Oken egun no tuma ndi uka Kraisti ile le ndi ile nu ihien ndini meni.

Ndi-ozu Pu-ichen A Zuo Ndi Bu Oda Emu Ri A Ku

¹² Ogen hu, Ndi-ozu ahun pu-ichen hu a runsomme orunatumenya le ahima ichen-ichen hun ihian ile ri a hun. Ndi ile kwerini hu e gi obi ohu a no ebefu w'a kpo Etu-ulo Solomonu e zu. ¹³ O nwonna onye kwerileni egun ni tu kporokporo banni we—bu ihian ile hu e ku oku we ohunma. ¹⁴ Kama, ndi bukenme oda hu e kwere ni Di-nwonna-enyi nke-esi, a banni we, ke ikennyee ke ikpoho. ¹⁵ We e bufuhade ndi emu ri a ku okp'uzo, e bu we a to elu ute le ihien ndi ozo we gi e dine, keni onyinyon Pita hun uzo kunrunde ndi hu ime we o ghafekoni. ¹⁶ Igunrun ihian hu a gha obodo ndi nohunme Jerusalem a bia, e wehe ndi emu ri a ku le ndi eje-mmom ri e ye nsongbu. We ile hu a dinhin.

E Kpokpo We Ndi-ozu Pu-ichen

¹⁷ Ya ke onye-isi nchu-ejan no cho ke w'e me e, ya le ndi ile ri e son n'e (ya wu, ndi we ile gba ri itu ndi Sadusi)—we no gi eje enya-ufu ¹⁸ nwunrun ndi-ozu ahun pu-ichen tuye ime ngan ihian ile.

¹⁹ Kani, ime uhinhin hu, mmom-ozu Di-nwonna-enyi no kpopu uzo ulo-ngan, dufuha we, si we, ²⁰ "Jenme ni d'e wuzo ime Ulonso; gwachanrin ni we oku ndun ohun ni." ²¹ Anuguu we ihienni, eki e fon, we no banye Ulonso d'a kuzime.

Ogen onye-isi nchu-ejan le ndi ya le we wi gi bia, we no kpopbama ndi ile e zu Ogwa Sahedrini—ya wu ndi ile ri Ndi-isi Nkikwama ani Izrelu. We no zi ihian jen unu-ngan d'e wehe Ndi-ozu hu pu-ichen. ²² Kani, ogen ndi unakpa Ulonso hu we zijen gi ru ebefu, ahunni we ndi-ozu hu pu-ichen ime ulo-ngan, we

nọ kinhen d'a gwa ndi-isi, si, ²³ “We kpokin ulo-ngan ohunma-ohunma; ndi nche turuhu onumuzo, kani ogen enyi gi kpopu uzọ, o nwonni onye ri ime e.” ²⁴ Ogen onye hun a ki ndi unakpa Ulo-nsọ le Ndi-isi nchu-ẹjan gi nu ihieni, o gba we nghari-nya, we hu a ju enwen we ihien ri e meni. ²⁵ Ya onye ohu nọ bia d'a gwa we, si, “Lee n'e, ndi hu unu buche ime unọ-ngan turuhu ime Ulo-nsọ, a kuzi we!” ²⁶ Ya ke onye hun a ki ndi unakpa Ulo-nsọ le ndi unakpa a nọ jenne d'e wehe we—kani, egun ndi ri ebegu anini we gi aka-iken me e, amamgbe w'e gi omuma magbu we.

²⁷ A ghagu we Ulo-nsọ wehe we, we nọ bu we tume ihun ndi ri Ogwa Ndi-isi Nkikwama ahun. Ya Onye-isi nchu-ẹjan nọ juma we utaa, ²⁸ si, “Enyi a gbaguọ ni unu mkpinsi-eka, si onu e gizile efan onyeni a kuzi? Kani unu a kuzigbamaguọ Jerusalem ile ihieni, a chozi ni onu bu edeke okennyeni che enyi isi.”

²⁹ Pita le Ndi-ozii ahun pu-ichen hoduni nọ shari we, si, “Osolobue ke enyi jenkọ d'e humeni isi, ele ihian. ³⁰ Osolobue ndi nedi enyi kani weli Jesu hun unu gbu ghahani ihogbu e elu obe we gi osisi mememe. ³¹ Osolobue e wesiguọ a nwan elu, bu e che aka-nni e, ebegu ogho ri, mememe e Onye-ndu le Onye-nzuopuha, keni o ye ndi Izrelu oghere w'e gi roghari, keni o gbaghari we njo we. ³² Enyi wu ndi ri a shia eri ihien ndini, enyi le Mmon-nsọ hun Osolobue ye ndi e humen'e isi.”

³³ Ogen we gi nu ihien ndini, ize nọ zeme we oda-oda, we nọ cho ni we gbu we. ³⁴ Kani, onye ohu ime we, hun ri Itu-Farisi nọ lihi oto: efan a wu Gamalielu; onye-nkuzi Iwu Mozizi k'o wu. Ihian ile a gbaye okennyeni. O nọ si we wefugu ndi-ozii ahun pu-ichen ezi ekere.

³⁵ Ya o nọ si Ndi-isi Nkikwama ibe e, “Ikennye Izrelu, lebankwo ni ihien onu cho ni unu me ikennye ndini enya ohunma. ³⁶ Ogen mbu, onye ohu w'a kpo Tiodasi puha, si n'o wu oken-ihian, ihien nọ ke madu nnu nọ sonme e. Kani e gbu we e, ndi hu sonn'e nọ gbayiya; ohun a guu. ³⁷ Onwan e meguu, onye w'a kpo 'Judasii onye Galili' nọ puha ogen hu we gi gun ihian, ndi bu oda nọ sonme e. E gbuzikwo w'a, ndi son n'e a gbayiya.

³⁸ O me nke okuni ri nwan ali, ndunmodun m jenkọ d'e ye unu wu onwan: la ni ndini to! Hatu ni we! Make ni, omeni ihien we bu obi mobu ihien we ri e me gha aka ihian bia, o k'a dan. ³⁹ Kani, omeni o gha aka Osolobue bia, unu eri-eka kusii we; o ru e, onu e d'a lusonmede Osolobue ogun!”

Ya we nọ kweri ihien o ku.

⁴⁰ A kpopanhan we ndi-ozii ahun pu-ichen, we nọ fian we mkpinsi, gba we mkpinsi-eka enya, si we kubehi oku efan Jesu; ya we nọ hatu we. ⁴¹ Ndi-ozii ahun pu-ichen nọ gha Ogwa

Ndi-isi Nkikwama hu pu, a ghoghoh ni Osolobue weri we ke ndi ru ogo inarin ifenren make Efan Jesu. ⁴² Uhuohin ile, ke ime Ulo-nsọ ke ulo-ulo, we hu a kuzi, e zi ozi ni Jesu wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, akusin we kaka akp'ohu!

Isi Nke Isin

Ndi Eyemeka Esa

¹ Ogen hu, ke ndi ri e son Kraisti gi ri e buwaye oda, ndi Ju hun a su Griki (ya wu ndi te ri ali ihian) no kpeme—ni ndi Ju hun a su Hibru (ya wu ndi ri ulo) ari e keye ikpoho we di we nwun ihien runi we we gha e ke ihien-oriri hu w'e ke uhuohin-uhuohin. ² Ya ndi-ozu pu-ichen mmebu hu no kpoqbama ndi ile kwerini, si we, “O furuni ni enyi k'a nato ikuzi oku Osolobue d'e keme ihien-oriri. ³ Umune enyi, lehunme ni nwan enya ime igunrun unu, ni onu hofuha madu esa w'e ku oku we ohunma hun Mmon-nsọ jun ime we a ki we, hun marin ihien ohunma-ohunma, ni enyi ye we orunni—⁴ enyi le enwen enyi e bu enwen enyi che ime ekpere le ikuzi oku Osolobue.”

⁵ Okuni no suo ndi uka ile usuo; we no hophuha okennyeh ohu w'a kpo Stivin', hun nwon okukwe oda-oda, hun Mmon-nsọ jun ime e, a ki a; iya le Filipo le Prokorosi le Nikano le Timonu le Pamenasi le Nikolasi onye Antioku. (Nikolasi ele onye Ju, kanio te fe ofufe ndi Ju.) ⁶ Ya we no wepuha ndini ihun Ndi-ozu ahun pu-ichen, Ndi-ozu ahun pu-ichen no me ni we ekpere, bu eka kwasi we.

⁷ Oku-Chuku hukwo a ghagbari, e ru ndi bu oda eka, ndi kwerini hu e buwaye oda ime Jerusalem; ndi nchu-egan bu oda no gbehuto sonme Uzọ Jesu.

A Nwunrun We Stivin'

⁸ Ogen hu, makeni eka Osolobue rikememe ime okennyeh hu w'a kpo Stivin', o hu a run oken orun-atumenya le ihien-ahima hun ihian ile ri a hun. ⁹ Kanini ndi hu ime ndi Ju, ndi ulo-ofufe w'a kpo “Ulo-ofufe ndi Ju weriguu enwen we”, no lihi, donsonme e. Ndinu wu ndi Ju ghasonme Sairin le Alexandria le ndi ghazi Azuun Silisia le Eshia bia. ¹⁰ Kanina sani we eka son amamihiem le Mmon-nsọ hun Stivin' gi e ku oku se. ¹¹ We no gha azuun zi ndi we zi d'a si, “Enyi nu ke Stivin' ri e ku aru, e kuja oku Mozizi le Osolobue.” ¹² We no kpasu ndi ali le Ndi-isi le ndi nkuzi-Iwu, we no jenburu Stivin', nwunrun a, wehe e Ogwa Ndi-isi Nkikwama. ¹³ We no kpopuha ndi osheri-ntu, ndi osheri-ntu hu no si, “Okennyehi ara kujabehi oku ebeni ri nsọ le Iwu Mozizi. ¹⁴ Enyi a nuole k'o si ni Jesu onye Nazaretini jenko d'e tikpo ebeni, gbehuto odinali ile Mozizi tumesonmeni enyi.” ¹⁵ Ndi hu ile ri ime Ogwa hu no bu enya zime Stivin', we no hun a ni ihun e no ke ihun mmon-ozu.

Isi Nke Eṣa

Oku Stivin' Gwa Ndi-isi Nkikwama

¹ Onye-isi nchụ-ẹjan nọ jụ Stivin', si, "Thien ndini wẹ ri e ku wu ezioku?"

² Stivin' nọ za, si, "Umune m le ndi nedi enyi, gon ni m ntin! Osolobue hun nwon ogho me nedi enyi kanj wu Ebrahim hun a ime ali Mesopotemja—ni Ebrahim d'e jen anj Haran d'e biri.

³ O nọ si a, 'Latọ ali i le ndi nke i, n'i si ali m jenkọ d'a ghoṣi i.' ⁴ Ya k'ọ nọ la ali ndi Kal'di to, jen d'e biri anj Haran. Ogen nedi e gi nwunhun, Osolobue nọ zihẹ e alini unu bi nwan—

⁵ bu o yen'e ali owule ime e—osun'a ama-uku ohu de. O kwe e nkwa n'o jenkọ d'e ye 'ya le umu a iya, bu o k'e mu nwa ogen hu.

⁶ Osolobue nọ siji a, 'Umu i jenkọ d'a wu itumunye ime ali ozo; wẹ k'e gi wẹ henrin igbon, meja wẹ orogbo ahua nnu. ⁷ Kanj m k'e ye ali hu gi wẹ henrin igbon afunfun. Omeḡuu, umu i k'a fuha, bja d'e fe m ebeni'—'ya ke Osolobue ku. ⁸ Osolobue

nọ kwademe nkwerigbama, tume e egbata ya le Ebrahim. Ahima nkwerigbamanj wu ikwa-ugun. Ebrahim a mu Aziki; nke akpu-uhuohin esato, o nọ kwa a ugun. Aziki nọ mu Jekopu, Jekopu nọ mu ndi nedi enyi mmebuo hu."

⁹ "Umu Jekopu ndi ahun wu ndi nedi enyi nọ gi enya-ufu re nweṅe wẹ wu Josefu ye ndi w'e si Ijiptu. Kanj Osolobue nọ noyen'e; ¹⁰ o nọ zuopuha a ime nsongbu e ile. O nọ m'e ni ihien e sọ Fero eze Ijiptu, yezikwo Josefu amamihien pu-ichen ogen o gi puha ihun Fero, nke wu ni Fero nọ tume e n'o ki anj Ijiptu le ezi-le-ulo Fero ile.

¹¹ Omeḡuu, oken unwan nọ nwan muma ime ali Ijiptu ile le Kenan' ile, oken afunfun nọ bidon, d'e ru ni ndi nedi enyi wẹ ahunzini ihien-oriri. ¹² Ogen Jekopu nedi wẹ gi nu ni ihien-oriri ri ali Ijiptu, o nọ zi ndi nedi enyi wẹ jen d'e nonlwa ihien-oriri. Onwan wu nke ibuzo wẹ jen Ijiptu. ¹³ Ogen umune e gi bja Ijiptu hun me e mgbe ebuo, Josefu nọ nwan me wẹ marin ni 'ya ro, Fero nozi marin ndi nke Josefu. ¹⁴ Ya Josefu nọ zi ozi si nedi e le ebon wẹ ile bja ali Ijiptu. Wẹ ile bianj wu madu isen arija ogun-eno. ¹⁵ Jekopu nọ nwan jenme anj Ijiptu. Omeḡuu, o nọ nwunto ebehu, ke iya ke ndi nedi enyi wẹ kanj. ¹⁶ Wẹ nọ bukin wẹ ile obodo Shekem, li wẹ ye ime ili hu nọ ke okporo, hun ri Shekem, hun Ebrahim gi eghe nonnarin umu Hamo."

¹⁷ "Ogen e rume hun Osolobue e gi mezu nkwa o kwe Ebrahim, ndi nke enyi nọ bakenme uba ime ali Ijiptu. ¹⁸ Omeḡuu, Fero ozo hun marinleni Josefu nọ kima Ijiptu. ¹⁹ Ezeni wu hun gi aghigho son ndi nke enyi, mejama ndi nedi enyi wẹ oda-oda, gi eka-iken me wẹ latọ umu wẹ mu nke ohun, keni onwan gbu wẹ. ²⁰ Ogenni ke wẹ gi mu Mozizi. Mozizi ma mma, ihien e

suo Osolobue. Ndi mun'a no gi nzuzue zun a iwe we ifon eto. ²¹ Ogen we gi nwan la a to, nwa-okpoho Fero no munrun a, zun a noke nwa-efo a. ²² We no kuzi Mozizi ihien ile ndi Ijptu marin, o no wuru oken ihian—ke oku-onu ke orun.”

²³ “Ogen o gi ri nwa ahua ogunna, o no ban a obi n'o jen d'a hun ndi nke we wu ndi Izrelu. ²⁴ O hun ke onye Ijptu ri e meja onye ohu ime we, o no no onye we ri e meja ye azuun, megwarin'a, gbu onye Ijptu hu ri e mejan'a. ²⁵ O te ro ni umune e k'a ghota ni Osolobue ri e gi e a zuopuha we, kan aghotani we. ²⁶ Eki e fon, Mozizi no hun ndi Izrelu ebuo ke we ri a lu ogun. O cho n'o gbom we: o no si, 'Ikenny, onu wu umune, ki unu ri a runi enwen onu eh?' ²⁷ Kan hun cho oku no kwan a ye usuo, si, 'Onye tume i n'i kima enyi, a hanni enyi enen? ²⁸ I cho n'i gbu m k'i don gbu onye Ijptu ahun unyanhun?' ²⁹ Ogen Mozizi gi nu ihieni, o no gbasi Midiani d'e biri ebegu rike abiamabia, no ebegu mu ikenny ebuo.”

³⁰ “Ogen ahua ogunna gi ghafegu, mmom-ozu no bia d'e kunrun e ime atu hun nokunme Ugu Sainai; ime okun ri e nwun ime aku-ofia ke mmom-ozu ahun gha gwa a oku. ³¹ Ogen Mozizi gi hun ihieni, o tu a enya, o nokunme e n'o legha a ohunma, ya o no nu olu Di-nwonnienyi k'o gha ebegu si a, ³² 'Mme wu Osolobue ndi nedi i—Osolobue Ebrahim le Aziki le Jekopu.' Eh u no mama Mozizi nni, egun anin'a lee enya. ³³ Di-nwonnienyi no si a, 'Gbupu akpu'uku i, make ni ali i turu ri nsu. ³⁴ A hunchanringuo m eje-afunfun ndi nke m ri a ta ime Ijptu; a nuole m uden we ri a sun; a bialo m nwan d'a zuopuha we. Bia nwan ni m zijen i Ijptu.' ”

³⁵ “Mozizi nwen we juaju; onye nwen we si, 'Onye tume i n'i kima enyi, a hanni enyi enen?', iya ke Osolobue zi nwan d'a wuru onye-okiki le onye-nzuopuha. O zi e ghahani mmom-ozu hu o hun ime aku-ofia hu. ³⁶ Mozizi no gha ali Ijptu dufuha we—runko orun-atumenya le ihien-ahima ime ani Ijptu le Ohimin ufie le ime atu, orogbo ahua ogunna. ³⁷ Mozizini wu hun si umu Izrelu, 'Osolobue k'a gha ime ndi nke unu wepuha ni onu onye-amuma k'o don wepuha m.' ³⁸ Mozizini wu onye hu ya le Igunrun ndi nke Osolobue ahun ri ime atu ogen ahun, iya le ndi nedi enyi we le mmom-ozu ahun gwa a oku elu Ugu Sainai; o no nahan Osolobue oku ri ndun o ye e ye enyi.”

³⁹ “Kan ndi nedi enyi kan a ju n'e humekoni w'a isi; hun nke w'e gi me ihien o ku, a jude w'a; we no lakin ali Ijptu ime obi we. ⁴⁰ We no si Eronu, 'Meme ni enyi mmom ndi k'e duni enyi; make ni, enyi a marinzi ihien me Mozizini gha ali Ijptu dupuha enyi.' ⁴¹ Ogen hu ke we gi kpu nwa-efin, chuyen'e ejan; we no rime oriri, e gi ihien eka we meme a ghoghoh. ⁴² Ya ke Osolobue

nọ gbakịto wẹ azuun, ha wẹ ye ni wẹ femẹ ihien ndi ri igwere.
 Ya ke ndi-amuma de ebahun wẹ nọ de, si,
 'Euu, ikpun-ulo Izrelu!
 Mmẹ ke unu gbusonmedeni anu ndi ahun,
 chuyesonmeni ejan ndi ahun
 ime atu
 orogbo ahua ogunnai ra?
 43 Bu unu e buru uno-mmọn Moleki
 le kokise mmọn onu wu Refani,
 mmọn ndi unu kpọ
 ni unu hun uzọ e fe wẹ;

m k'e gi ifiri ẹ chụ onu shikwori Babilonu* ' ' "

44 "Ogen ahun wẹ gi ri a ghahunmẹ ime atu hu, ndi nedi enyi bu Odu Ashia-eri hu hun a ghosi ni wẹ le Osolobue ri. Wẹ run a ke Osolobue don gwa Mozizi, ogen Osolobue gi si a run a n'ọ ri ke hun o ghosi a. 45 Odu hu e ru eka ndi nedi enyi hun ri ogen Joshua gi wu onye-ndu, wẹ nọ bubahan a ime ali hu Osolobue kwe nkwa. Ohun mẹ ogen wẹ gi banhan d'a nafu ndi ali ndi hu Osolobue chupu ni wẹ ani. O nọ nodi ebefu d'e ru ogen Defidi. 46 Defidi nwon ewere ebe Osolobue ri; o mẹ ekpere, rijo Osolobue n'ọ ni a tun ni 'ya wu Osolobue Jekopu ebe obibi. 47 Kanị Solomonu wu onye tun ni Osolobue ulo hu.

48 Kanị Onye Hu Kachanrinni ara bi ulo wẹ gi eka tun—iya ke onye-amuma gi si,

49 'Osolobue si,

"Elu-igwee wu ukpo m;

uwa wu ihien m'a zoma ukụ.

Elee udi ulo k'i k'a tun ni m,

elebe ke m'a nọ zu iken?

50 Ele mmẹ memẹ ihien ndini ile?" ' "

51 Unu ndi isi-iken, hun kwaleni ugun—ke ime obi ke ntin! Onu e gbondon Mmon-nsọ ogen ile rike ndi nedi unu don me!

52 Elee onye-amuma ke ndi nedi unu kanị kpokpoleni? Uwe gbu ndi hun ku oku obibia Onye Ahun Ri Ochan wu Kraisti, unu e henriguo nwan ndi ren'e le ndi gbu'n'e; 53 ndi nwehen Iwu Osolobue ye ndi mmọn-ozii bia, kanị unu emen'e!"

E Gi Wẹ Omuma Magbu Stivin'

54 Ogen wẹ gi nu ihienni Stivin' ri e ku, oken onuma nọ bia wẹ, nkesini wẹ node ta n'a eka eze†. 55 Kanị, nke Stivin, Mmon-nsọ jun ime ẹ, a ki a; o nọ lee enya enu-igwee, hun ogho Osolobue, hunzi Jesu k'o turu eka-nni Osolobue. 56 O nọ si, "Lee ni! M ri a hun elu-igwee k'o kpupu: m rizi a hun Nwa nke Ihian ebe o turu eka-nni Osolobue!"

* **Isi Nke Ẹsa:43** M k'a chụ unu ghafekwori Babilonu. † **Isi Nke Ẹsa:54** Griiki: tan'a nkwenren-eze

⁵⁷ Kani, wẹ nọ gi ẹka kụkin ntin, dọ oro ye onu, zunburu ẹ.
⁵⁸ Wẹ nọ gha ime obodo dokpunpuha a; ya wẹ nọ nwan mama a omuma—ogẹn ndi osheri hu wehen'e gi gbupusommeguu ẹkwa wẹ, yoto wẹ uku okorobia ohu efan a wu Solu n'o lepu enya.
⁵⁹ Ogen wẹ gi ri a ma Stivin' omuma, o nọ me ekpere, si, "Di-nwonn-enyi wu Jesu, nabanhan mmom m!" ⁶⁰ Ya o nọ gbu osekp, wesi olu elu, yi, "Di-nwonn-enyi, agunkwole njoni yeni we!" O kuguu onwan, o nọ nwunhun.

Isi Nke Eṣatọ

Solu E Kpokpo Ndi Uka

¹ Solu hu ebegu ogen wẹ gi ri a magbu Stivin', e ye wẹ ndu wẹ gbu ẹ.

Gha uhuhin hu jenne, wẹ nọ kpokpome ndi uka ri Jerusalem oda-oda. Wẹ ile nọ gbayiya, gbashisonme egbere Judia le Sameria—wezuka ndi-ozu hu pu-ichen. ² Ikenny ndi a tu egun Osolobue nọ bia d'e buru ozun Stivin' d'e li; wẹ nọ kwan ekwan ohunma-ohunma ni Stivin' a nwunhun. ³ Kani Solu hu a sukpo uka-Jesu, a gha ulo-ulo a dokpunpuha ikenny le ikpoho kweri ni Jesu, e we wẹ e che ulo-ngan.

Uka E Bidon Ime Ali Sameria

⁴ Ogen hu, ndi hun gbayiyani hu e zi ozioma ebe owule wẹ ru. ⁵ Filupu nọ jẹn Isi obodo Sameria, gwa wẹ banyeni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume. ⁶ Ogen igunrun ndi risomme ebegu gi nu ihien Filupu ri e ku, hunzi orun-atumenya o ri a run, wẹ nọ gonkenme ẹ ntin, ⁷ make ni eje-mmom ri ime ndi bu oda hu a puhasonme ime wẹ, yiko oro; ndi oro le ndi nguro bu oda hu a dinhin. ⁸ Oken ighoghọ nọ ri ime obodo hu.

Saimonu Hun Gi Eje-iken A Run

⁹ Ogen ahun, o nwe okenny ohu ri ime obodo hu; efan a wu Saimonu. Onyeni e gi eje-iken e mesomme ihien a tu ndi Sameria ile enya; o hu a nyan isi n'o wu oken ihian. ¹⁰ Wẹ ile e gonkenme ẹ ntin, gha onye nta d'a pu onye uku, a si, "Okennyeni ya gi Iken Osolobue ahun w'a kpo 'Oken-iken.'" ¹¹ Wẹ e gon ẹ ntin make ni o tekemeke o gi iken eje-mmom e me ihien a tu enya. ¹² Kani, ogen wẹ gi kweri ihien Filupu ri e ku ebe o ri e ku oku ozioma Ali-eze Osolobue le efan Jizos' Kraisti, wẹ nọ me wẹ mirin-Chuku, ke ikenny ke ikpoho. ¹³ Saimonu nwen nọ kwerizide; e meguu w'a mirin-Chuku, o nọ sonhunmeme Filupu; oken orun-atumenya le ihien ahima ndi o ri a hun Filupu ri a run hu a tu a enya oda-oda.

¹⁴ Ogen Ndi-ozu hu pu-ichen hun ri Jerusalem gi nwan nu ni ndi Sameria a nabanhanle oku Osolobue, wẹ nọ zijenni wẹ Pita le Jonu. ¹⁵ Ogen wẹ gi ru ebegu, wẹ nọ me ni ndi kwerini

ekpere keni we nwonhen Mmon-nsọ—¹⁶ (make ni o ke nwe onye Mmon-nsọ biakwasị ime we ile, we gihu efan Di-nwonnienyi wu Jizosị me we mirin-Chuku.)¹⁷ Ya Pita le Jonu no bu eka kwasi we, we no nwonhen Mmon-nsọ.

¹⁸ Ogen Saimonu gi hun ni Ndi-ozii hu pu-ichen buhu eka kwasi we, e nwehen we Mmon-nsọ, o no wehe egho n'o ye we,¹⁹ si, “Yezi ni mme nwen ikenni, keni m buhu eka kwasi ihian, o nwonhen Mmon-nsọ.”

²⁰ Pita no si a, “Iyu le egho i na iwi! Make ni i ro ni k'a saeka gi egho nonrin oyiye Osolobue! ²¹ Y'a ri ime ihien ni, o nwonzikwoni ihien runi i ime e, make ni obi i ezinrinni ebe Osolobue ri. ²² Rogharikwo nwan hun i gi me eje-ihien ni, y'e me ekpere, rio Di-nwonnienyi; ikenkwo o gbaghari i hun i gi ro iroroni. ²³ Make ni a hunole m ni eje enya-ufu gi i, ni njo kenzikwo i egbun.”

²⁴ Saimonu no si Pita le Jonu, “Dodo ni, me ni ni m ekpere, rio Di-nwonnienyi, make ihien ni unu ku gha e me m.”

²⁵ Ogen Pita le Jonu gi shiagu ni Di-nwonnienyi eri, ziguu ozi Di-nwonnienyi, we no lakin Jerusalem. Ke we lako, we hu e zisonme ozioma ime obodo mesonme ekere-ekere bu oda risonme ali Sameria.

Filipu Le Oken-Ihian Hu Gha Ali Etiopia Bia

²⁶ Ya mmon-ozii Di-nwonnienyi no si Filipu, “Lihi, gha azuun ndidan-mirin si uzo hu gha Jerusalem si Gaza.” (Uzoni ri ime atu.)²⁷ Ya o no lihi, jenne; o no kunrun onye ali Etiopia hun nwe oken-okwa; oken-okporo ro—o luni nwunye*. Iya wu onye hun e donme egho le ihien ile okpoho wu eze ali Etiopia wu Kadesi nwe. O bia Jerusalem d'e fe ofufe. ²⁸ O lako nwan alako; o nodi ani ime ugbo-anyinyan a, gunko Ekukwo onye-amuma wu Azaya. ²⁹ Mmon-nsọ no si Filipu, “Jen d'e kunrun ugbo-anyinyan hu.” ³⁰ Ya Filipu no gbakunrun ugbo-anyinyan hu; o no nu ke okennyehi hu ri a gun Ekukwo onye-amuma wu Azaya. O no ju a, si, “I hu nwan a ghoti ihien i ri a gun?”

³¹ Okennyehi hu no za, si, “Nani ke m'e don saeka ghoti omeni o nwonnienyi kowan ni m'a?” O no rio Filipu n'o nyinhen d'e du e nodi ime ugbo-anyinyan hu. ³² O ri a gun ebefu Ekukwo-nsọ no si,

“We no duru e

noke atunrun we dushiko

ebe we no e gbu atunrun;

o gba we nkintin

noke ke atunrun we ri a ko enenren

dona a gba nkintin.

* **Isi Nke Esatọ:27** O nwe ikennyehi ndi w'a wara, keni w'e fe ndi-nze ikpoho le ndi ozo.

33 We nọ kpari e;
we nọ ma a ikpe—

bụ o nwonni ihien o me.

Onye jenkọ d'e kuzi oku umu a,

ebe o meni e wepuguo we ndun a enu uwa?"

34 Oken-okporo hu nọ si Filipu, "Dodo, gwa m, onye ke onye-amumanị ri e ku oku e? 'Ya le enwen e ra onye ozọ?" 35 Ya ke Filipu nọ gha ebegu o ri a gun zi e ozioma Jizosi. 36 Ke we jenkọ nwan, we nọ hun mirin, oken-okporo hu nọ si, "Lee mirin ebeni! Kiri k'a han m emele mirin-Chuku?" 37 [Filipu nọ si a, "Omēni y'e gigho obi i ile kweri, we k'a saeka me i mirin-Chuku." O nọ za, si, "E kwerigho m ni Jesu Kristi wu Nwa Osolobue."]

38 Ya o nọ si onye ri a nyann'a ugbo-anyinyan hu kusi; 'ya le Filipu nọ banye ime mirin, Filipu nọ me e mirin-Chuku. 39 Ogen we gi gha ime mirin puha, idemizi, Mmon-nsọ Dinwonni-enyi nọ juru Filipu; oken-okporo hu ahunzin'a, ya oken-okporo nọ ghoghoma, jenne nke e.

40 Nke Filipu, ebe o nọzi hun enwen e wu obodo w'a kpo Azotusu. O nọ jensonme, ziko ozioma ime obodo ile ri egbere hu d'e ru nọ puha Sizaria.

Isi Nke Itenei

Ke Solu Don Gbehuto Sonme Uzo Jesu
(Orun Ndi-Ozi 22.6-16; 26.12-18)

1 Kani Solu hukwo a ban mban, e ku n'o k'e gbuchanrin ndi ile e son Di-nwonni-enyi. Ya o nọ jeburu Onye-isi nchu-egan, 2 si a deye e ekukwo-ozu jenni ndi ulo-ofufe ndi Ju ile risonme Damas'kosi, keni, o hun onye owule hun e son Uzo-Jesu ebegu, o kenmehen we Jerusalem—ke ikennyē ke ikpoho.

3 Ogen o gi nwan jenkọ, nochimeme Damas'kosi, idemizi, ukpe nọ gha elu-igwee nwunhunme e. 4 O nọ dan; o nọ nu olu hun si a, "Solu, Solu, ki hain i gi e kpokpo m?"

5 O nọ si, "Onye k'i wu, Di-nwonni-m?" Olu hu nọ si, "Mme wu Jizosi hun i ri e kpokpo. 6 Ka lihi nwan, ni banye ime obodo, ebegu ke we k'a nọ gwa i ihien i jenkọ d'e me."

7 Ikennyē ndi 'ya le we wi turuhu ebegu—oku anizini we ku, makeni we nu olu hu bu ahunni we onye owule. 8 Ya Solu nọ lihi otọ: enya a hukwo e ti, kani o leghazini uzọ. We nọ kwondon e aka, we e ban obodo Damas'kosi. 9 O leghanị uzọ, o rini, o rani—orogbo akpu-uhuhin eto.

10 Ogen hu, onye ohu w'a kpo Ananayasi ri ime Damas'kosi. Ananayasini ri ndi e son Uzo-Jesu. O nọ hun ohun ebe Dinwonni-enyi nọ si a, "Ananayasi!" O nọ za, si, "Di-nwonni-enyi, lee m."

¹¹ Di-nwonna-enyi no si a, “Lihi n'i j'en ogele ahun w'a kpo Streti; i ru iwe Judasi, y'a ju ukwere okennyehi ohu wu onyehi Tasosi hun w'a kpo Solu. O ri e me ekpere kikenni, ¹² o hunole ohun ebe okennyehi ohu efan a wu Ananayasi banhan, bu eka kwasi a, keni o leghamazi uzo.”

¹³ Kani Ananayasi no za, si, “Di-nwonna-enyi, ndi bu oda a gwaole m oku okennyehi le eje-ihien ile o me ndi-nsa i ri Jerusalem. ¹⁴ O ri nwan ebeni makehi onyehi-isi nchu-egan e yeole a iken n'o gi nwunrun ndi ile a kpoku efan i.”

¹⁵ Kani Di-nwonna-enyi no si a, “Jenme, makehi okennyehi ke m hori n'o wuru ihien-orun m hun k'e we efan m jenni ndi ali ndi ozo wuleni ndi Izreli le ndi-nze le ndi Izreli; ¹⁶ mme le enwen m jenkod'a ghosi a oken afunfun o jenkod'e gi ufiri efan m ta.”

¹⁷ Ananayasi no jenme. O ru ebeku, o no banye ime ulo ahun, bu eka kwasi Solu, si a, “Solu nwenem, Di-nwonna-enyi wu Jesu hun i hun uzo ogen i gi lala zihem—keni i leghamazi uzo leni Mmon-nsa jun ime i.” ¹⁸ Ozigbo hu, ihien noka okpukpu-azun no gha Solu enya danfuha, o no leghamazi uzo. Ya o no lihi, we no me e mirin-Chuku; ¹⁹ o riguu ihien-oriri, ndun nozi ban a.

Ya le umu-azuun Kraisti ri Damas'kosi no nodi uhuhin ole-ole.

Solu E Zi Ozioma Ime Damas'kosi

²⁰ Ozigbo, o no kume oku Jesu ime unofufe ndi Ju risonme ebeku, a si we ni, “Okennyehi wu Jesu wu Nwa Osolobue!”

²¹ O tu ke we han nun'a enya, we hu a si, “Onwan ele okennyehi te ri e kpokpo ndi hun a kpoku efanime Jerusalem? Ele ya k'o biani nwan ebeni, keni o kenmenrin we jenni ndi-isi nchu-egan?”

²² Kani Solu hu e zewaye ime ozi o ri e zi—nkesini ndi Ju bi Damas'kosi asani eka e son e do makehi o hu a ghosichanrin ni Jizosi we ri e ku oku e wu Kraisti, Onyehi Hu Osolobue Tume.

Solu A Wanahin

²³ O tebe, ndi Ju no rin'e ngo ni we gbu e. ²⁴ Kani Solu no nu ihien we romer. We hu e che nche onu-mgbon risonme obodo hu uhinhin le efinnai ni we gbu e. ²⁵ Kani ndi kweri oku e ri e sonn'e no gi ime uhinhin bu e che ime ukpali, gha oghere ri mgbon obodo hu do a ye azuun hun-ebu.

Solu A Bia Jerusalem

²⁶ Ogen o gi ru Jerusalem, o no cho n'o banyeni ndi ri e son Uzo-Jesu, kani egun e ri a tu we ile makehi ekwerini we n'o henringuo onyehi nke Jesu. ²⁷ Ya ke Banabasi no nwan we Solu jenni ndi-ozu ahun pu-ichen, kowa ni we ke Solu don hun Di-nwonna-enyi uzo, kowazini we ni Di-nwonna-enyi a gwaguo Solu oku; o gwazi we ke Solu don ku oku efan Jizosi ime Damas'kosi,

e ku e e kusi e iken. ²⁸ 'Ya le we no wima ime Jerusalem, ni we ile wu ohu. O hu e ku oku Di-nwonna-enyi, e kushi e iken. ²⁹ O hu a gwa ndi Ju te ri ali ndi ozo hun a su Griki oku *Jesu*, e son we a do—kani, we hu a cho ni we gbu e. ³⁰ Ogen ndi kwere ni Kraisti gi marin ni we ri a cho ni we gbu e, we no we e si Sizaria, gha ebuhu zipu a si Tasosi.

³¹ Ya udon no rini ndi uka ri Judia le Galili le Sameria. Mmonso hu a gba we ume, we hu e zekenme, e buwaye oda, e gi egun Di-nwonna-enyi e bi.

Pita E Jen Lida le Jopa D'a Run Orun Di-nwonna-enyi

³² Ogen Pita gi ri e jensonme ebe ile d'a hun ke ndi ile kwere ni no, o no jenzi d'e kunrun ndi kwere ni bi obodo Lida. ³³ Ebuhu k'o no hun okennyehi ohu efan a wu Enasi, hun dineni kete ahua esato enwain, make ni oro kinmin e. ³⁴ Pita no si a, "Enasi, Jesu Kristi a zuo i nwan; lihi ni gbama bedi i!" Ya o no lihi oto ozigbo hu. ³⁵ Ndi ile bi Lida le Sharonu no hun Enasi n'o lihigo, we no roghari, sonme Di-nwonna-enyi.

³⁶ Ogen hu, o nwon okpoho ohu ri obodo Jopa hun e son uzo Jesu; efan a wu Tabita. (Onu Griki Tabita wu Dokasi—ya wu "Ele.") O me ogho oda-oda, e yezikwo ni ndi igbenyehi eka ohunma-ohunma. ³⁷ Ogen hu, emu no kuma a, o no nwunhun. Ogen we gi wuguu a ehuh, we no bu e dine ime mmughe ri ibe elu. ³⁸ Make ni Lida nokunme Jopa, ogen ndi hun e son uzo Jesu gi nu ni Pita ri Lida, we no zi ikennyehi ebuo d'a riu a, si, "Dodo, bjakennin d'e kunrun enyi." ³⁹ Ya Pita no lihi, sonme we. Ogen o gi ru ebuhu, we no w'e si mmughe hu ri ibe elu. Ndi ile di we nwun no fihunme Pita, a kwan ekwan, a ghosisonme e ewuru tueni le ekwa ndi ozo Dokasi kpa ogen o gi ri ndun. ⁴⁰ Pita no si we ile pu; o no gbu osekp, me ekpere. Ya o no gbehuto, bu ihun zime ozun hu, si, "Tabita, lihi." Ya Tabita no shiapu enya. Ogen o gi hun Pita, o no nodi ali elu bedi. ⁴¹ Pita no we eka a ye e, yen'e eka lihi oto. Ya Pita no kpọ ndi-nsọ ile le ikpoho ndi ahun di we nwun, we Tabita ghosi we, we no hun a n'o rizi nwan ndun. ⁴² Ihienni no kpo gbari Jopa ile, ndi bu oda no kwere ni Di-nwonna-enyi. ⁴³ Pita no nodi Jopa uhuhin ole-le-ole, iwe onyehi ohu w'a kpo Saimonu, hun a kwa akpukpo.

Isi Nke Iri

Pita Le Konehusu

¹ Ime obodo Sizaria, o nwon okennyehi ohu efan a wu Konehusu. Onyehi a ki ndi-agma ro: o ki ndi-agma ogun-isen ime itu-agma w'a kpo Itu Itali. ² Okennyehi e gichanrin obi e ile e fe ofufe; 'ya le ezi-le-ulo a ile a tu egun Osolobue. O yesonme ndi igbenyehi ri

ime ndi ali ahun ihien. O me ekpere, a kpoku Osolobue ogen ile.

³ Uhuohin ohu, ihien noke okuloku eto nke efinnai, o no hun ohun. Ime ohun ahun, mmnon-ozu Osolobue no banhan, si a, "Konehusu!" ⁴ Ya Konehusu no bu enya tuma mmnon-ozu hu, gi egun si a, "Di-nwonni-m, ki ro?" Mmnon-ozu hu no si a, "Ekpere ile ihien ile i ri e ye ndi-igbenye e ruguo ebe Osolobue ri noke ihien w'e gi nyanhan i. ⁵ Zi we nwan Jopa d'e wehe okenye ohu efan a wu Saimonu hun w'a kpo Pita; ⁶ o ri iwe Saimonu hun a kwa akpukpo, hun iwe e ri ehuh Ohimin." ⁷ Ogen mmnon-ozu hu gwa a oku gi puguu, Konehusu no kpo ndi idibo e ebuo le onye-agma ohu hun a tu egun Osolobue hun ri ime ndi e jenn'e ozi. ⁸ Ogen o gi gwaguu we ihien ile meni, o no zi we Jopa.

⁹ Eki e fon, ihien noke okuloku mmebuo nke efinnai, ogen anwun gi a ri isi, ikennyeh ahun no rumeh obodo hu. Ogen hu ke Pita gizikwo shi enu ulo d'e me ekpere. ¹⁰ Egun a gunma Pita, o no choma ihien o k'e ri. Ogen we gi ri e memeh ihien-oriri hu, idenmizi, o no nokesi uran buru e—bu ele uran. ¹¹ O no hun ke enu-igwee kpupu, hunzi ke ihien noke ekwa shiani gha elu lala rikwe si we dodon e ntin eno. ¹² Udi anu ile nwon ukw eno le ndi ile a rini lezi nnunu ile e fe elu—richanrin ime e. ¹³ Ya o no nu olu si, "Pita, lihi, gbu n'i ri."

¹⁴ Kanj Pita no za, si, "Mba-o, Di-nwonni-enyi! Erituni m ihien runi mobu ihien enyi a so."

¹⁵ Olu hu no biazin'a hun me e mgbe ebuo, si, "Akpokwole ihien Osolobue meguu n'or ri ochan ihien w'a so." ¹⁶ Ihienni e mefu mgbe eto, we no weri ihien nwen ozigbo si elu-igwee.

¹⁷ Ihienni no gba Pita nghari-enya oda-oda. Ogen o gi ri e ro ihien hu o hun ke ndi-ozu hun Konehusu zi gihu ru ebuhu, turu onu-mgbon, a ju ke elebe ke iwe onye w'a kpo Saimonu ri. ¹⁸ We no wesi olu we elu, ju ke Saimonu hun w'a kpo Pita hu ebuhu.

¹⁹ Ogen Pita gi rikwo e ro ihien hu o hun, Mmnon-nsu no si a, "Lee e, ikennyeh eto ri a cho i. ²⁰ Lihi nwan, n'i hidan d'e kunrun we. Etule, ka sonme we—ni mme zihwe we." ²¹ Ya Pita no buru ikennyeh ndi hu, si, "Mme wu onye ahun onu ri a cho; ki hain unu gi bia?"

²² We no za, si, "Konehusu zi enyi. Onye a ki ndi-agma ro, o ki ndi-agma ogun-isen; o wu onye ezi-omume hun a tu egun Osolobue; ndi Ju ile e ku oku e ohunma. Mmnon-ozu ri nsu gwa a d'a kpo i, n'i bia iwe e keni o nu ihien i k'e ku." ²³ Ya Pita no si we banhan, o no ye we ebe we k'a ranhin.

Eki e fon, o no lihi, sonme we; ndi hu ime ndi kwerini ri Jopa no sonme e. ²⁴ Eki e fonzi, we no ru Sizeria. Konehusu hu a tu enya we, obi e konrin e elu; o kpokikomeguo ndi nke e le ndi wu ezigbo owu a. ²⁵ Ogen Pita gi bia, Konehusu no jen d'e kunrun e,

gbun'ẹ osekpụ, fe ẹ. ²⁶ Kanị Pita nọ mē ẹ lihi ọtọ, sị, “Lihi ọtọ, nị ihian mmaka kẹ m wuhụ.” ²⁷ K'o dọn rị e sọn Kọnelusu e ku, ọ banye ime ụlọ, ọ nọ hụn nị igunrun ihian a gbakikomeguo. ²⁸ Ọ nọ sị wẹ, “Ụnụ lẹ enwẹn ọnụ a maringhọ nị Iwu kwondon onye Ju k'e sọn onye alị ọzọ mekọ mobu jẹn iwe ẹ. Kanị Osolobue a ghosiguo m m'a kpole onye owule onye runi mobu onye wẹ k'a sọ. ²⁹ Ya haịn m gileni tu kẹ wẹ bịa d'a kpo m; m rị nwan a ju, kị unu kponi m?”

³⁰ Kọnelusu nọ za, sị, “Nwene mgbeni taịnọ, m rị iwe m e mē ekpere, ihien nọ kẹ okuloku eto nke efinnai; ya okennyẹ ohu nọ wuzo m ihun idenmizi. O yi ewuru rị e gbukeni. ³¹ Ọ nọ sị, ‘Kọnelusu, Osolobue a nuole ekpere i, ọ nyanhanguo aka i rị e yeni ndi igbennye. ³² Zi nwan ozi jẹn Jopa d'a cho Saimonu hun w'a kpo Pita, ọ rị iwe Saimonu hun a kwa akpukpo, hun rị ehụ Ohimin.’ ³³ Ya m nọ zi wẹ d'a kpo i ozigbo. Y'e meke i gi bịa. Enyi ile rị nwan id'anya Osolobue ebeni keni enyi gon ntin ihien ile Di-nwonnienyi sị i ku.”

Ozi Pita Zi Iwe Kọnelusu

³⁴ Ya kẹ Pita nọ gwama wẹ oku, sị, “A hunguọ m'a nwan nị Osolobue ara tu onye ihian wu. ³⁵ Kama, ọ nabanhan onye owule hun a tu egun ẹ, e mē ihien rị mma—a ra tu onye alị ihian wu. ³⁶ Unu a maringhọ ozi o zijenni ndi Izrelu hun wu ozioma hun e wehe udon, udon hun a bịa ghahani Jesu Kristi Onye nwe ihien ile lẹ ihian ile. ³⁷ Unu a maringhọzi ihien ile mē ime alị ndi Ju. Ime Galili k'ọ gha bidon—ogẹn wẹ gi meguu mirin-Chuku ahun Jonu sị ihian ile d'e mē; ³⁸ ya wu nị unu a maringhọ kẹ Osolobue don tume Jizos' onye Nazaretị, gi Mmon-nsọ lẹ iken gbajun ẹ; lẹ k'o dọn jehunmē, e mē ihien-oma, a zuo ndi ile Ekwensu rị a lu, makeni Osolobue noyen'ẹ. ³⁹ Enyi wu osheri ihien ile o mē ime alị ndi Ju, kẹ hun o mē ime obodo wẹ kanị wu Jerusalem. Wẹ nọ gbu ẹ ghahani ihogbu ẹ elu obe wẹ gi osisi mēme. ⁴⁰ Kanị hun m'ẹ akp'ohin eto, Osolobue nọ weli ẹ. Osolobue nọ nị ihian hunsomē ẹ, ⁴¹ kanị ẹlẹ ihian ile—kama enyi sọ, enyi ndi Osolobue hopuhaguu, nị enyi wuru osheri, enyi wu ndi sọn ẹ ri, sọn ẹ ra, k'ọ ghaguu onwun lihi. ⁴² Ọ nọzi sị enyi hun a nị enyi zi ihian ile ozini, gwa wẹ nị iya wu Onye hun Osolobue tume hun jenkọ d'e kin ndi rị ndun lẹ ndi nwunni ikpe. ⁴³ Ndi-amuma ile shia n'a eri nị onye owule hun kwerini n'ẹ e nwonhen mgbaghari njo ghahani efan a.”

Ndi Wuleni Ndi Ju E Nwonhen Mmon-nsọ

⁴⁴ Ebe okuni rikwo Pita onu, Mmon-nsọ nọ biakwasị wẹ ile nu oku-Chuku hun Pita rị e ku. ⁴⁵ Ọ nọ tu ndi ahun kwa ugu (ya wu ndi Ju) hun kwerini hun gha Jopa sonhen Pita enya nị Osolobue e hukpughozide ndi wuleni ndi Ju Mmon-nsọ ahun

o si o k'e ye. ⁴⁶ Makeni, we nu ke we ri a su-asusu ndi ozo ri ichen-ichen, a ja Osolobue mma. Ya Pita no si, ⁴⁷ "Onye k'a si we emele ndini mirin-Chuku, ebe o meni e nwonhenguwo we Mmon-nsọ ke enyi don nwonhen" ⁴⁸ O no si we gi efan Jizos' Kraisti me we mirin-Chuku.

We no si a sonzi we ndi uhuhin ole-le-ole.

Isi Nke Mmanai

Pita A Kowani Ndi Ghotafie N'e K'o Jen

¹ Ya ndi-ozii ahun pu-ichen le ndi ozo kwerini ri Judia no nu ni ndi wuleni ndi Ju a nabanhanguzi oku Osolobue.

² Kani, ogen Pita gi ru Jerusalem, ndi kwa ugun kwerini no du e kpeme, ³ si, "Ki hain i gi jen nke ndi kwaleni ugun, son we ri ihien-oriri!" ⁴ Ya Pita no gi uri-uri kowamani we ke o don me, si,

⁵ "Ebe m ri e me ekpere ime obodo Jopa; o nokesi uran buru m—bu ele uran; m no hun ohun. Ime ohun hu, m no hun ihien no ke ekwa shiani k'o gha elu-igwee lala rike si we dodon e ntin eno, o no ru ebe m ri. ⁶ Ogen m gi lekpo a, a hun m anu ri ichen-ichen nwe uku eno le anu ndi e ri anu le ihien ndi a rini le nnunu e fee elu ime e. ⁷ M no nu olu si m, 'Pita, lihi, gbu n'i ri.' ⁸ Kani, m no si, 'Mba Di-nwonnien-enyi, makeni ihien runi mobu ihien enyi a so a bantu ni m onu.' ⁹ Kani olu hu a gha enu-igwee kuzi oku, za, si, 'Ihien Osolobue megwu n'o ri ochan, akpokwol'a ihien w'a so.' ¹⁰ Ihienni e mepu mgbe eto, we no dori ihien hu ile shi elu-igwee.

¹¹ Ozigbo hu hura, ikennyetoto we gha Sizaria zi ozi bia ni m no ru ulo ebe enyi ri. ¹² Ya Mmon-nsọ no si m sonme we, m'e tule. Ikennyetoto isinni wu umune enyi ime Kraisti no sonmezi m, enyi no banye iwe okennyetoto hu. ¹³ O no gwa enyi k'o don hun mmon-ozii ohu puha, turu ime ulo a, si a, 'Zijen ihian Jopa d'e wehe Saimonu hun w'a kpo Pita. ¹⁴ O k'e zi i ozi 'yu le ikpun-ulo i ile k'e gi nwon nzuopuha.' ¹⁵ Ogen m gi kume, Mmon-nsọ no biakwasị we k'o don biakwasị enyi isi-ibuzo. ¹⁶ Ya m no nyanhan oku Di-nwonnien-enyi ku: k'o don si, 'Jonu gi mirin me mirin-Chuku, kani Mmon-nsọ ke we k'e gi me onu mirin-Chuku.' ¹⁷ O me nwan ni Osolobue ye we udi oyiye ohu hu o ye enyi ogen enyi gi kweri ni Di-nwonnien-enyi wu Jesu Kristi, onye wu mme hun m'e gi gbondon Osolobue!"

¹⁸ Ogen we gi nu ihienni, o nwezini ihien we ku. We no ja Osolobue mma, si, "Ya wu ni Osolobue e yeguzide ndi wuleni ndi Ju oghere w'e gi gbuhoto ime njo we, nwon ndun!"

19 Ndi ụka gbayiyanị oge ukpokpo le ihien me Stivin gi me rukwori Finishia, Saiprosi le Antioku, ziko ozioma; kani ezini we onye owule mmani ndi Ju suo. 20 Kani, o nwegho ikennyewu ndi ali Saiprosi le Sarin' ri ime we hun ru Antioku, gwazikwo ndi wulen ndi Ju oku hu, zime we ozi Di-nwonnienyi wu Jesu Kristi. 21 Eka Di-nwonnienyi noyeni we, igunrun ihian no kwere, roghari, sonme Di-nwonnienyi.

22 Oge ndi ụka ri Jerusalem gi nu a, we no zi Banabasi jen Antioku. 23 Oge o gi ru e, hun efoma Osolobue k'o ri orun, o no ghogho; o no dun we odun we wusonme ndi Di-nwonnienyi gi e don-nya le ndi gichanrin akpakali obi we e fe Di-nwonnienyi. 24 Banabasi wu ezigbo ihian; Mmon-nso jun ime e, a ki a; o nwon okukwe oda-oda. Oge hu, ndi bugbu enwen we oda no sonme Di-nwonnienyi.

25 Ya Banabasi no jenne Tasosi d'a cho Solu. 26 Oge o gi hun a, o no wehe e Antioku. Uwe le ndi ụka ahun hu e zugbama orogbo ahua; we hu a kuzi ndi bu oda. Ime Antioku ke we no kpoma ndi kwere Kraisti "Kristiens'," ya wu, "Ndi Nke Kraisti."

27 Oge hu, o nwe ndi-amuma gha Jerusalem bia Antioku. 28 Ya ke onye ohu ime we hun w'a kpo Agabosi no lihi oto, bu amuma ghahani ken Mmon-nso, ni oken ugani k'a mugbari uwa ile. Ihienni o ku me oge Klodiosi gi wu eze-kani ri a ki Rom. 29 Ndi e son uzo Jesu no kweregbama ni onye-onye jenk'e wehe ke eka a han, ni we zijenni ndi kwere ni hun bi ime Judia. 30 Ya we no nwan tu ihien ke we don ku; we no we ihien we tu ye Solu le Banabasi jenni ndi-isi ụka ri Jerusalem.

Isi Nke Mmēbuo

Herodu E Kpokpo Jemisi Le Pita

1 Oge hu, Herodu wu eze no nwunrun ndi hu ime ndi ụka, ken'o me we eje-ihien.

2 O giguu opia-agma gbu Jemisi nweje Jonu, 3 o no hun ni ihienni suo ndi Ju usuo, o no nwan nwunrun Pita. (Ihienni me oge Mmemme Bredi nwonleni yisti o gi a fu.) 4 Oge o gi nwunrunguu Pita, o no bu e che ulo-ngan, we e che eka itu-agma eno ndi-agma eno-eno risonme. Herodu bu obi n'o k'e kin e ikpe id'nya ihian ile we meguu Mmemme-Nghafe hun ya le Mmemme Bredi nwonleni yisti o gi a fu wi. 5 Ya we no bu Pita to ulo-ngan; kani ndi-uka no wepuha obi we memen'e ekpere, a kpoku Osolobue banyen'e.

Mmon-ozie E Wepuha Pita Ime Ulo-ngan

⁶ W'a kpọ a eki kẹ wẹ k'e wepuha Pita, o ru ime uhinhin, Pita ri uran egbata ndi-agma ebuo. We gi egan ebuo kpoma a; o nwezi ndi-agma ri ezi ehon onumuzo unonangan ahun e che nche.

⁷ Idenmizi, mmon-ozì Di-nwonnì-ènyì nọ fopuha ebèhù; ukpẹ nọ nwun ime mmughẹ hù wẹ kpokin ẹ ye ime ulo-ngan. Mmon-ozì hù nọ kpa Pita ẹka ẹkunkun, kpotiẹn ẹ, si, "Lihi otọ ozigbo!" Ya egan ndi hù nọ gha a olu-ẹka danfu. ⁸ Mmon-ozì hù nọ si Pita, "Kènme akpukpọ-ukun i, y'e yiri akp'uku i." Pita nọ mẹ ihien o ku. O nọzi si Pita, "Yiri ẹkwa y'e yiye ẹ elu ẹ, y'e sọnmẹ m." ⁹ Pita nọ sọn ẹ gha ime ulo-ngan pu. Pita amarin ni ihien wẹ ri e gi mmon-ozì ahun e mẹ wu ẹnya-uke, o ro n'ọ ri a hun ohun. ¹⁰ A ghafegu wẹ itu ibuzo lẹ nke ebuo ri e che nche, wẹ nọ fuha onu-mgbon igwe hun wẹ gha a puha ime ngan hù, banye ime obodo. Ya kẹ onu-mgbon hù nọ gi ẹka a gunpunì wẹ, wẹ nọ pu, puha ogele ohu. E jenzukazi wẹ, idenmizi mmom-ozì hù nọ na Pita to.

¹¹ Ya ẹnya nọ fon Pita, o nọ si, "O weguo m nwan ẹnya ni Di-nwonnì-ènyì zì mmom-ozì ẹ d'a zuopuha m ẹka Herodu lẹ ihien ile ndi Ju te ri a tu ẹnya a."

¹² Hun o gihu ghota ihien meni, o nọ si iwe Meri, nne Jonu, ebe ndi bu oda gbakikome e mẹ ekpere. Efan Jonu wuzi Maki. ¹³ Ogen o gi du ẹka onu-mgbon ri ezi, odibo ohu wu okpoho hun w'a kpọ Roda nọ puha d'a za. ¹⁴ Ogen o gi ghota ni olu Pita ro, oken ighoghọ nọ jun ẹ obi, nke wuni hun o k'e gi gunpu onu-mgbon hù, o gbabanzì ime ulo d'a gwa wẹ ni Pita turu onu-mgbon. ¹⁵ Wẹ nọ si a, "Era ri a pu i!" Kani o hukwo e ku ẹ ni ezioku ro. Wẹ nọ si, "Mmon-ozì ẹ ro." ¹⁶ Kani Pita hukwo a du ẹka. Ogen wẹ gi nwan gunpu onu-mgbon, a hun w'a, o nọ tu wẹ ẹnya. ¹⁷ O nọ gi ẹka si wẹ gba nkintin, o nọ kowa ni wẹ kẹ Di-nwonnì-ènyì don wepuha a ime ulo-ngan. O nọzi si, "Gwa ni Jemisi lẹ ndi uka hoduni ihienni." Ya kẹ o nọ pu, si uzọ ozo.

¹⁸ Ogen eki gi fon, oken isusu nọ ri ime igunrun ndi-agma te ri e che Pita nche make ihien meni, wẹ gileni marin k'o jen.

¹⁹ Ogen Herodu gi choqu a, o hunn'a; o nọ jukemẹ ndi nche hù onu—o nọ si wẹ gbu wẹ. Ya o nọ gha Judia pu, si Sizaria d'a nodi.

Onwun Herodu

²⁰ Ogen hù, Herodu ri e bu ni ndi Taya lẹ Sidonu olulu. Ya wẹ nọ zugbama d'a hun a. E bugu wẹ uzọ jen d'a hun Blastosi hun e lefu ogwa Herodu ẹnya, keni o kweri yeni wẹ ẹka. Ya wẹ nọ nwan jen d'e kunrun Herodu d'a rịo a ni ya lẹ wẹ don—makeni ani Herodu ri a ki kẹ alì wẹ gha e nwehen ihien-oriri.

²¹ Uhuohin wẹ kaye e ru, Herodu nọ yiri ewuru-nze ẹ, nodi alì ukpo ẹ, gwama ndi hù oku. ²² Ndi ahun hù e yi oro, a si,

“Oluni wu olu mmọn, elee olu ihian-mmaka!” ²³ Ozigbo, mmọn-ozì Osolobue nọ titu Herodu, makeni o narin ojija-mma hu hun nke o gi we e ye Osolobue. Ohoṛi nọ bu e ri, o nọ nwunhun.

²⁴ Kanị oku Osolobue hu a gha ihun, ndi bu-oda hu e kweri.

Banabasi Le Solu E Kinhen Antioku

²⁵ Ogen Banabasi le Solu gi runguu ihien ahun we bia Jerusalem d'a run, we nọ gha Jerusalem kinhen Antioku. Ogen hu we gi kinko, we nọ weri Jonu hun w'a kpozị Maki.

Isi Nke Mmepụọ

Ndi-uka E Zifu Banabasi Le Solu D'e Zi Ozioma

¹ O nwe ndi-amuma le ndi-nkuzi ri uka ri Antioku. Ndinu wu: Banabasi, Simionu (w'a kpo Onye-ogi), Lushiosi (onye ali Saïrin'), Maneni (hun ya le Herodu hun ri a kinu wu owu gha ali lala) lezi Solu. ² Ogen we gi ri e fe Di-nwonnienyi, e bu onu, Mmọn-nsọ nọ si, “Wefuha ni ni m Banabasi le Solu, ni we hun uzọ d'a run orun m kpo we d'a run.” ³ Ogen we gi buguu onu, meguu ekpere, we nọ bu eka kwasị Banabasi le Polu, zipu we.

Banabasi Le Polu E Zi Ozi Ime Ali Saiprosi

⁴ Mmọn-nsọ e zipuu Banabasi le Solu, ya we nọ si Selusia, gi ugbo-mirin gha ebegu si ani Saiprosi hun mirin nohunme. ⁵ Ogen we gi ru Salamisi hun ri ime Saiprosi, we nọ ku oku Osolobue ime ulo-ofufe ndi Ju risonme ebegu. We le Jonu wizikwo, keni o hun uzọ e yeni we eka.

⁶ Ogen we gi ghagbariguu ali hu mirin nohunme d'e rukworị Pafosi, we nọ kunrun onye ohu gi eje-iken a run. Onye Ju k'o wu, onye amuma-ntu; efan a wu Ba-Jizosi. ⁷ 'Ya le Govanọ ri a kinu wu Sejos' Polosi ri. Sejos' Polosini wu onye nwe uche, o nọ zi we kpo Banabasi le Solu, makeni o cho n'o nu oku Osolobue. ⁸ Kanị onye hu e gi eje-iken a run wu Ba-Jizosi hun w'a kpozikwo Elimasi (makeni efan a wuzikwo Elimasi) hu a papu oku we, a lilima n'o me Govanọ hu wefu obi e, amangbe o kwerini Jizosi. ⁹ Kanị Solu hun w'a kpozikwo Polu hun Mmọn-nsọ jun ime e, a ki a, nọ bu enya zime onye hu gi eje-iken a run, ¹⁰ si a, “Nwa Ekwensu! Enenren ihien ile Chuku cho k'i wu! Ero le eje-ihien ile ri ichen-ichen jun ime i! Y'a rukpobehiko ezioku Di-nwonnienyi, e me e n'o ri ke ntu? ¹¹ Gon nwan ntin: eka Di-nwonnienyi jenko d'e bitu i kikenni—enya k'e kpu i ishi, y'e leghakozị uzọ ekerē ogen!”

Ozigbo ahun, ebe ile nọ me Elimas' igirigi-igirigi, gba a ishi enya. O nọ bisonmeme eka, jenhunmeme, a cho onye jenko d'e kwondon e eka, e du e. ¹² Ogen Govanọ hu gi hun ihien meni, o nọ kweri ni Di-nwonnienyi; nkuzi banyeni Di-nwonnienyi tu a enya oda-oda.

E Zi We Ozi-oma Ime Antioku Ri Pisidia

13 Polu le ndi ya le we wi no gi ugbo-mirin gha Pafosi jenne Pega hun ri Pamfilia. Ebehu ke Jonu hun w'a kpo Maki no la we to, lakin Jerusalem.

14 We no jenshi ihun, gha Pega si Antioku hun ri Pisidia. O ru Uhuohin Izu-iken, we no banye ime ulo-ofufe ndi Ju, ya we no nodi ali. 15 Ogen we gi gunguu Iwu Mozizi le ihien ndi-amuma de, ndi-isi uno-ofufe hu no zi ozi jenni we, si, "Umune, omeni unu nwe oku unu k'e gi gba ndini ri ebeni ume, ku ni nwan."

16 Ya Polu no lihi oto, gi aka gwa we gba nkintin, o no kume, si,

"Unu ndi Izrelu le ndi ozo a tu egun Osolobue, gon ni ntin!
17 Chuku ndi Izrelu hori ndi nedi enyi kani, memewe ndi uku ogen hu we gi bi ani Ijptu, ya o nozi gi iken hi-ogbe gha ali Ijptu wepuha we. 18 O no dinchanrin ihien ile we ri e me ime atu orogbo ahua ogunna. 19 Ogen o gi tikpogu ali esa ri Kenani, o no we ali we ye ndi Izrelu n'o henrin nke we. 20 We no bi ebehu orogbo ahua iri-kwasi-ogunna kwasi nnu. Omeogu, o no yesonme we ndi ahun hanni we enen d'e ru ogen onye-amuma wu Samuelu. 21 Ogen we gi si ni we cho eze, Chuku no ye we Solu nwa Kishi, onye ebon Benjamini. Solu no ki we orogbo ahua ogunna. 22 Ogen Chuku gi napugu Solu eze, Chuku no tume eze we wu Defidi. Ihienni ke Chuku ku banyeni Defidi, 'A hunguo m'a ni Defidi nwa Jese wu udi ihian hun a suo ni m, onye hun k'e me ihien ile m cho.' 23 Osolobue a ghaguo ebon okennyeni wu Defidi wepuha ni ndi Izrelu Onyenuopuha wu Jizosi noke k'o don kwe nkwa.

24 Ni Jesu d'a puha d'e bidon orun a, Jonu e ziguo ndi Izrelu ile ozi we gi me mirin-Chuku we gi ghosi ni e roghariguo we. 25 Ogen orun Jonu gi guma, Jonu no si, 'Onye ke unu ro ni 'ya ke m wu? Ele m Kraisti. Mba. Kani, o nwe onye ohu lalani m memegu, erudeni m hun a topu eriri akpuku ri a uku.'

26 Umune m, umu Ebrahim le ndi ozo hun a tu egun Osolobue, e zihguo ni we enyi ozioma nzuofuhani. 27 Kani, makeni ndi bi ime Jerusalem le ndi-ndu we amarini ni ya ro, makeni aghohazikwoni we oku ndi-amuma hun w'a gun Uhuohin Izu-iken ile, we no gbu e, gi e mezu oku ndi hu-bu a marin we. 28 O suo n'a ni a hunni we ihien owule we gi ma a ikpe onwun, a si we Paileti 'ya gbu e. 29 Ogen we gi mezugu ihien ile we de banyen'e ime Ekukwo-nsu, we no gha osisi ahun (ya wu elu obe) wetu e, bu e che ime ili. 30 Kani Osolobue no gha onwun weli e. 31 Orogbo akp'ohin ole-le-ole, o hu e we enwen e a ghosi ndi son e gha Galili bia Jerusalem. Ndinu wu nwan ndi osheri e ebe ndi nke enyi ndi Izrelu ri.

32 Enyi wehe ni onu ozioma, hun wu ni: nkwa hu Osolobue kwe ndi nedi enyi kani, 33 a wuruguo nwan ihien o mezuni enyi wu umu we ghahani iweli Jesu—noke ke we donzikwo de e ime Ebu-oma nke ebuo, si,
'I wu Nwa m;

a ghosiguo m tanni n'i wu nwa m.'

34 O me nke oweli o weli Kraisti ime onwun, nke wu ni o nwonni k'o k'a don rehi, Osolobue ku oku e ime Ekukwo-nso, si,

'M k'e meni i ihien ndi hu ri nso
hun m kwe Defidi nkwa a.'

35 Ya hain o gi kuzi uzọ ọzọ ime ebu-oma, si,

'Y'a niko Onye-nsọ i rehi.'

36 O me nke Defidi, ogen o gi meguu uche Osolobue ogen nke e, o nwunhun, e li w'e ebe we liye ndi nedi e kani, o no rehi.

37 Kani, onye hu Osolobue weli e rehini.

38 Umune m, marin ni nwan ni we gi efan Jizosini e zi unu ozi mgbaghari njo; 39 ni onye owule kwerinin'e k'a wanahin ikpe-omuma ya le ihien ile onye ahun me wi, bu Iwu Mozizi asako eka me onu wanahin.

40 Kpachanpu ni nwan enya amamgbe ihien ndi-amuma ku gha e me unu. Ndi amuma si,

41 'Lee n'e, unu ndi emu!

Y'a tugbu onu enya
keni unu la ntikpo—

makeni m ri e me ihien

ogen nke unu,

ihien unu jenkoleni d'e kweri,

osun'a ni ihian gwa onu ya.' "

42 Ogen Polu le Banabasi gi pukọ, ndi hu no riu we ni we gwazi we ihien ndini Uhuohin Izu-iken lalani. 43 Ogen we gi gbashiagu, ndi Ju bu oda le ndi wuleni ndi Ju hun e fe ofufe ndi Ju no sonme Polu le Banabasi. Polu le Banabasi no gba we umu, si we turukemme ime efoma Osolobue meni enyi.

44 Uhuohin Izu-iken sonn'e, ebegu ile no jun, makeni ndi obodo hu ile e te d'e zuchanrin keni we nu oku Osolobue.

45 Kani, ogen ndi Ju gi hun igunrun hu, enya no fuma we. We no papuma oku Polu, kume eje-oku. 46 Kani Polu le Banabasi

no ku e, kushi e iken, si, "O te ri mkpa ni we bu'zo gwaguu unu wu ndi Ju oku Osolobue. Kani, ebe o me ni unu a jugo a, ma enwen onu ikpe ni unu efuruni ndi e nwe ndun itebite, lee n'e,

enyi k'e weri e nwan jenni ndi wuleni ndi Ju. 47 Makeni ya ke Di-nwonni-enyi si enyi me. O si enyi,

'E tumeguo m unu

ni onu wuru ukpe

ebe ndi ali ozọ wuleni ndi Ju ri,

keni unu wehe nzuopuha ebe ile ri elu uwa.”

⁴⁸ Ogen ndi wulen ndi Ju gi nu ihien, efo no so we usu, we no ja oku Di-nwonnienyi mma. Ndi ile hun we hoto, ni uwe k'e nwe ndun-itebite no kweri. ⁴⁹ Eriira ke oku Di-nwonnienyi don ghagbarichanrin egbere hu ile. ⁵⁰ Ndi-Ju no kpasu ikpoho we marin amarin ime obodo hu hun e son ndi-Ju e fe Osolobue bu ele we ndi-Ju le ikennyę we marin a-marin ime obodo hu, we ile no kpokpome Polu le Banabasi, chupu we egbere we. ⁵¹ Ya we no tichanfu ejan ri we uku to ni we, gi gwa we ni emeni we ohunma; ya we no gha ani hu pu, shi Ikoniom'. ⁵² Ighoghọ le Mmon-nsọ e jun ime ndi hun e son Jesu hun ri Antiokọ Pisidia.

Isi Nke Mmęto

Polu Le Banabasi E Zi Ozioma Ime Ikoniom

¹ Ihien ohu hu me ime Antiokọ ri Pisidia mezikwo ime Ikoniom. Ebehu, Polu le Banabasi banye ime ulo-ofufe ndi Ju, ku oku, nke wu ni ndi bu oda no kwerini Jesu—ke ndi Ju ke ndi wulen ndi Ju. ² Kanị, omęguzi, ndi Ju kwerileni no kpasu ndi wulen ndi Ju, wiwi we obi, we no bu lumanị ndi kwerini.

³ We nobie ebehu, e zi ni Di-nwonnienyi ozi—e zi e, e zishi e iken. Di-nwonnienyi no gi we runsonme ihien-ahima le orun-atumęnya hun o gi ghosi ni ozi we ri e zi banyeni efoma o me wu ezioku. ⁴ Kanị ndi obodo hu kebe ekebe: ndi hu a noyeni ndi Ju, ndi hu a noyeni ndi-ozii hu pu-ichen wu Banabasi le Polu. ⁵ Ogen ndi hu ime ndi Ju le ndi wulen ndi Ju le ndi-ndu we gi cho ni we meshi ndi-ozii hu pu-ichen iken, gi omuma magbu we, ⁶ ndi-ozii hu pu-ichen wu Banabasi le Polu no nu a; ya we no gbasi Likonia. We no jensonme obodo ndi ri ebehu—ke Listra ke Debe ke ali ndi nohunme ni we, ⁷ e zisonme ozioma.

Polu Le Banabasi E Zi Ozioma Ime Listra le Debe

⁸ Ime Listra, o nwe okennyę ohu hun nodi ani; o jentuni ijen makeni o wu nguro kete w'a mul'a. ⁹ Okennyę ahun hu e gon ntin ebe Polu ri e ku oku. Polu no bu enya tuma a, hun a ni o nwongho okukwe hun o k'e gi dinhin. ¹⁰ Polu no yi, “Gi uku i ebuo wuzo oto!” Okennyę hu no tusi elu, jenme ijen. ¹¹ Ogen ndi hu jun ebehu gi hun ihien Polu me, we no gi asusu Likonia yi oro, si, “Ndi mmon e gi ole udi ihian hidan d'e kunrun enyi-oo!” ¹² We no kpọ Banabasi Zeusu, kpọ Polu Hemisi—makeni 'ya wu onye e kuni. ¹³ Ulo-mmון we no e fe mmon ahun w'a kpọ Zeusu rihụ mkpenren obodo hu. Ohen-mmון Zeusu no wehe oken-efin bu oda le obobo onu-mgbon obodo hu, makeni iya le igunrun hu cho ni we chuyeni ndi-ozii hu pu-ichen ejan. ¹⁴ Kanị ogen ndi-ozii hu pu-ichen wu Banabasi le Polu gi nu ihien, we no doka ewuru we, yisonme oro, gbanan ime igunrun hu, ¹⁵ si,

“Ikennyẹ, kị unu rị e menị ihienni? Ẹnyi wuhụ ihian mmaka nọkẹ unu. Ẹnyi wẹhẹni onu ozioma, keni unu hun ụzọ gbehuto, la ihien ndini nwonleni-isi to puha d'e kunrun Osolobue rị ndun, hun ke elu-igwee le uwa le ohimin le ihien ile rị ime we. ¹⁶ Ogen mbu, o hapuguo ndi ali ile rị ichen-ichen ni we bi k'o sọọ we. ¹⁷ Kani, o gibehini ihien-oma o rị e me a shia ni enwen e eri. O hu a gha enu-igwee e mesonme mirin e zueni unu, e yesonme unu mkpuru a ghorị ogen we, e yesonme unu ihien-oriri hun unu gi e rijun efo, e me ighoghọ e jun onu obi.” ¹⁸ Ke okuni ile Polu le Banabasi kude, o fukwo we orun ni we d'a s'eka gbondon we achuyele ni we ejan.

E Kinhen We Antiokwu Ri Siria

¹⁹ Kani ndi hu ime ndi Ju no gha Antiokwu le Ikoniom bia Listra. We no dorị igunrun hu ye azuun nke we. Ya we no ma Polu omuma, dokpunfu a ime obodo hu, e ro n'ọ nwunhuguo. ²⁰ Kani, ogen ndi kwerini gi fihunme e, o no lihi oto, banye ime obodo hu. Eki e fon, ya le Banabasi no si Debe.

E Kin We Azuun Si Antiokwu Ri Siria

²¹ Ogen we gi ziguu ozioma ime Debe, kpohaguni Jesu ndi bu oda, we no kin-azuun, si obodo Listra, gha ebenu si Ikoniom, gha Ikoniom si Antiokwu ri Pisidia: ²² meko ihien ndi rị e son Uzọ-Jesu ime obodo ndi hu gi zekenme; a gba we ume, a si we wuzo ime okukwe. A si we, “Ẹnyi k'a tariri afunfun bu oda emeni ẹnyi jenkọ d'a banye Ali-eze Osolobue.” ²³ Ogen we gi ghagbariguu uka ndi rị ebenu, tumesonmeguni we ndi-isi, we no gi ekpere le ibu-onu ha we ye eka Di-nwonna-ẹnyi hun we kwerini. ²⁴ Ya we no ghasi Pisidia pu Pamfilia. ²⁵ Ogen we gi ziguu ozioma ime Pega, we no jenme Atalja. ²⁶ Ya we no gi ugbo-mirin gha Atalja kin-azuun si Antiokwu ebe we no bu we che eka Osolobue ni we d'a runma orunni we runguu nwan. ²⁷ Ogen we gi ru Antiokwu, we no kpogbama ndi uka, gwa we ihien ile Osolobue gi we run le k'o don kpopu ni ndi ali ndi ozo ụzọ okukwe. ²⁸ We no son ndi kwerini ri ebenu nodi ekere.

Isi Nke Mmisen

Ndi-isi Uka Ri Ali Ichen-ichen E Zu Ime Jerusalem

¹ Ogen ahun, o nwe ndi gha Judia bia Antiokwu, a kuzi ndi uka, a si, “Mani onu kwa ugun gi mezu odinali Mozizi tume, unu a sako eka nwon nzuopuha.” ² Ogen Polu le Banabasi gi duguu we kpe oda-oda, songuu we do oku hu ohunma-ohunma, ya ndi uka no han Polu le Banabasi le ndi ozo ime ndi kwerini jen Jerusalem d'e kunrun ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi keni we ku okuni. ³ Ya ndi uka no zifu we. Ogen we gi jenkọ, we no banyesonme ali Finishia le ali Sameria, gwasonme we ke

ndị anị ndị ọzọ rị ichen-ichen wuleni ndi Ju don rị e roghari, e sonme Jesu; ozini no me ndi kwerini ghoghoda-oda. ⁴ Ogen we gi ru Jerusalem, ndi-uka le ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi no nabanhan we, ya we no gwa we ihien ile Osolobue gi we run. ⁵ Kani ndi hu ime ndi kwerini hun rị itu ndi Farisi no lihi oto, si, “We ka gwariri ndi ali ozo wuleni ndi Ju ni we k'a kwariri ungun, tizikwoni we iwu we donme Iwu Mozizi.”

⁶ Ya ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi no zugbama ni we leban okuni enya. ⁷ Ogen we gi dobe okuni, Pita no lihi oto, si we, “Umune m, unu a maringho ke Osolobue don hopuha m ime unu mbu-mbu, gi m me ndi ali ozo nu ozioma, kweri. ⁸ Osolobue hun marin obi ihian ile no shia ni we eri ghahani iye we Mmon-nsọ k'o don ye enyi. ⁹ O nwonni ihien o si n'o rị ichen egbata enyi le we, make ni o chanchanpuzikwo obi we make ni we kweri ekweri. ¹⁰ Ki hain nwan unu gi a nwan Osolobue ghahani ibu oken ibu e che ndi kwerini olu; ibu hun o meni ke enyi ke ndi nedi enyi kani asani aka bu?” ¹¹ Pita no siji, “Mba! Enyi kweri ni ke enyi don nwe nzuofuha ghahani efoma Onyenweni-enyi wu Jesu ke we donzikwo nwe.”

¹² Ndi hu ile zu ebenu no gba nkintin, e gon ntin ke Polu le Banabasi rị a gwa(zikwo) we ihien-ahima le orun-atumenya Osolobue gi we runsome ime igunrun ndi anị ndi ozo wuleni ndi Ju.

¹³ Ogen we gi kuguu, Jemisi no si, “Umune m, gon ni m ntin. ¹⁴ Simionu* e kuguo ke Osolobue don meni ndi ali ozo efoma, keni o hun uzọ gha ime we wepuha ndi k'a wu nke e. ¹⁵ Ihienni le ihien ndi-amuma ku ime Ekukwo-nsọ dangbama. Make ni, ime Ekukwo-nsọ, ndi-amuma de, si,

¹⁶ ‘Ihienni meguu,
m k'e kinhen;
m k'a tundonzi ulo† Defidi,
hun danni;
m k' a tundonzi ihien wiwini;
m k'e me e rizi k'o rị mbu,
¹⁷ keni ndi ali ndi ozo ile hoduni
hun uzọ bia d'e kunrun Di-nwonni-enyi—
ke ndi ali ndi ozo ile ahun
hun m k'a kpọ d'a za efan m.

Di-nwonni-enyi hun me we marin ihien ndini ¹⁸ ketekete rị e ku e.

¹⁹ Ya wu, ihien m rị e ku wu ni enyi esongbukọ ndi anị ozo ahun wuleni ndi-Ju hun rị e roghari d'e kunrun Osolobue. ²⁰ Kama, enyi k'e dejen ni we ekukwo, si we hu erile ihien owule

* **Isi Nke Mmisen:**14 Erija ke ndi Ju don a kpọ Sajmonu. † **Isi Nke Mmisen:**16 Emosị 9.11 Ali-eze

wę gi rua mmon, makeni o ru a ru; w'a gherele; w'e rile anu owule we rukwon olu; w'e rile edeke. ²¹ Makeni, kete elee-mgbe, ndi a kuzi Iwu Mozizi akoni ime obodo owule—gha agbo d'e ru agbo; we huzikwo a gun ni ihian ile ya ime ulo-ofufe ndi Ju ri obodo ri ichen-ichen Uhuohin Izu-iken owule.”

Ekukwo-ozu We Dejenni Ndi Wuleni Ndi Ju Ri E Son Jesu

²² Ya ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi le ndi uka ile ri ime Jerusalem no kwerigbama ni we hanpuha ihian ime we, ni we son Polu le Banabasi jen Antioku. Madu ebuoni ke we hanpuha: Judasi hun w'a kpo Basabasi le Sailasi—we ebuo wusonme ndi-isi ndi-isi ime ndi kwerini. ²³ We no we ekukwo-ozu ye we. Ihien we de ime e wu:

“Enyi ile wu umune unu gba de ehuhuo-ozini, ke ndi-ozu ahun pu-ichen ke ndi-isi; enyi ri e dejenni umune enyi ndi wuleni ndi Ju, hun risonme Antioku le Siria le Silisia. Enyi e kele unu!

²⁴ Ebe o me ni enyi a nuguo n'o nweguo ndi gha ebe enyi ri bia d'e kunrun unu, kusonme oku ri e ye unu mmakp'ehu, e me obi erule onu ali, bu enyi ezini we, ²⁵ enyi e kwerigbamaguo nwan hanpuha ndi k'a nokin enya enyi, ni we sonhen ezi umune enyi wu Banabasi le Polu— ²⁶ ndi hun bu ndun we che ob'eka make ufri Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi.

²⁷ Ya ke enyi zini nwan Judasi le Sailasi, keni we gizi onu we gwa unu ihien ndi hu enyi de. ²⁸ Makeni o hughu Mmon-nsu le enyi le enwen enyi mma ni enyi ebuyeko onu ibu ozo—wezuka ihien ndini ri mkpa: ²⁹ erile ni ihien-oriri we gi rua mmon le edeke le anu we rukwon olu; agherele ni. Unu na ihien ndini we to, o k'a rini unu mma. Nodi ni ohunma.”

³⁰ Ya we no zipu we; we no si Antioku. Ogen we gi kpoqbamagu ndi uka hu ile, we no we ekukwo-ozu hu ye we.

³¹ Ogen we gi gunguu a, we no ghoghohu makeni ozi rin'a gba we ume. ³² Judasi le Sailasi, hun wuzikwo ndi-amuma, no gizi oku bu oda gba ndi kwerini ume, me we zekenme. ³³ Ogen we gi nobe ebegu, ndi kwerini no gi udon zi we lani ndi zihie ni we.

³⁴ [Kani Sailasi no si n'o k'a nodi ebegu.] ³⁵ Polu le Banabasi esonni ndi ahun lama, kama, we no nodi ime Antioku. We le ndi ozo bu oda no nodi ebegu a kuzi, e zi ozi Di-nwonna-enyi.

Polu le Banabasi E Kebe

³⁶ A nobe we, Polu no si Banabasi, “Bia ni enyi kin-azuun d'a hun umune enyi ime Kraisti ndi risonme obodo ile enyi no zi ozi Di-nwonna-enyi, ni enyi hun ke we ri.” ³⁷ Banabasi te cho ni we weri Jonu hun w'a kpo Maki. ³⁸ Kani Polu achoni ni we weri onye na we to ime Pamfilia, hun sonleni we run orun we jen d'a run. ³⁹ We no donkenme okuni, nke wu ni onye owule no jenme nke e. Banabasi no weri Maki, we no chori ugbo-mirin,

buli, shi Saiprosi. ⁴⁰ Kani Polu no weri Sailasị. Ndi uka no ha a ye eka Di-nwonnị-enyi ke n'o yen'e eka. ⁴¹ O no jensonme ime Siria le Silisia, meko ndi uka risonme ebeku zekenme.

Isi Nke Mmisen

Timoti E Sonme Polu le Sailasị

¹ Polu e rugu Debe, o no si Listra. Ime Listra, o nwe onye ohu kwerini w'a kpo Timoti; nne e wu onye Ju kweri ni Jesu; kani nedi e wu onye Griki. ² Ndi kwerini ri Listra le Ikoniom e ku oku Timotini ohunma. ³ Polu cho ni Timoti sonme e; ya o no gi ifiri ndi Ju ri Listra le Ikoniom ebeku weri e d'a kwa a ugun—make ni we ile amaringuo ni nedi e wu onye Griki, ele onye Ju.

⁴ We no nwan ghasonme obodo-obodo, gwako ndi uka iwu ndi hu ndi-ozii ahun pu-ichen le ndi-isi ri Jerusalem ye, a si we hunkwọ a ni we e donmehariri we ile. ⁵ Ya uka ndi hu no zekenme ime okukwe, e buwaye oda uhuhin-uhuhin.

Ohun Polu Hun Ime Trasi

⁶ We no fetu Azuun Frigia le Galeshia, ebe o me ni Mmonso a sigo we ekukwole oku-Chuku ime Azuun Eshia. ⁷ Ogen we gi ru ebe we gha a banye Mishia, we no memeni we banye ime Azuun Bitinia, kani Mmon nke Jizos' anini we. ⁸ Ya we no ghafe Mishia jenne Trasi.

⁹ Ime uhinhin ahun, Polu no hun ohun: hun ke okennyehu, onye Masedonia turuhu, a rio a, si, "Bia Masedonia d'e yeni enyi eka ndo-o!" ¹⁰ Ogen o gi hungu ohun hu, enyi no kwademe ozigbo-ozigbo ni enyi fetu Ohimin banye Masedonia, make ni enyi gi e don ni Osolobue si enyi d'e zi ndi ri ebeku ozioma.

Lidia E Roghari, Sonme Jesu

¹¹ Ya enyi no banye ugu-mirin ghaferi Trasi, shi Samotresi; eki e fon, enyi no ru Niapolisi. ¹² Enyi no gha ebeku si Filipi, obodo ri mkpa ime Azuun Masedonia. Ndi Rom keti-keti uwe bi obodo Filipi. Enyi no nobie ebeku.

¹³ O ru Uhuohin Izu-iken, enyi no gha ime obodo pu, si mkpenren iyi, ebe enyi ro ni iya wu ebe w'a no e me ekpere, enyi no nodi ali gwama ikpoho ndi gbakikome ebeku oku. ¹⁴ Okpoho ohu w'a kpo Lidia hun e son ndi Ju e fe Osolobue, hu e gon enyi ntin. Onye obodo Tiatira ro; o re ekwa ananranini hun e nwun ufi-roni, ufi-roni. Di-nwonnị-enyi no shiapu obi e n'o gi ihien Polu ri e ku don. ¹⁵ Ogen we gi megwu 'ya le ikpun-ulo a mirin-Chuku, o no rio enyi, si, "Omeni unu e kwerigho ni m wu onye kweri ni Di-nwonnị-enyi, bia ni iwe m d'a nodi nwan." Nke e no bun.

A Tu We Polu Le Sailasị Ye Ime Ulo-ngan

¹⁶ Uhuoḡin ohu, ebe ɛnyi jenkọ ebe wẹ a nodi e me ekpere, ɛnyi no hun nwa-agboọ ohu wu igbon, hun eje-mmọn o gi a hun uzọ ri ime ẹ. O gi ihieni a kpahani ndi nwonn'e egho oḡa-oda. ¹⁷ Nwa-agbooni hu e sonhunme Polu le ɛnyi ndi uwe le Polu wi. O nobe, o dobefu oro, si, "Ndiri wu ndi-idibo Osolobue hun kachanrinni! We ri a gwa onu ke unu k'a don nwon nzuofuha." ¹⁸ O mepu ihieni akp'ohin ole-le-ole, o nizin Polu din; Polu no gbewoto, si mmọn hu, "M ri e gi efan Jizosi Kraisti a si i gha ime ẹ puha!" O no puha ozigbo.

¹⁹ Kani oge ndi nwonn'e gi hun a ni ihien we gi a kpa egho a la, we no kwondon Polu le Sailasị, dokpun we si ime afia d'e kunrun ndi-isi okiki. ²⁰ Oge we gi wegwu we ru eka ndi-isi okiki, we no si, "Ikennyẹ ndiri ri e ye obodo ɛnyi nsongbu; ndi Ju ke we wu, ²¹ we ri a kuzisonme odinali hun iwu ɛnyi ndi Rom si ɛnyi anabanhanle, ɛnyi emele." ²² Igunrun hu no son we bulumani we. Ndi-isi okiki no si we gbupu we ekwa, gbu we mkpinsi. ²³ Oge we gi gbugwu we mkpinsi oḡa-oda, we no tu we ye ulo-ngan, si onye e du ndi-ngan chedon we ohunma-ohunma. ²⁴ O no me ihien ndi-isi si a me, bu we che mmughe hun richanrin ime-ime unogang. O no kpodon we ukwu che aba.

²⁵ O ru ime abali, Polu le Sailasị hu e me ekpere, a bu ebu, a ja Osolobue mma; ndi-ngan hu e gon we ntin. ²⁶ Idemizi, oken ali-omahie no bidon, mahie oḡa-oda—nke wu ni iyeto ulo-ngan no mehunme; ozigbo ahun, uzọ ile no gunpu, egan we gi kpodon onye owule a ganpuchanrin. ²⁷ Oge onye hu e du ndi ngan gi tenhin, hun a ni uzọ ngan ri oghe, o no sepuha opia-agma a n'o gbu enwen ẹ, makeni o ro ni ndi ngan a gbapugwo.

²⁸ Kani Polu no yi oken-oro, si, "Egbukwole enwen i! ɛnyi ile hu ebeni!" ²⁹ Ya okennyẹ hu no si we buhe ukpe; o zunbanhan, gbu ni Polu le Sailasị osekp, ehụ hu a ma a nni. ³⁰ Ya o no wepuha we ezi, si, "Ndi nwonni m, k'i m'e me ni m nwon nzuofuha?" ³¹ We no si a, "Kweri ni Di-nwonni-ɛnyi wu Jesu, i k'e nwon nzuofuha—ke 'yu ke ezi-le-ulo i!" ³² We no gwa 'ya le ndi ile ri iwe ẹ oku nke Di-nwonni-ɛnyi*. ³³ O no weri we ime abali hu d'a chanchan we ebe we rusonme ehụ, we no me 'ya le ikpun-ulo a ile mirin-Chuku ozigbo-ozigbo. ³⁴ Ebehu k'o no we we si ime ulo iwe ẹ, bupuha ni we ihien-oriri; o hu a ghogho n'o kwergwo ni Osolobue—'ya le ikpun-ulo a ile.

³⁵ Eki e fon, ndi-isi okiki no zi ndi ewuru-ogi d'a si onye hu e du ndi ngan, "Hapu ikennyẹ ndi hu ni we lama." ³⁶ Onyendu ndi-ngan hu no we ozi hu jenni Polu, si a, "Ndi-isi okiki zihie ozi, si we hatu onu ni onu lama. Puha ni nwan ni unu gi udon lama." ³⁷ Kani Polu no si, "E gbugwo we ɛnyi ili id'ɛnya ihian ile

* Isi Nke Mmisiin:32 oku Osolobue

bụ e lebanị wẹ oku ẹn्या; a tuguọ wẹ ẹn्या umụ-di-alị Rom† ye ụlọ-ngan; wẹ chọ nwan nị wẹ gi nzuzue hatu ẹn्या? Mba! Wẹ gi ẹka wẹ bia d'e wepuha ẹn्या.”³⁸ Ndi ewuru-ogi nọ bu okuni jenni ndi-isi okiki. Ogen ndi-isi okiki gi nụ nị wẹ wụ umụ-di-alị Rom, egun nọ tuma wẹ.³⁹ Ya wẹ nọ bia d'a riọ wẹ. Wẹ nọ wepuha wẹ, si wẹ gha obodo hụ pu—a gwa wẹ, a gwadonzi.⁴⁰ Ogen wẹ gi ghaguọ ụlọ-ngan fuha, wẹ nọ si iwe Lidia. A hūngụ wẹ ndi kwerini, gbagu wẹ umẹ, wẹ nọ gha ebẹhụ pu.

Isi Nke Mmiesa

Nsongbu Hun Biani Polu Wẹ Imẹ Tsalonika

¹ Ogen Polu lẹ Saịlasị gi ghagu wẹ Amfipolisi lẹ Apolonia, wẹ nọ ru obodo Tsalonika. Ụlọ-ofufe ndi Ju ri ebẹhụ. ² Polu nọ jemmẹ ụlọ-ofufe hụ k'o don e mẹ ebe ile. O hụ e jẹn ẹ Ụhụhụhụ Izu-iken, Ụhụhụhụ Izu-iken. Eriira k'o jẹn ẹ mgbe ẹto. Hun ahun ile o ri e jẹn, o hụ e gi usonron-usonron e gi ihien ri imẹ Ehuhuo-nsọ a gwa wẹ oku, ³ a kowa nị wẹ, a ghosị wẹ nị Ehuhuo-nsọ ku ẹ nị Kraistị, Onye hụ Osolobue tume, k'a ta afunfun, n'o k'a ghazikwo onwun lihi. O hụ a si wẹ, “Jesuni m ri a gwa onu oku ẹ wụ Kraistị, Onye hụ Osolobue tume.” ⁴ Ndi hụ imẹ wẹ nọ kweri, wẹ nọ sonmẹ Polu lẹ Saịlasị. Ndi Griki bu oda hun e fe ofufe ndi Ju lẹ ikpoho ndi wẹ marin amarin bu oda nozi kweri. ⁵ Kani ẹn्या nọ fuma ndi Ju, wẹ nọ chorị ndi isi-mgbaka ri imẹ afia, wẹ nọ yeni wẹ ẹka kpokikome ndi bu oda, bu isusu che imẹ obodo hụ. A zunban wẹ imẹ ụlọ iwe Jasın' d'a chọ Polu lẹ Saịlasị, keni wẹ wepuha wẹ weye ndi alị. ⁶ Kani ahunni wẹ wẹ; wẹ nọ dokpunrun Jasın' lẹ ndi hụ imẹ ndi kwerini jenni ndi-isi obodo hụ, e yi oro, a si, “Ikennyẹ ndini ri e bu uwa isi a kpoma alị a biaziole ebeni, ⁷ Jasın' a na wẹ ye ụlọ! Wẹ ile ri a dan iwu eze-kanị wụ Siza, e ku n'o nwe eze ozọ rini w'a kpọ Jesu.” ⁸ Ogen ndi obodo hụ lẹ ndi-isi wẹ gi nụ ihienni, obi eruzini wẹ alị. ⁹ Wẹ nọ be Jasın' lẹ ndi ozọ nhan; a nagu wẹ wẹ ẹka mbe, ya wẹ nọ hatu wẹ nị wẹ lama.

Ndi Beria Shiapu Efo Nu Ozioma

¹⁰ Ozigbo ahun, ndi kwerini nọ gi imẹ uhinhin ahun zifu Polu lẹ Saịlasị si obodo Beria. E ru w'e, ya wẹ nọ si imẹ ụlọ-ofufe ndi Ju. ¹¹ Ndi Ju ri Beria ka obi wẹ a shiapu kari ndi ri Tsalonika. Makeni, wẹ gichanrin obi we ile nabanhan oku hụ, e leban ẹn्या Ehuhuo-nsọ ụhụhụhụ ile keni wẹ marin ke ihien ndi hụ Polu ku wụ ezioku. ¹² Ufiri ẹ, ndi bu oda imẹ wẹ nọ kweri—ke ikpoho bu oda wẹ marin amarin wulen ndi Ju ke ikennyẹ bu oda wulen ndi Ju. ¹³ Kani, ogen ndi Ju ri Tsalonika

† **Isi Nke Mmisiin:37** Ogen hụ, onye anị owule a s'eka a wuru nwa-di-alị Rom omeni ndi mu n'a wụ umụ-di-alị Rom mọbu n'o fe anị-eze Rom ohunma mọbu n'o gi egbo nonrin ẹ.

gi marin ni Polu e kuole oku Chuku ime Beria, we no biazị ebēhū d'a kpasu ndi ri ebēhū. ¹⁴ Ya ndi kwerini ri ebēhū nọ zipu Polu si alị ri ehū Ohimin; kanị Saịlasị lẹ Timoti nọ nọdigū Beria ebēhū. ¹⁵ Ndi hun dupu Polu nọ du ẹ rukworị obodo Atensi; ọ nọ zi wẹ gwa Timoti lẹ Saịlasị biakenrin d'e kunrun ẹ, ya wẹ nọ la a to.

Ozi Polu Zi Ndi Oka-ekukwo Ime Atensi

¹⁶ Ogen Polu gi ri e che Timoti lẹ Saịlasị ime Atensi, izize hu e ze ẹ makeni ọ hun ni alị hu ile wu mm̄on-mm̄on. ¹⁷ O nọ gi ifiri ẹ, ọ nọ gwama ndi Ju lẹ ndi wuleni ndi Ju hun e fe ofufe ndi Ju oku Jesu ime ulo-ofufe ndi Ju, e son wẹ a do a, a nozikwo ime afia a gwa ndi owule ri ebēhū oku uhuhin ile.

¹⁸ Ndi hu ime ndi hun a cho anị oku hun ri itu ndi Epikuria lẹ itu ndi Stoiki nọ son ẹ doma. Ndi hu ime wẹ si, “Kini ke onye ita-le-okuni ri e ku?” Ndi ozo si, “O nọ ke si ọ ri e ghoru mm̄on ohun.” (Wẹ ku erira makeni ọ ri e zi ozioma banyeni Jesu, e ku oku igha onwun lihi.) ¹⁹ Ya wẹ nọ w'ẹ jẹn ogwa hu w'a kpọ Eropagosi, si a, “Kowa ni nwan enyi ihien ohunni i ri a kuzi. ²⁰ Enyi anutuni ihien ndini i ri e ku; enyi cho nwan ni enyi ghota we.”

²¹ O nweni ihien ndi obodo Atensi ile lẹ ndi obia bi ebēhū gi nwan ogen wẹ e me kari iku ihien ohun lẹ inu ihien ohun.

²² Ya Polu nọ wuzo ihun ndi ri ogwa Eropagosi, si, “Ndi Atensi, a hunole m'a ni unu e feke ihien wẹ e fe efee—ke ihun ke azuun. ²³ Makeni, ogen m gi ghako ime obodo unu, m hu e lekpo ihien ndi onu e fe; m nọ hun ulo-mm̄on wẹ deye ihienni: ‘Onwan wu nke mm̄on hu enyi marinleni.’ Ihien hu onu ri e fe, hun unu marinleni, ya ke m ri nwan a gwa unu oku ẹ.

²⁴ Osolobue hun ke uwa lẹ ihien ile ri ime ẹ, Onye hun nwe elu-igwee lẹ uwa, ara bi ime unu-mm̄on wẹ gi aka tun; ²⁵ w'a ra gi ihien gha aka ihian bia e fe ẹ, nọke si o nwe ihien ri a kon'a. Mba, makeni 'ya lẹ enwen ẹ wu hun e ye ihian ndun lẹ umeren lẹ ihien ile. ²⁶ O gha onye ohu wepuha ndi alị ile ni wẹ bigbari elu uwa ile, ọ nọ tumesonme ni wẹ ogen nke wẹ lẹ alị wẹ k'e bi. ²⁷ O me ihienni keni wẹ hun uzo cho Osolobue—ikenkwo a hun w'a ebe wẹ ri e bisonme aka a cho a—kanị, ọ nokunme onye-onye ime enyi anokunme. ²⁸ Makeni 'Ime ẹ ke enyi nọ a ri ndun; ime ẹ ke enyi nọ e jenhunme; ime ẹ ke enyi nọ a ri.' O nweghode ndi nke unu e deni hun de ẹ, si, 'Ezie, enyi nwen wuzikwo umu a.'

²⁹ Ebe o me ni enyi wu umu Osolobue, ele hun enyi e gi e ro ni Osolobue enyi nọ ke goru mọbu ona (siva) mọbu omuma—ihien ndi hu wẹ gi ako-le-uche lẹ iroro ihian kpọ. ³⁰ Osolobue fepu enya ogen ihian gileni marin a. Kanị, ọ siquo nwan ihian ile ri ebe ile wẹ roghari. ³¹ Makeni, ọ kayeguo uhuhin o jenkọ d'e gi

kin ụwa ikpe zinrinni ghahani okennyẹ ohu o tume. O meguo ihian ile mari onye okennyẹ hu wu ghahani iweli e ogen o gi nwunhungu.

³² Ogen we gi nu banyeni igha onwun weli ihian, ndi hu ime we no kpa a ye emu; kanị ndi ozo si, “Enyi cho n'i gwazi enyi oku ihienni.” ³³ Ya Polu no gha iko hu pu. ³⁴ Kanị ikennyẹ ndi hu ime we no ban n'a, kweri ni Jesu. Onye ohu ime we wu Diyonishusu onye ohu ime ndi e zu ogwa Eropagosi, ya le okpoho ohu w'a kpọ Damarisi, lezi ndi ozo we ile wi.

Isi Nke Mmesato

Polu A Run Orun Jesu Ime Korenti

¹ Ihienni e meguu, Polu no gha Atensi pu, si obodo Korenti. ² Ebehu k'o no hun onye Ju w'a kpọ Akwila, onye Azuun Pontusu, hun 'ya le nwunye e wu Prisiia gba gha ali Itali bia ebehu nke ohun, make ni eze-kanị wu Klodiosi Siza si ndi Ju ile gha Rom pu. Ya Polu no jen d'a hun we. ³ Make ni udi orun ohu ke ya le we a run, o no du we nodi, a rungbama orun—orun w'a run wu imeme ihien we gi e memẹ odu. ⁴ Uhuohin Izu-iken ile, o hu e jen ulo-ofufe ndi Ju d'a gwa we oku, a liliima n'o me we kweri—ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju.

⁵ Ogen Sailasi le Timoti gi gha Masedonia bia, Polu no gi ogen e ile e zi ozioma, a kowa ni ndi Ju ni Jesu wu Kraisti. ⁶ Ogen we gi buluma n'a, kparime e, ya o no zinzinfu uzunzun ri a ekwa to ni we gi gwa we n'e meole we eje-ihien, si we, “Edeke onu ri unu isi! Eka m ri ochan! Gha kikenị jenme, e buru m ndi wuleni ndi Ju.” ⁷ Ya o no gha ebehu pu, si iwe okennyẹ ohu w'a kpọ Taiťiosi* Jostusu, hun wuleni onye Ju bu o fe ofufe ndi Ju. Iwe Taiťiosi ri e son ulo-ofufe hu. ⁸ Kriposi wu onye-isi ulo-ofufe hu no kwerini Di-nwonni-enyi, 'ya le ezi-le-ulo a ile; ndi Korenti bu oda hun nu ozioma Polu ri e zi nozi kweri, we no me we mirin-Chuku.

⁹ Uhinhin ohu, Polu no hun ohun ebe Onye-nweni-enyi no si a, “Atule egun; ka kume, agbakwole nkintin, ¹⁰ make ni m noyeni i anoyeni. O nwonni onye k'e metu i eka, ru i ehụ, make ni m won ndi bu oda ime obodoni.” ¹¹ Ya o no nodi ebehu ahua ohu le ifon isin, a kuzi we oku Osolobue.

¹² Kanị ogen Galio gi wu Govano ri a kidonni ndi Rom ime Azuun Akaya, ndi Ju no kigbama, maye Polu, w'e jen ogwa Govano. ¹³ We no si Govano, “Okennyeni ri a si ihian gi uzo ozo wuleni hun Iwu ku femẹ Osolobue.” ¹⁴ Kanị ogen Polu gi chohu n'o kume, Galio no si ndi Ju, “Omeni oku idan iwu obodo ro mobu ni we me ihien wu eje-ihien nke-esi, nke m'e te yeni unu ndi Ju onu. ¹⁵ Ebe o me nwan ni oku ihien onye ku le efan ihian

* Isi Nke Mmesato:7 mobu: Taiťiosi

le oku iwu unu ro, gi ni eka onu leban a enya; ekinko m udi ikpe ndini!" ¹⁶ Ya o no chupu we ime ogwa. ¹⁷ Ya we ile no kwondon Sostenesi wu onye-isi uno-ofufe ndi Ju, gbu e ili ihun-ezi ogwa hu, kan Galio e fayedeni we enya.

Polu E kinhen Obodo Antioku

¹⁸ Polu a nobe Korenti, ya o no si ndi kwerini ri ebegu nodi ohunma, o no banye ugbo-mirin shi ani Siria. Iya le Prisila le Akwila wi. E ru we obodo Senkre, o no ko ntutu, o gi mezu nkwa o kwe. ¹⁹ E ru we Efesosi, o no na we to ebegu: kan ya le enwen e no jenguu ulo-ofufe ndi Ju d'a gwa we oku. ²⁰ Ogen we gi si a nodizi, o no ju; ²¹ kan, ogen o gi puko, o si, "M k'e kinhen, omeni uche Osolobue ro." O no gi ugbo-mirin gha Efesosi jenne.

²² Ogen o gi ru Sizaria, ya o no si [Jerusalem] d'e keleguu ndi uka, o no kin[zi] azuun lasi nwan Antioku.

²³ Ogen o gi nobe ebegu, o no pu, jensonme ebe ri ichen-ichen Azuun Galeshia le Frigia, a gba ndi ile kwerini ume.

Orun Apolosu Run Ime Efesosi le Korenti

²⁴ Ogen hu, onye Ju ohu w'a kpo Apolosu, hun we no Alexandria mu no bia Efesosi. Okennyeni ma ku oku ohunma-ohunma, marinzi Ehuhuo-nsọ oda-oda. ²⁵ A kuziguu w'a Uzọ-Di-nwonnienyi; o nwekenme adudu o gi e zi ozi; o kuzi banyeni Jesu ohunma. Kan mirin-Chuku Jonu suo k'o marin. ²⁶ O no kusime iken ime ulo-ofufe ndi Ju. Kan, ogen Prisila le Akwila gi nu nkuzi e, we no weri e shi usuo d'a kowan'a Uzọ Osolobue ohunma. ²⁷ Ogen Apolosu gi cho n'o fetu si Azuun Akaya, ndi kwerini no ye e ndu, de ehuhuo jenni ndi kwerini ri Akaya si we nabanhan a. Ogen o gi ru Akaya, o yekenne ni ndi hun ri ebegu Osolobue yeguni eka kweri eka. ²⁸ Makeni o no id'enya ihian ile za ndondo ile ndi Ju ri a do, zacharin a, gi Ehuhuo-nsọ ghosicharin ni Kraisti hu Ehuhuo-nsọ ri e ku oku e wu Jizosi.

Isi Nke Mmitenei

Polu A No Ime Efesosi Run Orun Jesu

¹ Ogen Apolosu gi ri Korenti, Polu no ghashi akpakali, ghafe obodo bu oda, puha Efesosi. Ebegu k'o no hun ndi ri e son Uzọ-Jesu. ² O si we, "Unu e nwehengho Mmon-nsọ ogen onu gi kweri?" We no si, "Mba, enyi e ke nutude ni Mmon-nsọ ri a ri." ³ Ya o no si we, "Elee mirin-Chuku ke we me nwan unu?" We no si, "Mirin-Chuku Jonu." ⁴ Polu no si, "Jonu gi mirin me ndi rogharini mirin-Chuku, a gwa we kwerini onye hu lalani ogen ya le enwen e gi memegu—ya wu, we kweri ni Jesu." ⁵ Ogen we gi nu ihienni, we no gi efan Di-nwonnienyi wu Jesu me we mirin-Chuku. ⁶ Ogen Polu gi bu eka kwasi we, Mmon-nsọ no

biakwasị wẹ, wẹ nọ suma asusu ndi ọzọ ri ichen-ichen, bume amuma. ⁷ (Wẹ ile ri ihien nọke madu mmebu.)

⁸ Polu nọ jenne ulo-ofufe ndi Ju. Orogbo ifon eto, o hu e jenn d'a gwa wẹ oku, e ku banyeni Ali-eze Osolobue, e kusi iken, e me e n'o we-nya, keni wẹ kweri. ⁹ Kani ogen ndi hu ime wẹ gi gba isi-akwanran, ju n'e kweriko wẹ, kujama oku Uzọ-Jesu id'nya ihian ile ime unofufe hu, Polu nọ la wẹ to. O nọ weri ndi kwerini pu d'a kuzime wẹ uhuohin ile ime ulo hu onye w'a kpo Tairanosi a nodi a kuzi nkuzi. ¹⁰ O me ihienni orogbo ahua ebuo, nke wu ni ndi ile bi Azun Eshia nọ nu oku Di-nwonnienyi, ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju*.

Umu Skiva

¹¹ Osolobue gi Polu runsonme orun-atumenya pu-ichen, ¹² nke wu ni, wẹ weride ekwa wẹ gi e finchan obanje le ewuru-orun metugwu Polu ehụ jenni ndi oria, emu wẹ a la, eje-mmọn a gha ime ndi wẹ ri ime wẹ pu.

¹³ Ya ke ndi hu ime ndi Ju hun a ghahunme a chupu ejemmọn nọ cho ni wẹ gi efan Di-nwonnienyi wu Jesu chufu ejemmọn: wẹ hu a si eje-mmọn ndi hu, "M gi efan Jesu hun Polu ri e ku oku e a si unu pu!" ¹⁴ Umu-ikennyẹ esa onye Ju ohu w'a kpo Skiva ri ndi ri e me ihienni. Skiva wu onye ohu ime ndi nchujan kani. ¹⁵ Kani eje-mmọn hu nọ si wẹ, "A maringho m Jesu; a maringhozi m Polu—kani onye ke unu wu?" ¹⁶ Ya Okennyẹ ahun eje-mmọn hu ri ime e nọ wukwasị wẹ, kari wẹ eka, me wẹ mm'onuma, nke wuni oto ke wẹ gi gha ulo hu gbapu, wẹ le ehụ o rusionme wẹ. ¹⁷ Ndi ile ri Efesosi, ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju nọ nu ihienni; egun nọ tuma wẹ ile; efan Di-nwonnienyi wu Jesu nọ nwekenme ogho.

¹⁸ Ozozị, ndi hu ime ndi kwerini nọ fuha id'nya ihian ile, koma onu eje-ihien ndi wẹ te ri a run. ¹⁹ Ndi hun te gi iken ejemmọn a run le ndi a gwọ eje-ogun nọ kponhensonme ekukwo ndi wẹ gi a run ihien ndi ahun d'a dun okun id'nya ihian ile. Ogen wẹ gi gbako onu egbo ehuhuo ndi hu, o gba ihien nọ ke egbo orun akp'ohin nnu isen-kwasị-ogun-isin. ²⁰ Ya ke oku Di-nwonnienyi nọ ghakenme ihun, weri onodi ohunma-ohunma.

Obodo Efesosi E Susuhu

²¹ Ogen ihien ndini gi megwu, Polu nọ kwademe obi e ime Mmọn-nsọ n'o jengwu Masedonia le Akaya n'o k'a gha ebegu jenn Jerusalem. O nozi si, "M jengwu Jerusalem, m k'e ruziriri Rom." ²² Ya o nọ zi madu ebuo ime ndi ri e yen'e eka—Timoti le Erastos—si Azun Masedonia; iya le enwen e nọ nodizi ime Eshia ekere.

* **Isi Nke Mmiteneji:10** Griki: ndi Griki

²³ Ogen hu ke oken nsongbu gi puha ime Efesosji make Uzo-Jesu. ²⁴ O nwe okennyehu w'a kpo Demetriosi hun a kpu uzun-ola-siva, e gi e a kpusonme ulo-mmoh we n'e fee mmoh w'a kpo Atemisi. Orun a e weheni ndi a kpu uzun orun oda-oda. ²⁵ Ono kpokikome ndi a kpu uzun le ndi ozoh we ile gba a run udi orun hu, si, "Ikennyeh, onu a maringho ni orunni ke enyi gi a ban ihien. ²⁶ Bu onu e gigho nwan ntin unu nu, gi enya hun ni Poluni e gigho ihienni o ri e ku, ni mmoh we gi eka memeh ele mmoh, dori ndi bu oda; ele ime Efesosji suo k'o ri e me ihienni, kani, o d'a ghagbaride Azuun Eshia ile. ²⁷ Oken eje-ihien ri e me. Elede eje-efan ihienni k'e ye orun enyini suo, kani uloku mmoh-onyenyeh uku wu Atemisi k'a wu tan ihien mmaka; ogho a, hun ihian ile ri ime Eshia le uwa ile gi e fe e, a fapu!"

²⁸ Ogen we gi nu ihienni, olulu e bume we, we no yime oro, a si, "Mmoh-uku ke Atemisi ndi Efesosji wu!" ²⁹ Ya obodo hu no susu; we no zunpuha, dokpunrun Gayosi le Aristakosi, ndi Masedonia we le Polu a wi e jenhunme, si ebe ihian ile a no e zu. ³⁰ Polu te cho ni o jen ime igunrun hu, kani ndi e son Uzo-Jizosi anin'a.

³¹ Ke ndi hu ime ndi-isi Azuun Eshia hun wu ndi osi Polu no zijen ne ozi, rih a, y'a makwole-ama ru ebegu we no e zu.

³² Ime igunrun hu, ndi hu ime we hu e yi ihien ohu, ndi hu ime we hu e yi ihien ozoh—make ni isusu jun ime igunrun ndi ahun zuni; imerinme ime we amarin ihien we gbakikomeni.

³³ Ebe o me ni Alezanda ke ndi Ju nupuha ihun, ndi hu ime ndi ahun zuni no si Alezanda ya kume. Alezanda no gi eka gwa we gba-nkitin, choma n'o kinrin onu a idenya igunrun ahun.

³⁴ Kani hun we gihu marin n'o wu onye Ju, we no gi olu ohu yime, "Oken-mmoh ke Atemisi mmoh ndi Efesosji wu!" We ile hu e yi ihienni ihien noke oroghoh mgbahunme okuloku ebuh!

³⁵ Ogen akan-we obodo hu hun ri a kidonni ndi Rom obodo hu gi meguu igunrun hu ile gba nkintin, o no si, "Ndi Efesosji, onye wu onye ahun marinleni ni ndi obodo Efesosji ke uloku mmoh uku wu Atemisi ri eka, ni eka we ke Atemisi we kpu hun gha igwere dan rizikwo? ³⁶ Ebe o me ni w'a ra ru uka ihien ndini, o furu ni unu gba nkintin. O furuni ni onu me ihien owule unu lebanleni enya. ³⁷ Make ni, unu e weheguo nwan ndini ebeni bu o nwonni ihien we zu ime uloku-mmoh; e kujani we oku mmoh-onyenyeh enyi.

³⁸ Omeni Demetriosi le ndi orun-nka ya le we wi nwe onye we k'e kpe, enyi nweonme unu-ikpe, ndi Govano hun a kini huzi a; we jenme ebegu d'e kpe we. ³⁹ Kani, omeni o nwonghozi ihien ozoh unu ri a cho kari onwan, ya wu ni ogwa ihian ile e zu† ke we a no leban a enya. ⁴⁰ Make ni, ihienni me tanni nwon iken buhe

† **Isi Nke Mmiteneji:**39 hun e zu mgbe eto ahua

ni enyi oku ebe ndi-okiki ri. O ru e du we enyi kpe ni enyi ri a lu ni enyi weri enwen enyi—makeni o nwonna ihien enyi k'a saeka ku ni iya buhe isusuni.”⁴¹ Ogen o gi kuguu ihienni, ya o no gbashia ndi ahun ile zuni.

Isi Nke Ogun

Polu E Jen Masedonia Le Ali Grisi D'e Zi Ozioma

¹ Ogen isusu hu gi kusiguu, Polu no zi ozi kpokikome ndi e son Uzo-Jesu; o gbaguu we ume, siguu we nodi ohunma, o no la we to si Masedonia. ² Ogen o gi ghagbariguu azuun hu ile, kuguu ihien bu oda o gi gba ndi kwerini risonme ebegu ume, o no puha ali Grisi*[†]; ³ o no nodi ebegu ifon eto. Ogen o gi nwan cho n'o gi ugbo-mirin lakin Azuun Siria hun Jerusalem ri ime e, ogen hu hura ke ndi Ju gi ri n'e ngo, o no gweru si n'o ghashi Masedonia lakin ya wu Siria. ⁴ Iya le ndini we wi: Sopata nwa Pairosi, onye Beria; Aristakosi le Sekondusu, ndi Tesalonika; Gayosi onye obodo Dobe; le Timoti; lezi ndi Eshia wu Taikikosi le Trofimosi. ⁵ Ndin we no bu uzo jenne Trasi d'e cheri enyi. ⁶ Ogen Mmemme Bredi Nwonleni Yisti a ghafegu, enyi nwen no gi ugbo-mirin gha Filipi buni, hun m'e akp'ohin isen, enyi no kunrun we ime obodo Trasi; enyi no nodi ebegu izu-uka.

Polu E Jenzi Trasi

⁷ O ru uhuhin ibuzo ime izu-uka (ya wu nwan uhuhin-uka), ogen enyi gi nogbama ni enyi ri Oriri-nso, Polu no gwama we oku; ebe o me ni eki fonhu, o lama, o no kusonme ya wu oku d'e ru ime abali. ⁸ We donmesonme ukpe bu oda ime mmughe hu ri elu hun enyi no zu. ⁹ Okorobia ohu w'a kpo Yutikosi nodi ali enu windo. Ogen Polu gi kuberi oku, ezigbo uran no tuma Yutikosi; uran hu no buru e, o no gha windo ulo hu me we eto ime elu, dan. Ogen we gi bia d'e weli e, a hun w'a n'o nwunhuguo. ¹⁰ Polu no hidan, o no hunua, fiedon Yutikosi, si, “Atule ni egun, ni o hu ndun†.” ¹¹ Ya Polu no shi ibe elu hu enyi no e zu. Ogen o gi bebeguu bredi Oriri-nso, keguu a, enyi e riguu, o no kusonmezi, eki e we fon, o no jenne. ¹² We nwen no weri nwata-okennyeh hu le ndun lama, obi no ruchanrin we ali.

A Gha We Trasi Si Miletusu

¹³ Enyi nwen no banye ugbo-mirin jenneguu obodo Asosi, ebe Polu jenk'o d'a no banye ni enyi ime ugbo-mirin hu. Enina ke Polu si ni enyi me e—makeni o cho n'o gha akpakali. ¹⁴ Mgbe o gi kunrun enyi ime Asosi, enyi le iya no wiri gi ugbo-mirin hu si Mitailini. ¹⁵ Enyi no gi ugbo-mirin gha ebegu pu, eki e fon,

* **Isi Nke Ogun:**2 Grisi wu ali ndi Griki; Azuun Akaya k'o ri. † **Isi Nke Ogun:**10 Ekukwo Ndi-nze Nke Ebuo 4.32-36

enyi nọ ru nchetari ihun obodo Kijos; eki e fonzi, enyi nọ ru obodo Samosi; eki e fonzi, enyi nọ ru Miletusu—¹⁶ make ni Polu a kwademeguọ ni ele o k'a banye Efesos, amangbe o gha e bie ime Eshia—o ri a huhu n'ọ kere n'a ru Jerusalem uhuohin Mmemme-Pentikosu—omeni o ri nfe.

Oku Polu Gwa Ndi-isi Uka Ri Efesos

¹⁷ Polu nọ gha Miletusu zi we d'a kpọ ndi-isi uka Efesos bia d'e kunrun e. ¹⁸ Ogen we gi bia, o nọ si we, “Unu le enwen onu a maringho ke m don bi ogen ahun ile m gi ri ime igunrun onu—ghakwori uhuohin ibuzo m zo uku ye ime Eshia; ¹⁹ ke m don weluchanrin enwen m ani, gi enya-mirin fe Di-nwonnienyi, e dingbuchanrin nsongbu ile biani ni m make ngo ndi Ju risonme ni m. ²⁰ O nwonnienyi ihien owule m marin k'e yeni unu eka, e seri m isi; alatoni m ikuzi onu id'enya ihian ile le ulo-ulo, ²¹ a gwa ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju oku iroghari buru Osolobue le ikwerini Di-nwonnienyi wu Jesu.

²² Kani, m jenkọ nwan Jerusalem nọke onye Mmon-nsọ tu eriri ye olu sekpunko; a marin m ihien k'e kunrun ni m ebegu. ²³ Ihien m marinhu wu ni ime obodo owule, Mmon-nsọ ri a gwa m ni ngan le nsongbu ri e che m. ²⁴ Kani o nwonnienyi ihien m kpọ ndun m, sukpan ni m gbagu oso[‡] Osolobue si enyi gba, runguu orun Di-nwonnienyi wu Jesu buche m eka—orun izisonme ozioma banyeni ohunma Osolobue me.

²⁵ A maringho m nwan ni o nwonnienyi onye owule ime unu ile m nọ ime igunrun we zisonme ozi Ali-eze hun jenkọ d'a hunzi ni m.

²⁶ M ri nwan a gwa unu n'o nwonnienyi onye owule ime unu edeke e ri m isi. ²⁷ Make ni, a gwachanringuọ m onu ihien ile wu uche Osolobue, esekinni m enwen m azuun. ²⁸ Ya wu, lefu ni nwan enwen onu le igunrun atunrun hun Mmon-nsọ buche unu eka enya. O tumeguọ unu ndi-ndu keni unu du uka Osolobue, hun Osolobue gi edeke Nwa a\$ nwehen. ²⁹ A maringho m ni m puguu, eje-eworo k'a bia ime unu d'e ripu igunrun atunrun hu. ³⁰ Ndi hu ime onu jenkọ d'a rukpomade ezioku keni we gi e dori ndi e son Uzo-Jizosi. ³¹ Ya wu, munrun ni enya; nyanhan ni ni ezuni m iken orogbo ahua eto, ke uhinhin ke efinnai, ebe m ri e gi enya-mirin a do onye owule eka-ntin.

³² M ri nwan e we unu e che eka Osolobue le ozi banyeni ohunma a, ozi e hun k'a s'eka me unu sue ime okukwe rike ulo we n'a runshi elu—me unu ri ndi k'e nwehen ihien we k'e ye ndi ile we don nsọ.

[‡] **Isi Nke Ogun:**²⁴ nkuzi, obibi le agungun Jesu tumeni ndi nke e 1 Ndi Korenti

9.24-27; 2 Timoti 2.5, 4.7 **S Isi Nke Ogun:**²⁸ edeke ya le enwen e

³³ Onweni onye owule egho e mobu goru e mobu ekwa a na m enya. ³⁴ Unu le enwen onu a maringho ni m gi eka m luru ihien mme le ndi mme le wi gi bi. ³⁵ E gigu m ihienni ile ghosi onu ihien unu e leri, n'o furu ni enyi gi irun erira e yeni ndi zeleni le ndi igbenye eka, a nyanhan oku Di-nwonna-enyi wu Jesu le enwen e ku, si, 'Iyeni ka ngozi e wehe kari inarinni.' "

³⁶ Ogen Polu gi kuguu, ya le we no sekpu ali, o no me ekpere. ³⁷ We ile hu a kwan ekwan, a kwanshi elu, e fiedon Polu, e su e onu. ³⁸ Ihien kachanrin we a fu wu ni o si ni a hunkozi w'a; ya we no du e d'e ru ebe ugbo-mirin ri.

Isi Nke Ohu-kwasi-ogun

Polu E Jenme Jerusalem

¹ Ogen enyi gi ghaguu ebe we ri pu, enyi no gi ugbo-mirin jenme, ghafe ozigbo ru obodo Kosi; eki e fon, enyi no ru Rodisi; enyi no gha ebeku si Patara. ² Ebeku ke enyi no chorj ugbo-mirin jenkọ Finishia, enyi no banye, jenme. ³ Enyi e ru ebe enyi no leghama ali Saiprosi, enyi no nu e ye azuun eka-ekpen enyi, ghasi ndidan-mirin ali Saiprosi nyanshi ali Siria; enyi no nwan kusi ali Taya—makeni ebeku ke ugbo ahun jenkọ d'a no butu ibu. ⁴ Enyi no chorj ndi ri e son Uzọ-Jesu ri ebeku, son we nodi izu-uka ohu. Ghahani iken Mmon-nsọ we no si Polu ya ejenle Jerusalem. ⁵ Kani, ogen enyi le we gi noguu, enyi no pu, jenmezi ebe enyi jenkọ. We ile le inyenme we le umu we no gha ime obodo hu dupuha enyi, duru enyi d'e rukwori mkpenren mirin. Enyi ile no sekpu ali mkpenren mirin ebeku me ekpere, ⁶ enyi no si ibe enyi nodi ohunma. Enyi no banye ugbo-mirin jenme, we nwen nke no lama.

⁷ Ogen enyi gi ghaguu Taya pu, enyi no ru Tolemaisi; enyi no kele umune enyi ime Kraisti ri ebeku, son we nodi akp'ohin ohu. ⁸ Eki e fon enyi no pu, enyi no ru Sizaria; ime Sizaria, enyi no shi iwe Filipu hun e zisonme ozioma d'e son e nodi. Filipu ri Madu Esa hu we hopuha ime Jerusalem ogen mbu. ⁹ Umu Filipu eno wu igbagba e bu amuma. ¹⁰ Enyi nodi ebeku akp'ohin ole-le-ole.

Ogen hu enyi gi ri ebeku, onye-amuma ohu w'a kpo Agabosi no gha Judia bia. ¹¹ O no bia d'e kunrun enyi, weri akpukpo-ukun Polu, gi e kenme enwen e uku le eka, o no si, "Mmon-nsọ si, 'Enina ke ndi Ju ri Jerusalem k'a don kenme onye nwon akpukpo-ukunni, w'e che eka ndi wuleni ndi Ju.' " ¹² Ogen enyi gi nu ihienni, enyi le ndi ozo ri ebeku no rioma Polu make o gha e jen Jerusalem. ¹³ Polu no si, "Ki unu rida e me ihienni—a kwan ekwan, e tiwa m obi? A kwademegu m ni m jenkọ Jerusalem—osun'a ni we jenkọ d'e gbu m ebeku make ufiri efan Di-nwonna-enyi wu Jesu—eledede ni we kenme m suo." ¹⁴ Ebe

o menị enyi asanị ẹka gbehuto obi ẹ, o nwonzini ihien enyi ku kari isi, “Uche Di-nwonnị-enyi ya me.”

¹⁵ Enyi a nọberị ebẹhụ, enyi nọ kwademe, si Jerusaleṃ. ¹⁶ O nwẹ ndi ri e sọn Uzo-Jesu gha Sizaria hụn sọnmezi enyi, weri enyi si iwe Nnasin ebe enyi k'a nọdị. Nnasin wu onye ohu ime ndi ibuzo kwerini, onye anị Saiprosi k'o wu.

Ihien Ndi-isi Si Polu Ya Meni Uka Ri Jerusaleṃ

¹⁷ Ogen enyi gi ru Jerusaleṃ, ndi hun kwerini nọ nabanhan enyi ohunma-ohunma. ¹⁸ Eki e fon, enyi le Polu nọ wiri d'a hun Jemisi; ndi-isi uka ile rizikwo ebẹhụ.

¹⁹ Polu e kelegu wẹ, o nọ gi uri-uri kowachanrin ni wẹ ihien ile Osolobue gi orun 'ya wu Polu me ime ndi ali ndi ozo wulen ndi Ju.

²⁰ A nugu w'a, wẹ nọ ja Osolobue mma. Ya wẹ nọ si a, “Polu nwene enyi, y'a hunole nwan ndi Ju madu nnu ole-le-ole kwerini; wẹ ile nwẹ adudu Iwu Mozizi—w'a gi ẹ gu egu kaka. ²¹ A gwaguo wẹ wẹ ni i ri a kuzi ndi Ju ile hun bisonme ali ndi ozo wẹ lato Iwu Mozizi, a si wẹ a kwazile umu wẹ ugun, w'e donmezile omenalị ndi Ju.

²² Ki enyi e me nwan? Wẹ k'a nuriri ni y'a biaguo. ²³ Me nwan ihien enyi jenko d'a gwa i. O nwon ikennyẹ eno ri ebeni gi efan Osolobue kwe nkwa. ²⁴ Weri ikennyẹ ndini, 'yu le uwe wiri jen d'e mezu omenalị idon-nsọ: y'a ku ni wẹ uguo w'e gi kopu wẹ ntutu. Ihian ile k'e gi ẹ marin ni ezioku a ri ime ihien wẹ nu ni 'ya k'i ri e me, a marizikwo wẹ ni 'yu le enwen i e bi ke Iwu Mozizi don ku. ²⁵ Kani, nke ndi wulen ndi Ju hun kwerini, enyi e zijenguo ni wẹ ekukwo-ozigwa wẹ ihien enyi kwerigbama wẹ siko d'e me. Enyi si wẹ erile ihien owule wẹ gi rua mmon; w'e rile edeke mobu anu owule wẹ rukwon olu; w'a gherele.”

²⁶ Ya Polu nọ kweri. Eki e fon, o nọ weri ikennyẹ ndi hu d'e mezu omenalị wẹ gi e don nsọ. Ogen ya le wẹ gi mezuguo omenalị idon-nsọ, o nọ banye ime Ulo-nsọ d'e me wẹ marin akp'ohin ole idon-nsọ hu siko d'a noru, wẹ kebe chu ni onye-onye ime wẹ ejan.

A Nwunrun Wẹ Polu Ime Ulo-nsọ

²⁷ Kani, akp'ohin esa hu e d'e zuguu, ndi hu ime ndi Ju gha Eshia bia nọ hun Polu ime Ulo-nsọ. Wẹ nọ kpasu igunrun hu ile, wẹ nọ kwondon Polu, ²⁸ yime oro, a si, “Ndi Izrelu! Bia ni-o! Onwan wu okennyẹ hu hun e jensonme ebe ile, a kuzi onye owule, e kuja oku ndi Izrelu le Iwu enyi wu Iwu Mozizi le Ulo-nsọ. Eledẹ ohun suo, o webanhanguozi nwan ndi wulen ndi Ju ime Ulo-nsọ, meru ebeni ri Nso!” ²⁹ (Wẹ ku ihien ni makeni wẹ hun Trofimosi onye Efesosi le Polu ime obodo, wẹ ro ni Polu e webanhanguo a ime Ulo-nsọ.)

³⁰ Obodo hụ ile nọ susuhu, ihian ile nọ zunpūha. Wẹ nọ kwondon Polu, dokpūpu a, kpokinsonmẹ onumuzo Ulo-nsọ ozigbo. ³¹ Ogen wẹ gi ri a cho ni wẹ gbu Polu, ozi nọ ru onyẹ-isi-agma kanị a kị itu-agma ndi Rom hun ri Jerusalem ntin ni Jerusalem ile e susuhu. ³² Ozigbo ahun, onyẹ-isi-agma kanị hụ nọ werisonmẹ ndi-agma lẹ ndi a kị ndi-agma ogun-isen, ogun-isen hun ri okpuru e, gi oso kpotu, zunban ime igunrun ahun. A hun wẹ ndi-agma hụ, ya wẹ nọ gbubehi Polu. ³³ Onyẹ-isi-agma kanị hụ nọ jenburu Polu, nwunrun a. O nọ si wẹ gi egan ebuo kpoma a; ya o nọ si wẹ, “Onyẹ wu okennyeni? K'o mē?” ³⁴ Igunrun hụ hụ e yi oro: ndini hụ e yi ihien ohu, ndini hụ e yi ihien ichen: onyẹ-isi-agma kanị hụ asazini eka chopuha ihien hun meni makeni isusu hụ e hike. Ya o nọ si ndi-agma a we Polu si ime baraki, ebēhū uwe wu ndi-agma bi. ³⁵ E jenru wẹ nkponyi wẹ gha e nyinban, ya kẹ ndi-agma hụ nọ buru Polu makeni enya tumē igunrun hụ. ³⁶ Igunrun ahun hụ e son wẹ, e yi, “Gbu n'ē!”

Polu E Kinrin Onu A

³⁷ Ogen ndi-agma hụ gi ri a cho ni wẹ weri Polu si ime ebēhū wẹ bi, Polu nọ si onyẹ-isi-agma kanị hụ, “N'i cheri ni m gwa i oku?” Onyẹ-isi-agma kanị hụ nọ ju a, si, “Y'a sū Griki? ³⁸ Ya wu, e lẹ 'yu wu onyẹ Ijptu hụ bulumanị ndi ri a kini, kiri ndi ikpatan nnu iri ahun shi ime atu?” ³⁹ Polu nọ si, “M wu onyẹ Ju. Tasosi ri Azuun Silisia kẹ wẹ nọ mu m. M wu nwa di-ali Tasosi, obodo ri mkpa. Dodo, ni m gwa ndini oku.” ⁴⁰ Hun onyẹ-isi-agma kanị hụ gi ye e efe n'o ku, Polu nọ wuzo enu nkponyi, fe eka ni wẹ gba nkintin. Ogen wẹ gi gbaguu nkintin, Polu nọ gi asusu wẹ wu Hibru gwa wẹ oku.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

¹ “Umune m lẹ ndi-nedi enyi, gon ni ntin ni m kinrin onu m!” ² Ogen wẹ gi nu k'o ri a sū asusu wẹ wu Hibru, wẹ nọ gbakenmē nkintin. Ya Polu nọ kume: ³ “M wu onyẹ Ju. Tasosi ri ime Azuun Silisia kẹ wẹ nọ mu m, kanị ime Jerusalem ebeni kẹ wẹ nọ zun m. Gamalielu zun m. Wẹ zun m zunru m anị ebe Iwu ndi-nedi enyi kanị ri; m'e te dunni Osolobue kẹ okun lẹkẹ kẹ onu ile don ri a dunni'a tanni. ⁴ M kpokpo ndi ri e son Uzoni, kpokpo wẹ ru onwun. M'a kpoma kẹ ikennyē kẹ ikpoho egan, a tu wẹ e ye ime ulo-ngan. ⁵ Onyẹ-isi nchū-ejan lẹ Ndi-isi k'e ri-eka shiani m eri. M narinde wẹ ekukwo m wekoni ndi Ju ri Damas'kosi keni m d'a kpoma ndi ri ebēhū ri e son Uzoni egan, wehē wẹ Jerusalem d'e ye afunfun.”

Polu E Ku K'o Don Gbehuto
(Orun Ndi-Ozi 9.1-19; 26.12-18)

⁶“Ogẹn m gi jenkọ, e rumẹ m ehụ Damas'kọsị ogẹn hụ anwun gi e ru isi, ukpẹ ohu nwungbu enwẹn ẹ nọ gha elu-igwee nwunkpu m idenmizi. ⁷ A dan m, m nọ nụ olu hụn rị a sị m, ‘Sọlu, Sọlu, k’i rị e kpokpo ni m?’ ⁸ M nọ za, sị, ‘Onyẹ k’i wụ, Di-nwonn-m?’ O nọ sị m, ‘Mmẹ wụ Jesu onyẹ Nazareti—hụn i rị e kpokpo.’ ⁹ Ndị hụn mmẹ lẹ wẹ wị a hūnghọ ukpẹ hụ, kanị aghotanị wẹ ihien olu onyẹ hụn rị e kuni rị a gwa m. ¹⁰ Ya m nọ sị, ‘Di-nwonn-m, kịni kẹ m k’e mẹ?’ Di-nwonn-enyi nọ sị m, ‘Lihi otọ n’i shi Damas’kọsị—ebehụ kẹ wẹ k’a nọ gwa i ihien ile Osolobue keton’i i jenkọ d’e mẹ.’ ¹¹ Ebe o menị asazini m ẹka legha ụzọ—makeni ukpẹ hụ e nwunkemkẹ, ndi mmẹ lẹ wẹ wị nọ kwondon m ẹka, duban m ime Damas’kọsị.”

¹²“Imẹ obodo hụ, o nwon okennyẹ ohu w’a kpọ Ananayasi, hūn e fekenmẹ ofufe nọkẹ kẹ Iwu don ku. Ndị Ju ile bi ebehụ e ku oku ẹ ohunma. ¹³ O nọ bia d’e kunrun m, turuye ni m, sị, ‘Sọlu nwenẹ m, leghamazị ụzọ!’ Ozigbo, m nọ leghamazị ụzọ, m nọ hūn a. ¹⁴ Ya o nọ sị, ‘Osolobue ndi-nedi enyi a horiguọ i n’i marin uche ẹ, n’i hūn Onyẹ hụ Rị Ochan, nuzikwo kẹ o gi olu ẹ gwa i oku. ¹⁵ Makeni i jenkọ d’a wụ osheri ẹ, hūn jenkọ d’e we ozi ẹ jenni uwa ile, a gwa wẹ ihien i hūn lẹ ihien i nū! ¹⁶ K’i rị nwan e che!? Lihi ni wẹ mẹ i mirin-Chuku, keni wẹ chanchanpu i njo i, ebe i kpokukọ ẹfan a.’ ”

Kẹ Osolobue Don Kpọ Polu

¹⁷“Ogẹn m gi luaguu Jerusalem, ebe m rị ime Ulo-nsọ uhuhon ohu e mẹ ekpere, idenmizi, o nọkẹ sị uran buru m bu ẹlẹ uran. ¹⁸ M nọ hūn ohun. M nọ hūn Jesu k’o rị a sị m, ‘Mẹ nwan n’i gha Jerusalem pu ozigbo, makeni, anabanhankọ wẹ ihien i jenkọ d’e ku banyeni m.’ ¹⁹ Ya m nọ sị, ‘Di-nwonn-enyi, wẹ lẹ enwẹn wẹ a maringuọ ni m’e jensonmẹ ulo-ofufe ile, e gbu ndi kwerini n’i ili, a tu wẹ ngan; ²⁰ a maringhozi wẹ ni m wuzo usuo a kwadon onwun osheri i wụ Stivin’, ogẹn hụ wẹ gi rị e gbu ẹ, ni mmẹ kwondon ni ndi rị e gbu n’ẹ ewuru wẹ.’ ²¹ Ya o nọ sị m, ‘Jenmẹ! M k’e zi i jen ebe teni d’e kunrun ndi ali ndi ozo wulen ndi Ju.’ ”

²² Igunrun ahun hụ e gon Polu ntin d’e ru ebe o nọ ku okuni, ya wẹ nọ yime, “Wefu ni onyẹ nọ enina ime uwanị! O furuni onyẹ w’a ni rị ndun.” ²³ Wẹ hụ e yi, e fe ẹkwa wẹ, a buosi uzunzun elu. ²⁴ Ya onyẹ-isi-agma kanị hụ nọ sị ndi-agma a webanhan Polu ime ebehụ wẹ bi; sị wẹ fian a mkpinsin n’o hūn ụzọ ku ihien hain ndi Ju gi rị a hị a hūnni ile, e yi udi oroni. ²⁵ Kanị ogẹn wẹ gi kenmeguu a ni wẹ fian ihien, Polu nọ sị onyẹ ohu turu ehụ nsue hūn a kị ndi-agma ogun-isen, “Iwu ndi Rom e kwerigho ni onu fian nwa-di-ali Rom’ ihien bu ahangbuni wẹ enen owule?” ²⁶ Ogẹn hūn a kị ndi-agma ogun-isen gi nū

ihienni, o no jenburu onye-isi-agma kanị hu, si a, “K’i cho n’i me? Okennyẹ hu wukwo nwa-di-alị Rom!”

²⁷ Ya ke onye-isi-agma kanị hu no jen d’e kunrun Polu, si a, “Gwa m, i wu nwa-di-alị Rom?” Polu no si a, “Egheẹ.” ²⁸ Onye-isi-agma kanị hu no si, “Egho m ku ni m d’a wuru nwa-di-alị Rom’ e hiekwọ-o!” Kanị Polu no si, “We mude m nwa-di-alị Rom.” ²⁹ Ozigbo hu, ndi ile te k’a fian Polu mkpịnsin, n’o ku ihien meni, no seri isi we; egun hu a tu onye-isi-agma kanị hu nke make ni o hunguọ ni Polu wu nwa-di-alị Rom bu o te kpomaguo a egan.

E We We Polu Jen Ogwa Ndi-isi Nkikwama Izrelu

³⁰ Make ni onye-isi-agma kanị hu cho n’o marin ihien ndi Ju ri kpe ni Polu, ogen eki gi fon, o no kpopu Polu egan, kpozu ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi ile. Ya o no wehe Polu, bu e tume ihun we.

Isi Nke Eto-kwasị-ogun

¹ Polu no bu enya tuma Ndi-isi Nkikwama hu, si, “Umune m, e giọle m obi ri ochan bi elu m id’anya Osolobue d’e ru tanni.” ² Ya onye-isi nchu-ejan wu Ananayasị no si ndi nokunme Polu fian a ihien onu. ³ Ya Polu no si a, “Osolobue k’a fian ’yu nwen ihien; usuo-ejan we gi ihien ochan tekin k’i wu! I nodi oche ebegu e gi Iwu e kin m ikpe, bu i hu a dan Iwu ebe i no si we fian m ihien?!” ⁴ Ndi hu nochime Polu no si a, “Egun a n’i kpari onye-isi nchu-ejan Osolobue?” ⁵ Polu no si, “Umune m, a marin m ni onye-isi nchu-ejan ro; make ni e deguo w’a ime Ekukwo-nsọ, si, ‘Ekujale oku onye-ndu onu.’”

Polu E Gi Ako Wanahin

⁶ Ogen Polu gi marin ni ndi hu ime we wu ndi itu Sadusi, ndi hu wu ndi Itu-Farisi, o no yi oro, si, “Umune, m wu onye Farisi, onye itu ndi Farisi. We ri nwan e kin m ikpe make olil’anya ni ndi nwunni jenkọ d’e lihi!” ⁷ Ogen o gi ku okuni, ndi itu-Farisi le ndi itu-Sadusi risonme ime Ndi-isi Nkikwama hu no doma, Ogwa ahun no kebe. ⁸ (Make ni ndi itu-Sadusi a si ni ndi nwunni elihiko, a siji ni ke ndi mmon-ozị ke mmon ari. Kanị, ndi Itu-Farisi kwerichanrin ni ihien etoni ri ari.) ⁹ Eregede isusu no bidon. Ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu hun ri itu ndi Farisi no lihi otọ, doma okuni, si, “Enyi ahunni eje-ihien owule okennyeni me. Onye ma ke mmon* mobu mmon-ozị gwa a oku?!” ¹⁰ Ogen isusu hu gi kenren, egun a bia onye-isi-agma kanị hu ni w’e d’a dokika Polu, ya o no si ndi-agma a we jen d’e gi iken napuha we Polu, webanhan a ime ebe ahun we ndi-agma bi.

* **Isi Nke Eto-kwasị-ogun:9** Ekwọ iyi we koma ke we ri e ku ebeni.

¹¹ Ime uhinhin hu, Di-nwonna-enyi no nwonna-puha, wuzoyeni Polu, si a, “Kwondon obi i! Makeni, k’i don shia ni m eri ime Jerusalem, erira k’i k’a don shiazị ni m eri ime Rom.”

E Rini We Polu Ngo Ni We Gbu E

¹² Eki e fon utuntun, ndi hu ime ndi Ju no zugbama, kun Osolobue, si eriko we, arako we, d’e ru ni e gbugu we Polu. ¹³ We kari madu ogunna zu izuni. ¹⁴ Ya we no jemburu Ndi-isi nchu-egan le Ndi-isi, si we, “Enyi e kunguo Osolobue, kwe nkwa ni isi wu isi—enyi eriko ihien owule d’e ru ni enyi e gbugu Polu. ¹⁵ Unu le Ndi-isi Nkikwama, zi ni nwan ozi jenni onye-isi-agma kan ndi Rom, n’o wehe ni unu Polu. Ku n’e nokesi unu cho ni unu lebankem oku e enya; enyi nwen a kwademegu ni enyi gbu e o gini d’e ru ebeni.”

¹⁶ Kani okorobia ohu nwene Polu okpoho mu nu ngoni we ri. Ya o no jenne baraki hu ndi-agma bi d’a gwa Polu. We no ni a banye d’a gwa a. ¹⁷ Polu no kpọ onye ohu ri ebeku hun ri ndi a ki ndi agha ogun-isen, ogun-isen, si a, “We okorobiani jenni onye-isi-agma kan, n’o nwon ihien o k’a gwa a.” ¹⁸ Hun a ki ndi agha ogun-isen no weri e d’e kunrun onye-isi-agma hun kan, si, “Onye-ngan hu wu Polu kpọ m, si m wehe n’i nwata-okennyeni n’o nwon ihien o k’a gwa i.” ¹⁹ Onye-isi-agma hun kan no kwondon nwata hu eka, we e si usuo, ju a, si, “K’i nwon y’a gwa m?” ²⁰ O no si a, “Ndi-ndu ndi Ju e kwerigbamagu ni we k’a si i wehe Polu Ogwa Ndi-isi Nkikwama ekile. We k’e me ke si Ndi-isi cho ni we lebankem oku e enya. ²¹ Kani, egonkwole we ntin, makeni ikenny we hun wari ofia e che e kari ogunna. E kunguo we Osolobue, ni eriko we, arako we d’e ru mgbe we gbugu e; a kwademegu we nwan e che n’i kweri wehe e.” ²² Onye-ndu-agma hun kan no si a, “Agwakwole onye owule ni y’a gwagu m okuni.” Ya o no zi nwata-okenny hu la.

E We We Polu Jenni Gwanu Wu Felisi

²³ Ebeku ke onye-isi-agma hun kan no kpọ madu ebuo hun a ki ndi agha ogun-isen, ogun-isen, si we, “Kwademe ni ni unu jen Sizaria: weri ni ndi-agma ogun-iri e gi uku e jen, ndi-agma iri kwasị ogun-etọ ndi e gi eshin a lu agha lezi ndi-agma ogun-iri ndi e gi obo a lu agha. Kwademe ni ni unu gi okuloku itenei ukinkinni jenne. ²⁴ Kwademezi ni ni Polu eshin hun o k’e nyin, onu e du e jenni Gwanu Wu Felisi, anikwole ni ihien owule me e.” ²⁵ Ya onye-isi-agma ahun kan no de ekukwo-ozu. Ihienni k’o de:

²⁶ “Mme wu Klodiosi wu Laisasi ri e dejenni Gwanu Wu Felisi; e kele m’i. ²⁷ Ndi Ju ile kwondon okennyeni, a cho ni we gbu e. Ogen m gi marin ni nwa-di-ali Rom ro, ya m no weri ndi-agma d’a gbapuha a.

²⁸ Makeni m cho ni m marin ihien hu we ri a ma n'a ikpe, m no we e jen Ogwa Ndi-isi Nkikwama we. ²⁹ A hun m'a ni oku Iwu we ke we ri a man'a a ikpe—n'o nwonni ihien o me hun w'e gi tu a ngan mobu gbu e. ³⁰ Ogen ozi gi ru m ntin ni we rin'e ngo, m no si ni m zihe n'i y'e ozigbo. A gwagwo m ndi-ikpe e we d'e kunrun i, ni we no idenya i ku ihien we si ni ya k'o me."

³¹ Ya ndi-agma hu no me k'o don gwa we: we no gi ime uhinhin we Polu sikwori Antipatrisi. ³² Eki e fon, ndi gi uku no lakin, hapu ndi gi eshin ni we le Polu wiri. ³³ E ru we Sizaria, we no we ekukwo-ozu hu ye Govano, we Polu che ihun e. ³⁴ O gungu ekukwo-ozu hu, o no ju Polu ke onye elee Azuun k'o wu ime ali-eze Rom. Ogen o gi nu ni onye Azuun Silisia ro, ³⁵ o no si, "M k'a nu onu i ogen ndi-ikpe i e gi bia." O no si ndi-agma chedon e ime ogwa a, ogwa hun Herodu tun ebahu.

Isi Nke Eno-kwasị-ogun

Ikpe Hun Ri Egbata Ndi-Ju Le Polu

¹ Hun me e akp'ohin isen, Ananayasi wu onye-isi nchu-egan le ndi hu ime Ndi-isi lezi oka-iwu w'a kpo Tetulosi no bia ogwa Govano. We no kpe Polu aka Govano. ² Ya we no kpopuha Polu. Tetulosi no kinme ihien we ri e kpe n'e, si,

"Onye ikpen ile rini, okiki i e weheguo ni enyi udon kete-ele-mgbe; iroro-oma y'a tu e donzimeguo ni ndi alini ihien. ³ Ogen ile le uzọ ile ke efo gi a suokenme enyi usuo make ihien ndini. ⁴ Kanị achonim ni m rike i ogen, m ri a rifo nwan n'i me ohunma gonzi enyi ntin ke i don e me mbu, ni m be oku nke-nke.

⁵ Enyi a hunguo a ni okennyeni e yesonme nsongbu oda-oda. O ghasonme, e se isusu ebe owule ndi Ju ri enu uwa ile. O wuzikwo onye ohu ime ndi-ndu itu Onye-Nazareti ahun. ⁶ O te rizi a chode n'o meru Ulo-nsọ, ya enyi no nwundon e. [Nke enyi e te gi Iwu enyi kin e ikpe, ⁷ kanị onye-isi-agma kanị wu Laishasi no gi iken bia d'a napu enyi 'ya, si ndi ikpe e bia d'e kunrun i.] ⁸ I ju a ajuju, 'yu le enwen i k'a saeka marinkwama ihien ile enyi ri e ku ni ya k'o me."

⁹ Ndi Ju no kwadon Tetulosi, si ni ihien ndini ile wu ezioku.

Polu E Kinrin Onu A Ihun Felisi

¹⁰ Ogen Govano gi fe aka gi si Polu ya ku nwan, ya Polu no si, "A maringuo m n'o meole ahua ole-le-ole i wu oka-ikpe alini; ya wu, efo ri a suo m usuo ikinrin onu m ebe i ri. ¹¹ I k'a saeka chopuha n'o karini akp'ohin mmebuo kete m'e jenle Jerusalem d'e fe ofufe. ¹² O nwonni onye owule we hun mme le iya ri a dondodo ime Ulo-nsọ; o nwonni ndi we hun m ri a kpasu—ke ime unofufe ke ime obodo hu ile. ¹³ Asako we aka ghosi ni ihien we ri nwan e ku ni 'ya ke m me wu ezioku. ¹⁴ Kanim m k'a saeka

gwa i ni ihien ohuni wu ezioku: Uzọ hu we ri e ye eje-efan ke m gha e fe Osolobue ndi nedi enyi kani; m kweyeni ihien ile we de ime Iwu Mozizi le hun we de ime ekukwo ndi-amuma. ¹⁵ M nwon olil'anya ime Osolobue—olil'anya ohu hu hun ndini le enwen we nwon ime Osolobue: ni ke ndi ezi-omume ke ndi njo jenkọ d'a gha onwun lihi. ¹⁶ Ufiri e ke m gi a nwan iken m ogen ile, igi hun a ni obi m ri ochan ebe Osolobue le ihian ri."

¹⁷ "O teguo m biademę Jerusalem; ya m nozi nwan bia ni m ye ndi nke m ihien ndi w'e gi yeni ndi igbennye eka, leni m hun uzọ chu-ęjan. ¹⁸ Iya ke m ri nwan ke we hun m ime Ulo-nso: o me nke omenali idon-nso, a riguo le m uchan ogen we gi hun m; o nwonni igunrun mme le we wi; o nwonzikwonị isusu rini. ¹⁹ Kani o te nwongho ndi Ju gha Azuun Eshia bia ri ebegu, k'o furu nwan we le enwen we bia ebeni d'e ku onu we id'anya i, omeni o nwon ihien we si ni 'ya ke m me! ²⁰ Mobu ya judele ndini ri ebeni ke elee eje-ihien ke we hun ni ya ke m me ogen m wuzo ihun Ogwa Ndi-isi Nkikwama, ²¹ mmani ihien ohuni m yi oro ku ke m wuzo ihun we: 'Unu ri e kinkwo m ikpe tanni make ni m kweri ni ndi nwunni jenkọ d'e lihi!'"

²² Kani Govano wu Felisi, hun marinchanringuu banyeni Uzọ-Jesu, no bu ikpe hu si ihun, si we, "Unu jenkọ d'e cheri ni onye-isi-agma kani wu Laisasi bia m kebe han ni unu enen." ²³ O no si onye-isi agha hun a ki ndi agha ogun-isen ya hun a ni we kwondon Polu, ka we e yen'e efe ekere, a ni ndi owu a a bia d'a hun a, e ye e ihien ri a mkpa.

Polu A Gwa Govano le Nwunye E Oku-Chuku

²⁴ O mepu akp'ohin ole, Felisi le nwunye e wu Drusila no bia. Drusila wu onye Ju.

Felisi no zi we kpọ Polu. We no gonme e ntin k'o ri a gwa we oku ikweri ni Kraisti wu Jizosi. ²⁵ K'o don ri e ku oku ezigbo obibi Chuku cho le ikwondon-enwen-ihian le Okinkin-ikpe lalani, egun no tuma Felisi. O no si, "I k'e jeme guu, m nwon efe a kpọzi m'i." ²⁶ O huzi a tu enya ni Polu jenkọ d'e ye e eghe; o hu e gi ufiri e e zisonme we d'a kpọ Polu mbu-le-ebu, e son e e ku oku. ²⁷ Ahua ebu a ghafegu, Poshosi wu Festosi no henrin Govano, nokin enya Felisi. Make ni Felisi choko ni ndi Ju ku n'e ohunma, ya o no la Polu to ime ngan.

Isi Nke Isen Kwasị Ogun

Polu A Si We We Oku E Jenni Eze-kani Wu Siza

¹ Hun me e akp'ohin eto Festosi bia d'a kima Azuun ahun, o no gha Sizaria jen Jerusalem. ² Ebegu ke ndi-isi nchu-ęjan le ndi-isi ndi Ju no kinghosi a oku Polu, rijo a ³ n'o me ohunma zihę ni we Polu Jerusalem. Make ni e riguo we ngo we e gi gbu

Polu uto, o lalani. ⁴ Festosi no za we, si, "Sizaria ke we buto Polu, bu m kinko ebeku egwa. ⁵ Ya wu, ndi isi unu we sonme m jen Sizaria, ni we le okennyehu d'e kin, omeni o nwon eje-ihien owule o me." ⁶ Ogen Festosi gi songuu we nodi—o nokarin akp'ohin esato mobu iri—o no si Sizaria. Eki e fon, we no bia ogwa a. O no nodi elu Oche Okinkin-ikpe, zi we d'e wehe Polu. ⁷ Ogen Polu gi puha, ndi Ju hu gha Jerusalem' bia no fihunme e, kinme eje-ihien bu-oda jogbu enwen e we si ni 'ya k'o me, bu asani we aka ghosi ni ezioku ro. ⁸ Kani Polu no kin onu a, si, "Adanni m iwu ndi Ju mobu iwu Ulo-nsa mobu iwu eze-kani wu Siza."

⁹ Kani Festosi cho n'o meyeri ndi Ju, ya o no juma Polu, "Y'a chogho ni jen Jerusalem, ni we no id'anya m kin i ikpeni ebeku?"

¹⁰ Polu no si, "Ogwa eze-kani wu Siza tumekwe m ri hunni, ebe furu we k'a no kin m ikpe. O nwonni eje-ihien owule m me ndi Ju—'yu le enwen i a maringho ohun ohunma-ohunma. ¹¹ Omeni m me eje-ihien hun w'e gi gbu m, ari m a cho uto m'e gi wanahin onwun. Kani, omeni o nweni ihien w'e kwondon aka ime ihien ndi we si ni 'ya ke m me, o nwonni onye jenkod'a saaka bu m che we aka. We ni m jenni eze-kani wu Siza n'o gi aka a kin m ikpe!"

¹² Ogen Festosi le ndi a dun a odun gi tugbamaguu iroro, ya Festosi no si Polu, "Y'a siguo we we i jenni eze-kani wu Siza; Siza ahun k'i buruko."

E Wehe We Polu Ihun Eze Wu Agiripa Le Okpoho W'a Kpo Benaisi

¹³ Akp'ohin ole-neh-ole a ghagu, eze hun ri a ki ndi Ju wu Agiripa le (okpoho w'a kpo) Benaisi no bia Sizaria d'a si Festosi anua. ¹⁴ Ogen ahun we gi nodi ebeku akp'ohin ole-le-ole, uhuhuhin ohu, Festosi no wepuha ni eze hu oku Polu, si, "O nwon okennyehu ohu Felisi lato ime ulo-ngan; ¹⁵ ogen m gi ri Jerusalem, ndi-isi nchue-ajan ndi Ju le ndi-isi ndi Ju no wepuha oku e, si m ma a ikpe. ¹⁶ Kani, m no si we ni enyi ndi Rom' a ra we onye we kpe ye ndi kpen'e, bu 'ya le ndi kpen'e e ke turu kin elee-m elee-i, o hun oghere kinringuu onu a.

¹⁷ Ogen we gi nwan zu ebeni, e tuhu ni m ogen owule, kama, eki e fon, m no zi we kpo ogwa, nodi ali elu Oche Okinkin-ikpe, zi we wehe okennyehu. ¹⁸ Ndi kpe n'e no lihi oto kinme, kani ele udi eje-ihien m ro ni ya ri e se ke we kin. ¹⁹ Kama, we no kinsomme oku ofufe hun we le Polu ri a do le oku okennyehu ohu w'a kpo Jizosi, hun nwunhuguni, kani Polu hu e ku e e kushi iken n'o ri ndun. ²⁰ Amarinzi m ihien m k'e me gi chofuha ani oku ndini, ya m no ju Polu k'o chogho n'o jen Jerusalem, ni we no ebeku kin e ikpe banyeni ihien ndini we si ni 'ya k'o me.

²¹ Kani oge Polu gi si enyi na a to ebeni d'e ru ni eze-kani wu Siza e gi aka a leban oku e enya, ya m no si we kwondon e d'e ru mgbe m saaka zi e jenni Siza.” ²² Agiripa no si Festosi, “Nke o suo m ni m gi ntin m nu onu okennyeni.” Festosi no si a, “Ekile y'a nu onu a.”

²³ Eki e fon nwan, Agiripa le Benisi no gi oken ogho ndi-nze banhan ime-ulo uku hu, we le ndi-isi-agma kani le ndi we marin amarin ime obodo hu wi banhan. Festosi no zi ndi orun a d'e webanhan Polu, we no webanhan a. ²⁴ Festosi no si, “Eze wu Agiripa le ihian ile ri ebeni, lee ni okennyeni ndi Ju ile ri e kpe aka m, ke ime Jerusalem ke ebeni, e yi oro, a si n'o furuzini n'o ri ndun. ²⁵ Kani ahunni m njo o me hun we e gi ma a ikpe onwun. Kani, hunni o si enyi we e jenni eze-kani wu Siza, e kwerigho m ni m jenkọ d'e zi e jenn'e. ²⁶ Bu ahunni m nwan ihien m'e kwondon aka hun m'e gi dejenni nna m wu Siza ekukwo banyen'e. Agiripa, iya hain m gi nwan wepuha a ebeni unu ile ri, tumadu ebe yu le enwen i wu eze ri, keni m hun ihien m k'e kwondon aka de ya wu ekukwo-ozu, enyi jugu a ajuju. ²⁷ Make ni, o jogbu enwen e ni m zi onye-ngan jenni eze-kani bu o nweni ihien m hun ku ni iya ke we si ni ya k'o me.”

Isi Nke Isin-kwasi-ogun

Polu E Kinrin Onu A Ebe Agiripa Ri

¹ Agiripa no si Polu, “I nwon iken kinrin onu i.” Ya Polu no tinpu aka, kinme enina:

² “Eze wu Agiripa, m weri e ni m nwe isi-oma ebe o me ni ihun i ke m jenkọ d'a no kinrin onu m tanni banyeni ihien ile ndi Ju ri e ku ni ya ke m me; ³ make ni y'a maringwo omenal ndi Ju ile le ihien ndi hun e se ni we oku, marin a ru ali. Dodo, nwe nwan ndidi gon m ntin.

⁴ Ndi Ju ile a maringho ke m don bi gha ali lala, ke ime ali m ke ime Jerusalem. ⁵ Omeni we te k'e ku ezioku, a maringwo we ketekete ni m te wu onye itu-Farisi, itu kachanrin e ze ime ofufe enyi le ni m'e bi obibi ndi Itu-Farisi. ⁶ Kani we ri nwan ebeni e kin m ikpe make ni m ri e lee enya ihien hun Osolobue kwe ndi nedi enyi we kani nkwa; ⁷ ihien hu* ikpunulo mmebuo ndi nke enyi ri e lee enya a, e gi ufiri e e fekenme Osolobue ukinkin le efinnai. Eze, olil'enyani m nwon wu eje-ihien hu ndi Ju sikwo ni ya ke m me! ⁸ Ki hain o gi a fukemme unu ndi ri ebeni orun ikweri ni Osolobue e weli ndi nwunni?”

⁹ “Ezioku-ezioku, mme le enwen m te ro n'o furu ni m me ihien owule m k'e gi gbondon efan Jizosi onye Nazaret. ¹⁰ Ohun ke m me ime Jerusalem. Ogen hu, m'a narin ndi-isi nchu-ejan

* Isi Nke Isin-kwasi-ogun:7 Nkwa Hu hun

ikēn, a tū ndi kwerini Jesu e ye ime ụlọ-ngan; eledede ohun sụo, wẹ cho ni wẹ ma wẹ ikpe-onwun, e biye m eka. ¹¹ Imerinme oge, m'a ghasonme unofufe ile, e ye wẹ afunfun, a lilima ni m mẹ wẹ ku aru ghahani ikuja oku Jesu. Olulu wẹ bu m oda-oda, nke wu ni m'a chụ wẹ e rude obodo ndi ri ani ozo d'e kpokpo wẹ."

Polu A Kowa K'o Don Gbehuto
(Orun Ndi-Ozi 9.1-19; 22.6-16)

¹² "Ebe m no a chụ wẹ erira, m no narin ndi-isi nchue-egan ikēn le ekukwo jenkọ Damas'kosi.

¹³ Eze, e ru m ụzo, oge anwun gi a ri isi, ya m no hun ukpe nwunnahin enya-anwun k'o gha enu-igwee nwunhunme mme le ndi 'me le wẹ wi. ¹⁴ Enyi ile no dan. Ya m no nu olu gi asusu Hibru si m, 'Solu, Solu, k'i ri e kpokpo ni m? I ri a ruhu enwen i ehụ nọke oken-efin ri a gba egbe di-nwonn'e uku.' ¹⁵ M no si, 'Dinwonnim, onye k'i wu?' Ya Dinwonnienyi no shari m, 'Mme wu Jesu hun i ri e kpokpo. ¹⁶ Kani, lihi n'i turu oto. Ihien hain m gi me i n'i hun m wu keni m tume i n'i wuru odibo m le osheri hun jenkọ d'a gwa ndi ozo ihien ndi i hun le ihien ndi m jenkọ d'a ghosi i. ¹⁷ M k'a gbapuha i eka ndi nke i—ya wu ndi Izrelu, gbapuha i eka ndi ali ndi ozo hun m ziko i d'e kunrun. ¹⁸ M ziko i d'a shiapu wẹ enya, keni wẹ hun ụzo gha ime ishi gbehuto si ime ukpe; gha okpuru Ekwensu puha d'e kunrun Osolobue; keni Osolobue gbaghari wẹ njo, ye wẹ onodi ime ndi hun wẹ don nsọ, ndi ahun wẹ don nsọ makeni wẹ kweri ni m.' "

Polu E ku Oku Orun A

¹⁹ "Eze wu Agiripa, ufiri e, apani m oku ihien m hun ime ohun hu gha elu-igwee bia. ²⁰ Kani, m no zime ozi hu ime Damas'kosi. E ziguu m ndi ri Damas'kosi ya, m nozi zi e ime Jerusalem le egberẹ Judia ile, e zizi m ndi ali ndi ozo ya, a si wẹ gha ime njo wẹ gbehuto, buruhe Osolobue, memẹ ihien k'a ghosi ni e gbehuto guo wẹ. ²¹ Ufiri ihienni ke ndi Ju gi kwodon m ime Ulo-nsọ, a cho ni wẹ gbu m. ²² Kani d'e rukwo nwan tani, Osolobue hu e yeni m eka; ya ke m gi wuzo ebeni a shia eri, a gwa ke onye uku ke onye nta okuni; ihien ohu hu ndi-amuma le Mozizi ku n'o jenkọ d'e me ke m ri e ku oku e, o nwonnienyi ozo: ²³ ni Kraisti k'a tari ri afunfun; n'o k'a wuru onye ibuzo k'a gha onwun lihi; ni, nọke onye ibuzo gha onwun lihi, o jenkọ d'e wehe ni ke ndi ali enyi ke ndi ani ndi ozo ozi ukpe."

²⁴ Hun Polu gi ri e kin onu a enina, Festosi no weshi olu elu, yi, "Era ri a pu i, Polu! Oken-ekukwo i marin ri a pu i era!"

²⁵ Kani Polu no si, "Festos' ikpen ile rini, era ari a pu m! Onye owule enya don k'a marin ni m ri e ku ezioku. ²⁶ Eze wu Agiripa le enwen e a maringuo ihien ndini! Obi ru m ali igwapu a oku,

e gigho m'a don n'o nwonni ihien w'a kon'a ime ihien ndini, makeni onwan e meni nzuzue. ²⁷ Eze wu Agiripa, y'e kwerigho ihien ndi-amuma ku? A maringho m ni y'e kwerigho.”

²⁸ Agiripa no si Polu, “I cho n'i me m wuru onye nke Kraisti ozigbo-ozigbo?”

²⁹ Polu no shari, si, “Thien m ri a rfo Osolobue wu onwan: k'o me egwa-o, k'o meni egwa-o, ni edede yu suo, kani, ke iyu ke ndi ozo ile ri e gon m ntin tanni hun uzo ri ke mme—wezuka egan ndini we kpoma m!”

³⁰ Ebehu ke eze le Govano wu Festosi le Benisi le ndi ozo we le we gba ri oche no lihi oto. ³¹ Ogen we gi pukọ, we hu a si ibe we, “O nwonni ihien okennyeni ri e me hun w'e gi gbu e mobu bu e che ime ulo-ngan.” ³² Agiripa no si Festosi, “Nke w'a hatu okennyeni ye omeni ele hun o si we we oku e jenni eze-kani wu Siza.”

Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun

E Gi We Ugbọ-mirin Buru Polu Jenme Rom

¹ Ogen we gi kubepu a ni enyi k'e jen Itali, we no we Polu le ndi hu ime ndi-ngan che eka onye-isi-agma w'a kpo Juliosi, hun a ki ndi-agma ogun-isen ime itu-agma-uku ndi Rom' ahun w'a kpo “Itu Eze-Ogostosi.” ² Enyi ile no banye ugbọ-mirin gha Adramitum bia, hun ri a kwademe n'o jensonme ali ri ichen-ichen ri Azuun Eshia risonme ehụ Ohimin hun we no a banye ugbọ-mirin. Ugbọ hu no buru enyi. Enyi le Aristakosi onye Tesalonika hun ri Azuun Masedonia wi. ³ Eki e fon, enyi no ru Sidon'. Juliosi no gi eka ri mma son Polu, ni a jen d'a hun ndi owu a ni we ye e ihien ri a mkpa. ⁴ Enyi no gha ebehu buli si ohimin, a ghasonme ehụ ali Saiprosi—makeni ufere enyi kunrun ri e bukin enyi azuun, o nini enyi gbasonme ahanmahan ohimin. ⁵ Ogen enyi gi ghafegu ehụ ali Silisia le Pamfilia, enyi no fuha Mira hun ri Azuun Lisia. ⁶ Ebehu ke onye-isi ndi agha hu no hun ugbọ-mirin gha Alexandria jenko Itali, ya o no bu enyi ile che ime e.

Ijen A Fuma Orun

⁷ Enyi no gbama ekerē-ekerē akp'ohin ole-ne-ole—o fukemkeke enyi orun ni enyi d'e ru Nidosi. Ogen ufere gileni ni enyi jenshi ihun ib'eke ahun, enyi no ghasonme mkpenren Samonu hun ri ali Kriti. Mirin nohunme ali Kriti. ⁸ Enyi hu a gha mkpenren-mkpenren, kani o fukemkeke enyi orun oda ni enyi d'e ru ebe w'a kpo “Ebe-Richanrin-Ugbọ-Mma”, hun nochime Lasia. ⁹ Makeni enyi e riguo ogen oda-oda, nke wu ni ndi Ju e buguode onu ahun w'e bu*—ya wu, ogen eje-ebi gi a kpo

* **Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:9** ib'eke Septemba le Octoba

ohimin hụ e ruguṛe, ẹnị sị nị ẹnị jẹnmezi, ijẹn jẹnkọ d'a jo njo, Polu nọ dụn wẹ ọdun, sị,

¹⁰ “Ekele m unu ile; a hunguṛe m'a nị ẹnị jẹnkọ d'a banye eje-ṛoṛi omẹni ẹnị jẹnmezi, ihien bu ọda jẹnkọ d'e huzikwo; eledẹ ibule ụgbọ sụo, kanị kezị ndun ẹnị.” ¹¹ Kanị onye-isi-agma ahun gi ihien onye-isi ụgbọ le onye nwon ụgbọ ku don kari oku Polu. ¹² Ebe o me ni ebeni ụgbọ-mirin a ọdi a ri mma hun w'a ọdi oge winta, udu mirin-oyi-ochan hun a kpu okpukpu, ndi ka ọda nọ kweri n'ọ ka mma nị ẹnị jẹnme. Wẹ ri a tu ẹnị nị, ikenkwo, wẹ k'a saeka ru Finik'si d'a ọdi ebẹhu oge mirin-oyi-ochan hụ. Finik'si wu ebe ụgbọ e zientọ alị Kriti, o bu ihun zime ib'eka ndidan ẹnị-anwun.

Eje-ebi A Kpoma

¹³ Oge ufere reberere hun a gha azuun ndidan-mirin a bia gi femẹ, wẹ nọ ro ni a hun wẹ ihien wẹ ri a cho; wẹ nọ tofu ụgbọ hụ ebe wẹ lime e, ghasonme usuo-usuo ehụ alị Kriti. ¹⁴ Kanị o ke me-eme, oken ufere hun a kpokenmeni nọ kpoma. “Nọt-ista” ke w'a kpọ ufere hụ, make ni o gha azuun ugu e feshi azuun owuwa-ẹnị-anwun. O gha ib'eka Kriti fehe. ¹⁵ O nọ kpokenme ụgbọ hụ, o nizi nị wẹ gbẹhuto ụgbọ hụ zime ufere hụ. Ya ẹnị nọ la ụgbọ toni ufere hụ, o nọ buru ẹnị jẹnme!

¹⁶ Ẹni nọ kuban azuun ndidan-mirin alị ohu me ekere w'a kpọ Koda hun ri etintinnai Ohimin ahun. Ohun e zueme ụgbọ hụ ekere. Ẹni nọ lili ma wezuhan ụgbọ-nta ri ụgbọ hụ ebe w'a nọ saeka dohanhan a, kanị o fu ẹnị orun ọda-oda. ¹⁷ Wẹ nọ dohanhan ụgbọ-nta hụ ime ụgbọ. Ebẹhu ke wẹ nọ gi eriri kenhunme ụgbọ, kenkenme e. Make ni egun ri a tu wẹ amangbe w'a sunkunma ejan ubom-Ohimin ri mkpenren Setisi†, wẹ nọ gbatopu eriri wẹ gi kenme igwe hụ nyinni w'a kpọ drag'ankọ, nu igwe hụ ye ime mirin—make ụgbọ hụ ghazi a gbakennin. Ya ufere nọ buru wẹ le ụgbọ jẹnme. ¹⁸ Ebi hụ a kpokenme ẹnị, e buhunme ẹnị, nke wu nị, oge eki gi fon, wẹ nọ tuma ibule e ye ime mirin. ¹⁹ Hun m'e akp'ohin eto, o nọ ru hun wẹ gidẹ gi eka wẹ kpọ ihien wẹ gi a run orun ime ụgbọ-mirin ye ime mirin. ²⁰ Oge o gi me ni ẹnị ahunni ke ẹnị-anwun ke kokise akp'ohin ole-ne-ole, bu ebi rikwo a kpokenme ẹnị, ẹnị enwezini olil'ẹnị nị ẹnị jẹnkọ d'a hun isi puha.

Polu A Nọ Ime Nsongbu Hụ Kasi Wẹ Obi

²¹ Make ni w'e ke ri ihien-oriri kete-ele-mgbe, Polu nọ turu otọ ime igunrun wẹ, sị, “Ikennyẹ, nke onu e gon m ntin ọdi Kriti. Omẹni unu te gon m ntin, iwini ile e ke ti nwan. ²² Kanị, m ri nwan a riọ unu, kwondon ni obi unu make ni o nwonnini onye owule ime unu jẹnkọ d'a nwunni—ugboni sụo jẹnkọ d'a

† **Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:17** hun ri mkpenren anị Libia

na iwi. ²³ Makēni mm̄on-ozī Chuku bja d'e kunrun m hun uhinhin—Chuku ahun m wu nke e, Chuku ahun m ri e fe. ²⁴ O si m, 'Polu! Atule egun, i k'e tururiri ihun Siza. Ozozī, Osolobue e meguon'i ohunma donmen'i ndi 'yu le we ri ime ugbo, anwunko we.' ²⁵ Kwonkenme ni nwan obi unu, ikennyē, makēni m nwon okukwe ime Osolobue n'o jenkō d'a ri ke we don gwa m. ²⁶ Kanj ugboni k'a zunbanriri akpakali, kusī."

²⁷ Ime uhinhin hun m'e akp'ohin mmenō, oḡen ebiri-mirin hu gi buko ugbo enyi elu Ohimin Adria[‡], o ru ihien nōke etintinnai abali, o nō ri ndi a run ime ugbo ke si ali ri nsue. ²⁸ Ya we nō gi eriri we kenmēye igwe lele ke mirin mihan, we nō hun n'o k'e luepu ogwe-nku eno; a gbaberi we, we nō lelezi e, we nō hun a n'o minruzini erira, n'o k'e luepu ogwe-nku eto suo. ²⁹ Makēni egun ri a tu we ni enyi jenkō d'a sunkunma omuma, we nō gbatopu eriri ankō § eno ri ibe azuun hun we gi e lime ugbo hu, ni, ikenkwo o hun uzō zudon ali; we hu e me ekpere ni eki fon *keni we legha uzō*.

³⁰ Kanj, ndi a run orun ime ugbo hu nō wetu ugbo-nta ye ime mirin, choma ni we gi nzuzue gha ime ugbo pu, gi ugbo-nta ahun wanahin; we hu me ke si we ri a gbatopu ankō ri ihun ugbo. ³¹ Ya ke Polu nō si Kaptin hu le ndi-agma a, "Mani ikennyeni nodi ime ugboni, onu ile k'a nwun." ³² Ya ke ndi-agma hu nō bepū eriri we gi kwondon ugbo-nta hu, mirin nō buru ugbo-nta hu.

³³ Uz'utuntun biri-biri, Polu nō rijo we ri ihien-oriri, si, "Tanni me e akp'ohin mmenō unu ri enina, obi eruni unu ani, unu e rini ihien-ana. ³⁴ Dodo ni nwan, ri ni ihien-oriri, o k'e yeni unu eka ri ndun wanahin, makēni o nwonni onye owule ime unu jenkō d'e tuhu ke akpu ntutu ohu ri a isi." ³⁵ Oḡen o gi kuguu onwan, o nō weri bredi, ye Osolobue ekele id'anya we ile, beri, rime. ³⁶ Ya ndun nō ban we ile, we le enwen we nō rime ihien-oriri. ³⁷ (Enyi ile ri ime ugbo hu ri madu eno aria ogun-mmēnō.) ³⁸ Oḡen we ile gi rijunchanringuu efo, we nō tu oka-witi hodū ime ugbo ye ime mirin make ugbo gha a nyinzi.

Ugbo Hu E Tikpochanrin

³⁹ Eki e fon, we nō legha ali ihun—bu ndi hu a marin ali o wu, kanj we nō hun ngugu-mirin—ebe mirin nō tu onu hi ogbe. Ejan ri mkpenren ngugu-mirin ahun. Ya we nō bu obi ni we k'a nyanban ugbo ebēhu, omēni o k'a ni we me. ⁴⁰ We nō tofu ankō ndi hu ye ime mirin. Ebēhu ke we nozi tolulua eriri ndi hun kwondonsōnme amala we gi a nyan ugbo ahun, we nō se eriri gi wesi ekwa ri ibe ihun hun ufere gi e bu ugbo enu,

[‡] **Isi Nke Eṣa-kwaṣi-ogun:**²⁷ Iya ke w'a kpo nwan Ohimin Mediterenia.

Nke Eṣa-kwaṣi-ogun:²⁹ igwe me onu suen-suen-suen we gi e zudon ali

zime ni ufere *keni ufere hun uzọ e bushi ugbo hu ihun*. We nọ nyanrịn ugbo hu dọn ihun ngugu-mirin hu keni ugbo we kusị mkpenren ẹ. ⁴¹ Kani, ibe ihun ugbo hu nọ zunban ebe jogbu enwen, sunkunma ejan, to ebefu; ebiri-mirin nọ kpukpọpuma ibe azuun a. ⁴² Ndị-agma hu te nọ cho ni we gbukwama ndingan hu, amamgbe w'e gu mirin pu akpakali, wanahin.

Onye Owule A Wanahin

⁴³ Kani, make ni Kaptin ndi-agma hu cho n'o zuopuha Polu, o nini we me ihien we ro. Kama, o si ndi saeka gu mirin we buzọ tuban ime mirin gusi akpakali; ⁴⁴ si ndi hoduni we sonme we, ndi hu ime we e kwondon ibe-osisi, ndi ozọ e kwondon ibe ihien ndi ozọ gha ugbo hu kpagipuha. Eri ra ke onye owule me ru ali mmaka; o nwonni onye nwunhuni.

Isi Nke Ẹsatọ-kwasị-ogun

Ihien Polu Me Ime Ali Mota

¹ Ogen enyi gi hunguu isi fuha, enyi nọ marin ni efan ali hu mirin nōhunme wu Mota. ² Ndị ali hu nọ me ni enyi efoma puchi: gi ifiri mirin ri e zueni le oyi ri a tuni fiye ni enyi okun nyanma, nabanhan enyi.

³ Polu nọ kpari nkun. Ogen o gi ri e bu we e che okun hu, uwowo okun hu nọ chupuha agwo, agwo hu nọ fifiri Polu aka. ⁴ Ogen ndi ani hu gi hun agwo hu k'o konrin e aka, we nọ si ibe we, "Ezie-eze, okennyeni wu izighe. Osun'a n'o wanahinguo ohimin, eje-ihien o me hukwo e son e, o niko a ri ndun." ⁵ Polu nọ fe agwo hu ye ime okun hu, agwo hu a run'a ehụ. ⁶ We nọ tuma enya ni ehụ Polu fun mobu n'o dan idumuzi, nwunhun. E cheberi we, we nọ hun a n'o nwonni ihien me n'e, we nọ kuhuto onu, kume n'o wu mmon.

⁷ Onye-isi ali hu wu okennyehi ohu w'a kpọ Pobliosi. Iya nwon ali ndi nokunme ebe ahun enyi ri. O nọ nabanhan enyi, lee enyi obia akp'ohin eto. ⁸ Ogen ahun, nedi Pobliosi dine edine, emu ri a ku a: ehụ-okun ri e nwun e; o rizikwo a nyun—a nyunde edeke. Polu nọ jen d'a hun a, me n'e ekpere, bu aka kwasị a, o nọ dnhin. ⁹ Onwan e meguu, ndi ozọ ile emu ri a ku ime ani hu nọ bia, o nọ zuochanrin we ile. ¹⁰ We nọ mesonme ihien bu-oda gi ye enyi ogho. Ogen enyi gi cho ni enyi pu, we nọ bu ihien ile ri enyi mkpa cheni enyi ime ugbo-mirin.

Enyi A Gha Mota Si Rom

¹¹ Ogen ifon eto gi ghafeguu, enyi nọ banye ugbo-mirin ohu hun nodi Mota ogen mirin-oyi-ochan, jenne. Ugboni gha Alezandria bia, efan we deye e we gi marin a wu "Ejime", efan mmon ebuo ahun we marin amarin. ¹² Enyi nọ kuban obodo Sirakusu, nodi ebefu akp'ohin eto. ¹³ Enyi nọ buli, gha ebefu

si Regionu. Eki e fon, ufere no gha azuun ndidan-mirin fehe, bushime enyi ihun; nkesini ogen eki gi fonzi hun me e akp'ohin ebuo, enyi no ru obodo Putioli. ¹⁴ Enyi no hun ndi kwerini ri ebehu. We no si enyi d'e du we nodi izu-uka. Enina ke enyi don ru Rom. ¹⁵ Ogen ndi kwerini ri Rom gi nu ni enyi bia abia, we no ghakwori ebe we ri bia d'e kunrun enyi Afia Apiosị le ebehu Odu Uku Eto hu w'a nodi e ri, a ra, ri. Ogen Polu gi hun we, o no kele Osolobue, ndun no ban a.

Ihiẹn Polu Me Ime Rom

¹⁶ Ogen enyi gi ru Rom, we no ni Polu biri nke e, ya le onye-agma hun e che n'e. ¹⁷ Hun m'e akp'ohin eto, o no kpọ ndi-ndu ndi Ju ri ebehu. Ogen we gi biaguu, o no si we, "Umune m, o nwonni ihien m me ndi nke enyi, etikponi m omenali ndi nedi enyi, kanị a nwunrun we m ime Jerusalem, we m ye ndi Rom. ¹⁸ Ndi Rom a jugu m ajuju, we no cho ni we hatu m, make ni o nwonni ihien owule m me hun w'e gi ma m ikpe onwun. ¹⁹ Kanị, ogen ndi Ju gi ju, si w'a hatule m, o nwonni ihien ozo hodu ni m me wezuka isi we we m si ogwa eze-kanị wu Siza—eleni m nwon ikpe m k'e kpe ndi ali m. ²⁰ Ya hain m gi si ni m cho ni m hun unu, gwa onu oku, me onu marin ni oku olil'anya ahun enyi ndi Izrelu ile nwe ke m gi ri ime eganni."

²¹ We no si a, "Enyi e nwehentuni ehuhuo-ozu owule gha Judia bia banyeni i; o nwonzikwoni nwehe enyi owule ime ndi ri a gha ebehu a bia hun kujatu oku i. ²² Kanị, enyi cho ni enyi nu ihien i ri a kuzi: make ni, o me nke itu Jizosi onye Nazaretini, enyi a maringho ni we ri e kuja oku e ebe owule." ²³ We no kaye uhuhohin we jenkọ d'a bia d'e kunrun e.

O ru uhuhohin hu, we no ruhe ebehu o ri. Gha utuntun d'e ru enyasi, o hu a gwa we oku Ali-eze Osolobue, a liliima n'o gi ihien Ekukwo-nsọ ku me we kweri ni Jesu—ke ihien ri ime Iwu Mozizi ke ihien ndi-amuma ku. ²⁴ Ndi hu ime we no kweri ihien o ku, kanị ndi ozo a ju n'e kweriko we.

²⁵ We we no dosonme ndondo. Ni we d'a lama, Polu no kuzi oku ohu: o si, "Ezioku ke Mmon-nsọ ku ogen o gi gwa ndi nedi unu kanị oku ghahani onu onye-amuma wu Azaya, si,

²⁶ 'Jen d'e kunrun ndini, d'a gwa we, si,

"unu k'a nu, kanị

unu aghotako;

onu k'e lee ile,

kanị onu ahunko

ihien unu ri e lee.

²⁷ Make ni obi ndini arizi a ghota;

ntin we e kinguo;

a nyunmaguo we enya,

amangbe w'e gi enya we legha uzọ,

gi ntịn wẹ nụ ihiẹn,
gi obi wẹ ghọta, gbehuto,
a zuọ m wẹ.” ’

²⁸ Marịn nị nwan nị e ziguọ wẹ ozi nzuọpụhanị gha ẹka Osolobue bịa jẹnni ndị alị ndị ọzọ; wẹ k'e gọn ntịn!”

[²⁹ Oge n o gi kuguu ihienni, ndi Ju hu no donsonme ndondo lama.]

³⁰ Pọlụ bi nke ẹ ebẹhụ ọrọgbọ ahua ẹbụọ; ọ hụ a nabanhan ke wẹ han rị a bịa d'a hunn'a; ³¹ ọ hụ e zi ozi Alị-eze Osolobue, a kuzi banyeni Di-nwọnni-ẹnyi wu Jesu Kristi, e kusi ẹ ikẹn, o nwọnni onye gbondonn'ẹ.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Rom

¹ Mmẹ wu Polu de ekukwo-ozini. M wu igbon Jizos' Kraisti. Osolobue kpọ m, tumẹ m onye-ozu pu-ichen make Ozioma Osolobue.

² Oziomanị wu banyeni ihien hun Osolobue kwe nkwa a edei ime Ehuhuo-nsọ ghahani ndi-amuma a. ³ Oziomanị wu banyeni Nwa a wu Jizosi Kraisti Di-nwonna-enyi—hun bia nọke ihian; ebon Defidi ke we mu a ye; ⁴ Osolobue gi iken Mmon-nsọ a ghosizikwo n'ọ wu Nwa Osolobue ghahani igha onwun weli e.

⁵ Make ufiri efan Osolobue, Osolobue e meguoni enyi efoma ghahani Nwa a ni wu Jesu Kristi Di-nwonna-enyi; o yeguozu enyi orun ndi-ozu pu-ichenni ghahan'a, keni enyi hun uzọ duhe ndi ali ndi ozo ile wuleni ndi Ju d'e kwerin'e, humen'e isi; ⁶ kezi unu le enwen unu, makeni we kpozikwo onu d'a wuru nke Jesu Kristi. ⁷ M ri e dejenni ndi ile ri Osolobue obi hun ri Rom, ndi we kpọ d'a wuru ndi-nsọ. Efoma le udon gha eka Osolobue Nedi enyi le Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi a bia ya rini unu.

Polu A Kpanmin Osolobue

⁸ Nke ibuzo, m ri a kpanmin Osolobue m ghahani Jesu Kristi make unu ile, makeni we ri e ku oku okukwe unu ime uwa ile. ⁹ Osolobue, hun m gi obi m ile e fe ghahani izisonme ozioma Nwa a, wu osheri m ni m'a nyanhan unu ogen ile ime ekpere m. ¹⁰ M gha e me ekpere, m'a riosonme Osolobue n'o beye ni m oghere ni m saeka bia nwan d'a hun onu—omeni uche e ro. ¹¹ Makeni unu ri a da m—makeni m cho ni m yebeye unu ngozi ime-mmom, keni unu zekenme. ¹² Mba, keni mmẹ le unu hun uzọ gi okukwe enyi gbatarị ibe enyi ume.

¹³ Umune m, m cho ni unu marin n'o teke m choma ni m bia d'a hun unu. (Kani we eke ni m bia.) M ri a cho ni m bia, keni m gha ime unu kpohazini Osolobue ihian ke m don me ime ani ndi ozozu wuleni ndi Ju. ¹⁴ M gi ihian ile ugwo: ke ndi wa-enya ke ndi waleni enya, ke ndi jen ulo-ehuhuo ke ndi jenleni— ¹⁵ ya hain o gi a du m ni m bia d'e zizikwo unu ndi ri ime Rom' Ozioma.

Iken Ri Ime Ozioma

¹⁶ Ifenren ozioma ari e me m, makeni ya wu iken Osolobue gi a zuopuha onye owule kwerini, ndi Ju wu ibuzo, o son ndi wuleni ndi Ju. ¹⁷ Makeni, ozioma ya nwe a ghosi ke Osolobue don e me ihian a wuru onye ri ke Osolobue cho: o me e ghahani okukwe onye ahun—gha mbidon d'e ru njendemẹ. O nohu

ke Ehuhuo-nsọ don ku e, si, “Onye ri ke Chuku cho ghahani okukwe k'a ri ndun.”

Ikpe Hun Ma Ihian Ile

¹⁸ Iwe-le-onuma Osolobue a gha elu-igwee e hukwasị njo ile le ihien ile rileni mma hun ndi-eje e me, ndi hun gi eje-ihien we e me e gbondon ezioku.

¹⁹ Makeni, ihien ihian k'a saeka marin banyeni Osolobue we we enya, makeni Osolobue le enwen e e meguo n'o we we enya. ²⁰ Makeni, kete Osolobue e kele uwa, iken-itebile Osolobue le ihien o gi wuru Osolobue a fuhachanringuo ifon. Osuon'a ni ele we ihien we e legha enya, we e gi ihien ndi hun Osolobue ke a ghota we, a hun ke we no. Ya wu, o nwonni ihien ndi no erira k'e kin, dodo arikonu we ya, kaka! ²¹ Makeni, osuon'a ni a maringuo we Osolobue, eyeni we e mgbaye run'e, akpanmini w'a. Kama, iroro we a wuru ihien olal'iwu, uche we hun ghazileni a run a gbaguo ishi. ²² Ebe we ri e ro ni we marin ihien, e henrin we ndi-nzuzu; ²³ hun nke w'e gi fe Osolobue hun ghaleni a nwun, ye e ogho run'e, e fesomme we ihien we kpụ akpụ—ke ndi no ke ihian hun a nwunni ke ndi no ke anu ri ichen-ichen, ke anu ndi nwe uku-enọ ke nnunu ke ihien ndi hun a rin!

²⁴ Osolobue no gi ifiri eje-ihien ndi ahun ri a gun we ime obi la we toni imesomme ihien ru unyin—we le ibe we no gi ehụ we mesomme ihien-ifenren; ²⁵ we no gi ntụ nokin enya ezioku Osolobue, fesomme ihien Osolobue ke, a kpo ni we isi-ali hun nke w'e gi fe Osolobue hun wu Onye-okike hun richanrin mma jenrin ejen! Isee.

²⁶ Ufiri onwan, Osolobue no la we toni egun ihien-ifenren, nke wu ni ikpoho we e gi ime-mgba ikpoho-le-ikpoho ihian ghaleni e me, nokin enya ime-mgba ikennyel-le-ikpoho hun o me ni ya ke ihian e me. ²⁷ Erira ke ikennyel we gizikwo lato ime-mgba we le ikpoho hun ihian e me, egun ison ikennyel ibe we e me mgba hu a gungbu we: ikennyel le ikennyel ibe we hu e metari ihien ifenren—a narinzikwo afunfun furu eje-ihien we ri e me.

²⁸ Makeni ndini ju ni eyeko we Osolobue onodi we marin run'e, Osolobue no la we toni uche we ahun runi keni we mesomme ihien furuleni. ²⁹ Udi ihien ile jo-njo e jun ime we, ya le eje-omume, enya-uku, iwe, enya-ufu, igbu-ochu, ikpe, ndufie le ero; e henrin we ndi-oghele, ³⁰ ndi-nkuto, ndi ize Osolobue e ze; w'a kpari ihian, a pache, a nyan isi, e ropuhasomme eje-ihien rituleni, e nupu-isi okpuru ndi munu we. ³¹ E nwe we uche, w'a ra gi we don enya, efo a joka we, w'a ra me ebere.

³² A maringho we ni iwu Osolobue wu ni ndi hun e me udi ihien ndini k'a nwun, kani we huzi e me we—eledede ni we e me we suo, we huzi e ye ndi ozo ri e meni we ndu.

Isi Nke Ebuo

Okinkin-ikpe Osolobue Zin-ezin

¹ Ya wu, y'e nwonkwọ ihien i k'e kin—onye owule i wu! Makeni, ebe i no ma ndi ozọ ikpe, i ri a mazikwo enwen i ikpe. Makeni, iyu hun ri a ma we ikpe rizikwo e me ihien ndi hu i gi ri a ma we ikpe. ² Enyi a maringho ni Osolobue wu onye ezioku ebe o no ma ndi me udi ihien ndini we ikpe. ³ Kani, iyu nwen, onye owule i wu, hun e mezi ihien ndi hu i gi a hangbu ndi ozọ enen, i ro n'i k'a wanahin okinkin-ikpe Osolobue? ⁴ Ra i ri e lelia oken efoma a le nkintin o ri a gba i le ndidi e? Y'a marin ni Osolobue ri e meni i efomani keni i hun uzọ roghari? ⁵ Kani, ebe i n'a kpokin obi i, a ju ni y'e roghariko, i ri e kpontọ ni enwen i afunfun, e cheni afunfun, hun we jenkọ d'e ye i Uhuohin iwe-le-onuma, uhuohin hu Osolobue k'e gi han enen ahun zinrinni.

⁶ Osolobue k'a ku onye owule ugwo ke onye-onye don run. ⁷ Nke ndi hu e mesonme mma, makeni we ri a cho ogho le mgbaye le ndun nwonleni ogugu, Osolobue k'e we ndun itebite ye we. ⁸ Kani, Osolobue k'e hu iwe-le-onuma a kpu ndi hun a cho nke-we nke-we, a ju ezioku, e son eje-ihien. ⁹ Eje-ufu le nsongbu k'a rin onye owule hun e me eje-ihien, ndi Ju wu ibuzo, o son ndi wulen ndi Ju.

¹⁰ Kani Osolobue k'e we ogho le ikpen le udon ye ke we han hun e me ihien ri mma, ndi Ju wu ibuzo, o son ndi wulen ndi Ju. ¹¹ Makeni Osolobue ara gbeyeni onye owule.

¹² Ndi wulen ndi Ju enwon Iwu Mozizi; kani we me njo, a na we iwi, osun'a ni enwon we Iwu Mozizi. Ndi Ju nwon Iwu Mozizi; we me njo, e gi we Iwu Mozizi kin we ikpe, ma we ikpe. ¹³ Makeni ele ndi a nu ihien Iwu ku ke Osolobue e kuni ohunma, kani, ndi e me ihien Iwu ku. ¹⁴ Omeni ndi hu wulen ndi Ju, hun nwonleni Iwu Mozizi, e gi omume we me ihien Iwu hu cho, e nwegho we iwu ime obi we, osun'a ni enwon we Iwu hu ke ndi Ju don nwe e. ¹⁵ We ri e gi omume we a ghosi ni ihien Iwu cho a wuruole ihien we deye ime obi we. Ihori we hu a shia ni we eri: mgbe ndi hu iroro we a ma we ikpe, mgbe ndi hu o kuyeni we. ¹⁶ Erija k'o jenkọ d'a ri Uhuohin ahun Osolobue k'e gi gi ihien zueri ime obi ihian kin ihian ikpe ghahani Jesu Kristi, noke ke Ozioma hun m ri e zi don ku e.

Ndi Ju Le Iwu Mozizi

¹⁷ Kani, i si ni i wu onye Ju; e gi Iwu Mozizi e don enya, a nyan isi ni egbata yu le Osolobue a rika mma; ¹⁸ a nyan isi ni y'a maringho uche Osolobue, marin ihien ka mma—n'e gigo we Iwu Mozizi zun i; ¹⁹ i si ni i wu onye e du ndi enya-ishi, n'i wu ukpe ndi ri ime ishi, ²⁰ ni i wu onye a dun ndi nzuzu odun

le onye a kuzi umueka—n'i nwon amamihiyen le ezioku zu oke ime Iwu Mozizi. Ele ya?

²¹ Ya wu, iyu hun a kuzi ndi ozo, i hu a kuzi enwen i? I hu a si, “Ezunle ohin.” Kani yu nwen, i hu e zun? ²² I hu a si, “agherele;” Kani yu nwen, i hu a ghere? I hu a si, “Arualé mmón, ni eje-ihien ro.” Kani yu nwen, y'e jén unó mmón d'e zun ihien rin'a? ²³ Iyu hun gi Iwu Osolobue a nyan isi, i hu a dan ya wu Iwu— e gi e a fa Osolobue? ²⁴ Ehuhuo—nsó si, “Ufiri unu ndi Ju ke ndi ali ndi ozo gi e kutó Osolobue.”

Ikwa-ugun Le Ife-Osolobue

²⁵ Ikwa-ugun a bangho erere—omeni i hu a gbaye Iwu Osolobue. Kani, omeni y'e nupu-isi okpuru Iwu hu, ya wu ni ugun i kwa elezi ugun nke-esi. ²⁶ Ya wu, omeni ndi kwaleni ugun e me ihien Iwu ku, e weriko we we noke ndi kwa ugun— o soso n'a ni akwanni we? ²⁷ Ya wu ni ndi kwaleni ugun nke ehú, bu we hu e donme Iwu hu, k'a shiagbu unu eri—make ni onu a dan Iwu hu, osuon'a ni unu ke we detun'e, osuon'a ni unu a kwaguo ugun. ²⁸ Make ni, ele ihien enya e legha ke ihian gi a wuru onye Ju; ezigbo ugun ele hun we kwa ehú, w'e legha enya. ²⁹ Mba. Kani, ezigbo onye Ju wu hun wu onye Ju ime obi; ezigbo ikwa-ugun wu hun we kwa ime obi—ihien ime-mmón le Mmón—nsó ro, ele ihien ehú le mkpuru-oku we dehu ime. Udi ihian no enina k'a narin ija-mma we eka Osolobue ele eka ihian ibe e.

Isi Nke Eto

Ki Ndi Ju Gi Ka Ndi Ozo Mma?

¹ Ki ndi Ju gi nwan ka ndi ali ndi ozo mma? Elee erere ke ikwa-ugun banzi? ² O bukekwo! Nke ibuzo wu ni Osolobue bu oku gha a onu puha che eka ndi Ju.

³ Kani, omeni o nwegho ndi ri ime we wuleni ndi we gi e don enya, ni enyi gi ohun si ni Osolobue ele onye we e gi don enya?

⁴ Mba, kaka! Osolobue wukwo onye ezioku, o soso n'a ni ihian ile wu ndi-ntu. O nohu ke Ekukwo—nsó don ku e, si,
“We k'a hun a

ni ihien i ku wu ezioku;
we kin i ikpe, i k'e ri enen;
i han enen,

w'e k'a hun ni enen i han wu ezioku.”

⁵ Kani, o me nwan ni eje-omume enyi a ghosi ke Osolobue mehan onye ezi-omume, ki enyi e ku nwan? Ni enyi si nwan ni Osolobue me njo omeni o ye enyi afunfun? (M ri e ku e hu ke ihian don e ku.) ⁶ O nwonna k'o don me! Make ni, omeni Osolobue wu onye njo, nani k'o k'a don kin uwa ikpe?

⁷ Kani, omeni ntụ m ke ezioku Osolobue gi a fuhachanrin ifon,

e wehen'e ogho, ke w'a mazi ni m nwan ikpe ni m wu onye-njo?
 8 Ki hain enyi gileni si, "Ni enyi mesonme nwan njo keni ihien ri
 mma hun uzo a puha ifon?" (Ya ke ndi ri e kuto ni enyi si ni 'ya
 ke enyi e ku.) We furu ndi w'a ma ikpe.

Onwonna Onye Ri Ke Osolobue Cho

9 Ki mezi? Enyi ndi Ju ka ndi hun wuleni ndi Ju mma? Kaka
 akp'ohu! Enyi e kuguo'a ni njo ri a ki ihian ile—ke ndi Ju ke ndi
 wuleni ndi Ju. 10 Eriira ke Ehuho-nsa don ku e, si,

"O nwonna onye ri ke Osolobue don cho,
 o nwondeni kaka akpu onye ohu;

11 O nwonna onye a ghotani,
 o nwonna onye a cho Osolobue.

12 We ile a kpahuguo;
 we ile e henringuo ihien-eti;
 o nwonna onye e me efoma,
 o nwondeni kaka akpu onye ohu.

13 Oku a gha we ekpiri a puha ri ke
 ishin gha ili ri oghe a puha;

we gi ire we e dufie,
 edide agwo ke
 oku ri we ugb'onu wu.

14 Ikpo-iyi le eje-okun jun we onu.

15 Uku a kereka we igbu-ochu.

16 Ebe owule we jen,
 we le ntikpo le nsongbu wi.

17 Amarintudeni we ihien ezigbo udon wu.

18 Egun Osolobue aride we enya."

19 Enyi a maringho ni ihien ni ile Iwu ku, ni ndi ri okpuru Iwu
 k'o ri a gwa, keni onu owule gba nkintin, ken'o wezikwo ihian
 ile ri uwa ile enya ni we ile jenk'o d'a ko ni Osolobue ke we jen.

20 Make ni, "O nwonna onye Osolobue k'e kuni ohunma make ni
 o n'e me ihien Iwu cho," make ni Iwu ke we gi e me ihian a marin
 ni ihian e meguo njo.

Ke Ihian A Don Ri Ke Chuku Cho

21 Kani Osolobue a ghosiguo uzo ihian gi a ri ochan—bu ele
 ghahani Iwu Mozizi. Kani, ke ime Iwu Mozizi ke ime ihien
 ndi-amuma ku, Ehuho-nsa a shiaguo eri ni ya wu uzo ke ihian
 gi a ri ochan.

22 Uzoni hun gha aka Osolobue bia, hun we e gi ri ochan, wu
 ikwerini Jizos' Kraisti.

Onye owule kwerini, Osolobue e weri e n'o riguo ochan—o
 tuni onye we wu. Make ni, o nwonna ihien ri ichen ime ihian ile,
 kaka, 23 make ni ihian ile e meguo njo, gha ime ogho Osolobue
 danfu. 24 Ya wu ni efoma *Osolobue* suo ke Osolobue gi nwan

e kuni ihian ohunma—ihien-ofe ro. O me e ghahani igbarini we ghahani Kraisti wu Jizosi. ²⁵ Makeni, Osolobue we Jesu ye, gi e henrin ejan we gi e wepu njo ihian le iwe-le-onuma Osolobue hun njo te k'e buheni ihian. Onwan Jesu nwun, ya wu edeke Jesu, ke Osolobue gi me e.

Okukwe ke we gi e nwehen ihienni Jesu me. Osolobue me onwan n'o gi ghosi ni ya le enwen e wu Osolobue wukwo onye ezi-omume—ndidi e k'o gi fepu njo ihian mesonme mbu enya — ²⁶ makeni o kwademe n'o k'e gi ogenni ghosi n'o wu onye ezioku, n'o nwonna onye o gbeyeni. Osolobue gi uzoni a ghosi ni 'ya le enwen e wu onye ezioku, n'o hughozikwo mma n'o nabanhan onye owule kwerini Jesu, kpọ onye hu onye ri ochan.

Osolobue Sọ Mę E, Ihian A S'eka Nyan Isi

²⁷ Kini ke ihian e gizi nwan nyan isi? O nwonna, kaka akp'ohu! Makeni, ele orun le ugwo-orun ke we gi e me e; mba, okukwe le ihien-ofe we e ye onye kwerini ro—'ya hain ihien we e gi nyan isi gizileni ri a. ²⁸ Makeni, enyi gi e don ni ghahani okukwe ke Osolobue gi e kuni ihian ohunma, ele ime ihien Iwu cho. ²⁹ Makeni, Osolobue wu ohu sọ. Ra Osolobue ndi Ju sọ rode? Elezi nke ndi wuleni ndi Ju? Eghęę, o wuzikwo nke ndi wuleni ndi Ju, ³⁰ ebe o me ni Osolobue wu ohu sọ. Ya wu, o k'e gi ifiri okukwe nabanhan ndi Ju, kuni we ohunma, gizikwo ifiri okukwe nabanhan ndi ali ndi ozo, kuni we ohunma.

³¹ Enyi ride nwan e gi oku okukweni a kagbu Iwu Mozizi ra? Mba, kaka; enyi ri e gide e a kwadon e.

Isi Nke Eno

Ebrahim Le Okukwe

¹ Ime oku okukweni, ki enyi k'e ku banyeni Ebrahim wu nedi enyi nke anu-ehu? Nani k'o jen?

² Omeni ihien hun Ebrahim run ke Osolobue gi kun'e ohunma, nke o nwon ihien o gi nyan isi, kani ele ebe Osolobue ri k'o k'a no nyan ya wu isi. ³ Ki Ehuhuo-nsọ ku? O si, "Ebrahim' kweyeni Osolobue, Osolobue no gi ifiri e gun a yen'e, kpọ a onye ri uchan."

⁴ Lee e nwan: onye run orun, a ku w'a ugwo-orun a. W'a ra si ni we "ye" e ihien-ofe, kama, w'a si ni ihien o run ro, ni we ku a ugwo-orun.

⁵ Kani nke ndi hun gichanrin okukwe don enya, ele orun, e kweyeni we Osolobue hun a si onye njo n'o riguo nwan ochan, okweyeni we kweyeni Osolobue k'o gi e kuni we ohunma, a kpọ we ndi ri ochan. ⁶ Onwan wu ihien Defidi ri e ku ogen o gi

ku oku ighoghohu hun rini onye hun Osolobue weri e n'ọ wu onye ri ochan—bu o nwonni orun oma owule o run: o si,

⁷“Ngọzi arikakwo ni
ndi hun Osolobue gbaghari eje-ihien ndi we me,
ndi hun o fihanpu njo we;

⁸ngọzi arikakwo ni
onye hun Di-nwonni-enyi jenkoleni
d'a gun ni njo a!”

⁹Onye nwede nwan ngọzi hu Defidi ku oku e? Ndi hun kwa ugun suo ra ke ndi kwaleni ugun?

Enyi e kuguo a ni ufiri okukwe Ebrahim ke Osolobue gi kpo a onye ri ke Osolobue cho. ¹⁰Elee onodi ke Osolobue node gun ihienni yen'e? Ebe o kwaguu ugun ra ebe o keleni kwa ugun? Ele k'o kwaguu ugun, kanj k'o keleni kwa. ¹¹Osolobue no gi ikwa ugun ye e ahima, gi ghosi n'ọ ri-ochan, ya wu n'ọ riguolet ochan ghahani okukwe k'o keleni kwa ugun—keni Ebrahim wuru nedi ndi ile kwerini kwaleni ugun; keni Osolobue gi ifiri okukwe we kpozikwo we ndi ri ochan. ¹²Ebrahim wuzikwo nedi ndi hun kwa ugun, ndi hun o me ni ele ni we kwa ugun suo, kama, we nwonzikwo udi okukwe ohu hu Ebrahim nedi-enyi nwon n'o d'a kwa ugun.

Okukwe Ke We Gi E Nwonhen Ihien Osolobue Kwe Nkwa A

¹³Ogen Osolobue gi kwe Ebrahim' le umu a nkwa ni uwa k'a wu nke we, o kuni ni idonme Iwu ke Ebrahim mobu umu a e gi nwehen e, kama, ni igi okukwe henrin ndi ri ochan ke w'e gi nwehen e.

¹⁴Makeni, omeni ndi hun e donme Iwu ke Osolobue e ye ihien o kwe nkwa a, ya wu o nwonni ihien okukwe wu—nkwa Osolobue enwon ihien o wuzi; ¹⁵makeni iwe-le-onuma Osolobue ke Iwu e wehe we dan a; kanj ebe Iwu rileni, w'a ra dan iwu.

¹⁶Ya wu, okukwe ke we gha e nwehen ihien ahun Osolobue kwe nkwa a, keni nkwa hu hun uzọ wuru ihien-ofe hun Osolobue e ye ndi ile wu umu Ebrahim'—ele ndi we ye Iwu suo, kanj ke we han nwe okukwe ke Ebrahim' don nwe.

Makeni Ebrahim' wu nedi ndi ile nwe okukwe, ¹⁷(noke ke Ehuhuo-nsọ don ku e, si, “E meguo m'i wuru nedi ndi anj ri ichen-ichen bu oda.”) O wu nedi enyi ihun Osolobue, onye hun o gi don enya; Osolobue hu hun e me onye nwunni a rizi ndun, hun e gi oku-onu a e me ihien rituleni n'ọ ri. ¹⁸Ebrahim' no kweri, kwerikenme, a tu enya ni nkwa Osolobue jenkọ d'e me—osun'a n'o nwonni ihien ozọ o kwodon eka. Ya k'o gi henrin “Nedi ndi alj ichen-ichen bu-oda,” noke ke Osolobue don gwa a mbu n'o k'a ri, si a, “Erija ke umu i k'e buhan oda.”

19 Okukwe Ebrahim ebeluani, osuon'a n'ọ nyanhangho ni ehu a anwunhugwole (makeni o wu ihien nọke nwa ahua ogun-isen ogen hu), osuon'a n'ọ nyanhanghozi ni Sara nwunye e wu agan; 20 o nini obi-ebuọ nu e d'a ru nkwa Osolobue uka; kama o zekenmede ime okukwe e, a ja Osolobue mma. 21 O kwerikenme ni Osolobue k'a s'eka me ihien Osolobue kwe nkwa a. 22 Ya hai Osolobue gi "gun a yen'e, kpo a onye ri ochan."

23 Ele Ebrahim suo ke we de ni oku hu, ni, "We no gun a yen'e." 24 Kani, we dezikwo ni enyi nwen ya; makeni we jenko d'a gun a yeni enyi ni enyi a rigwo ochan—enyi ndi hun kwerini Osolobue, Onye ahun gha onwun weli Di-nwonni-enyi wu Jesu. 25 Osolobue gi ifiri njo enyi we Jesu ye n'ọ nwun, gizi ifiri enyi gha onwun weli e—keni Osolobue hun uzọ kuni enyi ohunma.

Isi Nke Isen

Enyi Le Osolobue E Dongwo Nwan!

1 Ebe o me nwan ni Osolobue e gigwo ifiri okukwe enyi kuni enyi ohunma, ya wu ni enyi le Osolobue e dongwo ghahani Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi— 2 onye hun Osolobue gha eka a gi ifiri okukwe enyi webanhan enyi ime onodin o me efoma ye enyi, efomani hun enyi wuzo nwan ime e.

Enyi ri nwan a nan make ni enyi nwon olil'anya ni enyi jenko d'a banye ogho Osolobue!

3 Enyi a nanzikwo a nan ime nsongbu ndi hun a biasonmeni enyi, makeni enyi a maringho ni nsongbu e wehe ndidi; 4 ni idisonme ndidi e me ihian a gunsomme agungun ri mma; ni igunsomme agungun ri mma e buhe olil'anya— 5 bu olil'enyani ekpuyeko enyi, makeni Osolobue nwe ihien-osusuo jenni enyi oda-oda—o hugwo ihien-osusuo o nwe ebe enyi ri ye ime obi enyi ghahani Mmon-nso a o ye enyi.

6 Makeni, ogen o gi richanrin mkpa, ogen hu ndun gileni ri enyi, Kraisti no nwun ni enyi ndi njo onwun.

7 O fuka orun ni ihian k'e gide ifiri onye ri mma nwun onwun —o suokwo n'a ni, ikenkwo, ihian k'e ri-eka rikin obi, gi ifiri onye rikemme mma nwun onwun. 8 Kani Osolobue a ghosigwo enyi ke o nwehan ihien-osusuo enyi. Nani k'o don me e? Ebe enyi rikwo ime njo, ya ke Kraisti no nwunni enyi onwun! 9 Ebe o me nwan ni Osolobue e gigwo ifiri onwun Jesu nwun, ya wu, ifiri edeke e, kuni enyi ohunma, enyi jenko nwan d'a wanahinchanrin iwe-le-onuma Osolobue ghahani 'ya wu Jesu. 10 Makeni, omeni ogen enyi gi wu ndi-inenren Osolobue, o gi onwun Nwa a donzi egbata enyi le ya, ya wu ni, hunni enyi le iya dongwo, o k'e gi ndun Nwa a me enyi wanahinchanrin!

¹¹ Eledede ohun suo, kanị, enyi huzi a nan ime Osolobue ghahani Di-nwonnị-enyi wu Jizos' Kraisti, onye hun Osolobue ghaguu nwan eka a donzi egbata enyi le Osolobue.

Adam' Le Kraisti

¹² Ya wu, ke njo don gha eka okennyẹ ohu wu Adam' banhan ime uwa, njo no wehe onwun, erirazi ke onwun don ru ihian ile eka makeni ihian ile me njo. ¹³ Eghee, njo ri ime uwa ni we d'e ye Iwu Mozizi; kanị, ebe iwu rileni, w'a ra si ihian "Lee njo i me." ¹⁴ Kanị, o suokwo n'a ni o ri erira, onwun hukwo a kichanrin ihian ile, gha ogen Adam d'e ru ogen Mozizi—ke ndi hun danleni iwu owule Osolobue kpo efan ke Adam don dan iwu Osolobue kpo efan.

Adam wuchanrin ihien we e leri enya a kowa onye hu keleni bja ogen hu—hun wu Kraisti.

¹⁵ Kanị, we ebuo ele ohu. Ihien Osolobue ye ofe anoni ke njo Adam. Onwun ke njo okennyẹ ohu hu wu Adam' buheni ndi bu oda. Kanị, Osolobue gha efoma okennyẹ ohu hu wu Jesu Kristi me menị ndi bu oda ohunma, ye we ihien-ofe—ele onwun.

¹⁶ Ozozị, ihien Osolobue ye ofe anoni ke ikpe-omuma hun njo okennyẹ ohu hu wu Adam' buhe. Makeni, okinkin-ikpe ke we gi son akpu njo ohu, we no ma ihian ikpe. Kanị Osolobue gi ihien-ofe son njo bu oda ihian mesonme, kun'e ohunma.

¹⁷ Omeni ifiri njo okennyẹ ohu ahun wu Adam' me ke onwun gi ghaha eka a kima, kini k'e me ndi nabanhan oken-efoma Osolobue le ihien-ofe o ye hun wu iri-ochan? Ya wu ni we k'e nwon ndun, elezi onwun—we k'a ri ndun, ki hun we kpo okiki—ghahani okennyẹ ohu hu wu Jesu Kristi.

¹⁸ Ya wu, ke akpu njo ohu hu Adam me don buheni ihian ile ikpe-omuma, erira ke akpu ihien ri mma ohu Kraisti me don nwan e me Osolobue e kuni ihian ohunma, e we ndun e ye e. ¹⁹ Makeni, eka ohu hu ndi bu oda gi henrin ndi njo makeni okennyẹ ohu hu wu Adam nupu isi, ya ke Osolobue sikọ nwan d'e gi me ndi bu oda wuru ndi ri ochan ebe Osolobue ri makeni okennyẹ ohu hu wu Jizosi hume isi.

²⁰ Iwu Mozizi rubanhan d'e me ni ihian danwaye iwu, gi e marinwaye ke we mehan ndi-njo. Kanị ebe ime-njo no ba uba, ebehu ke efoma Osolobue no bakaride uba— ²¹ keni o hun uzo me ni erira njo don gi onwun ki ke efoma Osolobue k'a don nwan gi ikuni ihian ohunma le ikpo we ndi ri k'o cho ki—gi erira me ihian nwehen ndun-itebite ghahani Di-nwonnị-enyi wu Jizos' Kraisti.

Isi Nke Isin

Nwunnahin Njo, N'i Rini Osolobue Ndun

¹ Kị ẹnị k'e ku nwan? Nị ẹnị mēsōnmē nwan njo kēni ẹfoma *Osolobue* hūn ụzọ a bawaye ụba? ² Mba nū! Nani kē ẹnị, hūn nwūnahingū njo e dōn tọ ime njo e bi? ³ Ra unū amarīn nī ndi ile wē bugū che ime Jesu Kristi ghahani ime wē mirin-Chuku, nī e bugū wē wē che ime ọnwūn Jesu Kristi nwūn?

⁴ Ya wū, e giguō wē mirin-Chuku wē mē ẹnị ligbama ẹnị lē Jesu, gi ẹ mē ẹnị wūrū ndi sōn ẹ nwūn, kēni ẹnị nwēn hūn ụzọ lihi, bimezikwō ndūn ọhūn, rīkē kē wē dōn gha ọnwūn weli Jesu ghahani ikēn ahūn Nēdi ẹnị wū *Osolobue* gi nwe ọghō.

⁵ Ebe o mē ni ẹnị lē ya a wūguō ohu ẹnina ghahani ọnwūn a, ẹnị lē iya k'a wūzikwō ohu ghahani igha ọnwūn lihi k'ọ dōn gha ọnwūn lihi, ⁶ makēni ẹnị a marīnghō nī ya lē onyē hūn ẹnị te wū kē wē kpogbu enu-obe hū, kēni wē hūn ụzọ nafu eje-ihian ahūn ẹnị te wū ikēn, amamgbe njo gha a kizi ẹnị kē igbōn. ⁷ (Makēni onyē hūn nwūnhūnni a wanahingūō njo, njo e nwōnzi ikēn ebe ọ rī.)

⁸ O mē nwan nī ẹnị e sōnguō Kraīstī nwūnhūn, ẹnị kweri ni ẹnị k'e sōnzikwō a rizi ndūn— ⁹ makēni ẹnị a marīnghō nī hūnni Kraīstī ghaguū ọnwūn lihi, ọ nwūnkōzi; ọnwūn enwēzi ikēn ebe ọ rī. ¹⁰ Makēni, ọnwūn ọ nwūn, njo k'ọ nwūnahin; mgbe ohuni sūō k'ọ nwūn, ọ nwūnkōzi. Ndūn ọ rī e bi kikēnni, *Osolobue* k'ọ rī e bi n'ẹ. ¹¹ Erirazikwō, unū lē enwēn ọnū k'e weririri enwēn ọnū nōkē ndi nwūnahingūō njo lē ndi nọ ime Kraīstī wū Jizōsi a rī nī *Osolobue* ndūn.

¹² Ya wū, anikwōlē ni nwan njo a kī ẹhū unū, e mē unū a gbaye eje-ihien ndi hūn a gūnsōnmē ẹhū unū; ¹³ ewekwōlē ni mkpamkpa-ẹhū ọnū yemē njo n'ọ gi hēnrin ihien-ọrūn o gi e mē eje-ihien. Ka wechanrīn nī enwēn ọnū ye *Osolobue* nōkē ndi hūn wē ghaguū ọnwūn weli hūn rī ndūn; ọnū e wechanrīn mkpamkpa-ẹhū ọnū ile ye *Osolobue* nōkē ihien-ọrūn o gi e mē ihien ọ chō. ¹⁴ Njo akikō unū—makēni unū arizi e bi okpuru iwu kanī okpuru ẹfoma *Osolobue* kē unū rī e bi.

Ndi-kwerini Wū Igbōn Iri-ochan

¹⁵ Kị ẹnị e mēzi nwan? Nị ẹnị mēsōnmē nwan njo makēni okpuru ẹfoma *Osolobue* kē ẹnị rī ẹlēzi okpuru Iwu? Kaka akp'ohu! ¹⁶ Unū amarīn nī onyē unū hatu enwēn unū yeni nī ya kē unū a gbaye, iya kē unū wū igbōn ẹ? Omēni njo rō, ọhūn k'e buhē ọnwūn; omēni ihumē-isi rō, ọhūn k'e mē unū wūrū ndi rī ochan. ¹⁷ Kani, ekele ya rini *Osolobue*, nī, ọ sūōkwō n'a nī unū te wū igbōn njo, unū e giguō nwan obi unū ile gbaye ihien rī nkuzi hū unū nwōnhēn; ¹⁸ a gbapuhaguū wē unū ẹka njo, unū nọ hēnrin igbōn iri-ochan. ¹⁹ (M rī e ku ẹ hū kē ihian e ku kēn'ọ nī unū ghōha.) Ẹka ohu hū unū gi we mkpamkpa-ẹhū unū ye ihien-urū lē eje-obibi nōkē igbōn—hūn unū te gi rī e bi

eje-obibi, e biwaye, gizi ni nwan ẹka ohu hu we mkpamkpa-ehu unu ye ezi-omume, keni unu ri nsọ.

²⁰ Ogen hu unu gi wu igbon njo, onwonni ugwo owule unu gi ezi-omume hun unu e gi gbaye e. ²¹ Elee erere ke unu nwonhen ime ihien ndi hu unu e me ogen ahun—hun ri nwan e me unu ifenren? Onwun, ya ke ihien ndi hu buhe! ²² Kani, hunni o me nwan ni Osolobue a gbafuhaguo unu ime njo, unu e henrin igbon Osolobue, erere unu e nwehen wu ni unu ri a ri nsọ. Ihien onwan k'e buhe wu ndun itebite. ²³ Make ni, ugwo-orun njo wu onwun, kani, ihien Osolobue e ye ofe wu ndun itebite hun ri ime Jesu Kristi Di-nwonni-enyi.

Isi Nke Eṣa

Ihien We Gi Olulu Di-le-nwunye Kowa

¹ Umune m, unu amarin ni ebe ihian ri ndun sọ ke Iwu no a ki a? (A maringho m ni m ri e de ni ndi marin Iwu.) ² Ya k'o gi meni okpoho nwon di k'a luriri di e hu, kasi a me ni di e ahun hu ndun. Kani, di e nwunhun, iwu di-le-nwunye egizi e. ³ Ya wu, omeni ya le okenny e ozọ a sọma mobu luma bu di e hukwo ndun, we k'a kpo a onye zo-uku-ye-ofia; kani omeni di e a nwunhuguo, iwu hu egizi e. O luma okenny e ozọ, o zoni uku ye ofia.

⁴ Umune m, erira k'o rizi ni unu. Make ni unu wu mkpamkpa-ehu hu Kraisti gi nwunhun, unu le iya gba nwunhun; ya wu, unu a nwunnahinguo Iwu Mozizi, keni we hun uzọ we unu ye onye ozọ luru, onye hu Osolobue gha onwun weli, keni enyi banni Osolobue erere, min'a mkpuru. ⁵ Make ni, ogen hu enwen enyi gi ri a ki enyi, eje-ihien ndi ahun Iwu kpotiensonme ri orun ime mkpamkpa-ehu enyi, a runpuha ihien onwun gi e gbu. ⁶ Kani, enyi e nweringuo nwan enwen enyi, enyi arizi okpuru Iwu Mozizi, make ni enyi a nwunguo—nwunnahin ihien hun te gi enyi mbu, keni enyi hun uzọ gi uzọ ohun ahun Mmon-nsọ a ki femẹ Osolobue, elezi uzọ akan, uzọ ahun Iwu hu we de e de a ki.

Iwu Le Njo

⁷ Kini ke enyi k'e kuzi nwan? Ni enyi si nwan ni Iwu Mozizi wu njo? Mba nu! Make ni, emeni ele Iwu, m'e ke marin ihien njo wu. Omeni Iwu asini, "Anile ihien owule na i enya," m'e ke marin ihien o wu ni ihien a la ihian enya. ⁸ Kani njo no hun ihien ahun Iwu ku tudon, gi e kpotienchanrin ihien olila-enya ri ichen-ichen ime m. Ya wuni, omeni ele Iwu, njo wu ihien nwunni.

⁹ M te hu ndun ke iwu keleni biani m; kani, ogen ihien hu Iwu ku gi bia, njo no tulua—¹⁰ m no nwunhun. Iwu hun nke e ye ndun no weheni m onwun! ¹¹ Njo no hun ihien ahun Iwu ku

tudon, gi e dufie m, gi e gbu m. ¹² Ya wu, Iwu le enwen e ri nsọ; ihien hu Iwu ku rizi kwọ nsọ, ri mma enya Osolobue, ri mma nke-esi.

¹³ Ya wu ni ihien hun ri mma buheni m onwun? Kaka akp'ohu! Njo ya me e. O no puhachanrin ifon ni njo wu njo—make ni o gi ihien ri mma buheni m onwun. Ya wu, e gigo we ihien hu Iwu ku ghosi ke njo no—ni njo a joka njo.

Ndun Ari Ihian

¹⁴ Enyi a maringho ni Iwu wu ihien ime-mmọn, kanj mme nwen wu ihian-mmaka hun nwonleni Mmọn-nsọ—hun njo ri a kichanrin ke igbon o non enon. ¹⁵ M'a ra ghota ihien m ri e me. Make ni, m'a ra me ihien m cho ni m me, kama, ihien hun e ze m ize, ya ke m'e me. ¹⁶ Ebe o me nwan ni ihien hun m choleni ni m me ke m'e me, ya e me m e kweri ni Iwu hu ri mma nke-esi. ¹⁷ Ya wu nwan ni elezi mme ri e me e, kanj, njo hun ri ime m ri e me e. ¹⁸ Make ni, a maringho m n'o nwonni kaka akpu ihien ohu ri mma hun ri ime m, ya wu ime mme wu ihian-mmaka. Make ni, m'a cho ni m me ihien ri mma, kanj, m'a ra saeka me e. ¹⁹ M'a ra me mma hun m cho ni m me, kanj eje-ihien hu hun m choleni ni m me ke m'e mesonme. ²⁰ O me nwan ni m'e mesonme ihien m choleni, ya wu ni elezi mme ri e me e—njo hun ri ime m ri e me e.

²¹ Ya wu, a hunguọ m'a nwan n'o nwe iwu ri orun ime m, a ki m, hun o gi e me ni m cho ni m me mma, eje-ihien suo ke m'a sa eka e me.

²² Ezie, Iwu Osolobue a suo m asuo, a suoru m akpakali obi. ²³ Kanj, a hun m iwu ichen ri orun ime ehụ m, a lusun Iwu ahun ri m mma ogun; iwu ichen ahun ri a kini m e me m a gbaye njo hun ri mkpamkpa ehụ m a run.

²⁴ Ewu, uya e gbu m! Onye k'a gbapuha m eka ehụ ni ri e buheni m onwun?!

²⁵ Ekele ya rini Osolobue n'o jenk'e me e ghahani Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi!

Ya wu, o me uche m, m wu igbon Iwu Osolobue; kanj, make njo hun ri ime m, m wu igbon njo.

Isi Nke Eṣatọ

Ndun Mmọn-nsọ Ri A Ki

¹ Ya wu, o nwonni ikpe-omuma owule ri ni ndi hun ri ime Kraisti wu Jizosi. ² Make ni, iken iwu ahun Mmọn-nsọ gi a ki, e ye ndun, hun ri ime Jesu Kristi, a gbapuhaguọ enyi eka iken iwu ahun njo gi a ki e buhe onwun. ³ Make ni Osolobue e meguo nwan ihien hu Iwu Mozizi saleni eka me, hun Iwu saleni eka me make ni iken ari ime ihian. Osolobue e meguo a ghahani igi ifiri njo zihę Nwa a n'o wuru ihian nọke enyi ndi-njo, o nozi

nwan ma njo ri ime ihian ikpe ghahani ima ya wu Nwa a ikpe. ⁴ Osolobue me onwan keni ihien ndi ahun ri Osolobue mma enya hun Iwu cho hun uzọ mezu ime enyi ndi hun rizileni e bi ke ihian-mmaka, kani ke Mmon-nsọ don cho.

⁵ Ndi hun ri e bi ke ihian-mmaka e ro iroro ke ihian-mmaka, e me ke ihian-mmaka; kani ndi hun e bi ke Mmon-nsọ don cho e ro iroro ke Mmon-nsọ, e me ihien Mmon-nsọ cho. ⁶ Iro-iroro le ime ihien ke ihian-mmaka e buhe onwun, kani, iro-iroro le ime ihien ke Mmon-nsọ don cho e ye ndun le udon. ⁷ Makeni, onye hun e ro ke ihian-mmaka ara kweyeni Osolobue kaka, ara gbaye Iwu Osolobue; ezie, o sako aka gbaye e. ⁸ Ndi hun e bi ke ihian-mmaka a saeka me efọ sọ Osolobue usọ.

⁹ Kani, nke unu nwen, unu a ri e bi ke ihian-mmaka. Mmon-nsọ ya ri a ki unu—omeni ezie ro ni Mmon Osolobue ri ime unu. Bu, onye owule nwonleni Mmon Kraisti ele nke Kraisti. ¹⁰ Kani, omeni Kraisti ri ime unu, ezie ro ni ehụ unu a nwunguo make njo, kani mmon unu ri ndun makeni unu e henringuo ndi ri ke Osolobue cho.

¹¹ Omeni Mmon onye hun gha onwun weli Kraisti bi ime unu, onye hun gha onwun weli Kraisti, me n'o rizi ndun, sikọ d'e mezikwo ni ehụ unu hun a nwunni ri ndun—ghahani Mmon a hun bi ime ndun unu.

¹² Umune m, ya wu nwan ni o nweni ugwo enyi gi ihian-mmaka ahun enyi te wu hun enyi e gi bi k'ọ cho. ¹³ Makeni, unu bime ke ihian-mmaka, unu k'a nwunri. Kani, unu ghaha Mmon-nsọ gbupu eje-ihien ndi hun ehụ e me, unu k'a ri ndun. ¹⁴ Makeni ke we han Mmon Osolobue ri e du, uwe wu umu Osolobue. ¹⁵ Makeni mmon hun Osolobue ye unu ele nke igbon, hun unu e gi tumazi egun, kani Osolobue ye unu mmon hun o gi munrun unu, Mmon ahun e me enyi a hi Osolobue, "Baba! Baba Nedi m!" ¹⁶ Mmon-nsọ le enwen e a shia eri, a gwa mmon enyi ni enyi wu umu Osolobue nke-esi. ¹⁷ O me nwan ni enyi wu umu, ya wu ni enyi wu ndi ihien nedi we k'e ru aka, ndi ihien nedi enyi wu Osolobue k'e ru aka—ndi we le Kraisti gba nwe ihien Osolobue, omeni enyi e son Kraisti ta afunfun a, keni ogho a hun uzọ ruzikwo enyi aka.

Ogho Hun Lalani Ni Enyi

¹⁸ E gigho m'a don ni afunfun enyi ri a ta ogenni enwon ihien o wu ebe ogho ahun jenko d'a biani enyi ri.

¹⁹ Oghoni hain ihien ile Osolobue ke gi nwan e che, e chekenme, ni Osolobue ghosi ndi wu umu a. ²⁰ Makeni Osolobue bu ihien ile o ke eke toni uya; eleni ihien we ke eke cho n'o ri ime uya, kani, makeni Osolobue hun bu e toni uya cho n'o ri erira, makeni o nwegho ihien o bu obi: ²¹ o bu obi ni omegu, o wepuhazikwo ihien ndi ozọ ile o ke ime egbun we ri,

amamgbewe ghazị e rehi, e sọn wẹ umu Osolobue weri enwen wẹ, sọn wẹ nwerin ogho. ²² Makeni enyi a maringho ni ihien ile Osolobue ke hu a sun uden nọke okpoho ime ri e me—d'e rukwo ogenni. ²³ Elede ihien-okike suo ri a sun uden; enyi nwen hun nwonhengude Mmon-nsọ hun wu ihien ibuzo Osolobue gi a ghoji ni ogho ahun ile lalachanrin, enyi huzikwo nwan a sun uden, ke enyi don ri e che ni Osolobue murunchanrin enyi, n'o wepuha ehụ enyi ime uya, gi e henrin hun ghaleni e rehi.

²⁴ Ihienni enyi ri e lee enya a ke Osolobue gi ifiri e zuofuha enyi. Enyi e ke nwehen e, nke enyi a tubehi enya a—makeni ilee-enya ihien, bu y'a hunguo a, elezi olil'enya. Onye ime enyi a hunguu ihien e lemezi enya a? ²⁵ Kani, emeni enyi e ke hun ihien enyi ri e lee enya a, enyi e gi ndidi e che e.

Eyemeka Mmon-nsọ

²⁶ Mmon-nsọ huzikwo e yeni enyi eka ebe o meni enyi e zuni oke.

Enyi amarin ihien enyi k'a rijo ime ekpere, kani Mmon-nsọ le enwen e gi isun-uden a riodonni enyi ebe Osolobue ri; o gi isun-uden ahun e ku ihien onu ghaleni a saeka e ku. ²⁷ Osolobue hun e legha obi enyi marin ihien Mmon-nsọ ri a rijo, makeni Mmon-nsọ a riodon ni ndi-nsọ ke Osolobue don cho.

²⁸ Enyi a maringho ni Osolobue e gi ihien ile le onodi ile a run, a runpuhani ndi ahun ihien e a suo ihien ri mma, ndi ahun o kpọ make ihien cho n'o me. ²⁹ Osolobue a maringuo le we mbu-mbu n'o d'a kpọ we. O maringuu we, o no hoto we n'o jenkọ d'e me we ni we ri ke Nwa a, keni Nwa a wuru nwa-ibuzo ime umu bu oda. ³⁰ Ndinị o hoto k'o kpọ; o kpoguu we, o no kuni we ohunma, ya o no nwan we ogho ye we.

Ihien-osusuo Osolobue Nwe Hun Ri Ime Jesu Kristi

³¹ Ebe o me ni ihien ndini no enina, ke enyi k'e ku nwan? O me nwan ni Osolobue ri azuun nke enyi, onye k'a saeka nu enyi ogun? ³² Omeni Osolobue anoni Nwa a ye azuun, kama, o gi ifiri enyi ile we e ye, o yechanrinko enyi ihien ndi ozo ile—cheni Nwa a? ³³ Onye k'a sa nwan eka ma ndi hun Osolobue hori ikpe—ebe o me ni Osolobue le enwen e ri e kuni we ohunma?

³⁴ Onye k'a ma we nwan ikpe—ebe o me ni Jesu Kristi ri nwan eka-nni Osolobue a riodonni enyi!? Jesu Kristi hun nwunhunni; elede onwun suo k'o nwun, kama, Osolobue ghazide onwun weli e. ³⁵ Onye k'a sa nwan eka wepu enyi ime ihien-osusuo Kraisti nwe ebe enyi ri? Ni nsongbu saeka me e? Ra afunfun? Ra ukpokpo; ra unwun le egun; ra ahunni ekwa je; ra eje-onodi; ra opia-agma we gi e gbu ihian hun ³⁶ Ekukwo-nsọ gi si,

“Ifiri i

ke onwun gi a kpọ enyi ihun ogen ile;
we e me enyi ke atunrun

wę dukọ d'e gbu.”

³⁷ Mba nų, o nwọnni hųn k'a sa-ęka!! Imę ihien ndini ile, ęnyi wų ndi-mmęri ka ndi-mmęri ile, ghahani onye ahųn nwe ihien-ọsụsụ ęnyi! ³⁸ Makeni, o wegụọ m ęnya ni ke ọnwun ke ndun, ke ndi mmọn-ozị ke eje-mmọn ndi ri a kinị, ke ihien ri ogenni ke ihien ri ihun, ke ikęn ile rinị; ³⁹ ke ihien jęn elu ke ihien mi mgbugbu, ke ihien ọzọ ọwụlę wę ke eke—o nwọnni hųn k'a saęka wefu ęnyi imę ihien-ọsụsụ Osolobue nwe ebe ęnyi ri, ihien-ọsụsụ a hųn ri imę Kraistị wų Jizọsị Di-nwọnni-ęnyi!

Isi Nke Itenei

Osolobue Le Ndi-Izrelu

¹ M ri e ku ezioku id'ęnya Kraistị, ari m a tu ntụ—ihori m ri a ghoņi m idęnya Mmọn-nsọ ni ari m a tu ntụ, ni ² okęn ękwan jun m obi, ni ogęn ile ke obi gizikwọ a cho n'ọ gbawapu m ³ ebe m n'e ro ndi ali m! Nke ọ ri m ni Osolobue bu m ọnu—wepude m imę Kraistị—omęni ọhun ke wę e gi nwọn nzuọpuha.

⁴ M ri e ku oku ndi Izrelu: uwe ke Osolobue gi henrin umu; uwe k'ọ ghoị ọghọ a; uwe k'ọ ye nkwerigbama ahun o kwademe; uwe k'ọ ye Iwu hu; uwe k'ọ tumeni ofufe hu ri imę Iwu; uwe nwehen nkwa ndi hu Osolobue kwe; ⁵ Ebrahim le ndi-nedi mbu hu we marin amarin wu ndi nke we; ebon we ke we muye Kraistị rike ihian—Kraistị, hun wu Osolobue hun ihian ile le ihien ile ri okpuru e, hun richanrin mma jęnrin ejen! Isee.

⁶ Eleni ihien oku Osolobue ku banyeni ndi Izrelu a ghazini. Mba. Makeni, ele ndi Izrelu ile wu ndi Izrelu nke-esi. ⁷ Elezikwo ndi ile gha ehụ Ebrahim puha wu umu a nke-esi, makeni, Osolobue si Ebrahim, “Eka Aziki ke umu we jenkọ d'a kpọ umu i k'a gha bia.” ⁸ Onwan ghoị ni ele umu we mu ke ihian don a mu nwa wu umu Osolobue, kanị, umu we mu ghahani nkwa hu Osolobue kwe, uwe ke we a gunye ni we wu umu nke-esi. ⁹ Makeni, ogęn Osolobue gi kwe ya wu nkwa, ihien o ku wu: “Mgbeni akan-ile, m k'e kinhen, Sara a mu okennyę.”

¹⁰ Elede ọhun sụọ. Makeni, ogęn Ribeka gi ri imę ejime, nedi ohu ke we nwọn, hun wu Aziki nedi ęnyi; ¹¹ kanị, ni we d'a mu we, ke we keleni me ihien ọwule—ke mma ke njo—Osolobue nọ gwa Ribeka oku, igi ghoị ni omęni Osolobue cho n'ọ me ihien, o gi ęka a a hori ihian, a kpọ a— ¹² ni ele ihien we run k'ọ gi a hori we. Ihien Osolobue gwa Ribeka wu, “Hun kanị sikọ d'e fe hun-nta.” ¹³ O rihu ke we don de e imę Ehuhuo-nsọ, si, “M nwe ihien-ọsụsụ jenni Jekopu; kanị, enwen m ihien-ọsụsụ jenni Iso.”

¹⁴ Ni ęnyi si nwan n'ọ nwọn onye Osolobue e gbeyeni? Mba, kaka! ¹⁵ Makeni ọ si Mozizi, “Onye ọwule m cho ni m me omiken e ke m k'e me omiken e; onye ọwule m cho ni m me

ebere e ke m k'e me ebere e." ¹⁶ Ya wu ele ihien ihian cho mabu ihien ihian run ke we gi e me e, kani omiken Osolobue suo. ¹⁷ Ime Ehuhuo-nsọ, Osolobue si eze ali Ijptu wu Fero, "M tume i eze keni m gi i ghosi iken m, keni m gizikwo a me efan m ghagbari uwa ile." ¹⁸ Ya wu nwan ni onye owule Osolobue cho n'o me omiken e ke o me omiken e, kani ndi o cho ni we gba isi-akwanran, o mezikwo we gba isi-akwanran.

Iwe-le-onuma Osolobue Le Omiken E

¹⁹ Kani unu k'a si m, "Omeni enina k'o me, ki haenzi Chuku gi a koriani enyi wu ihian? Onye gbondontu uche Chuku?"

²⁰ Kani, iyu wu ihian-mmaka, onye k'i wude nwan i gi a shiagwari Osolobue? Ni ihien we kpu akpu juma onye kpun'a, "Ki haiz i gi kpu m enina?" ²¹ Ele okpu-ite nwe ku ihien o k'e gi okpukpu-urua kpu? O nwe iken igi e kpu ite we gi e me ihien-oghọ, o nwezikwo iken gi ya wu okpukpu-urua kpu ite we gi e gbu ani.

²² Kini ri a omeni Osolobue gi oken ndidi son ndi hun o kwademeğu toni ntikpo, keni o ghosi iwe-le-onuma a, mezikwo ihian marin iken e? ²³ Kini ri a, omeni o me e keni o we oken ogho a ghosi ndi o cho n'o me ni omiken, ndi o kwademetọ n'o k'e ye ogho, ²⁴ ya wu enyi, ndi ahun o kpo—hun o me ni ele ime ndi Ju suo k'o gha kpori enyi kani ke ime ndi Ju ke ime ndi wuleni ndi Ju. ²⁵ Onwan k'o ku ime Ekukwo-nsọ, ime ehuhuo Hozia, si,

"Ndi wuleni ndi nke m

ke m k'a kpo 'Ndi nke m.'

Ali hu te rileni m obi ke m k'a kpo

'ali hu ri m obi.'

²⁶ Ebe ohu ahun we no si we,

'Unu ele ndi nke m'

ke we k'a nozi kpo we

'umu Osolobue ahun ri ndun.' "

²⁷ Nke ndi Izrelu, Azaya gi we yi oro, si,

"Osun'a ni ndi Izrelu buhan oda

ke ejan ri mkpenren iyi,

ndi k'e nwon nzuofuha ime we ebuko oda,

²⁸ makeni,

Di-nwonni-enyi siko d'e yekenrin ndi ali hu afunfun hu o ku,

ye we ya ru ali!" ²⁹ Eriira ke ya wu Azaya kuzikwo mbu, si,

"Omeni Osolobue Hun-nwon-iken-ile e te meni ni we gbuhodu ni enyi umu, nke enyi a riguo ke Sodom, nke enyi a no ke Gomora."

³⁰ Ke enyi k'e kuzi nwan? Ni ndi wuleni ndi Ju, hun te rileni a cho ke w'a don ri ochan, a riguo nwan ochan—iri-ochan we gi okukwe nwehen; ³¹ bu ndi Izrelu, hun ri a lu ni we gi idonme Iwu ri ochan, asani eka ri ochan. ³² Ki haiz we gileni sa eka?

Makēni egini wẹ okukwe chụ a, kama, wẹ mẹ ẹ kẹ sị ihien wẹ rụn kẹ w'e gi rị ọchan—ya wẹ nọ kpogburu “omuma-mkpogburu ahun,” kpogburu—³³ rike kẹ wẹ don de ẹ ime Ekukwo-nsọ, sị, “Lee ẹnya, e butogwo m omuma ime Zayonu hun k'e mẹ ihian kpogburu; nkume hun k'e mẹ wẹ dan. Kani, o kpuyeko ndi kwerini n'e.”

Isi Nke Iri

Ekpere Polu E Meni Ndị Izrelu

¹ Umunę m, ihien hun a gun m egun le ihien m'a rịo Osolobue ime ekpere n'o meni ndi ali m wu ni wẹ nwe nzuopuha. ² M k'a saeka shia ni wẹ eri ni ihien Osolobue a du wẹ adu, kani, amamihięn ari. ³ Makēni, ifiri ni amarin wẹ uzọ ahun Osolobue gi e mę ihian a rị ọchan bu wẹ hu a nwan ni wẹ mę ẹ uzọ nke wẹ, eweni wẹ enwen wẹ che uzọ hu Osolobue gi e mę ihian a wuru onye rị ọchan. ⁴ Makēni Kraisti wu isi-njendeme Iwu, keni onye owule hun kwerini hun uzọ henrin onye rị ọchan ghahani ikwerini Kraisti.

Onye Kweri, O Wanahin

⁵ Nke iri-ọchan ghahani idonme Iwu, lee ihien Mozizi de banyen'e: “Onye owule hun e donme ihien ndini Iwu ku wu onye k'e gi wẹ rị ndun*.” ⁶ Kani, nke iri-ọchan ghahani okukwe, ihien Ekukwo-nsọ ku wu, “Ajukwole ni enwen unu kẹ ‘Onye k'e jęn nwan elu-igwee?’ (Ya wu, keni o d'e wehe Kraisti) ⁷ mọbu ‘Onye k'e jęn nwan ani-mmọn’ (ya wu, keni o d'a gha ime onwun weli Kraisti.)” ⁸ K'o sị ihian mę? O sị, “Oku Osolobue rị unu nsue—o rị unu ugbonu, rị unu ime obi.” Elee oku ro? Oku-okukweni ęnyi rị e kusonme: ⁹ ni, i gi onu i ku ę ni Jesu wu Di-nwonni-i, y'e kweri ime obi i ni Osolobue gha onwun weli ę, i k'e nwon nzuopuha. ¹⁰ Makēni, ihian gi obi ę kweri, o wuru onye rị ọchan; o gi onu a ku ę n'o kwerigho, Osolobue a zuopuha a. ¹¹ Makēni, Ehuhuo-nsọ sị, “O kpuyeko onye owule kwerini n'e.” ¹² Makēni ęka ohu kẹ Osolobue gi e sọn onye owule, kẹ ndi Ju kẹ ndi wulen ndi Ju. Nna ohu ahun wu Nna ihian ile. O hu ngozi ę e kpu onye owule kpokun'e, e hukpu wẹ ya odaoda. ¹³ Makēni Ehuhuo-nsọ sị, “Onye owule kpoku ęfan Onye-nwonni-ęnyi k'e nwon nzuopuha.”

¹⁴ Kani, nani kẹ w'a don kpoku onye wẹ keleni kweri ni? Nani kẹ w'a don kweri ni onye wẹ keleni nutu banyeni? Nani kẹ w'a don nu banyen'e omeni o nweni onye zi wẹ ozi

* **Isi Nke Iri:5** Livitikosj 18.5

banyen'ẹ? ¹⁵ Nani ke w'a don zi ya wu ozi omeni e zipuni we ndi-ozu d'e zi ya wu ozi? Ya ke Ehuhuo-nsọ gi si ni "Obibia ndi-ozu hun e wehe ozioma a rika mma, ijen we a rika mma." ¹⁶ Kani, ele ihian ile kwere ozioma. Azaya le enwen e si, "Di-nwonni-enyi, onye kwere ozi enyi zi?"

¹⁷ Ya wu, ihien ihian nu k'o gi e nwe okukwe; ihien w'a nu nwehen okukwe wu ozi banyeni Kraisti.

¹⁸ Kani, m ri a ju ke ndi Izrelu anuni ya wu ozi? Ezie, a nugo w'a. O rihu ke Ehuhuo-nsọ don ku, si, "Olu we a puole, o ruole uwa ile; ihien we ri e ku e ruguo njendeme uwa."

¹⁹ M rizi nwan a ju ke ndi Izrelu aghotani? Nke ibuzo, Mozizi le enwen ku ni Osolobue si, "M k'e gi ndi nwonleni ihien we wu, me enya fuma unu ufu; m k'e gi ani ndi nzuzu kpasu unu iwe."

²⁰ Azaya no rikin obi kude hunni Osolobue ku, ni, "Ndi rileni a cho m, uwe hun m; e we m enwen m ghosi ndi ghaleni a ju ukwere m."

²¹ Nke ndi Izrelu, Azaya ku ni Osolobue si, "M shiafu eka m ke uhuhoin han keni m nabanhan ndi nnupu-isini, ndi isi-ikenni."

Isi Nke Mmanaj

Omiken Osolobue Gi E Son Ndi Izrelu

¹ Ni m ju nwan ajuju, "Osolobue a juguo ndi nke e wu ndi Izrelu?" Mba, kaka! Makeni, mme le enwen m wuzikwo onye Izrelu, nwa Ibrahim, onye ikpun-ulo Benjamini. ² Osolobue ajuni ndi nke e, hun o hoto gha isi mbidon lala!

Unu anyanhanni ihien Ehuhuo-nsọ ku ebenu Elaija no ri e kpe ndi Izrelu eka Osolobue? Ke Elaija don si, ³ "Di-nwonni-enyi, e gbuchanringuo we ndi-amuma i, tikpopusonme ebe ndi w'a no a chuyen'i ejan. Mme suo hodu, bu we ri nwan a cho ni we gbu m!" ⁴ Kani, kini ke Osolobue za a? Osolobue si a, "E butoguo ni m enwen m madu nnu-uku esa (madu ogun-iri kwasị nnu-mmesa) hun gbutuleni ni mmọn Baa osekpụ."

⁵ Erira k'o rikwo nwan; o nwonghozi ndi buleni oda hoduni hun Osolobue gi efoma a hoto. ⁶ O me nwan ni efoma k'o gi me e, ya wu elezi ifiri orun ihian run—nke o me ni efoma elezi efoma.

⁷ Kini me nwan? Ndi Izrelu ahunni ihien we ri a lugbu enwen we, a cho; kani ndi ahun buleni oda Osolobue hori suo wu ndi hunn'a—Osolobue a kpokin obi ndi hoduni, ⁸ rike ke Ekukwo-nsọ don ku, si,

“Osolobue nọ mę wę amarinzile
 ihien wę ri e mę;
 mę ęnya wę eleghale ụzọ;
 mę ntin wę anule ihien—
 d'e rukwo nwan tanni.”

⁹ Defidi si,

“Thien-oriri wę ya wuru ọnyan,
 ọnyan wę gi nwundon wę,
 ya wuru omuma hun e mę wę a kpogburu;
 ya wuru ihien wę gi megwari wę.

¹⁰ Ęnya ya kpu wę ishi,
 amangbe w'e legha ụzọ;
 wę hieto jęrin ejen!”

¹¹ A ju m nwan ajuju: ke ndi Ju kpogburu, wę dangungwon adangungwon? Mba, kaka! Kama, makeni wę mę njo, nzuofuha a biagunoni ndi ali ndi ozo, keni ęnya fuma uwe wu ndi Ju. ¹² O mę nwan ni njo ndi Ju, ndi Izrelu, weheni uwa ęregede ihien ri mma—ni edan wę dan weheni ndi wulen ndi Ju ęregede ihien ri mma, ihien ka oda apuhako ogen wę gi wekinhen wę, ogen nke wę e gi richanrin mma?

Ke Nzuopuha ndi Wulen Ndi Ju Ri

¹³ M ri nwan a gwa unu ndi wulen ndi Ju. Ebe o mę ni m wu onye-ozu pu-ichen Osolobue ebe ndi wulen ndi Ju ri, m'e mekenme oku ọrun m, ¹⁴ ikenkwo ni m saeka gi uzoni mę ęnya fukemę ndi ali m, keni m s'eka zuopuhade ndi hu ime wę. ¹⁵ Makeni, omeni iju wę togbo ke uwa le Osolobue gi don, kini ke inabanhanni wę k'e wehe nwan? O meko igha onwun rizi ndun?!

¹⁶ Omeni hun wę bu ụzọ beri ye Osolobue hugho nsọ, ya wu ni ogbe bredi wę gha beri ę rizikwo nsọ; omeni mkpogun osisi ri nsọ, agala ndi rin'a huzikwo nsọ.

¹⁷ Omeni wę kwapusunme agala olivu wę kun akun, we unu wu agala olivu-ofia cheni ndi hoduni d'e son wę ri erere ri olivu hu, ¹⁸ eleniakwole ni agala ndi hu mobu nyanma ni wę isi. Kani, unu nyanma isi, nyanhankwo ni ni ele unu bu mkpogun osisi ahun, mkpogun ya bu unu.

¹⁹ Kani i k'a si, “Egheę, ifiri m ke wę gi kwapu agala ndi ahun nu, keni o beyeni m ụzọ.” ²⁰ Ezioku ro. Kani, wę kwapu wę makeni ekwerini wę, bu unu nwen wę buche ebuche ri ebegu makeni unu kweri ekweri. Ka egikwole n'e pacheme, kama, gikwo ni egun e bi! ²¹ Makeni, omeni Osolobue ahatuni ndi Ju hun wu ezigbo agala osisi hu, o hatukokwo unu-o!

²² Ebeni ke ęnyi nọ hun efoma Osolobue le eka-iken ę: o gi eka-iken e son ndi hun danpuni; kani, o gi efoma e son unu ndi kwerini—kasi a mę ni unu nodihukwo ime efoma a. Kani, omeni unu anodisonmeni, o siko d'a kwapuzikwo unu nwen.

23 Nke ndi Ju hu we kwapu make ni ekwerini we, we kweri, Osolobue k'e we we che osisi hu—make ni o k'e ri-eka me e.
 24 Omeni Osolobue gha osisi olivu-ofia kwari unu, me ihien we ghaleni e me, we unu che olivu we kun akun, ya wu n'o k'a kade Osolobue nfe iwekinzi agalaba ndi we kwapu che osisi hun we gha kwafu we.

Omiken Suo Ke Osolobue Gi A Zuofuha Ihian

25 Umune m, m cho ni unu marin eziokuni mini, ghota a ohunma—amamgbe unu gha e ro ni unu a rika mma, pacheme. Ndi hu ime ndi Izrelu a wuruguo nwan ndi isi-akwanran; kanj Izrelu agbasomeko isi-akwanran jennin ejen—o k'a toruhu ogen ndi wuleni ndi Ju hun k'a bia d'e kunrun Osolobue k'e gi zu onu. 26 Erirazikwo, ndi Izrelu ile jenkwo nwan d'e nwon nzuopuha, noke ke Ehuhuo-nsọ don ku, si,

“Onye-nzuopuha k'a gha obodo Zayonu bia;
 o k'e wepu njo ime igunrun umu Jekopu.”

27 “Onwan wu nkwerigbama hun k'a ri egbata mme le we,
 ogen m k'e gi wefu njo we.”

28 Ebe ozio ma ri, ndi Ju wu ndi inenren Osolobue make unu. Kanj, o me nke ohori, ndi ihien we a suo Osolobue ke we wu—make ndi nedi we kanj hun o hori. 29 Make ni Osolobue ara gbeghuto obi e banyeni oyiye o ye le oku o kpọ.

30 K'o don me ni unu ndi hun te wu ndi nnupu-isi okpuru Osolobue e nwonhenguo nwan omiken aka Osolobue make ni ndi Ju nupu isi, 31 erira k'o donzi me ni we nwen a wuruguo nwan ndi nnupu-isi, keni omiken Osolobue me ni unu wuru uzọ we e gi nwonhenzikwo omiken aka Osolobue. 32 Make ni, Osolobue a gunguo ihian ile ye ndi nnupu-isi, keni o hun uzọ me ni ihian ile omiken.

Ija-mma Ya Rini Osolobue!

33 Euu! Osolobue e mekenmeke odafin!
 Amamihien e le ako-le-uche e
 e mikel!

W'a ra saeka ghota iroro o tu!

W'a ra saeka ghota ke o me! 34 Make ni Ehuhuo-nsọ si,

“Onye marin uche Di-nwonni-enyi?”

Onye a dun a odun?

35 Onye yetu e ihien owule,
 hun o gi kikin e ya?”

36 Eghee! Make ni, ihien ile gha aka a bia; ihien ile a ri ghahan'a; ihien ile a rizikwo n'a.

Ojja-mma ya rin'a jennin ejen! Isee.

Isi Nke Mmēbụọ

Obibi Furu Ndị E Fee Osolobue

¹ Umunę m, m gi nwan ifiri omikęn Osolobue męni ęnyi a rịọ unu, we ni ęhu unu ye Osolobue nọkẹ ejan rị ndun wẹ chuyen'e, ejan rị nsọ, ejan hun a sọọ n'a—onwan wu ezigbo ofufe hun furu unu k'e fe. ² Akirinrile ni obibi uwanị, kama, ni ni Osolobue gbanwọn unu ghahani igbehutochanrın iroro unu. Mę n'e kenı unu hun uzọ marın ihien wu uche Osolobue, hun rı Osolobue mma, hun a sọọ a usọọ, hun zu oke.

³ Ghahani oyiye Osolobue gi ęfoma ye m, m si onye owule ime unu: ewerile enwen i kari ke i han, ka donrin ęnya lele enwen i, n'i marın ke Osolobue yehan i okukwe, ohun k'a gwa i ke i han, gwa i ihien i k'a kpọ enwen i.

⁴ Ke onye-onye ime ęnyi don nwe ęhu ohu hun nwe mkpamkpa-ęhu bu oda bu mkpamkpa ndi hu ile a ra run ihien ohu, ⁵ erira k'o rı ime Kraisti. ęnyi ndi rı ime Kraisti bu oda, kani, ęnyi ile wu ęhu ohu. Onye-onye rı ime ęhu Kraisti hu wu nke ndi ozọ ile. ⁶ ęnyi nwesonme oyiye rı ichen-ichen ke Osolobue don yesonme ęnyi. Omęni oyiye ihian wu izi ozi Osolobue si a zi le ibu-amuma, y'a me e ke okukwe e han. ⁷ Omęni oyiye ijen-ozı rọ, ya jęnme ozi; omęni nkuzi rọ, ya kuzime nkuzi; ⁸ omęni igi oku-Chuku a kpotien obi ihian rọ, ya memę e; omęni iyeni ndi nwonleni ęka rọ, y'a ha ęka ohunma-ohunma; omęni okiki rọ, ya runshi ikęn; omęni ime omikęn rọ, ya gi ighoghọ e me e.

Ihien-osusuo

⁹ E nweni ihien-osusuo gha akpakali obi puha. Izize eje-ihien ya e ze onu; e kwonkenme ni ihien rı mma. ¹⁰ Ihien ibe onu ya sọma unu oda-oda nọkẹ umunę; e ye ni ibe unu ogho kari enwen unu. ¹¹ Anikwole ni adudu unu benua, ka e zekenme ni ime-mmön, a runni Di-nwonni-ęnyi orun. ¹² A ghoghọ ni make olil'ęnya unu nwön; e nwön ni ndidi ime nsongbu unu; wuru ni ndi wę gi e don ęnya ebe ime-ekpere rı. ¹³ E sön ni ibe unu e yeni ndi nke Osolobue ihien rı a kọ ęka. A nabanhan ni ndi-obia.

¹⁴ A gozi ni ndi rı e kpokpo ni unu; a gozi ni, abukwole ni onu. ¹⁵ Sön ni ndi rı a ghoghoni ghoghọ, unu e sön ndi rı a kwanni kwan. ¹⁶ E gi ni obi ohu e bi. Apachekwole ni, ajukwole ni isön ndi onodi wę lua ali a kpa mọbu irun orun ndi lua ani w'a kporia. Erole ni ni unu ka ndi ozọ mkpa a rı.

¹⁷ Emęwarikwole ni onye owule eje-ihien. Donrin ni ęnya a hun a ni unu e me ihien k'a rı ihian ile mma ęnya. ¹⁸ Lilimakęnme ni y'e me ihien ile furu n'i me hun udon e gi rı ęgbata 'yu le onye owule. ¹⁹ Ndi owu m, e meęwarile ni; ka la ni

mmēgwari tọ ni Osolobue, make ni Ekwokwo-nsọ si, “Di-nwonnienyi si, ‘Mmē k'e mēgwari; mmē k'a kụkin.’ ”²⁰ Kama, “Omēni egun ri a gun enenren i, y'e ye e ihien-oriri; omēni egun ihien-orira ri a gun a, y'e ye e ihien o k'a ra. Make ni i gha e me e, i ri a buo ikeke-okun a buoye e isi*.”²¹ Anile eje-ihien meri i, ka gi ihien-oma meri eje-ihien.

Isi Nke Mmēto

Ihume Ni Ndi-okiki Isi

¹ Ihian ile we hume ni ndi-okiki isi. Make ni, o nwonna okiki rini hun Osolobue tumeleni. Osolobue ya tume okiki ile rini.
² Ya wu, onye owule nupu ni ndi-okiki isi ri e nupu isi okpuru ihien Osolobue tume. Ndi e me erira ri e weheni enwen we afunfun.
³ Make ni, egun ndi ri a kini ara tu ndi e me ihien ri mma—ndi e me eje-ihien ke egun w'a tu. Y'a choghọ nwan ni egun onye ri a kini tubehi i? Meme nwan ihien ri mma. O k'a ja i mma.
⁴ Make ni odibo Osolobue k'o wu—o n'a run orun make orinmma i. Kani, i me eje-ihien, egun e ya tumakwo i, make ni opia hu o bu o gi e ye afunfun, o bukwon'a mmaka! Odibo Osolobue k'o wu, iya ke Osolobue gi e ye ndi e me eje-ihien afunfun.
⁵ Ya wu, ihume ni ndi okiki isi ri mkpa. Ele make we gha e ye i afunfun suo, kama, make obi i ghazikwo a ma i ikpe.
⁶ Ya haizikwo unu gi a ku ugwo-isi: make ni ndi ri a kini wu ndi-idibo Osolobue hun e gichanrin ogen we ile a ki.
⁷ Ku ni nwan onye owule ihien unu gi e: omēni ugwo-isi ke i gi, y'a ku ugwo-isi; omēni eghe-ali mōbu eghe ndi ozọ w'a na rọ, y'a ku a; omēni mgbaye ke i gi we, y'e ye we mgbaye; omēni ogho rọ, y'e ye we ogho.

Ugwọ Enyi Gi Ihian Ile

⁸ Eghe, kupu ni onye owule ugwo unu gi we—mmani ihien-osuso, w'a ra gibehi ugwo ihien-osuso. Make ni, onye owule nwe ihien-osuso ibe e e mezugwo Iwu.
⁹ Ihien ndi hu Iwu ku: “Agherele; egbulu ochu, ezulu ohin; anile ihien owule la i enya” le ihien ozọ owule Iwu ku ke we wegbama ime iwuni hun si, “Ihien ibe i ya suo i ke ihien enwen i don a suo i.”
¹⁰ Onye nwe ihien-osuso ihian asaeka me e eje-ihien; ya wu nwan ni onye nwe ihien-osuso ibe e e mezugwo Iwu.

Obibi Ndi Ri Ime Ukpe

¹¹ E bi ni nwan enina make ni unu a maringwo ogen enyi ri ime e: ni ogen e rugwo unu e gi gha uran tenhin, make ni ogen nzuofuha enyi a rigwo nsue kari k'o ri oruru-ali hu enyi gi kweri.
¹² O tegwo ohini gba; eki e d'e fon. Ni enyi mebehi ni nwan ihien

* Isi Nke Mmēbụọ:20 mōbu: ...ifēnren e mēgbu e.

ndi ahun wu ihien ishi, ęnyi e yiri ęwuru-agma ndi wu nke ukpe gi a lu ogun. ¹³ Ni ęnyi e bi ni ohunma ke ndi ri e bi ogen eki gi ri enu. ęnyi esonko ni we e jen eje-mmemme mobu a ra manya a tu; ęnyi aghereko ni mobu bime eje-obibi; ęnyi emeko ni ndi ikpe mobu ndi ęnya-ufu. ¹⁴ Kama, yiri ni Di-nwonn-ęnyi wu Jesu Kristi noko ęwuru; erozile ni ke unu a don me eje-ihien ndi hun a gun ęhu unu ęgun.

Isi Nke Mmęno

Amale Ni Ibe Unu Ikpe

¹ A nabanhan ni onye kweri ni Jesu hun okukwe e keleni ze, kanj, ęlekwo hun unu e gi e son e hu a do ihien onye kweri le ihien o kwerileni:

² O nwe ndi kweri ni ihian furu n'o ri ihien ile, kanj onye hun okukwe e zeleni e ri mkp'ehuhuo suo. ³ Onye hun e ri ihien ile y'e leliale onye ghaleni e ri ihien ile; onye hun a so nsọ ya amale onye hun e ri ihien ile ikpe, make ni Osolobue a nabanhanguo a. ⁴ Onye k'i wu i gi a ma odibo onye ozọ ikpe? Nna a k'e ku k'o turugho k'o turuni. Kanj o k'e turu, make ni Di-nwonn-ęnyi k'a saeka me n'o turu.

⁵ Onye ohu weri e ni uhuhin ohu ka nsọ a ri karj uhuhin ndi ozọ; kanj onye ozọ weri e ni uhuhin ile wu ohu. Onye-onye ya kwonkenme hun we e ęnya. ⁶ Onye hun weri e ni uhuhin ohu ka mkpa gi ifiri Di-nwonn-ęnyi e me erira. Onye hun e ri ihien ile gi ifiri Di-nwonn-ęnyi e ri, make ni o ye Osolobue ekele make ihien-oriri hu. Onye hun a sonj gi ifiri Di-nwonn-ęnyi a so—e ye Osolobue ekele. ⁷ O nwonn onye owule ri ime ęnyi hun ri ni enwen suo ndun; o nwonzikwonj onye owule hun a nwunni enwen e suo. ⁸ Omeni ęnyi ri ndun, ęnyi ri ni Onye-nwonn-ęnyi ndun; omeni ęnyi a nwunhun, ęnyi nwunni Onye-nwonn-ęnyi. Ya wu, osun'a ni ęnyi ri ndun mobu ni ęnyi nwun a nwun, ęnyi wu nke Onye-nwonn-ęnyi. ⁹ Onwan hajn Krajstj gi nwun, nwunguu, rijj ndun: keni o hun uzọ wuru Nna ndi ri ndun le ndi nwunni.

¹⁰ Iyü nwen, kj hajn nwan i gi a ma nwe ne i ime Krajstj ikpe? Kj hajn i gi e lelia nwe ne-i-ime-Krajstj? ęnyi ile k'e turu ihun Osolobue n'o kin ęnyi ikpe. ¹¹ Make ni Ehuhuo-nsọ sj,

“Di-nwonn-ęnyi sj,

‘Ebe o me ezie ni m ri ndun,

onye owule k'e sekpu ni m;

onu ile k'e ku e ni mme wu Osolobue!’ ”

¹² Ya wu nwan ni, onye owule ime ęnyi sikọ d'a konj Osolobue k'o don bi.

Emekwole Ni Ibe Unu Dan

¹³ Ya wu, ni ̄enyi mabehi ni nwan ibe ̄enyi ikpe. Kama, ni ̄enyi kwademe obi ̄enyi ni ̄enyi ebutokoni nwēne ̄enyi ime Kraisti omuma kpogburu mobu bu uke che n'e.

¹⁴ Rike onye nke Di-nwōnni-̄enyi wu Jesu, o we m ̄enya ohunma-ohunma n'o nwōnni ihien-oriri owule rileni ochan; kanj omeni ihian e weri ihien-oriri owule n'o ru aru, ya wu ni o ru aru ebe onye hu ri. ¹⁵ O me nwan ni ihien y'e ri ri e ye nwēne i nsongbu, ya wu ni y'a rizi e gi ihien-osusuo e bi. Egikwole ihien-oriri y'e ri tikpo onye Kraisti nwunni onwun! ¹⁶ Kpanchanpukwo ̄enya, amangbe ihian a kpo ihien-oma i eje-efan. ¹⁷ Makeni Ali-eze Osolobue ele ihien-oriri le ihien-orira, kanj obibi Chuku cho, udon le ighoghohun Mmon-nsq e ye. ¹⁸ Onye owule ri e gi uzoni e fe Kraisti, ihien onye hu a suo Osolobue usuo, ndi ozo e kuzi oku e ohunma.

¹⁹ Ni ̄enyi liliima nwan e mesonme ihien ndi hun e wehe udon le hun ̄enyi e gi e me ibe ̄enyi a gha ihun ime okukwe. ²⁰ Egikwole ifiri ihien-oriri tikpo orun Osolobue. Ezioku-ezioku, o nwōnni ihien-oriri runi, kanj eje-ihien k'o wu ni ihian e ri ihien owule k'e me onye ozo dan. ²¹ O ka mma ni y'e erini anu mobu ra manya mobu me ihien ozo owule hun k'e me nwēne i ime Kraisti dan.

²² Ya wu, ihien owule i kweri banyeni ihien ndini, ya ri egbata 'yu le Osolobue. Ngozi wu nke ndi ahun ghaleni e gi ihien we kweri n'o hughohun mma a ma enwen we ikpe. ²³ Kanj, omeni ihian gi obi-ebu e ri ihien o ri e ri, ikpe a maguo a, makeni o rini e gi okukwe e ri e—makeni ihien owule ihian me bu ele okukwe k'o gi me e wu njo.

Isi Nke Mmisēn

A Chozikwo Ni Orinimma Ndi Ozo

¹ O furu ni ̄enyi ndi zeni ime okukwe e di ndi zeleni ebe we noleni me ohunma, ele ime ihien a suo ni ̄enyi. ² Ni ̄enyi e me ni ihien a suo ibe ̄enyi hun k'a rini we mma, keni ̄enyi hun uzọ ̄enyi e gi me we sue ime okukwe. ³ Makeni Kraisti emedeni k'o suo ya le enwen e; kama, o mehu ke Ekukwo-nsq don ku, ebehu we de, si,

“Mkpari hu we kpari i,
mme gi isi buru e.”

⁴ We de ihien ile we deye ime Ehuhuo-nsq keni we gi e kuzi ̄enyi, keni ̄enyi hun uzọ gi umē hun Ekukwo-nsq a gba ̄enyi lezi idin-ndidi wuru ndi nwon olile-̄enya.

⁵ Osolobue hun e ye ndidi le nkasi-obi, ya yeni onu eka e gi obi ohu e bi—k'o furu ime Kraisti wu Jizosi, ⁶ keni onu ile hun uzọ gi olu ohu e weheni Osolobue hun wu Nedi Di-nwōnni-̄enyi wu Jizosi Kraisti ogho.

A Nabanhan Ni Ihian Ile

⁷ A nabanhan ni nwan ibe onu ke Kraisti don nabanhan unu, keni unu hun uzọ e weheni Osolobue ogho. ⁸ Make ni Kraisti bia d'a runni ndi Ju keni o ghosi ni Osolobue wu onye ezioku, ghahani imezu nkwa Osolobue kwe ndi nedi we kani; ⁹ o biazikwo ken'o me ndi ali ndi ozọ wulen ndi Ju ja Osolobue mma make omiken Osolobue. Eriira ke we don de e ime Ehuhuo-nsọ, si,

“Make ufiri e, m k'a ja i mma ebe ndi ali ndi ozọ wulen ndi Ju ri; m k'a bu ni efan i ebu ija-mma.”

¹⁰ O siji, “Ndi ali ndi ozọ hun wulen ndi Ju, son ni ndi nke Osolobue ogho.”

¹¹ O siji, “Ani ndi ozọ ile wulen ndi Ju, ja ni Di-nwonna-enyi mma; ali ile, buni n'a ebu ija-mma.”

¹² Osolobue gizi Azaya si, “Mkpogun Jese k'a puha—Onye ahun hun jenkọ d'e lihi, kima ndi ali ile; iya ke ndi wulen ndi Ju k'e gi don enya.”

¹³ Osolobue, onye hun olile-nya gha eka a abia, ya gi ighogho le udon ile gbajun unu ke unu don ri e gi e e don enya. Y'a me e, keni unu nwe olile-nya, nwe e oda-oda, ghahani iken Mmon-nsọ.

Iken Polu Gi E De

¹⁴ Umune m, o wegwo m enya ni mma-mma jun ime unu, ni amamihiun jun ime unu, ni unu k'a sazikwo eka kuzi ibe unu. ¹⁵ Kani, o nwegho ihien ndi m ku ndun-ndun ime ehuhuo-ozini, keni m nyanhanzini unu we. M'e kushi iken make eka Osolobue hun ri ime ndun m, ¹⁶ hun o gi tume m onye a runni Kraist' wu Jizosi ime igunrun ndi ali ndi ozọ wulen ndi Ju. M ri nwan a run ke onye nchu-ejan ghahani izisonme ozioma Osolobue. M ri a run keni ndi ani ndi ozọ hun uzọ wuru ihien we ye Osolobue hun Osolobue a nabanhan, oyiye Mmon-nsọ don nsọ. ¹⁷ Ya wu, o furu nwan ni m'a nyan isi banyeni ihien Jizos' Kraisti gi m run ime ihien Osolobue. ¹⁸ Ekuode m ihien owule kari ihien Kraisti gi m run ime igunrun ndi ali ndi ozọ wulen ndi Ju, hun o gi me we wuru ndi e hume ni Osolobue isi. O gi oku-onu m le ihien m run me e, ¹⁹ le iken o gi ihien-ahima le orun-atumenya kpa, lezi ghahani iken Mmon nke Osolobue—nke wu ni e zichanringwo m ozioma Kraisti ghakwori Jerusalem d'e ru Ilairikom. ²⁰ Ihien m'a chokenme wu ni m'e zi ozioma ebe we keleni nutu efan Kraisti, amangbe m'a tunyezi ebe onye ozọ tunmagwu. ²¹ Kama, m ri e me n'o ri ke Ehuhuo-nsọ don ku, ni,

“Ndi we gwatulen banyen'e k'a hun;
ndi nutulen banyen'e k'a ghota.”

Polu A Tu Iroro Ijen Rom

²² Ifiri ẹ kẹ m gilẹni sa ẹka bịa d'a hụn unu oge ile m gi cho ni m bịa.

²³ Kani, hūnni o mē nwan n'o nwezini ebe hodunni m k'a no run orun azuunni ile bu o mepugugo ahua ole-le-ole m choma ni m bịa d'a hụn unu, ²⁴ a kwademegugo m ni m k'a bịa m jenkoni Speni. M bu ẹ obi ni m k'a banhan d'a hụn unu m jenkoni, keni unu ye ni m ẹka m jenkoni ebegu—mme le unu noguu ekere.

²⁵ Kani, m jenkō nwan Jerusalem kikenni d'e yeni ndi nke Osolobue ri ebegu ẹka. ²⁶ Make ni ndi kwerini risonme Azuun Masedonia le Akaya e wepuhaguo obi, shiapu efu tuni ndi igbennye ri ime ndi nke Osolobue ri Jerusalem ihien. ²⁷ Uwe gi uche we me ihien. Ezioku-ezioku, o furugho, make ni we gi ndi kwerini ri Jerusalem ugwo. Make ni, omeni ndi wuleni ndi Ju e songuo uwe wu ndi Ju keru ngozi ime-mmōn we, o furu ni ndi wuleni ndi Ju gizi ihien uwan we nwe yeni we ẹka.

²⁸ M runguu ogboni, weguu ihien ile we tu ye we, m k'e jen Speni; m jenkoni a banhan m d'a hụn unu. ²⁹ Oge m'e gi bịa d'a hụn unu, a maringho m ni m k'e gichanrin ngozi Kraisti bịa.

Polu A Rio We Ekpere

³⁰ Umune m, m ri e gi efan Di-nwōnni-enyi wu Jizos' Kraisti le ifiri ihien-osusuo gha ẹka Mmōn-nsō bịa hụn enyi nwe jenni ibe enyi a rio unu ni unu son m mekenme ekpere, unu a riokenme ni m Osolobue. ³¹ A rio n'a n'o gbapuha m ẹka ndi kwerileni hụn ri ime ali Judia; a rizin'a ni ndi nke Osolobue ri ime obodo Jerusalem nabanhan ihien m jenkō ebegu d'e meni we, ³² keni m gi ighogho bịa d'e kunrun unu, omeni Osolobue a chogho, e son m unu nodiguu—gi e zu iken, ndun a banzi m. ³³ Osolobue, onye hụn e ye udon, ya noyeni unu ile. Isee.

Isi Nke Mmisin

Polu Ekele Ndi Ri Ichen-ichen

¹ Nabanhan ni nwe-enyi-okpoho wu Fibi, hụn wu onye ohu ime ndi-orun uka ri Senkre; o lala d'a hụn onu. ² M si unu gi efan Di-nwōnni-enyi nabanhan a k'o furu ni ndi nke Osolobue a nabanhan ihian. Yeni n'e ẹka owule o cho ni unu yen'e, make ni ya le enwen e e yepukan ndi bu oda ẹka, ke mme nwēn.

³ Kele ni Prisilia le Akwila, ndi mme le we gba a run orun Kraisti Jizosi. ⁴ Oku m te k'e gbu we. Ele mme suo ri e kele we, ke ndi uka ile risonme ali ndi wuleni ndi Ju ri e kele we. ⁵ Kelezi ni uka hụn a no iwe we e zu. Kele ni ezi owu m wu Epenetos. Iya wu onye ibuzo kwerini Kraisti ime Azuun Eshia. ⁶ Kele ni Meri, hụn runkenme ni unu orun. ⁷ Kele ni Andronikos le Juniasi, ndi Ju ibe m ke we wu, mme le we wi no unu-ngan. We

wụ ndị w'a gbaye ime ndi-ozu pu-ichen, uwe bu m uzo wuru ndi nke Kraisti.

⁸ Kele ni Amplayatosi, ezi nwe m ime Di-nwonnini-enyi. ⁹ Kele ni Obanosi wu onye-orun ibe enyi ime orun Kraisti le ezi owu m wu Stakisi. ¹⁰ Kele ni Apelesi, hun we e ku oku e ohunma ime Kraisti. Kele ni ezi-le-ulo Aristobulosi. ¹¹ Kele ni Herodionu, hun mme le iya wu onye ali ohu. Kele ni ndi hun kwerini Di-nwonnini-enyi ime ezi-le-ulo Nasisosi.

¹² Kele ni Traifina le Traifosa, ikpoho ndi hu a runkenmeni Di-nwonnini-enyi orun. Kele ni ezi owu m wu Pেসisi, hun runkenmeni Di-nwonnini-enyi orun. ¹³ Kele ni Rufosi, hun Di-nwonnini-enyi hori, ya le nne e hun e me mme le enwen m ke nwa a ogen ile. ¹⁴ Kele ni Asinkritosi le Flegonu le Hemisi le Patrobasi le Hemasi le umune ndi ozo ime Kraisti we ile ri ebegu. ¹⁵ Kele ni Filologusu le Julia. Kele ni Neriusu le nwe-e-okpoho. Kele ni Olimpasi le ndi nke Osolobue ile hun we ile ri ebegu.

¹⁶ Dide ni ibe unu ndide ri nsu.

Ndi uka Kraisti ile e zi ekele.

Oku Ikpazun

¹⁷ Umune m, dodo, o ri eka unu, kpachanpu ni enya make ndi e buhe nkebe, e me okukwe unu uke ebe we n'a kuzi ihien wulen ezioku ahun ndi kuzini unu kuzi unu. Gba ni ni we oso! ¹⁸ Make ni ndi e me ihien ndini a ri e fe Nna enyi wu Kraisti; kanu we ri e fe efu we le ihien a gunni we. W'e gi onu-oma le oku a suu usu e dufie ndi marinleni ihien.

¹⁹ Ihian ile a nuguu ke unu don ri e hume isi. Ufiri e, efu ri a suu m usu banyeni unu. M cho ni onu a wu ndi marin ihien ebe ime ihien ri mma ri, unu a wu ndi marinleni ihien ebe ime eje-ihien ri. ²⁰ O bieko Osolobue hun e ye udon a zokpoko Ekwensu ye okpuru uku unu.

Efoma Di-nwonnini-enyi wu Jizosi ya noyeni unu.

²¹ Timoti, hun mme le ya wi a run orun e zi ekele unu, erira ke Lushosi donzi zi ekele unu. Jasin le Sosipata, ndi Ju ibe m, e zizi ekele unu. ²² Mme wu Tetiosi, hun de ekukwo-ozini gi efan Di-nwonnini-enyi e zi ekele unu. ²³ Gayosi, hun m ri iwe e, hun uka no iwe e e zu, e zi ekele unu. Erastos, hun e donmeni obodoni egho le nwe enyi wu Kwotus' e zi ekele onu.

²⁴ [Efoma Di-nwonnini-enyi wu Jizos' Kraisti, ya noyeni onu ile. Ise.]

Ojja-mma Ya rini Osolobue!

²⁵ Ojja-mma ya rini Osolobue! Iya wu onye hun k'a saeka gi ihien ri ime oziomani m ri e zi hun we gi a masonme okwa banyeni Jesu Kristi, me unu zekenme. Oziomani le okwani ri e ku oku ihien-mini hun te zueri edei. ²⁶ Kanu, e wepuhagu w'a nwan ifon; we ri nwan e gi ihien ndi-amuma desonme ime

Èhùhùọ-nsọ e mę ndị alị ile a marịn a; Osolobue hụn rị ndun jęnrin ejęn ya ye iwu sị wę mę erịra, kęni ndị anị ile hụn ụzọ kweri, gi okweri hụ wę kweri humen'ę isi.

²⁷ Eghęę, ojija-mma ya rịni Osolobue! Osolobue hụn ya sọ marin ihien ile! Ya rin'a jęnrin ejęn ghahani Jizos' Kraisti! Iseę.

Ehuhuo-Ozi Ibufo Polu Dejenni Ndi Kọrẹnti Ndi Kọrẹnti, Nke Ibufo

¹ Mmẹ wu Polu de Ekwokwo-ozini, mmẹ lẹ nwene ẹnyi wu Sostenesi. Kraisti wu Jizosi kpo m, tumẹ m onye-ozu e pu-ichen make ni uche Osolobue ro. ² Ẹnyi ri e dejenni ndi uka Osolobue hun ri obodo Kọrẹnti; ndi Osolobue don nsọ ime Jesu Kristi; ndi we kpo d'a wuru ndi-nsọ. Ẹnyi ri e dejenni uwe lẹ ndi ile ri ebe owule, hun a kpoku efan Nna-ẹnyi wu Jesu Kristi—Nna ẹnyi lẹ we. ³ Efo ma lẹ udon hun gha eka Osolobue Nedi ẹnyi lẹ Nna ẹnyi wu Jizos' Kraisti bia ya noyeni unu.

Ngọzi Hun Ri Ime Kraisti

⁴ Ogen ile ke m gi e gi ifiri unu a kpanmịn Osolobue, make ihien ile o gi gozi onu ime Kraisti wu Jizosi. ⁵ Make ni, ime Kraisti, unu e nweguo oyiye bu oda uzo ile—ke oyiye iku-oku ke udi amamihiem ile ri ichen-ichen—⁶ ke o donzi ri a puha ifon ni ozi Kraisti e weriguo onodi ime unu. ⁷ Ya wu, oyiye Mmon-nsọ akoni unu, ke unu don ri e che obibia Nna-ẹnyi wu Jizos' Kraisti.

⁸ Nna ẹnyi wu Jizos' Kraisti k'e mezikwo unu turu d'e ru njendeme, make unu gha e nwon nkoriani Uhuohin Nna-ẹnyi wu Jesu Kristi. ⁹ Osolobue hun kpo unu d'e son Nwa a wu Jizos' Kraisti Nna-ẹnyi meko wu onye we e gi don ẹnya.

Ikpe Le Nkebe Ime Uka!

¹⁰ Umune, m gi efan Nna-ẹnyi wu Jesu Kristi a rio unu, ni unu ile e kweyeni ibe unu, amangbe nkebe gha a ri ime igunrun unu, kama, ni unu e nwe obi ohu, a chu ihien ohu.

¹¹ Umune m, m ri e ku onwan make ni ndi hu ime ndi ikpunulo Klo a gwaole m ni ikpe le nkebe ri ime igunrun unu.

¹² Ikpe le nkebe m ri e ku wu ni ndi hu ime unu ri a si, "Polu ke m'e son;" ndi hu si "Apolosi ke m'e son;" ndi hu si, "Kefasi wu Pita ke m'e son;" ndi hu si, "Kraisti ke m'e son."

¹³ Kraisti kebe ekebe? Polu ya nwunni unu onwun? Ra efan Polu ke we gi me unu mirin-Chuku?

¹⁴ A kpanminkwo m Osolobue n'o nwonni onye m me mirin-Chuku ime unu mmanị Krisosi lẹ Gayosi—¹⁵ ya wu, o nwonni onye owule k'a si ni we gi efan m me unu mirin-Chuku. ¹⁶ (Eghee, e meghozikwo m ndi ikpunulo Stefanasi mirin-Chuku. Wezuka ndini, anyanhanzini m ke o nwongho onye ozo m me mirin-Chuku) ¹⁷ Make ni, ele mirin-Chuku ke Kraisti zi m d'e me; kama, o zi m d'e zi ozioma; ele nke onye ma donye oku,

amamgbe ọ nọ kẹ sị ẹlẹzi ikẹn gha ọnwun Kraịstị welua enwẹn ẹ alị nwun elu obe kẹ wẹ gi a run a.

Kraịstị Wụ Ikẹn Lẹ Amamihien Osolobue

¹⁸ Makẹni, ozi banyeni ọnwun Kraịstị nwun elu obe wụ ihien nzuzu ebe ndi lakọ ntikpọ ri; kanị ebe ẹnyi ndi Osolobue ri a zuopuha ri, ikẹn Osolobue k'ọ wu. ¹⁹ Makẹni Ehuhuo-nsọ si, “M k'e wiwi amamihien ndi marin ihien; m k'e budan akọ-ẹ-uche ndi nwon uche.”

²⁰ Elebe kẹ onye hụ marin ihien ri? Elebe kẹ oka-ehuhuo ri? Elebe kẹ onye hụn kacharin alị-oku amarin ri? Osolobue e meguoni ni amamihien uwanị wuru ihien nzuzu?! ²¹ Makẹni, ebe ọ me ni uwa asani ẹka gi amamihien wẹ marin Osolobue ebe ọ nọ gi amamihien ẹ e me ihien, ọ sọ Osolobue n'ọ gi nzuzu ri ozi ẹnyi ri e zi zuopuha ndi hụn kwerini.

²² Ndi Ju si wẹ k'a hunri ọrun-atumęnya pu-ichen wẹ kebe kweri; ndi elu Griki si mmanị ya lẹ amamihien wẹ dangbama, ekweriko wẹ. ²³ Kanị ẹnyi hụ e zisonme ozi Kraịstị hụn wẹ gi obe kpogbu: ebe ndi Ju ri, ihien atụ-ęnya wẹ e lenia a kpogburu ro; ebe ndi wulen ndi Ju ri nzuzu ro. ²⁴ Kanị, nke ndi Osolobue kpọ, kẹ ndi Ju kẹ ndi wulen ndi Ju, Kraịstị wu ikẹn Osolobue lẹ amamihien Osolobue. ²⁵ Makẹni, “nzuzu” nwen gha ẹka Osolobue bia ka amamihien ihian; “ndun-ogugu” nwen gha ẹka Osolobue bia ka ikẹn ihian.

²⁶ Umune m, lekpọ ni ihien unu wusonme ogen Osolobue gi kpọ unu: ndi bu ọda ime unu ẹlẹ ndi uwa a kpọ ndi marin ihien; ndi bu ọda ẹlẹ ndi-uku; ndi bu ọda ẹlẹ umu-nze. ²⁷ Kama, Osolobue hori ihien ndi ahun wu nzuzu ęnya uwa, keni ọ gi wẹ gbe ifenren ye ndi marin ihien ihun; ọ hori ihien ndi hūn zeleni, keni ọ gi wẹ gbe ifenren ye ndi zeni ihun. ²⁸ Osolobue hori ihien ndi hū lūa alị, hūn w'e lenia elu uwanị, lẹ ihien ndi hū nwonleni ihien wẹ wu ime uwanị, keni ọ gi wẹ wetu ihien ndi hū ri mkpa alị. ²⁹ Osolobue me erira make onye owule gha a nyann'a isi. ³⁰ Osolobue me unu gi nwan ri ime Kraịstị wu Jizosi e bi. O meguo Kraịstị wuru amamihien ẹnyi—amamihien hūn gha ẹka Osolobue bia, makẹni Kraịstị k'ọ gi me ẹnyi wuru ndi ri ochan, don ẹnyi nsọ, gbafuha ẹnyi. ³¹ Erira kẹ Osolobue gi me n'ọ ri kẹ Ehuhuo-nsọ don ku, si, “Onye owule k'a nyan isi, ya gi ihien Di-nwonni-ęnyi me sọ nyan isi.”

Isi Nke Ebuo

Ikẹn Osolobue, Elẹ Amamihien Ihian

¹ Umune m, ogen m gi bia d'e zi unu ozi Osolobue, ekuni m oku kẹ onye ma ku, ekuni m nke ndi marin ehuhuo mobu ndi

wakęnmę ęnya. ² Makęni m kwademe obi m ni ekuko m ihien ozọ, emekọ m oku ihien ozọ owule ime igunrun unu wezuka Jesu Kristi leni we kpogbu ya wu Jesu Kristi elu obe. ³ M bi ke onye nweleni ihien o wu oghen ahun, a kpachanpu ęnya ohunma-ohunma, e gi ehụ-omuma-nni e bi. ⁴ Ebe m no e ku oku le ebe m no gwa unu oku-Chuku, ekuni m ke ndi marin ihien, ekuni m hun k'a suo ihian usuo ntin, o kweyeni m. Kama, m hu e ku, a ghosi unu ni aka Mmon-nsọ le iken e ri a. ⁵ M me eria keni unu gi ifiri iken le aka Osolobue rin'a kweri, sonme Jesu, ele ifiri amamihien ihian.

Amamihien Osolobue

⁶ Kanị, ęnyi e ku oku rike ndi marin ihien ebe ndi ka-ehụ ime okukwe ri, kanị ele amamihien eluni-mobu nke ndi ri a ki oghenni hun lakọ iwi. ⁷ Mba, ęnyi ri e ku oku amamihien Osolobue, ya wu, ihien ahun mini hun Osolobue kwademe n'o d'e kede uwa n'o k'e gi e ye ęnyi ogho. ⁸ Ime ndi ri a ki uwanị, o nwonni hun ghota ihienni; makęni, omęni we te ghota a, we e ke kpogbu Nna nwe ogho ile. ⁹ Kanị, nọke ke Ehuhuo-nsọ don ku,

“Ęnya ahuntuni,

ntin anutuni,

ihian erotuni

ihien Osolobue kwademe ni

ndi o nwe ihien-osusuo we.”

¹⁰ Chuku a ghosiguo ęnyi ihien ndini ghahani Mmon-nsọ a. Makęni, Mmon-nsọ a maringuo ihien ile, ke ihien nzuzue ri Osolobue obi.

¹¹ Onye marin ihien ile ihian ri e ro wezuka mmon ri ime e? Eria k'o gizi wuru n'o nwonni onye marin obi Osolobue mmani Mmon Osolobue. ¹² Bu ele mmon nke uwanị ke ęnyi nwehen, kanị ya wu Mmon hun gha ebe Osolobue ri bia, keni ęnyi hun uzọ marin ihien ile hun Osolobue shiapu efo ye ęnyi ofe. ¹³ Ihien ndini we Osolobue ye ęnyi ke ęnyi e ku nwan; ęnyi ara gi oku we gi amamihien ihian kuzi ęnyi ku we, kama, ęnyi e gi oku Mmon-nsọ kuzi ęnyi e ku we; e gi oku gha aka Mmon-nsọ bia a kowa ihien ime-mmōn hun gha aka Mmon-nsọ bia.

¹⁴ Onye hun nwonleni Mmon-nsọ ara nabanhan ihien gha aka Mmon Osolobue bia, makęni we wu ihien nzuzu ebe o ri. O saaka ghota we, makęni Mmon-nsọ suo e me ihian a ghoha we. ¹⁵ Onye nwon Mmon-nsọ a ghotachanrin ke ihien ile no, kanị o nwonni onye hun a saaka a ghota ya le enwen e. ¹⁶ Ya ke Ehuhuo-nsọ gi si,

“Onye marin obi Di-nwonni-ęnyi?

Onye k'e ri-eka dun a odun?”

Kanị, ẹnyi e nwọnghọ obi Kraịstị hụn ẹnyi gi a marin obi Di-nwọnni-ẹnyi.

Isi Nke Ẹtọ

Ndị-uka Rị A Zuọ Ẹka-nke!

¹ Umunę, asanị m ẹka gwa unu oku ke ndi nwe Mmon-nso; kama, m gwa unu oku ke ihian mmaka, leke ndi wu umu-ndu ime Kraistị. ² Eran ke m ye unu, ele ihien-oriri zeni; make ni unu e runi ogo e ri ihien-oriri zeni. Unu e ke rukwo nwan ogo e ri n'e, ³ make ni echen ke unu rikwo e bi ke ndi nwonleni Mmon-nso, ke ihian-mmaka. Eghęę, ebe o me ni ẹnya-ufu le ikpe ri ime igunrun unu, unu anoni ke ndi nwonleni Mmon-nso? Ele agungun ihian-mmaka ke unu ri a gun? ⁴ Omeni ihian a si, "Polu ke m'e son;" ibe e si, "Apolosi ke m'e son," ele unu no nwan ke ihian-mmaka? ⁵ Ki Apolosi wude? Ki Polu wude? Ndi-idibo unu gha ẹka we kwere ke we wuhu—onye-onye ime we runhu ogbo Di-nwonnii-ẹnyi ye e run: ⁶ mme kun; Apolosi gba a mirin; kanị, Osolobue wu onye me e sue. ⁷ Ya wu ni, ke onye hun kunni ke onye hun gba mirin e nwon ihien o wu—Osolobue suo, hun e me e e sue, iya ri mkpa. ⁸ Onye hun kunni le onye hun gba mirin bu ihien ohu obi a run. Onye-onye k'a narin ugwo a k'o don run. ⁹ Make ni, ndi-orun Osolobue ke ẹnyi wu; ẹnyi ri a rungbama. Unu wu ugbo Osolobue, unu Osolobue ri a tun. ¹⁰ Ghahani ẹka Osolobue hun ri ime ndun m, e gbegwo m iyeto nọke okaa-ulo; onye ozọ ri nwan a tunye elu e. Onye-onye kpachanpukwo ẹnya k'o don a tunye elu iyeto ahun.

¹¹ Make ni onwonnii onye owule k'a sa ẹka gbe iyeto ozọ kari hun rini, hun wu Jesu Kristi.

¹² Ke goru ke ihian gi ri a tunye enu iyeto hu-o, ke ola-o, ke omuma ndi hun a koni-o, ke osisi-o, ke irurue-okponkun-o, ke achara-okponkun-o— ¹³ ke orun ihian no jenkọ d'a puha ifon, make ni Uhuohin hu lalani jenkọ d'e wepuha a ifon: we k'e gi okun ghosi k'o ri; okun hu k'e lele ke orun onye-onye run ri. ¹⁴ Omeni ihien ihian run turuhukwo, o k'a narin ugwo-orun a. ¹⁵ Kanị, o dunpu okun, ihien siko d'e hunahin onye ahun, kanị ya le enwen e k'e nwon nzuopuha, bu o k'a no ke onye we gha ime okun lofuha.

¹⁶ Unu amarin ni unu wu Ulo-nso Osolobue?! Unu a marin ni Mmon Osolobue bi ime unu?! ¹⁷ Onye owule meru Ulo-nso Osolobue, Osolobue k'e tikpo a, make ni Ulo-nso Osolobue ri nso—bu 'ya wu Ulo-nso ke unu wu. ¹⁸ Edufiekwole ni enwen unu! Omeni unu ri e ro ni onu marin ihien ime uwanị, wurukwo ni ndi-nzuzu, keni onu wuru ndi marin ihien nke-esi. ¹⁹ Make ni, amamihien uwanị wu nzuzu ẹnya Osolobue. Ya me Ehuhuo-nso gi si,

“Ọ nwụndon ndị marin ihien ime ero we.”

²⁰ Ẹhuhuo-nsọ siji,

“Di-nwonn-enyi a maringuo ni iroro ndi marin ihien wu ihien olal'iwii.”

²¹ Ya wu, egizile ni nwan ihian a nyan isi, make ni ihien ile wu nke unu: ²² ke Polu-o, ke Apolosi-o, ke Kefasi wu Pita-o, ke uwa ile-o; ke ndun-o, ke onwun-o; ke ihien ri ogenni-o, ke ihien ri ihun-o, we ile wu nke unu; ²³ unu wu nke Kraisti; Kraisti wu nke Osolobue.

Isi Nke Ẹnọ

Ndi-orun Kristi

¹ Ya wu, o furu ni ihian e weri enyi ke ndi-idibo le ndi-orun Kraisti le ndi we busonme ihien-mini banyeni Osolobue che aka. ² Ihien w'a cho aka onye we bu ihien che aka wu k'o furugho onye we gi e don enya. ³ O me nke m, o nwekeni ihien o wu ebe m ri ni unu mọbu ogwa ihian-mmaka owule ri e kin m ikpe; m'a ra kinde enwen m ikpe enina. ⁴ Ezie, obi m ri ochan —o nwonn eje-ihien m marin m me. Kan, ohun aghosini ni o nwonn eje-ihien m me; Di-nwonn-enyi ya e kin m ikpe. ⁵ Ya wu, eke hanle ni enen ebe ogen keleni ru. Cheriguu ni ni Di-nwonn-enyi bia. O jenko d'e wepuha ihien zueri ime ishi ifon. O k'e kpuchanrin ihien ri obi onye owule oghe. Ogen hu, onye owule a narin ojija-mma run'e aka Osolobue.

⁶ Umune m, e giguu m mme le Apolosi kowa ihien ndini ile make orinimma unu, keni unu mumarin enyi ali oku ahun hun si, “Emeghafele ihien we de ime Ekukwo-nsọ,” make unu gha e gi onye ohu a nyan isi, e lenja ibe e.

⁷ Onye gwa i ni ihien ri ichen ri egbata 'yu le ibe i? Kini k'i nwon hun Osolobue yeleni i? Omeni o ye y'e e ye, ki i ri e gin'e a nyan isi nọke si ele ihien we ye i e ye ro?

⁸ Unu e me ke si efo e junguole unu! Unu e me ke si unu e hinguole odafin! Unu e me ke si unu e hinguole ndi-nze, bu aka enyi aria! K'o ri m, unu e hinguole ndi-nze nke-esi, keni enyi son unu ki! ⁹ Make ni, o ri m ke si Osolobue e wegua enyi wu ndi-ozu pu-ichen che azuun, leke ndi we ma ikpe onwun we dupuko d'e gbu idenya ihian ile. Make ni, enyi a wuruguo ihien uwa ile a gba ile, ke ndi mmon-ozu ke ihian. ¹⁰ Enyi wu ndi nzuzu make Kraisti, kan unu a marinka ihien ime Kraisti! Enyi ri anunua, kan unu ze e ze! We hu a gbaye unu, kan we hu e lelia enyi! ¹¹ Echen ke egun ihien-oriri le ihien-orira a gunkwo nwan enyi; ekwa ara zu enyi ukun; w'e meshi enyi iken; ulo aria. ¹² Eka enyi ke enyi gi a luru d'e ru ni ehua a gboro enyi. We kpai

enyi, enyi a gozi wę; wę kpokpo enyi, enyi e din ę; ¹³ wę kuto enyi, enyi e gi onu-oma son wę; enya uwa, enyi e henringuo efifia mmaka le unyin w'a chanpu—d'e rukwo tanni.

¹⁴ Ari m e de ihienni keni ifenren me unu, kama, m gi ę a dun onu odun nọke umu m ri m obi. ¹⁵ Eghęę, o sọ n'a ni onu nwon ndi-ndu nnu-uku ole-le-ole ime Kraisti, unu e nwe nedi bu oda, make ni m henrin nedi unu ime Kraisti wu Jizosi—ghahani ozioma m zi unu. ¹⁶ Ifiri ę, m ri nwan a dun unu odun: kinrin ni m nwan. ¹⁷ Ya haın m gi zilani unu Timoti, ezi nwa m, hun m gi e don enya ime Onye-nwonna-enyi. O k'a nyanhan ni unu ke m'e me ihięn ime Kraisti, nyanhan ni unu ya ke m'a kuzi ę ime uka ile ri ebe ile.

¹⁸ Ndị hu ime unu a pachemęguo nwan make ni wę ri e ro ni abjako m. ¹⁹ Kani m lala ęgwa, omęni Di-nwonna-enyi a chogho. M bia, a hun m iken ndini ri a pachen nwon, ele oku-onu wę sọ. ²⁰ Make ni, Ali-eze Osolobue ele oku-onu oku-onu, iken ke wę gi a marin a. ²¹ Elee hun ka unu mma? Ni m wehe mkpinsi ra ni m gi ihięn-osusuo le ęka-anunua bia?

Isi Nke Isen

Onye Uka Ghereni

¹ E kughode w'a ni ughere ri ime igunrun unu, udi hun ndi a rua mmon ghaleni a gherede—ebe okennyę nọ na nedi ę nwunye! ² Bu unu hu a honron! Ele ezigbo ekwan nke unu a kwanma, chupu onye ahun me ihienni ime igunrun onu?!

³ Ya wu, osun'a ni ari m ebęhu unu ri elee-m, elee-i, m hu a ime-mmom; a hangbuguole m okennyę me ihienni enen rike si m hu ebęhu. ⁴ Unu gihu efan Nna enyi wu Jizosi gbakikome—mme nwen k'a rizi ebęhu ime-mmom, iken Nna enyi wu Jizosi k'a rizikwo ebęhu— ⁵ unu e we onyeni che ęka Ekwensu ni wę hun uzọ tikpo ęhu a, keni mmom a hun uzọ nwon nzuopuha Uhuohin Nna enyi wu Jesu Kristi. ⁶ Isi unu ri a nyan ari mma! Unu amarin ni wę buchehu ekere yisti, o ghaghama ogbe hu ile wę gi e memę bredi, fuchanrin a? ⁷ Wepu ni nwan yisti akan, keni unu wuru ogbe ohun yisti rileni—hun unu wu nkesi. Make ni e gbuguo wę Kraisti wu Ebulu-nghafe enyi, gi ę chu ejan Mmemme-Nghafe. ⁸ Ya wu, ni enyi gi nwan bredi hu yisti rileni, hun wu ishiapu-efo le ezioku, me ya wu mmemme, ele yisti akan hun wu iwe le eje-obibi.

⁹ E deguo ni m unu ehuhuo-ozu mbu, si unu le ndi-ughere emekole. ¹⁰ Elekwọ ndi uwanı kwerileni hun a ghereni mobu ndi enya-uku mobu ndi a tunarin ihian ihięn wę mobu ndi a rua mmom ke m ri e ku. Omęni uwe ke m te ri e ku, ya wu ni unu k'a gha ime uwanı pu. ¹¹ Kani, m ri nwan e deni unu, a si unu esonle onye owule kpo enwen ę onye-kwerini meko,

omeni o ghere aghere mobu ni o nwe enya-uku mobu ni o ruammon mobu ni o kpai ihian, a kpo iyi mobu ni o ra manya a tu, mobu ni o tunarin ihian ihien e. Unu le udi ihian no erira erigbamadele. ¹² Elee hun biri mme le ihanni ndi ri ogbe enen? Ele ndi ri ime uka ke unu k'a hannii enen? ¹³ Osolobue ya nwe kin ndi ri ogbe ikpe: "Chupu ni nwan eje-ihian hu ime igunrun unu.*"

Isi Nke Isin

Ewejenle Ndi Uka Ibe I Ogwa

¹ Onye owule ri ime unu hun ya le ibe e ri e se oku, o ru egun a ni a we oku ahun jen aka ndi kwerileni, hun nke o gi jenburu ndi kwerini? ² Unu a marin ni ndi-kwerini, ya wu ndi-nso, jenko d'a hannii uwa enen? Omeni onu k'e kin uwa ikpe, ki wuni onu a saaka donzi oku mehu ekere? ³ Unu amarini ni enyi jenko d'e kin ndi mmom-ozii ikpe? O ri wuzi ikpe mmaka ri ime uwanii! ⁴ O me nwan ni unu nwon ikpe no erira, ki unu e bun'e e jenni ndi hun oku ri ime uka gbasharileni? ⁵ M ri e ku ihienni keni ifenren me unu! Ya wu ni o nwonni onye marin ihien ime unu, hun k'a s'eka donzi oku ri egbata ndi-kwerini— ⁶ hun onye kwerini gi e wejen ibe e aka ndi-kwerileni?!

⁷ Ezie, ni ikpe ride ime igunrun unu ghosi ni e merichanringuole we unu. Ibe i me i njo, y'a ra wefu enya? We megbu i, y'a ra gba nkintin? ⁸ Hun nke unu e gi me erira, unu le enwen unu hu e mede ibe unu eje-ihien, e megbude we—ke ndi-uka ibe unu!

⁹ Unu a marin ni ndi e me eje-ihien abanyeko Ali-eze Osolobue? Anikwole ni we dufie unu! Ndi-ughere le ndi a ruammon (*ndi e fe ihien ozo*) le ndi hun a zo-uku-eye-ofia le ndi a na nwunye ihian le ikennyehun ikennyehun ibe we a gba le ikennyehun a gba ikennyehun ahun, le ¹⁰ ndi-ohin le ndi enya-uku le ndi-manyale ndi a kpai ihian, a kpo iyi le ndi a tunarin ihian ihien e abanyeko Ali-eze Osolobue. ¹¹ Ihien ndini ke ndi hu ime unu te wu, kani Osolobue no chanchan unu; o no don unu nso; o no gi ifiri efan Jizos' Kraisti wu Nna enyi kuni unu ohunma ghahani Mmon Osolobue enyi.

Gba Ni Ni Ughere Os

¹² "M nwon iken me ihien owule m cho ni m me"—kani, ele ihien ile e ye aka. "M nwon iken me ihien owule m cho ni m me"—kani emeko m igbon ihien owule. ¹³ "Ihien-oriri wu nke efo; efo wu nke ihien-oriri." Kani, Osolobue k'e tikpo we ebuo.

Ehu ele nke ughere, kani, nke Di-nwonni-enyi ro; Di-nwonni-enyi wuzikwo nke ehụ. ¹⁴ Osolobue gi iken e gha onwun weli

* **Isi Nke Isen:**13 Ditononomi 17.7

Onye-nwọnni-ẹnyi; o k'e welizikwọ ẹnyi nwẹn. ¹⁵ Ụnụ amarin ni ẹhụ unu wuchanrin mkpamkpa ẹhụ Kraistị? Ni m gi nwan mkpamkpa ẹhụ Kraistị henrin mkpamkpa ẹhụ igbaraja? O meko! ¹⁶ Ụnụ amarin ni onye ya le igbaraja gba ranhin le igbaraja e henringuo ẹhụ ohu? Make ni, ime Ehuhuo-nsọ, we si, "We ẹbuo e henrin ẹhụ ohu." ¹⁷ Kani, onye hun we enwen e cheni Di-nwọnni-ẹnyi le Di-nwọnni-ẹnyi e henringuo ohu ime-mmọn. ¹⁸ Gbakwo ni ni ughere oso! Njo ndi ozo ile ihian e me ele ime ẹhụ, kani, onye hun ghereni me ẹhụ a njo. ¹⁹ Ra unu amarinde ni ẹhụ unu wu Ulo-nsọ Mmọn-nsọ hun ri ime unu, *Mmọn-nsọ* hun unu gha ẹka Osolobue nwonhen, ni ele unu nwon enwen unu? ²⁰ We non unu e non. E gi ni nwan ẹhụ unu e ye Osolobue ogho.

Isi Nke Eṣa

¹ Ni ẹnyi leban nwan ihien ndi hu unu de ẹnya.

Olulu Di-le-nwunye

"O hugho mma omeni okennyẹ ebuni uku tukwasị okpoho." ² Kani, make ni ughere jun uzọ ile, okennyẹ owule ya luru nwunye; okpoho owule ya luru di. ³ Di k'a gha e me ni nwunye e ihien run'e ime olulu di-le-nwunye; nwunye ya e mezikwo ni di e erira. ⁴ Make ni, ele nwunye k'e ku ihien o k'e gi ẹhụ a me, di e nwe ku; erirazikwo, ele di k'e ku ihien o k'e gi ẹhụ a me, nwunye e nwe ku. ⁵ Egile ni ẹhụ unu a jo ibe unu ẹfo, mmani unu kwerigbama ni unu ye efe ekerẹ oge, keni onu hun uzọ bu enwen onu che ime ekpere. Omeḡu, onu a noḡbamazi, amamgbe Ekwensu a nwan onu, make ni unu a saeka kwondonsomme enwen unu. ⁶ Kani m rihu e ku e n'o ni me, ele iwu ke m ri e ye; ⁷ k'o ri m, ihian ile ri ke mme. Kani, onye-onye nwon oyiye nke e, hun gha ẹka Osolobue bia—hunni nwe nke e, hunni nwe nke e.

⁸ Nke ndi keleni lu le ndi hun di we mobu nwunye we nwun, m si we n'o hugho mma ni we nodi nke we—noke mme. ⁹ Kani, omeni asako we ẹka kwondon enwen we, we luru—make ni o ka mma ni ihian luru di mobu nwunye kari ni egun ime-mgba hu e gbu e.

¹⁰ Nke ndi lugini, iwu m ri e ye we wu onwan (kani ele mme ri e ye we ya, Di-nwọnni-ẹnyi ro): nwunye ajukwole di e mobu kpechan a. ¹¹ (Kani o ju di e to mobu kpechan a, y'a lule onye ozo. Hun nke o gi luru onye ozo, ya le di e suokin.)

Di e kpechankwole nwunye e mobu ju a.

¹² Nke ndi ozo, lee ihien m si we me (mme ri e ku onwan, ele Di-nwọnni-ẹnyi): omeni okennyẹ wu onye itu-Kraistị nwon nwunye hun kwerileni ni Kraistị, bu nwunye e e kwerigho n'o son e e bi, y'e kpechan'l'a mobu ju a. ¹³ Omeni okpoho wu

onye itu-Kraịstị nwọn di hụn kwerilēni ni Kraịstị, bụ di ẹ e kwerigho n'o sọn ẹ e bi, y'e kpechanl'a mọbu ju a. ¹⁴ Makēni di hụn kwerilēni ni Kraịstị a wụrụọlẹ onye wẹ dọn nsọ makẹ ifiri nwunye ẹ *hụn kwerini Kraịstị*; nwunye hụn kwerilēni a wụrụgụọlẹ onye wẹ dọn nsọ makẹ ifiri di ẹ hụn kwerini. Omēni ẹlẹ ẹrira, ụmụ ụnu e ke rị nsọ, kanị wẹ hụ nwan nsọ.

¹⁵ Kanị omēni hụn kwerilēni ni Kraịstị a ju hụn kwerini Kraịstị, ya rị ẹrira. O rị ẹrira, o nwōnni iwu gi hụn kwerini, makēni udọn kẹ Osolobue kpọ nị ẹnyi.

¹⁶ Nwunye, y'a maringho kẹ ẹka i kẹ w'a gha zuopuha di i? Di, y'a maringho kẹ ẹka i kẹ w'a gha zuopuha nwunye i?

Nọdị Onọdị I Rị Kẹ Osolobue Kpọ I

¹⁷ K'osilerị, onye-onye ya bime obibi Di-nwōnni-ẹnyi keye ẹ; wẹ nọdị kẹ wẹ nọ ogẹn Osolobue gi kpọ wẹ; ebe okuni rị, ọnwan kẹ m'a kuzi ime ụka Kraịstị ile.

¹⁸ Omēni ihian a kwaguo ugun nị Osolobue d'a kpobanhan a ime Kraịstị, y'a chokwole n'o wepu apa ugun o kwa; omēni ihian akwanị ugun nị Osolobue d'a kpobanhan a ime Kraịstị, y'a chole n'o kwa ugun. ¹⁹ Ikwa-ugun enwōnni ihien o wu; akwanị-ugun enwōnni ihien o wu; ihien rị mkpa wu ime ihien Osolobue ku. ²⁰ Onye-onye ya nọdị onọdị o rị ogẹn Chuku gi kpobanhan a. ²¹ I wu igbon ogẹn o gi kpobanhan i? Anile ohun songbu i; kanị omēni y'a hụn ụzo y'e gi weri enwen i, ye e weri enwen i. ²² Makēni, omēni ihian wu igbon ogẹn wẹ gi kpobanhan a ime Di-nwōnni-ẹnyi, onye weriguu enwen ẹ k'o wu ime Di-nwōnni-ẹnyi. Ẹrirazikwo, onye hụn wuleni igbon ogẹn wẹ gi kpobanhan a wu nwan igbon Kraịstị. ²³ Osolobue non unu enon; awurulenị igbon ihian.

²⁴ Umune m, nọdị nị nwan onọdị owule unu rị ogẹn Osolobue gi kpobanhan unu e fe Osolobue.

Ndị Nwōnleni Di Mọbu Nwunye

²⁵ Nị ẹnyi ku nwan nke ndị luleni di mọbu nwunye. O nwōnni ihien Di-nwōnni-ẹnyi si m ku banyeni ọnwan, kanị m rị e ku uche m, nọkẹ onye furu wẹ gi e dọn ẹnya ghahani efoma Di-nwōnni-ẹnyi. ²⁶ Kẹ ihien rị ogenni, e rogho m'a n'o furu ni unu nọdị kẹ unu nọ.

²⁷ Omēni i nwon nwunye, achole n'i ju a mọbu kpechan a; omēni y'e nwōnni nwunye, achole n'i luru. ²⁸ Kanị, i luru nwunye, y'e menị njọ; okpoho keleni lu di luru di, o menị njọ.

Kanị, ndị lunị jenko d'e nwon nsongbu ime ndunni—nsongbu ahun kẹ m choko nị m napu unu. ²⁹ Umune m, ihien m gi e e ku wu nị ogẹn hodunị ehizini; gha kikenị jenme, ndi hụn nwonde nwunye wẹ bime nọkẹ si enwon wẹ; ³⁰ ndi rị a kwanni, wẹ bime nọkẹ si a rị wẹ a kwan; ndi rị a ghoghoni wẹ bime nọkẹ

sị a rị wẹ a ghoghọ; ndị hụn e ñonni, wẹ bime nọkẹ sị o nwonni ihien wẹ nwe; ³¹ ndị hụn gi ihien uwa e bi, wẹ ewerile ẹ kẹ sị ọ rika mkpa, w'e gile ẹ don-nya. E bi ni erira makeni uwanị rị ogenni ghafekọ aghafeko.

³² Achonị m nị unu e rogbu enwen unu. Okennyẹ hụn gileni nwunye e ro ihien Di-nwonni-enyi, o ro k'o don mẹ ihien ẹfọ gi a sụọ Di-nwonni-enyi usuo. ³³ Kanị onye hụn nwon nwunye e ro ihien uwa, o ro k'o don mẹ ihien ẹfọ gi a sụọ nwunye ẹ usuo— ³⁴ erira kẹ obi ẹ e kebe. Okpoho mọbu nwa-agbọ hụn nwonleni di e ro ihien Di-nwonni-enyi, o ro k'o don donmẹchanrịn ẹhụ a lẹ mmọn a nsọ; kanị okpoho hụn nwon di e ro ihien uwa, o ro kẹ o don mẹ ihien ẹfọ gi a sụọ di ẹ usuo. ³⁵ M rị e ku ihienni keni ọ rị nị unu mma, ẹlẹ ni m gi ẹ gbondon unu, kanị, keni unu hụn uzọ bi k'o furu, buchandrịn obi unu che ebe Di-nwonni-enyi rị.

³⁶ Kanị, omeni ihian rị e ro ni ọ rinị e mēme onye hụn wẹ ẹbuo kutọ nị wẹ k'a lụ ohunma, bu o temeguo hụn okpoho mọbu nị hụn okennyẹ a sakozị ẹka din—ọ rị hụn okennyẹ nị wẹ luma, ya mē ihien hụ ọ cho, wẹ luma, ẹlẹ njo.

³⁷ Kanị onye hụn kwademeguu obi ẹ n'ọ luko, n'ọ luko okpoho hụ ya lẹ iya kutọ, bu ọ rinị a du a n'ọ luma a—kama, ọ hụ a sa ẹka e kwondon enwen ẹ—onye ahun e meghozikwo ohunma omeni ọ lunị. ³⁸ Ya wu, onye hụn lunị mē ihien rị ma, kanị onye hụn luleni mē ihien ka mma.

³⁹ Okpoho nwon di k'a luriri di ẹ, ka sị a mē ni di ẹ ahun hụ ndun. Kanị di ẹ nwunhūn, o nwon iken luru onye sụọ n'a—ka sị a mē ni onye nke Di-nwonni-enyi k'ọ nurun. ⁴⁰ O mē uche m, ọ nodi k'ọ rị, ya kẹ ọ k'a ka a mma. Onwan wu uche m,—kanị e rogho m'a nị mme lẹ enwen m nwonzikwo Mmọn Osolobue.

Isi Nke Ẹsatọ

Ihien-oriri Wẹ Gi Rua Mmọn

¹ Nị enyi ku nwan nke ihien-oriri wẹ gi rua mmọn.

Enyi a maringhọ nị, “Enyi ile marin ihien” bu imarin-ihien e mē ihian a honron mmaka, kanị, ihien-osusuo kẹ wẹ gi e mē ihian e sue hūn wu usue nke-esi.

² Onye owule rị e ro nị o nwonghọ ihien ọ marin eke marin ihien o furu n'ọ marin. ³ Kanị, onye hūn nwe ihien-osusuo jenni Osolobue, ya wu onye Osolobue marin.

⁴ O mē nwan nke iri ihien-oriri wẹ gi rua mmọn, enyi a maringhọ nị, ime uwa ile, o nwonni ihien mmọn wẹ kpụ akpụ mọbu hūn wẹ koma wu, enyi a maringhozi nị Chuku ohu sụọ rị—ozọ a rị a. ⁵ Ikenkwọ o nwonghọ ihien ndi w'e fe nọkẹ sị wẹ wu Chuku bu ẹlẹ wẹ Chuku—kẹ ndi rị elu-igwee kẹ ndi rị elu uwa. (Ezioku-ezioku, mmọn w'e fe barahi a barahi; ndi w'a

kpọ “nna” barahizikwo a barahị.)⁶ Kanị, nke ęnyi wu nị Chuku ohu sọọ rị; iya wu Nedi ęnyi; ihien ile gha ęka a a-bia; iya ke ęnyi rị a rị nị ndun. Nna ohu rizi, ya wu Jesu Kristi; Osolobue ke ihien ile ghahan'a; ęnyi rị a rị ghahan'a.

⁷ Kanị, ele ihian ile nwe amamihienni. Makeni, o nwegho ndi o me ni irua-mmọn a mumaringuo, nkesini, we rihu ihien-oriri we gi rua mmọn, e weri w'e ke ihien we gi rua mmọn, obi we a ru, gbume we mgbu—makeni obi we ezeni. ⁸ Bu ihien-oriri ara me ęnyi nochime Osolobue: ele ęnyi ka njo omeni ęnyi erini, ele ęnyi ka mma omeni ęnyi ri.

⁹ Ya wu, kpachanfu nị nwan ęnya amamgbe unu e memę nị onu e weriguo enwen onu, meghafe e oken, o henrin ihien umune onu zeleni k'a kpogburu. ¹⁰ Makeni, omeni onye nke Kraistini, hun obi e zeleni, a hun iyu, hun si n'i marin ihien, ebe i rị ulo-mmọn e ri ihien-oriri, o kpokinko obi ri ihien-oriri we gi rua mmọn? ¹¹ Ya wu, onyeni zeleni, onye itu-Kraisti ibe i, hun Kraisti gi ifiri e nwun, e gi ifiri “amamihien i ni” na iwi. ¹² Unu gha e me umune unu njo ęnina, a han we e me ihien obi we zeleni gi a rusonme, Kraisti ke unu rị e me njo.

¹³ Ya wu, omeni ihien m'e ri k'e me nwenę m danye ime njo, erikozị m anu ahun m'e ri, amamgbe m'e me nwenę m dan.

Isi Nke Itenei

Ihien Ru Onye-ozu Pu-ichen

¹ Ele mme nwon enwen m? Ele onye-ozu pu-ichen ke m wu? Ahunni m Jesu wu Nna ęnyi? Unu ele ihien m runpuha ime orun m rị a runni Di-nwonna-ęnyi? ² Osuon'a nị ele m onye-ozu pu-ichen ęnya ndi ozo, m wu onye-ozu pu-ichen ebe unu rị! Nị unu rị ime Onye-nwonna-ęnyi a ghosiguo nị m wu onye-ozu pu-ichen ime Di-nwonna-ęnyi.

³ Ihienni ke m rị a za ndi hun rị e kin m ikpe.

⁴ ęnyi eruni ndi we k'e yeriri ihien-oriri le ihien-orira? ⁵ ęnyi enwe ikę iluru onye kwerini keni ęnyi le iya a wihunme—leke ke ndi-ozu pu-ichen ndi ozo le umune Onye-nwonna-ęnyi le Kefasi (wu Pita) don e me? ⁶ Ra we memeni mme le Banabasi sọọ ya nị ęnyi k'e giriri ęka ęnyi nurun ihien ęnyi e gi e bi? ⁷ Elee onye-agma gi ihien e a lu agha? Onye a run ugbo vaini hun ghaleni e ri mkpuru gha ime e puha? Onye e du anu hun ghaleni a ra mirin-eran we gha anu hu wepuha?

⁸ M ride nwan e ku ihienni nọke ihian mmaka ra? Ele ęnina ke Iwu Osolobue ku e? ⁹ Ime Iwu Mozizi, we de si, “Ekenmele oken-efin onu o gha a zopuha mkpuru oka-witi.” Efin ke Osolobue ride e ro ra? ¹⁰ Ele ifiri ęnyi k'o gi ku e? Iya-nu, ifiri ęnyi ke we gi de e. Makeni, onye rị a kun oka le onye rị a kukponi furu nị we e me e, e nwon olile-ęnya nị o nwegho

hụn k'e ru wẹ ẹka. ¹¹ Omęni ęnyi a kungwo ihien ime-mmọn ime igunrun unu, o hiki omęni ęnyi a ghonarin unu ihien uwan unu nwe? ¹² Omęni unu hu e ye ndi ọzọ ri a run ọrun Osolobue ihien ndini runi we, ele ęnyi k'o te furu ni unu ka e ye?

Kani ęnyi a doni unu ihien ndini runi ęnyi, kaka! Hun nke ęnyi e gi me erira, ęnyi no dingbuchanrin ihien owule—hun nke ęnyi e gi bu uke cheni ozioma Kraisti. ¹³ Unu amarin ni ndi hun a run ọrun ime Ulo-nsọ gha Ulo-nsọ e nwonhen ihien w'e ri? Unu a marin ni we e keye ndi a run ọrun ebe w'a no a chu ejan ihien we gi chu ejan? ¹⁴ Erirazikwo, Di-nwonni-ęnyi ti iwu, ni ndi ri e zi ozioma k'a gha ozioma e nwonhen ihien we gi e bi.

¹⁵ Kani, adotuni m kaka akpu ihien ohu ime ihien ndini ile runi m. Arideni m nwan e de ihienni keni unu meni m we. O kade m mma ni m nwunhun anwunhun kari ni ihian a napu m ihienni m gi a nyan isi.

¹⁶ Kani, anyankọ m isi ni m ri e zi ozioma, makeni iwu ro ni m k'e ziri ri a. Nsongbu k'a ri ni m omęni ezini m ozioma! ¹⁷ M wefuha obi m ile run ya wu ọrun ozioma, ugwo-ọrun rini m; omęni ewepuhani m obi m ile run a, ọrun we ye m run ro, m k'a runri ri a.

Eka-ọrun Le Ugwo-ọrun

¹⁸ Ki wuzi nwan ugwo-ọrun m? Ugwo-ọrun m wu ni m'e zi ozioma ofe, m'a ra do we ye m ihien runi m noke onye ri e zi ozioma.

¹⁹ Ezie ro ni mme nwon enwen m; ni ari m okpuru ihian. Kani, e gigo m enwen m henrin odibo ihian ile—keni m hun ọzọ wehezini Kraisti ndi bu oda.

²⁰ M ru ebe ndi Ju ri, e bime m ke onye Ju, keni m hun ọzọ wehe ndi Ju d'a marin Kraisti; m ru ebe ndi hun ri okpuru Iwu ri, e henrin m onye ri okpuru Iwu. (Elekwọ ni mme le enwen m ri okpuru Iwu.) M'e me e keni m hun ọzọ wehe ndi hun ri okpuru Iwu d'a marin Kraisti. ²¹ M ru ebe ndi rileni okpuru Iwu ri, e bime m rike onye rileni okpuru Iwu, keni m hun ọzọ wehe ndi rileni okpuru Iwu d'a marin Kraisti. (Elekwọ ni iwu Osolobue a ri a ki m, kani m ri okpuru iwu Kraisti.) ²² M ru ebe ndi zeleni ri, e henrin m onye zeleni, keni m hun ọzọ wehe ndi zeleni d'a marin Kraisti.

E henringwo m ihien ile ri ichen-ichen ebe ndi ile ri ichen-ichen ri, keni m gi ọzọ owule rini zuopuha ndi hu ime we.

²³ Ifiri ozioma ke m gi e mesonme ihien ndini ile, keni Osolobue e keye m ngozi rin'a. ²⁴ Unu amarin ni we gha a gba ọsọ we gi a do onu, a zuo ihien ohu, ndi hun a do onu e bu oda, kani onye ohu suo e nwehen ihien we ri a zuo. Gbakwo ni nwan hun unu e gi nwehen ihien ahun unu ri a chu.

²⁵ Onyę ọwụlę hụn a dọ ọnụ ime egumegu, a napụsọnme enwẹn ę ihien ile rị ichen-ichen. W'e męchanrịn ihienni ile kenị wę gi okpu onyę-mmęri ahun wę rị dọ tu wę ugon—okpu mmeri hun e wiwini. Kanị, ęnyi rị e mę nke ęnyi nị ęnyi hun ụzọ nwonhen hun ghaleni e wiwi. ²⁶ Ya wu, m'a ra gba ọsọ kę onyę marinleni ihien ọ chukọ; m'a ra dọ ikpa kę onyę rị a dọ ufere. ²⁷ Mba! M'e męshi ęhụ m ikęn, e gi ę e henrin igbon m—amangbe m'e zigụ ndị ọzọ ozioma, mme nwẹn a wuru onyę wę jụ, nị agbanị m ọhunma.

Isi Nke Iri

Gba Nị Nị Irua-mmọn Oso

¹ Umunę m, m chọ nị unu marin ihien mę ndị nedi ęnyi wę kanị, marin a ọhunma-ọhunma. Wę ile kę orukpu hụ du; wę ile ghafechanrịn Ohimin- Ufie hụ; ² wę ile henrinsọnme ndi e sọn ụzọ Mozizi ghahanị mirin-Chuku ahun wę mę wę—orukpu hụ du ni wę lę Ohimin hụ wę ghafe kę wę gi mę wę mirin-Chuku. ³ Wę ile ri ihien-oriri ohu ahun hun gha ime-mmọn bia; ⁴ wę ile razikwo ihien ohu ahun hun gha ime-mmọn bia—make ni wę ra mirin hun gha ọmuma hụ sọnkonị wę puha, hun gha ime-mmọn bia. Ọmuma hụ wu Kraisti. ⁵ Kę ihien ndini ile menị, imerinme wę emeni ihien sọ Osolobue usuo ẹfo, wę nọ nwuntosonme ime atu.

⁶ Ihien ndini wę menị nọ wuru nị ęnyi ihien-nghosi wę gi a dọ ęnyi ẹka-ntin, amangbe eje-ihien gha a na ęnyi ęnya k'o don la wę. ⁷ Emekwole ni ndi a ru mmọn kę ndi hụ ime wę—hun wę de ime ẹhuhuo-nsọ, nị
“Ndi hụ nọ ndi ani,
e ri, a ra;

wę nọ lihi ọto, tenme egu,
mesonme ihien wę gi a ru mmọn.”

⁸ ęnyi agherekokwo nị kę ndi hụ ime wę don mę, hun madu nnu-uku ẹto-kwasị-ogun (madu ogun-iri kwasị nnunaị ariā nnu-ogun-ẹto) gi nwunhun akp'ohin ohu; ⁹ ęnyi a chokokwo nị ihien rị Di-nwonni-ęnyi ọnụ kę ndi hụ ime wę don mę, agwo nọ tagbu wę; ¹⁰ edenwinnwinkwole ni kę ndi hụ ime wę don mę, mmọn-ozī ahun etikponi nọ gbupu wę.

¹¹ Ihien ndini mę ni wę wusonme ihien nleri. Wę detu ihien ndini igi dọ ęnyi ẹka ntin—ęnyi ndi rị e bi ogen ikpazuunni ihien ile e gi męzuchanrịn. ¹² Ya wu, onyę hun rị e ro n'o wuzoke, ya kpachanpukwo ęnya amangbe ọ dan. ¹³ O nwonni onwunwan biani unu hun ghaleni a biani ihian. Osolobue wu onyę wę gi e don ęnya, ọ niko onwunwan k'a kari unu ẹka biani unu. Kama, onwunwan bia, o k'a ghosi unu kę unu a don mę ę, kenị unu sa ẹka męri ę.

¹⁴ Ifiri ọnwán, umuné m, gba nì nì ịrụa-mmọ́n ọsọ! ¹⁵ Ndi nwe uche ké m rị a gwa oku; gi ni ẹka unu lele ihien m rị e ku. ¹⁶ Mkpu ohu ahun enyi e ye Osolobue ekele, a rarisonme, ele mmeko ke enyi ile le edeke Kraisti rị e meko? Bre di ahun enyi e ye Osolobue ekele, e kerì, ele mmeko ke enyi ile le ehụ Kraisti rị e meko? ¹⁷ Ebe o me ni bre di ohu sọ ro, ya wu ni ehụ ohu ke enyi wu, osuon'a ni enyi bu oda—make ni enyi ile gba e ri bre di ohu hu. ¹⁸ Ro ni k'ọ rị ndi alì Izrelu: we ile hun e ri ihien we gi chụ ejan e songuoni we me ihien we rị e me ebe ahun we no a chụ ejan? ¹⁹ Kini ke m rị nwan e ku? M gi e nwan rị e ku ni ihien-oriri we gi rụa mmọ́n nwọn ihien o wu mọbu ni mmọ́n nwọn ihien o wu? ²⁰ Mba. Kama, m rị e ku ni eje-mmọ́n ke ndi a rụa mmọ́n a chuye ni ejan w'a chụ, ele Osolobue. Achoni m ni unu le eje-mmọ́n meko. ²¹ Unu asako ẹka a rari ihien rị mkpu Di-nwonnì-enyi, a rarizikwo ihien rị mkpu eje-mmọ́n. Unu asako ẹka e ri okwa ihien-oriri Di-nwonnì-enyi, e rizi okwa ihien-oriri eje-mmọ́n. ²² Kini? Enyi ride nwan a cho ni enyi me enya fuma Osolobue ufụ ra? Enyi ka a e ze?

Bu Enya Zinme Hun K'e Ye Osolobue Ogho

²³ We si, “Ihien owule ihian cho n'o me ya me e” Kani, ele ihien ile ihian e me e ye ẹka. We si, “Ihien owule ihian cho n'o me ya me e.” Kani, ele ihien ile e me okukwe ihian e sue. ²⁴ Onye owule y'a choma orinimma ndi-ozo, ele nke e.

²⁵ Ri ni ihien owule we re odun anu, ajusonmele ni onu—make obi gha e gbume ihian mgbu; ²⁶ ri ni make ni Ehuho-nsọ si, “Uwa le ihien ile rin'a wu nke Di-nwonnì-enyi.” ²⁷ Onye wulenì onye itu-Kraisti kpọ i oriri, bu y'a choghọ n'i jen, i ru e, ri ihien owule we ye i, ajusonmele onu hun obi e gi gbume ihian mgbu. ²⁸ Kani, omeni ihian a si i, “We gi ihien ni rụa mmọ́n,” erile e nwan—make ufiri onye hu gwa n'i le make obi gha e gbume ihian mgbu, make ni, [“uwa le ihien ile rin'a wu nke Osolobue.”] ²⁹ M si, “Make obi gha e gbume ihian mgbu.” Obi onye ahun ke m rị e ku, ele nke i.

I k'a si, “Kì we rị e gini obi rị e gbu onye ozo mgbu a gba m nju m gi me ihien m marin ni ele eje-ihien? ³⁰ Omeni e meguo m ekpere, kelegu Osolobue, ni m d'e rime e, ki we rị e gini ihien m ri e kuto m, bu e yegughọ m Osolobue ekele ni m d'e rime?” ³¹ Ke oriri ke orira ke ihien ozo owule unu e me—e mecharin ni we ile uzo o k'e gi weheni Osolobue ogho. ³² Ebikwole ni obibi e me okukwe onye owule uke, ke ndi Ju ke ndi alì ndi ozo ke ndi uka-Osolobue. ³³ E bi ni hu ke mme: m'a lili ma uzo ile ni m'e me ihien a sọ onye owule. Make ni ele orinimma m ke m rị a cho, kani orinimma ihian ile, kenì we hun uzo nwe nzuopuha.

Isi Nke Mmanaj

¹ Eson ni nzom'okụ m kẹ m dọn e sọn nzom'okụ Kraịstị.

Ikpume-isi Ogen Ofufe

² M rị a ja ụnụ mma ụnụ gi a nyanhan m ime ihien ile, e dọnmẹchanrịn omenalị ndị itu-Kraịstị ndị hụ kẹ m dọn gwasonmẹ ụnụ nị 'ya kẹ wẹ e m ẹ.

³ Kanị, m chọ nị ụnụ ghọta nị Kraịstị wụ onye-isi okennyẹ ọwụlẹ, di wụ onye-isi nwunye ẹ, Osolobue wụ onye-isi Kraịstị.

⁴ Okennyẹ ọwụlẹ kpume isi ẹ e m ẹ ekpere mọbu e zi ozi Osolobue si wẹ zi rị e budan onye-isi ẹ. ⁵ Kanị, okpoho ọwụlẹ bu isi-oghe e m ẹ ekpere mọbu e zi ozi Osolobue si wẹ zi rị e budan onye-isi ẹ ebe ọ nọ bu isi-oghe, makeni ya lẹ ikpunpu ntutu wụ ohu. ⁶ Makeni, omeni okpoho ekpumekọ isi ẹ, ya kofu nwan ntutu ẹ. Kanị, omeni ihien-ifenren rọ nị okpoho kọ ntutu ẹ mọbu kpunpu a, ya kpume ẹ.

⁷ Okennyẹ efuruni n'o kpume isi ẹ ebe o m ẹ ni o yi Osolobue, ọ wuzikwo ogho Osolobue; kanị okpoho wụ ogho okennyẹ.

⁸ Makeni, aghani wẹ okpoho memẹ okennyẹ, kama, wẹ gha okennyẹ memẹ okpoho; ⁹ eginị wẹ ifiri okpoho ke okennyẹ, kama wẹ gi ifiri okennyẹ ke okpoho. ¹⁰ Ya haịn o gi m ẹ ni okpoho k'e nweriri ihien rị a isi o gi a gho si nị o nwongho onye ọ rị okpuru ẹ—make ifiri ndi mmọn-ozị.

¹¹ Kanị, ime Di-nwonnị-enyi, okennyẹ rị okpoho mkpa, okpoho rị okennyẹ mkpa. ¹² Makeni, k'o dọn m ẹ ni okennyẹ kẹ wẹ gha memẹ okpoho, erira k'o dọn m ẹ ni okpoho kẹ wẹ gha a mufuha okennyẹ. Bu ihien ile gha ẹka Osolobue bja. ¹³ Gi ni ẹka ụnụ lele ihienni: ọ hugho mma nị okpoho e bu isi-oghe e mejenni Osolobue ekpere? ¹⁴ Wẹ k'a gwazi ụnụ a gwa nị ntutu okennyẹ ruke ọ wuru n'a ihien-ifenren? ¹⁵ Kanị, nke okpoho ru, ogho a rọ, makeni wẹ ye ẹ ntutu n'o gi e kpume.

¹⁶ Kanị, onye chọ n'ọ dọma ihienni, enyi enwe uzọ ozo enyi gi e m ẹ—kẹ enyi kẹ ndi uka Osolobue.

Oriri-nso

(Mat 26.26-29; Mak 14.22-25; Luk 22.14-20)

¹⁷ Ime ihien ndini m jenkọ d'e ku, a jako m onu mma. Makeni, iko ụnụ a ra wehe ihien oma, kama, eje-ihien k'o wehe.

¹⁸ Nke ibuzọ, a nuguo m nị onu zu ozuzu uka, nị nkebe a risonmẹ ime ụnụ. O nwongho ihien haịn m gi gi ẹ dọn. ¹⁹ W'a ru uka a, ihien rị ichen k'a rị ime ụnụ, hụn wẹ e gi marin ndi rị e m ẹ ihien rị Osolobue mma. ²⁰ Kanị, ihien ahun ụnụ e rị, ụnụ zu, ẹlekwo Oriri-nso Di-nwonnị-enyi. Kaka! ²¹ Makeni, o ru ogen oriri hụ, onye-onye e rime nke ẹ, echeko wẹ ndi ozo, nke wuni onye ohu e buru egun, kanị ibe ẹ e gigo manya rajanchanrịn ẹfo, ọ hụ a tude wẹ! ²² Kini! Ụnụ enwon ulo ụnụ

a nọ ri, ra? Ra unu ri e legberị uka Osolobue, e gbe ifenren e ye ndi nwonleni ihien owule ihun? Kiri ke m k'a gwa nwan unu? Ni m gi e jama unu mma? Emeko m'a!

²³ Makeni, ihien m nwonhen aka Di-nwonni-enyi, ya ke m kuzi unu: ni uhinhin hu we re e, ni we d'e we e ye, Di-nwonni-enyi wu Jesu no weri bredi; ²⁴ o yeguu Osolobue ekele, o no bebe e; o no si, "Onwan wu ehụ m, hun we gi ifiri unu ye; e me ni onwan e gi e a nyanhan m." ²⁵ Eriira k'o mezikwo ogen we gi riguu ihien-oriri enyasi ahun: o weri mkpu manya hu, o no si, "Mkpuni wu nkwerigbama ohun hu we gi edeke m biye aka. E me ni ihienni—ogen owule unu gi a ra a unu gi e a nyanhan m." ²⁶ Ya wu ni, d'e ru mgbe Di-nwonni-enyi bia, ogen owule unu gi e ri bredini, a rari ihien ri mkpuni, unu ri a nyanhan onwun Di-nwonni-enyi.

²⁷ Ya wu nwan ni onye owule ri bredi Di-nwonni-enyi mobu rari ihien ri mkpu Di-nwonni-enyi uzo furuleni ri e me ehụ le edeke Di-nwonni-enyi njo. ²⁸ Ya wu ni onye owule k'e lekpoogu enwen e, o kebe ri bredi hu mobu rari ihien ri ime mkpu hu. ²⁹ Makeni, onye hun ri bredi hu mobu rari ihien ri ime mkpu hu bu o gbayeni ehụ Nna-enyi, ri e riri ikpe-omuma, a rari ikpe-omuma, e che enwen e isi. ³⁰ Ya hain ndun gileni ri ndi bu oda ime unu, emu hu a ku ndi bu oda, o nweguode ndi ranhinni, ya wu, ndi nwunhunni. ³¹ Kani, omeni enyi te buzo lekpoogu enwen enyi, Di-nwonni-enyi eke ma enyi ikpe, ye enyi afunfun enina. ³² Kani, Di-nwonni-enyi kin enyi ikpe, ye enyi afunfun, o ri e ye enyi afunfun k'e yeni enyi aka, amamgbe enyi e son uwa narin ikpe-omuma.

³³ Umune m, unu zu nwan ni unu ri, e che ni ibe unu. ³⁴ Omeni egun gi ihian, ya riguu ihien-oriri iwe e, amamgbe izu onu gha e buhe ikpe-omuma.

Banyeni ihien ndi hoduni, m bia, a gwa m unu ihien unu jenkọ d'e me.

Isi Nke Mmębuo

Oyiye Mmon-nsọ E Yesonme

¹ Umune m, ni m ku nwan nke oyiye Mmon-nsọ. M cho ni onu ghota a ohunma. ² Unu a maringho ni ke onu keleni kweri, we dufie unu, teri unu d'e femę mmon ndi rileni ndun ghadeleni e ku oku. ³ Ifiri e, m cho n'o we unu enya ni o nwonni onye gi iken Mmon Osolobue e ku hun k'a si, "Jesu ari mma." O nwonzikwoni onye k'a saeka si, "Jesu wu Di-nwonni-enyi" sukpan ni Mmon-nsọ me e n'o ku erira.

⁴ Oyiye ri udi ichen-ichen, kani Mmon-nsọ ohu ahun e ye we ile. ⁵ Orun w'a run hun we gi e fe Nna-enyi ri udi ichen-ichen, kani Nna ohu hu ke w'a runni we. ⁶ Ihien we gi iken Osolobue

e me ri ichen-ichen, kanị Osolobue ohu ahun suo ri orun ime onye owule, e me we ile.

⁷ Mmon-nsọ e yesonme onye-onye ime enyi oyiye, keni onye hu gi e yeni ndi aka ile aka. ⁸ Osolobue gha aka Mmon-nsọ ye onye ohu oyiye o gi a dun odun, o ghazi aka Mmon-nsọ ohu hu ye onye ozo oyiye o gi ku oku ihian e gi marin ihien o marinleni. ⁹ O ghazi Mmon-nsọ ohu hu ye onye ozo okukwe, ghazi ya wu Mmon-nsọ ye onye ozo oyiye izuo-emu le oria, ¹⁰ yezi onye ozo oyiye irun orun-atumenya, ye onye ozo oyiye izi ozi Osolobue si we zi, ye onye ozo oyiye o gi a marin udi mmon ri orun, yezi onye ozo oyiye isu-asusu ri ichen-ichen, yezi onye ozo oyiye isuhuto ihien onye suni ku. ¹¹ Mmon-nsọ ohu hu, iya nwe e me ihien ndini ile; o keyesonme onye-onye oyiye o cho n'o keye we.

Ehu Ohu, Bu Mkpamkpa Bu Oda

¹² Ehu ohu suo ke ihian nwe, kanị mkpamkpa-ehu bu oda ri ime e. Kanị, ke mkpamkpa ndi hu buhanle oda, ehu ohu suo ke we wu. Eriira k'o rizikwo ehu Kraisti. ¹³ Makeni, Mmon-nsọ ohu hu ke we gha gi mirin-Chuku we me enyi bu enyi ile che ime ehu ohu—ke ndi Ju ke ndi ali ndi ozo wulen ndi Ju; ke ndi wu igbon ke ndi wulen igbon; we no me enyi ile rarisonme Mmon-nsọ ohu ahun.

¹⁴ Ezie, ehu ele mkpamkpa ohu suo, kanị mkpamkpa bu oda ro. ¹⁵ Uku ihian si, “Makeni ele m aka, ele m nke ehu,” ele ohun k'e me e awuzile mkpamkpa-ehu. ¹⁶ Omeni ntin si, “Makeni ele m enya, ele m nke ehu,” ele ohun k'e me e awuzile mkpamkpa-ehu. ¹⁷ Omeni ehu ile wu enya-enya, k'o k'e gi nu ihien? Omeni ehu ile wu ntin-ntin, k'o k'e gi nu ishin? ¹⁸ Mba, ezioku ri n'a wu ni, Osolobue e gigu aka a donmesonme mkpamkpa owule ri ehu k'o don cho a. ¹⁹ Omeni we ile wu mkpamkpa ohu, elebe nke ehu a ri? ²⁰ Kanị, k'o ri wu ni mkpamkpa-ehu bu oda, kanị ehu ohu suo ro. ²¹ Enya e ri-aka si aka, “O nwonni ihien m gi i e me!” Isi e ri-aka si uku, “O nwonni ihien m gi i e me!” ²² Kama, mkpamkpa-ehu ndi hu nokesi we ka anuna rikemede mkpa nkesini omeni ari w'a, ehu ezuni oke. ²³ Mkpamkpa-ehu ndi ahun enyi e weri ni enwon we ogho ke enyi e yede ogho pu-ichen; mkpamkpa ndi hun furuleni enya e legha ke enyi kade ohunma e donzi, amangbe we a hun we ke we ri.

²⁴ Kanị mkpamkpa-ehu ndi ahun nwe ogho achokani udi ndonzini. Enina ke Osolobue donme ehu—o we ogho kanị ye mkpamkpa ndi hu noka si arini we mkpa—²⁵ make nkebe gha a ri ime ehu, kama, ni mkpamkpa owule hun uzo e gi aka ohu e lepu ibe we enya. ²⁶ Omeni mkpamkpa ohu nwon nsongbu, we ile e buru nsongbu hu; o bo mkpamkpa ohu, we ile e son e ghogho.

27 Ụnụ ile wụ ẹhụ Kraịstị. Onye-onye ime ụnụ wụsonme mkpamkpa rịn'a.

28 Imę ndị ụka, Osolobue e tumęsonmęguo ndị rị ichen-ichen: nke ibuzo wụ ndi-ozu pu-ichen; hụn mę ẹ ẹbuo wụ ndi-amuma lę ndi e zi ozi Osolobue si wę zi, hụn mę wę ęto wụ ndi-nkuzi; ndi ozo wụ ndi a run ọrun-atumęnya, ndi a zuo emu, ndi e yeni ndi ozo ęka, ndi nwe oyiye iki-okiki lę ndi a su asusu rị ichen-ichen. 29 Ihian ile wụ ndi-ozu pu-ichen? Ihian ile wụ ndi-amuma lę ndi Osolobue e zi ozi? Ihian ile wụ ndi-nkuzi? Ihian ile a run ọrun-atumęnya? 30 Ihian ile nwon oyiye izuo-emu? Ihian ile a su asusu rị ichen-ichen? Ihian ile a sūhuto wę? 31 A nwankenme ni nwan ni ụnụ nwonhen oyiye ndi hu ka mkpa a rị. Kanị, ni m ghosi ụnụ ụzo ahun kachanrindenị.

Isi Nke Mmęto

Ihien-osisuo

1 Omęni m'a su asusu ile—kę nke ihian kę nke ndi mmon-ozu—bu e nwon m ihien-osisuo, m wuhu ęogo mọbu okpokoro-ogbogoro rị a zun ụzun!

2 O mezikwo ni m nwon oyiye m gi e bu-amuma, e zini Osolobue ozi, nwezikwo oyiye m gi a ghota ihien ile mini lę hūn m gi a marichanrin ihien ile; o mezikwo ni m nwonchanrin okukwe ile—nwede hūn m k'e gi saeka bupu ugu onodi a—bu enwon m ihien-osisuo, o nwonni ihien m wu!

3 Osun'a ni m wechanrin ihien ile m nwon ye ndi igbenye, o suokwon'a ni e kweride m ni wę kpo m okun make okukwe m—ikenkwo e gi mę nyan isi—kanị, omęni e nwon m ihien-osisuo, o banko ni m erere owule!

4 Ihien-osisuo nwe ndidi; ihien-osisuo e mę efoma; a ra we iwe-ęnya; a ra nyan isi; a ra pache.

5 Ihien-osisuo a gbaye ihian; a ra cho nke ę suo; a ra bukenrin olulu; ihien-osisuo a ra a guntọ eje-ihien wę e mę ę. 6 Eje-ihien a ra suo ihien-osisuo usuo—ezioku kę o ghoghọ ni.

7 O nwonni ihien a guu ihien-osisuo ndun, a ra kweribehi ni ihien rị mma k'a gha ime ihian puha, a ra nwebehini ihian olile-ęnya, ndun ndidi ara guu a.

8 Ihien-osisuo k'a to jęrin ejen. Kanị, nke ibu-amuma lę zini Osolobue ozi, ogen ę k'a ghafe; o mę nke asusu ichen-ichen, ogen wę k'a ghafe; o mę nke amamihien, ogen ę k'a ghafe.

9 Ogeni, ęnyi amarinzuni; amuma ęnyi e bu lę ozi ęnyi e zini Osolobue ezuni. 10 Kanị, ogen hūn zu oke e gi bia, e bu wę hūn zulenı oke che usuo. 11 Ogen m gi rị nwata, m'e ku kę nwata, m'e ro iroro kę nwata, m'a tu iroro kę nwata. A kaguu m ẹhụ, m nọ na obibi nwata to. 12 Ogeni ęnyi a hūn bishi-bishi

rịkẹ onyẹ rị e lee ughegbe* rịlẹni mma. Kani, o ru ogeṅ hu, ẹni lẹ iya k'a huntari, elee-m, elee-i; kikeṅni, ẹni amarinzuni, kani ogeṅ hu, m k'a marinchanrin ihien ile ke Osolobue don marinchanrin m.

¹³ Ihien eto hun a toni wu: okukwe, olil'anya lẹ ihien-osusu. Kani, hun kachanrinni wu ihien-osusu.

Isi Nke Mmẹtọ

Oyiye Asusu Lẹ Igi Oyiye Yeni Ndi-uka Eka

¹ Liliṅma ni nwan ni unu e nwon ihien-osusu leni unu a chokenme oyiye Mmon-nsọ—tumadu igi asusu ihian ri a ghota e zini Osolobue ozi. ² Makeṅni, onyẹ hun ri a su asusu “ire”, asusu we rileni a ghota, ri a gwa Osolobue oku, ele ihian k'o ri a gwa, makeṅni, o nwonni onyẹ ri a ghota n'a. O n'e gi iken Mmon-nsọ e ku ihien-mini. ³ Kani, onyẹ hun gi asusu we ri a ghota e zini Osolobue ozi ri a gwa ihian oku, oku hun k'e me okukwe we sue, gba we ume, kasi we obi. ⁴ Onyẹ hun a su asusu we rileni a ghota ri a gba enwen e ume. Kani, onyẹ hun gi asusu we ri a ghota e zini Osolobue ozi ri a gba ndi uka ume.

⁵ K'o ri m, unu ile a su asusu “ire” ri ichen-ichen. Kani hun m ka a cho wu ni unu e gi asusu we ri a ghota e zini Osolobue ozi. Onyẹ hun gi asusu we ri a ghota e zini Osolobue ozi ka onyẹ hun ri a su asusu “ire” we rileni a ghota—sukpan ni ihian suhuto ihien ahun o ku ye asusu we k'a ghota, ken o gba ndi uka ume.

⁶ Umune m, lee n'e nwan: omeni m bia ebe onu ri, ni a suma m asusu “ire” onu rileni a ghota, nani ke m'e don yeni unu eka, wezuka ni m gi asusu unu k'a ghota gwa unu oku? Ikenkwọ e gi m ya wu asusu unu a ghota gwa unu ihien Osolobue ghoṣi m, mobu a gwa m unu oku unu e gi marin ihien unu marinleni; ikenkwọ e zi m unu ozi Osolobue si zi; ikenkwọ a kuzi m unu ihien?

⁷ Erira k'o rizide ihien ndi hu rileni ndun we gi a ku egu—noke ekpiri mobu ubo: omeni eyeni we olu we enya, nani ke ihian e don ghota ihien onyẹ ri a kponi we ri e ku? ⁸ Opi we gi a kpoṅbama ndi jenko agha ye olu we ghotaleni, onyẹ k'e konrin agha? ⁹ Erira ke nke unu rizikwo: unu gi asusu ozọ hun we rileni a ghota ku oku, nani ke we e don marin ihien unu ri e ku? Ya wu ni ufere ke unu ri a gwa oku.

¹⁰ W'a ra ru uka a, olu ichen-ichen bu oda ri enu uwa, bu o nwonni hun nwonleni ihien we gi e e ku. ¹¹ O me nwan ni aghotani m olu ahun, m k'a wu otumunye enya onyẹ ri e gi e e ku oku, ya lẹ enwen e a wuru otumunye enya m. ¹² Erira k'o ri ebe unu lẹ enwen unu ri: ebe oyiye Mmon-nsọ ri a du unu,

* **Isi Nke Mmẹtọ:12** Igwe we finchanchanrin ohunma ke we gi e henrin ughegbe ogeṅ ahun.

lilima nị nwan nị ụnụ e nwēkēnmē wē, nị ụnụ e gizikwọ wē a gba ndi-uka umē, e mē ụka a gha ihun.

¹³ Ya wụ, onyē gi asụsụ wē rīlēni a ghọta ku oku, ya mē ekpere n'o nwon ikēn sūhuto ihien o ku ye asụsụ ndi o rī a gwa oku k'a ghọta. ¹⁴ Makēni, m gi asụsụ m marīnlēni mē ekpere, mmōn m hụ e mē ekpere, kanī, uche m arī a ghọta, o nwonni ihien uche m rī a rūn. ¹⁵ Kī m'e mē nwan? M k'e gi mmōn m mē ekpere, kanī, m k'e mēzikwọ ekpere m k'a ghọta. M k'e gi mmōn m bụ ēbụ, kanī m k'a buzikwọ ēbụ m k'a ghọta. ¹⁶ Omēni ēlē erira, i giguū mmōn i ja Osolobue mma, nanī kē ogbori a dōn nwan sī "Iseē!" gi kweyeni ekele ahun i kele Osolobue, ebe o mēni onyē hū amarīn ihien i rī e ku? ¹⁷ Ikēnkwo y'a jagughō Osolobue mma nke-esi, kanī o nwonni kē ojija-mma i dōn yeni okukwe hūn-ēbō ēka sue.

¹⁸ A kpanmīn m Osolobue nī mmē ka ụnụ ile asụsụ "ire" ichēn-ichēn a sū. ¹⁹ Kanī, imē ozuzu ndi-uka, o ka m mma nī m ku mkpuru-okū isēn m ghọta, hūn ndi ozo k'a ghọta, o ban nī wē erere, karī nī m gi asụsụ "ire" wē ghotalēni ku mkpuru-okū nnū ole-lē-ole. ²⁰ Umunē m, erolē ni iroro kē ụmūēka! Kama, ebe njō rī, a wū nī ụmūēka, kanī, o mē nke iroro, e ro ni iroro kē ndi ka-ēhū. ²¹ Imē Ehuhuo-nsō, wē de ē nī Di-nwonni-ēnyi sī,

"Ndi asụsụ ozo,

lē onū itumunye

kē m k'e gi gwa ndini oku;

kanī ēlē wē k'e gonzikwọ m tan ntin."

²² Ya wū, ndi kwerilēni kē wē gi asụsụ-ire a ghosī ēka Osolobue, ēlē ndi kwerigunī; kanī, ndi kwerigunī kē wē gi "Osolobue sī" a gwa oku, ēlē ndi kwerilēni.

²³ Ya wū, o mē nwan nī ndi ụka ile zu, ihian ile a sūma asụsụ ire, nī onyē marīnlēni ēnya ihien ndini mōbū onyē kwerilēni a banhan, o kukō nī era rī a pū ụnū? ²⁴ Kanī, omēni ihian ile gi asụsụ w'a ghọta e zini Osolobue ozi, onyē hūn kwerilēni mōbū onyē marīnlēni ēnya ihien ndini banhan, ihien ihian ile rī e ku a mama a ikpe, o jūma enwēn ē njū. ²⁵ Ihien rī a obi k'a pūha ifon, bū o nwēni onyē o gwa ihien owulē. O k'a kponi Osolobue isi-alī, ye Osolobue ogho, sī, "Ezioku-ezioku, Osolobue rī imē igunrun ụnū!"

Igi Usōnrōn E Mē Ihien Imē Uka

²⁶ Kīnī furu nwan ēnyi k'e mē, umunē m? Ụnū zu, onyē-onyē nwē ihien o k'a s'ēka mē; ikēnkwo ēbū rō; ikēnkwo nkuzi rō; ikēnkwo ihien Osolobue ghosī ihian k'o cho n'o ku; ikēnkwo ozi wē jenkō d'e gi asụsụ ndi ozo zi rō; ikēnkwo wē jenkō d'a sūhuto oku ye asụsụ wē k'a ghọta. E mē ni ihien ile k'o k'a dōn yeni ndi ile rī ụka ēka, gba wē umē. ²⁷ Omēni ihian k'e gi asụsụ ndi ozo zi

ozi, ya wụrụ madu ẹbuo—o kari-eka, madu eto. We ku e onye-ohu onye-ohu. Kani onye siko d'a sūhutoni k'a riri a. ²⁸ Kani, omeni onye k'a sūhutoni ari a, ndi te k'a suni we gba nkintin ime uka; we gwama enwen we le Osolobue oku ime obi we.

²⁹ Nke ndi hun k'e gi asusu w'a ghotā zini Osolobue ozi, madu ẹbuo mobu eto we ku—ndi hoduni we gonme ntin, e leban ihien we ri e ku enya.

³⁰ Omeni Osolobue a ghosi onye nodi ali ihien, onye ri e ku oku ya kusi.

³¹ Unu ile k'a sa nwan eka e zi ozi Osolobue si unu zi—onye ohu, onye ohu—keni onye owule munrun ihien, a gba we onye owule ume.

³² Ozozī, mmōn onye amuma le onye e zini Osolobue ozi ri okpuru onye ahun—o k'a saeka gba nkintin. ³³ Makeni Osolobue ele Chuku isusu, kani Chuku udon le usonron k'o wu.

Rike ke enyi don e me e ime uka ndi-nsō ile, ³⁴ ikpoho we gba nkintin ime uka ile. Enyi ara ni we ku oku. We we enwen we che okpuru. Iwu e kughozī erira. ³⁵ Omeni we nwon utaa, we ru unō a ju we di we ya, makeni ihien ifenren k'o wu ni okpoho k'e ku oku ime uka.

³⁶ Ra eka unu ke oku Osolobue ghade bidon? Unu suo k'o ru eka?

³⁷ Onye owule si n'o wu onye-amuma le onye e zini Osolobue ozi, n'o ze eze ime mmōn, ya ku ezioku ni ihienni m ri e de ni unu wu ihien Onye-nwōnni-enyi si we e me. ³⁸ Onye owule si ni ele ezioku, weri n'e ni 'ya nwen ele ihien ahun o si ni 'ya k'o wu.

³⁹ Umune m, igi asusu we k'a ghoha bu amuma le izini Osolobue ozi ya dumā unu; k'a sikuwole ni w'a sule asusu "ire".

⁴⁰ Kama, e gi ni usonron e me ihien ile, e me e n'o na enya.

Isi Nke Mmisen

Ndi Nwunni Jenko D'a Rizi Ndun

¹ Umune m, m cho nwan ni m nyanhan ni unu ozioma hun m zi unu, hun unu nabanhan, hun unu turu nwan ime e; ² ozioma ahun Osolobue gi ri a zuopuha unu—omeni unu e kwonkenmegho ozi hu m zi unu—mmani unu kwerihu nke qal'iwī.

³ Makeni, ihienni rikenme mkpa ime ihien ndi ru m eka ri ihien ibuzo m me n'o ruzikwo unu eka: ni Kraisti gi ufiri njo enyi nwun noke ke Ehuho-nsō don ku e edei; ⁴ ni we li e; ni, nke akp'ohin eto, Osolobue no weli e—noke ke Ehuho-nsō don ku e edei; ⁵ ni Kefasi (wu Pita) hun a; uwe Mmebuwo wu ndi-ozī pu-ichen nozi hun a.

⁶ Omęguu, ihien kari madu ogun-isen kwasi nnu ime ndi kwerini nogbamani no hun a. Imerinme we hukwo nwan ndun, kani ndi hu ime we a ranhinguo—ya wu, a nwunhinguo we. ⁷ Omęguzi Jemisi no hun a; omęguzi ndi-ozu pu-ichen ile no hun a. ⁸ Nke ikpazun ime we ile, mme nwen nozi hun a: mme hun no ke nwa we mu ogen furuleni. ⁹ Ezioku-ezioku, ime ndi ozi pu-ichen ile, onwonn onye m han ke 'ya. Erudeni m onye w'a kpo onye-ozu pu-ichen, makeni m kpokpo uka Osolobue. ¹⁰ Kani, m wu nwan ihien m wu ghahani efoma Osolobue, bu efoma hu o meni m alani iwi. Kaka! Mme runkaride onye owule ime we. Kani, ele ni mme run—kama, aka Osolobue hun ri ime ndun m run a. ¹¹ Ya wu, osuon'a ni mme zi mobu ni uwe zi, onwan wu ihien enyi e zi; onwan wu ihien unu kweri.

Osolobue E Weli Ndi Nwunni Eweli

¹² O me nwan ni ozi enyi wu ni Osolobue gha onwun weli Kraisti, kini ke ndi hu ime onu ri e kuni ni Osolobue e weliko ndi nwunni? ¹³ Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, ya wu ni o welini Kraisti—ya wu ni Kraisti aghani onwun lihi; ¹⁴ omeni Osolobue ewelini Kraisti, ya wu ni ozi enyi zi enweni ihien o wu, okukwe onu enwonzikwon ihien o wu. ¹⁵ Ya wuzi ni enyi ride nwan e buokin Osolobue onu—makeni enyi e kuguo ni Osolobue a ghaguo onwun weli Kraisti—bu o welin'e, omeni ara weli ndi nwunni. ¹⁶ Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, ya wu ni o welini Kraisti, ¹⁷ omeni Osolobue ewelini Kraisti, ya wu ni okukwe unu wu ihien la iwi, ya wu ni unu rikwo nwan ime njo unu. ¹⁸ Ya wu ni ndi hun ri ime Kraisti ogen we gi nwunhun, ndi ranhinguo, a laguo iwi. ¹⁹ Omeni iri-ndun enu-uwani suo ke enyi gi ri e nwon olil'enya ime Kraisti, ya wu ni nke enyi kacharin njo ime ihian ile ri uwa.

²⁰ Kani, ezioku rin'a wu ni Osolobue a ghaguo onwun weli Kraisti, gi e henrin ihien-ugbo ibuzo* o wepuha ni enwen e ime ndi nwunni, gi e ghosi ke ndi hoduni k'e jen.

²¹ Makeni, ebe o me ni aka onye ohu ke onwun ghaha bia, igha onwun lihi a ghaguozikwo aka onye ohu bia. ²² Makeni, k'o don me ni ihian ile a nwun onwun makeni we le Adam wu ohu, erira k'o donzi me ni ihian ile k'a gha onwun lihi makeni we le Kraisti wu ohu. ²³ Kani, o ru onye o lihi, o ru onye o lihi: Kraisti wu onye ibuzo, mkpuru-ibuzo; o biazu, ndi nke e e lihi. ²⁴ Ohun meguu, njendemegue ogen e ru, hun Kraisti jenkod'e gi we Ali-eze che aka Chuku-Nedi—o merichanringuu okiki ile le onye owule ri a kini le onye owule iken owule ri aka a. ²⁵ Makeni, Kraisti k'a kiriri d'e ru mgbe o buguu ndi-inenren e ile che okpuru

* **Isi Nke Mmisen:**20 Ihien-ugbo ibuzo mobu Mkpuru ibuzo wu hun we wepuha ime ihien ugbo, gi ye Osolobue oyiye, we kebe ghorima hun hoduni. O nokin enya hun hoduni; k'o ri ke we ri.

uku a. ²⁶ Eñenren ikpazuun o k'e tikpo wu onwun. ²⁷ Makeni, "Osolobue e buguọ ihien ile che e okpuru uku." Ya ke Ehuhuo-nsọ ku. Kani, omeni Ehuhuo-nsọ si ni "ihien ile ri okpuru uku a" o wechanrin enya ni Osolobue, hun bu ihien ile che e okpuru uku ari ihien o bu che e okpuru.

²⁸ Osolobue buguọ ihien ile che okpuru ya wu Nwa a, ogen hu, Nwa a le enwen e a bia d'a rizikwo okpuru Osolobue hun bu ihien ile che e okpuru—keni Chuku wuru ihien ile enya onye owule, wuru onye ihien ile ri okpuru e.

²⁹ Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, kini ke ndi ahun ri e mefu ni ndi nwunni mirin-Chuku k'e me? Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, ke ihian ri e mepuni ni we mirin-Chuku? ³⁰ Ki enyi ri ni nwan e buni enwen enyi e che ihien onwun gi a kpo enyi ihun ogen ile? ³¹ M'a nwunde uhuhin ile ma! Ezioku rochanrin umune m—k'o don wuru ezioku ni m gi unu a nyan isi make ihien Kraisti wu Jesu Nna enyi me ime ndun unu. ³² Emeni olil'enya ihian-mmaka suo, olil'enya ndunni suo, ke m gi kweri lusun eje-anu ndi hu ogun ime ali Efesosi, elee erere k'o banni m?

O me nwan ni Osolobue ara weli ndi nwunni,
 "Ni enyi ri nwan;
 ni enyi ra—
 makeni o ru eki,
 enyi a nwunhun!"

³³ Anikwole ni we dufie unu! "Eje-ogbo e wiwi ezi-omume!"

³⁴ Tenhin ni nwan nwonrin uche; unu e mebehi njo—ni ndi hu ime unu amarin Osolobue. Kaka! M ri e ku onwan keni ifenren me unu.

Ehu Ndi-nwunni Sikọ D'e Gi Lih

³⁵ Kani, ikenkwo ihian k'a juma ke "Nani ke Osolobue e don weli ndi nwunni? Elee udi ehụ ke we k'e gi bia?" ³⁶ Onye-nzuzu! Ihien i kunye ani ara ri ndun, pu, wezuka n'o nwunhunguu anwunhun. ³⁷ Ozozu, i gha a kun ihien, ele ehụ o jenko d'e gi paha ke y'a kunye, mkpuru gba-oto ke y'a kunye: ikenkwo mkpuru oka-witi mobu mkpuru ihien ozọ. ³⁸ Kani Osolobue e ye e ehụ hu Osolobue cho; o ye udi mkpuru owule ehụ nke e. ³⁹ Ehụ ihien ile ele udi ohu: nke ihian wu udi ohu; anumanu nwon udi ozọ; nnunu nwon udi ozọ; azun nwonzikwo udi ozọ. Onye le udi a, onye le udi a. ⁴⁰ O nwongho ihien ndi ri elu-igwere, nwezikwo ihien ndi ri elu-owa; kani ogho ihien ndi ri enu-igwere wu udi ichen, ogho ihien ndi ahun ri elu-owa wu udi ichen. ⁴¹ Enya-anwun nwon ogho nke e; ifon nwon ogho nke e; kokise nwonzikwo ogho nke e, kokise ichen-ichen nwon ogho ichen-ichen.

⁴² Ẹrira k'o jenkọ d'a ri ogeṅ Osolobue k'e gi weli ndi nwunni: ehu we li wu hun e rehini, kanj hun o k'e weli ara rehi; ⁴³ we li e ebe o nwonleni ogho, kanj hun o k'e weli k'e nwe ogho; we li e ebe o kenrenleni, kanj hun o k'e weli k'e nwe iken; ⁴⁴ ihien we li wu ehu ihian-mmaka, kanj ehu ime-mmom we e legha k'o k'e weli† Omeni ehu-mmaka ri a ri, ya wu ehu ime-mmom rizikwo a ri. ⁴⁵ Ẹrira ke we de e ime Ekukwo-nsọ, si, “Onye ibuzo, hun wu Adam, no henrin ihian ri ndun,” Adam ikpazuun e henrin Mmon hun e ye ndun.

⁴⁶ Kanj ele hun ime-mmom bu uzo bia, kama, hun wu ihian-mmaka bu uzo bia, n'o d'e ru onye ime-mmom hu. ⁴⁷ Onye ibuzo hu gha uwanj bia, onye we gi ejan memere ro; hun-ebọ gha elu-igwee bia. ⁴⁸ Ke onye hu we gi ejan memere ri, erira ke ndi hun we gi ejan memere ri; ke onye hun gha enu-igwee bia ri, erira ke ndi hun wu nke elu-igwee rizikwo. ⁴⁹ Ke enyi don nwon nwan ehu hun yi onye nke ejan, erira ke enyi k'a donzi nwon ehu hun yi onye nke elu-igwee.

⁵⁰ Umune m, onwan wu ihien m ri a gwa unu: ehu-le-edeke asako eka banye Ali-eze Osolobue; ihien a nwunni abanyeko hun ghaleni a nwun.

⁵¹ Gon ni ntin: ni m gwa unu ihien-mini: ele enyi ile k'a nwun (ranhin), kanj, enyi ile jenkọ d'e nwonhuto! ⁵² O k'e me idumuzi: ozigbo-ozigbo, ime ntabe-anya ohu, hun we gihu gbu opi ikpazuun hu! Makeni, ogeṅ opi hu e gi han, ndi nwunni k'e gi ehu ghaleni a nwun lihi; enyi ndi hun ri ndun e nwonhuto. ⁵³ Makeni, ehu enyini hun e rehini k'e nwonhutoriri henrin hun ghaleni e rehi; ehu enyini hun a nwunni k'e nwonhutoriri henrin ehu hun ghaleni a nwun.

⁵⁴ Ogeṅ ehuni e rehini e gi henringuu ihien ghaleni e rehi, ehuni a nwunni e henringuu hun ghaleni a nwun, o wuru ni ihien ahun we de ime Ehuhuo-nsọ e mezuguo: ni

“E meriole we onwan,
nke e a guguo!

⁵⁵ Euu onwan!

Elebe ke mmeri i ri nwan?

Euu onwan!

Elebe ke ihien i gi e gbu ri nwan?”

⁵⁶ Ihien onwan gi e gbu wu njo; iken njo wu Iwu.

⁵⁷ Kanj ekele ya rinj Osolobue, hun e ye enyi mmeri hu ghahanj Nna enyi wu Jesu Kristi! ⁵⁸ Ya wu, ezi umune m, wuzokenme ni nwan; emehunmele ni; a runwaye ni orun Dinwonni-enyi—ebe o me ni onu a maringho ni orun unu run ime Dinwonni-enyi alako iwi.

† **Isi Nke Mmise**n:44 ehu ime-mmom hun w'e legha enya. Luk 24.33-46; Ndi Filipi 3.21

Isi Nke Mmisiin

Ihięn Wę Tụ Nị Ndị Nke Osolobue

¹ Nị ęnyi ku nwan oku ihięn wę rị a tųnị ndị nke Osolobue rị Jerusaleṃ. Mę ni ihięnni m gwa ụka ndị rịsonmę Galeshja mę: ² ụhụoḣin ibuzo oṃwule ime izu-uka, onye-onye ime onu y'a gha ihięn Osolobue ye e wepuha, e donmę—amamgbe m'a bia unu a tuma ihięn. ³ M bia, e we m ehuhuo-ozu ye ndi onu hanpuha, e zi m we bu oyiye unu shi Jerusaleṃ. ⁴ Omęni o huoghọ mma ni mme le enwen m jen, e sonjen we m.

Ihięn Pọlu Chọ N'o Mę

⁵ M siko d'a bia d'a hun unu—m ghagbariguu Masędonia—makęni m bu e obi ni m k'a ghaha Masędonia. ⁶ Ikenkwọ e son m unu noye mobu a nodichanrinde m ogen oyi*; kęni unu hun uzọ yeni m eka ijen m—ebe owule m jenkọ d'a cho ni m jen. ⁷ Ogęnni, achonị m ni m hunhu unu ghafe. Makęni, m cho ni, m bia, a noye m—omęni Di-nwonni-ęnyi a ni m.

⁸ Kanị m k'a nodi ime Efesosi d'e ru ogen Mmemme-Pentikosu, ⁹ ni ezigbo oghere m'e gi runpuha ihięn a fuhaguoni m—osun'a ni ndi odakin buzikwo oda.

¹⁰ Omęni Timoti a biaghọ, unu e mekwọ obi ru e ali ime igunrun unu, makęni orun Nna-ęnyi ohu ahun m rị a run k'o rị a run. ¹¹ Ya wu, onye owule y'e legberikwol'a. Hun n'a n'o gi udon la, kęni o bia d'e kunrun m—ni m rị a tu ęnya ya le umunę ęnyi ndi hu. ¹² Nke nwenę ęnyi wu Apolosị, a rikemmeguo m'a n'o sonhen umunę ęnyi ndi ozo hu d'a hun unu, kanị o ke cho n'o bia. Kanị, ezigbo oghere puhan'a, o k'a bia.

Oku Ikpazuun

¹³ Donrin ni ęnya; turukenmę ni ime okukwe unu; atule ni egun; zekemę ni. ¹⁴ Gi ni ihięn-osusuo e me ihięn ile unu e me.

¹⁵ Umunę, unu a maringuo ni ikpun-ulo Stefanasi wu ndi ibuzo kwerini Jesu ime Azuun Akaya. Ozo wu n'e buchanringuo we enwen we che irunni ndi nke Osolobue orun. ¹⁶ M rị a si unu hun a ni unu e me ihięn owule ndi no erira si unu me hun k'e yeni we eka run orun hu—ke uwe ke ndi ile e son we a run orun hu, a runshi e iken.

¹⁷ Obibia Stefanasi le Fotunatosi le Akayatosi bia hu a suo m. A nokinguo we ęnya unu nwen rileni ebeni. ¹⁸ We gba mmon m umę, gbazikwo nke unu. A gbaye ni nwan ndi no ęnina.

¹⁹ Uka ndi risonmę Azuun Eshja e zi ekele unu. Akwila le Priska† le uka hun e zu iwe we e kele unu ohunma-ohunma ime Nna-ęnyi. ²⁰ Umunę ęnyi ile rị ebeni e zi ekele. Dide ni ibe unu odide rị nsọ.

* **Isi Nke Mmisiin:6** ogen winta † **Isi Nke Mmisiin:19** mobu: Prisilia

²¹ Mmę wụ Pọlụ gi ẹka m de ekeleni. ²² Ịbụ-ọnụ ya rịnị onyę ọwụlę ihien Di-nwọnni-ęnyi ghalęni a sụọ!

Di-nwọnni-ęnyi, bịa!

²³ Ẹfọma Di-nwọnni-ęnyi wụ Jizọsị ya nọyeni ụnụ.

²⁴ M nwę ihien-ọsụsụọ jęnni ụnụ ile ime Jesu Kristi.

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo Polu Dejenni Ndi Kọrẹnti Ndi Kọrẹnti, Nke Ebuo

¹ Mmẹ wu Polu de Ekwkwọ-ozini. M wu onye-ozini pu-ichen nke Kraisti wu Jizos' ghahani uche Osolobue. Mmẹ le Timoti nweñe enyi gba de e. Ndi uka Osolobue ri ali Kọrẹnti ke enyi ri e dejenni Ehuhuo-ozini, uwe le ndi nsọ ile hun we ile gba ri Azuun Akaya*.

² Efoma le udon hun gha eka Osolobue Nedi enyi le Di-nweni-enyi wu Jizos' Kraisti bia ya rini unu.

Polu E Ye Osolobue Ekele

³ Ojija-mma ya rini Osolobue hun wu Osolobue le Nedi Di-nwoni-enyi wu Jizos' Kraisti. Nedi omiken k'o wu, Osolobue hun nkasi-obi ile gha eka a a bia. ⁴ Iya wu onye a kasi enyi obi ime nsongbu enyi ile, keni enyi saeka e gi nkasi-obi hun Osolobue ye enyi nwen a kasi ndi ozo ri ime nsongbu owule obi. ⁵ Make ni, ke enyi don a ta oken afunfun make ifiri Kraisti, erira ke Osolobue donzikwo a kasi enyi obi oda-oda ghahani Kraisti.

⁶ Omeni nsongbu ri a biani enyi, o hu a biani enyi keni we gi e kasi onu obi, keni unu gzikwo a nwe nzuopuha; omeni we ri a kasi enyi obi, we ri e gi e kasi unu obi ebe unu no e wetu obi ali e dingbu udi afunfun ohu hu enyi ri a ta. ⁷ Ya wu, olil'anya enyi nwon banyeni unu turukwem. Make ni, enyi a maringho ni ke unu don e son enyi a ta afunfun ke unu donzi e son enyi a narin nkasi-obi.

⁸ Umune m, enyi cho ni unu marin ni enyi ta oken afunfun ke enyi ri Azuun Eshia: we songbu enyi oda-oda, karide hun enyi le enwen enyi saeka din—nke wu ni enyi erozini ni enyi k'a hun isi. ⁹ Ezie, o te ri enyi ke si a maguo we enyi ikpe-onwun. Kani, onwan me keni enyi gi Osolobue don enya, Osolobue hun e weli ndi nwunni—hun nke enyi e gi gi enwen enyi don enya.

¹⁰ Iya gbapuha enyi ime eje-onodi hu te k'e gbuni enyi. O k'a ri a gbapuha enyi. Iya ke enyi ri e lee enya n'o k'a gbafuhazi enyi — ¹¹ unu gha e son ndi ozo e gi ekpere e yeni enyi eka, keni ndi bu oda hun uzọ gi ufiri enyi a kpanmin Osolobue, make ihien ri mma o gi efoma meni enyi ghahani ekpere ndi bu oda me.

Ihien Haiñ Polu Gizileni Jen Korinti

¹² Ihien enyi gi a nyan isi wu onwan: ni obi enyi ri a shiani enyi eri ni enyi gi obi ri ochan le ezioku Osolobue bi obibi enyi

* **Isi Nke Ohu:1** Akaya le Grisi e d'e me ihien ohu.

ime uwa, tumadu egbata enyi le unu; ni enyi egini amamihien uwa bi, kanị eyemekaka Osolobue. ¹³ Makeni, enyi ara deni unu ihien owule kari hun unu a gun, o ni unu ghota; kanị m ri e lee enya ni unu k'a ghotacharin enyi, ¹⁴ ke unu don nwan ghota enyi ekerere. Eghee, unu a ghotaguo ni unu k'a saeka gi enyi nyan isi Uhuohin Nna enyi wu Jizosi k'a bia—noke ke enyi nwen k'a don saeka gizekwu unu nyan isi.

¹⁵ Makeni onwan we m enya haịn m te gi kwademe ni m k'a biaguzi d'a hun unu, keni o wuru ni unu ngozi mgbe ebuo. ¹⁶ M te cho ni m bia d'a hun unu m jenkoni Masedonia le m kinkozini, mme le unu nodiguu, unu e yeni m eka m jenkoni Judia.

¹⁷ Ogen m gi tu iroroni, m ri eroshi-azuunni, eroshi-azuunni? Ra m'a tu iroro ke ndi uwa hun a si, “eghee, eghee” le “mba, mba” mgbe ohu? ¹⁸ Kaka! Ebe o me ezie ni Osolobue wu onye-ezioku, oku enyi a gwa unu e metuni “eghee le mba” nke onye e ku ebuo. ¹⁹ Makeni Nwa Osolobue wu Jesu Kristi, hun mme le Sivanosi, hun w'a kpozi Sailasị, le Timoti zi unu ozi e, ele onye a si “eghee,” a si “Mba;” kama, ihien ri ime e ogen ile wu “eghee.” ²⁰ Makeni, ime e ke nkwa Osolobue ile no e mezucharin, a wu “eghee.” Ya haịn enyi gi a si “Isee” ghahani iya wu Jesu Kristi, e gi e ye Osolobue ogho. ²¹ Osolobue le enwen e wu onye hun e me enyi le unu e turukeme ime Kraisti; iya tumee enyi, ²² ye enyi ahima a ghahani iwe Mmonso a che ime obi enyi, gi e henrin mbiye ihien ile o k'e meni enyi.

²³ Kanị, m ri a kpoku Osolobue n'o shiagbu m eri omeni ele ezioku ke m ri e ku ni ihien haịn m gileni biazị Kọrẹntị wu ni a choni m ni m bia a jughoma m unu. ²⁴ Ari m e gi e e ku ni enyi nwe e ku ihien unu gi okukwe unu e me. Ele 'ya—ihien rin'a wu ni enyi le unu gba a run keni unu nwehen ighoghọ hun k'a biani unu makeni unu turu ohunma ime okukwe unu.

Isi Nke Ebuo

¹ Ya ke m gi kwademe obi m ni abiakozị m ijen k'e buheni unu ufu. ² Makeni, m me unu ihien ufu, onye k'a gbazi m nwan ume? Ele ndi hun m meguu ihien ufu? ³ M de ni onu ehuhuo-ozu hu m de, amamgbe m'a bia, unu nwen, hun nke e me m ghoghọ, e me m ihien k'a fu ni m. Makeni, a maringho m onu ile ohunma-ohunma, ni, m ghoghoma, unu ile k'a ghoghoma. ⁴ Ekwan le obi ri a gbawani m ke m gi de ya wu ekukwo-ozu. E deni m'e n'o fu unu, kanị m de e ni unu marin ni unu ri m obi oda-oda.

Gbahari Ni Nwan Onye Ahun Me Njo

⁵ Omeni o nwon onye me ihien ufu, ele mme suo k'o me e, kanị o nwongho k'o gi me ezioku ni unu ile k'o me e. M si ni “o

nwegho k'o don me ezioku" make ni achoni m ni m benyeni oku.
⁶ Udi afunfunni ndi ka oda buche aka ye onye no enina e higu. ⁷ Gbaghari n'a nwan, unu a roko a obi, amangbe o sukurughafe oken, ndun okukwe a guu a. ⁸ Ya wu, dodo, o ri aka unu, ghosizi n'a n'o ri unu obi.

⁹ Lee ni ihien hai n m gi de ya wu ehuhuo-ozu: m de e ni m gi e lele onu, gizi e marin ke onu k'e mecharin ihien ile m si unu me.

¹⁰ Onye owule unu gbaghari, a gbaghari m'a. Ihien m gbaghari—omeni o nwegho ihien m gbaghari—m gbaghari make ufiri unu id'anya Kraisti, ¹¹ keni enyi gi e gbondon Ek-wensu, amangbe o tunarin enyi ihien ri mma—make ni enyi a maringho ero e.

Nwene i?

¹² Ogen m gi ru ali Trasi d'e zi ozioma Kraisti, m no hun ni Di-nwonni-enyi a kpoguwo uzọ m'e gi run'a orun ebegu. ¹³ Kani, obi eruni m ali, make ni ahunni m Taitosi wu nwene m ime Kraisti ebegu. Ya m no si we nodi ohunma, m no jenne Masedonia.

Imeri Ghahani Kraisti

¹⁴ Kani ekele ya rini Osolobue—make ni, Osolobue hu e yesonne enyi mmeri ogen ile ghahani onye-mmari ahun wu Kraisti—rike ndi ri e sonhunme onye-mmari, e gi enyi e zisonme ozi Kraisti ebe owule enyi jen, noko ishin-oma ri e kungbamani. ¹⁵ Make ni, ebe Osolobue ri, ishin Kraisti ke enyi wu—ke ebe ndi ri e nwon nzuopuha ri ke ebe ndi lako iwi ri. ¹⁶ Ebe ndi ahun lako iwi ri, enyi ri e shin ishin hun e gbuni; ebe ndi we ri a zuopuha ri, enyi ri e shin ishin hun e ye ndun. Onye k'a sa nwan aka me ihien ndini? ¹⁷ Enyi anoni ke ndi bu oda hun e ghoru oku Osolobue leke si ibu-afia ro; kama, ri ke ndi ri ime Kraisti, enyi e ku oku-Chuku ri ke ndi-ezioku le ndi Osolobue zi, ri ke ndi ri id'anya Osolobue e ku.

Isi Nke Eto

Ndi-orun Nkwerigbama Ohunni

¹ Enyi a jamazide nwan enwen enyi mma ra? Enyi ride nwan ndi ahun a cho onye e deye we ehuhuo biani unu keni unu kwere nabanhan we ra? Enyi ride nwan ndi ahun a cho ni unu deye we ehuhuo we e gi nabanhan we ra? ² Mba! Unu le enwen unu wu ehuhuo-ozu enyi, hun we deye ime obi enyi, hun ihian ile marin le hun ihian ile a gun. ³ Ihien we a hun ebe unu ri a ghosi ni unu wu ehuhuo-ozu Kraisti de, hun o gha aka enyi zih. Ele hun we gi peni de, kani hun we de ghahani Mmon-nso

Osolobue—Osolobue hun ri ndun; ele hun we deye ibe omuma—rike Iwu mbu ahun, kanj hun we deye ime obi ihian.

⁴ Erira ke obi ruhan enyi ali ebe Osolobue ri ghanani Kraisti. ⁵ Eleni enyi le enwen enyi nwe iken me ihien owule hun enyi e gi si ni o nwon ihien gha aka enyi a bia. Osolobue ya e me enyi gi e nwon iken e me ihien owule enyi e me. ⁶ Osolobue ya me enyi gi saaka wuru ndi-orun hun ma run orun ime nkwerigbama ohunni. Nkwerigbama ohunni ele nke Iwu we de ede, kanj nke ime-mmom. Make ni hun we de e gbu egbu, kanj Mmom-nso e ye ndun.

Nkwerigbama Akan Le Nke Ohun

⁷ O me nwan ni ofufe mbu hu gi ogho bia, ofufe hun e gbuni, hun we kayesonme ihien rin'a elu omuma, nke wu ni ndi Izrel' asani aka lee Mozizi enya ihun make ni ogho ri n'a ri e gbuke—ogho hun fapukoni— ⁸ ogho ofufe hunni we gha aka Mmom-nso e fe akarike a nwan, kari a ohunma-ohunma?

⁹ Omeni ofufe hu hun we gha a ma ihian ikpe e nwongho ogho, ya wu ni ofufe hunni, hun we gi a kpo ihian onye ri ochan k'a ka a ogho e nwon, ka a ohunma-ohunma!

¹⁰ Ezioku ri n'a wu ni ihien hun te nwon ogho mbu enwonzi nwan ogho, kaka—make ni hun ka ogho e nwon e kpumegu a.

¹¹ O me nwan ni nkwerigbama mbu hu le ofufe rin'a, hun we buguu nwan che usuo, gi ogho bia, ya wuni nke ohunni hun k'a to jenin ejen ka a ogho e nwon ohunma-ohunma!

¹² Ebe o me nwan ni enyi nwon udi olile-enyani, enyi e ku, ekushi iken. ¹³ Enyi anoni ke Mozizi hun gi ekwa kpume ihun, amangbe ndi Izrel' a hun ebe ogho ahun ri e gbukeni no fapuchanrin. ¹⁴ Ezie, we kpume nghota we ogen hu. D'e rukwo nwan tanni, we gha a gun mobu e gon ntin ke we ri a gun Ehuho-nkwerigbama akan hu, ekwa hu huzikwo ebegu—make ni ime Kraisti suo ke we no e wepu ya wu ekwa. ¹⁵ Ezie, ezie, d'e rukwo nwan tanni, ogen owule we gi a gun Iwu Mozizi, ekwa hu e kpumechanrin uche we. ¹⁶ Kanj, ihian buruhe Di-nwonni-enyi, o wepu a ekwa hu kpume uche e ¹⁷“Di-nwonni-enyi” ahun we ri e ku oku e wu Mmom-nso: ebe owule Mmom Di-nwonni-enyi ri, ebegu ke ihian no e weri enwen e. ¹⁸ Enyi ile, hun we kpupuguu ekwa hu ihun, ri nwan e legha ogho Di-nwonni-enyi noke onyinyon ri ime ughegbe; we hu e nwonhuto enyi ni enyi hun uzọ ri ke ihien ahun enyi ri e legha, e nwe ogho hu, e nwe waye e. Ihienni gha aka Di-nwonni-enyi, hun wu Mmom-nso, a bia.

Isi Nke Ẹno

Ndi-ozu Nke Ukpẹ

¹ Ya wu, ebe o me nwan ni Osolobue e meguoni enyi omiken ye enyi orunni, ndun ara gu enyi. ² Enyi a jugo ihien-ifenren ndi hu ihian e zueme, juzikwo ime-ero le itu-ntu ye ime oku Osolobue. Eghet! Kama, enyi hu e kuchanrin ezioku k'o no, e gi e e wepuha enwen enyi a ghosi ihian ile idenya Osolobue, keni ndi ile e ku ezioku hun uzọ e lele ke enyi no.

³ Omeni echen ke ozioma enyi ri e zi zueri, ndi ri a la iwi suo k'o zuerini. ⁴ Nke we wu ni mmun hun ri a ki uwanj e keninguo uwe ndi kwerileni enya, amangbe w'e legha ukpe ozioma ogho Kraisti; Kraisti, hun o me ni onye hunn'a a hunguo Osolobue. ⁵ Makeni ele ozi enwen enyi ke enyi ri e zi; enyi ri e zi ozi ni Jizos' wu Kraisti wu Di-nwonnienyi, ni enyi le enwen enyi wu idibo unu make ifiri Jizosi. ⁶ Makeni Osolobue ohu hu hun si, "Ukpe ya nwunme ebe ishi ri" ya nwun nwan ime obi enyi hun enyi gi nwe iken legha ogho Osolobue ihun Kraisti.

Ihien Ri Mkpa W'e Buche Ime Ihien E Tikponi

⁷ Kanj Osolobue buche orun oziomanj ri oken mkpa ime enyi —enyi hun wu ite-ayogbe hun e tikponi, keni o we enya ni ikenni pu-ichen enyi gi a run a wu nke Osolobue—n'o ghanj aka enyi bja. ⁸ W'e songbu enyi uzọ ile, kanj asanj we aka bjangbu enyi; ihien ndi hun a gba enyi nghari-enya hu a, kanj ndun ara guu enyi; ⁹ we e kpokposonme enyi, kanj Osolobue a juni enyi to; w'a kutu enyi, kanj enyi ara nwun. ¹⁰ Ihien ehj enyi a hun ogen ile e me ihian a hun onwun Jesu nwun, keni, ihian gha a hun ni enyi hukwo ndun, e gi w'e marin ni Jesu ri ndun. ¹¹ Makeni, hunni enyi ri ndun, ihien onwun gi a kpo enyi ihun a bja ni enyi ogen ile make ufiri Jizosi, keni ihian gi ehj enyini hun a nwunhunni a hun ni Jizosi ri ndun. ¹² Ya wu ni onwun ri orun ehj enyi, kanj, ndun k'o ri a runfuha ime unu.

¹³ Kanj ebe o me ni enyi nwon agungun okukwe ohu ahun we ku oku e ime Ekukwo-nsọ, si, "M kwere ekweri, ya hajin m gi ku ihien m ku," enyi nwen kwerezikwo ekweri, ya hajin enyi gi ri e ku oku-Chuku enyi ri e ku. ¹⁴ Makeni, enyi a maringho ni Osolobue hun gha onwun weli Nna enyi wu Jesu jenkọ d'e welizikwo enyi k'o don weli Jesu, webanhan enyi le unu ebe 'ya le enwen e ri.

¹⁵ Ezie-ezie, ihienni ile wu n'o rinj unu mma, keni ndi efoma Osolobue ri e ru aka hun uzọ e buwaye oda, ekele ri a bianj Osolobue a bawaye uba.

Igi Okukwe E Bi

¹⁶ Ya wu, ndun aguko enyi. Osuon'a ni ehj enyi ri a kpo nkun, enyi hu e nwonwaye ndun ohun ime-mmun uhuhin-uhuhin. ¹⁷ Makeni, ekere afunfunni enyi ri a ta ogenni, hun ghaleni e bie, ri nwan a kwademe enyi a tonj ogho itebite hun we ghaleni a

saęka e ku ke ọ han. ¹⁸ Eghęę, makęni ęnyi arị e lee ihien ęnya e legha, kanị ihien ęnya ghalęni e legha; makęni ihien ęnya e legha k'a ghari, kanị ihien ęnya ghalęni e legha k'a to jęnrin ejen.

Isi Nke Isen

¹ Makęni ęnyi a maringhọ ni omęni e tikpọ we ęhụ ęnyini, ọdunị ęnyi bi ime ę ime ụwanị, ęnyi e nwonghọ ụlọ hụn Osolobue tụn, hụn we gilęni ęka tụn, hụn rị elu-igwee, ụlọ hụn k'a to jęnrin ejen. ² Imę ọdunị ęnyi rị kikęnni, ęnyi hụ a sụn-udęn, ọ hụ a gụn ęnyi ọda-ọda ni we yime ęnyi ęhụ ęnyi hụ—ụlọ ęnyi hụ, hụn rị elu-igwee— ³ hụn o me nwan ni ęnyi yiriguu a, ęnyi e mekọ ndị gba ọtọ. ⁴ Makęni, hunnị ęnyi rikwọ ime ọdunị, ime ęhunị, ęnyi hụ a sụn udęn makęni ibu rị a nyin ęnyi. Eleni ęnyi cho ni ęnyi gba ọtọ, kanị, ęnyi cho ni we yimezi ęnyi hụn-ębọ ahụn, kęni ndun luefu hụn a nwunni—weri onodi a. ⁵ Onye hụn kwademe ęnyi toni onwonhutoni wu Osolobue. O yeguọ ęnyi Mmọn-nso nọke mbiye, gi ghosị n'o k'e me ę.

⁶ Ya wu, obi e ru ęnyi ali ogen ile, osun'a ni ęnyi a maringhọ ni omęni ęnyi rị ime uloni wu ęhụ ęnyi, ęnyi arị ebe Di-nwonni-ęnyi rị, ⁷ makęni ihien ęnyi kweri banyeni Kraistị ke ęnyi gi e bi obibi, ele ihien ęnya ęnyi rị e legha. ⁸ Eghęę, obi e ru ęnyi ali, nke wu ni ọ kade ęnyi mma ni ęnyi gha ime ęhunị pu, laburu Di-nwonni-ęnyi d'a nodi ulọ ęnyi hụn rị ebe ọ rị. ⁹ Ifiri ę, ęnyi a lili ma ni ęnyi e me ihien a suọ a usuo efo ogen ile—ke ęnyi rị ndun ime ęhunị wu ulọ ęnyi ke ęnyi arị. ¹⁰ Makęni ęnyi ile k'a puha ihun Oche-okink'ikpe Kraistị n'o kin ęnyi ikpe, kęni onye-onye hụn uzọ narin ugwo-orun ihien ọ run k'ọ rị ime ęhunị—ke mma ke njọ.

Orun Iwekinhen Ihian Ebe Osolobue Ri

¹¹ Makęni ęnyi a tu egun Di-nwonni-ęnyi, ya hain ęnyi gi a lili ma ni ęnyi me ndi ozọ kweri; kanị Osolobue a maringhọ ęnyi le enwen ęnyi ohunma-ohunma; e gigho m'a don ni unu nwen a maringhozikwo ęnyi ime obi onu.

¹² Ekwọ ni ęnyi rizi a gwa onu ni ęnyi a rika mma! Mba. ęnyi rị e ye onu ihien k'e me onu gi ęnyi nyan isi, kęni unu saęka za ndi gi ihien ęnya e legha a nyan isi hụn nke we gi gi ihien rị ihian obi nyan isi.

¹³ Makęni, omęni ęnyi e me ke ndi uche we zulęni, ifiri Osolobue ro; omęni ęnyi e me ke ndi uche we zu, ifiri unu ro. ¹⁴ Ihien-osusuo Kraistị nwe jenni ihian ya rị e nu ęnyi, makęni o wegwo ęnyi ęnya ni, ebe o me ni onye ohu a nwunguoni ihian ile onwun, ya wu ni ihian ile a nwunguọ. ¹⁵ O nwunni ihian ile onwun, amamgbe ndi rị ndun gha e bizini enwen we, kama, ni

wę e bini onyę hụ gi ifiri wę nwunhụn, Osolobue e gi ifiri wę weli ę.

¹⁶ Ęnyi arizi nwan e gi ęnya-ihian e lee ihian. O sụn'a ni ęnyi te gi ęnya-ihian e lee Kraisti mbu, ęnyi ara gizi ę e lee ę. ¹⁷ Ya wu, onyę owule ri ime Kraisti a wuruole onyę wę kedonzi; ihien akan a gharigu, lee ę, ihien ile e henringu nke ohun!

¹⁸ Ihienni ile gha ęka Osolobue bia, onyę hun donzi ęgbata ęnyi le iya, wekinhen ęnyi ebe o ri ghahani Kraisti; o no nwan ye ęnyi orun iwekinhen ndi ozọ ebe o ri. ¹⁹ Ya wu ni Osolobue ri ime Kraisti, e donzi ęgbata ya le ndi uwa; ara gizi njo wę son wę. O wegụ nwan ozi ya wu idonzi-ęgbata che ęnyi ęka zisonme. ²⁰ Ya wu ni ndi-ozị Kraisti ke ęnyi wu, Osolobue gi ęnyi e ku onu a; ęnyi gi nwan ęfan Kraist' e ku: dodo, o ri ęka unu, "Kinhen ni d'e kunrun Osolobue!" ²¹ Osolobue gi ifiri ęnyi gi Kraisti hun meleni njo owule henrin onyę me njo, keni ęnyi hun uzọ henrin ndi ri ochan.

Isi Nke Isin

¹ Nokę ndi wę le Osolobue gba a run, ęnyi ri nwan a gwa unu oku: dodo, o ri ęka unu, anile ni efoma Osolobue hun unu nabanhangụ la iwi. ² Makeni Osolobue si,

"Hun o gihu ru ogen furu ni,
m no nu olu unu;
o ru uhuhin nzuopuha,
m no yeni unu ęka."

Lee n'e, kikenni wu ogen hu furuni! Tanni wu uhuhin nzuopuha!

³ Ęnyi ari e me onyę owule uke, amangbe ihian a hun ihien w'e gi koriani orun ęnyi ri a run ni Osolobue. ⁴ Mba. Kama, ime ihien ile, ęnyi a ghosichanrin ni ęnyi wu ndi-orun Osolobue: ghahani idin oken ndidi—ime nsongbu, ime afunfun le ebe o no ri ke si ihien ile e wiwichanringu ni ęnyi; ⁵ wę hu e gbu ęnyi ili, e gbu ęnyi mkpinsin; w'e bu ęnyi e che ime ulo-ngan, w'a kpu ęnyi e gbu; ęnyi a run oken-orun, e chu-uran, e bu ęgun. ⁶ Ozozị, ęnyi hu e donme obi ęnyi ochan, e nwe amamihien, e nwe ndidi, a ri nsọ ime-mmọn, e nwe efoma, e nwe ihien-osusuo ibe ęnyi hun gha akpakali-obi fuha. ⁷ Ozozị, ęnyi e ku ezioku, ęnyi a ghosi iken Osolobue, ihien-ogun Osolobue cho suo ke ęnyi gi a lu, iya suo ri ęnyi ęka-nni, ri ęnyi ęka-ekpen. ⁸ Wę hu a gbaye ęnyi, e legberizikwo ęnyi; w'e ku oku ęnyi ohunma, e kujazikwo oku ęnyi; w'e me ęnyi ke si ęnyi ele ihien ęnyi si ni iya ke ęnyi wu; kanị iya ke ęnyi wu. ⁹ Ęnyi no ke ndi wę marinleni, kanị a maringuo wę ęnyi; ęnyi no ke ndi ri a nwunni, ka lee n'e nwan, ęnyi hu ndun! W'e ye ęnyi afunfun, kanị ęnyi anwunni. ¹⁰ Ihien ękwan e mesonme ęnyi, kanị, ęnyi a ghoghọ ogen ile; ęnyi no ke

ndi igbennyẹ, kani ẹnyi e me ndi bu oda a wuru idafin; ẹnyi no ke ndi nwonleni ihien owule, kani ihien ile wu nke ẹnyi.

¹¹ Ẹnyi a shiapuguo ni onu ndi Kọrẹnti ẹfo! Unu a hunchanringuo k'o ri ẹnyi obi. ¹² Ẹnyi ari e zuemeni unu ẹfo—kani unu e zume nke unu. ¹³ M ri nwan a rio unu nọke umu m: me ni ni m ke m don meni unu: shiapuchanrin ni nwan ẹfo.

Donme Ni Ulo-nsọ Osolobue Nso

¹⁴ Anile ni we kpagbama unu le ndi kwerileni ntutu ohu. Elee mmeko ke ezi-omume le eje-obibi nwede? Elee mmeko ke ukpe le ishi nwede? ¹⁵ Elee ogen ke Kraisti le Ekwensu gide kwerigbamama? Kini ride egbata onye kwerini le onye kwerileni? ¹⁶ Elee ogen ke Ulo-nsọ Osolobue le mmọn gide nweme mmeko?

Ẹnyi wu Ulo-nsọ Osolobue, Chuku hu ri ndun—nọke ke Osolobue don ku e, si,

“M k'e biri ime ndun we,
e jenhunme ime igunrun we.
M k'a wuru Chuku we,
a wuru we ndi nke m.”

¹⁷ “Di-nwonn-ẹnyi si,
gha ni nwan ime igunrun we puha,
unu a nodi azun ichen;
emetukwole ni ihien owule ru unyin aka:
ogen ahun ke m'e gi nabanhan unu;
¹⁸ a wuru m nedi onu,
onu a wuru umu-m-ikennyẹ le umu-m-ikpoho,
Iya ke Di-nwonn-ẹnyi Hun-nwon-iken-ile ku.”

Isi Nke Ẹsa

¹ Ndi ri m obi, ebe o me nwan n'o kwesomęguo ẹnyi nkwa ndini we, ni ẹnyi chanchan nwan enwen ẹnyi, chanpu ihien owule hun e meru ehụ le ime-mmọn, e gi egun Osolobue a hun a ni ẹnyi richanrin nsọ.

Nke We Ke Polu Ri E Ro

² Nabanhan ni ẹnyi ime obi onu; o nwonn onye ẹnyi me eje-ihien; o nwonn onye ẹnyi wiwi; o nwonn onye ẹnyi tunarin ihien e. ³ Ari m e ku onwan ni m gi ma unu ikpe, makeni e kuole m'a mbu ni unu ri ẹnyi obi—nke wu ni ẹnyi k'a saeka son unu nwun, ẹnyi k'a sazikwo aka son unu ri ndun. ⁴ M'e gi unu a nyan isi oda-oda; m'e gi unu a dukemę aka obi; unu a gba m umę oda-oda; ime nsongbu ẹnyi ile, m'e gi ifiri unu e nwe ighoghọ oda-oda.

⁵ Makeni, ke ogen ẹnyi gi rufe Masedonia, ehụ ẹnyi e ezuni iken kaka; we kpokpo ẹnyi azun ile—oku-le-uka fihunme ẹnyi, egun hu a tu ẹnyi ime obi ẹnyi. ⁶ Kani Osolobue, hun a kasi ndi ndun guchanrin obi no gi obibia Taitosi kasi ẹnyi obi. ⁷ Ede

ọbija a sọọ kasi ẹnị obi, kani, nkasi-obi hun ya le enwen e nwe make ihien o hun ebe unu ri, kasizi ẹnị obi. Make ni, o gwaghọ ẹnị ke m don ri a da unu! Ke eje-ihien hu meni don wute unu! Ke m rihan unu obi! Ya ke m no ghoghokenme.

⁸ Ifiri e, osuon'a ni ihien m de ime ehuhuo-ozu ahun a fugho unu, akwanzini m mmani—(kani e te kwangho m, make ni m hun a ni e gigo m ya wu ehuhuo m de me unu ihien ufu—osuon'a ekere ogen soro.) ⁹ M ri nwan a ghoghoh. Ari m a ghoghoh n'o fugho unu, kani, n'o fugho unu hun unu gi roghari—ya wu ni unu a nigho a fu unu udi hun Osolobue cho. Ya wu ni ẹnị a runi unu ehụ owule, kaka. ¹⁰ Make ni ihien futu ihian ke Osolobue don cho, o me ihian gbehuto obi, bihuto eka, o wehe nzuopuha. Mmani ara ri a! Kani ihien futu ihian ke o don a fu ndi uwa, o buhe onwun. ¹¹ Unu ahunni nwan ke ime ihien ri mma ri a du unu make ni ihien ni fu unu ke Osolobue don cho?! Unu ahunni nwan k'o rihan unu mkpa ighosi ni ẹnị unu eruni ihien meni! Lee k'o ri e zehan unu ize! Lee k'o tuhan unu ẹnị! Lee ke m ri a dahan unu! Lee oken adudu o buhe! Lee afunfun unu ye onye hun mefieni! Unu a ghosichanringuo ni eka unu a ri ihien meni.

¹² Ya wu, osuon'a ni m de ni unu ehuhuo hu, ele ifiri onye me eje-ihien mobu onye we meja ke m gi de e. Kama, m de e n'o we unu ẹnị id'ẹnị Osolobue ni ẹnị ri unu obi nke-esi. ¹³ Onwan a kasiguo ẹnị obi.

Eledu obi soro k'o kasi ẹnị; kama, ighoghoho Taiotosi mede ẹnị ghoghokenme, make ni, unu ile e meguo nwan obi ru e ali! ¹⁴ Eghee, unu anini ifenren isi m gi unu nyan ebe o ri me m. Isi ẹnị nyan ebe Taiotosi ri e me nwan ezioku noka ke ihien ile ẹnị gwa unu mbu don wuru ezioku. ¹⁵ Ifiri e, ihien unu ri nwan a suokenme e—o gha a nyanhan ke unu ile don hume isi, a nyanhanzi egun le ehụ-omuma-nni unu gi nabanhan a. ¹⁶ M ri nwan a ghoghoh—make ni m gichanrin unu don ẹnị.

Isi Nke Ɛsatọ

Ke Ndị Uka Don E Ye

¹ Umune, ẹnị cho nwan ni unu marin efoma Osolobue me ni uka risonme Azuun Masedonia: ² osuon'a ni we ri ime oken nsongbu, cheni igbenye-mgbeleke we wu, oken ighoghoh we nwe ime Di-nwonni-ẹnị anini onodi we gbondon we, we no ye, ye oda-oda! ³ Mmē ri a shiani we eri ni we wefuha obi ye ke we nwanhan, yekaride ke we nwanhan! ⁴ We rikokenme ẹnị, ẹnị dodo me ohunma bu we cheni ndi ri a tu ihien ni we ri a tunni ndi nke Osolobue; ⁵ kani, we yekaride ke ẹnị tu ẹnị a: e buguu we uzo we enwen we ye Di-nwonni-ẹnị, ya we no nwan gi ifiri uche Osolobue we enwen we ye ẹnị.

⁶ Ya haịn nwan ęnyi gi sị Taiťosị, hụn bidon orun-eyemekani, ya d'e yeni nwan onu eka runfu a. ⁷ Ya wu, ke unu don nwan e me ohunma ime ihien ile—ke okukwe ke iku-oku ke imarin-ihien ke adudu ri mma ke ihien-osusuo hụn ri egbata ęnyi le unu, erira ke ęnyi chozi ni unu me ohunma ebe orun-eyemekani ri.

⁸ Ele ni m ri e ye iwu, kama, m choko ni m ghosi unu adudu ndi ozo nwon, gi e chopuha ke ihien-osusuo unu nwe wu ezigbo e. ⁹ Makeni, unu a maringho ke Onye-nwonna-ęnyi wu Jesu Kristi mehan efoma: ni, k'o mele odafin ru, o gi ufiri unu henrin ogbenye keni unu gha ogbenye o dan wuru idafin.

¹⁰ Ndunmodun m ime ihieni wu onwan: o furu ni unu runchanrin nwan orun-eyemekani unu bidon akan-ahun. Unu bu uzo runma a; elede ohun suo, unu k'o bude uzo duma ni unu me e. ¹¹ O ruguo ni: runchanrin n'a nwan; gi ni nwan ihien unu nwon runchanrin a k'o don du unu ni unu run a isi-ibuzo hu. ¹² Makeni, omeni ihian wepuha obi e ile ye ihien, ihien o nwe ke we e lee ęnya a narin a ya, ele ihien o nwonleni.

¹³ Ele ni m cho n'o ri ni ndi ozo nfe, o wuru ni unu ibu. Kama, n'o wuru ahanmahan: ¹⁴ hunnı unu nwon nwan oda bu mkpa gi we nwen, nke unu a ban ni we; o ruzi, oda we nwon e wehe ni onu ihien ri onu mkpa—o wuru ahanmahan. ¹⁵ Erira ke we de e ime Ehuhuo-nso, ni

“Nke onye hun kponrin oda

ehikeni;

nke onye hun kponrin ekere

emekeni ekere.”

Taiťosị Le Ndị Hun Ya le We Wi

¹⁶ Ekele ya rini Osolobue hun bu adudu ohu hu m nwe make orinimma onu che obi Taiťosị. ¹⁷ Elede n'o kweri aririọ ęnyi rıo a suo, kani, ebe o me ni kikenni k'o k'a du, o k'e gi uche e bia d'a hun unu. ¹⁸ ęnyi zila 'ya le nwene-ęnyi hu ndi ile kwerini marin ohunma-ohunma makeni o zisonme ozioma. ¹⁹ Elede ni ndi ile kwerini marin nwene ęnyi hu suo, kani uka ile kwerigbamade, tum e n'o son ęnyi, ęnyi gha e jensonme a run orun-eyemekani ęnyi gi e ye Di-nwonna-ęnyi le enwen e ogho, a ghosizi ni ęnyi cho n'o rini umune ęnyi mma.

²⁰ ęnyi bu obi ni ihian ahunko ihien w'e gi koriani ęnyi make oiyeni hi-ogbe ęnyi ri a na, ²¹ makeni, o rika ęnyi mkpa ni ęnyi run a hun ri mma, ele ęnya Di-nwonna-ęnyi suo, kani ęnya ndi ozozı.

²² ęnyi zilazi nwene ęnyi ozo cheni we, nwene ęnyi hun ęnyi leleguu mgbe ole-le-ole hun a ni o nwongho adudu ihien bu oda—kikenni k'o kazı adudu hu e nwon kari mbu, makeni obi rukem e ali ebe unu ri.

²³ O me nke Taitosi, onye mme le iya a wi le onye mme le 'ya gba a run orun enyi gi e yeni unu aka ro; nke umune enyi ndi ozọ hu 'ya le uwe wi, we wu ndi-ozu pu-ichen ri a nokin enya uka ichen-ichen, e weheni Kraisti ogho. ²⁴ Ya wu, gi ni nwan oghereni ghosi ndini we ni unu nwe ihien-osuso we, keni ndi uka ile hun uto gi e don, a hun we ihien enyi gi e gi unu a nyan isi.

Isi Nke Itenei

Ihien We Tunj Ndi Uka Ri Jerusalem

¹ O rikani mkpa ni m de ni unu ihien owule banyeni ihien we ri a tunj ndi kwerini ri Jerusalem. ² Make ni, a maringho m ni ihien ni hu a du unu. Adudu unu hain m gi gi unu nyan isi ebe ndi Masedonia ri, si we ni ndi ri Akaya a kwademe ole kete akan-ahun; adudu onu a kpasuguo ndi bu oda ime we. ³ Kani m zila ni unu umune-enyi ndini, amangbe isi enyi gi unu a nyan a wuru ihien-mmaka ogheni. Kama, m cho ni unu kwademe, e che—ke m don gwa we ni unu k'e me; ⁴ omeni unu akwademeni, ndi Masedonia sonhen m hun a ni unu eke kwademe, ifenren e megbu enyi ime ihien ni—o ri wuzi unu le enwen unu. ⁵ Ya hain o gi ri m mkpa ni m zi umune enyi ndi hu, ni we bu uto biaguo d'e kunrun onu d'a kwademe chanrin ihien ile gbashari oyiyeni hi-ogbe onu kwe nkwa a, m kebe bia; keni o hun uto wuru oyie unu wepuha obi unu ye, eleni we waye unu ya olu.

⁶ Ihien rin'a wu hunni: onye hun kunleni oda jenko d'a ghoru hun buleni oda; onye hun kun oda jenko d'a ghorizikwo hun bu oda. ⁷ Onye-onye ya ye ihien owule ri a obi, y'e meyele e elele; y'e yele noke si we wa a ye e olu—make ni onye a shiapu efo e ye ke ihien e a suo Osolobue. ⁸ Osolobue k'a saeka yesonme unu ihien ile ri mma, ye unu ya oda-oda, keni unu hun uto e nwechanrin ihien ile ri unu mkpa, hunzi uto e ye oda ogen owule orun ri mma gi fuha. ⁹ Erira ke Ehuho-nsọ don ku e, si,

“O buoyesonme ndi-igbenye ihien

oda-oda;

o k'e mesonme ihien Chuku cho

jenrin ejen.”

¹⁰ Osolobue, hun e ye ihian mkpuru o k'a kunye le ihien-oriri o k'e ri, k'e ye unu mkpuru unu jenko d'a kun; o k'e me e sue, me e mi mkpuru oda-oda; o k'e me onu ghoru mkpuru hun wu ime ihien Chuku cho, ghoru a oda-oda. ¹¹ O k'e me onu wuru ndi-idadin uto ile, keni onu hun uto a hakenme aka. Enyi nwen k'e me e ru ndi bu oda aka. Erira ke iha-ekani k'a don weheni Osolobue ekele. ¹² Make ni, ihien ni unu ri e wepuha obi unu e me sikọ d'e ye ndi nke Osolobue ihien ri we mkpa; kani

elẹ ọhun sọ, o k'e mezikwo ndi bu ọda e kelesonme Osolobue. ¹³ Unu k'e gi ọrun-eyemekani weheni Osolobue ogho, makeni o k'a ghosi ndi bu ọda, hun k'e ri erere e, ni unu hu a gbaye ozioma Kraisti ahun unu kweri nke-esi, ni ya hain unu gi ye we le ndi ozo ọda. ¹⁴ Ihiẹn unu k'a sọkenme we; we k'a gha e me ni unu ekpere make efoma Osolobue me ni unu ebe o no me unu sa eka meni we ihienni.

¹⁵ Ekele ya rin Osolobue make oyiye e hun onu ghaleni a saeka a kowa!

Isi Nke Iri

Polu A Kowa Orun A

¹ Mme wu Polu ri a rio unu; m ri e gi nwayo, e gizi eka-alulu Kraisti, a rio unu. Mme hun we si ni m'e welua enwen m ali omeni mme le unu nodi elee-m, elee-i, kanj m ghahu ebe onu ri pu, a ganma m onu, kushime iken! ² M ri a rio unu, anikwole n'a wuru ni, m bia, a gwapu m ndi hu ri e ro ni enyi ri e bi ke ndi-ua oku, a hun w'a ni egun ari m enya. ³ Makeni, osun'a ni enyi bi ime uwa rike ihian, enyi ara lu agha ke ndi-ua don a lu. ⁴ Makeni, ihiẹn-ogun enyi ele nke ndi-ua, kama, ihiẹn-ogun enyi nwonsomme iken Osolobue, hun we gi e tikposomme ebe zeni le ihiẹn ndi hu zeni. Enyi e tikposomme atumiroro-le-ndondo ⁵ le ihiẹn owule hun e bushi enwen e elu, hun e gbondon ihian amarile Osolobue; enyi a nwondon iroro owule, me e n'o humeni Kraisti isi. ⁶ Enyi a kwademeguho hun enyi e gi gi afunfun son nnupu-isi owule, omeni onu nwen e humechanrin isi uzọ ile.

⁷ E leban ni ihiẹn enya ohunma: omeni o weguo unu enya ohunma-ohunma ni unu wu nke Kraisti, nyanhankwo ni ni ke unu don wu nke Kraisti ke enyi donzi wu nke e. ⁸ Di-nwonni-enyi ye m iken m'e gi du unu: iken m'e gi me unu sue ime okukwe—ele idotu unu. Ya wu, o sọ n'a ni m'e gikezi iken ahun a nyan isi, ohun emeko m ifenren. ⁹ Achoni m n'o no ke si m gi ehuhuo-ozu m e ron unu egun. ¹⁰ Makeni, o nwe ndi a si, "Ehuhuo-ozu Polu e ze eze, ele we ihiẹn we gi e gu egu; kanj, i hun ya le enwen e k'o no, o zeni, o nwonden ihiẹn we gi oku-onu a e me!" ¹¹ Ndi ri e ku enina we marinkwo ni ihiẹn ohu hu enyi ri e de ebe enyi ri uzọ ozo ke enyi jenkọ d'e me enyi bia ebegu.

¹² Enyi esonkoko ndi ahun ri a ja enwen we mma ma-usue. Makeni, we gha e gi ibe we e lele enwen we, e gi ibe we a ma enwen we, we ri a ghosi ni aghotani we. ¹³ Kanj o me nke enyi le enwen enyi, enyi a nyanghafeko isi oken. Ihiẹn ri ogbo Osolobue keye enyi run ime ọrun izi-ozoma sọ ke enyi k'e gi nyan isi. Ogbo hu rufe ebe unu ri. ¹⁴ Ya wu ni enyi arunghafeni

ogbo ẹnyi oge ẹnyi gi wehẹni unu ozioma—hun o me ni ẹnyi wu ndi ibuzo bia ebẹhu teni unu ri d'e zi unu ya wu ozioma Kraisti. ¹⁵ Ẹnyi ari a nyanghafa isi oken—ya wu ẹnyi ara gi orun ndi ozoro run a nyan isi. Olil'ẹnya ẹnyi wu ni okukwe unu k'a gha e suewaye, ken i ẹnyi hun uzoro e nwonwaye oghere ẹnyi e gi run orun ime igunrun unu; ¹⁶ ẹnyi a hun uzoro gha ali unu si ali ndi ozoro d'e zi ozioma. Oge hu, oku igi orun ndi ozoro a nyan isi arikozi.

¹⁷ Ehuhuo-nsoro si,

“Onye k'a nyan isi

ya gi ihien Di-nwonni-ẹnyi me nyan isi.”

¹⁸ Makeni, ele onye hun a ja enwen e mma ke we e ku oku e ohunma, kan onye hun Osolobue ja mma.

Isi Nke Mmanai

Polu Le Ndi-ozu pu-ichen Ntu

¹ Koro ri m unu e din m ni m zuzu ekere. Dodo ni, nwon ni ni m ndidi! ² Ẹnya ri a fu m make onodi unu, udi ẹnya-ufu hun gha aka Osolobue bia. Unu wu nwa-agbo m kwe okenye ohu suo nkwa ni m jenko d'a luye e ya. Okenye ahun wu Kraisti. M kwe nkwa ni m jenko d'e we onu ye e ebe onu keleni marin okenye. ³ Kan, egun ri a tu m ni we jenko d'e dufie onu, noko ke Ekwensu don gi ero dufie Ivu, me unu e fezile Kraisti ofufe ezioku le hun rulen: ⁴ makeni unu a nabanhankazi onye owule bia d'e zime unu ozi Jesu ozoro hun wulen hun ẹnyi zi unu ozi e; ara fu unu orun inabahan mmoro ozoro mobu ozioma ozoro hun wulen hun unu gha aka ẹnyi nwehen. ⁵ Kan, o weni m ẹnya n'o nwegho ke ndini unu a kpo “oken ndi-ozu pu-ichen” don ka m. ⁶ Ikenko a ma m ku oku; kan, a maringho m ihien—ẹnyi e gigo uzoro ile ghosi unu onwan ime onodi ile.

⁷ M me njo m gi welu enwen m ali zi unu ozioma Osolobue ofe, ken i Osolobue gi e busi unu elu? ⁸ Oge m gi ri a runni unu orun, uka ndi-ozoro ye m ihien, a narin m we bu ele we ke m gi e a runni, o no ke si m ri e zunarun we ihien we—keni m hun uzoro runni unu. ⁹ Ke m ri ime igunrun unu, oge ihien gi ri a fu m orun, ebuyeni m onye owule ibu, makeni umune ẹnyi gha Masedonia bia wehẹni m ihien ile ri m mkpa. Ya wu, mme si n'a wuko m ibu ebe unu ri. Eri k'o jenko d'a risom: awuko ni m unu ibu. Kaka! ¹⁰ Makeni ezioku Kraisti ri ime m, m ri e ku e n'o nwonni ihien jenko d'a saeka napu m ihieni m gi a nyan isi ime Azuun Akaya ile! ¹¹ Ki hai nwan? Makeni enwe m ihien-osusu unu? Mba. Osolobue a maringho ni m nwe ihien-osusu unu!

¹² M jenko d'e mesom me ihieni m ri e me, amangbe ndi hu ri a nyan isi ni we wu ndi-ozu pu-ichen a hun oghere hu we

chọkọ hụn ihian e gi si ni ęnyi lę wę wu ohu. ¹³ Ndinę ęlę ndi-ozu pu-ichęn nke-esi; ndi-ndufie kę wę wu. Wę ri a za ndi-ozu pu-ichęn Kraistę e gi ę e kpumę ihun. ¹⁴ Onwan ęlę ihien a tu ęnya! Makęni, kę Ekwensu lę enwęn ę e medę kę si o wu mmon-ozu ukpę! ¹⁵ Ya wu ni ęlę ihien a tu ęnya omęni ndi-orun a hu e mę kę si wę wu ndi a run ihien ri mma. Wę jęnkọ d'a narin ugwo-orun furu ihien wę ri e mę.

Afunfun Polu Ta Makęni O Wu Onyę-ozu Pu-ichęn

¹⁶ Ni m kuzi ę, erokwole ni ni m wu onyę-nzuzu! Kani, omęni iya kę unu ri e ro, weri ni m nwan rike onyę-nzuzu, kęni m hun uzọ nyan isi ękere.

¹⁷ Elę Di-nwonn-ęnyi si m ku ihienni m cho ni m gi nyan isi—kani, m ri e kuhu rike onyę-nzuzu. ¹⁸ Ebe o mę ni ndi bu oda hu e gi ihien ihian-mmaka a nyan isi, mme nwen jęnkọ d'e mezikwo erira. ¹⁹ Unu lę enwęn unu a marinka ihien! Iye ndi-nzuzu efe, a nabanhan wę, a suoka unu. ²⁰ Unu a nabanhanka onyę owule hun e mę unu kę igbon, mobu hun e rigbu unu mobu hun a tunarin unu ihien onu mobu hun e mę kę si o rika mkpa mobu hun a madę unu ora! ²¹ Osun'a ni ifenren m ro, ni m ku ę: obi ęnyi ezeruni erira.

Kani, ihien owule wę nwe egun ni wę gi nyan isi, egun k'a nizikwo m gi ihien ahun nyan isi; (m ri e ku kę onyę nzuzu.) ²² Wę wu ndi Hibru? Ya kę mme nwen wuzi. Wę wu ndi Izrelu? Ya kę mme nwen wuzi. ²³ Wę wu ndi-orun Kraistę? M ri e ku rike onyę isi zulęni oke: mme ka wę onyę-orun Kraistę a wu, mme ka orun a run, mme ka ngan e jęn, mme kę wę ka mkpinsin a fian—mgbe ole-le-ole kę wę fianpu m mkpinsin. Onwun a kposonmezi m ihun. ²⁴ Mgbe isen kę ndi Ju fianpu m ube-mkpinsin ohu-aria-ogunna wę ahun.

²⁵ Mgbe eto kę ndi Rom fianfu m mkpinsin. A magwo wę m omuma mgbe ohu. Mgbe eto kę ugbo-mirin m ri ime ę tikpopu. A noghọ m elu mirin uhuhin ohu gbe-gbe-gbe—uhinhin lę efinnai, ibe osisi suo kę m hun kwondon ęka elu mirin ahun. ²⁶ M'a risonme uzọ-ijen; eje-ihien a kposonme m ihun elu-iyi; ohin a kposonme m ihun; eje-ihien ndi ali m k'e mę m a kposonme m ihun; eje-ihien ndi ali ndi ozọ k'e mę m a kposonme m ihun; eje-ihien a kposonme m ihun ime obodo—ihian jun, a kposonmezi m ihun ime atu—ihian rileni; eje-ihien a kposonme m ihun elu-ohimin; nsongbu ndi kpo enwęn wę ndi kwerini bu ekwerini wę a kposonme m ihun. ²⁷ M'a rungbu enwęn m; m'a ta afunfun; m'e chusonme-uran; m'e busonme egun ihien-oriri lę ihien-orira; ihien-oriri a kosonme m; m'a risonme onodi oyi gi a tu m; ękwa a kosonme m. ²⁸ Wezukade ihien ndi ozọ ile, uhuhin ile kę m gi e bu ibu

iroro ọrịnimma ụka ile. ²⁹ Onyę kę ndun guu, hun ndun ogugu a gulęni mme nwęni ndun? Onyę kę wę mę dan ime okukwe, o nọlęni fukęnmę m?

³⁰ Omęni m k'a nyanriri isi, ihien ndi hun a ghosi ni ndun ari m kę m'e gi nyan isi. ³¹ Osolobue a maringho ni ele m ri a tu ntu—Osolobue, hun wu Osolobue le Nedi Di-nwonnienyi wu Jesu—ojja-mma ya rin'a jęrin ejen! ³² Imę obodo Damas'kosi, Govanọ ki okpuru eze Aretasi buto ndi-nche onu-mgbon obodo hu, keni o nwundon m, ³³ kani wę no gi ukpali gha oghere ri mgbon hu wetu m, m no wanahin a.

Isi Nke Mmębuo

Ihien Osolobue Ghosisonme Polu

¹ O ri mkpa ni m nyansonme isini—osun'a ni o nwęni erere o ban. Ni m ku nwan oku ohun le ihien ndi hun Di-nwonnienyi ghosi m.

² A maringho m onyę nke Kraisti ohu, hun wę weri shi eluigwee nke eto ahua mmenọ ghanı—kę ime ehü k'o mę k'o gha ime ehü pu, a marin m; Osolobue ya marin. ³ A maringhozi m ni wę weri onyęni—amarin m k'o ri ime ehü ra o gha ime ehü pu, Osolobue ya marin—⁴ w'e shi ali Izu-iken wu Paradaisi, o no nu ihien ndi wę ghaleni a gwa ihian, ihien ndi wę ghaleni a ni ihian e ku.

⁵ M k'e gi nwan onyę no enina nyan isi, egiko m mme le enwen m nyan isi; ihien ndi hun a ghosi ni ndun ari m suo kę m'e gi nyan isi. ⁶ Kani, o mede ni m cho ni m nyan isi, ele ya wu ni m wu onyę-nzuzu, makeni ihien m k'e ku wu ezioku. Kani, emeko m'a, make ihian gha e ro ni m wu ihien owule kari ihien wę hun m mę le hun wę nu m ku—⁷ makeni ihien ndini m hun a puka ichen. Kani, igi gbondon m amangbe m'e gi ifiri ihien ndini pu-ichen m hun pacheme, Osolobue no bu nsongbu che m ehü—rike ebe wę no kpọ ogun ye ihian ehü. Nsongbuni wu onyę-ozı Ekwensu. Wę wę e che m ehü n'o hun uzọ a lu m, amangbe m'a pacheme. ⁸ Mgbe eto kę m rıo Di-nwonnienyi banyeni ihienni, n'o mę e hapu m. ⁹ Kani Di-nwonnienyi no si m, “Mba; eyemeka m e hıgwo i, makeni ebe ndun nọlęni ri ihian kę iken m no a puhacharin ifon.” Ya wu, m gi nwan ıghoghọ a nyan isi ni ndun ari m, keni iken Kraisti hun uzọ risonme ime m. ¹⁰ Ya wu, make ufiri Kraisti, o hugho m mma ni ndun ari m; ni w'a kpari m, ni m'a ta afunfun, ni wę e kpokpo m le ni odakin ri ichen-ichen a biani m. Makeni, ogen owule ndun gilęni ri m ya kę m gi e kenren.

Orinimma Ndi Korenti Ri Polu Obi

¹¹ E meguo m ke onye-nzuzu! Unu haịn m gi me e! Unu te furu hun e kuni m ohunma—makeni o nwonni ke ndini unu ri a kpo oken ndi-ozu pu-ichen don ka m mkpa a ri, osun'a ni o nwonni ihien m wu.

¹² Ogen m gi ri ime igunrun onu, m tu-udon runchanrin ihien bu oda we gi a marin ezigbo onye-ozu pu-ichen: ke ihien-ahima ke ihien a tu enya ke ihien a ghosi iken Osolobue. ¹³ Ki we me ni uka ndi-ozo hun we meleni ni onu, wezuka ni ebuyeni m unu ibu iye m ihien m'e gi bi? Dodo ni, gbaghari ni m njo m me hun m gileni buye unu ibuni!

¹⁴ Lee n'e, a kwademeguo m nwan ni m lala d'a hun unu nke mgbe eto. M bia, anako m unu ihien owule, emeko m ibu. Makeni, unu ke m cho, ele ihien unu. Eghee, makeni ele unu a kpatoni ndi mu ni we ihien, ndi muni we nwe a kpatoni we. ¹⁵ O k'a sogbude m igi ihien ile m won yeni unu aka—gizide ndun m. O me nwan ni m ri a nweaye ihien-osusuo unu, unu k'e belua nwan ihien-osusuo unu nwe ebe m ri?

¹⁶ Unu nwe iken si, "Osun'a ni ezie ro ni y'e buyeni enyi ibu, y'e megho enyi ero, dufie enyi, teri enyi." ¹⁷ Nani ke m don me e? M gide nwan ndi m ziheni unu tunarin onu ihien onu ra? ¹⁸ Mmẹ riọ Taiṣoṣi n'ọ bia d'a hun unu; m nọ zizikwo nwe-enyi hun-ebọ hu chen'e. Taiṣoṣi a tunarinni unu ihien unu. Ra o tunarinde unu atunarin? Ele agungun ohu hu ke enyi gun? Ele usonron ohu ke enyi gi run?

¹⁹ Unu ride e ro ni enyi gi ihienni ile enyi ri e ku e kinrin onu enyi ebe unu ri ra? Mba. Enyi ri e ku nọke ndi ri ime Kraisti; enyi ri e ku rike ndi ri id'anya Osolobue. Ndi ri m obi, enyi ri e me ihien ile enyi ri e me ni enyi gi e yeni unu aka sue ime okukwe.

²⁰ Egun ri a tu m ni ikenkwo, m bia, ahunko m unu ke m don cho, unu nwen ahunko m ke unu don cho; egun ri a tu m ni, ikenkwo, ikpe le enya-ufu le eje-olulu jenkọ d'a ri; ni ndi hu ime unu k'a choma nke-we, nke-we; ni nkuto, oku-azun, mpache le isusu jenkọ d'a ri. ²¹ Egun ri a tu m, ni, ikenkwo Osolobue m e welua m ali ebe unu ri—ogen m'e gi biazu, ikenkwo a kwanma m ekwan make ndi bu oda me njo mbu, hun keleni gbَهُtọ obi we banyeni ihien ndi hu ru unyin we me le ughere le ihien-ifenren ile we mesonme.

Isi Nke Mmẹtọ

Mkpinsin-eka Le Ekele Ikpaazuun

¹ Onwan k'e me e mgbe eto m lala d'a hun unu: "Osheri madu ebuo mobu eto ke we siko d'e gi gi ikpe owule don." ² A gbaguo m ndi hu me njo mbu le ndi ozo hoduni mkpinsin-eka—ke m bia hun me e mgbe ebuo; m rizi nwan a gba we ya hunni m

rịlẹni ebẹhụ, nị, m bịa, egikọ m ẹka alulua sọn onye ọwụlẹ—³ ebe o mę ni unu cho nị m ghosị onu nị Kraịstị rị ime m e ku nke-esi. Kraịstị a ra gi ẹka-alulua e sọn onu—mba! O gi ikẹn e mę ihien ime onu. ⁴ Osuon'a nị wẹ kpogbu ẹ elu-obe nọkẹ onye nwonlẹni ikẹn, o huzi nwan ndun ghahani ikẹn Osolobue. Ime ẹ, ẹnyi nwen nke rizikwo ke ndi nwonlẹni ikẹn; kani, o mę nke ẹka ẹnyi k'e gi sọn unu, ẹnyi k'e sọn ẹ gi ikẹn Osolobue bi, gi ikẹn Osolobue hu sọn unu.

⁵ Lekpo nị enwen unu, nị unu marin ke unu hu ime okukwe. Lele ni enwen unu. Unu amarin nị Jizos' Kraịstị rị ime unu? Unu a maringho nu—sunkpan nị unu a danguo nlele hu.

⁶ M nwon olil'ẹnya nị unu k'a hun a nị ẹnyi nwen adanni nlele hu. ⁷ Kani, ẹnyi hu e mę ekpere a rịo Osolobue, amangbe unu e mę ihien ọwụlẹ rịlẹni mma—ele keni wẹ si nị ẹnyi puha ohunma, nị ẹnyi a runka orun ime igunrun unu, kama, keni onu mehü ihien rị mma—osuon'a nị ẹnyi nọ ke ndi dan nlele hu. ⁸ Makeni, ẹnyi a saeka mę ihien ọwụlẹ e gbondon ezioku, kama, ihien a kwadon ezioku suo ke ẹnyi e mę.

⁹ Ẹnyi a ghoghọ aghoghọ omeni ẹnyi ezeni bu onu e zegho. Ekpere ẹnyi wu nị unu zuchanrin oke. ¹⁰ Ya hain m gi deni unu ihien ndini ogenni m keleni bịa ebahun unu rị, amangbe m'a bịa, e gi m ikẹn hu Di-nwonni-ẹnyi ye m gi du unu gi ẹka-ikẹn sọn unu—ikẹn hun o ye m gi mę unu sue, ele hun m'e gi tikpo unu.

¹¹ Nke ikpazuun, umune m, ghoghoma nị; [nodi nị ohunma!] Bihuto nị ẹka; a gba nị ibe unu ume; e nwon ni obi ohu; e gi ni udon e bi. Unu mę ẹniina, Osolobue hun udon le ihien-osusuo gha ẹka a bịa k'a nọyeni onu.

¹² Dide ni ibe onu odide rị nsọ. Ndi nke Osolobue ile e zi ekele unu.

¹³ Efo ma Di-nwonni-ẹnyi wu Jesu Kristi le ihien-osusuo Osolobue le mmeko rị ime Mmon-nsọ ya nọyeni onu ile.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Galeshja

¹ Mmẹ wu Polu de ekukwo-ozini. M wu onye-ozu pu-ichen—ele hun ihian zi mọbu hun ndi-okiki wu ihian tume—kani hun Jesu Kristi le Chuku-Nedi hun gha ime onwun weli Jesu Kristi tume. ² Mmẹ le umune enyi ime Kraisti ndi mmẹ le we ri ebeni gba de e. Enyi dejenni uka ri ichen-ichen risonme Azuun Galeshja ya.

³ Efoma le udon hun gha eka Osolobue Nedi enyi le Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi bia ya rinu onu.

⁴ Nna enyi wu Jizos' Kraisti we ndun a ye make ifiri njo enyi, keni o gba puha enyi ime eje-agboni ri ogeenni, igi mezu uche Osolobue enyi wu Nedi enyi. ⁵ Ogho ya rinu Osolobue Nedi enyi jennin ejen! Isee.

Ozioma Ozọ Aria

⁶ O tu m enya ni unu a latomakenrinkezi onye hun gi ifiri efoma Kraisti kpo unu, nabanhanma “ozoma ozọ”. ⁷ Ele ni ozoma ozọ ri ari, kani o nwongho ndi ri e ye unu nsongbu, e me obi eruzile unu ali, a cho ni we rukpo ozoma Kraisti. ⁸ Kani, osuon'a ni enyi le enwen enyi mọbu mmọn-ozu ghade enu-igwee bia e zime unu “ozoma” ozọ hun wuleni hun enyi zi unu, onye ahun ya wuru onye we bu onu—ya la ntikpo jennin ejen! ⁹ Ke enyi don ku mbu, m rizi nwan e ku e: omeni onye owule ri e zi onu “ozoma” ozọ wuleni hun onu nabanhanguu mbu, ya wuru onye we bu onu: ya la ntikpo jennin ejen!

Jesu Tume M, Ele Ihian

¹⁰ M ride nwan a cho ni ihian kuni m ohunma ra Osolobue? Ra a chomaguo m nwan ni m me n'ọ suo ihian? Omeni echen ke m rikwo a cho ni m me n'ọ suo ihian, ya wu ni ele m igbon Kraisti.

¹¹ Umune m, m cho ni unu marin ni ozoma m zi aghani eka ihian bia; ¹² amunnarinni m ihian ya; ele ihian kuzi me. Kama, Jesu Kristi le enwen e we e ghosi m.

¹³ W'a ra ru uka a, unu a nuguo ke m don bi mbu, ogen m gi ri e fe ofufe ndi-Ju le nke Iwu Mozizi: ke m don kpokpokemme uka Osolobue, cho ni m tikpo a. ¹⁴ Ime ofufe enyi wu ndi Ju, mmẹ ka ndi isi-otu m bu oda ofufe e fe ogen ahun. M'e mekenme oku omenali ndi nedi enyi we.

¹⁵ Kani, ogen o gi suo Osolobue, hun gi efoma a hoto m, kpo m—ke m ride efọ nne m, ¹⁶ o no me m marin Nwa a, keni m zi ndi ani ndi ozọ wuleni ndi Ju ozi banyeni ya wu Nwa a.

Ogen o gi me e, ejenni m d'e kunrun ihian n'o gwa m ihien owule mobu buche ni m ihien owule. ¹⁷ Ejendeni m Jerusalem d'e kunrun ndi bu m uzọ wuru ndi-ozı pu-ıchen, kama, m no shi Arebia ozigbo. O meguu, m no gha ebegu kinhenzi Damas'kosi. ¹⁸ Ahu eto a ghafeguu, m no shi Jerusalem d'a hun Kefasi wu Pita; m no son e nodi akp'ohin mmisen. ¹⁹ O nwonni onye ozọ m hun ime ndi-ozı pu-ıchen hodunı, wezuka Jemisi nwenę Di-nwonni-enyi.

²⁰ M ri a gwa unu, id'ęnya Osolobue, ni ihienni m ri e de ni unu wu ezioku, ele ntu!

²¹ Omeguu, m no jen Azuun Siria le Silisia. ²² Ndi uka Kraisti hun risonme egberę Judia e ke marin m omarin-enya ogen ahun.

²³ We nu a hu a nu ni we si ni "Onye ahun te ri e kpokponi enyi mbu rizi nwan e zisonme ozi okukwe ahun o te cho n'o tikpo!"

²⁴ We no gi ifiri m ja efan Osolobue mma.

Isi Nke Ebuo

Pita, Jemisi le Jonu Nabanhan Polu Anabanhan

¹ O mepu ahua mmenọ, m no shizi Jerusalem. Mme le Banabasi wi ogen ahun, m nozi weri Taitosi. ² M jen ebegu makeni o nwon ihien Osolobue ghosi m; m no kowa ni we ozioma hun m ri e zi ebe ndi wuleni ndi Ju ri. Kanı m me e usuo—egbata mme le ndi we weri ni we wu ndi-isi suo—amangbe o wuru ni m ri a gba oso olal'iwı mobu ni hun m gbafu a laguo iwi, o wuru ni orun m la iwi. ³ Awadeni we ikwa-ugun ye Taitosi mme le iya wi olu, osuon'a ni ele onye Ju, ni onye Griki ro— ⁴ kanı oku ikwa a ugun e te puhaghọ make ndi hun gi nzuzue rubanhan, e me ke si we wu ndi kwerini. We bia d'a hundele udi inwonrin-enwen hu enyi nwon ime Kraisti, keni we wezi enyi che ime igbon. ⁵ Kanı, enyi ekweyeni ni we kaka akpu-ohu, makeni enyi chokenme ni enyi chedon ni unu ezioku ri ozioma, keni unu marin a k'o richanrin.

⁶ Nke ndi hun no ke si we wu ndi-ndu—o nwonni ihien ohun we buche ni m. (Ihien owule we wu enwon ihien o wu ebe m ri, makeni Osolobue ara gbeyeni ihian.) ⁷ Mba. Kama, o wede we enya ni Osolobue e yeguo m orun igbashia ozioma ebe ndi kwaleni ugun ri, ya wu ndi ali ndi ozọ wuleni ndi Ju, k'o don ye Pita orun igbashia n'a ebe ndi kwa ugun ri, ya wu ndi Ju. ⁸ (Makeni onye ohu hu gi Pita a run orun onye-ozı pu-ıchen ime igunrun ndi Ju, ndi kwa ugun, iya gizikwo mme nwen a run orun onye-ozı pu-ıchen ime igunrun ndi wuleni ndi Ju, ya wu ndi kwaleni ugun.) ⁹ Ogen Jemisi le Pita le Jonu, ndi hun we weri noke ndi-isi, gi hun ni eka Osolobue ri ime m, we no na mme le Banabasi eka, nabanhan enyi, ni enyi le we wu ohu. We no kwere n'o hughọ mma ni mme le Banabasi jenne d'a

rụnma ime ndi wuleni ndi Ju, ya wu ndi kwaleni ugun, uwe le enwen we a rụnma ime ndi Ju, ya wu ndi kwa ugun. ¹⁰ Ihiyen ohu suo ke we sihu enyi me: enyi a nyanhankwo ndi-igbenye, hun a duzikwoni m.

Polu A Jugbo Pita Ime Antioku

¹¹ Kani, ogen Kefasi wu Pita gi bja Antioku, m jugbo a elee-m, elee-i, make ni o mēfie hun we hun enya ogen ahun. ¹² Make ni, ke ndi ahun Jemisi zihē kelēni bja ebēhu, Pita e sōn ndi wuleni ndi Ju e ri ihiyen-oriri. Kani, ogen ndini gi biagu, Pita nō noye nkō, o duzini ndi wuleni ndi Ju ri, make ni o ri a tu egun ndi ri itu ndi hun a kwadon ikwa-ugun. ¹³ Ndi Ju ndi ozo ri ebēhu nō sōn e mēme ihunnai ahun, nke wu ni e dufiede we Banabasi le enwen e. ¹⁴ Ogen m gi hun a ni ihiyen we ri e me le ezioku ri ozioma a dangbamani, m nō nō id'enya we ile si Pita, "Onye Ju ke i wu, kani i ri e bi ke ndi wuleni ndi Ju, y'a ra bi ke ndi Ju. Nani ke i donzi nwan a cho ni i wa obibi ndi Ju ye ndi wuleni ndi Ju olu?"

Okukwe Suo

¹⁵ M nozi si Pita, "Nke enyi le enwen enyi, ndi Ju mu enyi, enyi ele ndi hun w'a kpo 'ndi wuleni ndi Ju, ndi ome-njo.'

¹⁶ Bu enyi a maringho ni ele idonme Iwu ke Osolobue gi e kuni ihian ohunma, kani ikwerini Jesu Kristi, gi e e don enya. Ifiri e, enyi le enwen enyi e kweriguo ni Jesu Kristi, keni Osolobue kuni enyi ohunma, make ni enyi kwerini Kraisti, gi Kraisti e don enya, ele make ni enyi e donme Iwu Mozizi. Make ni, Osolobue ekukoni onye owule ohunma make ni onye ahun e donme Iwu. ¹⁷ Kani, o me nwan ni, ebe enyi nō ri a cho ni Osolobue kuni enyi ohunma make ni enyi ri ime Kraisti, a hun w'a ni enyi le enwen enyi wu ndi njo, ya wu Kraisti a kwadon njo? Kaka! ¹⁸ O me nwan ni a tndonzime m ihiyen m tikpo, ya wu m ri a ghosi ni m dan Iwu ogen m gi tikpo a. ¹⁹ Eghē, make ni, e gigo m ihiyen ri ime Iwu nwunnahin Iwu, keni m hun uzo rini Osolobue ndun. ²⁰ A kpo gbuguo we mme le Kraisti enu obe Kraisti. Elezi mme ri ndun, Kraisti ya ri ndun ime m. Ndunni m ri nwan e bi ime ehū, m ri e bi e ghahani okukwe m nwe ime Nwa Osolobue, hun nwe ihiyen-qsusuo m, we enwen e ye make ufiri m. ²¹ Emekō m efoma Osolobue wuru ihiyen na iwi—make ni, omeni ezie ro ni ihian donme Iwu, Osolobue e gi e kun'e ohunma, ya wu ni onwun Kraisti nwun la iwi!"

Isi Nke Eto

Iwu ra Okukwe?

¹ Euu ndi Galeshja, ndi-nzuzu! Onye me onu ihienni? Bu id'enya unu ke we nō ghosichanrin ni we kpo gbu Kraisti elu

obe. ² Ihiyen ohuni sọọ kẹ m chọ nị m marin: gwadẹle ni m, nani kẹ unu don nwehen Mmon-nsọ? Unu nwehen ẹ ghahani idonme Iwu ra ghahani ikweri ozioma unu nu? ³ Erira kẹ unu e zuzuhan? Eka Mmon-nsọ kẹ unu gha bidon; onu ri nwan a lili ma nị onu gi iken unu—iken ihian—mecharin a? ⁴ Nị m judẹle unu: afunfun nei ile unu ta wu nke olal'iwu? Ra o laguode iwi nke-esi? ⁵ Osolobue hun e ye unu Mmon-nsọ a, a run orun atunya ime igunrun unu, o ye unu ya make ni unu ri e donme Iwu Mozizi ra make ni unu hu a nu e kwere ihien unu nu?

⁶ Nke Ebrahim, Ehuhuo-nsọ si nị “O kweyeni Osolobue, Osolobue no gun a yen'e, kpọ a onye ri kẹ Osolobue chọ.” ⁷ Gi ni onwan marin nị ndi hun wu ezigbo umu Ebrahim wu ndi kwere ni. ⁸ Ekukwo-nsọ e kutoguo a nị Osolobue jenkọ d'e gi ifiri okukwe ndi wulen ndi Ju kuni we ohunma; o si nị Chuku zi Ebrahim ozioma edei, si, “Ndi ani ile jenkọ d'e nwehen ngozi ghahani i.” ⁹ Ya wu, ndi hun kwere ni k'e son Ebrahim hun kwere ni wuru ndi we gozi agozi.

¹⁰ Ndi hu gi idonme Iwu e don enya a wuruole ndi we bu onu. Make ni, Ehuhuo-nsọ si, “Onye owule hun ghalen e donme ihien ile we de ime ehuhuo Iwu, e henringuo onye we bu onu!”

¹¹ O weguu nwan enya n'o nwonna onye owule hun Osolobue jenkọ d'e kuni ohunma make ni o donme Iwu. Onwan wu ezioku, make ni, Ehuhuo-nsọ si nị, “Okukwe kẹ onye ri kẹ Chuku chọ k'e gi ri ndun,” ¹² bu ele okukwe kẹ Iwu gi a run, make ni, Iwu le enwen ẹ e kuguo nị, “Onye hu hun ri e donme ihien ndini ile Iwu ku k'e gi ri ndun make ni o ri e donme we.”

¹³ Kraisti gbafuha enyi ime abumonu Iwu ghahani igi ifiri enyi henrin onye we bu onu. Make ni, Ekukwo-nsọ si nị, “Onye owule we hogbu elu osisi a wuruole onye we bu onu.” ¹⁴ O gbafuha enyi keni ngozi Osolobue gozi Ebrahim hun uzọ biani ndi ali ndi ozọ ile hun wulen ndi Ju, ghahani Kraisti wu Jizosi, keni enyi hun uzọ gi okukwe nwonhen Mmon-nsọ hun Osolobue kwe nkwa a.

Iwu Le Nkwa Osolobue

¹⁵ Umune m, nị m gi ihien w'e me uhuhin ile kowa ihien: madu ebuo kweregbamahụ banyeni ihien owule, biyegu u a eka, o nwonna onye owule k'a saeka kagbu ẹ mọbu we ihien owule chen'e. ¹⁶ Ogen Osolobue gi kwe nkwa hu, o kwe Ebrahim le nwa a ya wu nkwa, Ehuhuo-nsọ asini “Umụ i” ya wu, hun kari onye ohu; kani o si “nwa i” ya wu ohu sọo—hun wu Kraisti. ¹⁷ Ihien m gi ẹ e ku wu nị Osolobue e biyeguo nkwerigbama hu eka, tume ẹ; ya wu nị Iwu we webanhan ogen o gi mepu orogbo ahua iri-kwasị-ogun kwasị nnu as'eka kagbu nkwerigbama hun Osolobue biyegu u eka le nkwa o kwe ime nkwerigbama ahun. ¹⁸ Make ni, omeni idonme Iwu

ke we gi e nwonhen ihien Osolobue kwe nkwa a, ya wu ni elezi n'o kwe nkwa hain we gi e nwehen e. Kani, ezioku-ezioku, Osolobue ye Ebrahim ya ofe igi mezu nkwa a.

Ki Hain Nwan We Gi Ye Iwu Hu?

¹⁹ Ki wuzi nwan mkpa Iwu hu ri? We webanhan a ni ihian e gi e a marin njo le mmefie, a marinzi njo we le mmefie we, d'e ru ogen nwa ahun, onye hu we kwe ya wu nkwa e gi bia. We gha eka ndi mmon-ozu tumu ya wu Iwu, we e ye ukọ ye we. ²⁰ Kani w'a ra cho ukọ ebe onye ohu suo no e me ihien. Osolobue gi eka a me ihien e ogen o gi kwe Ebrahim nkwa ahun.

²¹ Ari m'e ku ni Iwu wu enenren nkwa Osolobue. Kaka akp'ohu! Makeni, omeni we te ye iwu hun a saeka e ye ihian ndun, nke o wuru ni, ezioku-ezioku, onye donme e, o wuru onye ri ochan. ²² Kani Ehuho-nsọ e kuguo a ni ihian ile ri ime egbun njo, ku e hun we enya, keni o wuru ni uzọ ohu suo ke we gi e nwehen ihien Osolobue kwe nkwa a. Uzọ ohu hu wu ikweri ni Jesu Kristi, gi Jesu Kristi e don enya: onye kwere, o nwehen e. ²³ Ke enyi keleni kwere ni Kraisti, Osolobue bu enyi donme okpuru Iwu, kpokin enyi ye, nọke ndi ngan, e che ogen okukwe e gi bia. ²⁴ Ya wu, Osolobue tumu Iwu n'o wuruni enyi onye bu mkpinsin e lepu enyi enya, d'e ru ni Kraisti a bia, keni, o ru, o gi okwere enyi jenko d'e kwere ni Kraisti kuni enyi ohunma. ²⁵ Kani, hunni enyi kweriguu nwan, enyi arizi okpuru onyelenepu-enya.

²⁶ Unu ile wu umu Osolobue ghahani okwere unu kwere ni Kraisti wu Jizosi, ²⁷ makeni, onu ile, hun we buguu che ime Jesu Kristi ghahani ime onu mirin-Chuku, e yiriguu Kraisti. ²⁸ Ya wu ni o nwonzi ihien ri ichen egbata ndi Ju le ndi wuleni ndi Ju; egbata igbon le onye nwon enwen e; egbata ikennyu le ikpoho: enyi ile wu ohu ime Kraisti wu Jizosi. ²⁹ O me nwan ni enyi wu nke Kraisti, ya wu ni enyi wu umu Ebrahim, ni enyi k'e nwonhen ihien Osolobue kwe nkwa n'o k'e ye.

Isi Nke Eno

Unu E Nweringuo Enwen Unu!

¹ Ihien m ri e ku wu ni, ebe nwa ahun jenko d'e nwonrin ihien nedi e keleni ru ogo, o rihu ke igbon, ihien ichen ari a, osuon'a ni ihien ile wu nke e. ² O risonme okpuru ndi e du n'e le ndi e lepu a enya d'e ru ogen hu nedi e kaye. ³ Eriira k'o ri enyi ke enyi keleni ru ogo, ya wu ke enyi keleni kwere, enyi wusonme igbon ihien ndi hun a ki obibi ri ime uwan. ⁴ Kani, mgbe ogen gi zu, Osolobue no zihe Nwa a; okpoho mu a; we mu a ye okpuru Iwu. ⁵ Osolobue zihe e n'o hun uzọ gbari ndi

ri okpuru Iwu, keni enyi henrin umu Osolobue, umu Osolobue ru ogo umu. ⁶ Makeni unu wu umu, Osolobue no zihę Mmon nke Nwa a ye ime obi unu; Mmon ahun ri nwan ime enyi ile a hi, "Baba! Baba-Nedi m!" ⁷ Ya wu nwan ni y'elezi igbon; nwa ke i wu. Ebe o me ni nwa ke i wu, Osolobue k'e keye i ihien e.

E Kinle Ni Azuun Ime Egbun

⁸ Mgbe mbu, ogen unu keleni marin Osolobue, unu wu igbon mmon ndi hu furuleni w'e fe, unu e fe we e fe. ⁹ Kani hunni unu maringuu Osolobue—mba, hunni Osolobue maringuu unu, kini ke unu kinkozini azuun d'e kunrun mmon ndi ahun le ihien ndi hu ndun guu? Unu cho ni unu henrinzi igbon we? ¹⁰ Unu e mesonme mememe we gi a nyanhansonme uhuhin le ifon le ogen le ahua ri ichen-ichen! ¹¹ Egun unu rikwo a tu m, ni ikenkwo orun ile m run ebe onu ri a lagu iw!

¹² M ri a rio unu umune m, ri ni ke mme, makeni a riguo m ke unu. Unu emeni m njo. ¹³ Unu a maringho ni emu ri a kuni m ogen ahun wu ihien weheni m oghere m gi zi unu ozioma isi-ibuzo ahun. ¹⁴ Kani, osuon'a ni ehun hun ri e songbuni m wuru ni unu ibu le ihien-nlele, unu elegberini m, unu ajuni m; kama, unu nabanhan m noka si m wu mmon-ozu Osolobue, noka si m wu Kraisti le enwen e. ¹⁵ Ki mezi ighoghohu ile unu nwe ogen hu?! M k'a s'eka shia eri ni, omeni o ri nfe, nke unu e te guye m akpuru-enya unu, omeni o te k'e yeni m eka! ¹⁶ Ke m henrinni enenren onu makeni m gwa unu ezioku?

¹⁷ Ndi ahun ri nwan a liliima ni we dori onu, kani ele ihien ri mma ke we bu obi! Ihien we bu obi wu ni we wepu onu ebe unu ri, keni unu buchanrin obi unu che ebe we ri. ¹⁸ O hughokwo mma ibu obi e che ihien enina, e mekenme oku e—omeni ifiri ihien ri mma ro, omeni w'e me e ogen ile—ele mme le unu nodihu suo.

¹⁹ Umu m hun ri m obi, ime unu e memezi m, oku unu a kpmazi m, d'e ru ni unu e sonmehanchanrin Kraisti. ²⁰ K'o te ri m, m ri nwan ebe unu ri kikenni, keni m hun uzọ gbehuto olu, makeni obi eruzini m ali ebe unu ri!

Ihien Polu Gi Sara Le Haga Ghosi

²¹ Gwadele ni m, unu ndi choko ni unu ri okpuru Iwu, unu anuni ihien Iwu Mozizi ku? ²² We de e ime Iwu ni Ebrahim mu ikennyę ebuo: Haga, nne ohu wu igbon; Sara, nne hun-ebu nwe enwen e, ele igbon. ²³ We mun'a hun nne e wu igbon ke ihian don a mu nwa; kani we mun'a hun nne e nwe enwen e ghahani nkwa Osolobue kwe.

²⁴ Enyi k'a s'eka gi ihien ndini ghosi ihien: ikpoho ebuoni nokin enya nkwerigbama ebuo. Ohu wu hun we no elu Ugu Sainai meme. Ohun ke Haga nokin enya a; o mu umu, a wuru we igbon. ²⁵ Haga nokin enya Ugu Sainai, hun ri ime atu ali Arebia.

Ọ ghosị obodo Jerusalem hụn rị ogenni, makeni Jerusalem le ndi rin'a wu igbon kikenni. ²⁶ Kani Jerusalem hu hun ri enu-igwee nwon enwen e, ele igbon. Iya wu nne enyi. ²⁷ Makeni Ehuhuo-nsọ si,

“Ghohoma nwan!

Iyü wu agan,
hün mutuleni nwa!

Kwankpoma ebu! Yime oro!

Iyü, hün marintuleni ufu-nwa!

Makeni, umu okpoho hu we jutọ,

a kariguo

nke okpoho hu ya le di e bi!”

²⁸ Umune m, unu wu umu Osolobue ghahani nkwa hu o kwe, nọke ke Aziki don wu. ²⁹ Kani, o ri nwan k'o ri ogen hu: ogen ahun, nwa we mu ke ihian don a mu nwa kpokpo hün we mu ghahani Mmon nke Osolobue. ³⁰ Kani, kini ke Ehuhuo-nsọ ku? O si, “Chupu igbon hu le nwa a; makeni nwa igbon hu esonko nwa okpoho hün nwon enwen e keru uku.”

³¹ Umune m, ya wu ni enyi ele nwan umu igbon-okpoho hu, kama, umu okpoho hün nwe enwen e ke enyi wu.

Isi Nke Isen

Unu E Weriguokwo Enwen Unu!

¹ Kraisti gbafuha enyi keni enyi wuru ndi nwe enwen we. Wuzokenme ni nwan ke ndi weriguu enwen we! Anikwole ni we kpomazi unu egan igbon!

² Gon ni ntin! Mme wu Polu ri a gwa onu ni onu ni we kwa onu ugun, ya wu ni o nwonni erere Kraisti k'a ban ni unu.

³ M ri a gwazi okennyu owule hün k'a ni we kwa a ugun ya kwademekwo nwan n'o donmeharin Iwu ile. ⁴ Onye owule ri nwan e donme Iwu, e gi e e ro ni Osolobue ri e kun'e ohunma, a ghaguokwo ime Kraisti pu; o ghaguokwo ime efoma Osolobue danpu. ⁵ Kani, okukwe le iken Mmon-nsọ ke enyi nwen gi ri e chekenme ohunma ahun Osolobue jenko d'e kuni enyi, hün enyi ri a tu enya a. ⁶ Makeni, ime Kraisti wu Jizosi, ikwa-ugun le akwan-ugun enwonni ihien o wu. Ihien ri mkpa wu okukwe hün gi ihien-osusuo a ghosi n'o hu a.

⁷ Unu te ri a gba-osọ ohunma! Onye bu uke che ni unu, unu gizileni e son ezioku? ⁸ Elekwo Osolobue hün kpọ onu dunye onu udi odunyeni! ⁹ O rihu ke we don e ku e, “Ekeru yisti suo ke w'e buchehu, o ghagbari flawa bredi hu ile.” ¹⁰ Kani, makeni a maringho m ihien Di-nwonni-enyi k'a saeka me ime ndun onu, obi ru m ali ni unu eroko ihien ichen, sonme nkuzi ozo. Onye hu ri e nahunmeni unu—onye owule o wu—k'a narinri afunfun rin'a.

¹¹ Umunę m, omęni echęn kę m rịkwọ a kuzi ni ịkwa-ugun rị mkpa, kị haịnzi wę gi e kpokpo m? Omęni ezioku rọ ni m rị a kuzi ni ịkwa-ugun rị mkpa, ya wu ni ozi m rị e zi banyeni obe Kraịstị e ke gha e buhę oku. ¹² K'ọ rị m, ndi hụ rị e ye unu nsongbu e jęn d'a waradę enwęn wę, eledę ịkwa-ugun sụo!

Anile Enwęn I Kị I

¹³ O mę nke unu umunę m, Osolobue kpọ unu d'e weri enwęn unu. Kani, egikwole ni ni onu e weriguọ enwęn onu memę k'ọ rị onu, rike ihian-mmaka; ka gi ni ihien-osusuo e fetari ibe unu. ¹⁴ Makeni, we wegbamachanrin Iwu ile che ime akpu iwu ohu hun wu "Ihien ibe i k'a suoriri i ke ihien enwęn i don a sụo i." ¹⁵ Kani, omęni unu hu a tagbu ibe onu e ri, kpachanfukwo ni nwan ęnya, amamgbe onu e gbupu ibe onu!

Mmon-nso Le Ihian-mmaka

¹⁶ M si unu, a ni ni nwan Mmon-nso a ki unu, make unu gha e me ke ihian-mmaka. ¹⁷ Makeni, ihien ihian-mmaka a cho ele ihien Mmon-nso a cho; ihien Mmon-nso a cho ele ihien ihian-mmaka a cho. We ebuo a luson ibe we ogun, nke wu ni, y'a saeka me ihien i cho. ¹⁸ Kani, omęni Mmon-nso ri e du unu, ya wu ni unu arizi okpuru iwu.

¹⁹ Ihien ihian-mmaka e me puhachanrin ifon; we wu ihien ndini: ughere, ibi obibi rileni ochan, ime ihien-ifenren, ²⁰ iruammon, ibu-nshi le igi iken eje-mmom a run, idu-ehenren, ikpe, ęnya-ufu, eje-olulu, icho nke-i nke-i, nkebe, izuo eka-nke, ²¹ iwe-ęnya, igbu-ochu, ira-manyanya tu, eje-mmemme le ihien ndi ozo no erira. M ri nwan a gba unu mkpinsin-eka ke m don gba unu ya mbu, ni ndi hun e me ihien ndi no erira a banko Ali-eze Osolobue.

²² Kani, ihien Mmon-nso a mipuha wu: ihien-osusuo, ighogho, udon, ndidi, efoma, ime-mma, iwu onye we gi e don ęnya, ²³ imejuu, ikwondon-enwęn-ihian. Onye me ihien ndini adanni iwu owule. ²⁴ Ndi hun wu nke Kraistị wu Jizosi a kpogbuguo ihian-mmaka we te wu le ihien a gunn'a le ihien a sụn'a enu obe Kraistị. ²⁵ Ebe o me ni Mmon-nso e ye ęnyi ndun, ni ęnyi e bi ni nwan ke ndi Mmon-nso ri a ki. ²⁶ Ele hun ęnyi e gi a pache mọbu a kpasu ibe ęnyi iwe mọbu e we ni ibe ęnyi iwe-ęnya.

Isi Nke Isin

E Bu Ni Ibu Ibe Unu

¹ Umunę m, onye me njo, unu ndi ri e bi ke Mmon-nso cho, gi ni nwayo wekinhen e. Ka kpachanpukwo ni ęnya amamgbe onwunwan a biazikwo ni unu nwen. ² E bu ni ibu ibe onu. Unu gha e me e, ya wu ni onu hu e mezu iwu Kraistị. ³ Onye ri e ro n'o nwongho ihien o wu bu o nwonna ihien o wu ri e dufie

enwen e. ⁴ Onye-onye ya lele ihien o ri e me. Omeni o hugho mma, ya honron make ihien ri mma o me, ka y'e gile enwen e tuni onye ozo, ⁵ makeni onye-onye furu n'o buru ibu e.

⁶ Ndi we ri a kuzi oku-Chuku furu ni we keye ndi ri a kuzi ni we oku-Chuku ihien-oma owule we nwon. ⁷ Edufiekwole ni enwen onu: Osolobue anikokwo onye owule megbu e; ihien onye kun k'o k'a ghor. ⁸ Omeni ugbo we kunye e wu ime-ihien a suo ni we, we k'a gha ugbo hu ghor ntikpo; omeni ugbo ime-ihien a suo Mmon-nsa ke we kunye e, we k'a gha ebenu ghor ndun-itebite. ⁹ Ya wu, ndun ime ihien ri mma y'a gukwole enyi. Makeni, omeni enyi anini ndun guu enyi, ogen ru, enyi jenkod'e ri erere e. ¹⁰ Ya wu, ni enyi gi ni nwan oghere ile enyi nwe e me ni onye owule ohunma, tumadu ndi hun ri ikpun-ulo okukwe.

Mkpinsin-eka Ikpazuun Le Ekele

¹¹ LEE NI AKPuru-ekukwo NDiNi No JAGBO-JAGBO M GI eka M DENI onu. ¹² Ndi hun ri a cho ni we gi ihien enya e legha du eka obi, uwe ri nwan a cho ni we wa ikwa-ugun ye unu olu. We ri e me e amangbe we e gi ifiri obe Kraisti kpokpo we. ¹³ Ke ndi hun kwa ugun le enwen we aride e donme Iwu, bu we hu a cho ni unu kwa ugun keni we gi ihien ri unu ehun nyan isi: ni unu e donmeguo omenali hun w'e legha enya. ¹⁴ O bughari m! Egiko m ihien owule nyan isi, wezuka obe Nna enyi wu Jesu Kristi. E giguwe we obe hu kpogbu uwan-owuru ihien nwunni ebe m ri, gizikwo obe hu kpogbu m—a wuru m ihien nwunni ebe uwa ri. ¹⁵ Ke ikwa-ugun ke akwan-ugun arini mkpa, kaka! Ihien ri mkpa wu ni we kedonzi ihian. ¹⁶ Udon le omiken ya rini ke we han gi usonronni e bi—uwe wu ndi Izrelu Osolobue nke-esi!

¹⁷ Gha ogenni e jen, onye owule egizile oku ikwa-ugun ye m nsongbu, makeni apa ehun we rusonme m make ufiri Jesu husonme m ehun.

¹⁸ Umune m, efoma Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi ya noyeni unu ime-mmom. Isee.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Efesosi

Ekele

¹ Mmẹ wu Polu de Ekwkwọ-ozini. M wu onye ozi pu-ichen Kraisti wu Jizosi ghahani uche Osolobue. M ri e dejenni ndi nke Osolobue ri Efesosi, ndi we gi e don-nya ime Kraisti wu Jizosi. ² Efoma le udon, hun gha aka Osolobue Nedi enyi le Onyenwonnienyi wu Jesu Kristi bia, ya noyeni unu.

Ngozi Enyi Nwon Ime Kraisti

³ Ekele ya ri ni Osolobue, onye hu wu Osolobue le Nedi Onyenwonnienyi wu Jesu Kristi, n'o yeole enyi ngozi ime-mmom ile ri elu-igwee makeni enyi ri ime Kraisti.

⁴ Ni Osolobue d'e kede uwa, o hotogwole enyi ime Kraisti, makeni o nwe ihien-osusu ebe enyi ri—keni enyi wuru ndi ri nso, nwonleni nkoriani enya Osolobue. ⁵ O no kwademe ni, o ru, o munrun enyi ye ikpun-ulo a ghahani Jesu Kristi—makeni o suoghọ a, makeni uche e ro. ⁶ O me e keni we gi e ja Osolobue mma make oken efoma o me, hun o hukpu enyi ghahani ezi Nwa a! ⁷ Makeni enyi ri ime Kraisti, enyi a wuruole ndi we gi edeke e gbari—ya wu ni Chuku a gbaghariguọ enyi njo; ifiri oken efoma a k'o gi me e. ⁸ O gi amamihien le nghota a ile me ni enyi oken efoman. ⁹ O no nwan me enyi marin ihien o bu obi, hun o te zueme; ihien hun o kwademe ketekete n'o jenkọ d'a runfaha ime Kraisti. O meguo enyi marin a makeni o suoghọ a n'o me erira. ¹⁰ Ihienni o bu obi wu ni, ogen zu, o wegbama ihien ile che okpuru Kraisti—ke ihien ri elu-igwee ke ihien ri enu-uwu.

¹¹ Makeni enyi ri ime Kraisti, ihien Osolobue e ruguo enyi aka—makeni Osolobue, hun e me ihien ile hun o me n'o gi e mezu uche e, gi aka a hoto enyi ketekete n'o gi enyi mezu uche e. ¹² O me e keni enyi ndi ibuzo tukwasị Kraisti obi hun uzo wuru ihien we gi ifiri e a ja Osolobue mma n'o nweke ogho.

¹³ Ke unu le enwen onu, onu henrinzikwo ndi nke Kraisti ogen onu gi nu oku hu wu ezioku, kweri—oku ahun wu ozioma ahun unu gi nwehen nzuopuha. Unu e kweriguu ni Jesu, Osolobue no bu Mmon-nso o kwe nkwa a che ime ndun unu, gi e ye unu ahima a—gi ghosi ni unu wu nke e. ¹⁴ Mmon-nso ke Osolobue e bu uzo e ye; iya ke Osolobue gi a ghosi ni enyi jenkọ d'e nwonhenchanrin ihien ile o kwe nkwa—o ru ogen ahun Osolobue k'e gi werichanrin enyi—enyi ndi o gbariguu. Onwan k'e wehe ni Osolobue ojija-mma n'o nweke ogho.

Ekpere Pọlu Mę Ni Ndi Kwerini

¹⁵ Iya haịn o gi mę ni, kete m'a nule oku okweri unu kwerini Di-nwonn-enyi wu Jesu le ihien-osusuo unu nwon ebe ndi nke Osolobue ile ri, ¹⁶ akusituni m iye Osolobue ekele make ufiri unu. M hu a nyanhan unu ogen ile m gha e mę ekpere. ¹⁷ M'a riọ Nedi hun nwe ogho, hun wu Osolobue Onye-nwonn-enyi wu Jesu Kristi, n'o ye unu mmọn imarin-ihien; ya ghosisonme unu ihien—ke unu don ri a marinwaye e ohunma. ¹⁸ M'a riọ a onwan keni enya ime-mmọn unu shiapu, unu a hun uzọ marin ihien ahun o buto o gi ifiri e kpọ unu, marin ke ihien o kwademe o jenkọ d'e ye ndi-nsọ a hihan ogbe, marinzi kwọ k'o nwehan ogho; ¹⁹ onu a ghotazi ke iken o gi a run orun ime enyi ndi kwerini han, iken hun we ghaleni a sa eka e ku k'o han, hun han ke iken o gi wuru Osolobue. ²⁰ Ya wu iken k'o ghosi ogen o gi gha onwun weli Kraisti, m'e nodi ani eka-nni e ime elu-igwee; ²¹ nke wuni Kraisti kachanrin okiki ile le iken ile ri ichen-ichen le ihien ile w'a gbaye agbaye le efan le nzere ile—eledede ndi ri ogenni suo, kani kezị ndi ride ogen hun lalani. ²² Osolobue e wegwo ihien ile che e okpuru ukwu, tumę e Onye-isi uka, Onye ihien ile ri okpuru e. ²³ Uka wu ehụ a; ime uka ke ihien ile banyen'e ri; ya le enwen e wu onye hun ri ebe ile, hun e mę ihien ile e zu oke.

Isi Nke Ebuo

Wę Gha Onwun Wepuha Enyi Shi Ndun

¹ Ogen mbu, onu wu ndi nwunni, make njo le mmebie ² unu ri e mesonme. Ogen hu, unu e son eje-uzo ndi uwa, e son onye hun iken eje-mmọn ri elu ri okpuru e, mmọn hu hun ri nwan orun ime igunrun ndi hu e nupu-isi okpuru Osolobue. ³ Ezie, enyi ile te ri e bi ke we, e mę ihien owule a suo ehụ enyi le obi enyi, e bi k'o ri enyi; e mę ihien owule gunni enyi le ihien owule la enyi enya. Iwe-le-onuma Osolobue te rizikwo e che enyi nọke ndi ozo ile. ⁴ Kani, makeni Osolobue e meke onye-omiken, makeni o nwe oken ihien-osusuo ebe enyi ri— ⁵ ke ogen hu enyi te gide wu ndi nwunni make njo enyi, o no gha onwun wepuha enyi, mę enyi son Kraisti rizi ndun.

Efoma Osolobue ke unu gha nwe nzuopuha.

⁶ O ghaguu onwun weli enyi, o no wesi enyi elu k'o don weshi Kraisti, mę enyi son Kraisti nodi ani ime elu-igwee—makeni enyi ri ime Kraisti. ⁷ Osolobue mę onwan n'o gi efoma hun o mę ni enyi ime Kraisti mę elu ile lalani marin efoma a—hun we ghaleni a sa eka e kucharin k'o han. ⁸ Makeni, efoma ke Osolobue mę ni unu zuopuha unu ghahani okukwe unu, ele unu gi eka unu mę e, ihien Osolobue ye unu ofe ro— ⁹ ele make ihien ihian run, amamgbe ihian e gi e nyan isi. ¹⁰ Ihien

Osolobue me enyi wuru ke enyi wu. Osolobue ya ke enyi ye ime Kraisti wu Jizosi, keni enyi hun uzọ e mesonme ihien oma ndi hu o kwademeto ni enyi ketekete ni uwe ke enyi k'a gha e mesonme.

Enyi Ile Wu Ohu Ime Kraisti

¹¹ Nyanhan ni ni ogen mbu unu wu ndi ali ozo—ebe ehụ ri; unu, hun ndi Ju a kpo “ndi kwaleni ugun,” a kpo enwen we “ndi kwa ugun”—o suo n'a ni ugun we ri e ku oku e wuhu nke ehụ suo, ihien eka ihian e meme. ¹² Nyanhan ni ni, ogen hu, unu enwon Kraisti; ogen ahun, itumunye ke unu wu ebe ikpun-ulo ile ri Izrelu ri. Unu e te ri ime nkwerigbama Osolobue tumę egbata ya le ndi nke e le nkwa ndi o kwesonme ime e. Ogen hu, unu bi enu uwa bu unu e nwon olil'anya, unu enwon Osolobue ime ndun unu.

¹³ Kani, make ni unu ri ime Kraisti wu Jizosi, e giguwe we nwan edeke Kraisti, ya wu ndun a, wezuhan unu hun te ri ebe teni. ¹⁴ Make ni, Kraisti le enwen e wu udon enyi—make ni o meguo ndi Ju le ndi ali ndi ozo wuru ohu, o giguwe ehụ a le onwun a titu mgbon hun te ri egbata we, ihien hu te ri egbata we, e buhe enenren. ¹⁵ O giguwe onwun ahun o nwun kagbu Iwu le umu-iwu le odinali rin'a. O me e keni o ke agbo ohun, we ile a wuru ohu ime e, o gi we nokin enya azuun ebubuho hun te rini, gi uzọ ahun wehe udon egbata we—o mekozi ndi Ju le ndi wuleni ndi Ju, kani ndi kwerini Kraisti.

¹⁶ Kraisti me e keni o gizi erira wekinhenni Osolobue azuun ebubuho hu ime ehụ ohu, ghahani onwun o nwun elu obe; o gi uzọ ni gbupu iwe ri egbata we, wehe udon.

¹⁷ Ya Kraisti no bia d'e zi ihian ile ozi udon hu—ke unu ndi ani ndi ozo hun ri ebe teni ke ndi Ju hun ri nsue. ¹⁸ Ghahani Kraisti, enyi ile a sa nwan eka a gha Mmon-nsọ ohu a banhan ebe Nedi enyi wu Osolobue ri, ke ndi Ju ke ndi ali ozo.

¹⁹ Ya wu, unu ndi kwerini hun wuleni ndi Ju elezi itumunye; unu elezi ndi ali ozo. Unu e songuo ndi nke Osolobue, ndi nsọ, wuru umu di-ali Ali-eze, wuruzikwo ndi ikpun-ulo Osolobue. ²⁰ Osolobue a tunguo unu rike ulo ye elu iyeto hun wu ndi-ozipuchen le ndi-amuma. Adansu hun gi ya wu ulo wu Jesu Kristi le enwen e. ²¹ Iya gi azuun ile ri unu hu; ghahan'a ke ulo gi ri e jenwaye elu d'a wuru Ulo-ofufe ri nsọ ime Di-nwonni-enyi. ²² Ime Kraisti, we hu a tun onu le enwen onu, a tunshi unu enu ime-mmom d'a wuru ebe obibi ime-mmom hun Osolobue e bi ghahani Mmon-nsọ.

Isi Nke Eto

Orun Polu Ime Ndi Ali Ozo

¹ Ozioma Kraistị wụ Jizosini m rị e zi unu ndi wuleni ndi Ju hun we gi beye ni unu oghere ke mme wu Polu gi rị ime ngan. ² A maringho m ni unu a nuguo ni Osolobue ye m orunni o gi a ghosi efoma a run make orinimma unu; ³ unu a nuguozị k'o don ghosi m ya wu ihien, hun te zuerini, me m ghota a. Iya ke m benitan unu nke-nke ime ehuhuo-ozini. ⁴ Unu gun a, unu k'a hun ke m ghotahan ihienni mini, ke m ghotahan Kraistị. ⁵ Osolobue aghosini ndi mbu ya k'o don nwan ghosi ndi-ozị pu-ichen nsọ a le ndi-amuma nsọ a ya ogenni ghahani Mmon-nsọ. ⁶ Ihien nzuzueni wu ni, ghahani ikweri ozioma, ndi ani ndi ozọ a riguzi ndi ihien Osolobue e ru aka, wuruzikwo mkpamkpa ime ehụ ohu ahun, rizikwo ndi we ile gba nwe ihien Osolobue kwe nkwa n'o k'e me ni ndi rị ime Kraistị wu Jizosi.

⁷ E henringuo m onye-orun oziomanị ghahani oyiye hun Osolobue me efoma ye m, hun iken e gi rị orun ime ndun m. ⁸ Osuon'a ni ahandeni m ke onye hun kachanrin ntin e me ime ndi-nke Osolobue, Osolobue e ye m oiyeni keni m wejenni ndi ali ndi ozọ ozi ihien ndi ahun jun ime Kraistị, hun nwonleni oken, ⁹ leni m ghosi ihian ile ke Osolobue hun ke ihien ile don a runpuha ihien ahun o roto ketekete, zueme.

¹⁰ Ihien Osolobue bu obi wu n'o gi uka me amamihien Osolobue hun nwe ihun rị ichen-ichen fon ndi-okiki le ndi ile nwe iken hun rị enu-igwere enya.

¹¹ Iya wu ihien ke Osolobue bu obi edei; o mezuguo a nwan ghahani Kristi wu Jesu Onye-nwonni-enyi. ¹² Make ni enyi rị nwan ime Kraistị wu Jizosi, egun ari a tu enyi ibanye ebe Osolobue rị—ebe o me ni enyi kwerini Jizosi.

Dikenme Ni Nwan

¹³ Ya wu, m rị nwan a rịo unu: anikwole afunfun m rị e gi ifiri orinimma unu a ta guu unu ndun; ezie, ihien k'e wehe ni unu ogho ro.

Ighota Ihien-osusuo Kraistị

¹⁴ Make onwan, m rị e gbu nwan osekpụ ihun Nedi enyi, ¹⁵ onye hun ezi-le-ulo ile rị elu-igwee le uwa gha aka a nwehen efan we. ¹⁶ M rị a rịo a n'o gi ihien ile o nwon, hun o gi nwe ogho, ye unu iken, hun k'e me unu zekenme ime obi unu ghahani Mmon-nsọ a. ¹⁷ M rizi a rịo a ni unu wuru ndi Kraistị birichanrin ime obi we make ni unu hu e gi oku e e don, unu a gbasonme nkpoğun, e wuzowaye ime ihien-osusuo— ¹⁸ keni unu saeka son ndi nke Osolobue ile ghota ke ihien-osusuo Kraistị shiahan, k'o suehan, k'o jehan elu le k'o mihan; ¹⁹ unu a ghota ya wu ihien-osusuo a, hun we ghalenị a ghotachanrin—keni ihien ile rị ime Osolobue hun uzọ jun ime onu.

²⁰ Nke Osolobue, Onye hun k'e ri-eka gi iken e ri orun ime enyi runkarị ihien ile enyi k'a saeka riọ mọbu ro, runkarị a ohunma-ohunma, ²¹ ogho ya rin'a—ke ime uka a ke ghahani Kraistị wu jizosị d'e ru agbo ile, jenin ejen. Isee.

Isi Nke Eno

Kę Mkpamkpa Ehu Ile Don Wuru Ehu Ohu

¹ Mmę, hun wu onye-ngan make ni m ri e jenni Di-nwonni-enyi ozi, ri nwan a riọ unu ni unu bi obibi furu okpukpo Osolobue kpo onu. ² E wenuachanrin ni enwen unu ali ogen ile; e me ni juu; e gi ni ndidi e son ibe unu. E gi ni uzoni a ghosi ihien-osusuo onu nwe. ³ Lilima ni uzọ ile ni udon risonme egbata onu, e kengbama unu, keni unu e gi e e chedon iri-ohu hu hun gha eka Mmon-nsọ a bia. ⁴ Ehu ohu le Mmon-nsọ ohu ri, nọke k'o don me ni olile-enya ohu ke Osolobue kpo unu d'e nwon. ⁵ Nna ohu ro; okukwe ohu ro; mirin-Chuku ohu ro. ⁶ Osolobue ohu ro—hun wu Nedi ihian ile, hun wu Nna ihian ile, hun gi ihian ile a run, hun rizikwo ime ihian ile.

⁷ Kani we yesonme onye-onye ime enyi oyiye ichen-ichen nọke ke Kraistị don cho n'o ye e. ⁸ Ya ke Ekwkwo-nsọ gi si, “Ogen o gi lashi elu,

o weri ihien hu ken ihian egbun che ime egbun,
o no ye ndi ihian oyiye ichen-ichen.”

⁹ (Ogen Ekwkwo-nsọ gi si, “O lashi elu,” k'o gi nwan “O lashi enu” e ku? Ya wu n'o buzo hidanguu, shi ebegu kachanrin e mi ime ani. ¹⁰ Ya wu ni onye ohu hu hidanni wuzikwo onye hun lashi elu, ghafechanrin elu-igwere, keni o hun uzọ gi enwen e mejunkwama ihien ile.) ¹¹ Iya yesonme oyiye ndini: o nwe ndi o ye oyiye iwu ndi-ozu pu-ichen, ye ndi ozọ oyiye iwu ndi-amuma le ndi e zi ozi Osolobue si we zi, ye ndi ozọ oyiye iwu ndi e jenhunmeni e zi ozioma, ye ndi ozọ oyiye iwu ndi uko-Chuku le ndi-nkuzi. ¹² O yesonme oyiye ndini n'o gi we a zun ndi-nke Osolobue ile ni we d'a run orun Kraistị leni o gi we e me ehü Kraistị wu uka a gha ihun rike ulo we n'a tunshi elu. ¹³ O me e d'e ru ni enyi ile a wuru ohu ebe okukwe le imarin Nwa Osolobue ri, wuru ndi ka ehü, sueruchanrin ogo Kraistị, nochanrin ke 'ya. ¹⁴ O me e make enyi gha a wuzi umeka, ndi ebi e bushi ihun-le-azuun, ndi nkuzi owule e buhunme ke ufere e buhunmesonme ihien, ndi ihian gi nkuzi ero le aghigho e dufie. ¹⁵ Kama, ni enyi a wuru ndi a gwa ibe enyi ezioku, e gi ihien-osusuo e me e, enyi ile e gi e e sue; enyi e gi erira suekunrun Kraistị, hun wu isi ehuni, richanrin ke 'ya. ¹⁶ Iya wu Kraistị gi ehü. Make ni, iya me ehü ile gi nyangbamachanrin ohunma-ohunma ghahani akwanran ile rin'a. Iya rizi e me

mkpamkpa ọwụlẹ a sa ẹka a run ọrun run'ẹ ọhunma, hun ẹhu ile gi a ri iken, e sue, e nwewaye ihien-osisuo.

Obibi Ohun Hun Ri Ime Kraisti

¹⁷ Ya wu, m ri e gi efan Di-nwonna-enyi a gba unu mkpainsin ẹka, a gbashi unu 'ya iken: ebizile ni ke ndi hun ghaleni e fe Osolobue, ndi iroro we nwonleni isi. ¹⁸ Uche we a gbaguo ishi. Enwon we ndun Osolobue makeni o nwonna ihien we marin ebe ezioku ri, obi we kpokinziwo akpokin. ¹⁹ Makeni, ifenren arizi we enya; e wechanringuo we enwen we ye ihien-ifenren le ihien ile ru unyin ri ichen-ichen, a rizi we a sa ẹka e kwondon enwen we.

²⁰ Kani, ẹlekwọ erira ke we kuzi onu banyeni Kraisti! ²¹ Eghẹe, unu a nuguo banyen'e, unu a muguo ezioku hun ri ime Jesu.

²² Unu a muguo ni unu jenkọ nwan d'a ma eje-obibi hu unu te ri e bi tuhu—onye hu unu wu mbu hun rehiguu ihun le azuun, hun ihien ołila-enya dufieguu. ²³ Mmon onu le uche unu k'a wuriri nke ohun; ²⁴ unu e yiri onye ohun hu, hun we gi udi Osolobue ke—hun ri ke Osolobue don cho nke-esi, ri nsọ nke-esi. ²⁵ Ya wu, atuzile ni ntụ! Kama, a gwa ni ibe unu ezioku, makeni enyi le ibe enyi wu ẹhu ohu. ²⁶ Olulu nwe iken bu i, ka anil'a han i me njo. Olulu y'e bulẹ i ni eki gi. ²⁷ Eyele ni Ekwensu efe.

²⁸ Onye e zun ohin y'e zunzile. Kama, ya runma ọrun nwonleni nkoriani, e gi e e bi, e yezikwo ni ndi mkpa kwondon ẹka. ²⁹ Anile ni eje-oku puha unu onu, kani, oku hun a gba ihian ume, ban n'a erere ime onodi o ri—keni oku unu hun uzọ e yeni ndi hun ri e gon ntin ẹka. ³⁰ Emekwole ni ihien k'a fu Mmonnsọ Osolobue, makeni iya ke we gi yime onu ahima Osolobue, make uhuhin hu Osolobue k'a gbafuha ndi nke e. ³¹ Wepu ni iwe ile, olulu ile, onuma ile, oro ile, nkuto ile le eje-ihien ile ihian gi e son ibe e. ³² Kama, e gi ni efoma le omiken e son ibe onu, a gbaghari ibe unu ke Osolobue don nwan gbaghari unu ghahani Kraisti.

Isi Nke Isen

Obibi Umụ Ukpe

¹ Ebe o me ni unu wu umu Osolobue hun ri a obi, kinrin n'a nwan—e bi ni nwan ke iya. ² E gi ni ihien-osisuo e bi—noke ke Kraisti don nwe ihien-osisuo enyi, gi ifiri enyi we ndun a ye, noke oyiye le ejan hun e shin ohunma hun Osolobue nabanhan.

³ Noke ndi nke Osolobue, anikwole ni we nude oku ughere mobu ihien owule ru unyin mobu enya-uku ime igunrun unu. ⁴ Anile ni oku ihien-ifenren mobu oku-nzuzu mobu oku owule ru unyin puha unu onu. Kama, e gi ni onu unu e yesonme

Osolobue ekele. ⁵ Marinkwo ni ni o nwonni onye owule hun a ghereni mobu onye rileni ochan mobu onye enya-uku (hun wuzi irua-mmom) jenko d'a ban Ali-eze Kraisti le Osolobue! ⁶ Anikwole ni onye owule gi oku nwonleni isi dufie unu, makeni, ufiri ihien ndini ke iwe-le-onuma Osolobue gi a biani ndi nnufu-isi. ⁷ Ya wu, esonkwole ni we meko kaka!

⁸ Makeni unu te ri ime ishi, kani hunni unu wuruguu nwan nke Di-nwonni-enyi, onu wu ukpe. E bi ni nwan ke umu ukpe— ⁹ makeni mkpuru ukpe a mi wu ihien ile ri mma, ihien ile kuru-oto le ihien ile wu ezioku.

¹⁰ Liliima ni ni onu a chopuha ihien hun k'a suo Di-nwonni-enyi usuo.

¹¹ Esonle ni we e me ihien ndi hu w'e me hun wu nke ishi, hun ghalen a ban erere, ka e kpu ni we oro. ¹² Ihien ndi nnufu-isi e me nzuzue e mede ifenren okuku! ¹³ Kani, we wepuha ihien owule ebe ukpe ri, a hun we k'o no— ¹⁴ makeni ukpe nwunkpuhu ihien, o henrin ukpe. Ya hain Ehuhuo-nsa gi si, "Onye-uran, tenhin!

Gha onwun lihi,
keni Kraisti nwunkpu i."

¹⁵ Kpachanpu ni nwan enya ke unu don e bi; ebile ni ke ndi marinleni ihien, ka e bi ni ke ndi marin ihien. ¹⁶ Egile ni oghere owule unu nwe gupu egu, makeni ogeni jo njo. ¹⁷ Awukwole ni nwan ndi-nzuzu, ka ghota ni ihien wu uche Di-nwonni-enyi. ¹⁸ Arakwole ni manya tu, makeni ihien-ifenren ro ni manya ri a ki ihian; ka a ni ni Mmon-nsa e jun ime ndun unu, a ki unu ogen ile— ¹⁹ unu e gi ebu ri ime ekukwo Ebu-oma le ebu-ofufe le ebu ndi ozo ri nso a gwa enwen unu oku, a bu ni Di-nwonni-enyi ebu a suo usuo ime obi unu; ²⁰ e gi efan Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi e ye Chuku-Nedi ekele ogen ile make ihien ile.

Egbata Di Le Nwunye

²¹ E welua ni ni ibe unu isi ali, e gi e a gbaye Kraisti. ²² Nwunye, e welua ni di i isi ali ke y'e me ni Di-nwonni-enyi. ²³ Makeni, di wu isi nwunye e noka ke Kraisti don wu isi uka—uka, hun wu ehụ Kraisti—hun Kraisti wu onye-nzuopuha a. ²⁴ Ya wu, nwunye k'e weluariri ni di e isi anị ime ihien ile ke uka don e wenua ni Kraisti isi ali.

²⁵ Di, nwe ihien-osusuo nwunye i ke Kraisti don nwe ihien-osusuo uka, gi ifiri e we ndun a ye— ²⁶ ken'o gi mirin hu wu oku-Osolobue chanchan a, don e nso, ²⁷ keni o gi enina wefuha ni enwen e uka hun nwon ogho, hun nwonleni ntupo, hun seleni alili—hun nwonleni ihien owule no erira, uka ri nso, nwonleni ihien we gi korian'a. ²⁸ Erirazikwo, di furu n'o nwe ihien-osusuo nwunye e ke o don nwe ihien-osusuo ehụ ya le enwen e. Onye nwe ihien-osusuo nwunye e nwe ihien-osusuo enwen

ẹ. ²⁹ Makeni, o nwonni onye ize ehụ a e ze. Mba. Kama, ihian a zun ehụ a, e memẹ ẹ ohunma—nọkẹ kẹ Kraistị don e me ụka — ³⁰ makeni enyi wu ụka wu mkpamkpa ehụ a. ³¹ “Onwan haịn okennyẹ k'e gi latọ nedi ẹ lẹ nne ẹ, banni nwunye, we ebuo e henrin ehụ ohu.” ³² Ihienni e miki; m gi ẹ e ku banyeni Kraistị lẹ ụka. ³³ K'osilerị, di owule ya nwe ihien-osisuo nwunye ẹ k'o don nwe ihien-osisuo enwen ẹ; nwunye owule y'a gbaye di ẹ.

Isi Nke Isin

Umụ Lẹ Ndi Mu Ni We

¹ Umụ, e humeni ni ndi muni unu isi ke Onye-nwonni-enyi don ku ẹ, makeni onwan wu ihien furu ni unu me. ² “Gbaye nedi i lẹ nne i.” Onwan wu iwu ibuzo we kwe nkwa chen'e, si, ³ “keni o ri ni mma, y'e nwon isi-nka elu uwa.”

⁴ Nedi lẹ nne, akpasule ni umu onu iwe, amamgbe ndun a guu we, ka e gi ni ozunzun lẹ nkuzi Di-nwonni-enyi kwadon a zun we.

Ndi Idibo Lẹ Ndi We Ri Okpuru We

⁵ Ndi wu idibo mobu igbon, e gi ni egun lẹ ehụ omuma-nni e humeni ndi onu ri okpuru we isi. E gichanrin ni obi unu ile e me ẹ, nọkẹ si Kraistị ke unu ri a gbaye. ⁶ Elekwọ id'enya we suo—ebe unu n'a cho ni we ja unu—kama, e gi ni akpakali obi unu e me ya wu uche Osolobue—rike igbon Kraistị. ⁷ A shiapuni efọ a run orun unu—nọkẹ si unu ri a runni Di-nwonni-enyi ya, ele ihian. ⁸ Makeni unu a maringho ni Di-nwonni-enyi jenko d'a ku onye-onye ugwo ihien-oma owule o me—ke igbon ro ke onye nwon enwen ẹ ro.

⁹ Ndi ihian ri okpuru we, e mezikwo ni we erira. Eronzile ni we egun. Unu a maringho ni unu lẹ we nwon Nna ohu hun ri enu-igwee—bu ara gbeyeni ihian.

Ekiken-agma Onye Nke Osolobue

¹⁰ Nke ikpazuun, zekenme ni ime ihien Di-nwonni-enyi; nwenkenme ni iken ẹ ahun hi ogbe. ¹¹ Yiri ni ihien-agma Osolobue ile, keni unu saeka turu, gbondon ero Ekwensu ile.

¹² Makeni, ele ihian (nwe ehụ lẹ edeke) ke enyi lẹ we ri a do, eje-mmọn ichen-ichen ke enyi lẹ we ri a do: ndi-isi we lẹ ndi-okiki we lẹ eje-mmọn ndi hun a ki ishini gba elu-ụwa lẹ eje-iken ime-mmọn ndi ri elu-igwere.

¹³ Konrin ni nwan agha! Weri ni nwan ihien-agma Osolobue ile, keni unu hun ụzo saeka turu ogen eje-uhuohin e gi bia; keni unu saeka mechanrin ihien ile furuni, bu unu turuhukwo ebe unu turu.

¹⁴ Turukenme ni nwan! Unu e gi ezioku kenme ukun nọkẹ akpukpo onye-agma gi e kenme ukun; unu e yiri ime-ihien-Chuku-cho nọkẹ ewuru igwe ahun onye-agma gi e chedon obi.

¹⁵ Yiri ni adudu izi-ozoma hun e wehe udon uku, gi n'ehenrin akp'uku, nọke akp'uku onye-agma; ¹⁶ ime ihienni ile, buru ni okukwe, nọke ikpan onye-agma, hun onu e gi saeka e gbondon uta ile ri e nwun okun hun Eje-onye hu ri a gba; ¹⁷ weri ni nzuopuha Osolobue zuopuha unu kpuru rike okpu onye-agma, gi gbondon isi onu; unu e weri oku-Chuku hun wu opla-agma Mmon-nso, kwondon.

¹⁸ E me ni ekpere nọke ke Mmon-nso don cho ogen ile; unu e gi udi ekpere le aririo owule e son ihien ile. Munrun ni enya ebe ekpere ri, anileni ndun guu unu; e me ni ni ndi nke Osolobue ile ekpere. ¹⁹ E mezikwo ni ni mme nwen ekpere, keni m shiapu onu ni m zi ozioma, Osolobue e ye m ihien m siko d'e ku; o wepu m egun enya, e kusi m'ehen; e me m we marin ihien ri ime ozioma—²⁰ m yi nwan egan makeni m ri e zi ya wu ozioma rike onye-nnokin enya Kraisti. E me ni ni m ekpere ni m hun uzo e kushi ehien k'o furu ni m'e ku e.

Ekele Ikpazuun

²¹ Ezi nwene enyi wu Taikikosi, hun wuzikwo onye-orun we gi e don enya ime Nna-enyi k'a gwachanrin unu ihien ile, keni unu marin k'o ri m le ihien m ri e me. ²² Iya ke m zilani ni unu ya—ni unu marin ke enyi ile no, ken'o hun uzo kasizikwo unu obi. ²³ Udon Chuku-Nedi le Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi ya rini ndi nke Kraisti ile—'ya le ihien-osusuo hun okukwe ri ime e. ²⁴ Efoma Osolobue ya rini ke we han nwe ihien-osusuo ghaleni a nwun anwun jenni Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Filipi

¹ Polu le Timoti de ekukwo-ozini. Enyi wu igbon Kraistị wu Jizosị. Enyi rị e dejenni ndi ile rị ime Kraistị wu Jizosị, ndi nke Osolobue, hun rị Filipi ya—uwe le ndi-isi we le ndi-orun uka we. ² Efoma le udon hun gha eka Osolobue Nedi enyi le Nna enyi wu Jesu Kristi bia ya rini unu.

Polu E Me Ni We Ekpere

³ M'e ye Osolobue m ekele ogen ile m gi a nyanhan unu; ⁴ ogen ile m gi e me ni unu ile ekpere, m'e gi ighoghọ e me e, ⁵ make ni onu hu e yeni m eka ime orun ozioma—ghakworị uhuhin-ibuzo hu onu nu a d'e ru nwan ogeni. ⁶ O wegho m enya ni Onye hu hun bidon orun-omanị ime unu, k'a gha e me e e zu oke d'e ru Uhuohin Kraistị wu Jizosị k'e gi bia. ⁷ O furugho ni oku unu a rị m enina, make ni unu rị m obi ogen ile! Eghẹ, make ni mme le unu e keyetari ibe enyi ihien Osolobue gi gozi enyi—ke ebe m rị ime ngan, ke ebe m rị a kwandon ozioma, e me ihien o gi e werichanrin onodi. ⁸ Osolobue wu osheri m ni unu a da m oda-oda—udi odida hun gha eka Kraistị wu Jizosị bia.

⁹ Ekpere m wu ni ihien-osusuo unu nwe k'a gha e me unu e nwe amamihien le nghoha, e nwe, e nwe waye—¹⁰ keni unu hun uzọ sa eka a hori ihien ka mma suo—unu a wuru ndi nwonleni ntupo mobu nkoriani Uhuohin Kristi k'e gi bia, ¹¹ make ni o ru a hun w'a ni ndun unu a mijunguo mkpuru rị mma Chuku cho, hun gha eka Jesu Kristi a bia. Onwan k'e wehe ni Osolobue ogho le ojja-mma.

Jesu Rị Ime ME Bi

¹² Umune m, m cho ni unu marin ni ihien meni m e yeguo ni ozioma eka ghagbari nke-esi. ¹³ O meguode ndi ile rị ogwa eze-kanị wu Siza le ndi ozo ile marin ni ifiri Kraistị ke m gi rị ngan.

¹⁴ Ngan m rị e meguozị obi rukemē ndi itu-Kraistị ibe enyi bu oda anị ime Di-nwonni-enyi, w'e kushi nwan oku-Osolobue iken kari ke w'e ku e mbu—egun arizi we enya.

¹⁵ Ndi hu ime we gi iwe-enya e zi ozi Kristi—e gi e a do onu. Kanị, ndi ozo bu ihien rị mma obi e zi e. ¹⁶ Ndi hu bu ihien rị mma obi e zi e gi ihien-osusuo e zi ya wu ozi Kraistị, make ni a maringuo we ni Osolobue me we bu m che ime nganni make ichedon le ikwadon ozioma. ¹⁷ Ndi hu gi iwe-enya e zi e gi ozi we rị e zini Kristi a cho nke we, o rini a gha we akpakali obi a

pūha; wẹ rị a chọhụ nị wẹ we afunfun cheni afunfun m rị a ta ime nganni m rị.

¹⁸ Kanị o nwonni ihien o wu! Hun ka m mkpa, hun m gi a ghoghọ, wu nị wẹ hu e gi uzọ ile e zi ozi Kraisti, ke wẹ bu ihien rị mma obi e zi e ke wẹ bu eje-ihien obi.

Egheę, m k'a gha a ghoghọ, ¹⁹ makeņi a maringwo m nị wẹ k'a hatu m—ghahani ekpere unu le eyemeka Mmon-nsọ Jesu Kristi. ²⁰ M nwekenme olile-nya nị egiko m egun me ihien ifenren e gi me m; kama, nị m k'e kuzi oku e kikenne, kushizi e iken—ke m don e ku e mbu—gi ehụ m buli Kristi elu—ke ghahani irin'a ndun, ke ghahani inwunn'a onwun.

²¹ O me nke m, m rị ndun, m rị nị Kraisti; m nwunhun, erere ro. ²² Kanị, m rị ndun ime ehuni, a runpuha nị m Kraisti mkpuru: amarinzi m nwan hun m k'a hanrin! ²³ M ri e roshi azunni, e roshi azunni: k'o rị m, a la m uwanị to d'e du Kristi nodi—makeņi ohun ka mma. ²⁴ Kanị, m rị ndun, iya k'a ka unu eka e yeni.

²⁵ Makeņi o weguo m nya nị m rị ndun k'a ka unu eka e yeni, a maringwo m nị m k'a nodi, runsonme ihien m rị a run ebe unu ile rị, keņi unu hun uzọ a gha ihun ime okukwe, a ghoghọ ime okukwe. ²⁶ Ya wu nị wẹ k'a hatu m, a biazị m d'e kunrun unu—obibia m a wuru nị unu ihien unu e gi nyankenme isi oda-oda ime Kristi wu Jesu.

²⁷ Ka bisonme ni obibi furu ozioma Kristi, keņi o wuru nị, ke m bia d'a hun unu ke abiani m—nị ntin ke m gihu nu ukwere unu, e gi me don nị unu gi mmon ohu wuzo, le ni onu gi obi ohu a luni uzọ-Kraisti hun rị ime ozioma ogun; ²⁸ e gizikwo m'a don nị unu egin egun ndi-inenren unu belua okukwe unu kaka akp'ohu. Ohun k'a ghosi wẹ nị wẹ k'a la ntikpo, ghosizikwo wẹ nị unu nwen k'e nwe nzuofuha. Osolobue ya jenkọ d'a han a me erira. ²⁹ Makeņi, Osolobue e yeguo unu ezigbo oghere ife Kraisti, ele ghahani ikwerini n'e suo, kanị ghahazikwoni ita n'a afunfun. Iya ke unu rị nwan a ta n'a—³⁰ makeņi unu e shimeguo nwan onwun ohu hu unu hun ke m rị e shi mbu—unu a nuguozị nị m rikwo nwan e shi e.

Isi Nke Ebuo

Welua Nị Enwen Unu Alị Ke Kraisti

¹ Omeni iwu ndi nke Kristi a gba ume; omeni ihien-osusuo e me ihian a roko ibe e obi; omeni enyi ile hu e meko ime Mmon-nsọ; omeni ihian e me ni ibe e efoma, a nị k'o rị ibe e e metu a obi—² me ni nwan nị ighoghọ m zu oke. Me n'e ghahani iro ihien ohu, inwontari ihien-osusuo, ikwerigbamani, ichu ihien ohu. ³ Emekwole ihien owule n'i gi e chori nke i suo mobu nị wẹ hun i. Ka e welua nị enwen unu alị, e ye ibe unu ogho kari

enwen unu. ⁴ Onye-onye ime unu k'a rizikwo a cho orinimma ibe e, ele nke ya le enwen esuo.

⁵ A gun ni agungun ohu hu Kraisti wu Jizosi gun:

⁶ Osuon'a ni Osolobue k'o wuchanrin,
o medeni ni 'ya le Osolobue han.

⁷ Kama,
o no bu ihien o wu che usuo,
wuru odibo;

wu no mu a ihian.

O wuruguu nwan ihian,
⁸ o no wenua enwen e ali, e hume isi,
d'e ru ebe o no kwere ni we gbu e—
kweride hun we gi kpogbude e enu obe!

⁹ Ifiri onwan,
Osolobue no weli e, bushichanrin a elu,
bu e che onodi kachanrinni,

ye e efan
hun kachanrin efan ile.

¹⁰ Nke wuni,
we kpohu efan Jesu/Jizosi,
ihien ile ri enu-igwee le elu-awa le okpuru awa

k'e gbu osekpuru.

¹¹ Onu ile k'e ku e
ni Jesu Kristi wu Nna—
oghoo e gi e biani Chuku-Nedi.

Chuku Ri Orun Ime I, Runma Nwan

¹² Ifiri e, ndi ri m obi, ke unu don a gbaye m ogen ile, e me ihien m gwa unu, ogen mme le unu gi ri uzoo ohu, e mekenmezide e hunni m rilen'a, mesonme ni nwan erira: e gi ni egun le ehoo-omuma-nni e bi, e me ihien ile Osolobue e gi zuopuha unu. ¹³ Makeni Osolobue ya ri orun ime onu ogen ile, e me onu a sa aka a hori ni uche e ke unu k'e me, e mezikwo unu e me ya wu uche e.

¹⁴ E me ni ihien ile we si unu me—edenwinwinle ni; adole ni, ¹⁵ keni unu wuru ndi nwoleni nkoriani, ndi aka we ri ochan, umu Osolobue obibi we nweleni ntupo—osuon'a ni we bi ime igunrun eje-agbo runi enya rileni uzoo ohu; no ni ime igunrun we e nwun, e ke ime uwan ke kokise. ¹⁶ Makeni, unu kwonkenme oku hun e ye ndun, a hun m ihien m'e gi nyan isi Uhuohin Kraisti k'a bia, ni oso m gba le orun m run alan iwi.

¹⁷ Ya wu, osuon'a ni we ri nwan e hupu ndun m ke manya, e hu e e kpu okukwe unu hun wu ejan unu chuyeni Osolobue, efu ri a suo m usuo; m ri e son unu a ghoghoo! ¹⁸ Efo ya suozikwo unu usuo, unu e son m ghoghoo.

Nyemeke Timoti Le Epafroditosi

¹⁹ M ri e lee enya ni Di-nwonna-enyi wu Jizosi k'a ni m ziheni unu Timoti egwa, keni m nu ozi unu, ndun a ban m. ²⁰ Enwon m onye ozo hun ri ke Timoti, hun gichanrin akpakali obi e a cho orinimma unu. ²¹ Ndi ile hoduni e ro nke-we, nke-we, ele nke Jesu Kristi! ²² Kani, o me nke Timoti, unu le enwen unu a maringuo mkpa o ri; unu a maringuo ni o son m a run orun ozioma ke nwa don e son nedi e a run. ²³ M bu e nwan obi ni m ziheni unu iya egwa—m maringuhu ke ihien k'a ri ni m ebeni. ²⁴ Obi ru m ani ime Di-nwonna-enyi ni mme le enwen m k'a biazikwo egwa.

²⁵ K'osileri, e roguo m no ri mkpa ni m ziheni unu Epafroditosi. Nwene m k'o wu ime Nna-enyi; o wuzikwo onye-orun le onye-agma ibe m. Onye-ozu unu ro, hun unu zihie, hun ri a runni unu ghahani iyeni m aka. ²⁶ M zila a makeni unu ri a da a oda-oda, o fuka a ni onu nu ni emu ku a. ²⁷ Ezioku-ezioku, emu ku a oda-oda, o te d'a nwunde! Kani, Osolobue no me omiken e—kani ele iya suo k'o me ne, o mezikwo ni mme nwen ya, amamgbe ekwan m a waye.

²⁸ O ri nwan a dokenme m ni m zihenzi e, keni unu hun a, efu a suo unu usuo—uhue m e belua. ²⁹ Gi ni nwan ighoghonabanhan a ke enyi e me ime Di-nwonna-enyi; a gbaye ni ndi no ke iya—³⁰ makeni orun Kraisti e d'a napu a ndun a, o buzide ndun a che ob'eka ebe o ri e yeni m aka unu saleni aka yeni m makeni ebe unu ri e teke.

Isi Nke Eto

¹ Umune m, m gini d'e mekin, m si unu, e nwon ni anwinrin ime Di-nwonna-enyi.

Ndun idezini unu ihien m deguni unu mbu aguko m—makeni o k'e cheme unu.

Nato Ihien I Gi E Don Enya Ogen Mbu

² Kpachanfu ni enya ebe nkite ndi hu ri! Kpachanfu ni enya ebe we ri makeni eje-ihien ke we ri e me; eghee, kpachanfu ni enya ebe ndi hu e bekiha ihian ehun ni we ri a kwa ungun ri!

³ Makeni, enyi wu ndi hun kwa ezigbo ungun: enyi ndi ri e fe Osolobue ofufe ime-mmom ghahani Mmom-nsu; ndi gi Kraisti wu Jizosi e don enya, a nyan isi; ndi ghaleni e gi ihien enya e legha e don enya—⁴ osuon'a ni mme nwen e nweghazikwo ihien enya e legha hun nke m'e gi don enya, gi e nyan isi. Eghee, emeni ndi ozo enwongho ihien we wu rike ihian hun w'e gi nyan isi, mme ka we e nwe: ⁵ We kwa m ungun ke m ri nwa akp'ohin esato; m wu nwa-di-ali Izrelu—onye ikpun-ulo Benjamini; onye Hibru keti-keti—onye-Hibru ndi-Hibru mu. O me nke idonme Iwu Mozizi, m te wu onye-Farisi, ⁶ o me nke adudu, m kpokpo

uka Kraistị; nke iri-ochan ghahani idonme Iwu Mozizi, ahunni we ihien owule w'e gi koriani m.

Ihien Ahun Kachanrin Mma W'e Nwe

⁷ Kani, e giguu m nwan ifiri Kristi gun ihien ile te wu erere ebe m ri ye ihien la iwi. ⁸ Elede ihien ndi hu soro—e weriguu m ihien ile noka ihien na iwi, makeni onweni ihien we wu ebe ihien kachanrin we ile mkpa ri, hun wu imarin Kraist' Jizosi wu Di-nwonna-m—hun m giguu ifiri e ni ihien ile la. Kani, m weri we ile ke nsin, keni m kwonkenme Kraisti, ⁹ risonme ime e. Ele nke onye ri ochan enya enwen e makeni o n'e donme Iwu Mozizi, kama, rike onye ri ochan makeni o kweriguoni Kraisti, e gi Kraist' e don enya—iri-ochan ahun gha aka Osolobue a bia, hun we gi okukwe e nwehen. ¹⁰ M cho ni m marin Kraisti le iken hu o gi gha onwun lihi, son e ta afunfun o ta, son e nwun onwun o nwun, ¹¹ ken'o nwele ke m'e me ri ndi k'a gha onwun lihi.

Lilima Ni

¹² Eleni e nwonhenguole m ihien ndini mobu ni e zuchanringuole m oke. Kama, m'a lilima a chu a, keni m nwehen e—keni m nwundon ihien hu Kristi wu Jesu gi ufiri e nwundon m, gi m henrin nke e. ¹³ Umune, ari m'e ro ni e rugu m'a. Mba! Kama, ihien ohuni ke m'e me: m'a zo ihien ndi hun m ranguu mbu—nu we ye azuun, a nwankenme ni m kunrun ihien ri ihun. ¹⁴ M'a lilima, e buchanrin ihun e zime ebe m gbako, keni m nwonhen ihien hun Osolobue jenko d'e ye enyi, hun o gi ifiri e kpo enyi oku elu-igwee o kpo enyi ghahani Kraisti.

¹⁵ Ya wu, enyi ile ka-ehu ime mmom furu nwan ni enyi e nwon udi agungunni. Kani, omeni ihian ri e ro ichen, Osolobue k'e me e n'o ghota ihien. ¹⁶ Ka ni enyi kwonkenme hun enyi nwehenguu.

Ndi We K'e Leri

¹⁷ Umune m, son ni ndi ozo a kinrin m; leri ni obibi ndi hu e lerini enyi. ¹⁸ Makeni, ndi bu oda e bi ke ndi-ihenren obe Kraisti. A gwaole m unu ya mgbe ole-le-ole mbu; m gi nwan enya-mirin a gwazi unu ya. ¹⁹ We shiko ntikpo; efo we wu Chuku we; ihien nke e me we ifenren k'e we gi a nyan isi; ihien-ua ihien-ua ke we e ro.

²⁰ Kani, o me nke enyi, enyi wu umu-di-ali enu-igwee; enyi ri nwan a tu enya Onye-nzuopuha wu Nna-enyi wu Jesu Kristi, hun gha ebehu lala. ²¹ O k'e nwonhuto ehụ enyi ndini zeleni, hun a nwunni, memewe ni we no ke ehụ a hun nwe ogho; o k'e me e ghahani iken hu o gi saeka e bu ihien ile e che okpuru e.

Isi Nke Ẹnọ

¹ Umunẹ m ri m obi, hun ri a danị m, unu wu ighoghọ m le ihien we k'e gi tu m ugọn! Ndi ihien we a sụọ m, wuzo ni nwan ime Di-nwọnni-ẹnyi ẹrira!

Ndunmodun

² Yodia, dodo! Sintike, dodo! Unu ẹbuọ, dodo ni, e gi ni obi ohu e bi—nọkẹ ndi ri ime Di-nwọnni-ẹnyi. ³ Ẹgheẹ, 'yu wu onye-orun ibe m furu we gi e don ẹnya, m ri a riọ i ni yeni ikpoho ndini ẹka, makeni e songuọ we m lunị ozioma ogun—uwe le Klementi le ndi ozo ile mme le we gba a run orun—hun ẹfan we ri ime Ẹhuhuo nke ndun.

⁴ A ghoghọ ni ime Di-nwọnni-ẹnyi ogen ile! E kuzi m'ẹ: a ghoghọ ni!

⁵ Ihian ile we gi ẹka ri mma unu gi e son ihian marin unu; Di-nwọnni-ẹnyi lala ẹgwa. ⁶ Ehuele ni uhue ihien owule, ka e me ni ekpere ime onodi owule; e gi ni aririọ le ekele a gwa Osolobue ihien ri unu mkpa. ⁷ Ogen hu, udon Osolobue k'a banhan obi unu—udon ẹ, hun ihian ghaleni a ghota—o k'e chemẹ obi unu le uche unu ime Kristi wu Jesu.

⁸ Umunẹ m, igi mekin, m si unu, e bu ni obi e che ihien owule wu ezioku, ihien owule w'a gbaye, ihien owule furuni; ihien owule nweleni nkoriani, ihien owule a sụọ ihian usuo ẹfo, ihien owule we gi a ja ihian; omume owule richanrin mma, ihien owule furu w'a ja mma. ⁹ E mesonme ni ihien ndi hun unu munarin m, ihien ndi hu unu gha ẹka m nwehen, ihien ndi unu nu onu m le ihien ndi unu hun m ẹka. Unu me we, Osolobue udon k'a nyeni unu.

Unu E Meke!

¹⁰ A ghoghokakwo m ime Onye-nwọnni-ẹnyi ni unu e giguọ nwan ogeni nyanhan, ghosizi ni unu hu e ro m. Ezie, unu hu a cho ni unu yeni m ẹka, kanị unu ahunni oghere unu e gi me ẹ. ¹¹ Ele ni ihien ri a fu m orun ke m gi ri e ku ihien. Mba, makeni a murunguọ m ke m don a ni ihien m nwe e jun m ẹfo. ¹² A maringho m ihien o wu ni ihien ri a ko ihian, marinzikwo ihien o wu ni ihian nwe oda. A muguọ m ihien rin'a—nke wu ni obi e ru m ali ebe owule le ogen owule: ke m rijun ẹfo ke m bu ẹgun; ke e nwonke m ke enwe m enwe. ¹³ M k'a saeka me ihien ile ghahani Kraisti, Onye hun e ye m iken.

¹⁴ K'osileri, unu e meke unu gi yeni m ẹka buru nsongbu m.

¹⁵ Unu ndi Filipi a marinchanringuọ k'o me ogen hu ẹnyi gi zime ozioma ebe unu ri—ni o nwonni uka ozo gi ihien we nwe yeni m ẹka gi son m run ogen m gi gha Masedonia pu kari unu sụọ. ¹⁶ Ke ogen m gide ri Tesalonika, ẹlede mgbe ohu sụọ ke unu zihẹ ni m ihien ogen mkpa gi kwondon m.

¹⁷ Eleni m chọkọ ihien unu k'e ye m. Kaka akp'ohu! M ri a chọ ni we gun orun-oma unu yeni unu keni o wehe ni unu erere. ¹⁸ Osolobue a kucharinguo m ihien ile furu ni m! E nwoncharinguo m ihien ile ri m mkpa—nwonkaride! Hunni Epafroditosi weheguu ni m ihien ile unu ye e biani m, efo e junguo m. Oyiye e shintu Osolobue ohunma k'ọ wu! Ejan Osolobue a nabanhan ro, ejan hun a suo a usuo. ¹⁹ Ezioku-ezioku, Osolobue m jenkọ d'e yechanrin unu ihien owule ri unu mkpa. O k'e yehan unu ya ke aku-le-uba o gi nwe ogho han ime Kristi wu Jesu. ²⁰ Ogho ya rini Osolobue wu Nedi enyi jenin ejen. Isee!

Ekele Ikpazuun Le Ngozi

²¹ Kele ni ndi-nsọ Kraist' Jizos' ile. Umune enyi ime Kraisti hun mme le we ri ebeni e zi ekele unu. ²² Ndi-nsọ ile e zi ekele, tumadu ndi ri ogwa eze-kani wu Siza.

²³ Efo ma Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi me ya noyeni mmon unu.

Ekukwo-Ozi Polu Dejenni Ndi Kolosi

¹ Mmẹ wu Polu de ehuhuo-ozini. M wu onye-ozu pu-ichen Jesu Kristi, makeni uche Osolobue ro. Mmẹ le Timoti nwene enyi gba de e.

² Ndi nke Osolobue ri Kolosi, umune furu we gi e don enya ime Kraisti, ke enyi dejenni e. Osolobue wu Nedi enyi ya me ni unu efoma, ya ye unu udon.

Polu E Kele Osolobue Make Okukwe We

³ Ogen ile ke enyi gi a kpanmin Osolobue wu Nedi Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi, enyi gha e me ni unu ekpere.

⁴ Eghere, makeni, enyi a nugo oku okukwe unu nwe ime Kraisti wu Jizosi le ihien-osusuo unu nwon ebe ndi nke Osolobue ile ri—⁵ makeni unu ri e lee enya ihien hu Osolobue donme ni unu elu-igwee. Unu a nugo banyeni ihienni ri elu-igwee le olile-enyani we gi e son e. Unu nu a ogen we gi gwa unu oku hu wu ezioku unu nu—hun wu ozioma. ⁶ Ya wu ozioma e rugo unu aka. Oziomani hu a mi mkpuru, e sue, a ghagbari uwa ile. Erira k'o gizi nwan ri a mi mkpuru ime unu le enwen unu kete uhuhin hu unu nu a, uhuhin hu unu ghota efoma Osolobue me nke-esi.

⁷ Epafasi hun wu ezi igbon-Kraisti ibe enyi wu onye hun zi unu oziomani. Onye-orun furu we gi e don enya k'o wu ime Kraisti. O n'a run n'o rini unu mma, o n'a nokin enya enyi ebe unu ri. ⁸ O gwaguo enyi ke unu nwehan ihien-osusuo hun ri ime Mmon-nso.

⁹ Kete enyi a nul'a, enyi eke mebehikwo ni nwan unu ekpere, enyi eke riobehikwo Chuku n'o me unu marin uche e ohunma-ohunma, nwe amamihien le nghota ime-mmon, nwe we mmagi-mmagi. ¹⁰ Ya dodo me e keni unu e bi obibi furu Dinwonna-enyi, obibi hun a suo n'a, e junchanrin a efo uzọ ile—a mipuha mkpuru hun wu orun oma ile ri ichen-ichen, a marin Osolobue, a marinwaye.

¹¹ Ya gi iken e hi-ogbe, hun o gi nwe ogho, me unu wuru ndi zeni; ya kwademe unu keni unu saeka gi agungun ri mma le ighoghọ dingbuchanrin ihien ile. ¹² Ya mezi unu a sa aka a kpanmin Nedi-enyi, hun me nwan unu ri ndi nwon ihien o kwademeni ndi nke e, ndi-nso a, makeni we ri ime ukpe.

¹³ O ri erira makeni o zuopuhaguo enyi okpuru iken ishi, we enyi che Ali-eze ezi Nwa a, ¹⁴ ezi Nwa a, hun o giguu nwan edeke e gbafuha enyi, gbaghari enyi njo—makeni enyi ri ime ya wu Nwa a.

Onye Kristi Wu

¹⁵ Enya hun Nwa a ni wu Kraist' a hụngụọ Osolobue wẹ ghaleni e legha; iya wuzikwo Ibufo, Onye-isi hun ihien ile wẹ ke eke ri okpuru e. ¹⁶ Makeni, eka a ke Osolobue ghaha ke ihien ile ri elu-igwee le uwa—ke ndi w'e legha ke ndi wẹ ghaleni e legha; ke ukpo ile ke okiki ile; ke ndi-isi eje-mmom ke ndi-okiki wẹ. Osolobue ke ihien ile ghaha n'a; iya k'o ke ni wẹ ile.

¹⁷ O ri ari ni ihien owule d'e bidon; iya gi ihien ile. ¹⁸ Iya wu isi uka hun wu ehụ a. Iya wuzi isi-mbidon; iya wu onye-ibuzo lihini ime ndi nwunni—wẹ ile k'o gi wuru onye-ibuzo le onye-isi ihien ile. ¹⁹ Makeni, o sọ Osolobue usuo n'o me ni ihien ile o gi wuru Osolobue ri ime ya wu Kraisti. ²⁰ O suozikwo Osolobue n'o ghaha eka a wekinhen ni enwen e ihien ile o ke—ke wẹ ri elu-uwa ke wẹ ri elu-igwee—ghahani edeke o gba elu-obe e, ndun a hun o ye, hun o gi me ni udon ri.

²¹ Mgbe mbu, egbata unu le Osolobue ari mma; iroro unu le iya adangbamani—unu e bisonme eje-obibi. ²² Kani o gigu o nwan ehụ o gi bi elu-uwani donzi egbata unu le Osolobue, ghahani onwun o nwun. O me erira keni unu wuru ndi o jenko d'e wepuha ihun e—ndi nweleni ntupo le nkoriani. ²³ Onwan k'e me—omeni unu e wuzoghọ ohunma, omeni unu e turukememe ime okukwe, omeni unu aghani ime olile-enya hu ri ozioma unu nu pu—ozio ma hun wẹ zigụ ndi ile ri okpuru elu-igwee*. Orun Oziomanị ke wẹ tumeme wu Polu d'a run.

Orun Polu Noke Onye-orun Uka Kraisti

²⁴ Oghoghọ ke m'a ghoghọ make afunfun m ri ta ni unu—m gi nwan ehụ m a tapu ni Kristi afunfun hoduni wẹ k'a tani ehụ a wu uka. ²⁵ Osolobue wu onye hun gi m henrin onye-orun uka; o tumeme d'a run n'o rini unu mma. Orun hu wu igwachanrin ihian ile oku Osolobue k'o don ku e—²⁶ me wẹ marin ihien hu Osolobue zueme ketekete, hun agbo ile ghani marinleni—kani o kpupuguo a nwan ghosi ndi nke e.

²⁷ Chuku me e makeni o cho n'o me ndi nke e marin ke ya wu ihien-mini mehan oken ihien-oghọ, me wẹ marin ni ndi wulen ndi Ju rizi ndi o kwademe n'e. Ihien ahun mini wu ni: omeni Kraisti ri ime unu, leme ni enya ni unu jenko d'e nwe ogho ahun lalani.

²⁸ Oku Kraistini ke enyi ri nwan a ghahunme e kusonme; enyi ri e gi amamihien ile Osolobue ye enyi a do onye owule ekantın, a kuzi onye owule. Enyi ri e me ihien ndini ni enyi me onye owule wuru onye ka-ehụ ime Kristi—keni enyi hun uzo wepuha wẹ ihun Osolobue. ²⁹ Onwan ke m gi ri a rungbu enwen m, e shi

* **Isi Nke Ohu:23** Ebeni ri e ku oku hun meguni, ele hun keleni me ogen ahun.

onwun, ghahani iken hu ile hi-ogbe hun Kraisti gi ri orun ime m.

Isi Nke Ebuo

¹ M cho ni unu marin ke m don ri a luni unu le ndi ali Laodishia le ndi ile keleni huntu m elee-m, elee-i. ² M ri a lu ni m kasi we obi; ni we gi ihien-osusuo wuru obi ohu, a hun we uzọ ghotachanrin ihien Osolobue—obi e ruchanrin we ali; a marin we ihien ahun mini banyeni Osolobue. Ihien ahun mini wu Kraisti le enwen e. ³ Ime Kraisti ke Osolobue zueme amamihien le nghota ile.

⁴ M ri e ku onwan amamgbe we e gi oku rigbu enwen e mma dufie unu. ⁵ Makeni, m hu a hun ke unu don ri e gi usonron-usonron e bi, a hunzi ke unu don turukennenme ime okukwe unu ime Kristi—o hu e me m a ghoghọ; m hu a hun a makeni, osuon'a ni ari m ebe unu ri elee-m elee-i, m hu ebegu ime-mmOn.

Igi Kraisti Zu Oke

⁶ Ebe o me ni unu a nabanhanguo Jesu Kristi nọke Dinweni-unu, e bisonneni ni nwan obibi unu ime e; ⁷ gba ni nwan nkpogun ime e, unu a tun ndun unu ime e ke we don a tun ulo, e wuzo ohunma ime okukwe—ke we don kuzi unu ya—a kpanmin Osolobue ohunma-ohunma ogen ile.

⁸ Hun n'a nwan n'o nwonni onye gi oken imarin-ihien nwonleni-isi dufie unu, nwundon unu, dofu unu ime okukwe. Makeni, o nwegho ndi ri a kuzi ihien no erira. Nkuzi ihian le usonron mmon le iwu ichen-ichen gi a han ihien e me k'o me elu uwan ke we ri a kuzi. Ele enya Kristi gi e lee ihien ke we ri a kuzi. ⁹ Kani, ehụ Kraisti ke ihien ile Osolobue gi wuru Osolobue richanrin. ¹⁰ Ifiri onwan, unu a wuruguo nwan ndi zu oke, hunni unu ri ime Kraisti—makeni unu ri ime onye hu ndi-okiki ile le okiki ile ri okpuru e.

¹¹ Ime Kristi, a kwaguo we unu ugun ime-mmon—hun wu nke ezigbo e. Ele hun we gi eka kwa, kama, hun Kraisti le enwen e a kwa, hun wu ibepu onye hu enyi te wu. ¹² Makeni ogen we gi me unu mirin-Chuku, we gi e ligbama unu le Kristi. Ogen we gi wefuha unu ime mirin, we gizi e weligbama unu le Kraisti. Onwan me ghahani okukwe unu nwon hun unu gi gi iken Osolobue, onye hun gha onwun weli Kraisti, don enya.

¹³ Unu te wu ndi nwunni; unu te bi ime mmeffie; unu te wu ndi we kwaleni ezigbo ugun wepu onye njo we wu. Kani, Osolobue no me unu son Kraisti ri ndun—ogen o gi gbaghari enyi njo ile enyi me. ¹⁴ O no kagbu Iwu ahun we de ede hun we gi a ghosi ni enyi gi ugwo lezi umu-iwu hu ile rin'a ri a ma enyi ikpe, kpoma a elu-obe Kraisti, gi erira bu e che usuo. ¹⁵ O no

napu ihien ile ri a kini le okiki ile iken we, gbe ifenren kpu we ihun id'anya ihian ile, gi ihien o me elu obe hu merichanrin we.

¹⁶ Ya wu, anikwole ni nwan onye owule gi oku ihien-oriri le ihien-orira ma unu ikpe, mobu oku mmemme owule mobu Mmemme ifon-ohun mobu udi Uhuohin-nsọ ri ichen-ichen we gizi e zu iken. ¹⁷ Ihien ndini ile wuhu onyinyon ihien lalani—ezigbo e wu Kristi.

¹⁸ Anikwole ni onye owule hun e meghafe oku imeshi ehụ iken oken mobu onye e me oku ife ndi mmon-ozigbi e ma unu ikpe. O mekenme oku ohun o hun le ihien o marin—kani ihien nweleni erere o ban o ri e ro ri e bu e hu isi makeni Mmon-nsọ ari a ki iroro e. ¹⁹ O kwondonzini Kristi, hun wu isi ehụ—hun e ye ehụ ile ihien-oriri, a zun a, e gi akwanran rin'a e kwondonsome mkpamkpa ile rin'a; e me e n'o hun uzo e sue udi usue hun gha eka Osolobue a bia.

Idu Kristi A Nwun Le Idu E E Bi

²⁰ O me nwan ni unu e songuo Kraisti nwunhun, unu a nwunahinguo mmon le iwu a han ihien e me k'o me elu uwan. Ki hain nwan unu gi e bi noke si unu wu nke uwan? Ke unu a gbayeni omenal ndini we? ²¹ “Ekwondone!” “Adamine!” “Emetule eka!”? ²² Omenal ndini nwe ebe w'a runru a runbehi we, makeni we wuhu iwu le nkuzi ihian-mmaka. ²³ Ezioku-ezioku, i hun ndi e son iwu le usonron ndini, o no ke si a marinka we ihien—tuma du ke we don a wa omenal ri ofufe e ye enwen we olu, e welua enwen we ali hun wulen nke ezigbo e, e meshi ehụ we iken. Kani, ihien ndini wu ihien la iwi, makeni, w'a ra yeni ihian eka e kwondon enwen e amangbe o mesome eje-ihien a gun n'a.

Isi Nke Eto

¹ O me nwan ni unu e songuo Kraisti gha onwun lihi, choma ni nwan ihien ndi hun ri elu—ebehu Kristi nodi ali azuun ekan ni Osolobue. ² Bu ni obi unu che ihien ndi ri elu, ele ihien ndi ri uwa. ³ Makeni, unu a nwunguo; e buguo we ndun unu che ime Kraisti zume ime Osolobue. ⁴ Ogen Kraisti hun wu ndun unu jenkọ d'e gi puha, unu nwen k'e sonzi e gi ogho puha.

Ndun Akan Le Ndun Ohun

⁵ Gbu ni nwan egun ihien-uwa hun ri ime unu a run orun—ke ughere ke obibi ru unyin ke ihien-onina-enya ke egun ihien rileni mma ke enya-uku (hun wuzikwo ifee-mmon.) ⁶ Ifiri ihien ndini we ke iwe-le-onuma Chuku gi lalani ni ndi e nupu ni ozioma isi. ⁷ Unu e te son we e bi erira ogen mbu ahun unu le we gi wu ohu.

⁸ Kani, unu siko nwan d'e wepuriri ihien ile no erira—olulu, onuma, iwe, nkuto le igi onu unu e ku oku owule ru unyin.

⁹ Atukwole ni ibe unu ntu, make ni unu a gbupuguo ndun-akan le obibi e leke ewuru. ¹⁰ Unu e yiriguo ndun ohun—ndun ohun hun ri a marinwaye Onye hun ken'e, a riwaye ke iya. ¹¹ Ime ndun ohunni, w'a ra tu onye ihian wu: o nwonzini ihien noke ndi Ju le ndi wulen ndi Ju; mobu ndi kwa ugun le ndi kwaleni ugun mobu ndi ri ime ofia le ndi waleni enya mobu igbon le onye nwe enwen e. Kraisti suo—ya wu ihien ile; Kraisti ya ri ime we ile.

¹² Rike ndi Chuku hori, ndi ri nso, ndi ri a obi, yiri ni nwan omiken, efoma, iwelua-enwen-ihian-ali, ime-juu le ndidi. ¹³ E gi ni ndidi e son ibe unu; onye nwe e meja ya gbaghari a: unu k'a gbaghariri ibe unu ke Di-nwonna-enyi wu Kraisti don gbaghari unu.

¹⁴ Hun kadeni, yiri ni ihien-osuso, make ni iya e kengbama ihien ndini ile, a rungbama we hun a na enya. ¹⁵ E gi ni udon ahun Kraisti e ye a marin ime obi unu ihien unu jenko e me ime igunrun unu—make ni, ezioku-ezioku, iya ke Osolobue kpọ unu d'e nwon noke ndi ri ehụ ohu. A kpanmin ni Osolobue. ¹⁶ Ni ni oku Kristi biri ime unu, nin'a junchanrin ime unu. E gi ni amamihien le ako-le-uche ile unu nwon a kuzi ibe unu, a gwa we ni we e me ihien ri mma. E gi ni obi ekele a busonme ni Osolobue ebụ ri ime ekukwo Ebu-oma le ebụ-ofufe le ebụ ndi ozọ ri nso. ¹⁷ E gi ni efan Di-nwonna-enyi wu Jesu e me ihien owule—ke omume ke oku-onu—e ye Chuku Nedi ekele ghahani Di-nwonna-enyi wu Jesu.

Obibi Furu Ndi Ri Ichen-ichen

¹⁸ Nwunye, e bu enwen i e che okpuru di i, make ni erira k'o furu n'i bi—noke onye nke Di-nwonna-enyi.

¹⁹ Di, nwe ihien-osuso nwunye i; egile iwe e son e.

²⁰ Umụ, e hume ni ni ndi muni unu isi ime ihien ile, make ni ya ke Di-nwonna-enyi cho ni unu e me noke ndi nke e.

²¹ Ndi nedi, ahanle ni umu unu enya, amamgbe ndun a guu we.

²² Ndi-idibo le igbon, a gbaye ni ndi unu ri okpuru we ime onodi owule. Ele we rihu ebhu e lee unu, unu e memem ni we ja unu mma. Ka gi ni akpakali obi unu e me e, make egun Di-nwonna-enyi. ²³ Ihien owule we si unu run, gi ni obi unu ile run a, noke si unu ri a runni Di-nwonna-enyi ya, ele ihian.

²⁴ Nyanhankwo ni ni Di-nwonna-enyi gjenko d'e ye unu ihien hu o donme ni ndi nke e noke ugwo-orun. Kristi wu Di-nwonna-enyi ke unu wu igbon e—iya ke unu ri a runni. ²⁵ Ndi ri e me eje-ihien k'a narin ugwo eje-ihien we me—o nwonna onye k'a pun'a.

Isi Nke Eno

¹ Ndi ihian ri okpuru we, e gi ni aka ri mma e son we, emegbulu ni we. Nyanhankwo ni ni unu le enwen unu nwonzi Nna unu ri okpuru e hun ri elu-igwee.

Ndunmodun

² E me ni ekpere ogen ile; e we ni enya e ru ali ebe ekpere ri; e gi ni ekele e me e.

³ E mezikwo ni ni enyi ekpere, keni Chuku kpopu ni enyi uzo enyi e gi ku oku-Chuku, ni enyi hun uzo e kusonme oku ihien ahun mini banyeni Kristi—hun we gi ifiri e we m che ime nganni m ri. ⁴ E me ni ni m nwan ekpere, keni m saaka a kowa a hun w'a ghotu—k'o furu ni m e me.

⁵ E gi ni uche e son ndi kwerileni; anile ni oghere owule unu nwon nahin unu. ⁶ Oku-onu unu ya wuru hun e ye aka, a suo ke nnu, keni unu sa aka a shiaru onye owule oku ohunma.

Ekele Ikpazuun

⁷ Ezi nwenen enyi wu Taikikosi hun furu we gi e don enya jenko d'a gwachanrin unu ke m ri—odibo ibe enyi ime Onye-nwonni-enyi k'o wu. ⁸ Ya hain m gi zila ni unu ya, keni o gwa unu ke enyi no, gba unu ume. ⁹ Iya le ezi nwenen enyi wu Onesimosi hun furu we gi e don enya, hun wuzi onye ali unu, wi lala. We k'a gwachanrin unu ke ihien ile no ebeni.

¹⁰ Aristakosi onye-ngan ibe m e kele unu. Maki nwa-nwenen Banabasi e kelezi unu. (Enyi a gwatoguwo unu nabanhan Maki—omeni o bia ebenu.) ¹¹ Jizosi, hun w'a kpozị Jostusu, e kelezi unu. Madu etonị suo wu ndi Ju, ndi kwa ugun, ime ndi mme le we wi a run orun Ali-eze Osolobue—we e me ndun a ban m.

¹² Epafraasi hun gha obodo unu bia, hun wuzi odibo Jesu Kristi, e kele unu. Epafraasi e shi onwun oda o gha e me ni unu ekpere. O riosonme Osolobue n'o me unu wuzo nokene ndi ka-enu, ndi marin ihien we ri e me ebe ihien owule wu uche Osolobue ri. ¹³ M k'a saaka shian'a eri n'o luka ni unu—unu le ndi ri Laodishia le Hırapolisi. ¹⁴ Dokita wu Luku hun ihien e a suo enyi e zi ekele; Demasi e zizikwo ekele.

¹⁵ Kele ni ni m umunen enyi ime Kraisti hun ri Laodishia, unu e kele nwenen enyi okpoho wu Nimfa le uka hun e zu iwe e.

¹⁶ We gunguu ni unu ehuhuo-ozini ime uka unu, hun n'a ni we gunzi ni ndi uka ri Laodishia ya. Hunzikwo n'a ni unu gun nke ndi uka Laodishia ime igunrun unu.

¹⁷ Si ni Akiposi, “Hunkwo a ni runchanrin ogbo we keye i ime orun Di-nwonni-enyi.”

¹⁸ Ni m gi aka m de nwan ekele m: Mme wu Polu e kele.

Azokwole ni ni m ri ngan!

Ọhụnma Osolobue mę ya nọyeni ụnụ.

Ekukwo-Ozi Ibuzo Polu Dejenni Ndị Tēsalonika Ndị Tēsalonika, Nke Ibuzo

¹ Polu lē Sivanosi* lē Timoti de ehuhuo-ozini. Enyi dejenni uka Tēsalonika hun ri ime Osolobue Nedi enyi lē Di-nwōnni-enyi wu Jesu Kristi ya. Efo ma lē udon ya rini unu.

Ezigbo Okukwe Ndị Tēsalonika

² Ogen ile ke enyi gi a kpanm̄in Osolobue make unu ile, a kpo efan onu ogen ile enyi gha e me ekpere. ³ Make ni, ogen ile ke enyi gi a nyanhan unu ebe Osolobue enyi wu Nedi enyi ri. Enyi a nyanhan orun onu ri a run make ni onu kweri ekweri lē ihienoma ile onu ri e me make ihien-osusuo onu nwe, lezi ke unu don wuzokenme make ni unu nwe olile-enya ebe Di-nwōnni-enyi wu Jesu Kristi ri.

⁴ Umune enyi hun ri Osolobue obi, enyi a maringho ni Osolobue a horiguo unu nke-esi. ⁵ Make ni, ozioma enyi zi unu egini oku-onu suo biani unu, kama, o gizi iken lē ihien Mmonso e me bia; o no rucharin unu akpakali obi, wechanrin unu enya ni ezioku k'o wu.

Eledē ohun suo: unu a maringuzi ke enyi don bi ogen enyi gi ri ime igunrun unu. Enyi bi erira ken'o rini unu mma. ⁶ Unu ile no kinrin enyi lē Onye-nwōnni-enyi, gi ighoghō hun gha eka Mmonso bia nabanhan oku-Chuku—o suon'a n'o weheni unu afunfun oda-oda. ⁷ Nke wu ni unu no henrin ihien ndi kwerini risonme Masēdonia lē Akaya e leri. ⁸ Make ni, oku Onye-nwōnni-enyi a ghaguo eka unu ghagbari—eledē ime Masēdonia lē Akaya suo, a nuchanringuo wē banyeni okukwe unu nwe ime Osolobue ebe ile—nke wu ni orizini mkpa ni enyi kume e. ⁹ Make ni, wē hu e ku oku enyi; wē hu e ku ke onu don nabanhan enyi ogen enyi gi bia d'e zi onu ozioma. Wē hu e kuzi ke onu don gha ifee-mmōn gb hutō d'e femē ezigbo Osolobue hun ri ndun, ¹⁰ e che Nwa a hun k'a gha elu-igwee bia. Nwa a, hun o gha onwun weli—ya wu Jesu, Jesu hun a zuofuhani enyi, amangbe iwe-le-onuma Osolobue hun lalani e kunrun enyi.

Isi Nke Ebuo

Orun Polu We Run Ime Tesalonika

¹ Umune, unu lē enwen unu a maringuo ni ijen enyi bia ebe unu ri alani iwi. ² Unu a maringho afunfun enyi ta ime Filipi lē ke wē don gbe ifenren ye enyi ihun ebēhu ni enyi d'a

* **Isi Nke Ohu:1** Saịlasi

bịa Teshalonika d'e zi unu ozioma. Kanị, osuon'a ni we kpokpo enyi oda, ndun aguni enyi, egun atuni enyi—makeni enyi ri ime Osolobue enyi—enyi nozi zi unu ozioma Osolobue.

³ Enyi ezini ozioma ni enyi gi e dufie ihian mobu ni enyi choko ihien zinleni mobu ni enyi gi e tunarin ihian ihien e. ⁴ Mba! Kama, ke Osolobue don weri enyi ke ndi furu o gi e don enya, bu onun izi-ozoma che enyi aka, erira ke enyi e kuzi oku ke ndi furu we gi e don enya. Enyi ara ku n'o suq ihian—kama, enyi e ku n'o suq Osolobue hun e lele obi enyi.

⁵ Osolobue wu osheri enyi, kanị unu le enwen unu a maringhokwo—ni enyi eginu oku a suoni we gi e dufie ihian bịa, enyi egizikwoni enya-uku bịa—gi ihien ozo kpuru ihun! ⁶ Enyi emeni ni ihian ja enyi mma—ke unu ke ndi ozo. ⁷ Osuon'a ni enyi nwon iken si unu ye enyi ihien runi enyi noke ndi—ozi puchi en Kristi, enyi emeni erira. Kama, enyi gun agungun umueka ime unu, e gi aka-alulu a e son unu noke ebe nne-omumu ri a zun umu a. ⁸ Makeni unu ri enyi obi oda enina, enyi no kwademē ni ele ozioma Osolobue suq ke enyi k'e ye unu, kama, ni enyi k'e yezikwo unu enwen enyi, makeni o suq enyi asuo—makeni unu a riguo enyi obi oda-oda!

⁹ Umue, unu a nyanhangho ke enyi don a run onun, a rungbu enwen enyi ogen hu. Enyi a run ke uhinhin ke efinnai, amangbe enyi gha a wuru ni onye owule ibu ime unu ebe enyi ri e zi unu ozioma Osolobue.

¹⁰ Unu wu osheri enyi; Osolobue wuzikwo osheri—ni enyi meson unu ndi kwerini omume ri nsq, ri mma enya Osolobue le omume nwonleni nkoriani. ¹¹ Unu a maringho ni enyi gi aka nedi gi e son umu a son onye owule ime unu: ¹² a dun onu odun, a gba onu ume, a riq onu—ni unu e bi obibi furu Osolobue hun kpq unu d'e son e nodi ime Ali-eze e le ogho a.

¹³ Enyi a kpanminzikwo Osolobue ogen ile, ni, ogen unu gi nabanhan oku-Osolobue unu nu onu enyi, unu anabanhan'a ke oku ihian, kama, onu nabanhan a ke ihien o wu nke-esi—oku Osolobue; ya wu oku-osolobue ri nwan onun ime ndun onu ndi kwerini.

¹⁴ Umue, nke unu rizi ke nke ndi uka risonme Azuun Judia, ali ndi Ju—makeni, udi afunfun ohu hu unu ta aka ndi ali unu ke we le enwen we ta aka ndi Ju. ¹⁵ Ndi Ju, hun gbu Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi le ndi-amuma, chufuzikwo enyi. W'e mesonme ihien ghalen a suq Osolobue; a luson onye owule—¹⁶ ghahani igbondon enyi ezile ndi ani ozo ozi we k'e gi nwon nzuori! Erira ke w'e me ogen ile hun we gi e mejun mkpu njo we ile. Kanị, iwe-le-onuma Osolobue e kunrunguo we nwan ikpazuunni.

Ke We Dahan Polu We!

¹⁷ Umune, o me nke enyi, ekere ogen ahun enyi le unu gileni hun, obi enyi hukwo ebe unu ri; kani, makeni enyi ahunni unu elee-m, elee-i, o te ri enyi ke si enyi wu unu we lato. Ya ke unu no dama enyi, dama enyi oda-oda! ¹⁸ Enyi te cho ni enyi biazid'a hun unu—tumadu mme nwen wu Polu: a nwangho m mgbe ole-le-ole ni m bia—kani Ekwensu gbondon enyi.

¹⁹ Eghere, ki wuzi nwan olile-nya enyi? Ki wuzi nwan ighoghohu enyi? Ki we k'e gi tu enyi ugon? Onye ke enyi k'e gi nyan isi ihun Di-nwonna-enyi wu Jesu ogen o k'e gi bia? Ele unu? ²⁰ Ezie, unu wu ogho enyi le ighoghohu enyi!

Isi Nke Eto

O Rini Uka Mma, Ndun A Ban Ndi-isi We

¹ Mgbe enyi gileni nwan sazi aka din e, enyi no si ni osuon'a ni enyi suo k'a nodi Atensi, enyi a nodi. ² Enyi no gweru zi Timoti nwen enyi hun enyi le iya gba a runni Osolobue orun izisonme ozioma Kraisti d'a gba unu ume, me unu zekemme ime okukwe unu—³ amangbe ukpokpo ndini gha e mehunme onye owule ime unu. Unu le enwen unu a maringho ezioku-ezioku ni ukpokpo ndini wu okeri enyi ime Kraisti. ⁴ Ezioku-ezioku, enyi gwato unu ya ogen enyi le onu gi ri uzohu, ni we jenkod'e kpokpo enyi. Unu le enwen onu a maringho n'o meole nwan erira. ⁵ Make ukpokponi biani ni unu, asazini m aka din. M no zi ozi, ni m marin ke okukwe unu no, makeni egun ri a tun m ni, ikenkwo, onye-onwunwan a nwanguo unu, ihien enyi run a la iwi.

⁶ Kani, Timoti a ghaguo nwan ebe unu ri lua; o wehguo ni enyi ozi ri mma banyeni okukwe unu le ihien-osusu unu nwe. O kuguzi ke unu don a nyanhan enyi ohunma-ohunma, kuzikwo ni enyi hu a da unu—ke unu don a da enyi.

⁷ Umune, ya wu ni e gigu we nwan okukwe unu gba enyi ume ime nsongbu le ukpokpo enyi ile. ⁸ Ndun a banguo nwan enyi—ebe o me ni unu turuhu ime Di-nwonna-enyi.

⁹ Euu, nani ke enyi a don saeka kelegu Osolobue make unu, make ighoghohu ile enyi ri e nwon ebe Osolobue ri make owuzo unu wuzo ime Kraisti? ¹⁰ Enyi e meshi ekpere iken uhinhin le efinnai ni enyi le unu huntari enya, keni enyi hun uzohu ye unu ihien owule ri a koni unu ebe okukwe unu ri.

Ekpere Polu We Meni We

¹¹ Chuku enyi wu Nedi enyi le enwen e ya dodo duhe enyi nwan ebe unu ri, iya le Di-nwonna-enyi wu Jizosi! ¹² Di-nwonna-enyi ya mezikwo ihien-osusu unu bawaye uba egbata onu le ibe onu le egbata onu le ndi ozo ile—rike ke ihien-osusu enyi nwon ebe unu ri gi a bawaye. ¹³ Ya me obi unu zekemme ebe iri-nsu

rị, amamgbe unu gha e nwon nkoriani ihun enya Chuku Nedi enyi oghen hu Di-nwonna-enyi wu Jesu le ndi nke e, ndi nsọ a, k'e gi bja.

Isi Nke Eno

Obibi Hun A Sọ Osolobue

¹ Umune enyi, igi mekin, enyi gi efan Di-nwonna-enyi wu Jizos' a rijo unu: bisonme ni obibi hu unu munarin enyi ni 'ya a sọ Osolobue usọ—obibi ahun unu ri nwan e bi; bikenme ni erira. ² Makeni, unu a maringuo iwu enyi gisonme efan Di-nwonna-enyi wu Jesu ye unu.

³ Makeni, uche Osolobue wu ni unu ri nsọ; ni unu juchanrin ughere; ⁴ ni onye-onye ime unu marin k'o don kwondon ehu a, donme e nsọ, me e nwe mgbaye; ⁵ ele hun ime-mgba e gi lagbu e enya leke ndi hun marinleni Osolobue; ⁶ ni ihian eweriko ihien nwen e mobu megbu nwen e ime ihien. Enyi a gwaguo unu ya mbu, gba unu mkpnsin-eka, ni Di-nwonna-enyi e megwarikwo udi ihien ndini ile. ⁷ Makeni, ele obibi ru unyin ke Osolobue kpo enyi d'e bi, kan obibi ri ochan.

⁸ Ya wu, onye owule ju n'o giko iwu ndini bi, ele iwu ihian k'o ju, kan nke Osolobue, bu Osolobue nwen e ye unu Mmon-nsọ a.

⁹ O me nke inwetari ihien-osusuọ nọke umune ime Kraisti, o rini mkpa ni we deni unu ihien owule. Makeni, Osolobue e giguọ eka a kuzi unu inwe ihien-osusuọ ibe unu.

¹⁰ Ezie ro ni unu hu e nwe ihien-osusuọ ndi ile kwerini ri Azuun Masedonia. Kan, enyi ri a rijo unu, umune, ni unu e mekenme erira, ¹¹ ni unu a chokenmezi ni ni unu e bi obibi me juu, e bu enya e zime orun unu, e gi eka unu a luru—rike ke enyi don gwa unu mbu. ¹² Unu e gi e me ndi kwerileni a gbaye obibi unu, gi e hun ni o nwonna ihien a koni unu.

Obibia Jesu

¹³ Umune, enyi cho ni unu marin ihien k'e me ndi ri uran (ndi nwunni), make unu gha a kwan ke ndi hu nwonleni olile-enya don a kwan. ¹⁴ Makeni, ebe o me ni enyi kweri ni Jesu nwun, lihizi, erira ke enyi gizi kweri ni Osolobue k'e wekinhen ya le ndi hun kwerini n'e hun ri uran (ndi nke e nwunhunni).

¹⁵ Ni enyi gwa unu onwan makeni oku Di-nwonna-enyi ro: enyi ndi hun ri ndun, hun keleni nwunhun oghen Di-nwonna-enyi k'e gi bja, ebukoni ndi hu ri uran uzọ d'e kunrun Di-nwonna-enyi. ¹⁶ Makeni, o ru oghen hu, Di-nwonna-enyi k'e gi oken olu ku oku; we k'a nu olu onye-isi ndi mmon-ozu; opi Osolobue k'a han—Di-nwonna-enyi wu Kraisti a gha elu-igwee hidan; ndi nke Kraisti hun ranhinguni e buguu uzọ gha onwun lihi. ¹⁷ Oghen hu, we k'a juru enyi ndi hoduni, ndi rikwo ndun, cheni we ime orukpu,

enyi e shi elu d'e kunrun Di-nwonn-nyeni ime-elu—erira ke nyi k'a don buru Di-nwonn-nyeni d'e son e nodi jenin ejen. ¹⁸ E gi ni nwan oku ndini a kasi ibe unu obi.

Isi Nke Isen

Kwademe Ni Obibia Jesu

¹ Kani, umune—o me nke ogen le udu o k'e gi me—o rini mkpa ni we deni unu ihien owule. ² Make ni, unu le enwen unu a maringwo ohunma-ohunma ni Uhuohin hu Di-nwonn-nyeni k'e gi bia, o k'a bia idenmizi ke ohin a bia ime abali. ³ Ogen hu we k'e gi ri a si, “Udon a riguo! Nsongbu arizi a!” ya ke ntikpo k'e gi kunrun we idenmize, noke ebe ime no memehu okpoho! Mwanahin arikozu a!

⁴ Kani nke unu, umune, onu ari ime ishi, hun Uhuohin hu e gi kunrun onu idenmize noke ohin. ⁵ Make ni, umu ukpe le ndi e bi ebe eki ri enu ke unu wu; nyi ele umu ukinkin mobu umu ishi. ⁶ Ya wu, nyi aranhinko ni ke ndi ozo; kama, ni nyi munrun ni nyi, ni nyi donrin nyi. ⁷ Make ni, uhinhin ke ndi a ranhin uran gi a ranhin; uhinhin ke ndi a ra manya a tu gizi a ra a tu. ⁸ Kani, ebe nyi wu ndi e bi ebe eki ri elu, ni nyi donrin ni nwan nyi; ni nyi yiri okukwe le ihien-osusuwo ke ewuru igwe onye-agma gi e gbondon obi e, nyi e yiri olile-nyia nzuopuha noke okpu onye-agma gi e gbondon isi e. ⁹ Make ni, Osolobue etumeni nyi d'a narin afunfun iwe-le-onuma a; kama, o kpo nyi d'e nwonnin nzuopuha ghahani Di-nwonn-nyeni wu Jesu Kristi. ¹⁰ Make ni, Di-nwonn-nyeni wu Jesu Kristi nwunni nyi onwun ken nyi hun uzo son e ri ndun—ke nyi ri ndun ogen o gi bia ke nyi a nwunhungwo.

¹¹ Ya wu, a gba ni nwan ibe unu ume—ke unu don ri e me; e yeni ni ibe unu aka ni w'e sue—ke unu don ri e me.

Ndunmodun Ikpazuun Le Ekele

¹² Kani, umune, nyi ri a riu unu ni unu gbaye ndi ri a runshi orun iken ime unu, hun e lepu onu nyi ime Di-nwonn-nyeni, a dun onu odun. ¹³ E nwe ni ihien-osusuwo we, e gi ifiri e e ye we mgbaye kacharinni—make orun we ri a run. Udon ya risonme egbata onu le ibe onu.

¹⁴ Umune, nyi ri a dun unu odunni: a gba ni ndi nodi mmaka mkpinsi-eka; a kasi ni ndi-ujo obi; e yeni ni ndi zeleni aka—ka gi ni ndidi e son onye owule. ¹⁵ Hun n'a n'o nwonn onye owule ime unu e gi njo a ku njo, kama, a cho ni ni unu e me ni ibe unu le ndi ozo ile ihien ri mma.

¹⁶ A ghoghọ ni ogen ile. ¹⁷ E me ni ekpere ogen ile. ¹⁸ E ye ni ekele ime onodi owule, make ni onwan ke Osolobue cho aka unu ime Kristi wu Jesu.

¹⁹ Etinyunle ni ihien Mmon-nso ri e me. ²⁰ Eleliale ni amuma le ozi ihian si Osolobue si a zi— ²¹ kama, e lele ni ihien ile, unu e kwonkeme hun ri mma. ²² Gba ni ni udi eje-ihien owule oso.

²³ Osolobue le enwen e, hun udon gha aka a bia, ya dodo donchanrin ihien ile ri ime ndun unu nso: ya donmechanrin mmom unu le ume-ndun unu le ehụ onu ohunma—amangbe onu gha e nwon nkoriani ogen Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi k'e gi bia. ²⁴ Onye hun kpo onu furu we gi e don enya, o jenko d'e me e!

²⁵ Umune, e me ni ni enyi ekpere!

²⁶ Dide ni umune enyi ile odide ri nso.

²⁷ M ri e gi efan Di-nwonna-enyi a si onu gunni ndi ile kwerini ehuhuo-ozini.

²⁸ Efo ma Onye-nwonna-enyi wu Jesu ya noyeni unu.

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo Polu Dejenni Ndi Teshalonika Ndi Teshalonika, Nke Ebuo

¹ Polu le Sivanosi le Timoti de ehuhuo-ozini. Enyi ri e dejenni uka Teshalonika hun ri ime Osolobue Nedi enyi le Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi ya. ² Efoma le udon hun gha aka Chuku Nedi le Nna enyi wu Jesu Kristi bia ya rini unu.

Osolobue E Dnmekę Unu

³ Umune, o furu efuru ni enyi gi ifiri unu a kpanmin Osolobue ogen ile, make ni okukwe onu ri e sue oda-oda, ihien-osisuo onye-onye ime onu nwe ebe ibe e ri rizikwo a bawaye. ⁴ Ya hain enyi le enwen enyi gi e gi unu a nyan isi ime uka Osolobue ile ri ichen-ichen. Enyi gi unu a nyan isi make owuzo unu wuzo le okukwe unu to e nwon ime ukpokpo ile we ri e kpokpo unu le nsongbu ile unu ri e dingbu.

Okinkin-ikpe Kraisti Wela

⁵ Ihien we ri e me unu ri a ghosi ni okinkin-ikpe Osolobue wela furu efuru. We gizi nsongbu ndini we e me unu a wuru ndi ru ogo ibanye Ali-eze Osolobue hu unu ri a tani afunfun. ⁶ Ezioku ro, make ni, o furugho ni Osolobue we afunfun yegwari ndi ahun ri e ye unu afunfun, ⁷ me unu ndi ri a ta afunfun zu iken—mezikwo enyi nwen zu iken. O jenko d'e me e ogen Di-nwonni-enyi wu Jesu k'e gi gha enu-igwee bia—'ya le ndi mmn-ozie e hu kin-akwanran.

⁸ We k'e gi okun ri e nwnni bia; we k'e megwari we ile marinleni Osolobue le ndi hun humeleni ni ozioma Di-nwonni-enyi wu Jesu isi. ⁹ Ndin k'a narin afunfun hun wu ntikpo itebite; we k'a gha ebe Di-nwonni-enyi le iken o gi nwe ogho ri wepu we—¹⁰ o ru Uhuohin hu—Uhuohin ahun o k'a bia keni ndi nsọ a ye e ogho, keni we ile kwerini jazikwo a mma n'o makazi. Unu le enwen unu k'a rizi ime we, make ni unu kweri oku e hun enyi gwa unu.

¹¹ Ya hain enyi gi e meni unu ekpere ogen ile—a rijo Osolobue enyi n'o me unu wuru ndi k'a ghosi ni oku o kpo unu alan iwi; enyi a rijozi a n'o gi iken e runzuchanrin ihien-oma owule unu kwademe obi ni unu k'a run—le orun owule unu gi okukwe a run—¹² keni we gi ifiri ihien we ri a hun ebe unu ri ye efan Di-nwonni-enyi wu Jesu ogho, gizi ifiri Jesu ye onu ogho—ghahani efoma Osolobue le Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi.

Isi Nke Ebuo

Onye Ahun Hun A Danchanrin Iwu Ile

1 Dodo ni umune, o me nke obibia Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi le owegbama we jenkọ d'e wegbama enyi ile d'e kunrun e, ² anile ni obi nahinkenrin onu; anile ni obi gbakama onu make amuma mobu oku-onu mobu ekukwo-ozu owule—we si n'o gha eka enyi bia—hun si ni Uhuohin Di-nwonna-enyi a biagu.

³ Anikwole ni onye owule gi uzọ owule dufie unu: Uhuohin hu abiakọ mmani oken nupu-isi hu biagu, e wefuhagu we Onye hu a danchanrin iwu ile—Onye hu a danchanrin iwu ile hun ntikpo rikwo e che ya le enwen e. ⁴ O k'a gha a lusun mmon le iyi owule le ihien owule w'e fe efe ogun; o k'e weshi enwen e elu ni iya kachanrin we ile, nke wu ni o k'a banyede ime Ulo-nsọ Osolobue, weri ocho, kpo enwen e Osolobue.

⁵ Unu anyanhanzini ni m gwa unu ihien ndini ogen mme le unu gi ri uzọ ohu? ⁶ Ya wu, unu a maringho ihien gin'e—we gileni ke wepuha a, ni we ri e che ni ogen e rugu we kebe wepuha a.

⁷ Makeni iken hu e buhe idan-iwu a rigule nwan orun, gi nzuzue a run ihien o ri a run; o ke puha ifon. Kani, o k'e zuerihu d'e ru ni e wepu we onye hu ri e gbondonn'e. ⁸ Ogen hu, e wepuha we Onye hu a danchanrin iwu ile—hun Di-nwonna-enyi wu Jizosi k'e gi uzun gha a onu puha tikpogu. Di-nwonna-enyi k'e gi ogho ya le enwen e wu Di-nwonna-enyi gi bia gbu e la iwi.

⁹ Obibia Onye hu a danchanrin iwu ile k'a wu eka-orun Ekwensu. O k'e gi iken ile ri ichen-ichen le ihien-ahima le orun-atumanya ichen-ichen we gi e dufie ihian bia, ¹⁰ ya le udi eje-ndufie ile ri ichen-ichen o k'e gi son ndi hun lakọ ntikpo, makeni anini we ezioku weri onodi ime obi we, ezioku hun nke a zuopuha we; ¹¹ Osolobue k'e gi ifiri n'a jugu we ezioku zihē ni we oken ndufie ahun we jenkọ d'e dufie we, hun k'e me we kweriyeni ntụ. ¹² Osolobue k'e me e keni we gi e ma we ikpe, uwe ile gileni ezioku don, kama, eje-ihien a ka we a su.

We Hoto Unu Keni Unu Nwe Nzuofuha

¹³ Kani, nke unu, umune enyi, onu ndi Di-nwonna-enyi bu obi, enyi k'a gha e gi ifiri onu e ye Osolobue ekele ogen ile. Makeni, Osolobue hoto unu isi-mbidon noka mkpuru-ibuzo, keni unu nwe nzuopuha, ghahani odidon-nsọ Mmon-nsọ le ikwerini ezioku. ¹⁴ Onwan hain Osolobue gi nwan kpo unu ghahani ozioma enyi zi unu; keni unu nwehen ogho Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi. ¹⁵ Umune, wuzokenme ni nwan!

Unu e kwonkenme odinali ndi hun enyi kuzi unu—ke hun enyi gi onu kuzi ke hun enyi gi ekukwo—ozi kuzi.

¹⁶ Onye-nweni-enyi wu Jesu Kristi le enwen e le Osolobue wu Nedi enyi hun gi ihien-osusuo o nwe ebe enyi ri meni enyi ohunma ye enyi nkasi-obi itebite le olile-enya ri mma, ¹⁷ dodo kasi nwan onye-onye ime unu obi, me obi unu zekenme, ebe oku-onu le orun owule ri mma ri.

Isi Nke Eto

E Me Ni Ni Enyi Ekpere

¹ Umune, nke ikpazuun rin'a wu onwan: e me ni ni enyi ekpere, ni oku Di-nwonna-enyi hun uzọ ghagbari egwa; ni we e ye e ogho ebe ile—ke unu don ye e ogho. ² E mezikwo ni ni enyi ekpere ni Osolobue gba puha enyi eka ndi eje-obi le ndi ejehian, make ni ele jhian ile kwerini Osolobue.

³ Kani, Di-nwonna-enyi furu onye we gi e don enya; o k'e me unu zekenme, chedon onu—make Eje-onye hu gha e me onu ihien owule. ⁴ Make ni enyi a maringhozi ihien Onye-nweni-enyi k'a saeka me, obi ru enyi ali ni unu ri e me ihien ndi enyi si unu me, ni unu k'e mesonme we.

⁵ Di-nwonna-enyi ya dodo du obi unu ile ni unu ghotu ihien-osusuo Osolobue nwe le oken-ndidi Kraisti, e nwezikwo we.

Akuto pukwole Ni Eka

⁶ Umune, enyi gi nwan efan Onye-nweni-enyi wu Jizos' Kraisti e ye unu iwuni: unu le onye Itu-Kraisti owule kutopu eka hun nke o gi bi ke enyi don gwa unu akpakwole. ⁷ Make ni unu le enwen unu a maringho ni o furu ni unu kinrin enyi. Enyi akuto puni eka ogen enyi le unu gi ri uzọ ohu; ⁸ enyi anarinni onye owule ihien-oriri bu enyi akuni ugwo. Enyi a run orun a rungbu enwen enyi uhinhin le efinnai, amamgbe enyi a wuruni onye owule ime unu ibu. ⁹ Elekwọ ni o runi enyi; mba, ihien runi enyi ro. Kani, enyi me erira keni enyi ghosi unu ihien unu e leri e bi. ¹⁰ Ke ogen enyi gide ri ime igunrun unu, enyi ye unu iwuni: “Onye ju n'o runko, y'e rile.”

¹¹ Kani, enyi a nugo ni ndi hu ime unu kutofu eka, e busonme eka e che orun rulen we; o nwonna ihien w'a run. ¹² Enyi gi efan Onye-nweni-enyi wu Jesu e ye ndi no erira iwu, a dun we odun: we nwe ihien eka kuma we; we gi eka we a luru ihien we e gi bi.

¹³ Umune, ndun ime ihien ri mma y'a gukwole unu.

¹⁴ Onye owule gbayeleni ihien ni enyi ri nwan e deni unu, unu a koma a enya, gban'a oso—keni ifenren me e. ¹⁵ Ewerikwole n'a ke enenren, ka a gba n'a mkpinsin-eka ke nwenen unu.

Oku Ikpazuun

¹⁶ Di-nwonn-enyi le enwen e, onye hun udon gha eka a abia, ya ye onu udon ogen ile le uzo ile. Di-nwonn-enyi ya noyeni onu ile.

¹⁷ *Mme wu Polu gi eka m e de ekeleni. Onwan wu mbiye-eka m, enina ke m'e biye ekukwo-ozim ile eka.*

¹⁸ Efo ma Nna enyi wu Jesu ya rini onu ile.

Ekukwo-Ozi Ibufo Polu Dejeni Timoti Timoti, Nke Ibufo

¹ Mmewu wu Polu de ekukwo-ozini; m wu onye-ozini pu-ichen Kraisti Jizosi. Osolobue wu Onye-nzuopuha enyi le Kristi wu Jesu onye enyi gi don enya tumem. ² M ri e dejeni Timoti wu nwa m esi ime okukwe. Efo ma le omiken le udon hun gha aka Chuku-Nedi le Jesu Kristi Nna enyi bia ya rini i.

Mkpinsin aka Banyeni Eje-nkuzi

³ Nodi nwan Efesosi ke m don gwa i ogen m gi jenko Masedonia, keni i gwa ndi hu ri a kuzi ihien wuleni ezioku w'a kuzizile ihien ndi hu we ri a kuzi; ⁴ w'e gonzile ntin akiko nwonleni isi le itu-mpupu ihien hun w'e tusonme hun nweleni njedenme—makeni ihien ndini e me ihian a masonme omuma nweleni ali hun nke o gi yeni ihian aka bi obibi okukwe hun Osolobue cho. ⁵ Ihien hain i k'e gi gwa we erira wu ni ihian hun uzo gi ihien-osusuwo e bi—ihien-osusuwo hun gha obi ri mma le ihori ri mma le okukwe gha akpakali obi puha. ⁶ O nweole ndi lato ihien ndini, kpahu, sonme oku nwonleni isi. ⁷ We cho ni we wuru ndi nkuzi Iwu Mozizi, bu aghotani we ihien ndi we ri e ku mobu ihien ndi we ri e ku oku we—e ku, a du aka obi.

⁸ Enyi a maringho ni Iwu ri mma—omeni ihian a maringho gi e me ihien we gi ifiri e ye Iwu. ⁹ O furu ni ihian ghota ni ele ifiri ndi ezi-omume ke we gi ye iwu. Kama, we gi ifiri ndi a dan iwu le ndi e nupu-isi ye e, uwe le ndi ghaleni e fe Osolobue le ndi e me njo, ndi e me ihien runi le ndi e lelja ihien ri nsq, ndi e gbu nedi we mobu nne we le ndi izighe. ¹⁰ We yezi e make ndi ughere, make ikennyehun e meson ikennyehun mgba le ikpoho hun e meson ikpoho mgba, ndi e re ihian le ndi e non ihian, ndi-ntu, ndi a shia eri-ntu le ndi e me ihien ndi ozo owule we le ezigbo nkuzi ghaleni a dangbama. ¹¹ Ezigbo nkuzini ri ime ozioma hun Osolobue, Onye hu richanrin mma, buche m aka.

Ikele Chuku Make ni O Me Ebere Nabanhan Enyi

¹² M ri a kpanmin Kraisti wu Jizosi Di-nwonni-enyi hun ye m ikem m gi ri a run orun, makeni o weri m noke onye o gi don-enya, we m orun, ¹³ osuon'a ni m te kutu a, kpokpo ndi nke e, gi aka-iken son we. Kani o no me ebere m, makeni amarim m ihien m ri e me ogen ahun, m'e ke kwerizikwo ogen ahun. ¹⁴ Di-nwonni-enyi no gi aka ri mma son m, me ni m omiken oda-oda, wezi okukwe le ihien-osusuwo ri ime Jizosi ye m oda-oda. ¹⁵ Okuni wu ezioku hun furu w'a nabanhanhanrin: ni,

“Kraịstị wu Jizosị bia ime ụwa d'a zuo puha ndi njo”—hun o me ni mme kachanrin njo ime uwe ile.

¹⁶ Kani, ufiri e ke Osolobue gi meni m omiken, mme hun kachanrin njo e me, keni Kraịstị wu Jizos' hun uzọ gi m ghosichanrin ndidi zu oke, gi m me ihien nleri, keni ndi ozo, hun k'e kweri n'e gi e marin ni we le enwen we jenkọ d'e nwon ndun itebite.

¹⁷ Eze Itebite ke Osolobue wu! Eze Ghaleni a nwun! Onye we ghaleni e legha enya! Chuku ohu suo rin! Mgbaye le ogho ya rin'a jenin ejen! Isee.

Gi Oku Osolobue Le Ihori Ri Mma Lunị Osolobue Ogun

¹⁸ Timoti nwa m, m ri e ye i iwu ndini nọke ke amuma ndi we busonme banyeni i mbu don ku, keni i saeka gi ihien we ku ime amuma ndi ahun lu ogun hu ri mma, ¹⁹ e kwonkenme okukwe le ihori ri mma. O nweguo ndi lato ihori we, sukpopu okukwe we. ²⁰ Himenosị le Alezanda ri ime we. E weguo m we ebuo ye Ekwensu n'o me we ihien, keni we marin kubehi aru.

Isi Nke Ebuo

Ife Ofufe Ime Uka

¹ Igi bidon nwan, m si onu a risonmeni ni ihian ile Osolobue; e meni ni we ekpere; a riodonni ni we; e gi ni ifiri we a kpanmin a, ² e mezini ni ndi-nze le ndi ile ri isi-okiki ya, keni enyi hun uzọ e bi obibi me juu, e gi udon e bi, e bi obibi ndi e fe Osolobue, e yetari mgbaye. ³ Makeni udi ekpereni ri mma, wuzikwo ihien a suo Osolobue wu Onye-nzuopuha enyi usuo, ⁴ makeni Osolobue cho ni onye owule nwon nzuofuha, marinzikwo ezioku.

⁵ Makeni,

Osolobue ohu suo ri;

Onye ohu suo rizikwo

hun e wegbama Osolobue le ihian.

Onyeni wu Kraist wu Jizosi

hun wuzikwo ihian;

⁶ hun we enwen e ye,

keni o wuru ihien w'e gi gbapuha ihian ile—

Osolobue a shiaguo eri banyeni ihienni ogen furuni.

⁷ We tume m onye e zisonme ozi ihienni le onye-ozu pu-ichen le onye a kuzi ndi ani ndi ozo wulen ndi Ju okukwe le ezioku. M ri e ku ezioku, aru m a tu ntụ!

⁸ Ya wu, m cho ni ikennyu ri ebe owule hun a ni we e me ekpere. We gha a kishi aka ekpere elu, ya wurukwo aka ri nsọ, ekekwo hun we gi iwe le ndondo meru.

⁹ M chozikwo ni ikpoho e gi uche e ken ekiken: w'e yile ihien e me ifenren, w'e yi ihien furuni. Ekiken we y'e mele icho ntutu

mma, mọbu iyi goru mọbu ihien-mma mọbu ekwa ndi nanranni. ¹⁰ Kama, w'e gi orun-oma e kon ekiken-k'o furu ni ikpoho ndi ri e fe Osolobue, a tu egun e, e me.

¹¹ We gha a kuzi, ikpoho w'a gba-nkintin, e gon ntin ihien we ri a kuzi, we wechanrin enwen we che okpuru. ¹² M si okpoho* y'a kuzile; y'a kilẹ okennyẹ; y'a gba nkintin. ¹³ Makeni Adam' ke we buzo ke ni we d'e ke Ivu; ¹⁴ e dufieni we Adam', kama, okpoho ke we dufie, o no wuru onye njo. ¹⁵ Kani Osolobue jenkọ d'a zọfọha ikpoho amangbe isi we a to nsongbu ri omumu nwa, ka si a meni e bisonmegho we ime okukwe, ihien-osusuo le iri-nsọ, e kwondon enwen we.

Isi Nke Eto

Ndi-isi Uka

¹ Okuni w'e ku wu ezioku, ni, "Onye orun onye-isi uka n'a du, orun ri mma k'o cho no run."

² Ya wu, onye-isi uka k'a wuriri onye nwonleni nkoriani. O k'a wuriri onye nwon nwunye ohu suo; onye e kwondon enwen e; onye nwon uche; onye nwon mgbaye. O k'a wuriri onye ma nabanhan ndi obia; onye ma kuzi ³ O meko onye-manya mọbu onye eka-iken, kani onye e me nwayo; ele onye-ikpe mọbu onye egho a suo. ⁴ O k'a wuriri onye hun e ri-eka a ki ikpun-ulọ a ohunma, a hun a ni umu a hu e hume isi, a gbaye ihian uzo ile. ⁵ Makeni, omeni ihian a sani eka ki ikpun-ulọ a, nani k'o don lepu uka Osolobue enya? ⁶ O wuko onye roghari nke ohun, onye sonme uzo Kraisti nke ohun, amangbe o honronma bu o nwonni ihien o marin, ikpe ma Ekwensu a ma a. ⁷ O k'a wuriri onye ndi ri ogbe e ku oku e ohunma, amangbe o danban onyan Ekwensu, fa.

Ndi-orun Uka

⁸ Erirazikwo, ndi-orun uka k'a wuriri ndi ghaleni e gi ihien we buche we eka e gu egu; awuko we ndi irenai; awuko we ndi oken-manya mọbu ndi egho ri enya. ⁹ We k'a wuriri ndi e kwonkenme ihien ndi ahun mini ri ofufe-Kraisti, wuruzikwo ndi ghaleni e me ihien obi gi e gbu we mgbu. ¹⁰ We k'e buriri uzo leleguu we. Omeni enwon we nkoriani, we runma ni uka.

¹¹ Erirazikwo, ikpoho we k'a wuriri ndi nwon mgbaye; awuko we ndi-nkuto. We k'a wuriri ndi enya don, ele ndi oken-manya; we k'a wuriri ndi w'e gi e don enya ime ihien ile.

¹² Ndi-orun uka k'a wuriri ndi nwon nwunye ohu suo; ndi a ki umu we le ikpun-ulọ we ohunma. ¹³ Ndi hun run orun-ukani ohunma k'e wehe ni enwen we ezigbo efan, ya wu orun k'e

* Isi Nke Ebuo:12 nwunye ihian

męzikwo obi rukęmę wę alı imę okweri wę kwerini Kraıstı-Jızosı.

Okukwe Enyi Emike!

¹⁴ M bu ę obi ni m lala d'a hun i ęwa. Kanı, m ri e de ni i ihien ndini ¹⁵ keni, omeni m bie d'a bja, n'i marin k'o furu ni ihian e bi imę ikpun-ulo Osolobue, uka Osolobue, Osolobue hun ri ndun. Uka a ni wu iyeto le iden hun gi ezioku.

¹⁶ W'a ru uka a, ihien ahun enyi kweri e mike; ihien ahun mini wu banyeni:

Onye* ahun gi ehụ puha;

o no ghosi ni iya ro nke-esi

ghahani Mmon-nsọ;

ndi mmon-ozı a hungho a.

Ihian e zisonmeguo ozi ę alı ichen-ichen;

e kweriguo ni w'a imę uwa.

O gi ogho lashi elu-igwee.

Isi Nke Eno

Eje-nkuzi

¹ Mmon-nsọ e kupuguo a n'o ru ogen ikpazuun, o nwe ndi k'a lato okukwe-Kraıstı, sonme mmon ndi hun e dufieni le ihien eje-mmon ri ichen-ichen a kuzisonme, ² ebe we n'e son nkuzi ndi-ntu le ndi ihunnai ihori we nwunguu noka si we gi igwe-okun dagbu e. ³ We k'a kuzime ihian w'a lule di-le-nwunye. O nweghozi ihien-oriri ndi we k'a si we soma, ihien-oriri Osolobue ke keni ndi hun kwerini, hun marin ezioku, hun uzo e ri, e ye e ekele. ⁴ Ihien ile Osolobue ke ri mma, o nwonna hun w'a ju, ka si a me ni we gi ekele narın a, ⁵ make ni oku Osolobue le ekpere e don ę nsọ.

Ezigbo Odibo Jesu Kristi

⁶ I gwa umune enyi imę okukwe ihien ndini we, ya wu ni i wu ezigbo onye-orun Kraıstı-Jızosı, hun we gi ihien ndi ri imę okukwe-Kraıstı le ezigbo nkuzi hu i ri e son zun.

⁷ Lato ilu ndi ahun nwele ni erere o ban ebe ihien Osolobue ri, hun ndi marinle ni ihien gi e don. Kama, e gi ihien Osolobue a zun enwen i. ⁸ Make ni, w'a si, "Erere huoghọ izun ehụ ihian, kanı igi ihien Osolobue a zun enwen ihian ke erere ka a ri uzo ile, make ni w'e ri erere ę imę ndunni le imę ndun lalani."

⁹ Ezioku ro, o furu ni we nabanhan a ohunma-ohunma. ¹⁰ Ya hain enyi gi a rungbu enwen enyi, a lugbu enwen enyi, make ni enyi gi Osolobue ri ndun don-ęnya, Osolobue hun wu Onye-nzuopuha ihian ile—tumadu ndi kwerini.

* **Isi Nke Eto:16** Ndi Kolosi 1.26-27; 2.2

¹¹ A gwa wẹ nị wẹ k'e meriri ihien ndini, a kuzi wẹ ya. ¹² Anikwọlẹ onye ọwụlẹ legber'i n'i wu nwata. Ka wuru onye ndi kwerini e leri oku-onu a, obibi e, ihien-osusuo a, okukwe e le k'o donme obi e ochan. ¹³ M gini d'a bia, hun a nị i hu a gunpuha Ekukwo-nsọ ebe ihian ile ri, e gi oku-Chuku a kpasu mmọn wẹ, a kuzi wẹ oge nile. ¹⁴ Alatokwọlẹ oyiye hun ri ime i, hun Osolobue ye i oge hu wẹ gi bu amuma banyeni i, ndi-isi uka no bu eka kwasi i.

¹⁵ Hun a nị i hu e me ihien ndini ile; wechanrin enwen i che ime wẹ, keni ihian ile hun a nị i hu e me wẹ ohunma, a runpuha ihien rin'a. ¹⁶ E leban enwen i le nkuzi i enya; e mesonme ihien ndini wẹ. Makeni, i gha e me wẹ, i siko d'a zuofuha ke enwen i ke ndi ri e gon i ntin.

Isi Nke Isen

Eka W'e Gi E Sọn Ndi Ri Ichen-ichen Ri Uka

¹ Aganle okennyẹ-oba, ka gi mgbaye gwa a oku leke onye ri a gwa nedi e oku; a gwa ikennyẹ ri ibe ani oku leke umune-ikennyẹ; ² a gwa ikpoho-oba oku leke onye ri a gwa nne e; a gwa ikpoho ri ibe ali oku leke umune-ikpoho—ka donmēchanrinkwo enwen i ochan.

³ E lepu ndi di wẹ nwun hun nweleni eyemeke nke-esi enya, n'i gi e tu nị wẹ uya. ⁴ Omeni okpoho di e nwun e nwongho umu, mobu umu-oye, ndini wẹ murungude ke wẹ don a run ihien furu nị wẹ runni ndi ezi-le-ulo wẹ, e gi eka wẹ ri e yeni ndi muni wẹ a kukinbelua wẹ ugwo, makeni iya a suo Osolobue. ⁵ Nke okpoho di e nwun hun wu ogbennyẹ nke-esi, hun nwonleni onye ọwụlẹ, o k'a ri e gi Osolobue e don enya, e mesonme ekpere, a rio Osolobue uhinhin le efinnai. ⁶ Kani, hun ri e bi obibi ehụ-ufu anwunhugwole—osun'a nị o ri ndun. ⁷ Hun a nị y'e yezi wẹ iwu ndini amamgbe wẹ a wuru ndi nwon nkoriani. ⁸ Onye ọwụlẹ ghaleni e lefu ndi nke e enya, tumadu ikpun-ulo a, a jugwo okukwe-Kraisti, onye ahun ka onye kwerileni njo.

Ikpoho Di Wẹ Nwun Hun Uka Jenko D'e Lepu Enya (Orun Ndi-Ozi 6.1; 9.36-39)

⁹ Okpoho di e nwun hun ruguu ahua ogun eto mobu kari suo ke wẹ jenko d'a gunye ikpoho di wẹ nwun hun uka jenko d'e lepu enya; o k'a wuriri onye lukarileni di ohu. ¹⁰ O k'a wuriri onye wẹ gi orun oma o runsonme marin: ya wu, n'o zungho umu; n'o nabanhangho ndi obia; n'o fegho ndi-nke Osolobue, chanchanpu wẹ unyin uku; n'o yeghoni ndi ri nsongbu eka; n'o gigho enwen e kwani orun oma uzọ ile.

Ikpoho Di Wẹ Nwun Hun Keleni Ka Egedi

¹¹ Ka ekwerile gunye ikpoho di we nwun hun keleni ka egedi. Makeni, ihien a gun ehụ nwe iken ban egbata we le Kraisti, a choma we ni we luru di. ¹² Ogen hu ikpe a ma we makeni e tikpogu we nkwa ibuzo we kwe.

¹³ Wezukade ohun, o ru, a munrun we aka-nkutofu, a gha unu-unu. Eledede aka-nkutofu soro, a si si-si-si, e busonme aka e che orun rulen we, e kusonme ihien furulen ni we ku. ¹⁴ Ufiri onwan, ndunmodun m wu: ikpoho di we nwun hun keleni ka egedi we luru di, we mu umu, we e lefu ikpun-ulo we enya—amangbe enenren a hun oghere o gi kuja oku enyi. ¹⁵ Makeni, ndi hu ime ikpoho ndini we a kpahugwole, sonme Ekwensu.

¹⁶ Okpoho owule kwere ni Jesu hun ndi di we nwun wu ndi-igbennye nke-esi ri ikpun-ulo we, ya yeni we aka, make uka gha e bu oken ibu—keni uka hun uzoro saeka e yeni ndi ahun di we nwun hun neweleni onye e yeni we aka nke-esi aka.

Eka We Gi E Son Ndi-isi Uka

¹⁷ Ndi-isi uka ri a ki ohunma ru w'e ye ogho le ugwo-orun furu w'e ye ndi-isi—uzoro ebuo, tumadu ndi ri a gbakenme ebe iku oku-Chuku le ikuzi n'e ri. ¹⁸ Makeni, Ekukwo-nsoro si, "Ekenmele efin onu ebe o ri a zokpo aka," sizi, "Onye-orun e furughu hun w'a ku ugwo-orun a."

¹⁹ We kinghosi i ihien owule banyeni onye-isi, egikwole e don, mmani madu ebuo mobu eto puha osheri. ²⁰ Nke ndi hun e mesonme njo, jugbo we id'enya ihian ile, keni egun hun uzoro tuma ndi hoduni.

²¹ M ri a gba i mkpinsin-eka id'enya Osolobue le Kraisti wu Jizosi le ndi mmoro-ozoro nsoro: e donme iwu ndini; egbeyekwole ni onye owule; elekwole ihian enya ihun.

²² Ahuhukwole bu aka kwaso onye owule tume e onye orun-uka, bu y'e leban n'a enya ohunma. Kpachanfu enya amangbe y'e bi aka ye njo ndi ozoro me; donme enwen i ochan.

²³ Arazile mirin soro, kama, a rari ekere manya make ufiri efo i le make emu hun a ku n'i mbu-le-ebuo.

²⁴ Onwe ndi njo we a puhachanrin ifon, a ma we ikpe we kebe kinme we ikpe, kanu nke ndi ozoro, njo we a ra fuha ifon egwa, kanu o hu e son we, we kinguu we ikpe o puha ifon. ²⁵ Eriara ke orun oma donzikwo a puhachanrin ifon. Osuoden'a n'o ke puhachanrin ifon, o zueriko jeninrin ejen.

Isi Nke Isin

¹ Ndi ile wu igbon mobu odibo aka ihian we weri ndi we ri okpuru we ni e rugho we ogo mgbaye, a gbayechanrin we—make ihian gha e kuto efan Osolobue le ihien enyi ri a kuzi. ² Emeni ihian ri e fe onye kwere, y'e benwakwole mgbaye o ye e makeni we wu umune ime okukwe. Kama, ya fedee e kari,

makèni onyè rì e ri erere ọrùn a wu onyè kwerini lẹ onyè rì Osolobuẹ obi.

A kuzi wẹ ihien ndini, e nu wẹ e mẹ wẹ.

Eje-nkuzi Lẹ Ihien E Buhen'e

³ Onyè ọwulẹ hun a kuzisonmẹ ihien ọzọ wulẹni ezioku, onyè hun ghaleni e kweye ni oku ndi hu zu oke Onyè-nweni-enyi wu Jizos' Kraisti ku lẹ nkuzi furu ofufe Osolobuẹ, ⁴ rihu a pache; o nwonna ihien o marin. Adudu ido-ndondo lẹ iru-uka mkpuru-oku wu nsongbu e. Eje-aduduni e buhe iwe-anya, ikpe, nkuto, inyonsomẹ-ihian onyinyon rileni mma ⁵ lẹ idosomẹ ndondo—hun o meni o nwẹ ndi e men'e. Uche ndi no erira ari mma; ezioku a nahinguo wẹ. Wẹ rì e ro ni ife Osolobuẹ wu ọzọ wẹ gi e nwẹ erere. [Esonkwolẹ ndi no erira a kpa.]

Ezigbo Aku-lẹ-uba

⁶ Ifedẹ Osolobuẹ wu erere hi-ogbe nke-esi omeni ihian a ni ihien o nwẹ jun e ẹfo. ⁷ Makèni, o nwonna ihien enyi wẹhẹ ime ọwa, o nwonzikwoni ihien ọwulẹ enyi jenkọ d'e weri ime e enyi pukoni. ⁸ Ya wu, o mehụ ni enyi e nwongho ihien-oriri lẹ ẹkwa*, ya jun enyi ẹfo. ⁹ Kani, ndi rì a cho ni wẹ hi ọdafi a danbansomẹ ime ọnwunwan; ẹgun rì ichen-ichen nwonleni isi a nwundon wẹ ke onyan—ẹgun rì ichen-ichen hun a ru ihian ehụ, a do ihian e ye ime iwi lẹ ntikpo. ¹⁰ Makèni, ẹkpiri-egho wu mkpogun ọdi eje-ihien ile gha a suepuha. O nwegho ndi ghaguu ime okukwe kpahu ebe ihi-ọdafi n'a du wẹ, mesomẹ ihien bu ọda obi gi e gbusomẹ wẹ mgbu.

Ndunmodun Rini Onyè-ọrùn Osolobuẹ

¹¹ Kani, iyu wu onyè nke Osolobuẹ, na ihien ndini ile to. Chuma ezi-omumẹ Osolobuẹ cho, ife-Chuku ohunma, okukwe, ihien-osusuọ, ndidi lẹ ime-juu. ¹² Lu ezigbo ogun ahun okukwe enyi cho, y'e kwonkenmẹ ndun itebite hun Osolobuẹ gi ufiri e kpo i, hun i gizi ifiri e no id'anya ndi bu ọda ku e n'i kwerichanrin ni Jizosi. ¹³ Ihun enya Osolobuẹ hun e ye ihien ile ndun lẹ Jizos' Kraisti hun no id'anya Pontus' Paleti ku ezioku, kwerichanrin n'o wu Onyè o wu†, m si i ¹⁴ donmẹchanrin iwuni; enwonkwolẹ ntupo mobu nkoriani ebe i n'e donmẹ e d'e ru obibia Onyè-nweni-enyi wu Jesu Kristi. ¹⁵ Obibia Jesu, hun Osolobuẹ jenkọ d'e mẹ n'o mezu ogen furuni. Osolobuẹ, Onyè hun richanrin mma, Onyè ya sọ wu Eze nke-esi, Eze ndi-nze lẹ Nna ndi-nna; ¹⁶ Iya sọ wu onyè ghaleni a nwun; Onyè hun bi ime ukpe wẹ ghaleni a saeka a nokunmẹ; Onyè ihian leghatuleni bu asako wẹ ẹka legha a! Mgbaye lẹ okiki itebite ya rin'a! Isee.

Ihien Wẹ K'a Kuzi Ndi-idadin

* **Isi Nke Isin:8** lẹ ebe enyi e buche isi † **Isi Nke Isin:13** Jọn 18.33-37

¹⁷ Nke ndị wu odafin ime ndunni, gba we mkpịnsin eka, si we a pachele mobu gi akụ-le-uba don enya, akụ-le-uba hun ghaleni a to. Ka we gi Osolobue don enya, iya wu onye hun e yesonme enyi ihien ile, e yekwasị, keni efo hun uzo a suo enyi usuo. ¹⁸ Si we mesonme mma, a wu odafin ebe irun orun-oma ri; we a ha-eka, we wuru ndi a cho ni we yebeye ndi ozo ihien— ¹⁹ e gi uzoni e donmetoni enwen we akụ-le-uba wu akụ-le-uba nke-esi, e gi e e gbetoni enwen we ezigbo iyeto make ogen hu lalani, keni we hun uzo kwondon ndun hu wu ndun nke-esi.

²⁰ Euu, Timoti, kwonkenmekwo ihien we buche i eka-o; latokwo oku ndi ahun nweleni erere o ban ebe ihien Osolobue ri le oku rijunleni efo we ri a kpo, “Amamihien” bu ele ya. ²¹ Make ni, o nwegu ndi ghagu ime okukwe-Kraisti kpapu, ebe we n'e son ya wu ihien.

Efoma Osolobue ya ri ni unu ile.

Ekukwo-Ozi Nke Ebuo Polu Dejenni Timoti Timoti, Nke Ebuo

¹ Mmẹ wu Polu de ekukwo-ozini. M wu onye-ozu pu-ichen Kraisti wu Jizosi makeni uche Osolobue ro. We tumẹ m onye-ozu pu-ichen d'a run ọrun w'e gi me nkwa Osolobue gha—nkwa ahun o kwe n'o k'e ye ndun ime Kraisti wu Jizosi. ² M ri e dejenni ezi nwa m wu Timoti: efoma, omiken le udon, hun gha aka Chuku Nedi le Kraisti wu Jizosi Di-nwonni-enyi bia ya rini i.

Polu E Kele Osolobue, O Gba Timoti Ume

³ M ri a kpanmin Osolobue, hun m gi obi ri ọchan e fe nọke ke ndi nedi m kanị don gi obi ri ọchan fe e. M'a kpanmin a m gha a nyanhan i oge ile ime ekpere m—ke uhinhin ke efinnai.

⁴ M gha a nyanhan enya-mirin i, o hu a ri m ni m hun i, keni ighoghọ jun m obi. ⁵ M ri a nyanhan okukwe i hun gha akpakali obi i puha; okukwe ohu hu hun bu uzọ ri ime nne-i-kanị wu Loisi le nne i wu Yunisi, hun m marin n'o rizikwo nwan ime i. ⁶ Ufiri e, m ri a nyanhan ni ni funwun oyiye Osolobue hun ri ime i, hun Osolobue ye i oge m gi bu aka kwasi i. ⁷ Makeni, Osolobue eyeni enyi mmọn egun, kama, mmọn iken le ihien-osisuo le ikwondon-enwen-ihian k'o ye enyi. ⁸ Ya wu, emekwole nwan ifenren iku oku Onye-nwonni-enyi, emezikwole ifenren mmẹ nwen hun gi ifiri e ri ime ngan. Kama, gi iken Osolobue ye i tari afunfun nke i hun ozioma e gi gha ihun.

⁹ Osolobue wu onye zuopuha ni enyi, kpọ enyi oku ri nsọ. Ele ọrun-oma enyi run hain o gi kpọ enyi, kanị makeni erira k'o cho n'o me e lezi make ifiri efoma a hun o me ni enyi ime Kraisti wu Jizosi' ni uwa d'e bidon— ¹⁰ o no nwan me e n'o puha ifon oge ni ghahani obibia Onye-nzuofuha enyi wu Kraisti' Jizosi bia ime uwa. Kraisti wu Jizosi e meriguọ onwun, napu a iken. O giguọ Ozioma wepuha ndun le ibi-jenrin-ejen ifon.

¹¹ Ufiri oziomanị k'o gi tumẹ m onye e zisonme ozi, onye-ozu pu-ichen le onye-nkuzi, keni m d'e zisonme e, a run ọrun rin'a; ¹² ifiri e ke m gizikwo ri a ta afunfun enina. Kanị ifenren ari e me m, makeni a maringho m onye m gi don enya; a maringhozi m n'o k'a saaka chedon ihien hun m buche e aka, d'e ru Uhuohin hu.

¹³ Sonme udi nkuzi ahun zu oke i nu onu m; e gi okukwe le ihien-osisuo hun ri ime Jesu Kristi e son e. ¹⁴ Chedon ihien-oma ahun we buche i aka; me e ghahani eyemeka Mmọn-nso hun bi ime enyi.

15 Y'a maringho ni ndi ile ri Azuun Eshia a gbakitoguo m azuun; Figelosi le Homojinisi a gbagozide m to.

16 Osolobue ya me ni ezi-le-ulo Onesiforos' omiken, make ni Onesiforos' a gbaka m ume! Ifenren egan m e meden'e. 17 Kama, o ruhu Rom, o no chosonmede m d'e ru n'o hun m. 18 Di-nwonni-enyi ya me ni Onesiforosi nwehen omiken aka a Uhuohin hu! Iyu le enwen i a maringho aka ile o yeni m ime Efesosi.

Isi Nke Ebuo

Onye-agma Kraisti Furuni

1 O me nke i nwa m, gi efoma hu Osolobue meni enyi ime Kraisti wu Jizosi e zekenme. 2 Weri ihien ndi hu i nu onu m id'enya ndi bu oda kuzi ndi furu we gi e don enya, hun jenkod'a saaka kuzizi ndi ozoye.

3 Tari afunfun noke ezigbo onye-agma Jesu Kristi. 4 O nwonni onye-agma hun e kon aka e ye oku-elu; make ni onye-agma k'e meriri ihien a suo onye-isi agha o ri okpuru e usuo efu. 5 O nwonni onye a do-onu egumegu e merini mmani o songho iwu rin'a. 6 Onye-ugbo hun a runshi orun iken iya e bu'zo e ri erere ihien o runpuha. 7 Romi ihien m ri e ku; Di-nwonni-enyi k'e me i ghota ihien ile.

8 Nyanhan Jizosi wu Kraisti hun Osolobue gha ime onwun weli, hun we muye ikpun-ulo Defidi—ohun wu ozioma m ri e zi. 9 Ufiri e ke m gi a ta afunfun d'e ru nwan ebe we no kpoma m egan noke onye-ohin—kani oku Osolobue ari egan.

10 Ya wu, m'e gi ufiri ndi Osolobue hori e dingbuchanrin ihien ile, keni we sazikwo aka nwonhen nzuopuha hun ri ime Kraisti wu Jizosi le ogho itebite rin'a. 11 Ihienni w'e ku wu ezioku:

“Omene enyi e songuo a nwunhun,
enyi k'e sonzikwo a ri ndun;

12 omene enyi e din ndidi,
enyi k'e sonzikwo a ki;

omene enyi a ju a,
o k'a juzikwo enyi;

13 enyi wubehi ndi we gi e don-enya,
ya le enwen e k'a wusonme onye we gi e don-enya,
make ni o sako aka ju enwen e.”

14 Nyanhan ni we ihienni; gi efan Osolobue gbakenme we mkpinsi-eka. Si we adozile akpuru-oku, ni ara ye aka, kama, o wiwihu ndi a nun'a.

Onye-orun Hun A Suo Osolobue

¹⁵ A lili ma n'i y'a gho si n'i wu onye Osolobue kwado; onye-orun nwele ni ihien owule ifenren e gi me e, hun marin enya oku-Osolobue, oku ahun hun wu ezioku, a kuzi e ohunma. ¹⁶ Lato oku nwonle ni-isi hun ghaleni e yeni ihian aka fe Osolobue, make ni o me ihian a latokenme ihien Osolobue. ¹⁷ Ihien ndi ri ime e ri a kuzi a bagbama noka ete ri a bani. Himenosi le Filetosi ri ime ndi no erira. ¹⁸ Madu ebuoni a ghaguo ime ezioku pu, make ni we ri e ku ni Osolobue e weliguole ndi nwunni. O nwe ndi we gi ihien ni e wiwi okukwe we. ¹⁹ Kani iyeto Osolobue turukwo ebe o ri; ihien we deye e wu: "Di-nwonni-enyi a maringuo ndi wu nke e" le "Onye owule hun a kpoku efan Di-nwonni-enyi ya la njo to."

²⁰ Ime ulo hi-ogbe, w'a hun udi aria ichen-ichen—ele aria we gi goru le hun we gi ola kpu suo, kani ke hun we gi osisi tu le hun we gi urua kpu rizikwo ari. O nwe aria we gi e me ihien ogho, nwezikwo ndi we gi e me ihien-mmaka. ²¹ Erirazikwo, ke we hanle chanchanpu eje-ihien ndini m rutu aka ime obibi we k'a wuru aria nwe ogho; wuru aria we donme ichen, hun onye nwe uno gi e me ihien, aria w'e gi me ihien ile ri mma.

²² La ihien ndi ahun a nasomme ikorobia enya to; y'a chusonme ezi-omume, okukwe, ihien-osusuo le udon, yu le ndi hun gi obi ri-ochan a kpoku Di-nwonni-enyi. ²³ Adole ndondo nwonle ni isi hun ndi marinle ni ihien we ri e ku a do—y'a maringho ni ikpe k'o buhe—²⁴ bu odibo Di-nwonni-enyi awuko onye-ikpe; kama, o siko d'e giriri efoma e son onye owule, wuru onye a saeka a kuzi, e nwon ndidi, ²⁵ e gi nwayo a kowa ni ndi ghaleni e kweye ne ebe we no ghotafie. Osolobue nwon iken me we gbhuto, bia d'a marin ezioku, ²⁶ [meme uche Osolobue;] wanahin onya Ekwensu te gi kwondon we, hun we gi e me uche Ekwensu.

Isi Nke Eto

Ogen Ikpazuun, O K'a Fu Orun Ife Osolobue

¹ Kani, ghot a onwan ohunma-ohunma, ni ogen ikpazuun, ogen ihien gi e zekenme k'a bia. ² Make ni ihian k'a wu ndi enwen we ka we a suo, ndi egho a suo, ndi a nyan isi, ndi mpache, ndi-mkpari, ndi e nufu isi okpuru ndi mu ni we, ndi ohunma-ogodan, ndi e me ihien runi. ³ We k'a wu ndi efo-njo, ndi oku ghaleni a guu efo, ndi-nkuto, ndi ghaleni e kwondon enwen we, ndi obi we ri azuun, ndi ihien ri mma ghaleni a suo; ⁴ We k'a wu ndi hun e bu ihian mbu-azuun, ndi a si "ihien cho n'o me ya me", ndi e ro enwen we kari ihien we wu, ndi ihien a suo usuo ka mkpa kari Osolobue. ⁵ We k'a wu ndi e mezuchanrin omenali ri ime ofufe Osolobue, kani iken w'e gi bi obibi rin'a a ri ime ndun we. La ndi no erira to. ⁶ Ndi hu ime we wu ndi e

gi ero a rubansonme ikpun-ulọ d'e dufie ikpoho obi we zeleni, ikpoho obi ri e gbu mgbu make njo ndi we me, ikpoho egun ihien ri ichen-ichen ri e buhunme, ⁷ Ikpoho w'a to a kuzi, kani w'a ra saeka munrun ezioku. ⁸ Ke Janesi le Jambresi don papu oku Mozizi, erira ke ndini uche we rileni mma, danpuguu ime okukwe-Kraisti, don a papu ezioku. ⁹ Kani, o bieko a kusi we we, makeni nzuzu we k'a puha ihun ihian ile nọke nke madu ebuo hu wu Janesi le Jambresi.

Ndunmodun Ikpazuu

¹⁰ Nke i, ya hunguo nwan nkuzi m, obibi m, ihien m ri a chu, okukwe m, ndidi m, ihien-osusuo m, ke m don wuzo, ¹¹ ukpokpo ile we gi ifiri okukwe m kpokpo m le afunfun ile m ri a ta. Ya maringho ihien ile m hun ime Antioku, ime Ikoniom le ime ali Litra. Ya maringho oken ukpokpo hun m din; kani Di-nwonni-enyi no gbapuhachanrin m ime we ile. ¹² Ezie, we k'e kpokporiri ke we han cho ni we bi obibi ndi e fe Osolobue ime Kraisti wu Jizosi. ¹³ Kani ndi eje-ihian le ndi ndufie jenko d'a gha a jowaye njo; we k'a gha e dufie ndi ozo, ndi ozo hu e dufie we.

¹⁴ Kani iyu nwen, mesonme ihien hun i mu, hun i kwerikenme, makeni y'a maringho onye i mumarin a; ¹⁵ y'a maringwozi Ekukwo-nsọ—gha ehụ nwa-ndu i lala, Ekukwo-nsọ hun k'a saeka kuzi i ihien y'e gi nwon nzuopuha ghahani ikwerini Kraisti wu Jizosi. ¹⁶ Ihien ile ri ime Ekukwo-nsọ gha onu Osolobue puha; we e gi e a kuzi, a jugbo, e wekinhen ihian ebe o no fie uzọ, a zun ihian ozunzun we gi e me ihien Osolobue cho, ¹⁷ keni onye nke Osolobue wuru onye we zun ohunma, hun we kwademe to ni orun-oma ile.

Isi Nke Eno

¹ M ri a gbakenme i mkpinsin-eka idenya Osolobue le Kraisti wu Jizosi hun jenko d'e kin ndi ri ndun le ndi nwunni ikpe; m rizi a gba i ya make ifiri obibia Kraisti le Ali-eze e, a si i, ² e ku oku-Chuku; e kusunme e ogen ile—ke onodi ri mma ke onodi jo-njo; a gwapu ihian eje-ihien we me, a jugbo, a kasi obi, e gichanrin ndidi le nkuzi e me e. ³ Makeni ogen lala hun ihian jenkozileni d'e gi kweri din ndidi nusunme ezigbo nkuzi. Ebe ntin we n'a chosonme no nu ihien a souni we, we k'a chorisonme ndi nkuzi k'a kuzi we ihien we cho ni we nu. ⁴ We k'a gbakito ezioku azuun, sonme ilu. ⁵ Kani, iyu nwen, donrin enya e leban ihien ile enya; e dingbu afunfun; a run orun onye e zisonme ozioma. Mechanrin ihien ile orun i cho.

⁶ O me nke m, we ri nwan e hupu m nọke manya we gi a chu ejan; ogen m'e gi lama e ruguo. ⁷ A luguo m ezigbo ogun hu! A bgaguo m oso hu! E songuo m uzọ okukwe hu! ⁸ Gha kikenni

jẹnme, ihien hoduni nwan wu okpu onye me ihien Chuku cho hun ri e che ni m, hun Onye-nwonni-enyi, Oka-Ikpe ahun ghaleni a tu ntu, jenkọ d'e ye m Uhuohin hu, gi tu m ugon. Ele mme suo k'o k'e ye e, kani ndi ile buchanrin obi we che obibia a.

Polu E Ku Oku Enwen E

⁹ Nwankenme n'i bia d'e kunrun m egwa, ¹⁰ ni Demas' a laguo m to shi Tesalonika—makeni ihien unani ri a suo a; Kresens' e shiguo Galeshia; Taitos' e jenneguog Damashia. ¹¹ Luku suo son m nodi. Cho Maki n'i wehe e i lalani, makeni o wu onye e yekemne ni m eka oda.

¹² E ziguo m Taikos' shi Efesosi. ¹³ I lalani, wehe ewuru hu w'e yiye elu e hun m lato eka Kaposi ime Trasi; wehezi ekukwo ndi hu, tumadu ndi hun we gi akpukpo-anu mema.

¹⁴ Alezanda hun a kpu uzun kopa mekenme m eje-ihien. Nna enyi jenkọ d'a ku a ugwo ihien o me. ¹⁵ Iyọ le enwen i k'a kpachanpukwo n'a enya make ogun ile hun o luson ozi enyi.

¹⁶ Ogen we gi kpo m ikpe ibuzo, o nwonni onye puha d'e kuye ni m, ihian ile la m to. W'e gile e ma we ikpe! ¹⁷ Kani Di-nwonni-enyi noyeni m anoyeni; o no ye m iken, keni m hun uzo ziru ozioma ali, zi e n'o rucharin ndi ani ndi ozo ile wuleni ndi Ju ntin; m no hun isi wanahin onu eworo. ¹⁸ Di-nwonni-enyi jenkọ d'a gbafuha m make eje-ihien owule gha a ru m ehụ, o zuo m, keni m hun uzo banye Ali-eze e hun ri elu-igwee. Ogho ya rin'a jennin ejen! Isee.

Ekele Ikpazuun

¹⁹ Kele Priska le Akwila le ikpun-ulo Onesiforos. ²⁰ Erastosị esonni ndi ozo, o nodi Korenti; m la Trofimosi to ime Miletusu makeni emu ri a ku a. ²¹ Nwankenme n'i bia ogen oyi gini d'e ru. Yubulosi le Pudensi le Lainosi le Klodiosi le umune enyi ile e zigho ekele.

²² Di-nwonni-enyi ya noyeni mmon i. Efo ma Osolobue ya noyeni onu.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Taitosì

¹ Mmẹ wu Polu de ehuhuo-ozini. M wu igbon Osolobue; m wuzikwo onye-ozì pu-ichen Jizos' Kraistì. Orun m wu ikwadon okukwe ndi hu Osolobue hori, ken'o gha ihun, le ime ihian marin ezioku ahun k'e me we femẹ Osolobue k'o furu. ² M ri a run keni we nwehen ihien ahun enyi ri e lee enya a: ndun itebite ahun Osolobue ghaleni a tu ntu kwe nkwa a ni ogen d'e bidonde, ³ o ru nwan ogen o tume, o no nwan wepuha ihien o ku ifon ghahani ozini ya wu Osolobue Onye-nzuopuha-enyi ye m zisonme.

⁴ M ri e dejenni Taitosì, hun wu ezigbo nwa m ime okukwe enyi. Efoma le udon, hun gha aka Osolobue Nedi enyi le Kraistì wu Jizosì Onye-nzuopuha enyi a bia, ya rin'i.

Orun Taitosì K'a Run

⁵ Ihien hain m gi na i to ali Kriti wu n'i hun uzò donkwama ihien ndi hoduni le n'i hun uzò tumesonme ndi-ndu aka ime obodo owule ke m don gwa i.

Ndi-isi Uka

⁶ Onye-isi uka k'a wuriri onye nwonleni nkoriani. O k'a wuriri onye nwon nwunye ohu suo; onye umu a wu ndi kwerini—ndi hun o me ni o nwonni onye k'a s'eka kpọ we ndi e me ihien-ifenren le ndi isi-iken.

⁷ Ebe o me ni onye-isi uka e lefu orun Osolobue enya, o furuni n'o nwon nkoriani. O wuko onye ghaleni a ni ndi ozọ e kuye mobu onye e bukenrin olulu mobu onye-manya mobu onye eka-iken mobu onye e gi enya-nai a cho egho.

⁸ Kama, o k'a wuriri onye ma nabanhan ndi obia; onye ihien ri mma a suo; onye e leban ihien enya, e gi uche e me ihien; onye kuma enwen e oto; onye ri nsọ, onye e kwondon enwen e.

⁹ O k'a marinri enya nkuzi ahun furu w'a tukwasì obi hun ri okukwe enyi, marin ke we don a kuzi e, keni o saeka gi nkuzi zu oke a kpasu obi ndi ozọ, e gi e a ghozikwo ndi hun a papu nkuzi ahun ni we ri e mefie.

¹⁰ Make ni ndi ri a gba isi-akwanran ebe ezigbo-nkuzi ri le ndi e ku mpụ le ndi-ndufie bu oda, tumadu ndi hun a kwadon ikwa-ugun.

¹¹ O furu ni we kpukin we onu! Make ni, we ri e gi ihien ahun furuleni we gi ifiri egho a kuzi a sukposonme ikpun-unọ.

¹² Onye Kriti ibe we hun e deni e kugud'a, si, "Ndi Kriti wu ndi-ntu; ezigbo eje-anu ke we wu, ndi oken ihien-oriri, ndi ghaleni e ri-eka a run ihien owule." ¹³ Ihien ni o ku wu ezioku.

Gi ifiri ẹ a jugbo wẹ ohunma-ohunma, keni wẹ hun uzọ turu ohunma ime okukwe, ¹⁴ gonbehi ilu ndi Ju ntin, mebehi ihien ndi gbakitoguu ezioku azuun si wẹ e me.

¹⁵ Ndi rulen e weri ẹ ni ihien ile ri uchan, kani, nke ndi runi, hun kwerileni, ihien ile ru-aru ebe wẹ ri: ke uche wẹ ke ihori wẹ rucharinde aru. ¹⁶ Wẹ si n'a maringho wẹ Osolobue, kani wẹ e gi ihien w'e me a ghosi n'a marin w'a. Wẹ wu ihien izize; wẹ a gba isi-akwanran; o nwonna orun-oma wẹ furu irunni.

Isi Nke Ebuo

Ihien Wẹ K'a Kuzi Ndi Ri Ichen-ichen

¹ Kani iyu nwen, i k'a kuziriri ihien ya le nkuzi kuru-oto wu ohu.

² Kuzi ikennyẹ-oba w'e bukenrinle olulu; wẹ wuru ndi ghaleni e gi ihien wẹ buche wẹ eka e gu egu, ndi e kwondon enwen wẹ, ndi zeni ime okukwe le ihien-osusuwo le ndidi.

³ Kuzizikwo ikpoho-oba ni wẹ e bi obibi furu ndi ri nsọ e bi; wẹ e mele ndi-nkuto, w'e mele igbon manya; kama, wẹ wuru ndi a kuzi ndi ozọ ihien ri mma— ⁴ keni wẹ s'eka e me ikpoho ri wẹ ebe ali munrun ke w'a don nwe ihien-osusuwo di wẹ le umu wẹ, ⁵ wuru ndi e kwondon enwen wẹ, ndi e donme enwen wẹ, ndi ma bi obi-ulo, ndi efoma, ndi e we enwen wẹ e che okpuru di wẹ—amamgbe ihian e kutọ oku Osolobue.

⁶ Erirazikwo, kuzi ikorobia ni wẹ wuru ndi e kwondon enwen wẹ.

⁷ Gi enwen i henrin ihien wẹ e leri ebe orun-oma owule ri. Ebe nkuzi i ri, wuru onye ezioku le onye ghaleni e gi nkuzi e gu egu. ⁸ E gi oku kuru-oto nwonleni nkoriani a kuzi, keni ifenren me ndi inenren make ni ahunni wẹ eje-ihien wẹ e gi kuja oku enyi.

⁹ Kuzi ndi-idibo le ndi ri okpuru ihian wẹ e humeni ndi wẹ ri okpuru wẹ isi; si wẹ a lilima ni wẹ e me ihien a suwo ndi hu wẹ ri okpuru wẹ. W'a shiagwarile wẹ oku. ¹⁰ W'e zunle wẹ ohin. Kama, wẹ ghosichanrin ni wẹ wu ndi furu wẹ gi e don-nya ogen ile, keni wẹ gi obibi wẹ e me nkuzi Osolobue Onye-nzuofuha enyi a wuru ihien a la nya.

¹¹ Make ni, efoma Osolobue hun e wehe nzuofuha a puhagunni ihian ile. ¹² Efoma hu a kuzi enyi iju obibi rileni mma nya Osolobue le ihien-olila-nya uwan, igi uche e bi, ibi obibi kuru-oto le itu egun Osolobue—hunni enyi ri eluni, ¹³ ke enyi don ri e che oken-ngozi ahun enyi ri e lee nya a, hun wu obibia Osolobue uku enyi wu Jizosi Kraisti Onye-nzuofuha enyi jenkọ d'e gi ogho bia. ¹⁴ Jizosi Kraisti gi ifiri enyi we enwen ẹ ye, n'ọ gbafuha enyi ime njo ile, keni o gi ẹ chanchanpuhani

enwen e ndi k'a wu nke e, don we nso, a wuruchanrin we ndi ihien ri mma a du omume.

¹⁵ Ya wu, ihien ndini ke i k'a gha a kuzi we, a gba we ume, a jugbo we. E mecharin we ile rike onye oku richarin eka. Anikwole onye owule legberi i.

Isi Nke Eto

Obibi Onye Itu-Kraisti

¹ Nyanhan ni we ni we e we enwen we e che okpuru ndi-ndu le ndi-okiki, we e hume isi; we kwademe ni we e me ihien owule ri mma. ² Gwa we ekutole onye owule, we e mele oku, we wuru ndi e me juu le ndi e ye onye owule mgbaye. ³ Makeni, enyi nwen te wuzikwo ndi-nzuzu, ndi nnupu-isi; eje-ihien ndi a gunni enyi le ihien a suo usuo ri ichen-ichen te dufiezikwo enyi, kwondon enyi ke igbon. Enyi e te e me ibe enyi eje-ihien, e we iwe-nya, ize enyi hu e ze ihian, enyi hu e zetari ize ibe enyi. ⁴ Kani, ogen efoma le ihien-osusuo Osolobue Onye-nzuopuha enyi gi bia, ⁵ o no zuopuha enyi, ele ifiri ihien ri mma enyi mesonme, kani, make omiken e. O no chanchan enyi ghahani imudonzi ni enyi le ime enyi wuru ndi ohun ghahani Mmon-nso ⁶ hun o ghaha eka Jesu Kristi Onye-nzuofuha enyi hukpu enyi ohunma-ohunma. ⁷ Ya wu, hunni o giguu nwan efoma a kuni enyi ohunma, enyi e henringuo umu a hun nwe olile-nya ghaleni e me ntu: n'o k'e keye enyi ndun itebite. ⁸ Onwan wu ezioku. M cho ni y'e ku ihien ndini, e kushi we iken, keni ndi hun kweriguu ni Osolobue donrin enya e mesonme ihien ri mma.

Ihien ndini a rika mma, w'a ban ni ihian ile erere.

⁹ Kani, lato ndondo nzuzu le itu-mpupu ihien hun w'e tusonme le ndondo le ikpe banyeni Iwu Mozizi, makeni oku ndi hu wu ihien la iwi, o nwonna erere ri ime we.

¹⁰ O me nke onye e kebeni, do a eka-ntin nke ibuzo, y'a dozi a ya nke ebuo; o tokwo e me ihien ahun o me, y'a la a to—'yu le iya enwezile mmeko, ¹¹ makeni ya maringho ni uche onye no erira a ruguo, ni ome-njo k'o wu; o giguo njo o ri e me ma enwen e ikpe.

Mmekin

¹² Ozigbo m zihe n'i Atemasi mobu Tajikosi, y'a nwan iken i ile ni bia Nikipolisi d'e kunrun m, makeni a kwademequo m obi m ni m k'a nodi ebegu ogen oyini lalani.

¹³ Me ihien ile i k'a s'eka me ni yeni Oka-iwu wu Zenasi le Apolosi eka we jenkonijen we; hun a n'o nwonna ihien koni we.

¹⁴ Ndi nke enyi we munrun imesonme ihien ri mma, keni we saeka e ye eka ogen owule ezigbo mkpa gi puha; w'e bile obibi ghaleni a ban erere.

15 Ndi ile mme le we ri ebeni e zi ekele. Kele ndi ile ihien
enyi a soso make okukwe enyi.

Efoma Osolobue ya rini onu!

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Filemonu

¹ Mmẹ wu Polu de ehuhuo-ozini. M wu onye-ngan make ufiri Jizos Kraisti. Mmẹ le Timoti nwene-enyi gba de e. Iyü wu Filemonu ezi onye-orun ibe enyi ke enyi ri e dejenne'e—iyü ² le uka hun a no iwe i e zu le Afia nwene-enyi-okpoho le Akiposi onye-agma ibe enyi. ³ Efoma le udon hun gha aka Chuku Nedi enyi le Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi bia ya rini onu.

Ihiyen-osusuo Le Okukwe Filemonu Nwe

⁴ Filemonu, m'a kpanmin Osolobue m ogen ile m gi a nyanhan i ime ekpere m. ⁵ Make ni, m hu a nu n'i nwe ihiyen-osusuo jenni ndi nsọ ile le ni i kwerichanrin ni Di-nwonna-enyi wu Jizosi. ⁶ Ekpere m wu ni okweri enyi le 'yu kweri ni Jesu jenko d'e duzi i ni y'a ghotawaye ihiyen ile wu nke enyi ime Kristi.

⁷ Ezigbo nwene m, ihiyen-osusuo i nwon e meguo m ghogho oda-oda, o gbaguozu m umu oda-oda—make ni Osolobue e giguo i gba ndi nsọ umu.

Polu A Riodonni Onesimosi

⁸ Make ufiri onwan, osuon'a ni ime Kraisti ni m nwon iken ye i iwu ni me ihiyen furu n'i me, ⁹ o ka m mma ni m gi ufiri ihiyen-osusuo riu i a riu. Mmẹ wu Polu, hun wu egedi, hun ri a nokin enya Jizos' Kraisti, hun rizikwo ime ngan make ifiri Jizos' Kraisti, ri nwan a riu i. ¹⁰ M ri a riu i make nwa m wu Onesimosi, hun m wuru nedi e ime nganni m ri.

¹¹ O nwonna erere o ban ni mbu. Kani o banguo nwan erere nke-esi—ban ni, banzikwo ni m.

¹² M zikinla ni iya azuun—ya wu, mkpuru obi m ke m zila ni. ¹³ O te ri m ni m si a nodi ebeni m ri, keni o nokin enya unu, e jenni m ozi hunni m ri ngan make ufiri ozioma. ¹⁴ Kani, achoni m ni m me ihiyen owule bu a gwani m'i—keni ohunma i wuru ihiyen gha akpakali obi i puha, ele ni we wa a ye i olu.

¹⁵ Ikenkwo we napu i ya ekere keni i nwehenzi e, o wuru nke i jenin ejen— ¹⁶ elezi noke igbon, kani noke nwene i, hun ri i obi—hun ka igbon. Ohun k'o wu, tumadu ebe m ri; kani, ebe i ri k'o kad'a wu—ke ebe anu-ehu ri ke ime Di-nwonna-enyi.

¹⁷ Ya wu, omeni y'e werigho m noke onye 'yu le iya gba a run, nabanhan a noke si mmu ro.

¹⁸ Omeni o nwe eje-ihien o me i mobu n'o gi i ihiyen owule, gun a yeni m—m k'a ku a. ¹⁹ Mmẹ wu Polu gi aka m e de onwan: *eghee, gun a yeni m; m k'a ku a*. Ele mmu nwon gwazi i ni i gi m ugwọ enwen i.

²⁰ Eghẹẹ nwene m, ni m gide efan Di-nwonn-eyi ri oghoni eka i. Gi ifiri Kraist gba m ume.

²¹ M ri e deni i ihienni make ni a manringho m n'i k'e hume-isi—a manringho m n'i k'e mekaride ihien m gwa i.

²² Ozozu, kwademe ni m mmughe obia a nodi, make ni m ri a tu enya ni Osolobue k'a za ekpere onu, mme le unu a hun uzo nodi.

Ekele Ikpazuun

²³ Epafra si e kele i. Mme le Epafra si gba ri nwan nganni make ifiri Kraist wu Jizosi. ²⁴ Ndi orun ibe m wu Maki le Aristakosi le Demasi le Luku e kelezikwo i. ²⁵ Efo ma Di-nwonn-eyi wu Jesu Kristi ya noyeni mmom unu.

Ehuhuo-Ozi We Dejenni Ndi Hibru

Osolobue E Kuguo Nwan Oku Ghahani Nwa a

¹ Ogen mbu, Osolobue gi uzọ ri ichen-ichen gwasonme ndi nedi enyi we oku ghahani ndi-amuma. ² Kani, ogen ikpazunni, o gwaole enyi oku ghahani Nwa a. Iya ke Osolobue yechanrin ihien ile. Eka Nwa a ni ke Osolobue gha ke uwa ile le ihien ile rin'a. ³ Iya ke we gi a hun ke ogho Osolobue no. Enya hun n'a a hinguo Osolobue*. O gi oku e hu hun nwon iken hi-ogbe e kwondon uwa ile. Ogen o gi chuguu ejan we gi a chanchanpu njo, o no nodi ali azun eka-nni Osolobue, Onye hun kachanrin ihien ile ogho e nwon, ⁴ make ni iya ka ndi mmon-ozu, ka we ohunma-ohunma; noke ke efan (nzere) o nwe don ka nke we.

Nwa Osolobue Ka Ndi Mmon-ozu

⁵ Eghere; make ni, elee mmom-ozu ke Osolobue situ,
“Nwa m ke i wu;
a ghosiguo m tanni ni wu nwa m” mabu siji,
“M k'a wuru nedi e,
o wuru nwa m.”?

⁶ Ogen Osolobue gide wehe Nwa-ibuzo a hu ime uwa, o si,
“Ndi mmom-ozu Osolobue ile, fe ne.”

⁷ Nke ndi mmom-ozu, ihien Osolobue ku wu ni
“Chuku me ndi mmom-ozu e e henrin ufere;
o me ndi idibo e e henrin okun ri e nwunni.”

⁸ Kani, nke Nwa a, ihien Osolobue ku wu,

“Euu, Osolobue!

Ukpo i no a ki

k'a to jenrin ejen;

ezi-omume wu okpo i

hun i gi a ki Ali-eze i.

⁹ Ihien furuni wu ihien a souni i;
njo e ze i ize.

Iya hain Osolobue—Osolobue i—

gi hukpu i uden-ighoghoh,

tume i,

ye i onodi

hun kachanrin nke ibe i.”

¹⁰ Osolobue siji Nwa a,

“Di-nwonna-enyi,

iyu ke uwanu ogen mbidon;

eka i memem igwere

* **Isi Nke Ohu:3** Jon 14.9

le ihien ndi ri n'a.

11 We k'e wiwi,
kani i k'a riferi;
we k'a fafu rike ekwa.

12 I k'a fuma we rike ekwa, wepu we;
gi ozọ nokin enya we,
ke we don e yihuto ewuru.

Kani, yu nwen egbehutoko;
ndun i enwonko ogugu."

13 Elee mmọn-ozị ke Osolobue situ,
"Nodi ali eka-nni m ebeni,
d'e ru mgbe m gigu ndi inenren
i memẹ n'i ihien i gi a zoma uku"?"

14 Kini ke ndi mmọn-ozị wude? Ele mmọn ndi e jen ozị ke we
wu; mmọn ndi Osolobue zihẹ d'a run orun make orinimma ndi
jenko d'e nwon nzuofuha?

Isi Nke Ebuo

Nabanhankwo Ni Oken Nzuofuhani!

1 Ya wu, enyi k'e kwonkenmeriri ihien enyi nu, amamgbe enyi
a kpahu. 2 Makeni, omeni ozị mbu hu, Iwu ahun, we gha eka
ndi mmọn-ozị ye ndi nedi enyi ogen Mozizi wukenme ihien we
gi don enya, nke wu ni onye owule nupu isi okpuru e mobu
dan iwu rin'a a narin afunfun furuni, 3 nani ke enyi k'a don
nwan wanahin omeni enyi e lejia oken nzuofuhani no enina?
Nzuofuhani Di-nwonni-enyi le enwen e bu uzọ zime ozị e; hun
ndi gha onu a nu a shia eri, ghosi enyi ni ezioku k'o wu, 4 Chuku
le enwen e nozi shia eri ni ozị we wu ezioku, ghahani oken-
ihien ri ichen-ichen o mesonme—ke ihien ahima o gi ghosi ni
eka a k'o gha bia ke orun atumenya ke hun o gi ghosi iken e. O
shighozikwo eri ghahani oyiye Mmon-nsọ o yesonme k'o don
cho.

Jesu Wu Onye-nzuofuha Zu-oke

5 Ele ndi mmọn-ozị ke Osolobue tume ni we k'a ki uwa hun
lalani, hun enyi ri e ku oku e. Kaka! 6 O nwonghode ebe we no
ku oku e ime Ehuhuo-nsọ, si,
"Kini ke ihian wude nwan
i gi e ro e?"

Ki ihian mmaka wude
i gi e lepu a enya?

7 Y'e meole ndi mmọn-ozị kari a
ekerẹ ogen;

8 y'e gigu ogho le mgbaye kpume e."

O me nwan ni Osolobue "e bugu ihien ile che e okpuru
uku", ya wu ni o nwonni ihien rileni okpuru uku a. Bu enyi hu

a hun a ni ihien ile eke ri nwan okpuru ihian. ⁹ Mba. Ihien enyi ri a hun wu ni Jizosi, hun Osolobue me “ndi mmon-oziki kari a ekere ogen,” “e kpuruguo nwan ogho le mgbaye rike okpu-eze.” Osolobue me “ndi mmon-oziki kari a ekere ogen” keni o nwundonni ihian ile onwun make ifiri efoma Osolobue: “O kpuruguo nwan ogho le mgbaye rike okpu-eze” makeni o nwun ya wu onwun.

¹⁰ Osolobue me ihien furuni. Eka a ke ihien ile gha bia; ihien ile wuzikwo nke e. Makeni o cho n'ozuofuha ndi bu oda, webahan we ebe o ri, keni we wuru umu a, son e nwe ogho a, o no gi afunfun kwademe onye hun o gi bidon ya wu nzuofuha, me e ru ogo onye-nzuofuha.

¹¹ Ke onye hun e don we nsu wu Jesu ke ndi o ri e don nsu a wuruguo nwan umu onye ohu. Iya hain ifenren gileni e me e o gha a kpo we umune e. ¹² O si,

“M sikọ d'a gwa umune m oku efan i;
enyi gbakikome,
m sikọ d'a ja i mma.”

¹³ O siji,

“M k'e gi e don enya,” sizikwo,
“E lee mme le umu Osolobue ye m.”

¹⁴ Ya wu, ebe o me ni umu a ndi hu wu ihian nwon ehule-edeke, ya le enwen no son we wuru ihien ohu hu, keni o nwunhun, gi onwun a tikpo iken onye hun gi iken onwun, ya wu Ekwensu. ¹⁵ O me e keni o gi uzoni topu ndi hun egun onwun ri a ki rike igbon kete w'a mule we. ¹⁶ Makeni, o wu ihien wechanrin enya ohunma-ohunma ni ele ndi mmon-oziki k'o bia d'e yeni eka, kani umu Ibrahim. ¹⁷ Ya hain Osolobue gi me e n'ozichanrin ke enyi wu umune e uzọ ile, keni o hun uzọ wuru onye-isi nchu-ejan hun nwe omiken le hun furu we gi e don enya ime orun Osolobue, n'ozu hun uzọ chuni ihian ejan w'e gi wepu njo we le afunfun njo te k'e buhe. ¹⁸ Makeni enya hun a ihien ogen we gi nwan a, o sa nwan eka e yeni ndi hun we ri a nwan eka.

Isi Nke Eto

Jizosi Ka Mozizi

(Ditoronomi 18.18-19; Luk 9.33-36)

¹ Umune m ri nsu we kpo mme le we oku elu-igwee, e rokwo ni nwan Jizosi, hun wu onye ozi pu-ichen Osolobue gi wehe okukweni enyi ri ime e, hun wuzikwo onye-isi nchu-ejan rin'a, ² hun ghosi n'ozu furu onye we gi e don enya ebe Osolobue hun tumen n'e ri, noke ke Mozizi don ghosi ni iya wu Mozizi furu onye we gi e don enya ime ulo Osolobue ile. ³ Kani, o furu ni we ka Jesu ogho e ye kari Mozizi, noke ke onye tun ulo don ka

ulo ogho e nwon. ⁴ (Makeni ulo owule nwon onye run n'a, kanị Osolobue ya run ihien ile). ⁵ Ezie, Mozizi run ohunma ime ulo Osolobue ile; kanị o runhu ohunma ke odibo, hun we zi d'e ku oku ihien ndi Osolobue jenkọ d'e ku omegu. ⁶ Kanị, Kraisti run ohunma nọke Nwa hun ulo Osolobue ri eka. Enyi wu ulo Osolobue—o mekwọ ni obi e rusonme enyi ali gisonme olile-enyani enyi nwon e don enya.

Y'e Kwerini, Ya wu ni Y'e Nupuogo Isi

⁷ Ya wu, nọke ke Mmon-nsọ don ku,

“Unu nu olu Osolobue tanni,
⁸ etikinkwole ni obi unu—
 ke ndi nedi unu don me
 ogen ahun we gi nupu isi;
 ke we don me

uhuhuhin hu we cho ihien ri m onu ime atu.

⁹ Ndi nedi unu no no ebegu cho ihien ri m onu,
 m no ghosi we iken m
 orogbo ahua ogunna—

¹⁰ makeni iwe agbo hu we m.

M no si,

‘Ogen ile ke obi we gi a kpahu,
 w'e ke marin ke m'e me.’

¹¹ M no gi iwe kun enwen m, si,

‘Abanyeko we d'e zu iken ahun m kwademe!’ ”

¹² Umune m, kpachanpukwo ni nwan enya amamgbe o gha e nwon onye owule ime unu hun nwon eje-obi, obi hun kwerileni, obi hun k'a gha ebe Chuku hun ri ndun ri pu.

¹³ Kanị, e gi ni oku-Chuku a kpotien obi ibe unu uhuhuhin-uhuhin, hunni “tanni” ahun we ku oku e ime Ehuhuo-nsọ keleni ghafe, amamgbe o gha e nwon onye njo dufie, me e n'o kpokin obi e. ¹⁴ Makeni enyi le Kraisti k'a risonme omeni enyi e kwonkenme obi-erumali ahun enyi gi bidon d'e ru njendem.

¹⁵ Nọke ke we don ku e ime Ehuhuo-nsọ:

“Unu nu olu Osolobue tanni,
 e tikinkwole ni obi unu,
 ke ndi nedi unu don me
 uhuhuhin hu we nufu isi.”

¹⁶ Elee ndi wu ndi ahun nu olu e nupu isi? Ele ndi hu ile Mozizi gha ali Ijptu dupuha? ¹⁷ Elee ndi ke ize we ze Osolobue orogbo ahua ogunna? Ele ndi ahun me njo? Ele we nwuntosonme ime atu? ¹⁸ Elee ndi k'o kunni enwen e ni abanyeko we d'e zu iken ahun o kwademe? Ele ndi hu nupu isi? ¹⁹ Enyi a hungu a nwan ni abanyeni we makeni ekwerini we.

Isi Nke Eno

Izu-iken Osolobue Kwademe Ni Ndi Nke E

¹ Ya wu, hunni nkwa ahun o kwe—ni enyi jenkọ d'a banye d'e zu icken hu o kwademe—keleni ghari nwan, ni enyi gikwo ni egun kpachanpu enya, make o gha enwe onye ri ime unu hun furuleni n'o banye d'e zu icken ahun.

² Make ni, enyi a nughọ ozioma ke we don nu a, kanị ozi we nu abanni ni we erere, make ni ari we ndi gi okukwe nabanhan a. ³ Enyi ndi hun kwerini k'a banye d'e zu icken hu nọke ke Osolobue don ku ime Ehuhuo-nsọ, si,

“Nọke ke m don gi iwe kun enwen m, ku,

‘Abanyeko we d'e zu icken ahun m kwademe!’ ”

Osolobue ya kuzi oku izu-ikenni, osuon'a n'o runchanringo orun a kete o tunle iyeto uwa. ⁴ O nwongho ebe o no ku oku uhuhin nke esani ime Ekwkwo-nsọ, si, “Hun me e akpu-uhuhin esa, Osolobue no zu icken orun ile o run.” ⁵ O nozi nwan ku hunni enyi ri e leban enya ebeni, si,

“Abanyeko we d'e zu icken ahun m kwademe.”

⁶ Ebe o me ni oghere ihian e gi banye d'e zu icken hu huzi a, bu ndi hu bu uzọ nu ozioma abanyeni make ni we nupu isi, ⁷ Osolobue no kayezi uhuhin ozo, kpọ a “**tanni.**” O no ku e ime Ehuhuo-nsọ ghahani Defidi—ebehu enyi rutu eka n'o si,

“Unu nu olu e **tanni,**
etikinkwole ni obi unu.”

⁸ Make ni, omeni Joshua e te dubanguo we d'e zuru icken ahun, Osolobue e ke kumezi oku uhuhin ozo.

⁹ Ya wu nwan ni izu-icken orun hukwo e che ndi nke Osolobue, ¹⁰ make ni, onye banye d'e son Osolobue zu icken, o zu icken orun a, nọke ke Osolobue don zu icken orun a. ¹¹ Ni enyi nwankenme ni nwan, keni enyi banye d'e zu icken hu, amangbe o gha e nwon onye danpuni ghahani inupu-isi—udi hun ndi mbu nupu.

¹² Make ni, Oku Osolobue ri ndun; o run orun; o tu nko, tukari opia-agma onunai owule—o zubanchanrin ime d'e rude ume-ndun le mmon, d'e rude oken-ehu le umi-okpukpu. O ru ime obi ihian d'e lele iroro e le ihien o bu obi—ku ke we hu mma ra ari we mma. ¹³ Ebe Osolobue ri, o nwonni ihien zuerini. Egher, ihien ile gba oto enya onye hu enyi jenkọ d'e ye mgbakọ, o hunchanrin ihien ile ke we no.

Jizosi Wu Oken Onye-isi Nchu-egan Enyi

¹⁴ Ebe o me ni enyi e nwongho oken onye-isi nchu-egan wu Jizosi Nwa Osolobue, hun ghafegu elu-igwere, banye ebe Osolobue ri, ni enyi kwonkenme nwan ihien hu enyi si ni ya ke enyi kweri. ¹⁵ Make ni onye-isi nchu-egan enyi ele hun marinleni ni enyi e nwon icken, kanị hun we nwanguu uzo ile nọke enyi,

bụ o menị njo. ¹⁶ Nị ẹnị wefu nwan egun, bịa ukpo ẹfoma Osolobue, keni ẹnị nwehen omiken, nwonhenzikwo eyemeka a—ogen o gi ri ẹnị mkpa.

Isi Nke Isen

¹ We a gha ime igunrun ihian a hori onye owule hun jenk'a wu onye-isi nchu-ejan, e tume, keni o nokin enya we ebe ihien Osolobue ri, e ye Osolobue oyiye, e gi ifiri njo a chu ejan. ² O maringuo ke we don e gi eka alulu a e son ndi marinleni ihien le ndi-mmefie makeni o runahinzi kwog ya le enwen e arunahin. ³ Iya hain o gi me ni o k'a gha a churiri ejan make njo ya le enwen e le njo ndi hu. ⁴ Ihian ara ye enwen e okwani le ogho rin'a. Osolobue suo ya a kpo ihian, e ye e ya. Erira k'o don kpo Eronu. ⁵ Erirazi kwog, ele Kraisti ye enwen e okwa le ogho onye-isi nchu-ejan—Osolobue ya tume e, Osolobue hun si a,

“Nwa m k'i wu;

a ghosiguo m tanni n'i wu nwa m.”

⁶ Ebe ozo ime Ehuhuo-nsog, o siji,
“Onye nchu-ejan k'i wu jennin ejen—
udi nke Mekizedeki.”

⁷ Ogen Jizosi gi ri elu uwani, o me ekpere, a rijo Osolobue aririo; e gi oken-ekwan le enya-mirin a kpoku Osolobue hun k'a saeka zuopuha a ime onwun, Osolobue no nu ekpere e makeni o lachanrin enwen e toni Osolobue. ⁸ Osuon'a ni nwa a ro, afunfun ke Osolobue gi zun a, o ta afunfun, humechanrin isi. ⁹ O giguo a nwan zu oke, ruchanrin ogo, o no wuru onye hun nzuopuha itebite gha eka-a a biani onye owule k'e humen'e isi—
¹⁰ makeni Osolobue e tume guo a onye-isi nchu-ejan, udi nke Mekizedeki.

Nkuzi Ibuo Ri Ime Ofufe Kraisti

¹¹ Ihien enyi cho ni enyi ku banyeni onwan bu oda, kanj o fuka orun okowa, makeni unu arizi a s'eka a ghota. ¹² Egher, makeni, o te furu nwan ni unu ri a kuzi ndi ozo, kanj unu e henringuozu ndi we k'a kuzimezi ihien ibuzo ri oku Osolobue! Unu e henringuozu ndi we k'e ye mirin-eran ele ihien-oriri zeni! ¹³ Makeni onye owule ri a ra eran wuhu ogbori ebe oku ihien Osolobue cho ri, makeni nwata k'o wuhu. ¹⁴ Kanj, ihien-oriri zeni wu nke ndi ka ehụ; nke ndi hun zunguu enwen we ghahani imesonme ihien we ri a mu d'e ru ni a marin we ihien ri ichen ime njo le mma.

Isi Nke Isin

Ni Enyi Jeshi Ni Ihun Ime Okukwe

¹ Ya wu, ni enyi la ni nwan nkuzi ibuzo ndini w'a kuzi banyeni Kraisti, hun enyi muguu to, jeshi ihun, keni enyi hun

uzo ka ehu ime okukwe. (Ele hun enyi e gi gbemezi iyeto, kuzimezi banyeni iroghari mebehi ihien ndi ahun ghaleni e ye ndun, le ikwerini Osolobue ² le nkuzi banyeni udi mirin-Chuku ri ichen-ichen le ibu aka kwasi ihian le igha onwun lihi le okinkin-ikpe itebite.) ³ Eghet, enyi siko d'e jenshi nwan ihun—emeni Osolobue e kwerigho. ⁴ Makeni, asako we aka me ndi hun latogu okukwe we ni we gbehutozi obi we, kwerizi: ndi hun o me ni Osolobue e te shiapuguo we enya; a danminguo we oyiye elu-igwee; Mmon-nsa e ruguo we aka; ⁵ a daminguo we oku Osolobue, hun a n'o rika mma; a hunguo we iken ogen hu hun lalani— ⁶ bu a lazikwo we Osolobue to!

Asakozu we aka wekinhen we d'e gbehutozi obi we, makeni we ri a kpoqbuzi Nwa Osolobue elu obe, e gbe ifenren e ye e ihun ebe ihian ile ri, e gi e e me enwen we.

⁷ Ali hun a ra mirin hun e zueyesonmen'e, e gi e me ihien we kun e sue, a banni ndi kun n'a erere, ngozi k'o narin aka Osolobue. ⁸ Kani, o pume ogun le ekirika, o banni erere owule, lehu ni Osolobue e d'a bu a onu, okun we k'e gi la iwi 'ya ri e che e.

⁹ Kani, umune enyi ri enyi obi, osun'a ni enyi ri e ku enina, obi ru enyi ali ni nke unu jenk'o d'a ka mma; ni nke unu k'a wu nzuofuha le ihien ndi rin'a. ¹⁰ Makeni, Osolobue ara megbu ihian; o zoko orun unu run le ihien-osusuo unu gi ifiri efan a ghosi ghahani iyeni ndi nke e aka—hun unu rikwo nwan e me. ¹¹ Kani, enyi chokenme ni onye owule ime unu kwonkenme adudu ohu hu d'e ru njendeme, keni ihien unu ri a tu enya a hun uzo mezu; ¹² amamgbe unu a lama nzunzun ime okukwe onu; kama, ni unu e son nzom'oku ndi hun gi okukwe le ndidi nwonhen ihien ndi hun Osolobue kwe nkwa a.

Osolobue K'e Mezuriri Nkwa O Kwe

¹³ Ogen Osolobue gi kwe Ebrahim nkwa, ebe o me ni o nwonni onye ka Osolobue, Osolobue no kun enwen e, si, ¹⁴ “Ezioku-ezioku, m jenk'o d'a gozi i ohunma-ohunma, me unu i ba uba.” ¹⁵ Ebrahim no gichanrin ndidi cheri; o meguu, o no nwonhen ihien hu Osolobue kwe e nkwa. ¹⁶ Ihian e kun ihien kani we; ihian kunhu ihien we e kun gi ghosi ni k'o don ku e k'o ri, oku e bi. ¹⁷ Erirazikwo, ogen Osolobue gi cho n'o ghosi ndi o kwe nkwa n'o gbehutozo ihien o bu obi, o no kun enwen e yen'e, gi e ghosi n'o siko d'e meriri a: ¹⁸ keni o gi ihien ebuo hun ghaleni e gbehuto—ya wu nkwa a le okunkun ahun o kun enwen e—, hun a ghosi ni Osolobue asaeka tu ntu, gbakenme enyi ndi gbaon ni n'e ume, keni enyi hun uzo kwonkenme olile-anya hu o si enyi nwon. ¹⁹ Olile-enyani wu agbun zeni, hun furu we gi e don enya, hun k'e kwondon enyi, che enyi—agbun hun we gi lime ume-ndun enyi. Olile-enyani e we enyi a ghafe

ẹkwa mgbonbepu hu, e weban enyi ime-ime ebeku Osolobue ri; ²⁰ ebeku Jesu buruguu ni enyi uzọ banye make ufiri enyi —make ni o wuruguu onye-isi nchu-egan jenin ejen, udi nke Mekizedeki.

Isi Nke Eṣa

*Kẹ Mekizedeki No
(Jenesisi 14.17-20)*

¹ Mekizedekini wu eze ali Salem; o wuzikwo onye nchu-egan Osolobue, Chuku Ahun Kachanrinni. O kunrun Ebrahim ke Ebrahim kinla, ogen Ebrahim gi meriguu ndi-nze hu agha, o no gozi Ebrahim. ² Ebrahim no kebe ihien ile o bulua agha uzọ iri, we uzọ ohu ye Mekizedeki. Nke ibuzo, efanni wu Mekizedeki wu “Eze Ihien-Chuku-cho”. Ozozu, Mekizedekini wuzikwo eze ali **Salem**, ya wu “Eze **Udon**,” make ni Salem wu Udon. ³ O nwe nedi; o nwe nne; o nwonna ndi we si ni uwe mu a. O nwe mbidon; o nwe ogugu. O nohu ke nwa Osolobue. O wu onye nchu-egan jenin ejen. ⁴ Lee k'o mehan oken-ihian! Nke wu ni Ebrahim nedi-enyi kanu le enwen e kebede ihien ile o bulua ime agha hu, ye e uzọ ohu ime uzọ iri!

⁵ Lee nwan: nke umu Livai wu ndi nchu-egan, Iwu Mozizi si we a narin umu Izrelu ibe we uzọ ohu ime uzọ iri. Ya wu, we a narin ndi nke we uzọ-ohu-ime-uzọ-iri, osuon'a ni we ile wu umu Ebrahim. ⁶ Kani, okennyeni wu Mekizedeki ele onye ebon we, bu o narin Ebrahim' uzọ ohu ime uzọ iri, gozide e—o gozide onye nwen Osolobue le enwen e kwe nkwa! ⁷ Onye owule a maringuu ni onye kani ya nwe a gozi ibe e.

⁸ Nke umu Livai, ndi hun a narin uzọ-ohu-ime-uzọ-iri wu ihian mmaka, hun o me ni, omegu u a nwunhun we. Kani, udi nke Mekizedeki, onye hun a narin ni wu onye hun Ehuhuo-nsu ku n'o hu ndun. ⁹ Ya wu, enyi k'a sazi de eka si ni Livai le enwen e, hun umu a a narin uzọ-ohu-ime-uzọ-iri ghaha eka Ebrahim ku Mekizedeki uzọ-ohu-ime-uzọ-iri, ¹⁰ make ni Livai rikwo ehun nedi e kani wu Ebrahim ogen hu Mekizedeki gi bia d'e kunrun Ebrahim.

*Jesu Wu Onye Nchu-egan, Udi Nke Mekizedeki
(Ebu-oma 110.4)*

¹¹ Ya wu, omeni udi ejan ebon Livai a chu—egan ahun ya le Iwu hu we ye we wi bia, te nwon iken o gi e me ihien n'o zu oke ke Osolobue don cho, ki hain nwan o gi ri Osolobue mkpa ikumezi oku onye nchu-egan ozọ—udi nke Mekizedeki, elezide udi nke Eronu?

¹² We wepu udi ejan le ndi nchu-egan rini, ni e webanhan we udi ozọ, we k'e webanziriri iwu ohun hun ya le udi ohun hu wu ohu.

13 Jesuni, hụn ihien ndini ri e zin eka, wu onye ebun ozo, bu o nwontuni onye ebun hu run orun rike onye nchu-egan. 14 Make ni, o we enya ni Onye-nwonna-enyi wu onye ebun Juda, bu Mozizi a kponi ya wu ebun efan ogen o gi ku oku ndi nchu-egan. 15 Ihien o gi wekenmede enya wu ni, ezioku-ezioku, udi onye nchu-egan ozo, hun no ke Mekizedeki a puhago nwan. 16 Ele ebun hu Iwu Mozizi kpo efan ke Onye nchu-egan ozoni gha puha; ya wu, ele ebun o gha bia k'o gi wuru onye-isi nchu-egan, kama, o wu a make iken o nwon hun o gi a ri ndun jeninrinen. 17 Make ni ihien Ehuho-nsa ku banyen'e wu, "I wu onye nchu-egan jeninrinen ejen, udi nke Mekizedeki."

18 Ya wu, Osolobue a kagbugo Iwu mbu, make ni ndun a ri Iwu hu, make ni Iwu hu asani eka me ihien hun ri mkpa— 19 make ni Iwu mbu hu e meni ihien owule n'o zu oke. Kama, Osolobue e webanhangoo nwan uzo ohun, olile-enya ohun, hun ka mma, hun enyi e gi s'eka nokunme Osolobue.

20 Osolobue kun enwen e gi biye ihien ni eka. O kunni ihien owule ogen o gi tume ndi nchu-egan mbu hu ndi, 21 kanj o kun enwen e tume Jizosi onye nchu-egan. Make ni Osolobue si a, "Di-nwonna-enyi e kungoo enwen e, o gbeghutoobi e."

O si,

"I wu onye nchu-egan jeninrinen ejen, udi nke Mekizedeki!" "

22 Ihien ichenni hain nwan Jizosi gi wuru onye obi gi e ru enyi ali ni nkwerigbama ohunni ka mma. 23 Ihien ozo ri ichen rizikwo: ndi nchu-egan mbu hu bu oda make ni onwun a nini onye owule ime we runsonme ya wu orun. 24 Kanj, ya nwen awubehiko onye nchu-egan make ni o ri a-ri jeninrinen ejen. 25 Ya wu n'o k'a saeka zuopuhacharin ndi hu ghaha eka bia d'e kunrun Osolobue, zuopuhacharin we d'e ru njendeme, make ni o ri ndun jeninrinen ejen, a riodonni we ebe Osolobue ri. 26 Onye-isi nchu-egan no enina e furugho enyi: onye-isi nchu-egan hun ri nso, hun meleni njo, hun nwonleni ebe o no ru, hun ya le ndi-njo wuleni ohu, hun we busiguu elu, ye e onodi kacharinni ime elu-igwee. 27 O noni ke ndi-isi nchu-egan ozo hu; o rini mkpa n'o k'a chusonme ejan uhuhin-uhuhin: o giguu ifiri njo a chu ejan, o gi ifiri njo ndi ozo chu. O chugoo ejan mgbe ohu, chucharin a—ogen hu o gi we enwen e ye. Iya wuzikwo ejan ikpazuun.

28 Iwu Mozizi e tume ihian-mmaka zulen oke ni we wuru ndi-isi nchu-egan; kanj Osolobue e gigoo oku o ku tume Nwa Osolobue hun zu oke jeninrinen ejen n'o wuru onye-isi nchu-egan.

Osolobue kun enwen e yeni oku ahun o ku; o ku ya wu oku osuon'a ni Iwu Mozizi a rigule.

Isi Nke Ɛsatọ

*Onye Nchu-egan Ohun Le Nkwerigbama Ohun
(Jerimaya 31.31-34; Mat 26.28)*

¹ Isi-oku ri ihienni enyi ri e ku wu ni enyi nwon nwan udi onye-isi nchu-egan hun ri oche eka-nni ukpo Osolobue ime elu-igwee, ebeku ogho kachanrinni ri— ² hun ri a run Ebeku Kachanrin Nso ime Odu-ofufe hu wu nke ezigbo e hun ri elu-igwee, Odu-ofufe hu hun Osolobue le enwen e meme, ele hun ihian gi eka meme.

³ Ihien hain we gi e tumo onye-isi nchu-egan owule wu keni o yesonme oyiye, a chusonme ejan. Ya wu ni o k'e nweziri ihien onye nchu-ejanni enyi ri e ku oku e ye. ⁴ Omeni elu-owa k'o ri, o ke wu onye nchu-egan kaka—ebe o me ni ndi nchu-egan hun a chu ejan ke Iwu Mozizi don ku hu a.

⁵ Ebeku we no e fe ofufe hun ri elu-owa yihu nke ezigbo e hun ri elu-igwee eyi, onyinyon e ro. Make ni, ogen hu Mozizi gi jenko d'a run Odu-ofufe hu, Osolobue no gba a mkpinsi-eka, si a, “Hunkwo a ni i run ihien ile n'o yi hun we ghosi i elu-ugu.” ⁶ Kani, Jesu e nwehengwo orun ka nke we mma, ebe o me ni o wu onye e donzi egbata ime nkwerigbama hun ka nke we mma—nkwerigbama Osolobue tumo, kwesonme nkwa ka mma.

⁷ Make ni, omeni ya wu nkwerigbama ibuzo zuchanrin oke, o k'e nwon mkpa o ri ni Osolobue k'e webanhan nke ebuo.

⁸ Kani Osolobue hun ihien rileni mma ime ndi nke e, make ni ya wu nkwerigbama ibuzo ezuchanrinni oke, 'ya hain o gi si, “Di-nwonna-enyi si,

'Lee e,

ogen lala,

hun m k'e gi tumo nkwerigbama ohun
egbata mme le ndi Izrelu le Juda;

⁹ o rikọ ke nkwerigbama hu
mme le ndi nedi we kani nwon,
uhuhin hu m kwodon we eka
gha ali Ijptu dupuha we.

Make ni edonmeni we
nkwerigbama m—

'ya hain

m gi la we to.'

Ya ke Di-nwonna-enyi ku.

¹⁰ 'Di-nwonna-enyi si, onwan wu nkwerigbama hu
hun m jenko d'e tumo

ęgbata mme le ndi Izrelu,
 o meguu:
 m jenkọ d'e bu iwu m ri ichen-ichen
 che ime uche we,
 de we ye ime obi we.
 M k'a wu Osolobue we,
 a wuru we ndi nke m.
¹¹ Elezi hun ihian k'a kuzime ibe e,
 mọbu gwama ibe e,
 "Marinkwo Onye-nwonna-enyi." Kaka!
 Makeni,
 we ile jenkọ d'a marin m;
 gha onye kacharin ntin ime we
 d'e ru onye kacharinni.
¹² Makeni,
 m k'e me ni we omiken,
 gbaghari we eje-ihien ndi we me;
 a nyanhankozị m njo ndi hun we mesonme.' "
¹³ Hunni o ri nwan e ku oku nkwerigbama ohun, ya wu n'o
 meguo nke mbu wuru nwan ihien-akan; bu omeni ihien wu
 ihien-akan bu o hu a kawaye egedi, ya wu ni ogen e e d'a guu.

Isi Nke Itenei

Kę We E Fee Ofufe Mbu Ahun

¹ Nkwerigbama nke ibuzo hu nwon umu iwu ndi son n'e hun we gi e fe Osolobue, nwezikwo ebe w'a no e fe ofufe hun ri eluwani.

² Odu-ofufe ahun we run nwon mmughe ebuo. Ime mmughe nke ibuzo ke teburu le obu-ukpe ahun ri; ogbe bredi ndi ahun w'e donme elu teburu ogen ile rizikwo ebegu. W'a kpo mmugheni "Ebe ri nsọ." We gi ekwa gbombepu mmugheni ihun le azuun. ³ We ghafe ekwa mgbombepu hun ebo—ya wu, hun ri egbata mmughe ebuoni, a banye we mmughe hun m'e ebuo, hun w'a kpo "Ebe Kacharin nsọ." ⁴ Ebeni ke ihien hu we gi goru mememe, hun we no elu e a dun nsensi okun, ri. Ekpeta-nkwerigbama hu rizikwo ebeni. We gi osisi run a, gi goru nyankwama ehụ a ile, ke ime e ke azuun a. Ime e ke mkpu goru hu we buche ihien ahun we risonme ime atu hun we kpo mana ri; okpo Eronu ahun gborini le ibe omuma ebuo hu we kaye Iwu iri ahun Osolobue ye Mozizi rizikwo ebegu. ⁵ Elu ekpetini ke ndi mmon-ozii ebuo we kpu ri. Ihien w'a kpo ndi mmon-ozii ebuoni wu cherobim. Uwe a ghosi ni ogho Osolobue ri ebegu. We shiafu nku we elu ekpeti ahun. Ihien w'a kpo elu ekpeti ahun wu Oche-omiken.

Kani, enyi a s'eka kuru ihien ndini ali kikenni.

⁶ Enina ke we donmesonme ihien ndini we. Ndi nchu-ajan a banyesonme mmughe nke ibuzo ogen ile d'a run orun rini ni we, hun we gi e mezu omenali ofufe. ⁷ Kani, onye-isi nchu-ajan suo a banye mmughe hu me e ebuo. Mgbe ohu suo k'o banye e ahua. O banyekoni, o k'e giriri edeke anu, hun o jenko d'e gi chu ejan. O chu ya wu ejan make njo ya le enwen e le njo ndi Izrelu kpachanpuleni enya me. ⁸ Mmon-nsọ gi ihien ndini a ghosi ni omeni echẹn ke we rikwo e fe ofufe Odu-ofufe ibuzo hu, uzọ we gha a banye Ebe ahun ri nsọ nke-esi e ke puha. ⁹ We gi ihienni a kowa ogenni enyi ri ime e. Onwan ri a ghosi ni oyiye w'e yesonme le ejan ile w'a chuyeni Osolobue ime ofufe mbu ahun asaeka me obi ndi ri e fe ofufe hu ri ochan. ¹⁰ Make ni oyiye le ejan ndini we wuhu oku ihien-oriri le ihien-orira ichen-ichen le nchanchan ri ichen-ichen we gi e don ihien nsọ. Ihien ndini ile wuhu omenali enya e legha, hun Osolobue tumę ni we ni w'e mesonme d'e ru ogen o k'e gi tumę ihien ohun hun zu oke.

Ke We E Fee Ofufe Ohun

¹¹ Kani, Kraisti a biaguo nwan nọke onye-isi nchu-ajan d'e wehe ihien oma ndi hu rituleni. O banyeguo Odu-ofufe hun kani, hun ka a oke e zu, hun we gileni eka memę, ya wu, hun we gileni ihien uwanı we ke eke memę. ¹² O giguo nwan mgbe ohu banyechanrin Ebe Kachanrin Nso. Ekwwo edeke ewu le nwa oken-efin k'o gi banye, kani, edeke ya le enwen e, gi e wehe nzuofuha itebite.

¹³ Make ni, omeni ifekpu we hu edeke ewu le oken-efin le ntun nwa-efin we dun okun ke onye rileni uchan (onye me ihien Iwu a so) gi a rizi uchan, a nabanhanzi w'a, ¹⁴ ya wu ni edeke Kraisti jenko d'a sa eka chanchan obi enyi ohunma-ohunma, chanchanpu ihien ndi ghaleni e ye ndun hun enyi e mesonme, chanchanpuchanrin a, keni enyi hun uzọ fe Osolobue ri ndun make ni ndun Kraisti hun nwele ni ntupo ke Kraisti gi chuyeni Osolobue ejan, ghahani Mmon-nsọ itebite. ¹⁵ Ya wu ni Jizosi wu onye e wegbamani ime nkwerigbama ohun. Iya k'o wu keni ndi hu we kpọ oku hun uzọ nwonhen ihien hu k'a to jenrin ejen Osolobue kwe nkwa a. We k'e nwehen e, ebe o me ni o nwonguo onye nwunhunni hun we gi ndun a gba puha we, make njo we mesonme okpuru nkwerigbama ibuzo hu gha e ri isi we.

¹⁶ Make ni, ihian kuguu ke we k'a don ke uku e, we siko d'a ghosiguu ni onye hu a nwunhuguu, we kebe gi ihien o ku runma orun. ¹⁷ Ihian nwunhuguu suo ke uku e o ke no a pa ire. Egiko w'a run orun ebe o ri ndun.

¹⁸ Ya hai nkwerigbama mbu hu gileni bidonde bu edeke anu we gbu egbu arı a. ¹⁹ Make ni, ogen Mozizi gi gwachanringuu

ndị hụ ihien ile Iwu hụ sị wẹ e mę, ya ọ nọ weri ẹdeke nwa-efin [lẹ ewu] wẹ gbu lẹ mirin, gi ẹnẹnren anụ e nwun ufie-ufie lẹ ukun ẹfifia w'a kpọ haisopu derisonmę ẹdeke lẹ mirin hụ, fekpusunmę ke Ehuhuo-Iwu hụ lẹ enwen ẹ ke ndi Izrelu ile—²⁰ a sị wẹ, “Hunni wu ẹdeke wẹ ri e gi e tumę nkwerigbama hụ hun Osolobue kwademę ni unu.”²¹ Erirazikwo ke Mozizi don fekpusunmę Odu-ofufe hụ lẹ aria ile wẹ gi e fe ofufe.²² Ezioku-ezioku, okpuru Iwu Mozizi, o d'a wuru ni ẹdeke ke wẹ gi e don ihien ile nsọ: omęni egbuni wẹ anu—omęni ẹdeke aria, mgbaghari njo ariko.

Ejan Kraisti E Wepu Njo

²³ O mę nwan ni omęnali ndi hụ ile ri mkpa igi don Odu-ofufe ri uwa nsọ—bu onyinyon mmakalaka ro, ya wu ni ejan ka ndi hụ mma ke nke ezigbo ẹ ri elu-igwee cho.²⁴ Makeni, ele Ebegu wẹ gi ẹka memę wẹ nọ e fe ofufe—hun wuhu onyinyon nke ezigbo ẹ ke Kraisti banye, kama, ọ banyeguọ nwan elu-igwee lẹ enwen ẹ, weri onodi ebe Osolobue ri make orinimma ęnyi.²⁵ Ekwọ hun o k'e gi gi enwen ẹ chusunmę ejan, a chu, achudonzi rike ke onye-isi nchu-ejan ri elu-uwa don e mę, e gi ẹdeke wuleni nke ẹ a banye Ebegu Kachanrin Nso ahua-ahua.²⁶ Omęni nke Jizosi ri erira, nke ọ hụ a nwun anwudonzi kete w'e kele uwa! Kani, ezioku wu n'ọ biaguọ nwan mgbe ohuni sọ ọgugu-ogęni, d'e wepuchanrin njo ghahani igi enwen ẹ chu-ejan.

²⁷ K'o don wuru ni ihian a nwunhun mgbe ohu, ohun meguu, okinkin-ikpe e son ẹ,²⁸ erira k'o donzi wuru ni hunni Osolobue gigu Kraisti chu ejan mgbe ohu sọ chuchanrin a, hun Kraisti gi buru njo ndi bu oda, Kraisti lalazi hun mę ẹ mgbe ẹbuo—elezi oku njo k'ọ lalani, kama, ọ lala d'a zuopuha ndi hun ri e lekemę ęnya a.

Isi Nke Iri

Jizosi E Giguọ Ejan Ohu Hụ O Chu Chuchanrin Ejan Ile

¹ Ebe o mę ni ihien ri ime Iwu Mozizi wuhu onyinyon ihien ri mma lalani, ele ezigbo ẹ; ya wu ni ejan hụ w'a chusunmę ahua-ahua asako nwan ẹka chanchanfu njo ndi a bia d'e fe Osolobue, mę wẹ zu oke.² Omęni o te sa ẹka a chanchanpu njo, nke ndi hun e fe ofufe a chubehi ejan. Makeni, nke njo wẹ a wuru ihien wẹ chanchanpu mgbe ohu hụ, chanchanpuchanrin a, obi e ke gha e gbuzi wẹ mgbu.³ Kani, ejan ndi hụ w'a chu a nyanhansonmę ni ndi ri a bia d'e fe ofufe njo wẹ ahua-ahua, a nyanhan ni wẹ ni w'e mesonmę njo,⁴ makeni ẹdeke oken-efin lẹ ewu asaeka wepu njo.⁵ Ya haın ogen Kraisti gi bia ime uwa, ọ sị,

“Ke ejan-o, ke oyiye-o, o nwonni hun i cho;

kama, ẹhụ k'i kwademēni m.

⁶ Kẹ oyiye wẹ dụn ọkụn-o kẹ oyiye w'e ye makẹ ifiri njo-o, o nwōnni hụn a sụọ ị ụsụọ.

⁷ Ya m nọ sị 'Lee ẹ, Osolobue, a bịaọlẹ m d'e mẹ uche i—nọkẹ kẹ wẹ dụn de banyeni m ime Ẹkụkwọ-nsọ.' "

⁸ Nke ibuzọ, ọ sị, "Kẹ ẹjan-o, kẹ oyiye-o, kẹ oyiye wẹ dụn ọkụn-o, kẹ oyiye w'e ye makẹ ifiri njo-o—o nwōnni hụn ị chọ, o nwōnni hụn a sụọ ị ụsụọ" (ọsụon'a nị Iwu sị w'e mesonmẹ ihien ndini). ⁹ Ya ọ nọzi sị, "Lee ẹ, a bịaọlẹ m d'e mẹ **uche** i."

Ya wụ nị o buguọ nke ibuzọ che ụsụọ keni o tume hụn mẹ ẹ ẹbuọ. ¹⁰ Iya wụ **uche** Osolobue kẹ Kraistị mẹ nwan, hụn wẹ gi nwan dụn ẹnyi nsọ ghahani ẹjan Kraistị gi ẹhụ a chụ, chụ a mgbe ohu, chuchanrin a.

¹¹ Onye nchụ-ẹjan ọwule a run ọrun a ụhụohin-ụhụohin, a chusonmẹ udi ẹjan ohu hụ—ẹjan hụn ghaleni asaeka e wepu njo.

¹² Kani, nke Kraistị wụ nị ogen o gi giguu ifiri njo chụ ẹjan ohu hụ o gi chuchanrin ẹjan ile, ọ nọ nọdi ali ẹka-nni Osolobue.

¹³ Kete mgbe hụ, ọ ri e che mgbe Osolobue k'e gi gi ndi inenren ẹ memẹ n'ẹ ihien o gi a zoma uku a, ¹⁴ makeni o giguu ẹjan ohu mẹ ndi hụ o dụn nsọ wuru ndi zu oke jenrin ẹjen. ¹⁵ Mmọn-nsọ rizi kwọ a shia eri o gi a ghosị ẹnyi ni ihienni wụ ezioku. O bu ụzọ sị,

¹⁶ "Di-nwōnni-ẹnyi sị,

'Onwan wụ nkwerigbama hụn m jenkọ e tume ẹgbata mẹ lẹ wẹ ogen hụ:

m jenkọ e bu iwu m che ime obi wẹ,

m k'e de wẹ ye ime uche wẹ.' " ¹⁷ Ọ nọ sịzi, "Anyanhankọzi m njo wẹ lẹ mmefie wẹ."

¹⁸ Ya wụ, ebe wẹ nọ gbaghariguhụ njo ndini wẹ, w'a ra chuzi ẹjan wẹ gi e wepu njo.

Ni Ẹnyi Nokunmẹ Osolobue

¹⁹ Umune m, ẹnyi e nweguọ nwan ihien obi gi e ru ẹnyi ali a banye Ebe Osolobue ri makẹ ihien edeke Jizosi mẹ. ²⁰ Eghee, makeni Jizosi a kwaguọ nị ẹnyi ụzọ ohun hụ ri ndun ghahani ẹhụ a, ya wụ onwun a, hụn o gi dowapu nị ẹnyi ẹkwa mgbonbepu hụ. ²¹ Ozozị, ẹnyi nwon oken onye nchụ-ẹjan hụn ụlọ Osolobue ri ẹka a. ²² Ifiri ihien ndini wẹ, nị ẹnyi gi ni nwan obi ẹnyi ile lẹ obi erumali ndi gi ya wụ onye nchụ-ẹjan dụn ẹnya buruhe Osolobue. Nị ẹnyi bịa nwan makeni o giguu edeke ẹ fekpu obi ẹnyi, chanchanfu ihien ile obi te gi a ma ẹnyi ikpe, gi mirin nwunni wuchanpu ẹnyi ẹhụ.

²³ Nị ẹnyi kwonkenmẹ ni nwan olile-ẹnya hụ ẹnyi nwon—makeni Osolobue hụn kwe ẹnyi nkwa furu onye wẹ gi e dụn ẹnya. O k'e mēzu nkwa a.

²⁴ Nị ẹnị a chọsonmẹ ni ụzọ ẹnị e gi e mę ibe ẹnị e nwe ihien-osisuwo, a runzikwo orun ri mma. ²⁵ Ele hun ẹnị e gi a lato ison ibe ẹnị a gbakikome ke ndi hu ime ẹnị don e me. Kama, ni ẹnị a kasi ibe ẹnị obi, tumadu hunni ẹnị ri a hun ke uhuhin Di-nwonna-ẹnị ri a riwaye nsue.

²⁶ Makeni, omeni ẹnị a kpachanpu ẹnị to njo e me, ebe ẹnị maringwu ezioku, o nwonzini ejan owule hoduni hun we jenkwo d'a chu gi wepu njo. ²⁷ Kama, ihien k'a gha e che onye ahun wu ikpe-omuma hun a tu egun le oken okun hun jenkwo d'a dunpuchanrin ndi-inenren Osolobue. ²⁸ Makeni, ebe o me ni onye owule dan Iwu Mozizi, e gbu we, emeni we omiken e—madu ebuo mibu eto shiahu eri n'o me ihien hu, ²⁹ nani k'i ro ni afunfun furu we k'e ye ndi legberi Nwa Osolobue k'a johan njo—ndi lenia edeke nkwerigbama hu we gi don we nsu, kpasu Mmon-nsu we gha men'e efoma iwe? ³⁰ Makeni ẹnị a maringho Osolobue, onye hun si, “Mme nwe e megwari; m k'a kukin ugwo;” sizi, “Di-nwonna-ẹnị jenkwo d'e kin ndi nke e ikpe.” ³¹ Ihien a tu egun k'o wu ni ihian danye aka Osolobue hun ri ndun.

Nyanhan Ni Ke Unu Don Bidon

³² Ka nyanhankwo ni oruru-ali hu unu gi kweri, ogen hu we gi shiapugwu unu ẹnị; nyanhankwo ni ke unu don dingbuchanrin eje-afunfun bu oda biani ni unu; ³³ ke we don kparisonme unu, kpokposonme unu, ke unu don sonde ndi ozo we ri e me erira ta afunfun. ³⁴ Eghee, unu a tade ni ndi ri ulongan afunfun ogen hu; ogen we gi napu unu ihien unu, unu e gide ighoghwo din e, makeni unu a maringho ni unu le enwen unu nwon hun ka mma le hun k'a to jenrin ejen.

³⁵ Etuhukwole ni obi-erumali hu unu nwon ime Di-nwonna-ẹnị, makeni ugwo-orun rin'a e hiekwwo ogbe. ³⁶ Makeni, o rika mkpa ni unu din ndidi, keni unu hun uzọ mesonme uche Osolobue, gi e nwonhen ihien hu o kwe nkwa a. ³⁷ Noke ke Ekukwo-nsu don ku,

“O hodu ekere,
onye hun lalani a bia—
o bieko.

³⁸ Kani,
okukwe ke onye nke m hun ri ke m cho
k'e gi e bi.

O gbakin azuun,
ihien e asuoko m.”

³⁹ Kani, ẹnị a ri ndi hun a gbakin-azuun, gi erira tuhu; kama, ẹnị ri ndi k'a gha e nwon **okukwe**, Osolobue e gi ifiri e zuopuha we.

Isi Nke Mmanaj

Okukwe

¹ Kì wụ nwan **okukwe**? Okukwe wụ igi ẹ dọn n'i k'e nwonhen ihien i ri a tu ẹnya a; igi ihien dọn, bu y'a rin i e leghan'a.

² Ufiri okukwe ndi mbu ahun nwe ke Osolobue gi kunni we ohunma. ³ Okukwe ke ẹnyi gi a ghot a ni oku-onu ke Osolobue gi ke uwa, ya wu ni we gha ihien ẹnya ghaleni a legha memem ihien ndi hu ẹnya e legha. ⁴ Ebelu nwe okukwe: iya k'o gi chuyeni Osolobue ẹjan ka nke Keni mma. Iya hain Osolobue gi ku ni Ebelu ohunma, kpọ a onye ri ke Osolobue dọn cho, shia n'a eri ni oyiye o ye ri mma. Make ni o nwe okukwe k'o gi wuru ni osuon'a n'o nwunhugwu o hukwo e ku oku*. ⁵ Enoku nwon okukwe: iya hain Osolobue gi weri ẹ shi elu-igwee ebe o ri ndun. O nwunhunn i. A cho w'a, ahunzini w'a, make ni Osolobue e werigu o a. Make ni, ni Osolobue d'e weri ẹ, Ekukwo-nsọ e kuol'a ni "o me ihien a sọ Osolobue."

⁶ Bu ihian as'eka me ihien a sọ Osolobue, mman i o nwegho okukwe. Make ni, onye owule bia d'e kunrun Osolobue k'e giriri a dọn n'o ri ari, n'o kuzikwo ndi a chokenmen'e ugwo. ⁷ Nua nwon okukwe. Ifiri ẹ, ogen Osolobue gi gwat o a ni ihien metuleni jenk o d'e me, o no gi ẹ dọn, gi egun Osolobue run ugbo-mirin pu-ichen, hun Osolobue gi nwan zuopuha ezi-le-ulo ya wu Nua. Ihienni Nua me ke ikpe gi ma uwa. Nua no gi ẹ wuru onye ri ke Osolobue dọn cho, wuru a make ni o nwe okukwe.

⁸ Ebrahim nwon okukwe. Iya hain o gi kweri ogen Osolobue gi kpọ a, si a shi ebe o jenk o d'e ye ẹ, o no jemm e bu o marin ebe o jenk o. ⁹ Okukwe k'o gi kwashi ali hu Osolobue kwe ẹ nkwa d'e biri ke otunmuye—e bisonme ime odu. Eri a ke Aziki le Jekopu, ndi rizikwo ndi Osolobue kwe ya wu nkwa, bisonme ime odu. ¹⁰ Ebrahim me eri a make ni o bu obi le ẹnya zinme obodo ahun nwon iyeto hun k'a ton i, obodo ahun Osolobue gi ẹka a rofua, tun.

¹¹ Okukwe ke Ebrahim gi saeka mu nwa, osuon'a n'o kagwo egedi oda-oda; osuon'a ni Sara le enwen ẹ wu agan. Make ni, Ebrahim gi ẹ dọn ni Chuku hun kwe nkwa, furu we gi e dọn ẹnya, n'o jenk o d'e mezu nkwa a. ¹² Ya okenny e ohuni eh u a nwunhugwu ebe imu-nwa ri no mu umu bukenme oda—noke kokise ri elu-igwere, noke ẹjan ri mkpenren ohimin hun we ghaleni a saeka a gungu.

¹³ Ndin i ile kwondon okukwe nwun, bu w'e ke nwonhen ihien ndi hu Osolobue kwe we nkwa, kan i, e lechegoni we ihien ndi hu, gi ighogho nabanhan we. We kwerezikwo ni we

* **Isi Nke Mmanaj:4** Jenesi 4.10

wu itumunye ime uwani, e kuzikwo a. ¹⁴ Ndi e ku enina ri a ghosi n'o nwonguwo ali enya we ri hun wu nke we. ¹⁵ Omeni ali hu we gha puha ke we te ri e ro, efe te hu a w'e gi kin-azuun. ¹⁶ Kani, we ri a cho ali hun ka mma, ya wu, nke elu-igwee. Ya hain ifenren gileni e me Osolobue iza Osolobue we, make ni, ezioku-ezioku, o nwegho obodo o kwademeni we.

¹⁷ Make ni Ebrahim nwon okukwe, ogen Osolobue gi lele e, o no bia d'e gi Aziki chu ejan. Onye nwen we kwe nkwa ndi hu no memere n'o gi akpu nwa a ohu chu ejan! ¹⁸ Nwa nwen we gwa a oku e, si, "Eka Aziki ke umu we jenkwo d'a kpo nke i k'a gha bia." ¹⁹ Ebrahim gi e don ni Osolobue k'a saeka weli onye nwunni. Ke ihien ile don me, o richanrinhu ke ebe o no gha ime onwun nwehenzi Aziki nke-esi.

²⁰ Aziki nwon okukwe. Iya hain o gi gozi Jekopu le Iso—kusonme ihien k'e me ime ndun we ihun.

²¹ Jekopu nwon okukwe: o d'a nwun, o no gozi onye-onye ime umu Josefu ebuo, gi okpo a wuzo, hulua isi, fe Osolobue. ²² Josefu nwon okukwe: ogen o gi jenkwo d'a nwun, o no ku oku opupu umu Izrelu jenkwo d'a gha Ijiptu pu, gwa we ke we k'e me okpukpu a.

²³ Ndi mu Mozizi nwon okukwe. Ya hain we gi zueme Mozizi gha ogen we gi mu a d'e ru ifon eto, make ni we hun a ni o wu nwa pu mma oda-oda, atuni we egun iwu hu eze ye.

²⁴ Mozizi nwon okukwe: ogen o gi suepuha, o no ju w'a kpol'a nwa nwa-okpoho Fero, eze ali Ijiptu. ²⁵ O hanrin n'o ka mma ni ya le ndi nke Osolobue wiri ta afunfun kari ime Osolobue njo ebe o n'a cho n'o ri-uba, iri-uba hun ghaleni a to. ²⁶ O gi e don ni mkpari le nlegberi hun gi ifiri Kraisti biani ihian wu aku-le-uba hun ka aku-le-uba ri Ijiptu. O me erira make ni o bu enya zinme ugwo-orun lalani. ²⁷ Make ni o nwe okukwe, o no gha Ijiptu pu; egun atun'a ni iwe jenkwo d'e we eze wu Fero. O leni enya azuun, kama, o dinsonme leke si o ri e legha Osolobue, onye ahun we ghaleni e legha enya. ²⁸ Okukwe k'o gi me Mmemme-Nghafe le Ifesonme edeke ye onumuzo, hun o gi me ni mmon-ozu hu ri e gbu umu ikennyey ibuzo ndi Ijiptu e gbuni umu ikennyey ibuzo ndi Izrelu.

²⁹ Okukwe ke ndi Izrelu gi ghafe Ohimin-Ufie leke si we ghako akpakali. Kani, ogen ndi Ijiptu gi cho ni we nwen ghafe, mirin no rukpume we, we no ragbu enwen we.

³⁰ Okukwe ndi Izrelu nwe ke ugba Jeriko gi dan ogen we gi jenhunmeguu a akpu-uhuohin esa. ³¹ Okukwe igbaraja hu wu Rehabu nwen hain o gileni son ndi hun nufu isi la ntikpo—make ni o gi ifiri okukwe e gi udon nabanhan ndi Izrelu hu gi nzuzue bia d'e lele ali we wu Jeriko.

³² Kị m k'e kuzi nwan? Oge nri, nke m'e te kume oku Gidionị le Barakị le Samsinị le Jęfta; oku Defidi le Samuelu le ndi-amuma mbu-mbu—³³ ndini ile nwon okukwe—gi e meri ali ri ichen-ichen; gi e ki okiki zinrinni; gi e nwonhen ihien Osolobue kwe we nkwa a; gi e kpukinsonme eworo onu; ³⁴ gi e tinyun oken-okun; gi e wanahin ogbugbu we te k'e gi ophia-gha gbu we; gi e nwonhen iken ebe ndun guguu we; gi e kpa iken agha; gi e chuziza ndi-gha ndi ali ozo. ³⁵ Ikpoho ndi hu ime we nwe okukwe, Osolobue no gi e welini we ndi nke we nwunhuguni.

Nke ndi ozo wu ni we gi ifiri okukwe we meshi we iken oda-oda, kanị a ju we w'a hatule we, hun nke w'e gi tuhu okukwe we, makeni we nwun, we k'e lihizi ri ndun ka mma.

³⁶ A kpa we ndi ozo ye emu make okukwe we, gbu we mkpinyin; e kende we ndi hu ime we egbun, tu we ye ulo-ngan—make okukwe we. ³⁷ E gi we omuma magbu ndi hu ime we; a kpowa we ndi hu ime we uzo ebuo; e gi we ophia-gha gbu ndi hu ime we.

Akpukpo atunrun le akpukpo ewu suo ke w'a hun e yi, e nwe we ihien owule mobu ndi e yeni we eka; e kpokpo we we; e meja we we! ³⁸ Uwanị efuruni ndi no erira! W'a wahunme ime atu le elu-ugu le ime okporo le onu ndi risonme ali.

³⁹ Ezie, we ku oku ndini ile ohunma make okukwe we, kanị, o nwonni onye owule ime we hun nwonhen **ihien ahun** Osolobue kwe nkwa a. ⁴⁰ Makeni, Osolobue kwademeni enyi ihien ka mma, hun o gi me ni ezuko we oke bu enyi a ri a.

Isi Nke Mmēbuo

Ni Enyi Sonme Nzomuku Kraisti
(Mat 11.28-30)

¹ Ya wu, ebe o me nwan ni igunrun ndi osheri han enina fihunme enyi leke ogbo*, ni enyi lato nwan ihien owule hun a nyindanni enyi, natozikwo njo ahun e mesonme enyi uke. Ni enyi dikenme, gba osoni Osolobue ketoni enyi, ² bu enya zinme Jizosi, hun wu mbidon le ogugu okukwe enyi; hun gi ifiri ighoghohun ri e che n'e dingbu obe hu, legberi ifenren rin'a. O nodiguo nwan ali eka-nni ukpo Osolobue.

³ Rokpo ni onyeni dingbu ihien ahun ile eka ndi-njo—amamgbe ndun a guu unu mobu unu e tuhu okukwe unu. ⁴ Ogunni unu ri e che njo, unu e ke cherude e ebe o no napu unu ndun unu. ⁵ Unu a zogode oku nkasi-obini Osolobue ku, hun o gi a gba unu ume noke umu a ra? O si, “Nwa m, elegberile afunfun Di-nwonni-enyi gi a zun i;

* Isi Nke Mmēbuo:1 Griki: orukpu

anilẹ ndun guu i ebe o ri a jugbo i;
 6 make ni,
 afunfun ke Di-nwonna-enyi gi a zun
 onye o bu obi;
 onye hun o nabanhan noke nwa a
 k'o fian mkpinsin."

⁷ E digbu ni nwan afunfun, e weri e noke ozunzun. Osolobue gi e a ghoji ni umu a ke unu wu nke-esi. Elee nwa ke nedi e ghaleni e ye afunfun ebe o n'a zun a? ⁸ Omeni eyeni we unu afunfun we gi a zun nwa ke we don e ye onye owule wu nwa nke-esi, ya wu ni unu ele umu nke-esi. ⁹ Ebe o me ni enyi a gbayegho ndi nedi enyi ri elu uwanigogen we gi e ye enyi afunfun we gi zun enyi, o furuni ni enyi wepuha obi enyi bu enwen enyi che okpuru Nedi enyi nke ime Mmon wu Osolobue, keni enyi hun uzọ nwon ndun? ¹⁰ Ndi nedi enyi e yegho enyi afunfun ekerere ogen ebe we n'a zun enyi ke we marinhan, kani ya le enwen e wu Osolobue gi afunfun a zun enyi keni o rini enyi mma nke-esi, keni enyi son e ri nsọ. ¹¹ Afunfun w'e ye ihian we gha a zun a ra suo usuo ogen hu ihian gi ri ime e, ufu k'o fu. Kani, omegu, o mipuha ni ndi we gi e zun mkpuru, hun wu udon le ibi ke Chuku cho.

Ndunmodun Le Eka-ntin

¹² Gbakenme ni nwan eka, unu a gbakenmezikwo mkpu-uku ndi ahun ri a ma nni. ¹³ Kwa ni ni nwan oku unu uzọ zinrinni, keni uku rileni iken hun uzọ dnhin, amangbe o kwapu.

Ajukwole Ni Eyemeka Osolobue!

¹⁴ A lili ma ni ni udon a ri egbata unu le onye owule le ni unu a rizikwo nsọ, make ni onye rileni nsọ ahunko Onye-nwonna-enyi.

¹⁵ Hun n'a n'o nwonna onye efoma Osolobue fie; ni ize arini ime igunrun unu, buhe nsongbu, meru ndi bu oda—erira mkpogun don e suepuha. ¹⁶ Hunzikwo n'a ni o nwonna onye ri a ghereni, mobu onye noke Iso—hun nwonleni ihien o kpo ihien Osolobue, hun gi ifiri okwa ihien-oriri ohu repu onodi nwa-ibuzo o wu. ¹⁷ Unu a maringho ni omegu, o no cho ni o nwonhen ngozi hu, kani a ju w'a; o sani eka gbहतo ihien, osuon'a n'o gi enya-mirin cho ngozi hu.

¹⁸ Make ni, ele ihien we a saeka e metu eka ke unu bia d'e kunrun—noke ke umu Izrelu don bia Ugu Sainai; ele oken okun ri e nwnni le ishi le ebe we no a kwan "okokoko!"; ele oken ufere ri a kponi. ¹⁹ Ele olu opi ri a hanni le olu ri e ku ihien o me ni ndi nun'a no rioma ni asa we eka nuzi— ²⁰ make ni obi we asani eka bu iwu o ti: ni, "Ihien owule ehụ a metu ugu hu, we magbu e, osuon'a ni anu ro!" ²¹ Ihien ile we ri a hun a

wukęnmękę ihien egun, nke wu ni, Mozizi le enwen e nọde si, “Egun ri a tu m, ehụ ri a ma m nni!”

²² Mba! Ugu Zayonu ke unu bia, obodo uku Osolobue ri ndun, Jerusalem hun ri elu-igwee; unu bia d'e kunrun igunrun ndi mmon-ozu we ghaleni a sa eka a gun; unu bia d'e kunrun ndi ri e me mmemme, a ghoghọ. ²³ Unu a biaguo d'e kunrun igunrun umu ibuzo Osolobue, hun we deye efan we elu-igwee. Unu a biaguo d'e kunrun Osolobue hun wu oka-ikpe ihian ile. Unu a biaguo d'e kunrun ndi bi elu ke Osolobue don cho hun Osolobue meguu nwan mmon we zu oke. ²⁴ Jizosi ke unu bia d'e kunrun, onye hun e wegbama Osolobue le ihian ime nkwerigbama ohun. Unu a biaguo d'e kunrun edeke-nfesonme ahun hun ri e ku ihien ka mma kari mmegwari ahun edeke Ebelu si we megwari, make ni onwan si gbaghari.

²⁵ Hunkwo n'a nwan ni unu apani oku Osolobue, onye ahun ri a gwa unu oku ogenni. Make ni, omeni awanahinni we ogen hu we gi pa oku Mozizi hun no elu-uwani ogen ahun a do we eka-ntin, enyi asakokwo eka wanahin kaka, omeni enyi a pa oku Osolobue hun gha elu-igwee a do enyi eka-ntin. ²⁶ Ogen hu, uwa ke olu e zinzin; kani, ogenni, o kweguo nkwa, si, “M k'e zinzinzi ihien ile: elezi uwa suo ke m siko nwan d'e zinzin, m k'e zinzinzi kwọ elu-igwere ile le ihien rin'a.” ²⁷ Okuni o ku: “M k'e zinzinzi” ri a ghosi ni Osolobue siko d'e wepu ihien ndi hu we a sa eka e zinzifu, ya wu ihien we ke eke, keni o hun uzọ hodụ hun we ghaleni a saeka e mehunme. ²⁸ Ebe o me nwan ni enyi ri e nwonhen ali-eze hun we ghaleni a saeka e mehunme, ni enyi gi nwan ekele le egun le ehụ-omuma-nni fe Osolobue ofufe furu hun o nabanhan; ²⁹ make ni ezioku-ezioku, Chuku enyi wu okun hun e bu ihien e ri.

Isi Nke Mmęto

Obibi Hun A Suo Osolobue Usuo

¹ E nwe ni ihien-osusuo umune unu ime Kraisti ogen ile. ² Egikwole ni inabanhan ndi obia gu egu—make ni, o nwonguo ndi gi enina nabanhan ndi mmon-ozu, lee we obia—bu a marin we ni ndi-mmom ozi ro. ³ A nyanhan ni ndi ri ulo-ngan nọke si unu le we ri ulo-ngan; a nyanhan ni ndi we ri e meshi-iken nọke si unu ke we ri e meshi iken. ⁴ Gbayekenme ni olulu dile-nwunye; ke di ke nwunye ewiwikwole enwen e, meru elu-ukpo we*—make ni Osolobue jenkọ d'a ma ndi ughere ikpe. ⁵ Anikwole ni eghe a suo unu; a ni ni ihien unu nwon e jun unu efo. Make ni, Osolobue e kuole, si, “Ahapuko m unu mọbu la unu to.” ⁶ Ya wu, enyi k'a saeka du eka obi, si,

* **Isi Nke Mmęto:4** Di esonle okpoho ozo; nwunye esonle okenny eozo.

“Di-nwōnni-ēnyi wu onye e yeni m eka,
 egun atuko m;
 ki ihian k'a saeka me?”

⁷ Nyanhan ni ndi-ndu unu, hun gwa unu oku Osolobue; lekpo ni ihien ndun we runpuha; kinrin ni okukwe we. ⁸ Ke Jizosi Kraisti ri unyanhun k'o ri tanni; o k'a ri erira jenrin ejen. ⁹ Awukwole ni ndi we gi nkuzi ri ichen-ichen e dufie; make ni o rika mma ebe o no me ni eyemeka Osolobue ke obi gi ru ihian ali, ni ele idonmesonme iwu ihien-oriri—iwu ihien-oriri hun bantule ni ndi e donme ni we erere. ¹⁰ Ukpo nchu-ejan nke enyi wu udi hun o me ni ndi nchu-ejan hun a run ime Odu-ofufe akan hu efuruni ni we ri ihien ri n'a.

¹¹ Onye-isi nchu-ejan Ofufe-akan hu e webanhan edeke anu we gi chu-ejan njo ime Ebehu Kacharin Nso, kanu w'e bu anu hu e shi ebe ihian bileni d'a dun okun. ¹² Ya hain Jizosi gileni no ime obodo nwunhun, kama we gha ime obodo wepu a d'e gbu, keni o hun uzogwe edeke e don ndi ihian nso. ¹³ Ni enyi gha nwan ime obodo pu, buru e ebehu ihian bileni—d'e son e narin ihien ifenren we me e, ¹⁴ make ni enyi e nwon obodo owule hun k'a toni elu uwani enyi ri; kama, enyi ri a tu enya obodo hu lalani. ¹⁵ Ni enyi ghama ni nwan eka Kraisti a ja Osolobue mma ogen ile, make ni ebe Osolobue ri, ohun wu ejan enyi ri a chuyen'e—mkpuru o ri a ghoru ugb'onu ndi ri e fen'e, a kpoku efan a.

¹⁶ Hun n'a ni unu hu e me mma le ni unu e keye ibe unu ihien unu nwon, make ni udi ejanni a suo Osolobue usuo.

¹⁷ E hume ni ni ndi-ndu unu isi; e bu ni enwen unu e che okpuru we. Make ni, we ri e lepu umen-dun unu enya. We jenko d'e ye Osolobue mgbako banyeni unu. Hun n'a ni we gi ighoghoye ye wu mgbako, ele enya-mirin, make o gha a jo unu njo.

¹⁸ E me ni ni enyi ekpere. Make ni, enyi a maringho ni obi enyi ri ochan, ni enyi a chozikwo ni enyi e bi obibi nwe ogho ime ihien ile enyi ri e me. ¹⁹ M ri a rikeme unu, me ni ihieni, keni we hun uzogwe wekinhen m ebe unu ri egwa.

Ekpere

²⁰ Osolobue e ye udon; iya gha onwun wekinhen Di-nwōnni-ēnyi wu Jesu, oken onye-ndu atunrun ahun we gi edeke e (ya wu onwun a) biye nkwerigbama itebite hu Osolobue tumeka; ²¹ ya dodo yecharin unu ihien ile ri mma hun unu e gi me uche e. Ya dodo me e, keni ihien a suon'a hun uzogwe me ime ndun enyi ghahan Jesu Kristi. Ogho ya rini Jizos' Kraisti ogen ile jenrin ejen! Isee.

²² M ri a ri o unu umune m, dodo, nabanhan ni oku nkasi-obini m de ni unu, n'o suekeni.

²³ M cho ni unu marin ni a hatuguo we nwe ne enyi wu Timoti—n'o ghaguo ulo-ngan puha. Mm e le 'ya jenk o d'a wi m lalan i d'a hun unu, omeni o biagh o egwa.

²⁴ Kele ni ndi-ndu unu ile le ndi-ns o ile. Ndi hun gha Itali bia ri ekele unu. ²⁵ Efo ma Osolobue ya rin i unu ile. Isee.

Ekukwo-Ozi Jemisi De

¹ Mmẹ wu Jemisi de ehuhuo-ozini. M wu igbon Osolobue le Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi. M ri e dejenni ndi ikpun-ulo mmebuo ali Izrelu, hun risonme ali ndi ozo ri ichen-ichen ya; e kele m onu!

Afunfun, Okukwe Le Amamihiem

² Umune m, ogen owule udi onwunwan ri ichen-ichen gi a biani unu, weri ne ni ihien unu e gi ghoghoro— ³ make ni unu a maringho ni we lele okukwe unu, o weheni unu ndidi. ⁴ Ni ni nwan ndidi runchanrin orun a, keni unu hun uzọ wuru ndi ka ehụ, zu oke, nwonleni ebe we no a la azuun.

⁵ Onye owule ri ime unu hun marinleni ihien o k'e me, ya me ekpere rio Osolobue hun a shiapu efo e ye ihien—o k'e ye e amamihiem. ⁶ Kani, ya gikwo okukwe rio; y'e gikwole obi ebuo, kaka. Make ni, onye obi-ebuo nohu ke ebiri-mirin ohimin hun ufere ri e nu, e nuhunme. ⁷ Onye no erira y'e rokwole n'o k'e nwonhen ihien owule aka Di-nwonna-enyi, ⁸ make ni onye obi-ebuo k'o wu; ime ihien ile o me, a ra sa aka kwademe obi e, me ihien owule.

Egbeyele Ni Onye Owule

⁹ Onye owule kwerini bu o wu ogbenneye, ya ghoghoma ni Osolobue e bushiguo a elu; ¹⁰ hun wu odafin ya ghoghoma ni e wetuguo w'a ani. Make ni, ndi-idafin jenkọ d'a ghafe ke obobo ofia: ¹¹ anwun wahu, efifia ri ofia e shinwun, obobo e a danfu, mma a aguu! Erira k'o rizi ni ndi-idafin, we k'e shinwun ebe we ri e bi elu we.

Onwunwan

¹² Onye owule gi ndidi son onwunwan k'a narin ngozi, make ni, o fuha ohunma, Osolobue e gi ndun ahun o kwe ndi ihien e a suo nkwa a tu onye ahun ugon mmeri.

¹³ Onwunwan bia ni ihian, y'a sikwole, "Osolobue ri a nwan m." Make ni, eje-ihien ara gun Osolobue egun omume; ya le enwen e ara nwanzikwo ihian. ¹⁴ Ni onwunwan biani ihian wu ni eje-ihien la a enya, gunma a. ¹⁵ Ihien olila-enya kwonkenmeguu ihian, o mupuha njo; njo karaguu, o mu onwun.

¹⁶ Umune m, anikwole ni we dufie onu. ¹⁷ Make ni, ihien ile we shiapu-efo ye le ihien owule zu oke we e ye eye gha elu igwee, aka Osolobue, bia. Osolobue wu Nedi hun e ye ukpe ile rini hun ghaleni e bi ekanai—a ra gb hutu, ara yebe ukpe, yeme

ishi. ¹⁸ Iya kwademe obi e, shiapu efu mudonzi enyi, ghahani oku e hun wu ezioku, keni enyi wurun'a mkpuru-ibuzo o gha ime ihien ile o ke ghori.

Inu Oku-Chuku Le Igi E Bi

¹⁹ Umune m ri m obi, marin ni onwan: onye owule ya a nukpo oku; y'e kukerininle oku; y'e bukerininle olulu— ²⁰ make ni olulu ihian ara runpuha ihien Osolobue cho. ²¹ Wepu ni nwan ihien ile ru unyin le eje-ihien ile unu ri e gi e mekaru enwen onu; onu e welua enwen unu ali, nabanhan oku Osolobue we kunye ime obi unu, hun k'a s'eka zuopuha umen-dun unu. ²² Kani, e gikwo ni ya wu oku Osolobue e bi; awukwole ni ndi a nu onunu suo, hun ri e dufie enwen we. ²³ Make ni, onye owule hun a nu oku-Chuku bu ara gi e bi nohu ke onye gihu ughegbe lee enwen e. ²⁴ Eghete. Make ni, o leghahu enwen e, gha ebenu pu, o zo ke o no ozigbo. ²⁵ Kani, nke ndi hun e leban enya iwu hu zu oke wu oku Osolobue, hun e me ihian e nwonrin enwen e, omeni w'e dikenme, mesonme ihien o cho—ni emeni we ndi a nu, a zo ihien we nu, kani ndi e gi e e bi, Osolobue k'a gozi we make ni we ri e gi e e bi.

²⁶ Onye hun si n'o ri e fe Osolobue bu ara kwodon ire e, ri e dufie enwen e; ofufe e wu ihien-eti. ²⁷ Ezigbo ofufe zu oke, rulen aru enya Osolobue Nedi enyi wu hunni: ilepu ndi wonleni nne mobu nedi le ndi di we nwun enya ebe we ri a ta afunfun—lezi idonme enwen ihian make uwa gha e meru a.

Isi Nke Ebuo

Egbeyeleni Ihian

¹ Umune m, ebe o me nwan ni unu kweri ni Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi, Di-nwonni-enyi nwe ogho, ni unu wuruzi ndi e gbeyeni ihian?

² Omeni onye yi ekwa-oma nanranni, yisonme ola-eka goru, a banhan ebe onu ri e zu, ni ogbenye yi ekwa rileni mma kaka a banhanzikwo ebenu, ³ onu a gbaye hun ken ekiken ri mma, si a, “Dodo, nodi ali ocheni ri mma,” si hun ogbenye, “Wuzo ebenu,” mobu “Nodi ebeni uku m ri”— ⁴ ohun a ghosigoni ni unu e gbeyeni ihian ime igunrun unu, ni unu e gi obi zinrinleni e me ihien unu? ⁵ Umune m ri m obi, gon ni ntin! Osolobue a horigoni ndi-igbenye? Eghete, o horiguo ndi-igbenye ime uwan ni we wuru ndi-idafin ime okukwe, wuruzikwo ndi k'a banye Ali-eze hu o kwe ndi nwe ihien-osusu a nkwa. ⁶ Kani, unu e legberi ndi-igbenye! Ele ndi-idafin a kpangbu unu? Ele we a dojen unu ogwa? ⁷ Ele we e kuto efan Onye hu richanrin mma hun unu ri a za?

⁸ Omēni unu e donme iwu hu Eze ye ke we don de e ime Eḡukwo-nsọ, iwu hu hun si, “Thien ibe i ya sọ i ke i ihien i don a sọ i” — unu e meḡuọ ihien ri mma. ⁹ Kani, omēni unu e gbeyeni ihian, unu ri e me njo, ikpe a maole unu make ni unu ri a dan iwu. ¹⁰ Make ni, onye donmechanrin iwu ile—dan ohu, ikpe a maol'a nọke onye danchanrin iwu ile. ¹¹ Make ni, Osolobue ohu hu hun si, “Agherele,” iya sizikwo, “Egbule ochu.” Ya wu, omēni y'e gbu ihian, y'a danchanringuọ iwu hu ile—osun'a ni y'a ghereni.

¹² Ya wu, ke iku-oku ke omume, e mechanrin ni we ke ndi we k'e gi iwu hu e me ihian e nwonrin enwen e kin ikpe. ¹³ Make ni, onye owule meleni ebere, we jenkoni d'e kin e ikpe, emekoni w'a ebere. Ebere y'e meri ikpe-omuma.

Okukwe Le Orun

¹⁴ Umune, elee erere k'o ban ni si ni i nwon okukwe, omēni y'e gin'e run orun? Ni okukwe ahun saeka zuopuha i? ¹⁵ Omēni ekwa ezuni onye nke Kraisti ibe unu ukun mobu ni ihien o k'e ri uhuhin hu a ri a, ¹⁶ onye ohu ime unu a si a, “Ijen ewere-o! Oyi atukwole-i-o! Rijunkwo ef-o!” — kani, y'e yen'e ihien ehụ a cho. Elee erere k'o ban?

¹⁷ Ya wu, okukwe nodini bu egini we run orun a nwunhuguo.

¹⁸ Kani, ihian k'a si, “Onye le nke e ro: nke i wu okukwe, nke m wu orun.”

Aziza m wu, “Ghosidele m ke onye owule e gi saeka nwon okukwe nke-esi bu orun ari a. Mme nwen, m jenkọ d'e gi orun m ghosi i okukwe m.”

¹⁹ Y'e nwongho okukwe nu—hun i gi kweri ni Osolobue ohu sọ ri, ele iya? Y'e meke-o! Kani, eje-mmọn kwerizikwo ekweri!—ya ke egun gi a tu we, ehụ hu a ma we nni!

²⁰ Onye-nzuzu! I cho ni we ghosi i ni okukwe nodini bu y'e gin'e run orun a nwunhuguo? ²¹ Ele ihien nedi enyi wu Ebrahim run ke Osolobue gi kun'e ohunma—ogen hu o gi wehe nwa a wu Aziki, n'o gi e chu-egan elu ukpo nchu-egan hu? ²² Y'a hun a? Okukwe e le orun a rungbama; ihien o me ke okukwe e gi zu oke. ²³ Erira ke ihien hu Ehuhuo-nsọ ku don mezu, ni, “Ebrahim kweye ni Osolobue, Osolobue no gun a yen'e, kpo a onye ri ke Chuku cho, kpo a owu a.”

²⁴ Y'a hun a nwan ni ihien onye run ke Osolobue gi e kun'e ohunma—ele okukwe sọ!

²⁵ Ele erira ke Osolobue gizi gi ihien igbaraja hu wu Rehabu me kun'e ohunma—ogen hu o gi nabanhan ndi hun Joshua zi d'e gi nzuzue lele ali Jeriko, zume we, yeni we eka ghashi uzo ozọ wanahin? ²⁶ Ya wu, k'o don me ni ehụ ihian mmọn rileni a nwunguo, erira k'o donzi me ni okukwe orun rileni a nwunguo.

Isi Nke Ẹtọ

Izun Ire

¹ Umunẹ m, emeḷe ni ndi-nkuzi, ndi-nkuzi, makeṅi ọṅu a maringho ni ẹka we k'e gi kin ẹnyi ndi-nkuzi ikpe k'a ka e ze. ² O runahinsomme ẹnyi ile arunahin. Onye ọwule oku-ọṅu ghaleni arunahin e zugwo oke, o k'a sazikwo ẹka kwondonchanrin ẹhu a ile.

³ Ẹnyi kenme ẹshin ọṅu ken o hume ni ẹnyi isi, ẹnyi k'a saeka ki ẹhu a ile. ⁴ Lezide ugbo-mirin: ọsuon'a ni e hika we ogbe, ọsuon'a ni oken ufere suo nwon e bu we—sterin mehụ ẹkere ke onye a nyan n'a gi a fi a e shi ebe ọwule o cho. ⁵ Ẹriira ke ire rizikwo—mkpamkpa-ẹhu me ntin ro, kanj o kukari enwen e!

Lezide nwan ke okun me ẹkere a dunfu ẹgboko! ⁶ Ire wu okun nke-esi. Ire nohu ke ebe we no bu njo han ke uwa ile che ẹnyi ẹhu! O ruchanrin ẹhu ile unyin! O bu ndun i ile e che ime okun! Okun ire gi a dun gha okun-mmom a bia.

⁷ O nwonni udi anu ọwule hun a kpa ani, hun a ri ari, hun ri ime ohimin mobu nnunu hun ihian keleni zun mobu hun o me ni ihian asako ẹka zun a. ⁸ Kanj, o nwonni onye ọwule wu ihian hun k'a sa ẹka zun ire. Eje-ihien ghaleni e zu iken k'o wu. Eje-nshi hun e gbu ihian ya jun ime e. ⁹ Ya ke ẹnyi gi a ja Onye-nwonni-ẹnyi le Nedi ẹnyi mma; iya ke ẹnyi gizikwo a bu ihian we ke udi Osolobue ọṅu! ¹⁰ Onu ohu hu ojija-mma gha a puha ke ibu-ọṅu ghazi a puha! Umunẹ m, o furuni n'o ri enina. ¹¹ Ni isi-mirin ohu gha ọṅu ohu a gba puha mirin ri mma hun a suo usuo le hun e lu ilu? ¹² Umunẹ m, ni osisi figi mi mkpuru olivu? Ni osisi grepu mi mkpuru figi? Mba! Ya wu ni mirin hun a suo nnu-nnu a s'eka wefuha hun a suo ohunma.

Amamihien Nke Osolobue Le Nke Ekwensu

¹³ Onye marin ihien nke-esi ime igunrun ọṅu? Onye nwe nghota? Ya gi obibi ri mma o ri e bi le k'o don e welua enwen e ali ghosi ni ihien o ri e me gha ezigbo amamihien a bia. ¹⁴ Kanj, omeni eje ẹnya-ufu le icho nke-i nke-i ri i obi, ezumekwole ezioku rin'a, a nyan isi ni y'a maringwo ihien, makeṅi ntụ k'i ri a tu.

¹⁵ Ẹlekwo enu-igwee ke udi amamihien hu gha bia! Nke uwa ro; nke ihian-mmaka ro, ẹka Mmon-nsọ ari; nke Ekwensu ro. ¹⁶ Makeṅi ebe ọwule ẹnya-ufu le icho nke-i nke-i ri, ebẹhu ke we no a hunzi isusu le udi eje-ihien ile ri ichen-ichen.

¹⁷ Kanj, nke amamihien ahun gha elu-igwee bia—nke ibuzo wu ni o nwonni kaka eje-ihien ọwule rin'a; udon k'o cho, a ra me iken-iken; o lee k'o ri ndi ozo; ebere le mkpuru ri mma jun ime e; a ra gbeye ni ihian; ihunna ari a. ¹⁸ Ndi-udon marin ke we don e gi udon a kun mkpuru, o mipuha ezi-omume.

Isi Nke Ẹnọ

Awule Owu Uwa

¹ Elebe ke ikpe rişonme ime igunrun unu gha a bia? Elebe ke ogun rişonme ime igunrun onu gha a bia? Ele ihien ndi ahun a gungbuni unu ri ime unu a lu agha? ² Unu cho ihien ni unu enwonhenni ihien unu cho, unu e gbume ochu. Ihien na unu enya, ni unu asani aka nwehen e unu e kpeme ikpe, luma ogun.

Unu enwon makeni unu ara rio. ³ Unu rio unu ara nwonhen —makeni ihien unu bu obi aru mma: unu ri a rio hun unu e gi me ihien a suo ni unu. ⁴ Ndi obi we rileni uzọ ohu! Unu amarin ni iwu owu uwa wu iwu enenren Osolobue? Ya wu, onye cho n'o wuru owu uwa o henrin enenren Osolobue. ⁵ Ra unu ri e ro ni Ekukwo-nsọ enwon ihien o ri e ku ogen o gi si ni “Enya a fu Mmon hun Osolobue we che ime enyi ufu omeni enya enyi ri uzọ-ebuo?”

⁶ Kani Osolobue e yecheni aka, e yecheni iken; ya hain Ehuhuo-nsọ gi si, “Osolobue a nokin onye-mpache uzọ, kani, o yeni onye e welua enwen e ali aka.” ⁷ Ya wu, bu ni nwan enwen unu che okpuru Osolobue. Che ni Ekwensu ogun, o k'a gbanu unu oso. ⁸ Nokunme ni Osolobue keni Osolobue nokunme unu. Kwopu ni aka unu, ndi njo! Chanchanpu ni obi unu, ndi obi-ebuo! ⁹ Goo ni! Kwan ni! Enya-mirin ya gba unu! Emu unu ya henrin ekwan, unu a na ighoghọ unu to, sukuru!

¹⁰ Wenua ni enwen unu ali ebe Di-nwonni-enyi ri keni o bushi unu enu.

Ekutole Ni Ibe Unu

¹¹ Umune m, ekujakwole ni oku onye Itu-Kraisti ibe unu, makeni onye owule kuja oku onye Itu-Kraisti ibe e mobu kin e ikpe ri e kutu Iwu Osolobue ye, e kin Iwu Osolobue ikpe. I gha e kin Iwu ikpe, y'elezi onye e donme Iwu—y'a wuruguo oka-ikpe! ¹² Onye ohu suo ri hun e ye Iwu, onye ohu hu wuzikwo Oka-ikpe; iya a sa aka a zuopuha, iya a sazikwo aka e tikpo. Onye k'i wu nwan i gi e kin onye Itu-Kraisti ibe i ikpe?

Kpachanpu Ni Enya Banyeni Inyan-isi

¹³ Lee ni enya, unu ndi hun a si, “Tanni mobu ekile, enyi k'e jen alini mobu ani-nei; enyi k'a no ahua ebegu—zun afia, kpa eghe”— ¹⁴ bu unu amarin ihien eki k'a mu! Ki wu ndun i? O nohu ke igirigi hun a puha, o nohu ekere, o fopu! ¹⁵ Ihien furu unu k'e ku wu, “Omeni uche Di-nwonni-enyi ro, enyi k'a ri ndun, me ihienni mobu ihien-nei.” ¹⁶ Kani, hun nke unu e gi e ku erira, unu hu a pache, a nyan isi. Udi inyan-isi ile no enina wu njo.

¹⁷ Ya wu nwan ni onye owule marin ihien furu o k'e me bu o men'e, e meole njo.

Isi Nke Isen

Ndi-idadin, Kpachanfu Ni Enya!

¹ Ụnụ ndi-idadin, gón ni ntin: kwanmakwo ni ekwan; e gokwo ni—make nsongbu hun lala ni ni onu!

² Aku-le-uba onu e wiwiguo! Ekiika e ripuguo ekwa unu!

³ Goru unu le ola onu a gbago nchara! Ncharani we gba k'a shiagbu unu eri; o jenko d'e ripu uru ri unu ehụ ke okun don e ri ihien. Unu a kpatoguo aku-le-uba ime uwani ruguo njendeme. ⁴ Gón ni ntin! Egho-orun ndi sun ni unu ofia, hun onu gi mmegbu ju ni onu akuko ugwo ri nwan a kwan! Ekwan ndi ghoni unu ihien-ugbo e ruguozu Nna nwon iken ile ntin! ⁵ Unu e biguo obibi ehụ-ufu le iri-uba elu uwani. Unu a zunguo akp'obi unu toni uhuhin ogbugbu. ⁶ Unu a maguo ndi nwonleni ihien we me ikpe, gbu we—bu o nwonni ihien we ju unu!

Din Ndidi

⁷ Umune m, e nwon ni nwan ndidi d'e ru ni Di-nwonni-enyi a bia. Lee ni ke onye-ugbo e che mkpuru ihien o kunye ali hun rikememe e mkpa, e din ndidi ni mirin ibuzo le mirin ikpazuun zueyegu a ohunma-ohunma. ⁸ Unu nwen k'e nwonzikwo ndidi erira, kwonkenme obi unu—makeni obibia Di-nwonni-enyi a riguo nsue.

⁹ Umune m, edenwinwinkwoleni ni ibe onu, make Osolobue gha a ma onu ikpe—makeni Oka-ikpe e ruguo onumuzo, o d'a banhan! ¹⁰ Umune m, leri ni agungun ndi-amuma hun gi efan Di-nwonni-enyi ku oku ogen mbu, keni unu gi e marin ke unu a don dingbu afunfun. ¹¹ Ezie, enyi a ja ndi din ndidi mma. Unu a nughọ ke Jobu don din ndidi; unu a hughozu udi obi Di-nwonni-enyi nwe, ni Di-nwonni-enyi e meke onye-efoma le onye-ebere.

Ekunle Iyi

(Mat 5.33-37)

¹² Hun ka mkpa umune m, ekunle ni ihien owule, kaka! Ke elu-igwee ke enu-uba ke ihien ozọ owule—ekunle ni hun owule. Kama, omeni eghee ro, si ni hu “eghee;” omeni mba ro, si ni hu “mba” amamgbe ikpe-omuma a rini unu.

Ekpere

¹³ O nwe onye nwe nsongbu ime unu? Ya me ekpere. O nwegho onye ri a ghoghoni? Ya bu ebu ija-mma. ¹⁴ O nwe onye emu ri a ku ime unu? Ya kpọ ndi-isi uka ni we men'e ekpere, gi efan Di-nwonni-enyi hu uden kpu e. ¹⁵ Ekpere we gi okukwe me k'a zuo onye emu hu, Di-nwonni-enyi e weli e; omeni onye hu me njo, o gbaghari a ya.

¹⁶ A gwa nị nwan ibe ọnụ njo ọnụ mę, e męni ni ibe ụnụ ekpere—kęni ụnụ hụn ụzọ dịnhin. Ekpere onyę rị e bi kę Chuku cho gi akpakali obi ę mę nwon iken, o runkenmę orun.

¹⁷ Elaija wu ihian hụn no kę ęnyi. Kani, osun'a n'ọ wu ihian, oge n o gi mekenmę ekpere amangbe mirin gha e zue—mirin ezueni orogbo ahua eto le ifon isin, ali ahunni mirin! ¹⁸ O no mezi ekpere, elu-igwere no ye mirin, ali no mi mkpuru a.

¹⁹ Umune m, omęni o nwon onyę owule ime ụnụ gha ime ezioku kpahu, ni onyę ozọ e wekinhen ę azun; ²⁰ hụn wekinhen ę azun ya marin ni onyę hu wekinhen onyę-njo ri e huni azun k'a zuopuha ume-ndun onyę njo hu ęka onwun, kpume njo bu oda.

Ehuhuo-Ozi Ibuzo Pita De Pita, Nke Ibuzo

¹ Mmẹ wụ Pita hụn wụ onyẹ-ozị pụ-ichèn Jesu Kristi de ehuhuo-ozini jenni ndị nke Osolobue rileni ulo, hụn risonme ali ichen-ichen ri Azuun Pontusu le Galeshia le Kapadosia le Eshia le Bitinia— ² ndi Chuku Nedi hoto hụn Mmon-nso don nso—keni we hụn uzo humeni Jizosi Kraisti isi, leni we wuru ndi we fekpụ edeke e—a ri we ochan. Efo ma le udon ya ri ni onu mmagimagi.

Olile-nya Hu Ri Ndun

³ Ojija-mma ya ri ni Osolobue, hụn wụ Chuku le Nedi Onyewonni-enyi wụ Jizos' Kraisti! O gigu oken omiken e mudonzi enyi, mu enyi ye ime olile-nya ohun ri ndun. O me ihienni ebe o no gha onwun weni Jizosi. ⁴ O meguo enyi wuru nwan ndi k'e nwehen ihien ndi hun o donmetoni enyi, ihien ndi hun ghaleni e rehi mobu a ruhu mobu a fapu. O buguo ihien ndini toni unu ime elu-igwee. ⁵ O gi nwan iken o gi wuru Osolobue e cheme unu, ghahani okukwe onu, keni nzuofuha hu o kwademegu, hun lalani ogugu-ogen, hun uzo ru onu aka.

Osolobue Gi Afunfun E Lele Okukwe

⁶ Ihienni Osolobue me ri nwan e me unu a ghogho—osun'a ni we ri nwan e gi afunfun ri ichen-ichen e lele unu ekere ogen, ⁷ igi ghosi ni okukwe unu wu nke ezigbo e. Eri ra ke we e gi okun e lele goru makeni o ri mkpa—goru hun e wiwini! Bu okukwe unu ka goru mkpa a ri, ka a ohunma-ohunma! Ya wu, o rika mkpa ni we lele okukwe unu, keni ogen Jizosi k'e gi bia, a ja we unu mma, yezikwo unu ogho le mgbaye; ⁸ Jizosi hun ihien e ri a suo unu—osun'a ni unu e ke leghatu e; unu kwerin'e—o sun'a ni unu ari nwan e legha a kikenni. Ohun e me unu a ghogho oda-oda—oken ighogho onu ghaleni a saeka a kowa! ⁹ Unu a ghogho enina makeni unu hu e nwonhen erere ri okukwe unu—ya wu, we hu a zuopuha ume-ndun unu.

¹⁰ Nke nzuopuhani, ndi-amuma hun Osolobue gi ku oku efoma hun jenkod'e ru onu aka te chokenme ali a, donrin enya leban a enya ebe we n'a cho ni we ghoha a. ¹¹ We hu a ju enwen we ihien Mmon Kraisti ri ime we ri e ku oku e ogen o gi gwato we afunfun Kraisti k'a ta le ogho k'e son n'e—a ju enwen we onye o ri e ku le ogen o gi jenkod'e gi me. ¹² Osolobue no ghosi we ni ele ifiri we le enwen we ke we gi e ku ihien ndi ahun

wę ku, kanị, ifiri ụnụ. Ụnụ a nụguo nwan ihien ndị hụ. Onụ ndị ahun wẹhēni ụnụ ozioma kẹ ụnụ gha nụ wẹ. Iken Mmọn-nsọ ahun Osolobue gha enu-igwee zihę kẹ wẹ gi zi ụnụ ya wụ ozioma. Ndị mmọn-ozị nke a chokade nị wẹ leghade ihien ndịni!

Wẹ Kpọ Ụnụ D'e Bi Obibi Rị Nso

¹³ Ya wụ, kọnrin ni nwan orun ime obi ụnụ, e dọnrin ẹnya e bi; buchanrin nị olile-ẹnya ụnụ che ngozi hụ Jesu jenkọ d'e gi ẹfoma a wẹhēni ụnụ—ogēn o k'e gi bịa. ¹⁴ Lẹkẹ ezigbo umu hun e hume isi, emezile nị ihien ndị hụ te rị a gun ụnụ ogēn ụnụ kelēni marin Jizosi. ¹⁵ Kama, obibi ụnụ ya richanrin nsọ uzọ ile nọkẹ kẹ Osolobue hun kpọ ụnụ dọn rị nsọ. ¹⁶ Makeni Ekwkwonso si, “Rị nị nsọ, makeni mme nwen rị nsọ.”

¹⁷ Ebe o me ni Osolobue hun ghaleni egbeyeni onye owule kẹ ụnụ a kpọ Nedi ụnụ—Osolobue hun e gi ihien onye-onye me e kin ẹ ikpe—gikwo nị nwan egun ẹ bichanrin ogenni hoduni ụnụ k'e bi elu-uwani ụnụ wụ itumunye.

Kẹ Wẹ Dọn Gbapuha Ẹnyi

¹⁸ Ụnụ a maringwo kẹ Chuku dọn gbapuha ụnụ ime obibi-eti hụ ụnụ gha ẹka ndi muni ụnụ nwehen; nị ele ihien e wiwini rike egbo ona (siva) mobu goru—kẹ wẹ gi gbari ụnụ, ¹⁹ kanị, edeke hun rikenme mkpa—edekē Kraisti, hun rị kẹ nwa-ebulu ehụ a zu oke nwonleni orusi. ²⁰ Osolobue a hotogwo a nị Osolobue d'e ke uwa, o ru ogēn ikpazuunni, o nọ nwan wepuha a ifonrin-ifon make orinimma ụnụ.

²¹ Ụnụ a ghagwo nwan ẹka Kraisti bịa d'e gi Osolobue dọn ẹnya, Osolobue hun gha onwun weli Kraisti, ye Kraist' ogbo. Ya wụ nị Osolobue kẹ ụnụ kwerini; Osolobue kẹ ụnụ rị e lee ẹnya.

Onye Wẹ Gbafuha Nke-esi E Nwẹ Ezigbo Ihien-osusuo

²² Hunni ụnụ chanchanguu nwan ume-ndun onu ghahani igbaye ezioku Osolobue, ihien onu ile kwerini k'a sa nwan ẹka a sọtari ibe onu. Ya wụ, gi ni nwan akpakali-obi ụnụ e nwe ihien-osusuo ibe ụnụ. ²³ Ụnụ a wurugwo ndi wẹ mudonzi. Ele mkpuru wẹ gha a mu ihian hun a nwunni kẹ Osolobue gha mundonzi ụnụ, kama, mkpuru ghaleni a nwun kẹ wẹ gha mu ụnụ. Mkpuru ahun wụ oku Osolobue—oku rị ndun, hun a to jenrin ejen. ²⁴ Makeni, Ehuwo-nsọ si,

“Ihian ile nohu kẹ ẹfifia;
ogho ile ihian nwon nohu kẹ obobo ẹfifia.
Efifia shinwun, obobo a danpu!

²⁵ Kanị, oku Onye-nwonni-eyi
jenko d'e turu jenrin ejen!”

Oku hụ wụ ozioma hụ wẹ zi ụnụ.

Isi Nke Ebuo

Omuma Hu Ri Ndun Le Ebon Hu Ri Nso

¹ Ya wu, wepu ni nwan udi eje-ihien ile ihian gi e son ibe e, ero ile, ihunnai, iwe-anya le nkuto ile. ² Rike umu we mu nke ohun, a ni ni ekpiri mirin-eran ime-mmom hun ri ochan a do unu—keni unu hun uzọ a ra a, e gi e e sue ime nzuopuha unu, d'e ru isi e, ³ o me nwan ni ezioku ro ni unu a danminguo efoma Di-nwonni-enyi, hun a ni Di-nwonni-enyi ri mma.

⁴ Unu a biaguo nwan d'e kunrun e: omuma hun ri ndun—hun ihian ju; kani omuma we hori ahori, ri oken mkpa, k'o wu anya Osolobue. ⁵ Ime e, onye-onye ime unu wuzikwo omuma ri ndun. Noke omuma ndi ri ndun, o hu e gi unu a tun ulo ime-mmom, keni unu hun uzọ wuru ndi nchu-ejan ri nso, hun gha eka Jizosi Kraisti a chu ejan ime-mmom hun Osolobue a nabanhan.

⁶ Makeni, Ehuho-nsọ e kuguu a, si,
“Lee n'e, m ri e buto omuma ime obodo Zayonu,
omuma gin'e;
omuma m hori ahori, rikenme mkpa.
Ifenren emeko onye hun kwerini n'e.”

⁷ Ya wu, omuma hu ri unu mkpa oda-oda—unu ndi kwerini; kani nke ndi hun kwerileni—
“Omuma ndi ri a tun uno jutọ,
a wuruole hun gi ulọ!”

⁸ O wuruguzi

“Omuma w'a kpogburu;
nkume a han we a dan.”

Makeni agbayeni we oku hu, ya hain we gi kpogburu—ke we don deto ni we ya.

⁹ Kani, unu nwen wu agbo Chuku hori ahori; ndi nchu-ejan Eze; ebon ri nso; ndi nke Osolobue—keni onu hun uzọ e me onye owule a marin oken orun ri ichen-ichen Osolobue runsomme, Osolobue hun kpopuha onu ime ishi bu unu che ime ukpe e rigbu enwen e mma. ¹⁰ Ogen mbu, unu “ele ndi nke Osolobue”, kani, unu a wuruole nwan ndi nke e; mbu, “omiken e eruni unu eka”, kani omiken e e ruguo nwan unu eka.

Enyi Wu Igbon Osolobue

¹¹ Ndi ri m obi, m ri a rio unu noke ndi obia le ndi rileni ani we, gbala ni ni egun ndi hun a gunsomme ihian hun a luson umendun unu agha. ¹² E bi ni obibi kuru-oto ime igunrun ndi ali ndi ozo ri ichen-ichen kwerileni; keni, osuon'a ni we e kuja oku unu noke si unu e me eje-ihien, we k'a gha a hun obibi-oma unu—e gi w'e ye Osolobue ogho ogen o k'e gi bia.

A Gbaye Ni Ndi Ri A Kini

¹³ Gi ni ifiri Di-nwonna-enyi e hume ni ndi ile ri a kinisi—ke eze, hun wu onye-isi ndi okiki, ¹⁴ ke ndi Gowanọ ri Azuun ichen-ichen a ki—nọke ndi eze zi d'e ye ndi e me eje-ihien afunfun, a ja ndi me ihien ri mma mma. ¹⁵ Makeni uche Osolobue wu ni unu gi ime ihien furuni kpukin ndi-nzuzu ri e ku ihien we marinleni onu; ¹⁶ e me n'e ke ndi wulen igbon makeni unu e nwenringuo enwen unu; ka egikwole ni inwonnin-enwen unu kpu enya, e me eje-ihien, ka bi ni ke ndi wu igbon okpuru Osolobue. ¹⁷ A gbaye ni ihian ile; e nwe ni ihien-osusuo ndi Itu-Kraist' ibe unu; a tu ni egun Osolobue; a gbaye ni eze.

E Leri Ni Afunfun Kraisti Ta

¹⁸ **Ndi wu idibo mọbu igbon**, e weluchanrin ni enwen unu ali ebe ndi unu ri okpuru we ri, a gbaye we uzo ile—ele ndi efoma le ndi aka-aluluwa suo, kanị ke ndi aka-iken. ¹⁹ Makeni, ihien w'e gi ja i mma ro omeni y'e meni eje-ihien, e ye we i afunfun furulenị ni we ye i bu y'e gi ifiri Osolobue dingbu ufu a. ²⁰ Ki wu erere i n'i dingbu ili we gbu i, omeni eje-ihien i me ke we gi gbu i ya wu ili? Kanị, omeni y'a ta afunfun makeni i me ihien ri mma, bu y'e digbu e, Osolobue k'e gi ifiri e gozi i. ²¹ Ya ke we kponi unu; makeni Kraisti tazikwo ni onu afunfun, lato ni onu ihien unu e leri, keni onu hun uzo e son nzom'uku a. ²² O metuni njo;

oku-ndufie aghatun'e onu puha.

²³ Ogen we gi kpari e,

o kparigwarini we;

ogen o gi ta afunfun,

o nyanni isi n'o k'e me ihien owule.

Kama,

o no we enwen e

kwani Osolobue,

onye hun a han ezigbo enen.

²⁴ Kraisti le enwen e gi ehụ a buru njo enyi, bu e shi elu obe osisi ahun, keni enyi gi ehụ a nwunnahin njo, gi ndun enyi mememe ihien Osolobue cho. Ehụ we rusonme e ke enyi gi nwe nzuori.

²⁵ Unu te ri a kpahu ke atunrun, kanị onu e kinhenguo nwan, buru onye hun e du ume-ndun unu rikę anu, e chemę e.

Isi Nke Eto

Di Le Nwunye

¹ **Nwunye**, mezikwo erira. E humeni di i isi, keni, osuon'a ni o nwegho ndi di kwerileni oku Osolobue, e gi we omume nwunye we dohanhan we ime Osolobue—bu o nwonna oku we gwa we; ² makeni di i k'a ri a hun ke i don ri e bi ohunma, e gi egun Osolobue e bi.

³ Anile ni mma unu wuru nke ehụ—mma icho ntutu mma le iyi goru le iyi ekwa ma mma. ⁴ Ka ni ni mma unu wuru hun ri ime obi, mma ahun ghalenị a fapu—mma ime-juu le agungun omehen—hun rikememe mkpa enya Osolobue. ⁵ Enina ke ikpoho ri nsọ hun gi Osolobue e don enya don cho enwen we mma mbu-mbu ghahani ihume ni ndi di we isi. ⁶ Eriira ke Sara don gbaye Ebrahim, a kpọ a “nna-m.” Unu wu umu a ikpoho o mekwọ ni unu e mesonme ihien ri mma, ni unu anini egun ihien k'e meni unu kusi unu.

⁷ **Ndi di**, eriira k'o rizikwo ebe onu ri. Di, gi uche e son nwunye i—a nyanhan ni okpoho ka alulua a ri; e ye e ogho makeni o nwezikwo ndun ohun hun Osolobue e ye ofe ke yu nwen don nwe. E me ni enina make odakin owule gha a ri ekpere unu.

Ita Afunfun Makeni I Me Ihien Ri Mma

⁸ Nke ikpazun, **unu ile**, a wu ni ohu ime mmon; onodi ibe onu ya e metu unu; a ni ni ihien ibe unu a suo unu rike umune; e nwe ni obi alulua; e wenua ni enwen unu ali ime obi unu. ⁹ Emegwarikwole ni ihian eje-ihien mobu kpoğwarị we iyi. Hun nke unu e gi megwarị we, gi ni ngozi ku we ugwo, makeni ngozi ke Osolobue kpọni onu, iya k'o cho eka unu. ¹⁰ Makeni Ehuhuo-nsọ si,

“Onye cho ndun,
onye cho ni elu e ri mma,
ya wefu eje-ihien ire e;
ya wepuzikwo oku-ndufie ugb'onu a.

¹¹ Ya gbakito eje-ihien azun—
mesonme ihien ri mma;
ya choma udon,
chusonme e.

¹² Makeni,
enya ri mma ke Di-nwonni-enyi e lee
ndi e me ihien o cho,
ntin a rizikwo ekpere we.

Kani,
eje-enya k'o lee
ndi e me eje-ihien.”

¹³ Onye k'a sa nwan eka me unu ihien owule omeni unu wu ndi e me ihien ri mma? ¹⁴ Kani, osuon'a ni unu ta afunfun makeni unu me ihien Osolobue cho, ya wu ni ndi Osolobue gozi ke unu wu. Atule ni nwan egun we; emehunmele ni. ¹⁵ Ka yechanrin ni Kraisti onodi run'e ime obi unu nọke Di-nweni-unu, unu a kwademe ogen ile ni onu a kowanị onye owule k'a ju unu ihien hain unu gi nwon olile-enya unu nwe. ¹⁶ Ka e gi ni nwayo le mgbaye e me e. E donme ni obi unu ochan, keni ifenren me ndi hun e kuto omume oma unu ri e me ime Kraisti.

17 Makẹni ọ ka mma ni ihian gi ifiri ihien ri mma o me ta afunfun, omeni uche Osolobue ro, kari ni ihian gi ifiri eje-ihien o me ta afunfun. 18 Makẹni, Kraistị gi ifiri njo tazikwo afunfun, nwun; mgbe ohu k'ọ nwun, ọ nwunkozi, Onye ri ọchan hun nwunni ndi njo onwun—keni ọ hun uzọ wehe ẹnyi ile ebe Osolobue ri. We gbu e, ọ nwunhun ke ihian don a nwun, kani Chuku no me e ri ndun ime-mmọn. 19 Ogen o gi ri ime-mmọn, ọ no jẹn d'e zi ndi-mmọn ri ime ngan ozi oma— 20 ndi hun gileni oku-Chuku we gwa we don ogen mbu, ogen mbu ahun Osolobue gi ri e din ndidi e che; ogen hu Nua gi ri a tun ugbo-mirin hu. Ndi we gi ya wu ugbo-mirin zuopuha ebuni oda, ya wu, we ri madu esato suo; mirin ahun ke we ghaha zuopuha we. 21 We gi onwan gwato ẹnyi ke mirin-Chuku hun we gha nwan a zuopuha unu kikenni no. Ele ni w'e gi mirin-Chuku a wupu unyin ri ihian ehụ, kama, ihian gi e a ghosi Osolobue ni o gi obi e ile bia d'e kunrun e. O zuopuha unu makẹni Jesu gha onwun lihi. 22 Jesu Kristi a lashiguo nwan elu-igwee; ọ nodi nwan eka-nni Osolobue; ndi mmọn-ozii ile le okiki ile le iken ile ri nwan okpuru e.

Isi Nke Ẹnọ

Obibi Ndi We Gbehutoquu

1 Ebe o me ni Jizosi narin afunfun noke ihian, gun ni nwan agungun ohu hu o gun, unu e konrin ime obi onu. Makẹni, onye gi ifiri Kraistị kpachanpu ẹnya narin afunfun ime ndunni a juguo njo— 2 a ra bizi n'o me ihien ndi hun a gun ihian, kama, o bi ndun a hoduni enu-uwaa ke Chuku don cho.

3 Ogen unu tuhu ogen mbu ebe unu ri e mesonme ihien ndi hun a suo ndi ghaleni e fe Chuku usuo e higuo. Rike we, unu te ri e bi obibi ifenren ogen hu, eje-ihien a gunsomme unu; unu a ra manya a tu, e me eje-mmemme, e jẹn ogo manya, onu a ru mmọn onu a marinzi hun unu ruako.

4 O tuka we nwan ẹnya ni unu arizi e son we e bi obibi ahun na iwi—we hu e gi e e kuja oku unu. 5 Kani we jenkọ d'e ye Osolobue mgbako—Osolobue hun ri nwan e che ni ogen ru n'o kin ndi ri ndun le ndi nwunni ikpe.

6 Onwan hain we gi zizikwo ke ndi nwunni ozioma, keni we hun uzọ ri ndun ime-mmọn rike Osolobue, osuon'a ni a nariguo we ikpe-omuma, nwun ke ihian.

Ke We Don A Run Orun Osolobue

7 Ihien ile e d'e ru njendeme; e kwondon ni nwan enwen unu, a wu ndi ghaleni e gi okukwe we e gu egu. E me ne make odakin gha a ri ekpere unu. 8 Hun kachanrin mkpa, e nwe ni ihien-osusuo ndi Itu-Kraist' ibe unu ogen ile, makẹni

ihien-osisuo e kpume njo bu oda. ⁹ E gichanrin ni obi unu a nabanhan ibe unu iwe unu—e denwinwinle ni. ¹⁰ Rike ezigbo ndi-nlepu enya, hun Osolobue meni efoma yesonme oyiye ichen-ichen, onye-onye ime unu ya gi oyiye o nwehen eka Osolobue e yeni ibe e eka. ¹¹ Onye owule hun e kuni, ya ku ihien Osolobue ku—rike onye Osolobue gi e ku; onye owule hun a run orun owule ya gi iken Osolobue ye e run a, keni ogho hun uzo a bia ni Osolobue ime ihien ile ghahani Jesu Kristi. Ogho le iken ile wu nke e jennin ejen. Isee.

Ita-afunfun Noke Onye Nke Kraisti

¹² Ndi ri m obi, anikwole ni oken afunfunni unu ri a ta, hun we gi ri e lele unu, tu unu enya noke si ahunlele ro. ¹³ Ka ghoghoma ni, make ni unu ri e son Kraist' a ta afunfun a—keni unu hun uzo nwe ighoghogho, e yi oro-ighoghogho ogen ogho a k'e gi puhachanrin ifon.

¹⁴ Omeni we gi ifiri Jesu Kristi kpari unu, onu a wurule ndi Osolobue gozi, make ni ohun ghosi ni Mmon ahun nwe ogho hun wu Mmon Osolobue nokwasi onu. ¹⁵ Ka emekwole ni ndi ri a ta afunfun make eje-ihien we me—make igbu-ochu mobu izu-ohin mobu make ni ihian wu eje-ihian le n'o me eje-ihien we gi a cho ihian mobu ni ihian a chosonme oku.

¹⁶ Kani, omeni y'a ta afunfun make ni i wu onye Itu-Kraisti, ewerile e ihien-ifenren, ka ja Osolobue mma n'i ri a za efan hu, n'i ri a za “Onye nke Kraisti.” ¹⁷ Make ni, ogen e ruole hun okinkin-ikpe e gi bidon—bu o k'a gha ime ulo Osolobue bidon. O me nwan ni okinkin-ikpe k'a gha eka enyi ndi nke Osolobue bidon, kini ri e che ndi nupu ni ozioma Osolobue isi? ¹⁸ Ozozu, “Omeni nzuopuha fu ndi ezi-omume orun nani k'o k'a ri ni ndi-njo

le ndi ghaleni e fe Osolobue?!”

¹⁹ Ya wu, ndi hun ri a ta afunfun—udi afunfun hun wu uche Osolobue—we we nwan enwen we che eka Onye-okike hu hun furu w'e gi don enya; we mesonme mma.

Isi Nke Isen

Ndi-isi Uka Le Ndi We Keye We Lefu Enya

¹ M ri nwan a rijo ndi-isi ri ime unu—**m ri a rijo unu** noke onye-isi ibe unu le onye gi enya a hun afunfun Kraisti ta le onye ri ndi k'e nwehen ogho ahun lalani: dodo ni, ² e lepu ni atunrun Osolobue hun we buche unu eka enya; e du ni we. Arunle ni noke si we wa a ye onu olu, ka shiapu ni efu run a—noke ke Osolobue don cho; egile ni ekpiri ihien unu k'e nwehen me e, ka me ne make ni irun ni Osolobue orun ri a du onu. ³ Emele ni ndi we keye unu lepu enya noke si unu nwe we; kama, a wuru ni ni we ihien-neri, ⁴ keni, ogen Onye-isi ndi-ndu atunrun e gi

bja, unu e nwehen okpu-eze ogho ahun ghaleni a fapu hun o k'e gi tu unu ugon.

⁵ Erirazikwo, unu ndi ri ibe ali, ndi hoduni, e humeni ni ndi-isi isi.

Unu ile, e welua ni enwen unu ali ebe unu le ibe unu ri e me ihien. Makeni, Ehuhuo-nsọ si,

“Osolobue a nokin onye-mpache uzọ,

kani,

o me ni onye e welua enwen e anị efoma,

e yen'e eka.”

⁶ Ya wu, wenua ni nwan enwen unu ali che okpuru Osolobue hun nwe iken hi-ogbe—keni ogen ru, o bushi unu elu—⁷ unu e bu mkpa ile unu nwe kwasị a, makeni orinimma unu ri a obi.

⁸ E donrin ni enya; e che ni nche—makeni enenren onu wu Ekwensu ri aghahunme nọke eworo ri e denni, a cho onye o k'a nwun ri. ⁹ Chekenme n'e nwan ogun! E turukenme ni ime okukwe onu—ebe o me ni unu a maringho ni ndi Itu-Kraisti ibe unu ile ri uwa ri a tazi udi afunfun ohu hu. ¹⁰ Kani, unu taguu afunfun ekerere ogen, Osolobue hun e mechanrin efoma ile, hun kpo unu d'e du e nwonrin ogho-itẹbite ahun ri ime Jizos' Kraisti, k'e donzichanrin ni unu ihien, me unu turu, me unu ze, me unu nodichanrin ohunma, obi e ruchanrin unu ali.

¹¹ Iken ile wu nke e jenin ejen! Isee.

Ekele Ikpazuun

¹² Sivanosi*, ya yeni m eka de ehuhu-ozini me ekerere; nwenen enyi m weri n'o furu onye we gi e don enya k'o wu. M de e keni m gi e gba unu ume, gizi e ku ni onwan wu ezigbo efoma ahun Osolobue me ni ihian; turukenme ni ime e.

¹³ Uka ahun ri Babilonu, hun we hori ke we don hori unu, e zigho ekele unu. Nwa m wu Maki e keleghozikwo onu. ¹⁴ Dide ni ibe onu odide ihien-qsusuo.

Udon ya ri ni unu ile hun ri ime Jizos' Kraisti.

* **Isi Nke Ise**n:12 Iya wu Saịlasị.

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo **Pita** **De** **Pita, Nke Ebuo**

¹ Mmẹ wu Simionu hun w'a kpọ Pita de ehuhuo-ozini. M wu igbon Jizos' Kraisti; m wuzikwo onye-ozini e pu-ichen. M ri e dejenni ndi Osolobue ye okukwe ohu hu rikememkpa hun enyi le enwen enyi nwon —okukwe hun we nwonhen makeni Jesu Kristi wu Osolobue enyi le Onye-nzuofuha enyi ri ochan. ² Efoma le udon ya rini onu mmagi-mmagi—ebe unu n'a marin Jizos' Kraisti wu Onye-nweni-enyi le Osolobue enyi amarinwaye.

Ghosi Ni Ni Osolobue Kpo Unu

³ O gigu oken o gi wuru Chuku ye enyi ihien ile ri enyi mkpa hun enyi e gi bi elu le hun enyi e gi fe Osolobue; omarin enyi marin ya wu Jesu, onye hun kpo enyi d'e son e nwe ogho a, son e ri ochan hu o ri, ke enyi gha nwehen ihien ndini; enyi gha a marinwaye e, enyi hu e nweyaye ihien ndini o ye enyi. ⁴ Ogho a ahun le ochan ahun o ri k'o gi nwan kwesonme enyi oken nkwa ndi hun o kwesonme enyi, nkwa ihien w'a cho acho ri ichen-ichen hun o cho ni enyi nwerin. O me e keni onu gi ihien ndi hu o kwe nkwa a bia d'a ri ke Osolobue, e bi ke iya, ebe unu no wanahinguu uru ri ime uwa le ihien oila-enya hun e buhen'e.

⁵ Ufiri onwan, lili ma ni nwan uzọ ile ni unu we iri-mma cheni okukwe unu; unu e we imarin-ihien che ni iri-mma unu. ⁶ Wezi ni ikwondon-enwen-ihian che ni imarin-ihien. E nwe ni ezigbo-ndidi e che ni ikwondon-enwen-ihian; unu e we itu-egun Osolobue e cheni ezigbo-ndidi. ⁷ E gi ni obi-nwene e son ibe unu ndi kwerini—unu e we ohun che ni itu-egun Osolobue. E nwezi ni ihien-osusuo hun ghaleni e tu e cheni obi-nwene.

⁸ Makeni, omeni unu nwe ihien ndini ile ime ndun unu, e nweyaye we, unu awuko ndi marin Onye-nweni-enyi wu Jesu Kristi bu w'a ra mi n'a mkpuru, w'a ra runpuha n'a ihien owule. ⁹ Kani, o me nke onye hun nwonleni ihien ndini, o rini e leghakenme uzọ, enya-mpin k'o wu. O zogu ni a chanchanpugu w'a njọ mbu.

¹⁰ Lili ma ni nwan uzọ ile, umunem, ni unu ghosi ni Osolobue kpo unu nke-esi le ni o hori unu nke-esi. Makeni, unu me e, o nwonni oghen unu e gi dan! ¹¹ Unu siko d'e gi e ru ogo ndi we k'a nabanhan ohunma-ohunma ime Ali-eze itebite Jesu Kristi—Di-nwonni-enyi le Onye-nzuofuha-enyi.

Pita We Gi Enya Hun Ogho Kraisti

¹² Ya wu, m cho nwan ni m'a nyanhan ni unu ihien ndini ogen ile—osun'ani unu a maringwole we; osun'a ni unu e turugwo ohunma ime ezioku hu we weheni unu. ¹³ E rogho m'a n'o hugho mma ni m'a nyanhan ni unu ihien ndini we, hunni m rikwo ndun ime ehuni. ¹⁴ Make ni, a maringwo m ni ogen m'e gi nwunhun, gbupu ehuni, a rigwo nsue, rike ke Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi don ghosi m. ¹⁵ Eghoe, m k'a nwankenme uzọ ile gi hun a ni onu k'a sa eka a nyanhan ihien ndini we, m ghagwu ehuni pu—m nwunhungwu.

¹⁶ Make ni ele akiko ndi ma ko akiko mema ke enyi sonko ogen enyi gi gwa onu oku iken le obibia Nna enyi wu Jizos' Kraisti. Mba; enyi gi enya enyi hun ogho a. ¹⁷ Chuku-Nedi ye Jizos' ogho le ikpen ogen hu o gi gha elu-igwee gi olu e ku oku. Olu ahun le Ogho ahun Kachanrinni wi bia ebe Jizosi ri. Olu ahun si, “Onwan wu ezi Nwa m; ihien e a suoka m!” ¹⁸ Enyi le enwen enyi gi ntin enyi nu ke oluni gha elu-igwee bia ogen ahun enyi le iya gi ri elu ugu-nsọ hu.

¹⁹ Enyi gi e nwan marin ni ihien ndi-amuma ku ime Ehuhwo-nsọ wu ezioku furu w'e gi don enya. Ya wu, o ka unu mma ni unu gi we e don—noka ukpe-eka ri e nwun ime ishi—gi we don d'e ru mgbe eki e gi fon, hun ukpe Onye ahun wu Kokise-utuntun e gi time ime obi unu.

Ke Ihien Ri Ime Ekukwo-nsọ Don Bia.

²⁰ Ka ghoha ni onwan rike ihien ibuzo: ni, o nwonna ihien owule we ku mobu de ime Ehuhwo-nsọ hun we gi uche ihian ku mobu hun we gi uche ihian a kowa; ²¹ make ni, o nwonna ihien owule ri ime Ehuhwo-nsọ hun gha uche ihian puha. Kama, Mmon-nsọ 'ya nu ndi hun kuni, we no ku ihien gha ebe Osolobue ri bia.

Isi Nke Ebuo

Ndi-amuma-ntu Le Ndi nkuzi-ntu

¹ Kanị ndi-amuma-ntu puhazikwo ime ndi Izrel' ogen mbu hu. Eriira ke ndi nkuzi-ntu k'a donzi ri ime unu. We k'e gi nzuzue webanhansonme nkuzi-ntu hun e buhe ntikpo, jude Di-nwonna-we, hun nonni we—onwan ke we k'e gi buhekenrin ni enwen we ntikpo.

W'e Dufie Ihian, A Tunarin Ihian Ihien E

² Kanị, ndi bu oda k'e son we bime eje-obibi ifenren ahun we ri e bi. Ihian sikọ d'e gi ifiri we kutọ Uzọ-ezioku. ³ Enya-uku we k'e me we e gi onu-oma e dufie unu, a tunarin onu ihien onu. Ikpe-omuma le afunfun we buto ni we edei hu a—o nodituni mmaka; ntikpo Osolobue jenkọ d'e tikpo we a ranhintuni uran!

Osolobue A Maringwo Ye Onye-onye Ihien We Cho

⁴ Ebe o me ni Osolobue ahatuni ndi mmom-ozu hu ogen ahun we gi me njo, kama, o tu we ye ime okun-mmom, kenmesonme we, busonme we che ime olu risonme ime ishi kachanrinni d'e ru Uhuohin okinkin-ikpe—kini k'o k'e me ndi nkuzi-ntu ndini?

⁵ O me nwan ni Osolobue ahatusikwoni uwa mbu ye, ogen hu o gi zihie oken mirin d'e tikpo uwa ndi-njo hu; omeni o zuopuhago Nua, hun e zisonme we ozi keni we me ihien Chuku cho, ya le madu esa ndi ozo—k'o k'e me ndini we?

⁶ Omeni o magho ani Sodomu le ali Gomora ikpe, gi okun dunfu we, we no henrin ntun—nke wu ni arizi we, o no gi we ghosi ihien jenko d'e me ndi k'e nupu isi okpuru oku Osolobue—k'o k'e me ndi nkuzi-ntuni?

⁷ Di-nwonna-enyi zuopuha onye ri-ochan wu Lotu, hun ize eje-obibi we le obibi ifenren we ri e bi e ze oda-oda. ⁸ (Ezioku-ezioku, ogen ahun ile Lotu gi bi ali we, o hu a fugbu onye ezi-omumeni, obi e hu ri ochan hu a gbawa—makeni o hu e gi enya a hun eje-ihien ile we ri e me uhuohin-uhuohin, e gi ntin a nu a.)

⁹ Ya wu ni Di-nwonna-enyi marin k'o don a gbaaha ndi hun e fen'e ime onwunwan, marinzikwo k'o don e bu ndi-njo e che ime afunfun d'e ru Uhuohin okinkin-ikpe, ¹⁰ tumadu ndi hun e me ihien uru a gunni we le ndi e ledan okiki.

W'e Ledan Okiki, E Kuto Ihien We Ghotaleni

Obi ndi nkuzi-ntu ndini e zeke, ihien owule obi we ye we ke w'e me; egun ikpari ndi nwon ogho ara tu we. ¹¹ Kani, osuon'a ni ndi mmom-ozu ka e ze, ka iken e nwe, w'a ra kpari ndi nwon ogho, w'a ra kutu we ihun Di-nwonna-enyi. ¹² Kani, ndini no ke anu-ofia nwonleni uche, anumanu hun ghaleni e leban ihien enya—hun we muhu ni we nwunrun gbu. W'e kuto ihien we ghotaleni. We k'a la ntikpo ke anu-ofia don a la ntikpo— ¹³ eje-ihien e kunrun we make eje-ihien ndi we ri e me!

Ihien Hun A Gun Ehu We Ke W'e Me

O suo we ni we e me ihien-ifenren ebe eki ri enu. Unyin le ntupo ke we wu ime igunrun unu. Iya ke we wu makeni w'a nozide ebe we n'e son unu e ri Oriri Ihien-osusu unu e me ihien-ifenren le ihien-ndufie ndi ahun asuoni we, e mepuha we ifon. ¹⁴ Ughere jun we enya; efo ime-njo ara jun we. W'e gi ero a dori ndi zeleni. E gigo we enya-uku zun obi we. Ndi we bu onu ke we wu!

A Kpahugo We

¹⁵ A lagu we ezigbo Uzọ hu zinrinni to, ghasonme uzo Balam' nwa Beo, hun eje-erere a suo, a du— ¹⁶ kani Osolobue

nọ jugbo a make njo a: ebe jaki ghaleni e ku oku nọ gi olu ihian ku oku, hun we gi jugbo era ahun ri a pu onye-amuma hu.

¹⁷ Ndi nkuzi-ntu ndini wu isi-mirin tahini; igirigi ufere buko; uwe ke we donme ni ishi hun kachanrin.

Oku-onu We Asuoka Kani A Riziole We Egbun

¹⁸ I nu oku-onu we, y'e gbu ni we oseku! Kani oku we enwen ani. We gi ihien a na enya a dori ndi ghahu ime ndi-mmefie gbafuha. ¹⁹ We kwesonme we nkwa ni we k'e weri enwen we, kani, uwe le enwen we wusonme igbon ihien rini. Makeni, ihien ri a ki ihian ke onye hu wu igbon e.

²⁰ Makeni, omeni we wanahinguu ihien ndi e meru ihian hun ri ime uwa ghahani imarin Jesu Kristi hun wu Di-nweni-enyi le Onye-nzuopuha enyi, anizi we ihien ndi hu nwundon we, kari we aka, onodi ikpazuun ndi no erira a kaguo njo kari nke ibuzo.

²¹ Makeni, o te ka we mma ni amarintudeni we Uzọ hu ri ochan kari ni a maringuu w'a, a gbakito we oku le iwu hu ri nsọ we weye we aka azuun. ²² Ilu hu wu ezioku e meguo nwan ebe we ri, "Nkite e kin azuun buru egbo a." Ozozị, "We chanchanhu ezin n'o shi ime ikpotọ d'e gu."

Isi Nke Eto

Nkwa Obibia Di-nwonna-enyi

¹ Ndi ri m obi, onwan me ekukwo-ozu nke ebuo m deheni unu. Ime we ebuo, m ri a nwan ni m kpotien iroro zu oke ime unu ghahani inyanhan ni onu ihien. ² M ri a si unu nyanhankwo oku hu ndi-amuma nsọ Osolobue ku ogen mbu le iwu Onye-nzuopuha enyi ye ghahani ndi-ozu pu-ichen o zihen unu.

Eleni Di-nwonna-enyi Ri E Bi Mbie

³ Nke ibuzo, ghota ni onwan: ni ndi-emu k'a puha ogen ikpazuun, a mu emu, e bi k'o suo we. ⁴ We k'a si, "Elebe ke nkwa nwen o kwe n'o lala alala ri? O biaguo nwan? Ndi nedi enyi we a ranhinguo uran (onwun) kete-ele-mgbe; ihien ile nohu ke we ri kete we e kele uwal!"

⁵ A kpachanpuguo we enya zo ni oku-onu Osolobue k'o gi ke enu-igwee hu ri mbu-mbu; ni oku-onu k'o gizi gha mirin mema akpakali, gha ime mirin wefuha a; ⁶ o no gizi oku-onu a me mirin, oken-mirin, tikpo uwa mbu hu la iwi. ⁷ Kani, nke elu-igwee le uwa ri ogeni, Osolobue e giguo ya wu oku-onu a bu we donme n'o k'a dun we okun; o ri e che Uhuohin ahun o k'e kin ndi-njo ikpe, tikpo we.

Di-nwonna-enyi Ri Eche Ni Ihian Wanahin

⁸ Kani, nke unu ndi ri m obi, azokwole ni ihien ohuni: ni ebe Di-nwonna-enyi ri, akp'ohin ohu noka ahua nnu-uku (ahua ogun-iri kwasị nnuna); ahua nnu-uku rizi ke akpu-uhuhin

ohu. ⁹ Eleni Di-nwonna-enyi ri e bie mbie imezu nkwa a ke ndi hu don a gho ha ibie-mbie; mba, o gi ndidi e son unu. O choniri ni onye owule la iwi, kama, o cho ni onye owule roghari.

Uhuohin Di-nwonna-enyi Lala

¹⁰ Kani Uhuohin Di-nwonna-enyi jenko d'a bia idemizi leke ohin. Ogen hu, igwere siko d'e gi oken uzun fopu, okun a rinranpu ihien ile ri igwere; uwa le ihien ile ihian no ime e me e kpufu, puha ifon.

¹¹ Ebe o me ni we k'e tikpupu ihien ndini ile enina, elee udi ihian k'o furu ni unu wuru? O furu ni onu e bi obibi ri nso, e gi egun Osolobue e bi; ¹² e che Uhuohin Osolobue, e me e no bikenrin, Uhuohin hu o k'e gi mu okun ye elu-igwere, denpu a, gi erira rinranpu ihien ile rin'a.

¹³ Kani, noke ke Osolobue don kwe nkwa, enyi ri a tu enya enu-igwee ohun le uwa ohun—ebehu wuchanrin ebe obibi ihien ile ri-ochan.

¹⁴ Ndi ri m obi, ebe o me ni onu ri a tu enya ihien ndini, lili ma ni nwan ni udon hun uzo a ri egbata onu le iya, amamgbe unu gha e nwon ntupo mobu nkoriani ogen unu k'e gi puha ihun Osolobue. ¹⁵ Bun'e obi ni ndidi Di-nwonna-enyi ri e nwon wu oghere nzuopuha.

Enina ke ezi nwene enyi wu Polu donzi deni unu ghahani amamihiem Osolobue ye e. ¹⁶ O kusonme oku ihien ni ime ekukwo-ozie e ile. O nwongho ihien ndi a fu orun oghota ime ihien ndi o de, hun ndi marinleni enya we le ndi wuzoleni ohunma a fihuto—ke we e mezi ihien ndi ozo ri Ehuhuo-nso, e gi e e seheni enwen we ntikpo.

¹⁷ Ndi ri m obi, a gwatogu we nwan unu ihien ndini. Donrin ni nwan enya, amamgbe mmefie ndi e bi k'o suo we e dufie unu, me unu ewuzozile ke unu don nwan wuzo. ¹⁸ Ka gi ni efoma Jesu Kristi wu Di-nwonna-enyi le Onye-nzuopuha enyi me e suewaye ime okukwe; a marinwayezikwo ni Di-nwonna-enyi.

Ogho ya ri n'a ogenni, rizikwon'a d'e ru Uhuohin hu k'a to jenrin ejen! Isee.

Ehuhuo-Ozi Nke Ibuo **Jonu** **De** **(Jonu, Nke Ibuo)**

Oku Hun E Ye Ndun

¹ Hun ahun ri gha mbidon lala ke enyi ri a gwa onu oku e, Hun ahun enyi gi ntin nu, hun enyi gi enya enyi hun. Enyi e leguo a, enyi e metugho a aka. Oku hu e ye ndun wu Jizosi ke enyi ri e ku oku e. ² Ndun hu no puha hun w'e legua enya. Enyi a hungho a. Enyi hu e ku banyen'e, a gwa unu banyeni ndun itebite hu. Ndun itebite hu le Chuku-Nedi te ri, kanj o no puha ni enyi legua. ³ Enyi ri nwan a gwa unu ihien enyi hun le ihien enyi nu, keni unu hun uzọ du enyi meko— makeni Nedi-enyi le Nwa a wu Jesu Kristi ke enyi le we ri e meko. ⁴ Enyi ri e de ihien ndini keni ighoghọ enyi hun uzọ zu oke.

Ukpe Suro Ke Osolobue Wu

⁵ Onwan wu ozi hu enyi nu onu a, hun enyi ri nwan e zi unu: ni Osolobue wu ukpe, o nwonna ishi ri ime e—kaka. ⁶ Omeni enyi si ni enyi le iya ri e meko bu enyi a to ime ishi e bi, ya wu ni enyi ri a tu ntụ, enyi a ri e gi ezioku e bi. ⁷ Kanj, omeni enyi hu e bi ime ukpe, nọke ke ya nwen don ri ime ukpe, ya wu ni enyi le iya hu e meko nke-esi, edeke Nwa a wu Jizosi k'a ri a chanchanfu enyi njo owule enyi me.

⁸ Omeni enyi si ni enyi ara me njo, enyi ri e dufie enwen enyi, ezioku arị ime enyi. ⁹ Kanj, omeni enyi e kupuha njo enyi, onye we gi e don-enya le onye-ezioku k'o wu, o k'a gbaghari enyi njo enyi, chanchanpuhanrin enyi ihien ile rileni mma.

¹⁰ Omeni enyi si ni enyi e meni njo, ya wu ni enyi ri a si ni Osolobue wu onye-ntu, ya wu ni oku e a ri ime enyi.

Isi Nke Ebuo

Kraisti Ya E Donme Enyi Uchan

¹ Umueka m, m ri e de ni unu ihien ndini amamgbe unu gha e me njo. Kanj, omeni ihian me njo, enyi nwon onye a ri don ni enyi ebe Chuku-Nedi ri—onye hu wu Jesu Kristi, onye hu ri ochan. ² Ya le enwen e wu ejan hun we gi wepu njo enyi le iwele-onuma-Osolobue; ele njo enyi suo, kanj, ke njo uwa ile.

³ Ihien o k'e gi nwan we enyi enya ni enyi a maringho Osolobue nke-esi wu ni enyi e mesonme ihien o si enyi me.

⁴ Onye owule hun si ni o maringho a bu a ra me ihien o si

enyi mę, onyę hụ wụ onyę-ntu, ezioku arị ime onyę nọ ęnina.
⁵ Kani, nke onyę ọwụlę hụn a gbaye oku Osolobue, ezioku-
 ezioku, onyę ahun nwe ihien-osisuọ zu oke jenni Osolobue.

Ihien ęnyi gi a marin ni ęnyi ri ime ę wụ onwan: ⁶ onyę si n'ọ
 ri ime Osolobue ya bi obibi ke Jizos' Kraisti don bi.

Iwu Ohun

⁷ Ndi ri m obi, arị m e deni unu iwu ohun; kama, iwu ohu
 ahun we ye unu isi-ibuzo ro. Ozi hu unu nu, iya wu iwu mbu
 ahun m ri e ku oku ę. ⁸ Kani o wuzikwo iwu ohun. Iwu ohunni
 wu ezioku, o hu ime Kraisti, o huzikwo ime onu—makeni ishi
 hu a ghafe, ezigbo ukpe e nwunmeguo.

⁹ Onyę ọwụlę si n'ọ ri ime ukpe bu ize onyę Itu-Kraisti ibe
 ę hu e ze ę, echen ke onyę hu rikwo ime ishi. ¹⁰ Onyę ọwụlę
 nwe ihien-osisuọ onyę Itu-Kraisti ibe ę bi ime ukpe—o nwonni
 ihien ri ime ę hun e me ihian a kpogburu. ¹¹ Kani, onyę hun e ze
 ize onyę Itu-Kraisti ibe ę ri ime ishi; o ghako ime ishi, o marin
 ebe o jenkọ—makeni ishi hu a gbakinguo a ęnya.

¹² Umueka,

m ri e de ni onu ni m gi gwa onu
 ni Osolobue e giguo ifiri ęfan Jizosi

gbaghari unu njo.

¹³ Ndi nedi,

m ri e deni unu ni m gi ę gwa unu
 ni unu a maringuo onyę hu rini gha mbidon lala.

Ndi-ikoro,

m ri e de ni unu ni m gi ę gwa unu
 ni unu e meriguo Eje-onyę hu.

¹⁴ Umueka,

m de ni unu ihienni ni m gi ę gwa unu
 ni unu a maringuo Chuku-Nedi ęnyi.

Ndi nedi,

m de ni unu ihienni ni m gi ę gwa unu
 ni unu a maringuo onyę hu ri gha mbidon lala.

Ndi-ikoro,

m de ni unu ihienni ni m gi ę gwa unu
 ni unu e zegho,

ni oku Osolobue ri ime unu

le ni unu e meriguo Eje-onyę hu.

Ihien-üwa Y'a Suokwole Unu!

¹⁵ Enwekwole ni ihien-osisuọ üwa möbu ndi ri ime üwa,
 makeni ihien Chuku-Nedi-ęnyi ara suo onyę ihien üwa a suo.

¹⁶ Makeni, ihien ile ri ime üwa, ke eje-ihien ndi a gunsomę
 ęhu ke ihien-onina-ęnya ke nhonron ihian a honron makeni o
 nwegho ihien-üwa, aghani ęka Nedi-ęnyi bia—üwa ke we ile gha

a bịa. ¹⁷ Ụwa lẹ ihien-ọlila-ẹnya ile rịn'a ghafekọ aghafekọ; kani, onye ọwụlẹ hụn e mę uche Osolobue k'a tọ jęnrin ejen.

Eñenrẹn Kraistị Ahun W'a Kpọ Anti-Kraistị

¹⁸ Ụmụ m, ogęnni wụ ogęn ikpazụun! Kę ọnu dọn nụ ni eñenrẹn Kraistị ahun w'a kpọ anti-Kraistị lala, ẹrira k'ọ rị nwan ni ndi bu ọda wụ ndi-inenrẹn Kraistị a puhaguo. Iya kę ęnyi gi a marin ni ogęnni wụ ogęn ikpazụun. ¹⁹ Imę igunrun ęnyi kę ndini gha pu nke-esi, kani, ele wę ndi nke ęnyi. Makęni, omęni wę te wụ ndi nke ęnyi, nkę e sọn wę ęnyi nodi. Kani, ọpupu wę gha imę igunrun ęnyi pu k'o gi wechanrin ęnya ni ele wę ndi nke ęnyi.

²⁰ Kani, ọnu ile marin ezioku makęni Onye-hu-ri-nsọ e hukpuguo ọnu udeń imę-mmọn gi tumę unu umu a. ²¹ Ẹleni unu amarin ezioku hain m gi e deni unu, kani, makęni unu a maringho a—unu a maringho n'o nwonnin ntu a gha imę ezioku a fuha. ²² Onye wụ nwan onye ntu emeni ele onye kwerileni ni Jizosi wụ Kraistị, Onye-nzuopuha hu Osolobue tumę. Onye no ẹrira wụ eñenrẹn Kraistị hu—hun w'a kpọ Anti-Kraistị; a ra kwerini Chuku-Nedi lẹ Nwa a. ²³ Eghęe! Makęni, onye ọwụlẹ ju Nwa a ekwerini ni Chuku-Nedi; onye ọwụlẹ kwerini Nwa a nwonzikwo Chuku-Nedi.

²⁴ Ni ni ozi hu unu nụ isi-ibuzo risonme imę ndun unu. Omęni ihien unu nụ isi-ibuzo hu a risonme imę ndun unu, unu k'a risonme imę Nwa Chuku lẹ imę Chuku-Nedi. ²⁵ Ihien o kwe ęnyi nkwa n'o k'e ye ęnyi wụ ndun itebite.

²⁶ Ifiri ndi ri a cho ni wę dufie unu kę m gi ri e deni unu ihien ndini. ²⁷ Kani, o mę nke unu, udeń imę-mmọn hu o hukpu unu, hun o gi tumę unu umu a hu imę ndun unu a kuzi unu ihien ile. Ya wụ, o nwonzini nwan mkpa o ri ni onye ọwụlẹ k'a kuzi unu. Ihien udeń ahun o gi tumę unu a kuzi unu wụ ezioku—ntu ari a. Nọkę kę o dọn kuzi ọnu—nodi ni imę Kraistị. ²⁸ Eghęe umu m, nodi ni imę e, keni obi ru ęnyi ile ali ogęn o k'e gi puha; amangbe ęnyi e gi ifenren warị Uhuohin hu.

Kę W'a Dọn Marın Umụ Osolobue

²⁹ Omęni ọnu a maringho n'ọ ri ọchan, ọnu k'e gi e marin ni ya mu onye ọwụlẹ hụn e bi obibi onye ri-ọchan.

Isi Nke Ẹtọ

¹ Lee ni nwan kę Chuku-Nedi nwehan ihien-osusuo ęnyi—nke wụ ni w'a kpọ ęnyi umu Osolobue! Ezioku-ezioku, iya kę ęnyi wu! Ihien hain uwa gileni marin ęnyi wu ni uwa amarin n'a. ² Ndi ri m obi, ęnyi wu nwan umu Osolobue. Kani, ihien ęnyi jenkọ d'a wuru e ke puha ifon—bu ęnyi a maringho ni ogęn o k'e gi bia, ęnyi k'a no kę iya, makęni ęnyi k'a hunchanrin a k'ọ no.

³ Ndi ile nwon olile-enyani ime we e donme enwen we ochan noke ke ya le enwen e don ri ochan.

⁴ Onye owule hun e me njo ri a dan iwu make ni ime-njo wu idan-iwu. ⁵ Unu a maringho ni Kraisti bia d'e wefu njo, unu a maringhozi ni o nwonni njo ri ime e. ⁶ O nwonni onye ri ime e hun e me njo; onye owule hun e me njo e ke huntu e mobu marin a.

⁷ Umueka, anile ni onye owule dufie unu! Onye hun e bi obibi onye ri-ochan ri ochan ke Kraisti don ri ochan. ⁸ Onye owule e me njo wu nke Ekwensu—make ni Ekwensu gha ali mela njo. Iya hain Nwa Osolobue gi bia—keni o tikpo orun Ekwensu.

⁹ O nwonni onye hun Osolobue mu hun e me njo. Make ni, mkpuru Osolobue ri ime onye ahun. O s'eka me njo, make ni Osolobue mu a. ¹⁰ Onwan ke we gi a marin ndi wu umu Osolobue le ndi wu umu Ekwensu: onye owule ghaleni e me ihien ri mma mobu hun ihien ndi Itu-Kraisti ibe e ghaleni a suo ele nwa Osolobue.

E Nwe Ni Ihien-osusuo Ibe Unu

¹¹ Make ni ozi hun unu nu isi-ibuzo wu ni enyi k'a gha e nwe ihien-osusuo ibe enyi. ¹² Enyi anokokwo ni ke Keni—o wu nke Eje-onye hu, o gbupu nwene e. Ki hain Keni gi gbu e? Make ni Keni le enwen e me eje-ihien kanj nwene e me ihien ri mma.

¹³ Umune m, y'a tula unu enya ni ize unu ri e ze uwa. ¹⁴ Ihien enyi gi marin ni enyi a ghaguo onwun fuha, banye ndun, wu ni enyi nwe ihien-osusuo ibe enyi. Onye nweleni ihien-osusuo ibe e a nwunhuguo.

¹⁵ Onye owule ize nwene e e ze wu izighe—bu unu a maringho n'o nwonni izighe ndun itebite ri ime e. ¹⁶ Ihien enyi gi a marin ihien-osusuo nke-esi wu onwan: ni Kraisti gi ifiri enyi we ndun a ye. O furu nwan ni enyi gizikwo ifiri ibe enyi we ndun enyi ye. ¹⁷ Nanj ke ihien-osusuo Osolobue gi ri ime ihian, omeni ihian e nwongho ihien uwanj, kanj o hun nwene e ihien ri a ko, o ju n'o yekon'a eka? ¹⁸ Umueka, ni enyi e nwon ni ihien-osusuo nke-esi—elekwu hun we gi onu suo e ku, kanj, hun we gi eka e me.

¹⁹ Ohun ke enyi e gi marin ni enyi wu nke ezioku, iya ke enyi gi e me obi e ru enyi anj ebe Osolobue ri—²⁰ omeni obi e gbume enyi mgbu. Make ni, Osolobue ka obi enyi, o maringhozikwo ihien ile.

²¹ Ndi ri m obi, omeni ihori enyi hu a ghoni enyi, obi e rucharin enyi ali ebe Osolobue ri, ²² enyi e nwehenzikwo ihien owule enyi rio a—make ni enyi hu e donme iwu e, e me ihien a suo a usuo efo.

²³ Iwu e wu hunni: ni enyi k'e kweri ni efan Nwa a wu Jesu Kristi le ni enyi k'e nwe ihien-osusuo ibe enyi—noke k'o don

gwa ẹnị. ²⁴ Kẹ wẹ han hụn e dọnmẹ iwu ẹ rị ime ẹ, ịya nwẹn rịzịkwọ ime ndun wẹ. Ihien ẹnị gi a marin n'ọ hụ ime ẹnị wu ọnwán: n'ọ yeolẹ ẹnị Mmọn-nsọ.

Isi Nke Ènọ

Mmọn Osolobue Le Mmọn Eñenren-Kraịstị

¹ Ndi rị m obi, ẹlẹ mmọn ile gi ihian ku kẹ unu k'e kweyeni, ka e lele ni wẹ, keni unu marin kẹ mmọn ndi hụ gha ẹka Osolobue bia nke-esi. Makeni, ndi-amuma-ntu bu ọda a puhaguo ime uwa.

² Kẹ onu k'a dọn marin ni Mmọn Osolobue ro wu ọnwán: mmọn ọwule gi ẹ dọn ni Jizosi hụn wu Kraịstị, Onye ahun Osolobue tume, henrin ihian bia, e ku ẹ—mmọn hụ gha ẹka Osolobue bia,

³ kani, mmọn ọwule hụn kwerileni ni Jizosi hụn wu Kraịstị, Onye hụ Osolobue tume, henrin ihian bia, mmọn ahun aghani ẹka Osolobue bia. Ohun wu mmọn Eñenren-Kraịstị, ya wu, mmọn Anti-Kraịstị—hun onu nu n'ọ lala alala; ọ riguo nwan ime uwa.

⁴ Umueka, unu wu nke Osolobue—onu e meriguo wẹ, makeni onye hụ rị ime unu ka onye hụ rị ime uwa. ⁵ Ndi-amuma-ntu ndini wu nke uwa—ya wu, ihien w'e ku wu nke uwa, uwa e gon wẹ ntin. ⁶ Ẹnyi nwẹn wu nke Osolobue. Onye ọwule hụn marin Osolobue e gon ẹnị ntin. Onye ọwule hụn wulen nke Osolobue ara gon ẹnị ntin. Onwan kẹ ẹnị gi a marin mmọn hụn wu nke ezioku le mmọn hụn wu nke ndufie.

Ime Osolobue Kẹ Ihien-osisuo Ri

⁷ Ndi rị m obi, ni ẹnị e nwẹ ni ihien-osisuo ibe ẹnị, makeni ihien-osisuo gha ẹka Osolobue a bia. Onye ọwule hụn nwon ihien-osisuo, Osolobue mu a, onye hụ marin Osolobue.

⁸ Onye hụn nwonleni ihien-osisuo amarin Osolobue, makeni Osolobue wu ihien-osisuo. ⁹ Osolobue a ghosiguo ihien-osisuo o nwẹ ebe ẹnị rị; enina k'o dọn m ẹ: o zihẹ akpu Nwa a ohu ime uwa, keni ẹnị hụn uzọ rị ndun ghahan'a. ¹⁰ Onwan wu ihien-osisuo: ẹleni ẹnị nwẹ ihien-osisuo Osolobue, kama, ni Osolobue nwẹ ihien-osisuo ẹnị, gi ẹ zihẹ Nwa a n'ọ wuru ẹjan wẹ gi wepu njo ẹnị le iwe-le-onuma Osolobue hụn njo e buhe.

¹¹ Ndi rị m obi, ebe o m ẹzie ni Osolobue nwẹhan ihien-osisuo ẹnị enina, o furu ni ẹnị nwẹn nwẹzịkwọ ihien-osisuo ibe ẹnị. ¹² O nwontuni onye gi ẹnị a hụn Osolobue—kani, omeni ẹnị e nwẹgho ihien-osisuo ibe ẹnị, ya wu ni Osolobue bi ime ẹnị; ya wuzi ni ihien-osisuo a zu oke ime ẹnị.

¹³ Ihien ẹnị gi marin ni ẹnị rị ime ẹ le ni ya nwẹn rị ime ẹnị wu n'ọ yeguo ẹnị Mmọn-nsọ a.

¹⁴ Ẹnyi a hunguo a, ku ẹ, ni Chuku-Nedi e zihẹguo Nwa a d'a wu Onye-nzuopuha uwa. ¹⁵ Osolobue bi ime ndi ile gi ẹ dọn,

e ku ẹ, ni Jesu wu Nwa Osolobue—uwe le enwen we bi ime Osolobue. ¹⁶ Ẹnyi a maringho nwan, ẹnyi e giọle ẹ nwan don, ni Osolobue nwe ihien-osusuo ẹnyi.

Osolobue wu ihien-osusuo. Onye hun gi ihien-osusuo e bi ri ime Osolobue, Osolobue le enwen ẹ ri ime onye hu. ¹⁷ Ẹri ra ke ihien-osusuo e gi zu oke ime ndun ẹnyi, ken i obi ru ẹnyi ali Uhuohin Okinkin-ikpe—make ni ke Jesu no, ẹri ra ke ẹnyi no ime uwan i. ¹⁸ Egun ara tu onye gi ihien-osusuo e bi; ihien-osusuo zu oke a chupu egun. Onye ri a tu egun ri a tu egun afunfun o jenkọ d'a ta—ihien-osusuo onye ri a tu egun ezuni oke.

¹⁹ Ihien-osusuo o bu uzo nwon jenni ẹnyi hai n ẹnyi gi a saeka e nwon ihien-osusuo. ²⁰ Omẹni ihian si, “M nwe ihien-osusuo jenni Osolobue,” bu ize nwen ẹ ri e ze ẹ, onye-ntu k'o wu. Make ni, omẹni ihian e nwonni ihien-osusuo nwen ẹ—nwen ẹ ri e legha, o sako eka nwe ihien-osusuo Osolobue—Osolobue o leghatule ni. ²¹ Iwu o ye ẹnyi wu onwan: ni, onye nwe ihien-osusuo Osolobue k'e nwezikwo ihien-osusuo nwen ẹ ẹ.

Isi Nke Isẹn

Ke Ẹnyi Don E Meri Uwa

¹ Onye owule hun gi ẹ don ni Jesu wu Kraisti, Onye hu Osolobue tume, onye hu wu nwa Osolobue; onye owule nwe ihien-osusuo onye mu ihian, nwezikwo ihien-osusuo nwa a. ² Ihien ẹnyi gi a marin ni ẹnyi nwe ihien-osusuo umu Osolobue wu ni ẹnyi nwe ihien-osusuo Osolobue, e mesonme ihien ndi o si ẹnyi e me. ³ Ke we don e nwe Osolobue ihien-osusuo wu: imesonme ihien o si ẹnyi me—bu ihien o si ẹnyi me ele ibu, ⁴ make ni onye owule Osolobue mu e meri uwa. Iken hun ẹnyi gi e meri uwa wu okukwe ẹnyi nwon. ⁵ Onye a sa nwan eka e meri uwa? Onye hun gi ẹ don ni Jesu wu Nwa Osolobue ro.

Ihien Ndi Hun A Ghosi Ni Jesu Wu Nwa Osolobue

⁶ Jizos' Kraisti—ni wu onye hu hun bia ghahani mirin le edeke. Ele ghahani mirin suo, kan i ghahani mirin le edeke. Mmon-nsọ le enwen ẹ wu hun a shia eri, make ni Mmon-nsọ wu Onye ezioku. ⁷ Ya wu ni we ri eto hun ri a shia eri [elu-igwee: we wu Chuku-Nedi le Oku hu le Mmon-nsọ; we rizikwo eto hun a shia eri elu-uwa:] we wu ⁸ Mmon-nsọ le mirin ahun le edeke ahun. We eto kuye onu ohu. ⁹ Omẹni ẹnyi a nabanhan eri ihian shia, hun Osolobue shia kade ezioku a wu, bu Osolobue a shiaguoni Nwa a eri. ¹⁰ Ya wu, onye owule kwerini Nwa Osolobue nwon erini ime obi ẹ; kan i onye hun kwerileni a kpo guo Osolobue onye-ntu, make ni o gini eri Osolobue shia ni Nwa a don. ¹¹ Onwan wu eri hu: Osolobue e yeguọ ẹnyi ndun itebite—ime Nwa a ke ndun itebite hu ri. ¹² Onye owule nwon

Nwa a hụ nwọn ndun, kanị onyẹ hụn nwọnlęni Nwa Osolobue enwọn ndun.

Ndun Itębite

¹³ M rị e deni unu ihien ndini, unu ndi hụn kwerini efan Nwa Osolobue, keni onu marin ni onu e nwongho ndun itębite.

¹⁴ Ihien obi gi e ru ęnyi ali ebe Osolobue ri wu onwan: ni omeni ęnyi rịo a ihien owule k'o don ri a obi, o nu ekpere ęnyi. ¹⁵ O me nwan ni ęnyi a maringho ni ihien owule ęnyi rịol'a, ni o nu ekpere ęnyi anu, ya wu ęnyi a maringhozi ni ęnyi e nwehengwo ihien ęnyi rịo a.

¹⁶ Onyẹ hụn nweņe e k'o ri e me njo—udi njo hụn ghaleni e buhe onwun, ya me ekpere, Chuku k'e ye nweņe e hụ ndun—onwan wu nke ndi hụn me udi njo hụn ghaleni e buhe onwun. Njo hụn e buhe onwun ri ari: asini m unu memę ekpere banyeni ohun. ¹⁷ Eje-omume ile wu njo, kanị o nwọn njo hụn ghaleni e buhe onwun.

¹⁸ ęnyi a maringho ni onyẹ owule Osolobue mu ara me njo, make ni Jesu, Onyẹ hụ Osolobue mu, e che e nche—Eje-onyẹ hụ ara metu a eka.

¹⁹ ęnyi a maringho ni ęnyi wu nke Osolobue; ęnyi a maringhozikwo ni uwa ile ri okpuru Eje-onyẹ hụ.

²⁰ ęnyi a maringho ni Nwa Osolobue a biagwo, n'o yegwo ęnyi nghota hụn ęnyi e gi marin onyẹ ahun wu onyẹ-ezioku. ęnyi ri nwan ime onyẹ ahun wu onyẹ-ezioku le Nwa a wu Jesu Kristi.

Iya wu Osolobue nke-esi le ndun-itębite.

²¹ Umụ m, gba ni ni ife mmọn mọbu ife ihien ozọ owule osọ!

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo Jonu De Jonu, Nke Ebuo

Ekele

¹ Mmē wu onyē-isi de ehuhuo-ozini. M rị e dejenni okpoho hu Osolobue hōrị lē umu a. Ndi m nwē ihien-osusuo wē ebe Ezioku rị kē wē wu. Eledē mmē suo nwē ihien-osusuo wē, kama, ndi ile marin Ezioku nwezikwo ihien-osusuo wē. ² Enyi nwē ihien-osusuo wē makē Ezioku ahun rị ime ndun enyi—hun k'a risommekwo ime ndun enyi jenrin ejen.

³ Efo ma lē omiken lē udon, hun gha aka Chuku-Nedi lē Nwa a wu Jizos' Kraist' a bia, ya risomme ni enyi, kē enyi don rị e bisomme ime ezioku lē ihien-osusuo.

Ezioku Lē Ihien-osusuo

⁴ Efo a suokenmekē m usuo ogen m gi hun a ni o nwēgho umu i ndi rị e bi ime Ezioku noke kē Nedi enyi don gwa enyi.

⁵ M rị nwan a rịo i, ezi okpoho, ni enyi ile e nwē ihien-osusuo ibe enyi. Elē ni m rị e de n'i iwu ohun, kama, iwu ohu ahun o ye enyi gha anị lala kē m rị e de n'i. ⁶ Ihien-osusuo wu ni enyi rị e mesomme ihien o si enyi e me; iya wu iwu hu—noke kē unu don nu a gha alị lala—onu k'e giriri a e bi.

Enenren-Kraisti Ahun W'a Kpo Anti-Kraisti

⁷ Ndi-ndufie bu oda a banguo ime uwa. Ndinị ara kweri ni Jesu Kristi gi ehū ihian bia—n'ọ wuchanrin ihian k'ọ bia. Onyē ọwule nọ enina, iya wu onyē-ndufie hu lē Enenren-Kraisti hu wu anti-Kraisti!

⁸ Kpachanfu ni nwan enya, amamgbe onu e tuhu ihien enyi runguu, ka turusomme ni keni enyi nwonhen ugwo orun zu oke.

⁹ Onyē ọwule hun sonsomelēni nkuzi Kraisti, kanị o fe mgbon—onyē hu e nwon Osolobue. Onyē hun sonsomme nkuzi hu k'ọ rị e nwongho kē Chuku-Nedi kē Nwa. ¹⁰ Onyē bia iwe i d'a kuzi, bu elē hun Kraisti kuzi k'ọ gi bia, anabahal'a mọbu kele ẹ ohunma. ¹¹ Makeni, onyē hun kele ẹ ohunma rị e son ẹ a run eje-orun o rị a run.

Oku Mmekin

¹² M nwon ihien bu oda hun nke m'e deni onu, kanị elē hun m k'e de ede. M rị a tu enya ni m k'a bia d'a hunde unu, enyi e kutari, elee-m, elee-i, keni ighoghọ enyi ile hun uzọ zu oke.

¹³ Umụ nwene-i-okpoho-Osolobue-hōrị e zi ekele unu.

Ehuhuo-Ozi Nke Eto Jonu De Jonu, Nke Eto

¹ Mmẹ wu onye-isi de ekukwo-ozini. M ri e dejenni ezi nwene enyi wu Gayosi, hun ihien e a suo m ime Ezioku.

² Ezi nwene m, ekpere m wu ni ihien ile rin'i mma le ni ehuru i iken, nọke ke i don nwan ri iken ime mmon i.

³ Ighoghọ jun m obi oge ndi hu ime umune enyi gi bia d'e ku n'i wu onye we gi e don enya ebe Ezioku ri—ya wu n'i ri e bi ime ezioku. ⁴ O nwonna ihien e me m a ghoghọ rike ebe m no nu ni umu m ri e bi ime Ezioku.

Jonu A Ja Gayosi Mma

⁵ Nwene-onye, y'e meke onye we gi e don enya ime orun i ri a run ni umune-enyi ime Jesu, osuon'a ni y'a marin ndi we wu. ⁶ A nọguo we ihun uka ri ebeni ku oku ihien-osusuo i nwe. Dodo, yeni we udi eka hun a suo Osolobue usuo, keni we jenduru. ⁷ Makeni, oge we gi gi ifiri Efan ahun jenkọ ijenni, anini we ndi kwerileni ni Jesu yeni we eka. ⁸ O furu nwan ni enyi kwandon ndi no erira, keni o hun uzọ me ni enyi le we wu ohu, e son Ezioku a rungbama orun.

Diotrefesi Le Demetriosi

⁹ E dejenngu ni m uka ehuhuo; kani Diotrefesi hun a cho n'o ki a nabanhanni okiki enyi, o gini ihien enyi ku don. ¹⁰ Ya wu, m bia nwan, m k'e wepuhachanrin ihien ile o ri e me, le onu o ri e buokinsonme enyi! Ohun ehiden'e, o jude n'o nabanhankọ umune enyi ndi hu; o nideni ndi ozọ nabanhan we—o chupude ndi hun ri ime uka hun cho ni we nabanhan we.

¹¹ Nwene-onye, a kinrinkwole ihien rileni mma, ka kinrin ihien ri mma. Onye owule hun e me ihien ri mma wu nke Osolobue. Kani, onye owule hun e me eje-ihien e ke huntu Osolobue.

¹² Ihian ile e ku oku Demetriosi ohunma; Ezioku le enwen e e ku oku e ohunma. Enyi nwen nke ri a shiazikwon'a eri—bu y'a maringho ni eri enyi a shia wu ezioku.

Ekele Ikpazun

¹³ Ihien m cho ni m gwa i e buke, kani, edeko m'a e de. ¹⁴ M ri a tu enya ni m jenkọ d'a hun i egwa, keni enyi kutari elee-m, elee-i.

¹⁵ Udon y'a ri n'i.

Ndị ọwụ ọnyị ile e zi ekele i. Hị ndị ọwụ ọnyị rị ebèhụ ẹfan
ohu-ohu, y'e kele wẹ.

Ekukwo-Ozi Judu De

¹ Mmẹ wu Judu de ẹhuhuo-ozini. M wu igbon Jesu Kristi. M wuzikwo nweṅe Jemisi. M ri e deṅenni ndi ahun we kpọ, hun ri Chuku-Nedi obi, hun Jesu Kristi donme: ² omiken, udon le ihien-osusuo ya rini onu mmagi-mmagi.

Luni Ni Uzo-Jesu Ogun

³ Ndi ri m obi, o te duka m ni m de ni unu banyeni nzuofuha hun enyi ile nwon, kani a hun m'a nwan n'o ri mkpa ni m deni unu hun m'e gi kasi onu obi, ni onu shikenme onwun chedon Uzo nke okukwe hu hun Osolobue wegugu che aka ndi nke e.

Ndi A Kuzi Ntu A Banhanguo

⁴ Makeṅi, o nwegho ndi ghaleni a tu egun Osolobue hun gigugu nzuzue banhan ime enyi. Ndin e gbehutoguo ozi efoma Osolobue, keni we gi e kpume eje-obibi we. O tekemeke we deto ikpe-omuma hun rini ni we ime Ehuho-nsọ. Ndin ara gbayedẹ Jizos' Kraisti hun iya suo wu Di-nwonni-eyi le Onye-nwonni-eyi.

Osolobue A Maringuo Ye Ndi Njo Afunfun

⁵ M cho ni m nyanhan ni unu ihien ndini, osun'a ni unu a maringuo we ohunma-ohunma. M cho ni m nyanhan ni unu ke Di-nwonni-eyi don gha ali Ijptu zuopuha ndi Izrelu, kani, omegu, o no tikpo ndi hun kwerileni.

⁶ Nyanhanzikwo ni ihien me ndi mmon-ozu hu te ri nsọ hun nodileni ebe we si we nodi, hun la onodi we to: nyanhan ni ni Osolobue e kenguo we nwan egbun itebite to ime eje ishi, e che okinkin-ikpe hun jenkọ d'a ri oken Uhuohin hu.

⁷ Nyanhan ni ihien me eje-ali ndi ahun wu Sodomu le Gomora le obodo ndi ozọ hun nokunme ni we. Ndi ri ime ali ndi hu me ke ndi mmon-ozu hu—bu enwen we che ime ughere le uru, ya we no narin afunfun okun-itebite. We no wuru ihien we gi a do ihian aka-ntin.

Enwen We Ke We E Lee, E Ledan Okiki

⁸ Bu erira ke ndi nkuzi-ughani gi nwan a hunsonme ohun a han we e me ihien ehun we gi a ruhu, e legberi okiki, e kutọ ndi ogho ri ehun.

⁹ Kani, Maikelu hun wu onye-isi ndi mmon-ozu e medeni enina ogen o gi son Ekwensu zuo ozun Mozizi: egun Osolobue anin'a kutọ Ekwensu—ihien o gwa Ekwensu wu, “Di-nwonni-eyi a jugbo i!”

¹⁰ Kanị ndịni e kuto ihien owule we ghotaleni. We nohu ke anu-ofia nwonleni uche, w'a ra leban ihien enya—bu hun we ghotahu we lebanleni enya, iya e tikpo we.

A Riziole We Eje-onodi

¹¹ Oken nsongbu rini we! E sonmeguo we uzọ Keni ogbu ochu; e giguọ we ifiri erere la enwen we toni mmefie Balam egbo a suo; e nupuguo we isi ke Kora; a na we ntikpo ke iya, makeni Osolobue k'e tikpo we. ¹² Ntupo ke ndini wu ebe unu n'e rigbama Oriri ihien-osusuo unu; egun arizi we enya ebe we n'e son unu e ri—ndi-ndu ri e lepu enwen we suo enya ke we wu! Orukpu ufere buko ghaleni e zue mirin ke we wu; osisi ghaleni a mi mkpuru ogen we gi a gho mkpuru, osisi we huepu, hun nwunhunni, nwunhunchanrin! ¹³ We nohu ke eje ebiri-ohimin, ihien ifenren we ri a gboshi elu ke ufofo ebiri-ohimin; kokise uzọ ohu ghaleni e ru ke we wu, hun Osolobue kwademetonu eje-ishi itebite!

Ikpe-omuma Hun Ri E Cheni We

¹⁴ Enoku, hun ri agbo nke esa—we gha eka Adam gunma—e buguo amuma toni we: o si,

“Lee e,

Di-nwonna-enyi lala

ya le ndi nsọ a nnu ole-le-ole.

¹⁵ O lala

d'e kin onye owule ikpe,

d'a ma we ile ikpe—

ikpe eje-ihien ile we gi eje-agungun we me

le eje-oku ile jogbu enwen e,

hun ndi-njo ghaleni a gbaye Osolobue

gi kuja oku e!”

Eje-Agungun We

¹⁶ Ogen ile ke ndini gi e denwinwin; w'a ra kinbehi ikpe; w'e mesonme eje-ihien ndi ri a gunni we; w'e kukari enwen we, e gi onu-oma a tunarin ihian ihien we.

Mkpinsin-eka Le Ndunmodun

¹⁷ Kanị, o me nke unu umune m, nyanhankwo ni ihien ndi-ozu ahun pu-ichen Nna-enyi wu Jizos' Kraisti tume gwato onu.

¹⁸ We gwa unu ni “Ndi-emu k'a puha ogen ikpazuun, ndi k'e mesonme eje-ihien ri a gunni we.” ¹⁹ Uwe wu ndini ihien-awa ri enya, hun nwonleni Mmon-nsọ, ndi hun e buhe nkebe.

²⁰ Kanị, nke onu umune m, e me ni ni unu e sue ime Okukwe ahun richanrin nsọ onu ri e son, e sue ke ulo we n'a tun; e me ni ekpere ke Mmon-nsọ don cho. ²¹ E donme ni enwen unu hun unu e gi risonme ndi ihien we a suo Osolobue, ke unu don ri e

che omikẹn Di-nwọnni-ẹnyi wu Jizọs' Kraịstị, hụn k'e wẹhẹ ni ọnu ndun itẹbite.

²² E mẹ ni ni ndi obi-ẹbuo omikẹn, ²³ ọnu a dokpụnpuha ndi ọzo ime okun hu keni unu gi e zuofuha we. Nke ndi ọzo, e gi ni egun e mẹ ni we omikẹn—ka zede ni izize ewuru we yi hụn ẹhu we meruguu.

Ekpere Ija-mma

²⁴ Nke Osolobue, onye hu hụn k'e ri-eka kwondon unu make onu gha a dan, mẹ onu wuru ndi nwonleni ntupo, unu e gi ighoghọ turu ihun e ebehu Ogho ri, ²⁵ Onye hu iya soo wu Chuku, Onye nzuopuha ẹnyi, ogho ya rin'a ghahani Jizọs' Kraịstị Di-nwọnni-ẹnyi—oghọ le ikpen le iken le okiki; k'o rin'a ni ogen d'e bidon, ya rin'a kiken ni le jennin ejen! Isee.

Ihiẹn Jizos' Kraịstị Ghosì Jonu Nghosì

¹ Ihiẹn Jizosì Kraịstị ghosì igbon ẹ wu Jonu ya ri ime ẹhuhuoni. Osolobue we ihiẹn ndini ye Jizosì, keni o we we ghosì ndi igbon ẹ—ni we hun uzọ marin ihiẹn ndi jenkọ d'e me ẹgwa. Kraịstị nọ zi mmọn-ozì ẹ jenni odibo ẹ wu Jonu d'a ghosì a ya, keni ọ gha ẹka Jonu ghosì ndi igbon ẹ ya. ² Jonu a shiaguọ nwan ẹri banyeni oku Osolobue le ihiẹn Jizos' Kraịstị ku; ọ shiaguọ ẹri ihiẹn ile ọ hun.

³ Ngozi ya rini onye owule k'a gunpuhani ibe ẹ ihiẹn ndi ri ime amumani; ngozi ya rizikwo ni ndi hun k'a nun'a le ndi hun k'e me ihiẹn we de ime ẹ—makeni ogeen ihiẹn ndini e gi me a riguo nsue.

Jonu E Kele Uka Esa Ndi Hu Ri Azuun Eshia

⁴ Jonu de ẹhuhuoni jenni uka esa ndi hu ri Azuun Eshia.

Efoma le udon hun gha ẹka Osolobue, onye ahun ri kikenni, hun ri mbu, hun lalani bia ya rini onu—efoma le udon hun gha ẹka ya le Mmọn esa hun ri ihun ukpo ẹ ⁵ le Jizos' Kraịstị bia.

Jizosì Kraịstị, hun wu osheri ahun furu we gi e don ẹnya, onye ibuzọ gha onwun lihi, onye hun a ki ndi-nze ri elu-uwu.

Ogho le okiki ya wuru nke Jizosì Kraịstị, onye hun nwe ihiẹn-osusuo ẹnyi, gi edeke ẹ gbapuha ẹnyi ẹka njo ẹnyi; ⁶ ọ nọ nwan me ẹnyi wuru ani-eze, me ẹnyi wuru ndi nchu-ẹjan Osolobue ẹ hun wu Nedi ẹ. Ogho le okiki ya wuru nke ẹ jennin ejen! Isee.

⁷ Lee ẹ!

O gi orukpu lala;

ẹnya ile jenkọ d'a hun a—

ke ndi hu dun a ihiẹn.

Ndi ani ile ri uwa

jenkọ d'a kwan ẹkwan

make ufiri ẹ.

Erira k'o jenkọ d'a ri! Isee!

⁸ “Mme wu Ibuso le Ikpaazuun!”

Ya ke Di-nwonn-ẹnyi wu Osolobue ku—onye hu hun ri kikenni, hun ri mbu, hun lalani; Onye hun nwon iken ile.

Jonu A Hun Jizosì

⁹ Mme wu Jonu nwene unu, hun we ri e gi ifiri Kraịstị e kpokpo ke we don ri e gi ifiri ẹ e kpokpo onu; m wuzikwo onye Ali-eze Kraịstị ke unu don wu; m wetuzikwo obi ali e din ndidi rike unu.

We dupu m shi ali Patimosi, ali hu mirin nọhunme, makeni m'e ku oku Osolobue le ni m'a shia ni Jizos' eri. ¹⁰ Ogeen m gi ri

ebahun, o ru uhuhin ohu, Uhuohin Di-nwonn-enyi, ebe m ri ime mmom, m no nu oken olu ri e ku oku azuun m. Olu hu no ke opi ri a hannì. ¹¹ O si, “Detu ihien i ri a hun ye ime ehuhuo, y'e zijienni uka esani ya:

uka ri Efesosì,

uka ri Sumena,

uka ri Pegamom,

uka ri Tiatira,

uka ri Sadisi,

uka ri Filadefia

lezi uka ri Laodishia.”

¹² Ya m no gbehuto, ni m hun onye nwe olu ahun ri a gwa m oku. E gbehuto m, m no hun obu-ukpe esa we gi goru memem, ¹³ hunzi onye no ke Nwa nke Ihian etintinnaì obu-ukpe esani. O yi ewuru tueru ali, gi ihien goru kenhunme obi e. ¹⁴ Isi e le ntutu e hu a chan uchana leke oruru ochan, leke okpukpu mirin-oyi ochan wu s'no. Enya a ebuo hu e nwun ke okun ri e nwunni; ¹⁵ ukun-ali a no ke igwe w'a kpọ bronzu, hun we finchan ohunma-ohunma, e gbuke noke si we gi okun dunchanpuchanrin unyin ri n'a. Olu e nozi ke uzun oken mirin ri e huni. ¹⁶ O gi kokise esa eka-nni. Opi-a-gha onunaì tu nko gha a onu suefua. Ihun e hu e ti oda-oda ke enya-anwun don e ti efinnaì.

¹⁷ Ogen m gi hun a, m no dan ani ukun a noke onye nwunni. Kani, o no bu eka-nni e kwasi m, si, “Atule egun. Mmewu Ibuzo le Ikpazuun. ¹⁸ Mmewu wuzi onye hu ri ndun! M te nwunhun anwunhun, kani, lee e, m ri nwan ndun jenin ejen. Mmewu gizikwo isanhan Onwun le Ali-mmom.”

¹⁹ “Detu nwan ihien i ri a hun—ihien ri ogenni le ihien jenko d'e me ihun.”

²⁰ “O me nke kokishia esa ahun i hun eka-nni m le obu-ukpe esa hu: kokishia esa hu wu mmom-ozì esa ndi hu hun a nokin enya uka esa hu. Obu-ukpe esa hu wu uka esa hu.”

Isi Nke Ebuo

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Efesosì

¹ “Dejenni onye-ozì hun a nokin enya uka ri Efesosì, si a,

Lee ihien onye hu gi kpakpando esa hu eka-nni e, hun e jehunme ime obu-ukpe esa hu we gi goru memem, a hunchanrin ke we no, ku: ² A maringho m ihien ile onu ri e me: ke unu don ri a gbakenme le ke unu don ri e wetu obi ali e dingbu ihien ile. A maringho m ni onu ara ye ndi e me eje-ihien efe; ni onu e leleguo ndi hu kpọ enwen we ndi-ozì pu-ichen, hun a ni ele we ndi-ozì pu-ichen kaka. ³ A maringhozi m ni unu gi ufiri efan m

e wetu obi e dingbu ihien ile, a narin afunfun—bu ndun e k'e gukwọ nwan unu.

⁴ Kani, onwan wu ihien ri e ze m ize ebe unu ri: unu a latoguo ihien-osusuo ahun unu nwe isi-ibuzo. ⁵ Nyanhan ni nwan ebe unu te ri ni onu d'a dan, unu e gbewoto, memezi ihien ndi hu unu te ri e me isi-ibuzo. Unu emen'e, a bia m d'e wepu obu-ukpe unu onodi a—mmani unu bihuto aka.

⁶ Kani, o nwegho ihien ri mma unu ri e me: ihien ndi itu Nkolitia e me, hun e ze mme le enwen m ize, e zezikwo onu nwen ize. ⁷ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsọ ri a gwa aka ri ichen-ichen! Onye hun merini ke m k'e ye iken n'o gi ri mkpuru-osisi ahun e ye ndun, hun ri Paradaisi, Ali Izu-iken Osolobue.”

Ozi Jizosi Si We Zi Ndi Uka Ri Sumena

⁸ “Nke onye-ozii hun a nokin enya aka ri Sumena, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu wu Ibulu le Ikpazuun ku, onye ahun te nwunhuni kani o huzi nwan ndun: o si, ⁹ A maringuo m afunfun onu ri a ta, marizikwo ke onu mehan ogbenye (kani odafin ke unu wu nke-esi). A maringho m mkpari unu ri a narin aka ndi hun a kpo enwen we ndi Ju, bu ele we ndi Ju, kani ndi ulo-ofufe Ekwensu ke we wu! ¹⁰ Atule ni egun afunfun unu jenkọ d'a ta. Lee e, Ekwensu e d'a tu ndi hu ime unu ye unu-ngan ken we gi e lele unu. Unu k'a ta afunfun akp'ohin iri. Kwondon ni okukwe unu d'e ru onwun. Unu kwondon e, e ye m unu ndun—gi e tu unu ugon nọke okpu-eze. ¹¹ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsọ ri a gwa aka ri ichen-ichen! Onwun nke ebuo eruko onye hun merini ehụ, o ruko onye hu ehụ.”

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Pegamom

¹² “Nke onye-ozii hun a nokin enya aka ri Pegamom, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu gi opia-agma onunai hu tu nko ku: ¹³ A maringho m ebe unu bi, ebegu ukpo Ekwensu ri. Bu unu kwondonhukwo efan m. Unu a ghorini, si ni onu ekwerini ni m, ke ogen we gi gbude osheri m we gi e don enya wu Antipasi, hun we gbu ime igunrun onu, ime obodo hu Ekwensu bi.

¹⁴ Kani, o nwegho ihien ndi ri e ze m ize ebe unu ri: o nwongho ndi ri ime unu ebegu hun e son nkuzi Balam, hun kuzi Balaki ihien o gi bu uke cheni umu Izrelu, me we ri ihien-oriri we gi rua mmon, mezikwo we ghere. ¹⁵ O nwonghozikwo ndi e son nkuzi ndi itu-Nkolitia. ¹⁶ Gbewoto ni nwan. Omeni unu egbewoto, m k'a bia egwa d'e gi opia-agma ri m onu lusun ndi hu agha. ¹⁷ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsọ ri a gwa aka ri ichen-ichen! Onye hu merini ke m jenkọ d'e yebeye **mana** hu zuerini. M k'e yezikwo a omuma ochan hu we deye efan

ohun, efan ohun hun o me ni o nwonni onye marin n'a, wezuka onye hu we ye ya wu omuma.”

Ozi Jizosi Si We Zi Ndi Uka Ri Tiatira

18 “Nke onye-ozu hun a nokin enya uka ri Tiatira, dejenn'e, si a, Lee ihien Nwa Osolobue ku, onye ahun enya a e nwun ke okun; onye ahun uk-alu a no ke igwe bronzu we finchan- chanrin ri e gbukeni: o si, ¹⁹ A maringho m ihien ile unu ri e me—ke ihien-osusuo onu nwe ke okukwe onu ke ozi unu ri e jen ke ihien ile unu wetu obi alu e dingbuchanrin. A maringho m ni ihien unu ri e me kikenni ka ihien unu me isi ibuzo. ²⁰ Kanj, onwan wu ihien ri e ze m ize ebe unu ri: unu e ye okpoho hu wu Jezibelu efe, okpoho hu hun a kpọ enwen e onye-amuma, hun gi ihien o ri a kuzi e dufie ndi-idibo m, e me we a ghere, e ri ihien-oriri we gi ru mmon.

²¹ E yeole m'a efe n'o gbehuto, kanj o juguo n'o gbehutoke gher behi. ²² Lee e nwan, m k'a tu a ye bedi emu; m k'e me ndi ya le we gba a ghere ta eje-afunfun—sukpan ni we gbehuto, mebehi eje-ihien ndi hu o ri e me. ²³ M k'e gbu umu a. Uka ile k'e gi e marin ni mme wu onye hu e legha uche le obi onye owule; m k'a kuzikwo onye owule ime unu ugwo-orun furu ihien o ri e me.

²⁴ Kanj, nke ndi hoduni ime unu ndi ri Tiatira, hun ghaleni e son nkuzini, hun keleni munrun ihien ndi hu w'a kpọ 'Oken ihien-nzuzue Ekwensu,' m si onu ni ebuyeko m onu ibu ozọ—²⁵ ka kwonkenme ni ihien unu gi d'e ru ni a bia m. ²⁶ Onye hun merini, hun k'a gha e mesonme uche m d'e ru isi-njendeme, ke m k'e we ndi alu ichen-ichen che okpuru e kima,

²⁷ o k'e gi okpo-igwe ki we,

o k'e tikpochanrin we

leke ite we gi urua kpu,

²⁸ noke ke Nedi m don ye m iken m gi a ki. M k'e yezikwo onye merini kokise utuntun hu. ²⁹ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsọ ri a gwa uka ri ichen-ichen!”

Isi Nke Eto

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Sadisi

1 “Nke onye-ozu hun a nokin enya uka ri Sadisi, dejenn'e, si a, Lee ihien onye hu gi Mmon esa Osolobue le kokise esa hu ku: a maringho m ihien ile unu ri e me. W'e weri unu ke ndi ri ndun, kanj unu a nwunhuguo! ² Tenhin ni nwan, unu e donzi ihien hoduni, hun hodu ekere n'o nwunfu—makeni a huguo m'a ni orun onu ezuni oke enya Chuku m. ³ Nyanhan ni nwan ihien we kuzi unu le ihien onu nu, unu e gi e don, gbehuto.

Omeni unu etenhinni, m k'a bja nọke ohin, unu amarinko ogen m'e gi banhan ebe unu ri, kaka!

⁴ Kani, o nwegho ndi buleni oda ri Sadisi hun keleni ru ekwa we unyin. We jenkọ d'e yiri ekwa ochan, son m e jenhunme, makeni we furu efuru. ⁵ Onye hun merini k'e son we yiri ekwa ochan. Efichanpuko m efan onye ahun ime ehuhuo nke ndun, kaka! M k'a no id'anya Nedi m le ndi mmọn-ozị e kpo efan onye hu, ku e ni a maringho m onye o wu. ⁶ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmọn-nsọ ri a gwa uka ri ichen-ichen!"

Ozi Jizosì Sị We Zi Ndi Uka Ri Filadefia

⁷ "Nke onye-ozị hun a nokin enya uka ri Filadefia, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu ri nsọ ku, onye hu wu ihien o si ni ya k'o wu; onye hu gi isanhan Defidi; onye hu we ghaleni a saeka a gunma uzọ o gunpu mobu gunpu uzọ o gunma: o si,

⁸ A maringho m ihien ile unu ri e me. Lee e, a gunpuguo ni m onu uzọ, hun o me ni o nwonni onye k'a saeka gunman'a. A maringuo m ni onu enwekeni iken bu unu hukwo e me ihien m ku, unu aghorini ni unu a maringho efan m.

⁹ Lee e! M k'e wehe ndi unofufe Ekwensu hu we si n'o wu Ulo-ofufe ndi Ju, ndi ahun a kpo enwen we ndi Ju bu nturu, ele we ndi Ju, a bja we uku unu d'a kponi unu isi ali, keni we hun uzọ marin ni ihien unu suo m. ¹⁰ Makeni unu e wetuguo obi ali dingbuchanrin ihien ile ke m don gwa unu, aniko m afunfun hun lalani we jenkọ d'e gi lele ndi ile ri ime uwa ru unu ehụ. ¹¹ M lala egwa, kwonkenme ni ihien unu gi, amamgbe w'a narin onu okpu eze we k'e gi tu unu ugon. ¹² Onye owule merini ke m k'e gi henrin iden* ime Ulo-nsọ Osolobue m, o ghakozi ebehu pu, kaka! M k'e de efan Osolobue m le efan Jerusalem ohun hu ye e ehụ. Jerusalem ohun hu wu obodo-uku Osolobue m. Ya wu Jerusalem k'a gha enu-igwee le eka Osolobue m hidan; m k'e dezikwo efan ohun m ye onye ahun ehụ ¹³ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmọn-nsọ ri a gwa uka ri ichen-ichen!"

Ozi Jesu Sị We Zi Ndi Uka Ri Laodishia

¹⁴ "Nke onye-ozị hun a nokin enya uka ri Laodishia, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu wu 'Isee' hun oku Osolobue gha a bun ku— onye ahun wu Osheri we gi e don enya; Osheri ahun wu onye ezioku; Onye hu ihien ile Osolobue ke gha eka bja: o si, ¹⁵ A maringho m ihien ile unu ri e me: unu anuni okun, onu ajuni oyi. K'o ri m, unu a nu okun mobu ju oyi! ¹⁶ Ebe o me nwan ni unu me nan: unu anuni okun, unu ajuni oyi, m'e d'a gha onu m jupu unu!

* Isi Nke Eto:12 Pila

17 Ụnụ rị a sị, ‘M wụ ọdafin, a baọle m ụba, o nwonzini ihien a ko ni m.’ Kani, unu a marin n'o nwonni ke o han unu kaka, ni onu e ruguo ihien a gba enya-mirin, ni ogbenye ke onu wu, ni onu wu enya-mpin, ni unu gba oto! 18 M ri nwan a dun unu odun: nonnarin ni m goru we gwaleni, hun we gi okun dunchanpu unyin ile rin'a, keni unu hun uzọ wuru idafin; unu e nonnarinzi m ekwa ochan yiri, gi e kpume oto unu hun e me ifenren, amamgbe w'a hun a; nonnarinzi kwọ ni m ogun-nya tuye enya, keni unu leghama uzọ.

19 Ndi m nwe ihien-osusuọ we ke m'a jugbo, uwe ke m'e ye afunfun keni we nwonrin uche. Wepuhakwo ni nwan obi, unu e bihuto aka. 20 Gon ni ntin! M turu nwan onumuzo, a du aka, onye nu olu m gunfu uzọ, a banhan m d'e kunrun e, e son m'e ri, o son m ri. 21 M k'e ye onye merini onodi n'o son m nodi elu ukpo-eze m, nọke ke mme nwen don meri, son Nedi m nodi elu ukpo-eze e. 22 Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nso ri a gwa uka ri ichen-ichen!”

Isi Nke Ẹno

Ke W'e Fee Osolobue Ime Elu-igwee

1 Onwan e meguu, m no lee enya, hun onumuzo we gunpu elu-igwee. Olu hu gwa m oku mbu hun no ke oken opi no si m, “Bia enu ebeni, ni m ghoṣi i ihien jenkọ d'e meni ihien ndini meguu.” 2 Ozigbo, m no ri ime-mmón. M no hun ukpo-eze ime enu-igwee ebegu, hunzi onye ohu nodi ali elu e! 3 Onye hun nodi ali ebegu hu e gbuke ke omuma w'a cho acho w'a kpo jasper le hun w'a kpo kaneliani. Ekon-le-ogugu hun e nwun ke omuma w'a cho acho wu emaradi fihunme ukpo-eze hu ohi-ohi. 4 Ukpo eno-kwasi-ogun fihunme ukpo-eze hu ohi-ohi. Ndi-isi eno-kwasi-ogun nodisonme ukpo ndi hu. We ile yisonme ewuru ochan, kpusonme okpu-eze goru.

5 Amuma hu a gha ukpo-eze hu e bepaha; uzun mirin ri e deni le akpabo huzi a gha ukpo-eze hu a hanpuha. Ukpe esa ri ihun ukpo hu e nwun—ukpe esani wu Mmon esa Osolobue.

6 Ihien rike ohimin we gi ughegbe memeri ihun ukpo hu; o behu nwanran-nwanran, e nwun zai.

Ihien eno ri ndun enya junsónme ihun le azun nonhunmezikwo ukpo-eze hu: 7 nke ibuzo ri ke eworo; nke egbo ri ke oken-efin; ihun nke eto ri ke ihun ihian; nke eno ri ke ugon ri e feni. 8 Ihien eno ndini ri ndun nwesonme nku isin-isin. Enya jun we uzọ ile—ke ime we ke azun we. W'a ra bubehi egu—ke uhinhin ke efinnai—ihien we a busonme wu, “Nso, nso, nso—ke

Osolobue hun wu Di-nwonni-enyi ri!

Osolobue hun nwón ikén ile—

Onye hụn rị mbụ,
hụn rị kikenni,
hụn lalani.”

⁹ Ogen ọwụle, ihien ẹnọ hụ rị ndun gihu yeguu onye hụ rị ndun jennin ejen hụn nọdị anị ukpo hụ ọghọ le mgbaye le ekele ẹnina, ¹⁰ ndi-isi ẹnọ-kwasị-ogun ahun a dan alị ihun Onye hụ nọdị alị elu ukpo-eze ahun, Onye rị ndun jennin ejen, fe e, tuha okpu-eze wẹ ye alị ihun ukpo hụ, a sị,

¹¹ “Chuku-Nna ẹnyi!

Y'e furughọ onye wẹ a ja mma—
y'e furughọ ni w'e ku e ni
ogho le mgbaye le iken
wu nke i.

Makeni, iyu ke ihien ile.

Makeni y'a chogho,
i no me we ri;
makeni y'a chogho,
i no ke we.”

Isi Nke Isen

Nwa-ebulu Osolobue Hu Suro Ru Ogo Ihien Ile

¹ M nọ hụn ẹhuhuo wẹ fifima ẹka-nni onye hụ nọdị anị enu ukpo-eze hụ. Wẹ dejun ẹhuhuo hụ ihien, ke ime e ke azuun a, gi eriri ẹsa kenme e. ² M nọ hụnzị mmon-ozì ohu kin-akwanran k'o gi oken olu e yi oro, a sị, “Onye furu hụn k'a topu eriri ndi hụ, fifipu ẹkukwo hụ?” ³ Kani, o nwonni onye ọwule rị elu-igwee mọbu enu-uwā mọbu okpuru-uwā hūn saeka fifipu ẹhuhuo hū mọbu lee ẹnā ime e. ⁴ M nọ kwanma ẹkwa ọda-ọda, makeni o nwonni onye wẹ hūn furuni, hūn k'a fifipu ẹhuhuo hū mọbu lee ẹnā ime e. ⁵ Ya ke onye ohu ime ndi-isi hū nọ sị m, “Akwanzile! Lee e, Eworo ebọn Juda, Mkpogun Defidi, e merigu—o k'a saeka tofu eriri ẹsa ndi hū, fifipu ẹkukwo hū.”

⁶ Ya m nọ hūn Nwa-ebulu hūn nọke sị wẹ te gbu e egbu k'o turu ẹgbata ukpo-eze hū le ihien ẹnọ hū rị ndun le ndi-isi ẹnọ-kwasị-ogun hū hūn wẹ ile fihunme ya wū ukpo-eze. Nwa-ebuluni nwon mpin ẹsa le ẹnā ẹsa—hūn wū Mmon ẹsa Osolobue, hūn Osolobue zijen elu-uwā ile. ⁷ Nwa-ebulu hū nọ jen d'e weri ẹhuhuo hū wẹ fifima, hūn rị ẹka-nni onye hūn nọdị enu ukpo-eze hū. ⁸ Ogen o gi weriguu ẹhuhuo hū, ihien ẹnọ hū rị ndun le ndi-isi ẹnọ-kwasị-ogun hū nọ dan alị ihun Nwa-ebulu hū; onye ọwule ime wẹ gi ubo le aferẹ nsensị wẹ gi goru memẹ hūn nsensị jun ime e. Nsensini wū ekpere ndi nke Osolobue.

⁹ Ya wẹ nọ bu ẹbu ohun, sị,

“Iyu furu
hūn k'e weri ẹhuhuo hū,

hụn k'a topu eriri ndi hu
 we gi kenme e;
 makeni we gbu i,
 i no gi edeke i
 gbapuhani Osolobue ihian
 ime ebon owule,
 ime asusu owule,
 ime ali owule
 le ime ndi owule.

¹⁰ Y'e meguo we wuru
 ali-eze le ndi nchu-egan
 ebe Osolobue enyi ri;
 we k'a ki elu-owa."

¹¹ E lezi m enya, m no nu olu ndi mmnon-ozu bu oda hun
 fihunme ukpo hu ohi-ohi le ihien ndi hu ri ndun le ndi-isi hu.
 Ndi mmnon-ozini e bukenmeka oda, we ri nnu-uku ole-le-ole le
 ijeri ole-le-ole. ¹² We hu e gi oken olu a bu ebuzi, a si,

"Nwa-ebulu hu we gbu
 e furughu hun w'e tuchan,
 ni iken le aku-le-uba
 le amamihiem le akwanran
 le mgbaye le ogho le ojija-mma
 wu nke e!"

¹³ M no nuzi ke ihien ile we ke eke ri a bu ebuzi—ke hun ri enu-
 igwee ke hun ri elu-owa ke hun ri okpuru uwa ke hun ri ime
 ohimin. Ihien we ri a bu wu:

"Ojija-mma le mgbaye
 le ogho le okiki
 ya wusonme nke onye hu
 hun nodi ani elu ukpo-eze—
 le Nwa-ebulu hu—
 jenrin ejen!"

¹⁴ Ihien eno hu ri ndun no si, "Isee!" Ndi-isi hu no dan ali, fe
 Nwa-ebulu hu.

Isi Nke Isin

Nwa-ebulu Hu A Topu Eriri Ndi Hu

Eri Nke Ibufe

¹ Ya m no hun ke Nwa-ebulu hu topu eriri ohu ime eriri esa
 ahun we gi kenme ehuhuo hu, m no nu ke ohu ime ihien eno
 hu ri ndun gi oken olu hankemke akpabo, si, "Bia!"

² M no lee enya, e lee eshin ochan! Onye ri e nyinn'e gi utaa.
 We no ye e okpu-eze, o no nyinrin eshin e pu d'e merisonme
 agha.

Eri Nke Ebuo

³ Oge Nwa-ebulu gi tofu eriri hun me we ebuo, m no nu ke hun me ebuo ime ihien eno hu ri ndun si, "Bia!" ⁴ Ya eshin ozo no fuha. Onwan e nwun ufie-ufie. We no ye onye ri e nyinn'e iken n'o wepu udon elu-uwa, keni ihian gbume ibe we. We nozi we opia-agma hi-ogbe ye e.

Eri Nke Eto

⁵ Oge Nwa-ebulu hu gi topu eriri hun me we eto, m no nu ke nke eto ime ihien ndi hu ri ndun si, "Bia!" M no lee enya, e lee eshin ogi! Onye ri e nyinn'e gi ihien we gi a ma ihien. ⁶ M no nu ihien noke olu ri e ku oku k'o gha etintinnai ihien eno hu ri ndun hanpuha, a si, "Oka jenk'o d'a kogbu enwen e: mkpu oka-witi eno k'a wude egbo-orun akpu-uhuhin! Mkpu okabali mmakalaka mmebuo k'a wude egbo-orun akp'ohin! Ka e wiwikwole ofungbon-olivu le manya!"

Eri Nke Eno

⁷ Oge Nwa-ebulu hu gi topu eriri nke eno, m no nu olu hun me we eno ime ihien ndi hu ri ndun, k'o si, "Bia!" ⁸ E lee m enya, e lee eshin e nwun ehuhuo-ndun, ehuhuo-ndun, kani o hu e nwun nanhin! Efan onye ri e nyin n'e wu Onwan; Ali-mmom sonko a. We no kebe uwa uzo eno, ye we iken igi opia-agma le unwun le emu le eje-anu ndi ri elu uwa gbupu uzo ohu rin'a.

Eri Nke Isen

⁹ Oge Nwa-ebulu hu gi topu eriri nke isen, m no lee enya okpuru ukpo nchu-egan, m no hun ume-ndun ndi hun we gbu make oku Osolobue le eri we shiani Jizosi. ¹⁰ We no weshi olu we enu, e yi, "Euu Di-nwonni-enyi, Onye hun ihien ile ri aka a, onye ri nso, onye ezioku! Nani ke y'e biehan d'e kin ndi ri enu-uwa ikpe, gbugwari we ke we don gbu enyi?" ¹¹ Ya we no ye onye-onye ime we ewuru ochan tueni, si we zuzi iken ekere ni umune we le ndi-idibo ibe we zuguu onu, ndi ahun ihian k'e gbu ke we don gbu we.

Eri nke Isin

¹² Oge Nwa-ebulu hu gi tofu eriri nke isin, ali no mahihie oda-oda, anwan no gime ngi ke ekwa-ogi, ifon hun shiaguni no nwunhuto, nwunme edeke-edeke. ¹³ Kokishia no gha elu-igwere danyesonme ani—noke ebe oken ufere no nutusonme ogbe figi chanleni. ¹⁴ Igwere no fori noke ebe we no fifima ehuhuo, wepu. We no wepu ugu ile le ali ile mirin nohunme onodi we. ¹⁵ Ya ndi-nze uwa le ndi uku le ndi-ndu-agma uku, le ndi idafin, le ndi ile we gi oku we e don le ndi ozo ile—ke igbon ke ndi nwe enwen we—no shisonme ime okporo le ebe omuma risonme elu ugu d'a wari, ¹⁶ a si ugu le omuma ndi hu, "Dodo ni, dankwasị ni enyi! Ni unu zueme enyi make Onye hun nodi elu ukpo-eze hu gha e legha enyi; make onuma Nwa-ebulu hu

ghazikwo e kunrun enyi—¹⁷ make ni oken uhuhon we gi a kpo onuma a biago! Onye wu nwan onye ahun jenkọ d'a sa eka wuzo!”

Isi Nke Eṣa

Madu Nnu Ogun-mmesato Hu

¹ Onwan e meguu, m no hun mmon-ozu eno ke we turusonme ebamin eno uwa. We turusonme ebegu e gbondon ufere eno hun e fe ime uwa, amangbe ufere e fezi uwa mobu ohimin mobu osisi owule. ² Ya m no hun mmon-ozu ozo k'o gha azuun owuwa-anya-anwun puha, shiko elu; o gi ihien Osolobue ri ndun gi e ye ahima. O no gi oken olu gwa mmon-ozu eno hu we ye iken ni we gi wiwi uwa le ohimin oku, ³ si we, “Ekewiwile ni uwa mobu ohimin mobu osisi owule; cheri ni ni enyi yegu ndi idibo Osolobue enyi ahima ezimezi-ihun we.” ⁴ M no nwan nu madu ole we ye ahima ahun. Madu nnu ogun-mmesato ke we ye ahima hu ime ikpun-ulo ile ri Izrelu:

⁵ nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Juda;

nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Rubeni;

nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Gad;

⁶ nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Asha;

nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Naf'tali;

nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Manase;

⁷ nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Simionu;

nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Livai;

nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Isaka;

⁸ nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Zebulun;

nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Josef;

nnu iri-kwasi-ogun wu ndi ikpun-ulo Benjamini.

Igunrun Ihian Gha Ali Ile Ri Ichen-ichen Puha

⁹ Onwan e meguu, m no lee enya, hun igunrun hi-ogbe, hun o me ni o nwonna onye saeka gun we. We gha ali ile, ebun ile, ndi ile, le asusu ile puha. Igunrunni turu ihun ukpo-eze hu le ihun Nwa-ebulu hu. We yisonme ewuru ochan tueru ani. Onye-onye ime we gisonme iguru eka. ¹⁰ We hu e gi oken olu e yi oro, a si, “Nzuofuha gha eka Chuku enyi

hun nodi enu ukpo-eze

le Nwa-ebulu hu a bia”

¹¹ Ndi mmon-ozu ile turusonme ebegu, fihunme ukpo hu le ndi-isi hu le ihien eno hu ri ndun; we no dan ali ihun ukpo hu, ke isi ali, fe Osolobue, ¹² a bu ebuni:

“Isee!

Ija-mma le ogho

le amamihi en le ekele

le mgbaye le iken le akwanran

wu nke Chuku ẹnyi
jẹnrin ejen! Iṣe!”

¹³ Ya onye ohu ime ndi-isi hu no si m, “Elee ndi wu ndini yi ekwa ochan tueru ali? Elebe ke we gha bia?” ¹⁴ M no si a, “Di-okpa, iyu marin ndi we wu.” Ya o no si m, “Ndiri wu ndi hun gha oken ukpokpo hu puha. E giguwo we edeke Nwa-ebulu hu su ewuru we, ewuru we e henrinsonme nke ochan. ¹⁵ Ya hain we gi nwan ri ihun ukpo Osolobue e fe e uhinhin le efinnai ime Ulonso a. Osolobue, Onye hun nodi ani elu ukpo-eze, k'a noyeni we, chedon we. ¹⁶ Egun ihien-oriri le ihien-orira agunkozi we. Anwun mobu ihien owule a hun okun amakozi we. ¹⁷ Make ni Nwa-ebulu hu hun ri etintinnai* ebeku ukpo hu ri k'a wuru onye-ndu we; o k'e du we noke onye e du anu, shi isi-mirin ndi hu mirin e ye ndun gha a bia. Chuku jenkọ d'e finchanpu ẹnya mirin owule ri we ẹnya.”

Isi Nke Ẹsatọ

Eriri Nke Ẹsa Hu Le Opi Ẹsa

¹ Ogen Nwa-ebulu hu gi topu eriri nke ẹsa, elu-igwee ile no me juu ihien noke nkirishi mgbahunme okuloku ohu. ² Ya m no hun ndi mmọn-ozii ẹsa hu hun e turu ihun Osolobue. We no ye we opi ẹsa. ³ Mmọn-ozii ọzo, hun gi mkpu goru w'a kpo Sensa we gi a dunni Osolobue nsensi okun, no bia d'e turu ihun ukpo nchu-ejan hu. We no kponye e nsensi oda-oda, n'o gi ya le ekpere ndi-nsọ ile e me chu ejan elu ukpo nchu-ejan hu we gi goru memẹ hun ri ihun ukpo-eze hu. ⁴ Enwunrun nsensi hu ri a dunni le ekpere ndi-nsọ hu no gha eka mmọn-ozii hu a loshi elu ihun Osolobue. ⁵ Ya mmọn-ozii hu no weri Sensa hu we gi a dun nsensi okun, gi okun ri ukpo nchu-ejan hu hujun e, tu a ye enu-uwaa. Ya ke akpabo no han, mirin e den, amuma e be, ali a mahihie.

Opi Ẹno Ibufo

⁶ Ebeku ke ndi mmọn-ozii ẹsa hu gi opi ẹsa no kwademe ni we gbu opi we.

Opi Ibufo

⁷ Mmọn-ozii nke ibuzo no gbu opi e, ekwan-igwee le okun we gwogbama ya le edeke no puha. We no ma we ye ime uwa, o no dunpu uto ohu okun, nato uto ebuo; ime osisi ile, o dunpuzi uto ohu, o hodu uto ebuo; o dunpuchanrinzi efiifia-ndun ile.

Opi Nke Ebuo

⁸ Mmọn-ozii nke ebuo no gbu opi e, we no tu ihien noke eregede ugu ri a nwun okun ye ime ohimin—azuun ohu no

* Isi Nke Ẹsa:17 Lee 5.6

henrin edeke, o hodụ azuun ebuo. ⁹ Uzọ ohu ime ihien ndi ri ndun ri ime ohimin no nwunhun, o hodụ uzọ ebuo. Ime ugbo-mirin ile, uzọ ohu no tikpofu, o hodụ uzọ ebuo.

Opi Nke Eto

¹⁰ Mmọn-ozị nke eto no gbu opi e: kokise ohu hi-ogbe ri e nwun okun leke owa no gha igwere dan. Ime iyi ile ri uwa, o danye uzọ ohu nato uzọ ebuo—uwe le isi-mirin ri ichen-ichen k'o danye. ¹¹ Efan kokise hu wu “Elumilu.” Ime mirin ile rini, uzọ ohu no lume ilu, o hodụ uzọ ebuo. Ndi bu oda no nwunhun, make ni mirin hu ri e lu ilu.

Opi Nke Eno

¹² Mmọn-ozị nke eno e gbu opi e, ihien no fian enya-anwun azuun ohu, fianzikwo ifon le kokise azuun ohu-ohu, latosonme we azuun ebuo-ebu. Ukpwe we no belu: we kebe ke we e nwunhan mbu uzọ eto, enwunkarizini we uzọ ebuo. Anwun amuchanrinzini ke uhuhin han k'o don a mu mbu; ifon etibehanzini k'o don e ti mbu. We kebe uhuhin uzọ eto, anwun amukarizini uzọ ebuo—erirazikwo ke ifon me uhinhin. ¹³ M no lee enya enu, hun ugon ohu k'o feko ime elu, yiko, “Nsogbu! Nsogbu! Oken nsogbu jenkọ d'a rini ndi ile bi elu- uwa ogen ndi mmọn-ozị eto hu k'e gi nwan gbusonme opi eto hun hoduni!”

Isi Nke Itenei

Opi Eto Hoduni Le Eje-mgbugbu Ahun

¹ **Mmọn-ozị nke isen** e gbu opi e, m no hun kokise ohu hun gha elu-igwee danye uwa. We no ye e isanhan oken-mgbugbu hu migbu enwen e.

² O no gunpu eje-mgbugbu hu migbu enwen e, enwunrun no gha ebeku lopuhama ke enwunrun oken okun we gi a dunchanpu unyin ri goru. Enya-anwun le ufere no gba ishi make ufiri enwunrun okun hu gha ebeku a lofua. ³ Ya igurube no gha ime enwunrun hu puhama, berisonme enu-uwa. We no ye we iken, udi iken hu akpi ri elu-uwa nwe. ⁴ We no si we egbulu efifia ri enu-uwa mobu ihien owule e nwun ehuhuo-ndun ehuhuo-ndun ri e sue ime ugbo mobu ime ofia mobu osisi owule, ka we ru ndi hu nwonleni ahima Osolobue ezimezi-ihun we ehụ, uwe suo. ⁵ We no ye igurube ndi hu efe ni we ye ndi hu ezigbo afunfun, orogbo ifon isen—kanị anini we we gbu ndi hu. Ufu we noke ebe akpi no gba ihian. ⁶ Ogen ihieni e gi me, ihian k'a cho onwun, ahunko we onwun; we jenkọ d'a chokenme ni we nwun, kanị, onwun k'a gba ni we oso.

⁷ Igurube ndi hu ri ke eshin we kwademegu we k'e gi jen agha. Ihien no ke okpu-eze goru risonme we isi. Ihun we

nọ kẹ nke ihian. ⁸ Eñenren wẹ sue kẹ ntutu ikpoho. Eze rị wẹ ọnu nọ kẹ nke eworo. ⁹ Okpukpu rị wẹ ehụ rị kẹ igwe onye-agma gi e gbondon obi; nku wẹ hụ a zun uzun kẹ ebe eshin dokpunko ugbo-agma bu oda gbanko ogbo agha. ¹⁰ Wẹ nwesonme odundun. Edide w'a gba ihian risonme wẹ odundun—o nọ kẹ edide akpi. Odundun wẹ kẹ iken wẹ gi e ye ihian afunfun orogbo ifon isen rị.

¹¹ Eze a kị igurube ndini wẹ wu mmọn-ozị oken-mgbugbu hụ migbu enwen e. Ndi Hibru a kpọ mmọn-ozini Abadonu; ndi Griki a kpọ a Apolionu: *efan ebuoni wu "Onye-ntikpo."*

¹² Nsongbu nke ibuzo a ghafegu, ebuo lalazi.

E Gbupu Wẹ Uzọ Ohu Ime Ndi Ri Elu-uwa Lato Uzọ Ebuo

¹³ **Mmọn-ozị nke isin** nọ gbu opi e, m nọ nụ kẹ olu gha mpin eno rị ntin eno ukpo nchue-ajan goru hụ rị ihun Osolobue a hanpuha. ¹⁴ Olu hụ nọ si mmọn-ozị nke isin hūn gi opi, "Topu mmọn-ozị eno hụ wẹ kenmeto oken iyi Yufretisi!" ¹⁵ Ya wẹ nọ nwan topu mmọn-ozị eno hụ, hūn wẹ kwademegu, kenme wẹ to, e che ogenni, uhuohinni, ifonni le ahuan; wẹ nọ nwan topu wẹ keni wẹ gbupu uzọ ohu ime ihian ile rị elu-uwa, gbuhodu uzọ ebuo. ¹⁶ Ndi-agma hūn nyiko eshin nọ puha, wẹ wu ijerihun ogun-iri (ya wu nnu-iri, nnu-iri uzọ nnu isen-kwasị-ogun-isin). A nughọ m ole wẹ rị.

¹⁷ Lee kẹ m don hūn eshin ndi hụ ime ohun m: ndi rị e nyin ni wẹ yisonme ihien igwe wẹ gi e gbondon obi wẹ. Ihien igwe ndini e nwun ufie-ufie leke okun, enwunrun-enwunrun leke safe, lezi unwanran-unwanran leke nsin-nya-anwun wu sofo. Isi eshin ndi hụ rị kẹ nke eworo. Okun le enwunrun le nsin-nya-anwun wu sofo ghazi wẹ ọnu a puha. ¹⁸ Wẹ nọ gi eje-ihien eto ndi hụ rị a gha eshin ndi hụ ọnu a fuha—ya wu okun le enwunrun le nsin-nya-anwun wu sofo—gbufu uzọ ohu ime ihian ile rị elu-uwa, gbuhodu uzọ ebuo, ¹⁹ make ni ọnu eshin ndi ahun le odundun wẹ kẹ iken eshin ndi hụ risonme. Odundun wẹ nosonme kẹ agwo, nwonsonme isi kẹ agwo. Isi ndi hụ risonme wẹ odundun kẹ wẹ gi a ru ihian ehụ. ²⁰ Ndi hụ hodụ elu uwa—ndi hụ eje-ihien ndini gbuleni—egbehuto ni obi mebehi eje-ihien wẹ rị e me; alaton wẹ ife eje-mmọn le ifesonme mmọn wẹ gi eka mememe—kẹ nke goru kẹ nke ọna wu siva kẹ nke igwe bronzu kẹ nke omuma kẹ hūn wẹ gi osisi pin—mmọn ghaleni e ri-eka e legha uzọ mobu a nū ihien mobu e jen ijen! ²¹ Egbehutozikwoni wẹ mebehi njo ndini wẹ e me: igbu-ochu, irua-mmọn, ibu-nshi le igi iken eje-mmọn a run, ughere, izu-ohin.

Isi Nke Iri

Mmọn ozi Hụ Gi Ehuho Wẹ Fifi

¹ Ya m nọ hụn mmọn-ozì ọzọ kin-akwanran k'ọ gha elu-igwee hidanla. Orukpu fuhunmẹ ẹ; ekọn-ẹ-ogugu rị ibe isi ẹ, ya nwẹn rị a okpuru; ihun ẹ nọ kẹ ẹnya-anwun. Ụkụ a rị kẹ polu ẹbuọ wẹ gi ọkụn mẹmẹ*. ² O gi ẹhuhụọ mẹ ẹkẹrẹ wẹ fifipụ ẹka a. O nọ bu ụkụ ẹka-nni ẹ che elu ohimin, bu ụkụ ẹka-ekpen ẹ tọ akpakali. ³ O nọ gi oken olu, hụn nọ kẹ nke ẹworo rị e denni, yi oro. Ogen o gi yi oro, akpabọ ẹsa ahun nọ han. ⁴ Ogen akpabọ ẹsa ahun gi hanguu, m te chọ nị m demẹ, kanị a nụ m olu gha elu-igwee si, “Zuemẹ ihien akpabọ ẹsa hụ ku, edetule ẹ!”

⁵ Ya mmọn-ozì hụ m hụn k'o turu elu ohimin ẹ akpakali nọ weshi ẹka-nni ẹ enu zime enu-igwee, ⁶ kun ẹfan Onye hụ rị ndun jennin ejen, hụn ke elu-igwee ẹ ihien ile rin'a, ụwa ẹ ihien ile rin'a ẹ ohimin ẹ ihien ile rin'a, si, “Ebiekozi wẹ, kaka! ⁷ Kama, hụn **mmọn-ozì nke ẹ**sa gihu gbu opi ẹ, ihien ahun mini Osolobue kwademẹ e mezuchanrin k'o don gwa ndi idibo ẹ ndi-amuma.”

⁸ Ya olu hụ gha elu-igwee gwa m oku nọ siji m, “Jen d'e weri ẹhuhụọ hụ fifipuni hụn rị ẹka mmọn-ozì hụ ụkụ a ohu rị elu ohimin, ụkụ a ohu hụ akpakali.” ⁹ Ya m nọ jen d'e kunrun mmọn-ozì hụ, si a ye m ẹhuhụọ hụ mẹ ẹkẹrẹ. O nọ si m, “Weri ẹ ri. O k'a sọọ i usọọ onu nọkẹ mirin-ewun, kanị, o k'e lu i ilu ẹfọ.” ¹⁰ Ya m nọ narin mmọn-ozì hụ ẹhuhụọ hụ mẹ ẹkẹrẹ ri, o nọ sọọ m usọọ onu nọkẹ mirin-ewun, kanị, ogen m gi riguu a, ẹfọ nọ lumẹ m ilu. ¹¹ Ya wẹ nọzi si m, “I k'e buzi amuma banyeni ndi bu ọda, ani bu ọda, ndi asusu ichen-ichen bu ọda ẹ ndi-nze bu ọda.”

Isi Nke Mmanaj

Ndi Osheri Ebuo Hu

¹ Ya wẹ nọ ye m mkpinsin wẹ gi a ma ihien. Mkpinsin hụ nọ kẹ ọkpọ. Wẹ nọ si m, “Bia d'a ma Unọ-nsọ Osolobue ẹ ukpo nchụ-ẹjan, y'a gunzikwo ndi hụn rị ebẹhụ e fe ofufe. ² Ka amale ihun-ezi Ulo-nsọ, hapu ohun—makeni e weguo w'a ye ndi ali ndi ọzọ rị ichen-ichen. Wẹ k'a zo obodo nsọ hụ ụkụ ọrogbo ifon ẹbuọ kwasi ogunnai.”

³ “M k'e ye ndi-osheri m ẹbuọ iken bu-amuma, ku oku-Chuku, ọrogbo akpu-uhuohin ogun eto kwasi nnu eto (ogun mmeto kwasi nnu-uku), wẹ k'e yisonmẹ ẹkwa ahio.” ⁴ Ndi osherini wu osisi olivu ẹbuọ ẹ obu-ukpe ẹbuọ hụ rị ihun Onye-nwon-ụwa-ile. ⁵ Omeni ihian cho n'ọ mẹ wẹ ihien owule, okun a gha wẹ onu puha, dungbu ndi inenren wẹ ahun cho nị wẹ mẹ wẹ ihien; erira kẹ onye owule cho n'ọ mẹ wẹ ihien owule k'a don nwun. ⁶ Wẹ nwon iken wẹ gi a kpokin enu-igwere amamgbe mirin e zue ogen hụ ile wẹ gi e bu amuma, e ku oku Chuku. Wẹ nwonzikwo

* **Isi Nke Iri:1** pila ẹbuọ wẹ gi ọkụn mẹmẹ

ikẹn wẹ gi e me mirin e henrin edeke—kẹ mirin ri iyi kẹ hun ri ohimin, wẹ nwonzikwo ikẹn wẹ e gi me ụdi eje-nsongbu le afunfun ọwule biani ụwa oge ọwule wẹ cho.

⁷ Wẹ shiagu ẹri wẹ, eje-anu hu hun k'a gha eje-mgbugbu hu migbu enwen ẹ puha k'a lusun wẹ agha, meri wẹ, gbu wẹ. ⁸ Ozun wẹ k'a ri uzọ ụwaya kanị ri obodo uku hu wẹ gi ẹnya ime mmọn a kpọ Sodomu le Ijptu, obodo ohu hu wẹ nọ kpogbu Di-nwonnị-wẹ. ⁹ Orogbo akp'ohin eto le mkpikpi, ndi ri ichen-ichen le ndi ebon le asusu le ali risonme elu ụwa k'a gba ozun wẹ ilee; aniko wẹ onye ọwule li wẹ. ¹⁰ Ndi bi ụwa k'a ri a ghoghọ ni madu ebuo hu a nwunhun, e me mmemme, e yetari ibe wẹ ihien—makeni ndi-amuma ebuni te bu afunfun toni ndi ile ri elu-ụwa.

¹¹ Kanị, oge o gi mefu akp'ohin eto le mkpikpi, ufere hun e ye ndun nọ gha ebe Osolobue ri bia, banye ime wẹ, wẹ nọ turu oto—oken egun nọ bia ndi hunni wẹ. ¹² Ya wẹ nọ nu oken olu gha elu-igwee si wẹ, “Bia ni elu ebeni!” Ya wẹ nọ gi orukpu shi enu-igwee, id'ẹnya ndi-ihenren wẹ ri e lee wẹ ile. ¹³ Ozigbo, ali nọ mahihie oda-oda, azuun ohu ime obodo hu nọ tikpo, o hodu azuun itenei. Ali hu mahihieni gbu madu ogun-iri kwasị nnu-mmesa (madu nnu-uku esa). Egun nọ tikenme ndi hoduni, wẹ nọ kweri ni Osolobue hun ri elu-igwee e hie oge.

¹⁴ Nsongbu nke ebuo a ghafegu, lee ẹ, nke eto lala ẹgwa.

Opi Nke Esa

¹⁵ Ya mmọn-ozị nke esa nọ gbu opi ẹ, m nọ nu oken olu risonme elu-igwee, a si,

“Ali-eze ụwa a wuruole nke Di-nwonnị-enyi
le nke Kraisti a hun o tume;
o k'a ki jenin ejen!”

¹⁶ Ya kẹ ndi-isi eno kwasị ogun hu hun nodisonme ukpo wẹ ihun Osolobue nọ dan ani, keni Osolobue isi-ali, fe ẹ, ¹⁷ a bu ebuni:

“Enyi ri e ye i ekele,

Chuku Nna,

hun nwon ikẹn o gi e me ihien ile,
onye hun ri kikenni, hun rizikwo mbu.

Makeni y'e giguọ ikẹn i hi-ogbe kima.

¹⁸ Ndi ali ile e te bughọ olulu;

kanị iwe-le-onuma i

a bialọle nwan.

Oge y'e gi kin ndi nwunni ikpe
e ruguọ.

Oge hun y'e gi ku ndi-idibo i uguọ,

e ruguọ nwan—

ndi idibo i ndi-amuma—

uwe le ndi-nso

lę ndi a tų egun i—
kę ndi uku kę ndi nta.

Ogę y'e gi tikpo ndi hun e tikpo uwa
e rugozi!"

¹⁹ Ya wę nọ gunpu Ulo-nsọ ime enu-igwee, wę nọ hun
Ekpęti-nkwerigbama Osolobue ime ebęhu. Amuma elu-igwee
nọ besonme, mirin nọ densonme, akpabọ nọ hansonme; ali nọ
mahihie, ekwan igwere nọ dan oda-oda.

Isi Nke Mmēbuo

Okpoho Hu Lę Dragonu

¹ Ya kę okę ahunlele pu-ichęn nọ puha elu-igwee: okpoho
yi ęnya-anwun kę ęwuru nọ fuha; ifon ri a okpuru uku, okpu-
eze kokise mmēbuo ri ri a isi. ² O ri ime. O hu a kwan ekwan
makęni ime ri e me ę. O hu a turu a oda-oda makęni omumu e
rugo a.

³ Ahunlele ozo nọ mezi ime enu-igwee: eje-anu hi-ogbe w'a
kpo dragon' a puha; Dragonuni e hike ogbe; o nwun ufie-ufie.
Isi ęsa lę mpin iri k'o nwę. Okpu-eze ohu-ohu, risonme ę isi
ęsa ndi hu. ⁴ Odundun a nọ zari uzọ ohu ime kokise ri elu-
igwere, tu wę ye ani—o hodu uzọ ębuo. Dragonu hu nọ turu
ihun okpoho hu ri a cho n'ọ mu nwa, keni o ripu nwa a hun o
gihu mupuha a.

⁵ Okpoho hu nọ mu nwa, nwata-okęnyę, hun jęnkọ d'e gi
okpo-igwe ki ndi ani ile. Kanj, hun o gihu mupuha nwata-
okęnyę hu, wę nọ juru ya wu nwata, we ę shi ebe Osolobue
lę ukpo-eze Osolobue ri. ⁶ Ya okpoho hu nọ gbashi ime atu d'a
nodi ebęhu Osolobue kwademe n'ę, ebe wę k'a nọ lepu a ęnya
akp'ohin ogun-ęto kwasị nnu-ęto.

⁷ Ya wę nọ luma agha elu-igwee, mmon-ozu wu Maikelu lę ndi
mmon-ozu e son n'ę nọ luson Dragonu hu agha. Dragonu lę ndi
mmon-ozu ę nọ lusongwari wę. ⁸ Kanj wę nọ meri Dragonu hu.
Anizi ni wę ya lę ndi mmom-ozu ę nodi enu-igwee. ⁹ Wę nọ tutu
Dragonu uku hu, agwo mbu-mbu hu w'a kpo Ekwensu, a kpozị
a Setani. Iya wu onye hun e dufie uwa ile. Wę nọ tutu ę ye elu-
uwa—iya lę ndi mmom-ozu ę.

¹⁰ M nọ nwan nu olu ohu hannị ime elu-igwee, hun ri a si,
“Nzuofuha lę ikęn lę ali-eze Chuku ęnyi
lę okiki Kraisti, onye hu o tume,
a biaguo nwan.

Makęni a tutuguo wę onye ahun,
hun e kpesonme umune ęnyi,
ndi Itu-Kraisti ibe ęnyi
ęka Osolobue ęnyi uhinhin lę efinnai.

11 Kanị wẹ nọ gi ẹdeke Nwa-ebulu hụ lẹ oku wẹ gi shian'a ẹri mēri ẹ; egheni wẹ isi tuhu okukwe wẹ.

12 Ya wu, enu-igwee ya ghoghoma nwan; iya lẹ ndi bi ime ẹ!

Kanị, nsongbu jenkọ d'a rinị uwa lẹ ohimin, makeni Ekwensu e hidanguo d'e kunrun onu.

O gi oken olulu bia—

makeni o maringuo ni ogen ẹ hodụ ẹkerel!”

Ekwensu E Buhezi Nsongbu E Elu-uwa

13 Ogen Dragonu hụ gi hun ni a tutuguo w'a ye elu-uwa, o nọ chuma okpoho hụ mu nwata-okennyẹ hụ. 14 Kanị, wẹ nọ ye okpoho hụ nku ẹbuo, nku ugon uku—n'o gi gha ebe agwo hụ ri fepu, shi ime atu, ebe wẹ jenkọ d'a nọ lepụ a ẹnya [ihiyen nọkẹ] ahua eto lẹ ifon isin. 15 Ya agwo hụ, dragonu hụ, nọ gha onu a hupuha mirin nọ ke iyi, n'o hukpu okpoho ahun, keni o huru ẹ, 16 kanị alị nọ yeni okpoho hụ ẹka: alị nọ shiapu onu, luefu mirin hụ Dragonu hụ gha onu hupuha. 17 Ya ize okpoho hụ nọ ban Dragonu hụ, o nọ pu, jenne d'a lusun umu okpoho hụ agha, ya wu umu a ndi hoduni; ndi hun e mesonme ihien ndi hụ Osolobue ku; ndi hun a shia ni Jesu eri; ndi hun e kwonkenme oku Jesu. 18 Dragonu hụ nọ turu enu ejan ri mkpenren ohimin.

Isi Nke Mmēto

Eje-anu Ebuo Hu

1 M nọ hun eje-anu ohu k'o gha ime ohimin pula. Mpin iri lẹ isi ẹsa k'o nwe. Okpu-eze ohu-ohu risonme elu mpin ndi hụ. Efan ri ichen-ichen e kutọ Osolobue risonme elu isi ẹsa hụ. 2 Eje-anuni m hun nọ ke Ubidon. Uku alị a nọ ke nke eje-anu w'a kpọ Biẹ. Onu a nọ ke nke Eworo.

Ya Dragon' nọ we iken ẹ lẹ ukpo-eze ẹ ye eje-anu hụ, tume ẹ oken onye-okiki. 3 Isi eje-anu ahun ohu nọ ke isi anu wẹ gbugu, kanị ebehu wẹ gi gbu ẹ a laguo. Ihien ri eje-anuni ehụ a tikenmeka uwa ile ẹnya—nke wu ni wẹ ile hụ e son ẹ. 4 Wẹ ile nọ femẹ Dragonu hụ makeni iya ye eje-anu hụ iken ahun o gi ki okiki. Wẹ nozi fe eje-anu hụ, a si, “Onye nọ ke eje-anu hụ? Onye k'a saeka lusun ẹ ogun?”

5 Wẹ ye eje-anu hụ onu o gi a nyan isi, e kusunme aru. Wẹ nọ ye ẹ oghere kpa iken orogbo ifon ebuo kwasị ogunna. 6 O nọ shiapu onu kutosonme Osolobue, e kutọ efan a, e kutọ ebe o bi—ya wu, e kutọ ndi ile bi elu-igwee. 7 Wẹ nozi ni a lusun ndinsọ agha, mēri wẹ; e wezikwo wẹ ebon ile lẹ ndi ile lẹ asusu ile lẹ anị ile che okpuru ẹ kima. 8 Ndi ile bi enu-uwa k'e fe ẹ—ya wu onye owule wẹ deleni efan a ime ẹkukwo nke ndun Nwa-ebulu hụ wẹ gbu ni wẹ d'e gbe iyeto uwa.

⁹ Onye nwon ntin, ya n'o nu.

¹⁰ Onye owule Osolobue si ni we k'a nwunrun a, we k'a
nwunrun a;
onye owule Osolobue si ni we k'e gi ophia-agma gbu e, we k'e gi
ophia-agma gbu e.

Onwan cho ndidi le okukwe eka ndi nke Osolobue.

¹¹ Ya m no hun eje-anu ozo hun gha ime-owa pula. Mpin ebuo
k'o nwe rike nwa-ebulu bu o ku ke Dragonu.

¹² Okiki Eje-anu hunni ri a ki wu nke eje-anu nke ibuzo, hun
o ye e kidonn'e. O wa a ye uwa le ndi hun bi ime e olu ni we e fe
eje-anu nke ibuzo hu—hun ebe we gi gbu e lagu. ¹³ O gisonme
oken orun-atumenya a kpa iken; o meghode okun gha elu-igwee
hidan id'anya ihian ile. ¹⁴ O no gi orun-atumenya ndini we ye e
efe rundonni eje-anu nke ibuzo hu dufie ndi bi elu-owa; o si
we kpu ya wu eje-anu nke ibuzo—hun ahun we be ophia-agma
isi ohu gbu e—kani o huzi nwan ndun. ¹⁵ We no nizi eje-anu
hun-eboni saeka me ihien o me hun ihien ahun we kpu gi ri
ndun, kunme umenren—ihien hu we gi udi eje-anu nke ibuzo
hu kpu, nke wu ni ya wu ihien we kpu node kume oku; ya wu
ihien node me we gbu ndi hu ile ju ni efeko w'a.

¹⁶ Eje-anu hun-eboni nozi me we ye ihian ile ahima eka-
nni mobu ezimezi-ihun—ke ndi uku ke ndi nta, ke odafin ke
ogbenye, ke igbon ke onye nwon enwen e—¹⁷ nke wu ni onye
owule we yeleni ahima hu a saeka non mobu re ihien owule.
Ahima hu wu efan eje-anu ibuzo hu mobu ahima hun a nokin
enya efan a.

¹⁸ Onwan cho amamihien: onye owule nwon nghota ya gi e
gbako ahima eje-anu hu, makeni ahima ihian ro. Ahima hu wu
isin kwasị ogun-mmęto kwasị nnu*.

Isi Nke Mmęto

Nwa-ebulu Hu Le ndi Nke E

¹ E lezi m enya, m no hun Nwa-ebulu hu k'o turu elu Ugu
Zayonu—ya le madu nnu ogun-mmęsato we deye efan a le efan
Nedi e ezimezi-ihun we. ² M no nuzi olu gha enu-igwee bia.
Oluni ri a han ke uzun oken-mirin ri e huni le uzun akpabo
hankenmeni. Olu hu m nu rizi ke ebe ndi a kpọ ubo ri a kpọ ubo
we. ³ Madu nnu ogun mmęsato ahun hu a bu ebu ohun ihun
ukpo hu le ihien eno hu ri ndun le ndi-isi hu. O nwonni onye
ozo saeka munrun ebu hu wezuka madu nnu ogun-mmęsato hu
we gha ime uwa gbapuha. ⁴ Ndinu wu ndi hu gileni ikpoho
meru enwen we; we wu ikennyę marinleni ikpoho. W'e son
Nwa-ebulu hu ebe owule o jenkọ. Osolobue le Nwa-ebulu hu a

* **Isi Nke Mmęto:**18 “666” ke w'a kpọ a Onu-ebo.

ghaguo ime ihian ile gbari ndini nọke mkpuru-ibuzo. ⁵ Anutuni we ntu onu we; enwon we ntupo.

Ndi Mmon-ozu Eto Hu

⁶ M nọzi hun mmön-ozu ozọ hun feko ime enu, ime elu-igwee. O gi ozioma itebite hun o k'e zi ndi ile bi elu-üwa—ya wu, ndi ali owule le ebón owule le ndi a su asusu owule le ndi owule.

⁷ O nọ gi oken olu si, “Tu ni egun Osolobue, onu e ye e ogho, make ni oghen o k'e gi kin ikpe e ruguo. Eghęę, fe ni Onye hun ke enu-igwee le üwa le ohimin le isi-mirin ri ichen-ichen!”

Babilon' A Daan!

⁸ Mmön-ozu ozọ, hun me e ebuo, nọ fuba, a si, “O danguo! Babilonu uku hu a danguo! Okpoho hu hun me ndi ali ile ra manya a, manya a hun zeni, manya ughere e!”

Afunfun Ri E Che Ndi K'a Narin Ahima Eje-anu Hu

⁹ Mmön-ozu ozọ, hun me we eto, nọ puha, gi oken olu yiko, “Onye owule hun fe eje-anu hu le udi a we kpü, narin ahima a ezimezi-ihun mobu eka we, ¹⁰ jenkọ d'a razikwo manya hu zeni, manya iwe-le-onuma Osolobue, hun we gburoleni—hun we huye ime mkpu iwe-le-onuma a. We k'e gi okun le nsin-nya-anwun ye we eje-afunfun id'nya ndi mmön-ozu ri nsọ le id'nya Nwa-ebulu hu. ¹¹ Enwunrun okun we gi ri e ye we eje-afunfun we k'a ri ime e k'a gha a loshi elu jenrin ejen. Ke uhinhin ke efinnai, izu-iken arikonni ndi hu siko d'e fe eje-anu hu le ihien we kpü ke iya, uwe le onye owule narin ahima efan a.”

¹² Onwan cho ndidi eka ndi nsọ, ndi hun e mesonme ihien Osolobue ku, e kwerikenme ni Jizosi.

¹³ M nọ nu olu gha elu-igwee si, “De onwan: gha ogenni jenme, ngozi jenkọ d'a rini ndi hun k'a nọ ime Di-nwönni-nyin nwunhun!”

“Eghęę, ndi we gozi agozi ke we wu nke-esi! We k'e zu iken orun we, make ni ihien we runpuha ri e son we!” Iya ke Mmön-nsọ ku.

A Ghorị We Mkpuru Üwa Mi

¹⁴ Ya m nọ lee nya, m nọ hun orukpu ochan. Onye nodi ali elu orukpu hu nọ ke Nwa nke Ihian. Okpu-eze goru ri a isi. Opiä gorini tuni w'a kpọ Siku, hun we gi a gho mkpuru hu a eka.

¹⁵ Mmön-ozu ozọ nọ gha ime Ünö-nsọ puha, gi oken olu hijenni onye hu nodi elu orukpu, si a, “Gi nwan siku i ghorị mkpuru, ni oghen e ruguo w'e gi ghorị mkpuru, make ni mkpuru üwa mi a kachanringuo.” ¹⁶ Ya onye hu hun nodi enu orukpu nọ fe ophia-siku a ye elu üwa, ghorị mkpuru üwa mi.

¹⁷ Mmön-ozu ozọ nọ gha Ülo-nsọ hun ri elu-igwee fuba, ya nwen gizikwo ophia-siku tu-nko. ¹⁸ Ya Mmön-ozu ozọ nọ gha

ukpo nchụ-ẹjan puha. Onwan wu mmọn-ozị hụ hụn Osolobue we oku owule gbashari okun che okpuru e. O no weshi olu elu, hijenni mmọn-ozị hụ gi oṣia-sikū tū-nkọ, sị a, “Gi nwan oṣia-sikū i tū-nkọ ghorị ohio-grepu hūn vaini uwa mi, makeṅi grepu e a changu!”¹⁹ Ya mmọn-ozị hụ nọ fe oṣia-sikū a ye elu-uwa, ghorị grepu ri uwa, tū a ye ebēhū hi-ogbe hūn Osolobue nọ a ghosị iwe-le-onuma a—ebēhū o nọ a pinpuha manya grepu e.²⁰ We nọ gha ime obodo hū pu, shi ebēhū d'a pinpuha manya grepu hū. Edeke nọ gha ebahun wē nọ a pinpuha manya e hupuha. O ru edeke ahun e ru ihian isi-uvun; eshin banye ime e, o ru e onu; o d'e huru ihien nọkē mail' isen kwasi ogun-itenei.

Isi Nke Mmisen

Nsongbu Ikpaunun Esa E D'e Bidon

¹ Ya m nọ hūnzị oken ahunlele ozo pu-ichen ime elu-igwee; onwan a tukenmekē enya: mmọn-ozị esa gi eje-afunfun esa! Eje-afunfun esani wu ndi ikpaunun. Uwe ke iwe-le-onuma Osolobue k'e gi bi.

² M nọ hūn ihien nọ ke ohimin ughegbe wē gwagbama ya le okun, hūnzị ndi hū meri eje-anu hū le ihien hū wē kpū ke ya—le ahima nomba hū hūn a nokin enya efan a. Ndinī wē turu mkpenren ohimin ughegbe hū. Wē gisonmē ubo Osolobue ye wē.³ Wē hū a bu ebū odibo Osolobue wu Mozizi le ebū Nwa-ebulu hū,

“Euu Chuku Nna,

Onye hūn nwon ikēn ile!

Ye meke oken ihien le ihien a tū enya!

Euu, Eze ani ile le agbo ile!

Iri-ochan le ezioku ke i gi e me ihien i.

⁴ Euu Nna,

onye k'a sị n'ọ tukọ egun i,

n'ọ jakọ efan i mma?

Iyū sūo ri nsọ.

Alī ile k'a bīa d'e fe i,

makeṅi y'a hanguo enen

hūn ghosị n'i ri-ochan.”

⁵ Onwan e meguu, m nọ hūn Ulo-nsọ (Odu-nkwerigbama ahun, Odu Ashia-eri ahun, wē nọ e fe ofufe) hūn ri elu-igwee. Wē gunpu a agunpu.⁶ Ndi mmọn-ozị esa hū gi eje-afunfun esa hū nọ gha ime Ulo-nsọ puha. Wē yisonmē ekwa line nwunni, hūn ri e gbukeni. Wē ile gisonmē ihien goru kenhunmē obi wē.

⁷ Ime ihien eno hū ri ndun, ohu nọ ye mmọn-ozị esa hū afere esa wē gi goru memē. Ihien jun afere ndi hū wu iwe-le-onuma Osolobue, Onye hū ri ndun jennin ejen.⁸ Enwunrun gha ogho Osolobue le ikēn e a lofuha nọ jun unon-nsọ hū; o nwonzini onye

saḗka banye Ụlọ-nsọ hụ d'e ru nị eje-afunfun ẹsa hụ mmọn-ozị ẹsa hụ gi e bi.

Isi Nke Mmisiin

Eje-afunfun Ẹsa Ikpazuun!

¹ Ya m nọ nụ kẹ oken olu gha Ụlọ-nsọ gwa ndị mmọn-ozị ẹsa hụ oku, sị wẹ, “D'e hu ni iwe-le-ọnụma Osolobue rị ime afere ẹsanị kpu elu-ụwa.”

Ẹtẹ Hun E Shinni, A Turu!

² Ya mmọn-ozị ibuzọ nọ jẹn d'e hu ihien rị ime afere a ye enu-ụwa, eje-ete hun e shinni, hun a turunị, nọ jun ndị hụ ẹhụ, ndị ahun bu ahịma eje-anụ hụ lẹ ndị hụ fee ihien wẹ kpu kẹ iya.

Ihien Ile Rị Ohimin A Nwunhun!

³ Mmọn-ozị nke ẹbuzọ nọ hu ihien rị ime afere a ye ime ohimin, mirin rị ime ohimin nọ rị kẹ edeke onye nwunni. Ihien ọwule rị ndun ime ohimin nọ nwunhun.

Iyi Lẹ Isi-mirin E Henrin Edeke!

⁴ Mmọn-ozị nke eto e hu ihien rị ime afere a ye ime iyi lẹ isi-mirin risonme ụwa, wẹ nọ henrin edeke.

Osolobue Rị E Ye Afunfun Furuni!

⁵ M nọ nụ kẹ mmọn-ozị mirin ile rị ẹka a sị,
“Euu Onye-nsọ,

onye hun rị kikenni, hun rịzikwo mbu.

Ezigbo enen kẹ y'a han!

Y'a hain

i gi e yesonme wẹ afunfun ndini.

⁶ Makeni e gbuguọ wẹ

ndi-nsọ lẹ ndi-amuma,

y'e yeguọ wẹ edeke ra!

Ihien wẹ cho

kẹ wẹ rị nwan a hun!”

⁷ M nọ nụ kẹ ukpo nchụ-ẹjan shiari, sị,

“Eghee, Osolobue wu Di-nwonni-enyi,

Onye nwon iken ile,

ikpe i ma wẹ hụ mma,

ezigbo enen kẹ y'a han!”

Anwun E D'a Magbu Wẹ!

⁸ Mmọn-ozị nke eno nọ hu ihien rị ime afere a kpu enya-anwun, gi ẹ me anwun ma ihian oda-oda. ⁹ O makenmeke wẹ—kani, hun nke w'e gi gbehuto, mebehi njo, wẹ nọ kpoma Osolobue hun rị e zihẹ afunfun ndini wẹ iyi. E yeni w'e ogho.

Ishi E Kpume Wẹ!

¹⁰ Mmṛn-ozī nke isen nọ hu ihien rī ime afere a ye ukpo-eze eje-anu hu, ali-eze eje-anu hu nọ gba ishi, we nọ tamade ire we * make oken-ufu we rī ime e; ¹¹ we nọ kpoma Chuku rī elu-igwee iyi make ufu le ete rī we ehu—egbehutonī we obi mēbehi eje-ihien ndi we rī e me.

Iyi Yufretis' A Tahī, Henrin Uwaya!

¹² Mmṛn-ozī nke isin e hu ihien rī ime afere a ye iyi uku hu wu Yufretisi, mirin e nọ tahī, gi beyeni ndi-nze jenkọ d'a gha azuun owuwa-nya-anwun bia uzọ.

Eje-mmṛn Eto Hun E Dufie Ndi-nze!

¹³ M nọ hun eje-mmṛn eto risonme ke ewo ke we gha onu Dragonu, onu eje-anu hu, le onu onye amuma-ntu hu pula. ¹⁴ Ndinī wu eje-mmṛn ndi a risonme orun-atumenya rī ichen-ichen, uwe e jen d'a kpoqbama ndi-nze ile rī uwa make agha we jenkọ d'a lu Uhuohin nke Osolobue, Onye hun nwon iken ile.

¹⁵ (Jesu si, “Lee e! M jenkọ d'a bia idumuzi nọke ohin. Ngozi jenkọ d'a rinī onye owule k'a munrun nya, e che, amangbe w'a tonarin a ekwa a, amangbe o gba oto a ghahunme, a hun we ihien ifenren e”!)

¹⁶ Eje-mmṛn eto hu nọ kpokwama ndi-nze, we ile nọ zu ebegu w'a kpo 'Amagidonu. 'Amagidonu ke w'a kpo a onu Hibru†.

Ali-omahihie Jogu Enwen E!

¹⁷ Mmṛn-ozī nke esa e hu ihien rī ime afere a ye ime ufere, oken olu nọ gha ukpo-eze hu, ime Ulo-nsọ, si, “O guguo!”

¹⁸ Amuma nọ besonme, mirin nọ densonme, akpabo nọ hansonme, ali nọ mahihie oda-oda. Udi ali omahihieni e metuni kete w'e bimele uwa; o mahihiekenmeke! ¹⁹ Obodo uku hu nọ kebe uzọ eto; obodo shia efu hun risonme ali ile nọ tikpochanrin. Osolobue a nyanhan Babilon' uku hu, o nọ we mkpu-manyā iwe-le-onuma a ye e ra. ²⁰ Ali ile mirin nōhunme e fopu; ahunzikwoni we ugu owule. ²¹ Eregede ekwan-igwee nyinhan ke ekpa simenti hu a gha elu igwere a dankwasī ihian—d'e ru nī a buma we Osolobue onu make afunfun hun ekwan-igwee hu rī a dannī rī e buhe ni we. Afunfun hu a jokemmeke njọ!

Isi Nke Mmēsa

Oken Igaraja Hu Le Eje-anu Hu

¹ Ya mmṛn-ozī ohu ime we esa hu gi afere nọ bia d'e kunrun m, si m, “Bia, nī m ghoṣi i ikpe-omuma le afunfun jenkọ d'a rinī oken igbaraja hu hun nodi ali enu iyi bu oda; ² oken igbaraja hu

* **Isi Nke Mmisiin:10** “tama nkwenren-eze” † **Isi Nke Mmisiin:16** I kpochanrin a, “Ha-magidonu” ro, hun wu “Ugu Magidon”.

ya le ndi-nze uwa wi me mgba, hun mgba a we me tugbariguu ndi bi elu-uwa leke manya.”³ Ya mmon-ozu hu no buru m ime mmon shi ime atu, m no hun okpoho nodi ani elu eje-anu e nwun ufie-ufie. We dejun eje-anu hu efan ichen-ichen hun e kuto Osolobue ehụ. Isi esa le mpin iri ke eje-anu hu nwe.

⁴ Okpoho hu yi ewuru nanran oda-oda hun e nwun ufie-roni, ufie-roni le ufie-ufie. O yi ihien-mma ri ichen-ichen: ke goru ke ejije le ihien-mma ndi ozo—ke ihien mma we gi omuma hun a koni mememe. O gizi mkpu we gi goru mememe aka. Ihien runi le ihien ru unyin ya le igbaraja wi jun mkpu hu. ⁵ O nwe efan we de ye ezimezi-ihun e. Ali efan ahun e mika. Efan hu wu:

“Babilon' Uku, Nne Ndi-igbaraja Le Ihien Ile Runi Ri Ime Uwa.”

⁶ M no hun a ni edeke okpoho hu ra, edeke ndi-nsọ le ndi we gbu make eri we shia ni Jizosi, ri a tu a ke manya.

Ogen m gi hun a, o tukeme m enya!

⁷ Kani, mmom-ozu hu no si m, “K'o ri a tuni i enya? M k'a kowa n'i ihien okpohoni le eje-anu isi esa le mpin iri hu bu n'e wu.

⁸ Eje-anu hu i hun te ri ari mbu, bu o rizi a nwan—kani, o d'a gha ime eje-mgbugbu hu migbu enwen e puha. O puhaguu, o k'a la ntikpo. Mgbe ndi hodu enu-uwa—ndi ahun ile we deyeleni efan we ime ehuhuo nke ndun ni Osolobue d'e gbe iyeto uwa—k'e gi hun ke eje-anu hu puhazi, o k'a tu we enya, makeni o te ri ari, bu o rizi a nwan, kani o lalazi alala.

⁹ Onwan cho amamihien le nghota.

Isi esa hu wu ugu esa okpoho hu nodi elu we; we wuzikwo ndi-nze esa. ¹⁰ Ime ndi-nze esa hu, isen a danguo; ohu ri nwan a ki; ozo ri n'a e ke bia. Kani, o bia, o k'a tohu ekere suo.

¹¹ O me nke eje-anu hu hun ri mbu bu o rizi a nwan, iya wu eze hun k'e me we ndi-nze esato, bu onye ohu ime we esa ro—makeni o k'a kizi. Kani, ogen o k'e gi fuhazi, o k'a lazikwo ntikpo.

¹² Mpin iri hu i hun wu ndi-nze iri hun we keleni kin eze. Kani we k'e kin we eze, a ki we ekere suo, mgbahunme okuloku ohu, uwe le eje-anu hu. ¹³ Ihien ohu ke we iri bu obi—

we iri k'e kwerigbama, we okiki we ye eje-anu hu n'o kima. ¹⁴ We k'a luson Nwa-ebulu hu agha, kani, Nwa-ebulu hu k'e meri we, makeni iya wu Nna ndi-nna le Eze ndi-nze, makeni ndi ya le we wi wuzikwo ndi Chuku kpo, ndi o hori ahori, ndi we gi e don enya.”

¹⁵ Mmon-ozu hu nozi si m, “Mirin ndi hu i hun, hun igbaraja hu nodi ali elu we wu ndi ri ichen-ichen, igunrun ihian ri ichen-ichen, ali ri ichen-ichen le asusu ri ichen-ichen.”

¹⁶ “Nke mpin iri hu i hun, ize igbaraja hu k'a ban uwe le eje-anu hu; we k'e ti e iwi—napuchanrin a ihien owule—gbari a oto, ripu uru-ehu a, kpo a okun. ¹⁷ Makeni, Osolobue e buguo

ihien o cho n'o me che we ime obi, keni we me e, ghahani ikwerigbama wechanrin ani-eze we le okiki we ye eje-anu kima, d'e ru ogen oku Osolobue e gi mezuchanrin."

18 "Nke Okpoho hu i hun, iya wu obodo uku hu hun a kichanrin ndi-nze ri uwa."

Isi Nke Mmèsatò

Babilon' A Daan!

¹ Onwan e meguu, m no hun mmøn-ozì ozo k'o gha elu-igwee hidanla. Mmøn-ozì hu nwøn ikèn o gi e me ihien bu oda; o banhan, uwa ile no nwun make ogho ri a ehù hun ri e ti ke ukpe. ² O no gi oken olu si,

"O danguo! Babilonu uku a danguo! O wuruole ebe ejemmon ri ichen-ichen bi; ebe mmøn owule runi bi; ebe nnunu owule runi bi; [ebe anu owule runi, hun e ze ize bi]. ³ Make ni, ndi ani ile a raole manya a; o tugbuguo we—manya a hun wu ughere le ihien-olila-nya. Ndi-nze ri uwa e meguo mgba a. Ndi-afia uwa e giguu aku-le-uba a gha obibi ehù-ufu le eje-obibi e henrinsonme ndi-idafin."

⁴ Ya m no nu ke olu ozo gha elu-igwee si,

"Ndi nke m, gha ni ime e puha, amamgbe unu e bu eka che ime njo a, amamgbe unu e son e narin afunfun rini n'a; ⁵ make ni, enumen njo a e ruguo enu-igwee; Osolobue a nyanhanguo njo a."

⁶ "Me e ihien o me ndi-ozo! Megwari a ya uzò ebuo! Gbaye e manya k'o don gbaye ndi ozo—y'a gbayedè e ya uzò ebuo! ⁷ Ye e afunfun le ekwan hun han ke ogho o ye enwen e le obibi ehù-ufu o bi.

Ebe o me ni o si enwen e, 'Mme ri a ki, mme wu eze-okpoho; di anwunnahinni m, ihien-ekwan emeko m!' ⁸ Ya wu, afunfun ile rini n'a k'e gi nya-anwun akp'ohin ohu biachanrin—ke onwun, ke ihien-ekwan, ke unwun. We k'a kpo a okun. Eghè, make ni Chuku-Nna, hun ri a ma a ikpe wu diken."

⁹ Ndi-nze ri uwa hun meguu mgba a, son e bi obibi ehù-ufu, k'a kwan n'a ekwan, gon'e—ogen w'e gi hun enwunrun okun we kpo a. ¹⁰ Egun afunfun o ri ime e aniko we nokunme e. We k'e turu ebe teni, a si,

"Lee o! Lee o!

Lede obodo uku hu-o!

Obodo uku wu Babilonu!

Afunfun we ye e e gi ekere ogen suo,

mgbahunme okuloku ohu,

biachanrin!"

¹¹ Ndi-afia uwa k'a gha a kwan n'a ekwan, sukuru, make ni o nwonzini onye e nonnarin we ibu-afia we— ¹² goru, ola (siva), ejije le ihien-mma ndi ozo le omuma ndi akoni w'a cho a cho

wẹ gizi a cho ihien mma; ẹkwa line, ẹkwa popu nanranni, ẹkwa Siki le ẹkwa ufie; udi osisi ile e shin ohunma le ihien ile ri ichen-ichen wẹ gi aivri wu eze-enyi meme; udi ihien owule wẹ gi osisi sitron hun a nanranni le igwe bronzu le igwe mmaka le mabulu meme; ¹³ sinamonu le ihien ndi ozo ihien-oriri gi a suo; nsensi le maa le Frankisensi; manya, uden-olivu, oka wẹ gwe nanranni le oka-witi; efin, atunrun, eshin le ugbo-anyinyan; igbon le umendun ihian.

¹⁴ Ndi-afia hu k'a si a,

“Thien ile ri mma ri a nagbu i enya a nahinguo! Ihien ile ehugie fu ile ogho ile e hunahinguo! Y'a hunkozi wẹ jenin ejen!”

¹⁵ Ndi hun a zu afia ihien ndini, hun gi afia uwe le ya a zu hi odafin k'e turu ebe teni a kwan ekwan—egun afunfun o ri ime e aniko wẹ nokunme e—wẹ k'a kwan ekwan, e goo, a si,

¹⁶ “Lee o! Lee o! Lee obodo uku hu, hun yi ẹkwa line nanranni le ẹkwa popu nanranni le ẹkwa ufie, hun yi ihien-mma nanranni jun ehugie—ke goru ke ejije le ihien mma ndi ozo wẹ gi omuma a koni meme! ¹⁷ Aku-le-uba hu ile e giguwo nwan ekere ogen suo, mgbahunme okuloku ohu, lachanrin iwi!”

Ndi-isi ugbo-mirin ile le ndi ile e gi ugbo-mirin e jen le ndi a run ime ugbo-mirin le ndi owule e gi ugbo-mirin a zu afia, no turu ebe teni, ¹⁸ e yi oro—ogen wẹ gi hun enwunrun wẹ gi kpo a okun—a si,

“Elee obodo no ke obodo ukuni?”

¹⁹ A buo wẹ uzunzun ye isi, a kwan, e goo—a si,

“Lee-o! Lee-o! Ledo Obodo uku hu ndi ile nwon ugbo-mirin ime ohimin gi aku-le-uba a hi odafin! E gi wẹ nwan ekere ogen, mgbahunme okuloku ohu, tikpofu a!”

²⁰ Euu elu-igwee, ghoghoma n'o danguo! Unu ndi-nsọ le ndi-ozu pu-ichen le ndi-amuma, ghoghoma ni n'o danguo! Make ni, Osolobue e giguwo ufiri onu ma a ikpe!

²¹ Ya mm̄on-ozu ohu kin-akwanran oda-oda no buru olo hi-ogbe, tu a ye ime ohimin, si,

“Enina ke wẹ jenko d'e gi gi ẹka-iken tu obodo uku hu wu Babilonu ye ali; ahunkozi w'a!”

²² “Anukozi wẹ olu ndi-ubo le olu ndi oku-ebu le oku-ekpiri le oku-opi ime i;

ahunkozi wẹ onye orun-nka owule ime i;

anukozi wẹ ukwere olo ime i;

²³ ukpe-eka enwunkozi ime i;

anukozi wẹ olu ighoghodi ndi ri a gba ehuhuo ime i.

Onwan k'e me make ni ndi-afia i gi ndi-uku uwa wẹ wu wiwi ihien, o k'e me make ni y'e giguwo eje-iken i me ndi ali ile ke i me wẹ, dufiechanrin wẹ.

²⁴ Eka a ke wẹ nozi hun edeke ndi-amuma le ndi-nsọ le ndi ile wẹ gbu ime uwa.”

Isi Nke Mmiteneṣi

A Ghoḡhoma Wẹ Elu-igwee

¹ Onwan e meḡu, m nọ nọ oken ụzun ime elu-igwee, hụn nọ ke olu igunrun hi-ogbe; wẹ hụ a si, “Ija-mma ya riṅi Osolobue! Nzuopuha le ogho le iken wu nke Osolobue enyi!— ² makeṅi ezioku k'o gi a han enen; o han ezigbo enen. O maguo oken igbaraja hu ikpe, igbaraja hu gi ughere e meru uwa. Osolobue e yeguo a afunfun make edeke ndi idibo Osolobue o gbu, gi megwari a ihien o me we.” ³ Wẹ nọ sizi, “Ija-mma ya riṅi Osolobue! Enwunrun okun we kpọ igbaraja ahun hu a loshi enu jenrin ejen!”

⁴ Ndi-isi eno kwasị ogun hu le ihien eno hu ri ndun nọ dan ali, fe Osolobue hun nodi ani elu ukpo-eze hu, si, “Ise! Ja ni Osolobue mma (Aliluya*).”

Oriri-agbamehuhuo Nwa-ebulu Hu

⁵ Olu nọ gha ukpo hu si, “Ja ni Chuku enyi mma, unu ndi idibo e le ndi ile a tu egun e—ke ndi uku ke ndi nta!”

⁶ Ya m nọ nọ oken olu hun nọ ke olu igunrun hi-ogbe mobu oken mirin ri e huni le oken akpabo. Olu hu ri a si,
“Ija-mma ya ri ni Osolobue—

Aliluya! Makeṅi Di-nwonni-enyi wu Osolobue enyi, onye hun nwe iken ile, ri a ki!

⁷ Ni enyi ghoḡhoma ni, ni enyi nanma ni; ni enyi yeme e ogho, makeṅi agbamehuhuo Nwa-ebulu hu e ruguo; nwa-agbo o k'a lu a kwademeguo enwen e.

⁸ A nigu o wẹ nwa-agbo hu yiri ekwa line nanranni, hun ri e gbukeni, hun nwonleni nkaru”—makeṅi ekwa line hu ri a ghoṣi orun oma ndi nke Osolobue run.

⁹ Mmon-ozu hu nọ si m detu onwan:
“Ngosi a rikakwo ni ndi hu wẹ kpọ oriri agbamehuhuo Nwa-ebulu hu.”

O nọzi si m, “Ihienni wu oku Osolobue nke-esi.”

¹⁰ Ya m nọ dan ali uku a, keni m fe e, kani o nọ si m, “Emekwole a! M wuhu odibo rike yu le umune i ndi kwondon oku Jesu. Fee Osolobue! Makeṅi, ihien Jesu ku, iya wu ali ihien ile ndi-amuma ku.”

Onye Hun Nyinko Eshin Ochan

¹¹ Ya m nọ hun ke elu-igwee kpupu, a hun m eshin ochan ebegu; efan onye ri e nyinn'e wu “Onye-we-gi-don-enya le Ezioku.”

O han enen zinrinni, a lu agha zinrinni.

¹² Enya a hu e nwun ke ire-okun. Okpu-eze bu oda ri a isi. O nwonzikwo efan we de ede hun o me ni o nwonni onye marin

* **Isi Nke Mmiteneṣi:**4 “Aliluya” wuzi “Ja ni Osolobue mma!”

n'a wezuka ya le enwen e. ¹³ O yi ewuru we yoye ime edeke. Efan we gi marin a wu Oku Osolobue. ¹⁴ Ndi-agma enu-igwee ile nyinko eshin ochan sonko a. Ewuru we wu ezigbo line ochan, hun nwonleni nkaru. ¹⁵ Opi-agma tuni gha a onu suepuha, hun o jenko d'e gi meri ndi ali ile. O jenko d'e gi okpo-igwe ki we. O k'a zokpukpo we ke ihian don a zo akpuru vaini: ebegu Onye ahun nwon iken ile wu Osolobue no a ghoşı oken iwele-onuma-a k'o k'a no zo we. ¹⁶ Nzere we deye elu ewuru e le ogbodogbo a wu

“Eze ndi-nze le Nna ndi-nna.”

Jizoşı E Meri Eje-anu Hu Le Onye Amuma-ntu Hu

¹⁷ Ya m no hun mmon-ozı ohu k'o turu enya-anwu, o no gi oken olu kpo nnunu ile e fe elu-igwere oku, si we, “Bia ni-o! Gbakikome ni d'e ri oriri uku Osolobue kpo-o! ¹⁸ D'e ri ni anu ndi-nze le ndi-ndu-agma uku le ndi-uku; anu eshin le ndi te ri e nyinni we; anu ihian ile—ke ndi nwon enwen we-o ke igbon-o; ke ndi uku-o ke ndi nta-o!”

¹⁹ M no nwan hun eje-anu hu le ndi-nze uwa le ndi-agma we ebe we gbakikome ni we d'a luson onye hun ri e nyin eshin hu le ndi-agma a ogun. ²⁰ Kani we no nwundon eje-anu hu, ya le onye amuma-ntu ahun te ri a rundon ni eje-anu hu orun-atumenya—hun gi orun-atumenya ndi hu dufie ndi hun narin ahima eje-anu hu le ndi hun fe ihien we gi udi a kpu. We no tu we ebuo ebe we ri ndun ye ime omi ahun okun ri, hun okun a gi nsin-enya-anwu a dun. ²¹ We no gi opi-agma onye hun ri e nyin eshin ochan gbupu ndi hoduni—opi-agma hu gha onu a apuha; nnunu ile no gi anu we rijunchanrin efo, righafe oken.

Isi Nke Ogun

Ahua Ogun-iri Kwasi Nnunaı Hu

¹ Ya m no hun mmon-ozı ohu k'o gha elu-igwee hidanla, o gi ishanhan eje-mgbugbu hu migbu enwen e le egan hi-ogbe. ² O no nwundon dragonu hu, agwo mbu-mbu hu wu Ekwensu, hun wuzikwo Setani, ken e egbun jenko d'a to ahua ogun-iri kwasi nnunaı, hun wu ahua nnu-uku; ³ o no tu a ye ime eje-mgbugbu hu migbu enwen e, kpokin eje-mgbugbu hu, fidon e—amamgbe o dufiezi ndi ani ri ichen-ichen. We k'e donme e ebegu d'e ru ni ahua ogun-iri kwasi nnunaı hu e zu. Ohun meguu, we k'a hatuziriri a ekere ogen.

⁴ Ya m no hunsonme ukpo-eze; we no tumoşı ndi hun nodisonme ani enu we ndi k'a han enen. M no hunzikwo umendun ndi hu we gi ifiri eri we shia ni Jizoşı le ifiri oku Osolobue befu isi. Ndinı ju ni efeko we eje-anu hu mobu ihien hu we gi udi a kpu, juzı ni anarinko we ahima eje-anu hu ezimezi-ihun

wẹ mọbụ ẹka wẹ. Wẹ nọ nwan gha ọnwun lihi, rizi ndun, son Kraistì kị ahua ọgun-iri kwasì nnunai hụ, ahua nnu-uku. ⁵ (Ndi ọzọ nwunni aghani ọnwun lihi d'e ru mgbe ahua ọgun-iri kwasì nnunai ahun gi zuguu.) Ọnwun wu igha-ọnwun-lihi nke ibuzo.

⁶ Onye wẹ gozi agozi le onye ri nsọ ke onye owule k'a ri ndi k'a gha ọnwun lihi nke ibuzoni wu. Ọnwun nke ebuo enwon iken ebe ndini ri—anwunko wẹ ọnwun nke ebuo. Kama, wẹ k'a wu ndi nchu-ejan Osolobue le Kraistì. Wẹ k'e son Kraistì kị ahua ọgun-iri kwasì nnunai.

Nke Ekwensu A Guu!

⁷ Ahua ọgun-iri kwasì nnunai hụ zuguu, a topu wẹ Ekwensu, gha ime ngan o ri wepuha a. ⁸ O k'a pu d'e dufie ani ndi risonme ebamin-enọ uwa, Gogu le Magogu ke w'a kpọ wẹ. O k'e wegbama wẹ d'a lu agha. E bukenmeka wẹ oda: wẹ nọ ke ejan ri ohimin. ⁹ Wẹ nọ ghakwori ebe wẹ ri fetu ali ichen-ichen ri elu-
uwa* bia d'e fihunme ebe ahun ndi nke Osolobue ri (ago wẹ) le obodo ahun ri Osolobue obi; kani, okun nọ gha enu-igwee hidan, bu wẹ ile ri.

¹⁰ Wẹ nọ tu Ekwensu hun dufieni wẹ ye omi okun le nsin-
enya-anwun hu—ebehu eje-anu hu le onye amuma-ntu hu ri. Wẹ k'e ye wẹ afunfun uhinhin le efinnai jennin ejen.

Okinkin-ikpe Ikpaazuun

¹¹ Ya m nọ hun ukpo ochan ohu hi-ogbe le onye hun nodi ali elu e. Uwa le elu-igwere nọ gha ebe o ri gbafo, o nwonzini ebe wẹ k'a nodi. ¹² M nọ hun ndi nwunni ke wẹ turu ihun ukpo-eze hu—ke ndi-uku ke ndi-nta. E kpupusonme wẹ ehuhuo bu oda; ya wẹ nozi kpupu ehuhuo ozo, hun wu ekukwo nke ndun. Wẹ nọ gi ihien onye-onye me kin ndi hun nwunni ikpe—ke wẹ don detosonme wẹ ime ehuhuo ndi hu.

¹³ Ohimin nọ wepuha ndi-nwunni ri ime e, Ọnwun le Ali-mmọn nọ wepuhazikwo ndi-nwunni ri ime wẹ. Wẹ nọ gi ihien onye-onye me kin e ikpe.

¹⁴ Ya wẹ nọ tu Ọnwun le Ali-mmọn ye ime omi-okun hu.

Omi okunni wu ọnwun nke ebuo. ¹⁵ Onye owule wẹ hunleni efan a ime ekukwo nke ndun, a tu wẹ onye hu ye ime omi-okun hu.

Isi Nke Ohu-kwasì-ogun

Elu-igwee Ohun Le Elu-uwa Ohun

¹ Ya m nọ hun elu-igwee ohun le enu-uwa ohun, makeni elu-igwee ibuzo le elu-uwa ibuzo a laguo. Ohimin arizi a.

Jerusalem' Ohun

* **Isi Nke Ogun:9** ledela Habakoku 1.6

² M nọ hụn obodo-nsọ hụ, Jerusalem' ohun hụ, k'ọ gha enu-igwee hidanla, Osolobue zihę ę. Ọ rị ke nwa-agbọọ wę choquu mma, hụn rị e che di ę. ³ M nọ nụ oken olu gha ebe ukpo-eze hụ rị a sị,

“Lee ę, ebe-obibi Osolobue a biaguọ ime igunrun ihian; o k'e bi ime igunrun wę. Wę k'e fee ę ni uwe wu ndi nke ę; [Osolobue k'e me wę ni ya wu Osolobue wę]—Osolobue le enwen ę k'a noyeni wę. ⁴ O k'e finchanpuchanrin wę enya-mirin owule rị wę enya. Onwun arikozi; ke ihien enya-mirin ke ekwan ke ufu arikozi—makeni ihien akan a ghafegu.”

⁵ Onye hụ nodi ani elu ukpo-eze hụ nọ sị,

“Lee ę! M rị e kedonzi ihien ile!”

Ọ nọ sizi, “Detu ihienni, makeni oku ndini wu ezioku le oku furu wę gi e don enya.”

⁶ Ya ọ nọ sị m, “O meguo! Mme wu Ibuzo le ikpazuun, Mbidon le Ogugu. Onye owule egun-mirin rị a gun, m k'a gha isi-mirin hụ mirin e ye ndun gha e hupuha ye ę mirin ofe. ⁷ Ndi hụn merini k'e nwehen ihien ndini m k'e ye. M k'a wuru Osolobue wę, a wuru wę umu m.

⁸ Kani, nke ndi a tu egun le ndi-kwerileni le ndi runi; ndi-izighe le ndi-ughere; ndi ile e bu-nshin le ndi gi iken eje-mmọn a run; ndi a ru mmọn le ndi-ntu ile—we ile shiko d'a rị ime omi okun le nsin-enya-anwun hụ, hụn wu onwun nke ebuo.”

Jerusalem Ohun Hu

⁹ Ya mmọn-ozì ohu ime wę esa hụ te bu aferę afunfun ikpazuun esa nọ bia d'a sị m, “Bia, m k'a ghosi i onye hụ ya le Nwa-ebulu hụ jenko d'a gba ehuhuo, nwunye Nwa-ebulu hụ.” ¹⁰ Ọ nọ buru m ime-mmọn shi enu ugu ohu, oken-ugu, hụn jen elu oda-oda; ọ nọ ghosi m obodo-nsọ hụ wu Jerusalem k'ọ gha elu-igwee hidanla, Osolobue zihę ę. ¹¹ Ogho Osolobue rị a ehụ, ọ hụ e be nwanran-nwanran ke ihien-mma ndi ahun a kokenmeni, leke akpuru Jaspas; ọ hụ e nwun zai. ¹² Mgbon ę hi-ogbe, jen elu oda-oda. Onu-mgbon mmebuo k'o nwe; mmọn-ozì ohu-ohu turusonme onu-mgbon ndi hụ. Wę deye efan ikpunulo mmebuo rị Izrelu ohu-ohu onu-mgbon ndi hụ. ¹³ Onu-mgbon eto-eto risonme ę ebamin eno—eto rị ibeka owuwa-enya-anwun, eto rị ibeka ugu, eto rị ibeka ndidan-mirin, eto rị ibeka ndidan enya-anwun. ¹⁴ Mgbon ani hụ nwon omuma mmebuo gin'e nọke iyeto. Wę deyesonme efan ndi-ozì pu-ichen mmebuo Nwa-ebulu hụ enu wę.

¹⁵ Mmọn-ozì hụ gwa m oku gi mkpinsi goru wę gi a ma ihien, hụn o k'e gi ma obodo hụ le onu-mgbon ndi rin'a le mgbon ę. ¹⁶ Obodo hụ nwe azuun eno. Azuun eno ahun wuchanrin ahanmahan—ya wu, k'o suehan k'ọ shihan.

O nọ gi mkpịnsin a ma obodo hụ. *stadion* nnu-uku mmẹbuo ro (ya wu ihien nọke maili ogun-mmitenei kwasị nnu-eto). K'o suehan le k'o shiahan le k'o jehhan elu wuchanrin ahanmahan. ¹⁷ O nozi ma ke mgbon e shiahan: gha mkpo-eka d'e ru onunu-eka mmẹbuo-uzo-mmẹbuo (kubiti eno kwasị ogun-esa) k'o wu—ke ihian don a ma ihien. Ihien mmon-ozì hụ gi ma a hanhụ ke hụ ihian gi a ma ihien.

¹⁸ Omuma a koni w'a kpo Jaspas ke we gi tun mgbon hụ; goru we gwagbamalenì ya le ihien owule ke we gi tun obodo hụ; o nwun zai ke ughegbe.

¹⁹ We gi udi ihien-mma ile ri ichen-ichen ri mkpa chosonme omuma ndi hụ gi mgbon hụ nọke iyeto mma. Nke ibuzo wu Jaspas; hụn me e ebuo wu Safa; hụn me we eto wu ageti. Hụn me we eno wu emaradi; ²⁰ hụn me we isen wu onisi; hụn me we isin wu kaneliani. Hụn me we esa wu kraisolaiti; hụn me we esato wu berili; hụn me we itenei wu topazi. Hụn me we iri wu kraiosopresi; hụn me we mmanai wu jasinti; hụn me we mmẹbuo wu ametisi. ²¹ Omuma pu-ichen a koni hụn we gi tusonme onu-mgbon mmẹbuo hụ risonme udi ichen-ichen. Onu-mgbon owule ime we wu ogbe omuma pu-ichen ohu—omuma ndi hụ w'a cho achọ we gi a cho ihien mma. Goru we gwaleni ke we gi mema uzo uwaya-kani hụn ri ime obodo hụ: o nwunchanrin zai ke ughegbe!

²² Ahunni m unon-nsọ owule ime obodo hụ—makeni Osolobue hụn wu Di-nwonni-enyi, Onye hụn nwon iken ile, le Nwa-ebulu hụ wu Ulo-nsọ obodo hụ. ²³ Obodo hụ achodeni enya-anwun mobu ifon hụn k'e ye e ukpe, makeni ogho Osolobue wu ukpe e, Nwa-ebulu hụ wu ukpe-eka a.

²⁴ Ukpe obodo hụ ke ndi ani ichen-ichen k'e gi bi. Ndi-nze uwa k'e webanhan ogho we ime Obodo hụ.

²⁵ Agunmakọ we onu-mgbon obodo hụ ebe eki ri elu, bu uhinhin ariko ebefu. Ya wu, agunmakọ w'a ke uhuhin han.

²⁶ We k'e webanhan ogho ali ichen-ichen le aku-le-uba we ime e. ²⁷ Kani, o nwonni ihien owule rileni ochan mobu onye owule hụn e me ihien runi enya Osolobue mobu ihien owule ya le ntụ wi k'a banyen'e. Ndi we de efan we ime ekukwo nke ndun Nwa-ebulu hụ, uwe suo k'a banye e.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

Iyi Hụ Hụn Mirin E E Ye Ndun

¹ Mmon-ozì hụ nọ ghosì m iyi ahun mirin e e ye ndun; o gha ukpo Osolobue le Nwa-ebulu hụ hula; o nwun zai ke ughegbe.

² O hukọ ahanmahan uzo uwaya-kani ri ime obodo hụ. Osisi ahun hụn e ye ndun risonme iyi hụ azunni le azunni. Osisi

hụ a mị ụdị mkpuru mmēbuò ahua. Ifon-ifon kẹ o gi a mị mkpuru. Wẹ gi ẹhuhuo a a zuo ndi ani ile oria.

³ Ahunkozi wẹ ihien wẹ bu onu. Kama, ukpo-eze Osolobue lẹ Nwa-ebulu hụ k'a rị ime ẹ, ndi-idibo ẹ k'a rị e fe ẹ. ⁴ Wẹ k'a gha a hun ihun ẹ; ẹfan a k'a rị wẹ ezimezi-ihun. ⁵ Ohihì agbakozì; achokozì wẹ ukpe-ẹka mobu ukpe ẹnya-anwun w'e gi legha ụzọ, makeni Osolobue hun wu Di-nwonni-ẹnyi jenkọ d'a wu ukpe wẹ. Wẹ k'a kị jęnrin ejen.

Obibia Jesu

⁶ Mmon-ozì hụ nọ sị m, “Oku ndini wu ezioku, wẹ furu w'e gi don ẹnya—makeni Onye-nwonni-ẹnyi, Chuku hun a gwa mmon rị ime ndi-amuma ihien hụ ndi-amuma e ku, iya zihę nwan mmon-ozì ẹ d'a ghosì ndi-idibo ẹ ihien ndi hun o menì wẹ k'e meriri ẹgwa.”

⁷ Jesu sị,

“Lee ẹ, m lala ẹgwa!

Ngosi rini onye k'e mę

ihien amuma rị ime ẹhuhuoni ku!”

⁸ Mmę wu Jonu, mmę gi ntin m nọ ihien ndini, gi ẹnya hun wẹ. Ogen m gi nuguu wẹ, hunguu wẹ, m nọ dani mmon-ozì hụ ghosì ni m wẹ alì—ni m fe ẹ. ⁹ Kani o sị m, “Emekwole a! M wu odibo ibe i—iyu lẹ umune i ndi-amuma lẹ ndi hun e mesonme ihien ndi hụ ẹhuhuoni ku. Fee Osolobue!”

¹⁰ O nozi sị m, “Ezumele ihien ndi wẹ ku ime amuma rị ẹhuhuoni, makeni, ogen wẹ k'e gi mę rị nsue. ¹¹ Onye e mę njo ya mesonme; onye e bi obibi ru unyin ya bisonme; onye rị ochan ya risonme; onye rị nsọ ya risonme.”

¹² Jesu sị, “Gon ni ntin, m lala ẹgwa! Ugwo-orun m jenkọ a ku rị m ẹka. M k'a ku onye owule ugwo k'o don run. ¹³ Mmę wu Afa lẹ Omega, Ibuso lẹ Ikpazun, Mbidon lẹ Ogugu.”

¹⁴ Ngosi rini ndi hụ k'a sụ ẹkwa wẹ, keni wẹ ni wẹ d'e ri mkpuru osisi ahun e ye ndun, keni wẹ ni wẹ gha onu-mgbon hụ banye ime obodo hụ. ¹⁵ Makeni, ndi hụ e bi kẹ nkite, ndi a rua-mmōn, ndi e bu nshi lẹ ndi gi iken eje-mmōn a run, ndi-ugherę, ndi-izighe, ndi a rua mmōn lẹ onye owule ntụ a sọ lẹ onye owule e mę ihien ya lẹ ntụ wị abanyekọ obodo hụ.

¹⁶ “Mmę wu Jesu zi mmon-ozì m ozini d'e zi unu, keni o rusonme ụka ichen-ichen ẹka. Mmę wu mkpogun ahun Defidi gha suepuha; m ghazikwo ẹhụ Defidi puha. Mmę wu kokise utuntun hụ hun e keni.”

¹⁷ Mmon-nsọ lẹ okpoho hụ 'ya lẹ Jesu jenkọ d'a gba ẹhuhuo rị a sị,

“Bia!”

Onye owule hun nuni ya sizi,

“Bia!”

Onye owule egun-mirin ri a gun ya bia! Onye owule choni, ya weri mirin hun e ye ndun, ya weri e ofe ra.

Eka-ntin!

¹⁸ M ri a gwakwo onye owule nu ihien ndi we ku ime amuma ri ekukwoni ni onye owule becheni ni we, Osolobue k'e beche n'e afunfun ndi hu we ku oku we ime ehuhuni; ¹⁹ onye owule wepu ihien ime we, Osolobue k'e wefu ihien run'e ime osisi hu e ye ndun le obodo-nso hu we kusonme oku we ime ehuhuni.

Mmekin

²⁰ Onye hun ku ihien ndini, hun gi we shia eri, si,
“Eghee, m lala egwa!”

Isee! Onye-nwonna-enyi wu Jesu, bia!

²¹ Efo ma Onye-nwonna-enyi wu Jesu ya rini ihian ile.